ဂကော်ရာမညွှဝမှာစရိယ အလုံးတိုက်ရုံးမှ
၁၃၅၈-၁၃၅၉
ကျွပ်လိပ်ဝင်စွတ်သန္တိသာဘင်ရတုညွှန်
ဂကော်ရာမညွှဝမှာစရိယ
သုတ္တန္တပိဋက
ဝိနယပိဋက
အဘိဓမ္မပိဋက

ခေဝ်ပွှော်နိုဟ်ရဲသ္ဂာဗ်လိက်ဟဲ သ္ဂောံဒ္ဂက်ဗက်ဂမ္ဘိုင်

◇◇◇◇◇

၁။ ကာတ်လုပ်ဂကောံမွဲတ္ၚးမ္ၚး ပ္ဍိုင်မွဲသ္ဂံ ဒးကိုဩန် (100/) ဗ္ဂေဝ်ရ။

၂။ စၠလီအာမွဲခါတ္ၚးမ္ၚး ဒးဒၟံဩန် (50/) ဗ္ဂေဝ်ရ။

၃။ ယဝ်ကျော်အာမ္ၚး ဗွဲမပဗွဲကိုဝ် ဍုပှ်မးလိက်အုပ် ဒးထဝ်ကိုရ။

၄။ လိက်မွဲအုပ်မ္ၚး ၇-တ္ၚဲပေင် အခေါင်ဍေံနွံရ။ ဇက်အာမ္ၚး ဒးဒၟံ
မွဲတ္ၚဲ (10/) ဗ္ဂေဝ်မဒှ်ရ။

၅။ ဇ္ၚာပ်ပ်မကျုင်ဍေံ/ပအပ်မ္ၚး ဒးကေတ်နင် ကော့ ကါတ်ရ။

၆။ ရဲသ္ဂာဗ်လိက် ဟွံလေပ်လဝ်ဂကောံတံဂှ် အခေါင်ဍေံဖျုသ္ဂိဟွံမွဲရ။

"တၚ်ဆေဝ်မ္ၚုဟ်"

သ္ဂက်ဂွံဒှ်အာဩန်ဖအုံကိုဝ် ညံင်ရသ္ဂောံထပ်ရာန်အာလိက်ပတ် မတိတ် ဒုင်တိုတိုဇ္ၚိ မပ္ဂံကိုဂျာနေဝ် မဂ္ဂဖြေန်တံဂှ် နူကိုဂကောံမင်မွဲတိုက်ရုင်လိက် ပိုဏံ နွံပ္ဍိုက်မံင်ကိုညးတ္ၚဲဒါန်တံလ္ပိုန်ရ၊ ဩဝ်-ကျုင်ကိုဒါန်မာန်ရအဴ။

ကမ္မတီတိုက်ရုင်လိက်
ကြာန်ဒုရာ။

စာဖတ်သူများ လိုက်နာရန် စည်းကမ်းချက်များ

◇◇◇◇◇

၁။ အသင်းဝင်တိုင်းသည် တစ်နှစ်လျှင် ငွေသား (1000/) ကျပ် ပေးသွင်းရမည်။

၂။ စာအုပ်စုတ်ပြဲသွားလျှင် ဒဏ်ငွေ (500/)ကျပ် ဆောင်ပေးရမည်။

၃။ စာအုပ်ပျောက်ဆုံးသွားလျှင် စာအုပ်တန်းဖိုးနဲ့ လျော်ညီစွာ အစားထိုးဝယ်ပေးရမည်။

၄။ စာအုပ်တစ်အုပ်လျှင်-၇-ရက်သာ ငှားဖတ်ခွင့်ရှိသည်၊ ကျော်လွန်သွားပါက တစ်နေ့ဒဏ်ငွေ (100/) ကျပ် ပေးဆောင်ရမည်။

၅။ စာအုပ်ငှား/အပ်တိုင်း အသင်းဝင်ကဒ်ပြားယူဆောင်လာရမည်။

၆။ အသင်းမဝင်ထားသော စာဖတ်ဝါသနာရှင်များသည် မိမိအိမ်သို့ ငှားရန်ခွင့်မပြုပါ။

"နိုးဆော်ချက်"

လစဉ်ထုတ်ကဗျာမျိုးစုံစာအုပ်များကို ဝယ်ယူစုဆောင်းရန်အတွက် စာကြည့်တိုက်ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီမှ အလှူရှင်များကို လိုအပ်နေပါသည်။ မည်သူမဆို လာရောက်လှူဒါန်းနိုင်ပါသည်။

စာကြည့်တိုက်ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ
ဒူးယားကျေးရွာ

ညွှန်းတွဲဒါန် - အာဏာရှဥ်ထောက်

တိုက်ရှိုင်လိုက် - ဘွာသ်ဗှိုဇ
ဗြည့်ဘင်ကိုဝ် - ဍုင်ဇြာဲမှဂၠာ

လိက်ကၠုပ်ဝင်စုတ်သမ္တိ ဘာဘင်ရတုညွန်ရတ်

ဂကောံရာမညမဍ္ဍာစရိယ

အလုံဒေသရးမန်

ဗုဒ္ဓသာသနာ — ၂၅၄၁၊ ကောဇာ — ၁၃၅၉

ဓမ္မဒါန

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၄၃/၉၇) (၁၀)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၄/၉၇) (၁၁)

ထုတ်ဝေသူ

ဘဒ္ဒန္တကောသလ
ဗိုလ်တထောင်မွန်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်
ဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ပုံနှိပ်သူ

ဦးထွန်းမောင် (၀၃၃၆၉)
နေရောင်ခြည်ပုံနှိပ်တိုက်
မြင်သာ(၁၅)ရပ်ကွက်၊ ၅လမ်း၊ အမှတ် ၂၅၁/က
တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးရိုက်

ဦးကျော်ဟန် (၀၉၇၁)
ချယ်ရီရွှေရောင်စုံပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် (၂၂၄)၊ လမ်း (၃၀)၊ ရန်ကုန်မြို့။

အယ်ဒီတာ

ဘဒ္ဒန္တ ခန္တီသာရ
သုခကာရီ မွန်ပရိယတ္တိကျောင်း၊
ပဲခူးမြို့။

အုပ်ရေ---(၂၀၀၀)၊ နှစ်ထောင်
အကြိမ်---(ပထမအကြိမ်)
ရိုက်ပြီးသည့်နေ့ (၁၄၊ ၁၁၊ ၉၇)

* ဓမ္မဒါန *

မာတိကာ

ကဏ္ဍဂကော်

၁။ ပွဲရာမညမွဲဆောင် ရာင်သဘိုက်ကျုင်ရောင် ၁၇
၂။ လိက်ဂရင်ပ္တိ နူဂကော်ရာမညမမ္ဘာစရိယ ၁၈
၃။ ဂကော်ရာမညမမ္ဘာစရိယ ၁၉
၄။ လိက်ဒုင်အစီရေင်ကမ္ဘတီလိက်ကၠုပ် ၂၉
၅။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ ယောဂီ ၇
၆။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ သီလဝံသ ၁၀
၇။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ ဝင်က ၁၂
၈။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ ဝါရလင်္ကာ ၁၅
၉။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ ဂုဏ ၁၆
၁၀။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ပုပ္ဒရမ္မ ၁၄
၁၁။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ဝိသုဒ္ဓ ၂၃
၁၂။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ပညာဒီပ ၂၆
၁၃။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ဏ္ဍာနန္ဒက ၂၈
၁၄။ ထေရပ္ဍတ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ခေမာဝန္တ ၂၉
၁၅။ ထေရပ္ဍတ္တိ တ္ၚဂုန်အ္စာ သုဝဏ္ဏ ၃၀
၁၆။ ထေရပ္ဍတ္တိ တ္ၚဂုန်အ္စာ ဩဘာသ ၃၁
၁၇။ ဗိုရုပ်ဂကော်ဗပိုရ်ရာမညမမ္ဘာစရိယဂမ္ဘိုင် ၃၃

မာတိကာ

ကဏ္ဍလိက်ပရေင်

၁၈။ ဝင်သာသနာချင်မန်(ရာမညဘိက္ခု) ၃၈
၁၉။ ဂိုဏ်ထေရဝါဒ, မဟာယာနဝါဒ(ရာမညဘိက္ခု) ၅၄
၂၀။ မိစ်ဗု(ကောဆာန်မန်) ၆၀
၂၁။ အစော်ညာဏ်သ္ဒိုင်ဓမ္မစေတီ(လဇုပိုက်) ၆၆
၂၂။ ပစ္စေကဗုဒ်(ကောထဝ်သောန်) ၆၉
၂၃။ ရိုက်ကွက်သာသနာ(နာဲစန္ဒောဘာသ) ၇၂
၂၄။ သာသနာကျာ်တြဲသ္ဒိုင်အိန်မင်မွဲ(ဘဒန္တခန္တီသာရ) ၇၄
၂၅။ ကြက်ဂကူရ ဂကော်ရာမည(ကောန်ကၟင်မန်) ၇၇
၂၆။ အာစာမောင် ဒ်အမိက(ဗညာသာင်မန်) ၈၀

ကဏ္ဍကဗျ

၂၇။ သတိ(သ္ဒိုင်) ၁၃
၂၈။ သာသနာပိတန်(ကလေင်ဗ္ဂာန်) ၂၇
၂၉။ လိက်မန်မူလ က, ခ, န, မ္ဂ(မိထဝ်ကြီ) ၅၂
၃၀။ လ္ပီအာလိက်ပတ်အိုတ်စိုအ်(မိသိုက်ဩန်) ၅၂
၃၁။ ဒ္ဂက်ဇ္ၚန်လက်ာ(ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ) ၅၃
၃၂။ ဂွံင်ချာန်ညီသ္ပဟ်ကိုရာမညနိကာယ(ဗညာကၟံင်ထေဝ်) ၅၉
၃၃။ ဂလာန်ဗ္တန်သ္ဂက်မန်(ကောန်စိုပ်ဟံသာ) ၆၅
၃၄။ သာသနာပွဲထော်(မာ်အံက်ဆာန်) ၆၅
၃၅။ ပြဟ်ပြဟ်ဒးကေ္ာန်(နာဲကမ်သိုက်) ၆၈
၃၆။ မှးဗုဒ္ဓဘာသာမစတ်ဟာ?(ကောတ်တိုင်ဍ) ၇၁
၃၇။ ညာတ်သ္ဒိုင်ဗက်လ္ပဃရက်ဇူ(မာ်ပုဇ) ၇၆
၃၈။ ဓါတ္တုသုန်ပေင်ရ ဂကော်ရာမည(ကောန်ကၟင်မန်) ၇၉
၃၉။ ယဲကဝ်(မနုဿံင်သရဲ) ၈၂
၄၀။ ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ(ဗညာသာင်မန်) ၈၃
၄၁။ ကေ္ာန်ညိ(ရာမညမာဥ်) ၈၃
၄၂။ ဂွံင်တာရ်ချာံဂါကွာ်ညီသာ(ရာမညစိတ္တမန်) ၈၄
၄၃။ ဏဲတိုန်ကေ္ာန်စိုအ်(မိတ္ဂထဝ်) ၈၄
၄၄။ မုဒ်ဇွံင်ရော?(မာ်မည) ၈၅

ကဏ္ဍလိက်ကၠဝ်

၄၅။ သာသနာကဲ္ာခ္ဍင်စုသုန်တင်(ကော်ဆာန်) ၇၃

* * * * *

ထေရုပ္ပတ္တိ ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာယောဂီ

" သဒ္ဓါမ္ဂး ယောဂီ
 ဝိနယ်မ္ဂး ကောသရ
 ဝါကျမ္ဂးဆ ကလျာဏ "

ရသ်ဂွံ အကြိုထေရ်ပိဇကုလ္လုတော် ပြာကဋ္ဌဒယ်တ်ဒ္ဂုင် ပွဲသာသနာဗ္ဒာပ်ညးမကတ် ပရိယတ္တိမန် ဂမ္ၜိုင် ဂွံမိင်လဝ်ကိုရောင် မိက်ဂွံထေင်ရ။

ဍုံဒ္ဂုင်ရအ် ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာယောဂီ (ယှုဍုံပြ-ဘဒ္ဒန္တဂုဏာဝံ)ဂှ် ဒယ်တ် ပြာကဋ္ဌပွဲအရာလေပ်သဒ္ဓါရ။

ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တကောသရ (ဇာတိက္ဍာန်ဘာခတို ဂဇအ်ဘာဝေဠုဝန် က္ဍာန်ဖအံက်)ဂှ် ပွဲအရာဝိနယ် စိက္ဒးယးတုးတဲ့ ဒ္ဂေတ်အးငုးတ်ရ။

ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာကလျာဏ (ဇာတိက္ဍာန်ခရိုကံကြိုက်) ဂဇအ်ဘာ ဖျေလိမ်ပွဲတိုက်ခ္ဂး ချင်ပံင်)ဂှ် ပွဲအရာ ဝေင်ဝါကျစိက္ဒးတ်ရ။ " ပုထုဇန်မ္ဂး ဆကလျာဏ " ဒ္ဂိုစိုတ်ဏံ ဒယ်တ်ကျုင် ပွဲသာသနာပရိယတ္တိမန်ရ။ ရသ်ဂွံ ညးမကောင်ဒ္ဂိုက္ဍး ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာကလျာဏ တုဂုဏ်အ္စာဗ္ဒေါ် ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိ-ဥက္ကဋ္ဌ ဂကောံ ရာမညဓမ္မာစရိယ)တုံကျောင် ကောင်လ်လဝ်အဃောညးချူလိမ်တံ တိုန်ကျုင်လိမ်ဇရေင်ညး-တော်ရ။

ပ္ဍောဝ်ထေရုပ္ပတ္တိ ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာလိမ်ဗ္ဒေါ် ပိဇကုတံဂှ် ထေရုပ္ပတ္တိ ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာယောဂီမွဲဂှ် စိုတ်ဂွိုက်ဂွဲ သ္ပဂွံ သုတောသနဂှ် မိက်ဂွံပတိုန်ထ္ဒး တြးသ္ဒဲကိုညိရ။

<u>ဇာတိချင်က္ဍာန်ညး</u>

ကျာ်ဗ္ဒေါ်အ္စာယောဂီ (ဘဒ္ဒန္တဂုဏာဝံ) ဂွံ ဒ္ဂိဇာတိက္ဍာန်ခတောန်၊ ဘာမန်၊ ပ္ပိုင်ချင်ပံင်ရ။

ယှုမိမဓါညးဂှ် နာဲသ, မိထဝ်ယာဲ - မ္ဂးယှုရ။

ဂကောံကောဒေံကောန်မွဲမိကရော်သးဂမ္ၜိုင်ဂှ်-

၁။ မိမှုင်၊
၂။ မိင့်ုယှုင်၊
၃။ နာဲဍောတ်၊
၄။ နာဲလဝ်၊ (ကျာ်ဇှော်ယောဂီ)
၅။ မိဟတော်၊
၆။ နာဲ့ထိင်–ဂမ္ဘိုင် မဒ္ဒအိုတ်ရ။

သ္ဒာံသက္ကရာဇ် ညးမံင်ဘာ ဗ္တောန်ပညာ ယှုအ္စာမူလညးဂမ္ဘိုင်ဂှ်ကို သ္ဒာံညးကတိုဒ် သာမဏေ/ခမိတံဂှ် လေဝ် ဂှ်ဲသ္ဒာန်ဟွံဂွံရ။ (ပွဲလိက်ထေရုပ္ပတ္တိ ညးအံင်လဝ် ပိဋကတ္တယပါဠိ ချင်သဓိုဂှ် နွံဒ္ဒုင်ရောင် သ္ဒးရ)။

ပ္ညာပရိယတ္တိဂှ် ညးကတ်ဗ္တောန်လဝ် ပွဲဇရေင်တမ်ဗိုင် ကျာ်ဇှော်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ ကံဏာတ်ရောင်(ဂွံမိင် ကေတ်နူကျာ်ဇှော်အ္စာပုပ္ဖရမ္မ နေဟ်ချင်ရ) ပွဲချင်အစ်လေဝ် ညးအာကတ်လိက်ကိုရ။ ကာလညးအာကတ်လိက် ပွဲအစ်ဂှ် ကွးဘာမာံအိုင်ဖေ ဇာတိကွာန်တံင်မော် လ္ပုဟ်ဂ္လိုင်ဂွံအာယုက်(၇၈) နွံပွဲချင်ပံင်လ္ပုဟ်ဂှ် မံင်လဝ်ကရော်ညး ပွဲအစ်ကိုရ။ ဟိုတ်နူဖေက်ယဲဗရန်တဲ့ ဗ္ဂေင်စ်ကျုင်ရောင် သ္ဒးရ။

ကျာ်ဇှော်အ္စာယောဂီဂွံ စိုတ်ဓါတ်လုပ်ပေါါသ္ဒာန်လိက် ထတ်ဇှော်လောန်ဂှ်ရ ဇကုညးကို ကွးညးဂမ္ဘိုင်ကို ညးကိုဒြပ်တ် သ္ဒက်ဂွံလုပ်ပေါါသ္ဒာန်လိက်လ္ဒိုန်ရ။ မွဲဝါဂှ် ကောန်ဗဒ္ဒသဘာင်သ္ဒာန်လိက်ဝိနယ်ဓါစ်ံင် ပွဲကွာန်ဖအံက် ကျာ်ဇှော်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တသုန္ဒရ ဘာသ္ဒိုင် ချင်ပံင် လ္ပုဟ်ဂ္လိုင်ဂွံအာယုက်(၈၀)ဂှ် သိုမဒ္ဒဒ္ဒုင်ယဲခ္ဒင်ဂိဂှ်ပေါင် လိင်ကွီစက် လေဝ်ဟွံဂွံ နူပံင်ဘာကျာ် ကွာ်အာစိုက်မုတ္တမ ပုဂ္ဂိုဏာယာတ်ပွဲခ္ဒင်တဲ့ ဒးအာသ္ဒဟ်လိက်ရ။ (သာ်ဂွံ-ကျာ်ဇှော်အ္စာ ဘာသ္ဒိုင် လဴထွးရ)

<u>ပေါါသ္ဒာန်လိက်ညးအံင်ဖ္ဒးလဝ်ဂမ္ဘိုင်</u>

၁။ ပွဲသဘာင်သ္ဒာန်လိက် ဗ္ဂေင်လိက်ပထမ သ္ဒိုင်အလိုအသိဂှ် ညးအံင်လဝ်တန်ပထမဇှော်-ရ။
(ဓမ္မာစရိယအံင်ကိုဟာဂှ် မွိဟ်တိဟွံမွဲရ)
၂။ ပွဲသဘာင်သ္ဒာန်လိက် " သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ ပိဋကတ္တယပါဠိ " ဂှ်ဟိုမ္ဂး ညးအံင်လဝ်အိုတ်အး ဂွံလဝ်တဆိဝ် " ပိဋကတ္တယပါဠိ " ရောင်။
(ပွဲသင်မန်ဂမ္ဘိုင်ဟိုမ္ဂး ၁၊ ကျာ်ဇှော်အ္စာယောဂီ ဘာကျာ် ချင်ပံင်၊
၂၊ ကျာ်ဇှော်အ္စာခလံက်ခပြု ဘာတိုဲ၊
၃၊ ကျာ်ဇှော်အ္စာဘဒ္ဒန္တတေဇောဘာသ၊ (ဘာသာသနာမေဒိနီ ကွာန်ကၠာမုံ တကံခ္ဒိုင်) ညးပိဇကုဂွံပေါင် ဂွံအံင်ဖ္ဒးကျုင်လဝ် " ပိဋကတ္တယပါဠိ " ချင်သဓိုရောင်)
၃။ ပွဲချင်အစ်လေဝ် ညးအာသ္ဒဟ်လိက်ဓါသ္ဒာံ ညးအံင်ကျုင်လဝ်ကိုရ။ (စေတီယင်္ဂဏ, ဟာ/ သကျသီဟ, ဟာ ဒးဒ္ဒမွဲမွဲရောင်ထေင်ရ)

ကာလညးအာကေတ်လာဘ်အံင်ဂှ် ဒုင်စ္ဂတ်တဲက္ဓင်ကျာဟွံဂွံတဲ့ ဒးဗ္ဂေင်စ်ကျုင်ဘာတဲ့ ခြာဟွံလအ် ကတိုဒ်ယဲ စိုက်ပဝ်အာ ဟွံဒ်အာကေတ်လာဘ်ဂှ်ရဂး။ ကျာ်ဇှော်အ္စာယောဂီဂွံ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၁၀ သ္ဒာံ၊ဂိတု ခ္ဒဲသိ ပဝ်(စ်အာသ္ဒဝ်)ယောဂဇအ်ဘာ ဖျေဒ္ဒုင်လိက်ပွဲချင်ပံင် ဘာကျာ်ရ။

က္ဒာညးဟွံဂွံပဝ်ဏီ မွဲဓါသ္ဒာံဂှ် ဒါယကာချင်လဂုင် ဒုင်ဒကာတဲ့ ညးအာလ္ပောဝ်ကျာ်ဗုဒ္ဓဂယာ (အိန္ဒိယ) တော် ဂ္လိုဂွံနင်တံ့ခြိဗောမိ ညးတိုလ္ဒိုသ္ဒပူဇ်လဝ် ပွဲဘာကျာ် ချင်ပံင်ဂှ် ဇှော်ဂေါဝ်ဒ္ဒိုပ်ဍ ဂွံဗိုလ္ပောဝ်ကေတ်မာန်တ် ဒ္ဒင် စိုက်လ္ပုဟ်ဂွံရ။

ဗိုညးရေင်တျုင်ကျုင်ပရေင်သာသနာ

ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီဝွ် သွပတံနူတဲ့ ဩကျုင်ဂဇအ်ဘာကျာ် ချင်ပံင်တဲ့ စိုက်ပဝ်စ်အာသွဝ်တော် ဖျေဒွ်ုင်လိက်သွဟ်ဒွံင်လိက်ဟွံဝွ်သွုတ်ခြာရ။ ပွ်လက်ထက်ပှာန်ဂျပါန် အင်္ဂလိက် အကြာထောံဒွံင်ဗုင်ဂှ် မံင်ပွဲကွာန်ဟွံဝွံတဲ့ သိကျာ်ဖှော်အွာ သီသင်ဂမှိုင် ပါဓေ်အာလွဟ်ဂါတဲ့ ဖျေပတိုန်ဒွံင်လိက်ဗွဟ် ပွဲတာဲဝါဏီရောင်။

ကာလညးဖျေဒွံင့်လိက် ပွဲဘာကျာ် ချင်ပံင် သက္ကရာဇ် ၁၃၀၃ သွာံ၊ သွာံကျာ်ဖှော်အွာ ဘာသိုင်ချင်ပံင်လွှုဟ် ဩကျုင်မံင်ဂှ် လိုဟ်သင်ကတ်လိက်နွံ (၆၈)ဇကုသွ္ငးရ။

ကျာ်ဖှော်ဘာသိုင် ချင်ပံင်(ဇာတိသာံလှေဝ်)ဝွ် အံင်လဝ် ဘာဗွောန်ကွတ်အွာ (ဆရာအတတ်သင်သိပွ်)တဲ့မှ သွခမီကျုင်ကတ်လိက် ဇရေင်ကျာ်ဖှော်ယောဂီဝွံတဲ့ ကာလတိုန်ဝိနယ် ဖေက်အာပတ်(ဒုသ်)တဲ့ ပ္တိရာံရ။ ကာလဂှ် ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီ ထွးဏာလွှုတ်တဲ ကုခရှ်မကွဲတတ်အာ အရှာံဘာစွဲတဲ့-

" တေ-ခရှ်တော် ဒးမံင်အာပတ်ကိုဟာ နာဲ " ညးသွှာန်တဲ့ ကျာ်ဖှော်ဘာသိုင်လွှုဟ်ဂှ် " ခရှ်မွး ဟွံဒးအာပတ်ရကျာ် " ဍွေင်ဂရင်ပ္တိမွး " အေ-သွလကျာ်မွး ဍေံဒးအာပတ်ညိတ္တိရ လွရာံအာဖှောတ်လိက်အာ ဝွံဒှ်ကုသိုလ် " ညးသွ္ငးရ။

ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီ ကိုဩဝါဒဇွဲဇွဲသာ်ဝွံတဲ့ ကောန်နာဲမိက်ဝွံရာံဂှ် ဒှ်ဒွံင်ကျာ်ဖှော် ပွဲဘာသိုင် ချင်ပံင်စိုက်ိုလွှုဟ် အာယုက်(၈၀)ဏီရ။

မွဲဝါပွှန် ကောန်ပှာန်ဂျပါန်ကော်ရဲကောန်ကင်ဂမှိုင် ကျုင်ပ္တိညး ဟိုတ်နူကောန်နာဲ ကောန်ထပိုဂမှိုင်အာကျုင်ဒွံင်အကာလဗ္ဒံမှု ဂှ်လေဝ် " ဇော်တံသီနွံမူစိရော ဇော်တံဝွံညာတ်မံင်ဒုသ် ခမီသင် " ကျာ်ဖှော်အွာ ဟိုအရေဝ်သာ်ဝွံမွဲပါင်ခဝ်ယောင်ဂှ် ရဲပှာန်တံသွးဍွေင်စ်အာအိုတ်ရ။

ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီဝွ် ဒိုက်ဖေင်တာ်ကော်အပ္ပိဿဂုဏ် (အောန်ပ္ပိက်)တာ်ဗွဲမလောန်တဲ့ စသုင်မံင်စံင်ဟွံရပ်အလံင် ကာလတိက်လေဝ် ဟွံဒးရှဲဒွံါ ဝွံသပိုင်မွဲဂတော်ဍောတ် ဂွိဆုဒကုတ် ဓလာဲတမ်ဒယိုင်တဲ့ တိက်တာ်ရ။ ဟိုဂးစဂလာန်လေဝ် အောန်တာ်ရ။ ဆဂးဂှ် ကာလသွးပွဲုစ မွဲ့ကိုက်ံဖှော်သွတ် ဖှောတ်မ္ဂိုဗ်ကမ်မွး ညးရှဲစ်သင်ဖှောတ်ဒးစီကွး ပွဲအကွန်ရိုဒ်ဗျဉ်တံဂှ်ယောင် ကိုဗ်ဖှောတ်ရ။ သွဂရုကိုအကွန်ရပါဋ္ဌိပါင်ကျာ်ရောင် သွးသွ္ငးရ။

ဗိုညးဍိုဟ်ကောက် ပွဲအရာဗွောန်ပညာ

ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီဝွ် ပွဲခေတ်ပှာန်ဂျပါန် အင်္ဂလိက်တံ ကျုင်ဖျေဗဒိုဝ်ဒပ်ပှာန် ပွဲဘာညးတဲ့ ညးကတ်လှတ်အရေဝ်လိက်ပတ် ဂျပါန် အင်္ဂလိက်တံ ဟိုမာန် ဗ်ချူမာန်ရ။ ဘာသာဟိန္ဒူလေဝ်ညးလေပ်ရ။ လိက်ညးလိက်အင်္ဂလိက်ဟိန္ဒူတံဂှ် အယောညးချူလိက်တံ ဒှ်ကွးဘာထပိ ပွဲဘာကျာ် ဝွံဆိုကေတ်ဒွံင်ဏီရ။

ကုကွးဘာမာံအုင်မိုင် (မကျိုင်ကွဲ) ကတောဝ်ဟွံမိင် ဟိုအရေဝ်ဟွံဝွံဂှ်လေဝ် ညးဗွောန်ဗကတ်ကိုလိက်မန်, ဗှာ, အင်္ဂလိက် ကျိုဟ်စိုတ် ဗ်ချူလေဝ် သီဝိဘာသာရ။ နာဲအုင်မိုင်ဝွ် ကာလဖှော်ဗျဏံ သွလဝ်ကပွိယပွဲဘာကျာ် ဘာဓမ္မာနုဂ္ဂဟ သီဓါဘာဂှ်ရ ပရောညးတော် သင်တံကောင်တီလဝ်နွံဂျိုင်ဒွံင်ရ။

ပရောပရာထေရုပ္ပတ္တိ ကျာ်ဖှော်အွာယောဂီဝွ် ဂျိုက်ဂွဲသွှာန်သွုက်ဝွံဆဓိုတ်ဏံရ မဒှ်တဲ့ သိကိုဟွံဒိုက်ဖေင်မွးချူပတိုန်ထွးဏာ ဆဝွံယောင်ဂှ် အောန်စိုတ်ဗွဲမလောန်ရ။ ထေရုပ္ပတ္တိ ပုဂိုလ်တွပညာဒယှ်တ် သွက်သေ္ဂာံဗွှာံဗက် ကောတ်စနယ်ကဲ ခိုဟ်မာန်တံဂှ် ဂစာန်ဂျိုက်ဂွဲ ဓမံက္တိုန်ထိင်ဒက် မင်မွဲဇ္ဇာပ်ညးအဲတဲ့ ချူပတိုန်ထွးလပ်ပုကိုကောန်ဗွဲကြိ စ်ဗွဲဂတာတံ ဂျိုင်ဂွင်မာန်မွး ဂကူ ဘာသာ သာသနာပိုမန်လေဝ် သေ္ဂာံဂိုလဟိုဖှော်မောဝ်တိုန်ဂျိုင်ရောင်ဟွံသေင်ဟာအ်။

(နကိုလိက်ပရေင်ဝွ် ပင်တဲရဂ်လှောဝ်ပူဇဏာ ကျာ်ဖှော်အွာတွပညာတမှာဂမှိုင်ရအ်)

ပ္ဍဲမဒုင်ဗဂိန်ဂိုင်ကေတ်တဆိပ်ကြာ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
(၁၃၅၃)သ္ကာ်၊

ထေရပတ္တိ ဗွဲခမ္ဂောန်

နာယက- ဂကော်ရာမညမ္ဂာစရိယ အလုံတ္ဂိုရ်း ချင်မန်
ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသ မဟာထေရ်
ဘာကျာ် ချင်ကျာ်မြဟ်၊ တ္ဂိုရ်းချင်မန်။
ကလိဂွံအာယုက်-၈၈၊ ဝသ်-၆၆။

ပ္ဍဲမသ္ဂုးဂဝ်ဂှ်မိ

ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသဂွံ တ္ဂိုရ်းချင်မန် ချင်ကျာ်မြဟ် အရာပ် ယာန်မျောအိုင် (ရန်မျိုးအောင်) နူမအံက်မ္ဂုံယ္ဂု နာဲဖါန်, မိအံက် မိသောဝ်ဖျူ (မိသဲဖြူ) ပွ်ကိုသက္ကရာဇ် ၁၂၇၁-သ္ကာ်၊ ဂိတုဒိုန်(၈)ဇွေက်၊ တ္ၚဲသိုန် အခိင်နူဂယး (၆)နာဍီဂှ် ဂွံညာတ်ရပ်ရ သ္ဂုးတိတ်ဂဝ်ဂှ် ဗွဲတသိုန်ရောင်၊ ပ္ဍောဝ်ကိုကောဒေံ ညးပန်တံဂှ် ဒ္ဂိကောန်ဍောတ်အိုတ် (ကောန်ဟာဒေံ) တ္ၚဲ နကိုယ္ဂု (မာံသဝ်) မိမ္ၚဲတံ ခုတ်ခ်လပ်ရ။

ပ္ဍဲမအာစိုပ် ဒန်ဘဲပို, ခမ်

ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာဂွံ ပွ်သက္ကဲရာဇ်ချင် (၁၂၈၅)သ္ကာ်၊ ဂိတုပသာ် အာစိုပ် အဝယ်အာယုက် (၁၄) သ္ကာ်အခါ၊ သ္ဂက်ဂွံယိုက်ဍေင်သာသနာ မိ, မ္ၚေ ဒုင်သ္ဒိုင် ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟတ္ၚဲ ပွ်ဇရေင်တမ်ဗိုင် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တ ကေတုမလာ ဘာကျာ်၊ ချင်ကျာ်မြဟ်ဂှ် အာစိုပ်ဒန် ဘဝထပိုသာမဏေရောင်။

သက္ကရာဇ်ချင်(၁၂၉၃)သ္ကာ်၊ ဂိတုပသာ် (၁၁) မံက်၊ တ္ၚဲအဒိုတ် ပွ်အခိင် (၄-၃၀) ၄ နာဍီကို ၃၀-မိဏောတ် မိ, မ္ၚေဂှ်ပေင် ဒုင်သ္ဒိုင် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ သ္ဂအ္စာ ဥပ္ပဇ္ဈာယ်ကို ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာအဂ္ဂဒိပ၊ ဘာရဝ် ချင်ကျာ်မြဟ်တ္ၚဲ အစိုပ်ဒန်ဘဝခမိ မသ္ဂုင်မပြ ပွ်သီကလျာဏီ ဘာကျာ်၊ ချင်ကျာ်မြဟ်ဂွံရ၊ အာစိုပ်ဒန် ဘဝခမိတ္ၚဲလေဝ် ခုတ်ခ်လဝ်ယ္ဂုနာဲသီလဝံသရောင်။

ပွမဂိုင်ကတ်ဍောန် ပရိယတ္တိ

ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာဝွံ ကာလမအာစိုပ်အဝယ် ဘဝကွးဘာဂှ် အပ်ပြာပ်စွံ ပ္ဍန်လဝ် ပွဲဘာကျာ် ဇရေင်ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘဒ္ဒန္တကေတုမာလာတဲ ပွဲဘဝကွးဘာ ပညာလောကီ စိုက်ကဆံင် တန်စတုတ္ထ ဝွံအံင်ဓုးကောတ်ရောင်၊ '(အခိင်ကာလဂှ် ပွဲဘာကျာ်ဝွံ သ္ဂိုင်အလုံသီ သ္ပလဝ်ဗ္ဂတ်သမ္တိ စွံပ္ဍန်လဝ်ဘာသ္ဂိုင်တန် မူလတဲ ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘဒ္ဒန္တကေတုမာလာဂှ်ပေင် နှ်ည း မအုပ်မုပ်ပိုင်ပြီလဝ် ဘာသ္ဂိုင်တန်မူလဂှ်ရောင်။)

ကာလမအာစိုပ် ဒဒှ်ဘဝသာမဏေတဲ၊ ပွဲဇရေင် ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘဒ္ဒန္တကေတုမာလာဂှ်ပေင် သ္ဂိုင်လိခ် ပိဋကတ် မပ္တံကိုဲ ပြကိုပ်သဒ္ဒါကစ္စာဲ၊ ပြကိုပ်သင်္ဂဟ, တိကမ္မာတိကာတံဂှ် ဝွံဂိုင်ကတ်ဗတောန်ကေတ်ရောင်။

ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာဝွံ ဗွဲကြ ကာလမအာစိုပ် ဒှ်ဘဝခမိ သ္ပက်ဝွံဆက်ရနုက်ဗပေင်ပညာ လဝ်စိုတ် သ်ာဝွံတဲ ပွဲဇရေင်ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဒီပ ဘာရသီ၊ ချင်ကျာ်မြပ်ကိုဲ၊ ပွဲဇရေင်ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘာကျာ်သုက်၊ ချင်မတ်မလိုကိုဲ၊ ပွဲဇရေင်ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဘဒ္ဒန္တအိန္ဒဝေဇ (သာသနာဓဇမ္မာစရိယ ကောံသုဝဏ္ဏဘုမ္မိ ပိဋကတ္တယ ပါရဂူ) ကွာန်ကံနာတ် ဘာပရိယတ္တိမန်၊ ပ္ဍိုင်ချင်မတ်မလို ကောံအခ္ကာလိခ် ပွဲတိုက်ဂမ္ၚိုင်ကိုဲ၊ ပြကိုပ်မပ္တံ ကိုပ်ပါဠိမူ အဋ္ဌကထာ, ဋီကာမဒှ်သ္ဂိုင်ပိဋကတ် အိုသိုတံဂှ် ကတ်ဗတောန်ကျုင်ရ။

ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာဝွံ စိုတ်ဓာတ် မိက်ဝွံသ္ပပ်လိခ် ဟိုတ်နူချိန်လျုဲင်တဲ ဟွံကောင်လုပ်လဝ် ပေါ်သဘင် သ္ၚာန်သ္ပပ်လိခ်မွဲလေဝ်ရ၊ ဇိုန်ဂှ်လေဝ် ပညာလော ကုတ္တိဇကု မကောင်ဆန်ဇန် ကတ်ဗတောန်လဝ်တံဂှ် ကကောန်ကွး ကောန်ကတ်လိခ် မွံပ္ဍိုက်ကိုဲ ပညာဂမ္ၚိုင် လိခ်ဗ္ပပ် ဍံကိုဲ၊ လိခ်ဗ္ပပ်တဲကိုဲ၊ ဗွဲမဗွဲ ကလေင်ဖျေ ဍောန်ကျုင်ရောင်။

တင်ရင်ဍှ်ုင်ကျုင် လျိုင်ပရေင်သာသနာဂမ္ၚိုင်

ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာဝွံ သင်ဂကောံ ဂိုဏ်ဂမ္ၚိုင် ကောံဓရိ ပွဲအလန်ပဌမ ကောံအလန် ဒုတိယ တံဂှ် ပွဲပ္ဍိုင်ချင်ကျာ်မြပ် ဗွဲဒှ်ဥက္ကဋ္ဌ သံဃနာယကကိုဲ၊ နဒှ် ဓုးသင်ကလိဝွံ သ္ပိုတ်ကိုန်ချင်ကိုဲ၊ ပွဲသဘင် သင်ဂကောံ ဂိုဏ်ဂမ္ၚိုင် ကောံဓရိအလန်တတိယဂှ် နဒှ်ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာ ဩဝါဒ စရိယကိုန်ချင်ကိုဲ၊ ပွဲပေါ်သဘင် သ္ၚာန်, သ္ပပ် လိခ်မန် ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ အလုံဒေသရး မန်လေဝ် သ္ပကိုပ်သကိုပ်အာဂတ ပ္ဍတရ်တဲ ဟိုတံ ၂ကျောန်ဗဒှ် ကိုဒ္ဒံင်ဗ္ဂာပ်ဗ္ဂာပ်သ္ပံတဲ နဒှ်ဩဝါဒါ စရိယ ကောံနာယက ဂကောံရာမညနိကာယကိုဲ၊ ပွဲပေါ်သဘင်သ္ၚာန် သ္ပပ်လိခ်အလုံအသီ ကလေင်ပထမ လေဝ် နဒှ်ဩဝါဒါစရိယကိုဲ၊ နဒှ်ဩဝါဒါစရိယ ကောံ ပဓာန နာယက ကျာ်ပဋိမာရပ် ချင်ကျာ်မြပ်ကိုဲ၊ နဒှ် ဩဝါဒါစရိယ ကျာ်စေတီ ကျာ်ဓါမွဲဖံင် ချင်ကျာ်မြပ်ကိုဲ၊ သ္ပက်ကမ္မောန် ပဋိပတ္တိသာသနာ ဝွံဍေဵုမောဝ် ပ္ဍိုင်ချင် ကျာ်မြပ် ပွဲဂကောံဝိပဿနာ (မိုးကုတ်) ဂှ် နဒှ် ဩဝါဒါစရိယကိုဲ၊ ပွဲဂကောံယေန်သ္ၚာင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ပ္ဍိုင်ချင်ကျာ်မြပ် နဒှ်ဩဝါဒါစရိယကိုဲ၊ လျိုင်ပရေင် သာသနာ အတိုင်ဟိုကျုင်တံဂှ် ဟွံရန်ကိုဲ လ္ၚောင် လ္ၚတ် ချောင်ဇိုတ် ကာယတဲ ရေင်တ္ၚုင်ကျုင်ဒ္ဒံင် စိုက်ကိုဲ လ္ၚုပ်ဏီရောင်။

တွေင်ဂုဏ်ထေက်ကိုဗြုင်သ္ဂိုက်ဂမ္ၚိုင်

ကျာ်ဍေဵုအခ္ကာဝွံ ကုညးမွံကိုအာယုက် ဝသ်မဍေဵုနူဇကုတံဂှ် စွံပ္ဍန်ဓရ်ဂါရဝဂတ ပွမရေဲသေ်ာ ရဂ်ကိုဲ၊ ပွမထံက်ပင် သ္ပပူဇ ကိုအရီအဗင်ကိုဲ ပွဲကွး သာဝကမချောတ်သ္ပတ်တံပ္ၚန်လေဝ် စွံပ္ဍန်ဓရ်ကရဏာ ဂတ ပွမမင်မွဲထံက်ပင် ဒြောံဗတောန်ကိုဲ၊ ကုပူဂိုလ်မွံ ကိုအာယုက်၊ ဝသ် မတုပ်သ္ဂပ်တံဂှ်လေဝ် ပွမသ္ပရေဲ သေ်ာရဂ်ကိုဲ၊ ပွမတီဂုဏ်ညမကောင်ပ္ဍုလဝ်တံဂှ်ကိုဲ၊ ကိစ္စ လျိုင်ဝေယျာဝစ္စ ကျာ်ပဋိမာရပ်အိုတ်သိ လုက်ကာလပ္ဍိုင် (၄၆) သ္ၚံ၊ စိုက်ကိုလ္ၚုပ် အလုံဇကုညးပေင် မင်မွဲ ရေင်တ္ၚုင် ဖန်ဖက် အုပ်မုပ်သ္ဒးဓုးကျုင်ဒ္ဒံင် လ္ၚိုန်န် ကာလဂှ် ဝွံဆိုညာတ်တ နက်ိုမတ်မာန်ရ၊ ကျာ်ဍေဵု အခ္ကာဝွံ ဟိုတ်ပွမချိုက်ပေင်တက်ကိုသီလ, သမာဓိ, ပညာ, နာယကဂုဏ်ဂမ္ၚိုင်တဲခမိသင်ဂမ္ၚိုင်ကိုဲ၊ ဒါယကာ တံညးဂမ္ၚိုင်ကိုဲ၊ ရေဲသေ်ာရဂ်တ ဟာဝွံသ္ကုတ် ပိုတ်ရ။

ထေရပ္ဍတ္ဍိဗ္ဂဲခမ္ဒောန်
ကျာ်ဗ္ဒော်အ္ဍာတ္ၚဝင်က
ဘဒ္ဒန္တဥတ္တမထေရ်

ကျာ်ဗ္ဒော်အ္ဍာတ္ၚဝင်ကဝ္ဂံ ဒှ်ဇာတိကွာန်တ္ၚံကၟောင် ပ္ဍိုင်ချင်ရေဝ်ရ။ မိမၜါတုန် ဒှ်နာဲငုံက်၊ မိမ္ဂော်တံတဲ ယျုကောန်ဂှ်သ္ဒုတ်တုန်-နာဲပါန်တိုင်ရောင်။ နူဒ္ဒေါတ်တ်တိတ်အာကတ်လုတ်လိက်ပတ်ပရိယတ္တိမန် ပ္ဍဲဌာန်ဒေသ တ္ၚဟ်ဟ်။ ဗ္ဂဲကြံပိုတ်နူပါရမီအတိက်တော် ဆဝ်ပုဟ်တဲ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ၁၃၁၀ သ္နာံ၊ ဂိတုကထိုန် (၉)စွက်၊ သွက်သ္ဒဲပတန်သာသနာပ္ဍဲချင်သေံ ပြာပ်အာနူချင်လ္ဂုင်ရ။

ဗ္ဂဲကိုပ်က္ဍာ ဗ္ဒောန်ဘာသာသေံ ပ္ဍဲဘာတော်ဘာဏံ ဒုင်ဒိုက်တ္ၚဟ်တ္ၚဟ် သွက်သ္ဒဲဟိုဝ်မာန်ဗ္ဂဲဘာသာသေံ ရ။ပ္ဍဲကာလဂှ် ယျုကျာ်ဗ္ဒော်အ္ဍာတ္ၚမံက်ဂတဝ်ကျုင် သိုက်သိုက်ရ။ ဗ္ဂောဝ်ခမိသင်မပတန်သာသနာ ပ္ဍဲချင်သေံဂမ္ဂိုင် ဒ္ဂှ်ညးအာဒိကိုပ်က္ဍာမွဲရ။

ဗ္ဂဲကြံပြာပ်အာကွာန်ဝင်က ပ္ဍဲချင်သေံတဲ သိုင်ခ္ဍံဘာဟံင်ပြာ်ဒ္ဂုင်ဂကူမန်, ဂကူသေံတံတဲ ပြာကဋ္ဌတ်ဗ္ဂဲဒ္ဂှ် “ ကျာ်ဗ္ဒော်ဝင်က ” ရ။ ညးချင်သေံဒ္ဂျုဒ္ဂျာတံတုန် ကော်ခ်စ “ လောင်ဖိုအ်ဥတ္တမ ” ဗ္ဂဲမသ္ဒိုက်ဆာန်ရ။ ဟိုတ်နူကြိဳဒှ်သီလ, သမာဓိအ္ဍာတ္ၚဝင်က သိုင်ချင်သေံဗ္ဂိန်တဆိပ်ကြာမွဲအဆံင်တဲမွဲအဆံင်ရ။

ကျာ်ဇွော်အွာတွဝ့် သွဒတ်ပွဲချင်သော်ဖွတ် ၄၈ သွာ်၊ ကိုဝ့်အာယုက် ၈၆ သွာ်၊ ၆၆ ဝ့်တဲ့မှ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၅၈ သွာ်ကလေင်စိုပ်ချင်မိတိမ မွဲဝါရ။

ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၅၈ သွာ်၊ ဂိကုပထမဒဂိုန် ၇ ဇွေက် (၇၊ ၇၊ ၉၆)ဂှ် ဝ့်လိုန်တိချင်လ္ဂုင်၊ ဟိုတ်နူအလို အသီဗ္ဗာဏာ်ဘိက်နိမန် ဗွံခရ်မေတ္တာတဲ့ ဏ္ဍကျူင်နကိုက္ဓင်ကျာရ။ မံင်ဝ့်ဖွတ်တြဲတဲ့ ပွဲပထမဒ္ဂိုန် ၁၂ ဇွေက်ကလေင် ပြာပ်စချင်သော်ပွန်ရ။ ပွဲအပွဲပ္ဍိုင်အခိင်ညိည ကျာ်ဇွော်အွာတွဏ္ဍပြာပ်အာချင်မတ်မလို စိုက်စိုပ်ကွာန်ဇာတိတုံကွေင် ဓော်ရ။

ကျာ်ဇွော်အွာဝ့် အဆောကျူင်စိုပ်ချင်မန်ဗ္ဗာဏာ် ကိုဒါန်ပွဲဒ္ဓာဲတ္ဂုဟ်ဟ် ဖွတ်ဩန်ထပ်ုကိုင့်ပြင်၊ သိုရ်ုင်သာသ နာချင်မန်ညံင်ဒြဟတ်ဝ့်ဇွော်သ္ဂုင်တိုန်ပွန် ထံက်ပင်ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ ဩန်ဖွတ်(၅၁)ကိုင့်ပြင်ဝ့်တီကေတ် ရ။ဆဂ်သ္ဂုံးဟွံသေင် ကျာ်ဇွော်အွာတွဝ့် ဂေတ်ဝှးတိသွက်သာသနာ၊ သွက်ပရေင်ကာမ္ဓိဟ်ထံက်ပင်ဩန်ဇွော်ကို ဒြဟတ်ရ။ သိုင်အလုံအသီဗ္ဗာတံ ဗ္ဂိန်ကိုတဆိပ်ကြာသ္ဂုင်အိုတ် “ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက ” ပွဲ ၁၃၅၇ သွာ်ရ။ လ္ဂုဟ်ဓိုန်ကိုဝ့်အာယုက်ဖွတ် ၈၇ သွာ်ကိုလေဝ် ကာယထတ်ဒှ်င်၊ အာကျူင်မာန်၊ ပရေင်သာသနာ ယဝ်ဒှ်မ္ဂးဟွံရန်ကိုလ္ဂောင်လ္ဂေတ်ကာယတဲ့ ပြာပ်အာရနက်ဗပေင်ပါရမီကုသိုညးမွဲသအောင်ရ။ ကျာ်ဇွော်အွာတွဝ့် ဟွံထွေန်စပ်ကိုလာဘ်လာဘ။ ပိုန်ဓိုတ်ကိုဝ့်လဝ်တံဂှ် ချပ်တ္ဂိုတ် သွက်သွဒါနကုသိုလ်၊ သွက်ထံက်ပင်သင်ရိုဟ် ကောန်ဂကူမန်ဂမ္ဂိုင်ရ။

ဩဝါဒကျာ်ဇွော်အွာတွဝင်ကတုန်-

“ ပိုန်ဒြပ်မ္ဂးဂှ် ချိုတ်တဲ့ရင်တ္ဂုင်ဏာဘာဝပလိုတ်ဟွံဝ့်၊ သွးလသာဓွံထော်လဝ်ဘဝလ္ဂုဟ်ဏာ်ရ။ ကုသိုလ် မွဲဟောင် ဘဝလို်အာဒှ်ကိုဒှ်၊ ဒေံဗက်အာဇကုမာန်။ ဟိုတ်ဂှ်ရ လွထွေန်စပ်ကိုပိုန်ဟာန်၊ ဂိုတ်ပတဲ့ဒါန်အိုတ်ညိ၊ ကုသိုလ်ဟောင် ဒှ်ဒြပ်ဇကုဍာ်ဍာ်ရောင် ” သာ်ဝ့် ကိုဒှ်င်ဩဝါဒကိုကောန်ကွး ဒါယကာဥပ္ပးဇန်တြဲပြတံညးဂမ္ဂိုင် လ္ဂိုန်လ္ဂိုန်ကာလရောင်။ ထေက်ကိုစ္ဂတ်သမ္တိစကွဲကွဲရ။

သတိ

သတ္တိ ဗျတ္တိ- ကိုဝ့်ချိုက်ပေင်- လေင်လေဝ်ဟွံညာတ်
ဍာ္တတ်မြဟ်ပွဲသိ- နယ်တိုဟွံဂှ်ာဲ- ဗဒါနယ်တြဲ
ကော်ရပ်နယ်အှ်- ဒှ်ဂိတုမံက်- ဇွော်မောဝ်တ္ဂာချောဲ
ပွဲချင်ကျာ်ဩ- စ္ဂိုက်ိအိန်ကို- အိန်လေဝ်ဟွံကို
ဟွံတ်ုခရ်လ္ဂိ- ဗ္ဂိဂိတုပေင်- ဟွံဇေင်ဂှ်ာဲသေုဝ်
ဝ့်ငှုင်တိက်သ္ဂိ- ဍိုင်ကိုသွာ်ဇီ- ကျာဇိလေဝ်ခိုဟ်
စိုဟ်ညိုဟ်ဒှ်င်ဏီ- ဟွံတီဘ္ဂဇ္ဂု- ဒှ်ဂိတုဍု
ဂြဂြကြိုမံင်- ရပ်အလံင်သ္ဂုင်- ညးဟိုဟွံဒုင်
ညးသ္ဂုင်ဟွံပ္ဍုင်- တင်စုင်မာန- ဘ္ဂဒးလိုမံင်
ညိဟွံဇ္ဂေင်ရံင်- ပမ္ဂညံင်ဂံင်- တံင်ဗ္ဂောပ်သွက်ဇ္ဂု
ဒှ်ဂိတုအိုတ်- ဒးပ္ဂိုတ်ဇုကန်

ဈ = သ္ဂိုင်

ထေရုပ္ပတ္တိ ဗွဲခမှောန်
ဘဒန္တပုပ္ဖရမ္မ
(ဒ-ဥတ္တ္ဌ ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ အလုံဒေသရးမန်)
ကွာန်နေဟ်ချင် ဘာတြေဲ ပ္ဒိုင်ချင်ကျာ်မြပ်

ဘဒန္တပုပ္ဖရမ္မဝွံ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၂၈၆-သ္နာံ ဂိတုဒ္ဂိုန်(၂) စေွက်တဲ့ဖြဗတိ သ္ဒးတိတ်နူဂွံဂဝ်ဍ်မိပေယ် မဒ်သ္ဒိုင်မအံက်နာဲဒေ် ကွာန်နေဟ်ချင် ပ္ဒိုင်ချင် ကျာ်မြပ်ရောင်။

ကျာ်ဇ္ဒော်အ္စာဝွံ နူဘာဝကောန်ငါ မိမဓါကဝါ ဏါဇရေင်တမ်ဇိုင်အ္စာ ကွာန်နေဟ်ချင်ဂှ်တဲ့ ၁၃၀၁-သ္နာံ အဝယ်စိုပ်ကျုင် သ္ဒုင်ပ္ဍဳန်ဇ္ဒပ္ဍန် ပွဲဘာဝသာမဏေ မွံကိုပညာကြဳ ကတ်လုတ်အာလိခ်ပတ်ဗုဒ္ဓကျာ်ဩဳ မပြုရ။

နူဒဒ်ဘာဝသာမဏေ မွံကိုအိန်ရိဂှ် သိုလလံလဝ် ခရ်ပရိယတ်တဲ့ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၀၇-သ္နာံ မိမဓါမိက် ဒုင်စအာဲကုာဲသာသ္နာတဲ့ နူဘာဝထဲပိုသာမဏေဂှ် တ္ဒုင်စ္ဂံ ပ္ဍန်ပ္ဒန်ပွဲခတ္တသိမ်ဘာပွဲ ချင်ကျာ်မြပ်နူအ္စာဥပ္ပဇ္ဈာယ် တမ်မူလ ကျာ်ဇ္ဒော်အ္စာတ္ဒအဂ္ဂဒီပမှာထေရ်တဲ့ အာစိုပ် ဒဒ်ဘာဝခမိမသ္ဒုင်မပြုရ။

ပ္ဍာန်မကတ်လုတ်ပညာဂမ္ဒိုင်

ကွာန်နေဟ်ချင်ဘာတြေံ, ကျာ်မြပ်ဘာပွဲ, ခလံက်ခပြုဘာတ္ဒိ, မုဟ်ဒိဘာသဒ္ဓမ္မဓဇ, ချင်လ္ဂုင်, ချင်အင်ဝဂမ္ဒိုင်တဲ့ ဂွံအံင်ဇ္ဒးကောတ် ပေါါသ္ဒာန်လိက်နူ အလိုသီဂမ္ဒိုင် တန်ချောတ်, ဒေါဝ်, ဇ္ဒော်တဲ့ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၁၆-သ္နာံ ကို့ဂွံတဆိပ်ကြာ "သာသနဓဇဓမ္မစရိယ" နူသ္ဒိုင်အလိုအသီမန်, ဗ္ဂာတံရေင်။

သ္ဒိုင်ဝန်သာသနာ

ကျာ်ဇ္ဒော်အ္စာဝွံ မွံကိုစိုတ်ဂ္ဂုဆာဲ ပွဲသာသနာ လောန်တဲ့ ဒ္ဂုဲဖိုလ်သာသနာ သ္ဒိုင်ဝန်သင်ဗဟိုရ် အလိုအသီကို သိုက်သ္ဒိုင်ဝန်ဒ-ဥတ္တ္ဌ ဂကောံရာမည မဓ္မာစရိယ အလုံဒေသရးမန်ယိုက်ဍေင်အာကီရောင်။

သ္ဒာင်နူဂှ်ပ္ဒန် ပ္ဍန်အာသာသနာ သ္ဒက်ချင်, ကွာန်မန်တံ နွံတ်ဗွဲမဂ္ဒိုင်ဂှ်င်။ စိုက်လ္ဂုဟ်အာယုက် (၇၃) သိက္ခာ(၅၂)ကိုရ။

ဒုင်လျုင်ဖြုင်သ္ဒိုက်ဇန်ဂမ္ဒိုင်

ကောင်ကာအတ္တစိုန်ထုဲ ဒ္ဂုဲဖိုလ်ပရဂကူဘာသာ, ၉ သာသနာမ္ဂး ဟွံဟိုဂးဗ္ဂတဲ့ မွံကိုစိုတ်ပွဲမဆာဲ ဟွံတးပါ ကော်ရ အခိင်ပေါင်ဒ်ဍုဟ်မး သ္ဒက်ဘာဝတဲ့ အကိုင်အခိင် မချိုင်ဟွံကလိင်ကော်တဲ့ ပ္ဍဲတ်ဒ္ဂုဲဖိုလ် သ္ဒက်ဂကူ, ဘာသာ, သာသနာလ္ဂိုန်ကာလရ။

အဗ္ဗုပ္ပတ္တိဗွဲခမ္ဘောန်
ဘဒ္ဒန္တဝါရလကာ်
《နာယက-ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ》

ဒ်မွိုဟ်ဓာတိ ကွာန်ကြုက်ပိဂျ၊ မွဲဝါထပ်ဝါ ကာလဂှ်ရ အကွ ရ်ခွံက်အိုတ်အာပွဲဘာဇ္ဍော်ပ္ဍ၊ ဒ်ထပို ညှုင်မုဟ်ချင်ဂါမ၊ သ္ဂိုက်သာသ္နာကေဝ် ဇၟ်အင်ခေဝ်ပ္ဍ၊ အာယုက်ပေင်ပ္ညိဒ်သာမဏေဂျ၊ ဒ်ဍုတုန်စိ ကြုက်ပိဂါမ၊ မွဲဝါဒ္ဂိုဟ်ဝါကာလဂှ်ရ၊ အ္စာခတ်နာမ ဝရလကာ်၊ (အ္စာဥပ္ပဇ္ဈာဲအ္စာတ္ၚုပ္ဍ ဘာပလိက်အ္စာကမ္မဝါစာ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာဘာအင်ခေဝ်ဘဒ္ဒန္တပညာဒိပ္ပ)။ ကတ်မံင် လိခ်ညဲ ပွဲအင်ခေဝ်မာ၊ သဒ္ဒါဝိနဲကိုသိုဗှဟ်ဝါ၊ အ္စာပ္ကတ် ကိုန် ပွဲဗှဟ်ဝါ၊ ညးပလ္ဂိကၠာ ကာလဂှ်ရ၊ နဲတြိပြကာ လအာဂန္ထ၊ နယ်ညးတမ္ၚာ အ္စာမန်တံရ၊ တိုန်နူသန္ဓိ ကံက်ညိဇခါန၊ ကိုရထဗှိုင် ကွိုင်မိပ္ပါယ၊ ပ္ဂိ တ်ပုစ္ဆာသွဟ် ပရိပ္ပာရ၊ ဆဝ္ဂဟသောင် ဗွဲတော့င်တုန်ပ္ဍ၊ ဖျပ်တိတ်ပိုဒ်ကို၊ သိုက်ဝါကျ၊ ညးပ္ကတ်ကိုစိ အဲဂွံနိသျ၊ ဝိနယ်သဒ္ဒါ အိုတ်ပွဲ ဘာဂှ်ရ။ (သဒ္ဒါဇ္ဍော် ဒစာံစံင်၊ ဝိနယ် ပါဠိမူ မသုန်ကၟုပ် မိဂ္ဂးရောင်။)

တဲ့ချပ်အာဂတ စိုပ်ရတာံင်မော်၊ လုပ်တန် ဍောတ်ကၠာ ဇ္ဍးအာဘာတာံင်မော်။ တဲ့ဗက်တိုန်ကောံ ကရော်တ္ၚဂဏ်အ္စာ၊ (တ္ၚဂဏ်အ္စာ ခရိက်အရာံ ဘဒ္ဒန္တ ကေတုမတီ မိဂ္ဂး)။ ညးအပ်စွံညှုင် လ္ၚုင်“ကြီးဘုရား” ပွဲတိုက်ဗွံဂှ်မံင်ပိဝ်ခါ၊ အိုတ်ပိဋကသိုအဋ္ဌကထာ၊ တိတ်နူလ္ၚုင်စိ အင်ဝပိခါ၊ တိုင်ပ္ဂိက်စိုတ်ပေါင် ချိုက်ပေင်တဲ့မာ၊ လ္ဂိပိက်ဍုမွဲ စှ်ဂှ်အဲဂွံအာ၊ ဇၟ်လွံက် ပရိယတ် ဝါဍောတ်ဝိပှာ၊ ဖျေဒ္ဒံင်လိခ်အ်ု ဍိုင်ကိုအခါ၊ ဂှ်ပိဇ္ဍော်မွဲရောင် ဒ်သောင်နိမန်ဏာ၊ မွဲပိပိပန် ဂှ်ပန် ဇှော်ဝါ၊ တံယုက်တြိဇ္ဍော်ဓါပေါင် ကော့င်ဝါဍောတ်ဝိပှာ၊ သာသ္နာဂွံဇ္ဍော်မောဝ်ဂတ ပဒ္ဓံင်လ္ဂိပရာ၊ ကောန်ဂကူပြိ ရံဳဗုဒ္ဓဘာသာ။

နာယက

လ္ဂိုန်သ္ၚာံအခါ လ္ဂိပရာကော္ဂာန်အာ၊
ကမ္ဘောန်သာသနာ ဂကောံရာမည၊
ဓမ္မာစရိယာ ဗွဲဒဒ်အာပ္ဍန်၊
ပွဲခန်နာယကာ။

လျှုင်ဇန်ဂမ္ဘိုင်

မူလသာသနာံ ဒ်အာပရိယတ်၊
ပရိယတ်နွံပ္ဍန် သာသနာတန်ကြန်၊
မင်မွဲပရိယတ် နဟိရိုညြတ္တာပ်။

ထေရုပ္ပတ္တိ ဗွဲ့ခမ္ဍောန်
ကျာ်ဍေဝ်အ္စာမကိုကသပ်
ဂကောံရာမည ဓမ္မာစရိယ အလုံဒေသရေးမန်
ဂကောံသံဃမဟာနာယက ကွိန်ချူ
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတာ ဘဒ္ဒန္တဂုဏ
(အာယုတ် ၇၇, သိက္ခာ ၅၇)

ဘဒ္ဒန္တဂုဏထေရ်ဂွံ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၂၈၂-သ္နာံ ဂိတုဝ်(၄)ဇွေက် တ္ၚဲစန်ဂှ် သ္ၚးဂဝ်နူမိပ္ဍိုအ်, မဒ်သ္ၚိမ နာ်တိင်မိုင် ကွာန်ကအ်ဍောတ် ပ္ဍိုင်ချင်ရေဝ်ရ။

ပွမအာစိုပ် ထပို , ခမိ

ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၂၉၈ - သ္နာံ ကျာ်ဍေဝ်အ္စာ ပညာဓဇောတ သ္ဂကေုံထပို ပွဲဘာဍေဝ်ကွာန်ကံဍောတ်တဲ့ ကတ်လုတ်ကောတ်ပညာ ဇရေင်အ္စာပညာဇောတထေရ် မပ္တံ ကိုပြကိုပ် လောကသိဒ္ဓိတံရ၊ ၁၃၀၂-သ္နာံ ကျာ်ဍေဝ် အ္စာသ္ဂအ္စာဥပ္ပဇ္ဈာယ်တဲ့ နူဘဝထပိုဂှ် မိမဓါဒုင်ကောတ် အဘ်သာသနာ နဒဒ်ဘဝခမိပယျင်မသ္ၚင်ပြ ပွဲဘာဍေဝ် ကအ်ဍောတ်ဂှ်ပွန်ရ။

ပွမကတ်လုတ်ပရိယတ်

နိသဲကောတ်နယ်ကယ်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တပုပ္ပရမ္ဗ တံင်ပါရင်ဘာဍေဝ် ဘဒ္ဒန္တကေသရ, ဘဒ္ဒန္တပါလိတ ထေရ်တံ မပ္တံကိုပြကိုပ်ဝိနယ်မဟာဝါ, ကင်္ခါဋီကာ, ရူပသိဒ္ဓိ ဗ္ဂတ်တြသ္ဂာံတဲ့ ဂွံအံင်ဇ္ၚးကောတ် သ္ဂင်သ္ဂာန် သ္ဂဟ်လိခ် ဌာန်ဂိုဏ်တ္ဂဟ်ဟ်တံရ။ လ္ပာ်ကွတ်လောဲဂကီ ပွန်လေဝ် စ်ကို(၁၀)တန် ကောင်လုတ်ကိုရ။

ချင်မန်ဗ္ဂာလ္ဂါသ္ဂ။

ဘဒ္ဒန္တဂုဏဂွံ ကတ်လုတ်ကောတ် ကွတ်ပညာ နူဇရေင်အ္စာဒယ် မပ္တံ ကိုချင်ဇ္ပေါ, လ္ကုင်, အင်ဝတံတဲ့ လုပ်အာပေါ်သ္ဂာန်လိက်ဌာနတံဂှ်တံဂှ်ရ၊ ဘဒ္ဒန္တဂုဏဂွံ နိသဲကောတ်ကွတ်ပညာ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, အနုဋီကာ ချိုက်ချိုက်ပေင်ပေင်ရဂှ် ဂွံတီကောတ်ရ။

ပွမဖျေံဇ္ဍောန်ပရိယတ်

ဘဒ္ဒန္တဂုဏဂွံ ဃောကွိဂွံပန်ဝှ်တော်ရ ဖျေံဇ္ဍောန် မံင်လိခ်ကို ကောန်ကွးဂမ္ၚိုင် ပွဲကွာန်ကအ်ဍောတ်ဘာဍေဝ် ဗ္ဂတ်ပိသ္ဂာံတဲ့ ၁၃၁၅ - သ္နာံ ဒ်ပဓာနနာယက ကွာန်သေ္ၚဟ်ဗ္ဂဝ်ဘာဆုတဲ့ ဖျေံဇ္ဍောန်အာကုကွးဂမ္ၚိုင် နက်ိဘာသာစုင်လင် သ္ဂက်သေ္ၚာံဓုပ်ပေါ်သ္ၚင်သ္ဂဟ်လိခ် ဌာနတ္ဂဟ်ဟ်ရ။

ရေင်တ္ၚုင်သ္ၚိုင်ဝန်သာသနာ

၁၃၄၂- သ္နာံ ပွမဒ်ကျာတ်အံထောတ် ကောံဓရီသင်ဂိုဏ်ပံင်ကောံ ပွဲပ္ဍိုင်ချင်မုဟ်ချင်ကို, ပွမ လုပ်ဂကောံဌာနသ္ဂဟ်လိခ် ဇ္ကောင်ပထမပ္ဍိုင်ချင်ကို, သ္ဂစ္ၚး[illegible]ခရိင်, တ္ၚုံရးတဲ့ ပွမတိုန်ပေါ်ကောံဓရီမုဝ်ဗီကို, ပွမဒုးဒုင်သ္ၚိတ်ပ္ဍိုန်သံဃသမုတိကို, သ္ၚိုင်ဝန်ဗဟိုရ်သံဃ နာ်ယကကွိန်ချင်ကို, ပွမရေင်တ္ၚုင်ဒ- ဥက္ကဋ္ဌ ဂကောံ ရာမည်ဓမ္မာစရိယကို, ပွမဒုးဒုင်ရဲစ်ု နဒဒ်ဂကောံ သံဃမဟာနာ်ယကကွိန်ချင်ကိုမဒ်ရောင်။

ချူနုံပြကိုပ်

ဘဒ္ဒန္တဂုဏဂွံ ဃောယိုက်ဍေင်ဒုံင်ဒ-ဥက္ကဋ္ဌ ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယတော်ဂှ် ပံင်ကောံကေုာံအ္စာသ္ၚ ပတ်မန်တံတဲ့၊ ချူနုံတ်ပြကိုပ် မပ္တံ ကိုအက္ခုက်ယမိက်, ပဌာန်, မာတိကာဓာတုကထာ, တြဲအဘိဓာန်, အလင်္ကာ, ဆန်တံ မဒ်ရ။

လျုင်ဗြိုင်သ္ၚိုက်ဇန်ဂမ္ၚိုင်

စိုတ်ကိုသဝ် ဖျဝ်လဝ်မာန ဘ္ၚုံခ္ဂံဂွံဍေဝ်မောဝ် ပြသနာဓိုန်ထုဲ ဒ္ဓါသာသနာမ္ဂး ဒးကျောန်ကိုလ္ၚိုန်။

သဘင်ရတုဩန်ရတ်

ကွပ်လိက်ဝင်စွတ်သ္ဂမ္တိ သဘင်ရတုဍြန်
ဂကောံ "ရာမညဓမ္မာစရိယ" အလုံတ္ဂိုရးချင်မန်

၁၃၃၄ - ၁၃၅၉ သ္နာံ

ပ္ဍဲရာမညမွဲဍောင် ရာင်သဘိက်ကျုင်ရောင်

ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယဝွ် ဒ္ဂကောံခမိသင်မန်ဂမ္ဂိုင် စန်ဒက်လဝ် သွက်သ္ဂောံမင်မွဲအာ ဂကူဘာသာ သာသနာမန်တံ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ၁၃၃၄-သ္နာံ ဂိတုပထမဒဂိုန်၁၄-မံက် ပ္ဍဲဘဇဗဂေါသ္ဂဝ် ချင်မတ်မလိုရ၊ စန်ဒက်ဗက် ဂကောံဝွ်မံက်ဂတဝ်ကျုင်လေဝ်လေဝ်ပ္ဂွံသေင်။ သ္ဒးကောံဓရီချပ်ဂွန်စဍိုင်င်ကိုဝါ ကြအိုတ် သင်အ္ဇာလိက် အ္ဇာသ္ပပတ်မန်ဂမ္ဂိုင် တာလျိုင်ညး ညးကောတ်၊ ဒလေင်ညးညးဂှ်ေင်တဲ ပ္ဍဲရာမညမွဲဍောင် မတွံဂး "ဂကောံ ရာမညဓမ္မာစရိယ "ဝွ် သ္ဂောံမံက်ဂတဝ်ကျုင် ညံင်သ္ဂိုင်ဂိတုသ္ဂိုင်တဲ သွက်ဂကူမန်တံရောင်။

လ္ဂုပ်ဟ် ၁၃၅၉-သ္နာံဏံ ဂကောံဝွ် ယိုက်ဍေင်ကျုင်တာလျိုင် ဂကူဘာသာ သာသနာ ပေင်ကျုင်၂၅-သ္နာံ ကိတ်တ်ရ၊ နကိုဘာသာ ဝေါဟာအင်္ဂလိက်တံ ရပ်စပ်စကာ ကော်ခ်စမ္တး "သဘင်ရတုဍြန်" (Silver Anniversary) ရ၊ နူအာယုက်ပေင်၅-သ္နာံ(ဆုရတ်) ၁၀-သ္နာံ(ပသဲဗ္တောင်ရတ်)၊ ၁၅-သ္နာံ(ဖါန်ရတ်)၊ ၂၀-သ္နာံ(လိုက်ရတ်)ဒဒေံ၊ ဓိုန်ထေက်ကိုသ္ပသဘင် ဗွဲဒဒ်တိုတိုင်ဝင်စွတ်သမ္တိမွဲတ္ဂုင်ကိုလေဝ်၊ အာယုက်ဓတ် ဒ္ဂုင်ညိညတဲ ဟိုတ်နူဟွံခိုင်ကျိုက် ဟွံဓိုန်ဖ္ဍံဏီကို ဟိုတ်နူဒြပဟတ်အောန်တ် ဗွဲပစ္စယ်, ဗွဲဒါယကာမထံက်ပင်ကို ဟိုတ်နူသ္ဒးစိုန်သ္ကိုဒ္ဂုင်ကို ကလောန်ကောင်ကာသာသနာ မပ္တံ ချူလိက်, တက်ပ္တိ တ်လိက်ပြကိုဟ်, သ္ပသဘင် သ္ဂာန်သ္ပဟ်လိက်ကို အခေါင်သ္ဂောံသ္ပအာရီကို တ္ဂဟ်နသ္ပသဘင်ဓ္ဂော်ဂှ်ဟွံကိုဝွ်ရ။

သ္နာံပေင် ၂၅-သ္နာံ သဘင်ရတုဍြန်ရတ်ဝွ် ခမိထေရမဒ္ဂတမ်ကျုင်ဂကောံဝွ် ဗွဲအာယုက်ဓ္ဂော်တိုန်ကို လျိုလျိုတံလေဝ် ညံင်သ္ဂိုင်တဲကောတ်တာလျိုင် ဂိုလပးကိုလိုက်တဲမသ္ဒးပ္ဂိုတ်အာကို ချပ်ဇ္ဂာရဏာတဲ ယဝ်ဟွံဝွံ တိုလဝ်တိုင် ဟွံဝွံပခိုင်လဝ်ဒဗ် ဝင်စွတ်သမ္တိမွဲတ္ဂုင်မ္တး တုပ်တံညံင်ရဍောင်ပ္ဍဲဟွံဇနလဝ်တံ ကျာလပိုက်သဝဝ်မ္တး သ္ဒးပြးဆာဲအာမာန်ရောင် ဓေံစိုတ်သဘ်ဏံတဲ သ္ဒးသ္ပသဘင်တိုတိုင်ဝင်စွတ်သမ္တိ ဗိုန်နံမွဲတ္ဂုင်ဝွ်ရ။

ဟိုတ်နူဝင်စွတ်သမ္တိဗိုန်နံ ဟွံမွဲကျုင်ချိုတ်တ်ပ္ဂိုတ်တ်တဲ ကိုန်ချင်မန်ဒ္ဂါရဝတိဂှ် ဓိုန်သ္ဂိုင်မန်မအုပ်ခုပ် ကျုင်ဍိုင်င်ကိုဘ္ဂောဝ်ကိုလေဝ် ယ္ဂူဇကရာဇ်မန်ကြအိုတ် ယိဗမွဲပေါင်ဝွံတိကောတ်ရ၊ ယ္ဂူဇကရာဇ်က္ဂာက္ဂာတံဂှ် ဟွံဝွံတိကောတ်ရ၊ လ္ပါကိုန်ချင်သမိုပ္ဂန် ယ္ဂူဇကရာဇ်တံဂှ် ဝွံတိကောတ်ဖအိုတ်ရ၊ ဆဂး ..သက္ကရာဇ်ညးတံ မအုပ်ခုပ်ဂှ်ဟွံဝွံတိကောတ်ရ၊ လိက်တုံမန်တံပ္ဂန်လေဝ် နွံတ်မဍိုင် ပါထေံလိက်တုံဝင်သိကလျာဏိတဲ လိက်တုံဝွ် ချူစွံပ္တနာ်လဝ် သက္ကရာဇ်သ္နာံဂိတုတဲဂှ်အောန်ကွေံရ၊ လိက်ဝင်စွတ်သမ္တိ ဟွံမွဲကိုသက္ကရာဇ် ဂိတုတဲတံဂှ် တုပ်ညံင်သ္ပဟွံမွဲကိုစ်ရ၊ ရ်သာဟွံမွဲတဲမ္ဂုံဂှ်ဟ်မးမအောန်ရ။

ကုခမိသင်မန်လျိုလျိုဂမ္ဂိုင်မကိုကာသပ်ဂွန် သွက်သ္ဂောံတက်ပ္တိ တ်လိက်ဝင်စွတ်သမ္တိ (ဝါ) မဂ္ဂဖြေန်ဇ္ဂာပ်ပ်သ္နာံကိုလေဝ် **ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယဏံ** တင်ဒ္ဂုင်ဂှ်ဏံရ၊ ဗွဲဒဒ်ဂကောံတာလျိုင်ဓ္ဂော် သ္ဂဲဍိုင်လောန်။ ပ္ဍဲကာလပါ်ဝးတာလျိုင် လ္ပါသ္ဒးညးဂှ်ေင်မာန်မ္တး ကာသပ်ဂွန်ဝွံကြက်ချိုက်ပေင်မာန်ရောင်။

ကွပ်လိက်ဝွ် ..ဝွံဆက်ကွာဲကိုသင်မန်ဂမ္ဂိုင် ပ္ဍဲသဘင်ရတုဍြန်ဏံမာန်ဂှ် ဂကောံဏံမိပ်တ်စိုတ်ဗွဲမလောန် ညံင်ဂကောံဝွံဓိုန်ခိုင်ကျိုက် ဝွံဓ္ဂော်မောဝ်အာအမာန်ဂှိုင်သ္ဂာဲ သင်မန်ဂမ္ဂိုင်ကို ဒကာမန်ဂမ္ဂိုင်ကို ဍြဝ်ဗ္ဂာရိဗင် ကိုဒြပဟတ်, ကိုအထံက်အ ပင် ကိုကာသပ်ဂွန် ဂြဂြဂြီဂြီအိုတ်ညိ သဘ်ဝွံသ္ဒးလ္ပိုင်ဏာရအ်။

လိက်ဂရင်ပ္တိ နူ ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ
အလုံဒေသတ္ဂိုရးမန်

ပ္ဍဲ သက္ကရာဇ်ချိုင် (၁၃၅၇) ဂှ် "ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ" ရာမည ဘိက္ခုဂမ္ၚိုင် သ္ပပေါဲကောံဓရီပ္ဍဲဘာကျာ်ဒှ်ေချိုင်ကျာ်မြဟ် မရနူကဵု(၂၃)အလန်ရ၊ ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယဂှ် နူသက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၃၃၄) စန်ဒက်လဝ်ဂကောံမွဲခုတ်လဝ်ယှု ရာမညဓမ္မာစရိယတဲ့ လ္ဂိုန်ရိဟ်ဒဒှ်သ္ပွံ ဗွဲမယုတ်မွဲသ္ပွံမွဲဝါ ကောံဓရိလ္ဂိုန်ရ ကိစ္စဒှ်ေက္ဍိုဒှ်မ္ဂ ကောံဓရီဆဒိုတ်ကျာ်ဒှ်ေမ္ဂောံဂကောံယောင် ကောံဓရိတဲ့ ဖန်ဖက်ကိစ္စကလောန်ရ၊ ကောံဓရိပ္ဂိုင်သ္ပွံမွဲသ္ပွံမွဲဝါဂှ် ပ္ဍဲချိုင်ကျာ်မြဟ်ပ္ဍဲဘာကျာ်ဒှ်ေဂှ်ယောင်သ္ပကောံဓရိတဲ့ အိုတ်အလုံခမိမန် ပဒ္တဒ္ပ်ိုင်ပ္ဍဲက္ဍိုတ္ဂိုရးချိုင်မန်၊ တ္ဂိုရးချိုင်ကရေင်၊ ချိုင်ဗဂေါ၊ လ္ဂုင်၊ အဝ်၊ မာန်တဍေဝ်ဆဒိုတ်နွံနိမန်ဖအိုတ်ရ။

လ္ပိဟ်နိမန်ဘာသိုဖအိုတ်ဂှ် ကညကျိုင်စိုပ်ဖအိုတ်ပှ်သေင် လ္ပိဟ်ဘာဆဒိုတ်စိုပ်ဒ္ပ်ိုင်ဂှ် ပိက္ပံဘာပြင်ပြင်ဂှ် ကျိုင်စိုပ်လ္ဂိုန်သ္ပွံရ၊ ကျာ်ဒှ်ေအ္ဇာတကျာ်မြဟ်ဘာကျာ်ဂှ်လေဝ် ကလိဂွံတံဆိပ်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အာယုက်-၈၉၊ ဝှ်သိက္ခာ-၆၉မဒှ်ရ နဒဒှ်ကျိုပ်သ္ကိုပ်နာယက ဂကောံလ္ပိတ်လမျိ ကေတ်လဝ်လျိုင်တဲ့ကိုဒ္ပ်ိုင် ဩဝါဒကဂကောံ လ္ဂိုန်ရ၊ ဆဂှ်ပှ်သေင်ဏီ တဲ့ကောံဓရိပ္ဂိုင်သ္ပွံ ဘိက္ခုသင်ဆဒိုတ်စိုပ်ကျိုင် အောန်ဍိုင်ပှ်သ္ဂး ကိုဂွံဗိုဒ္ပေါဝ်၊ ကိုဂွံကိုဒါန်ညိ စ်ကိုလ္ပိတ်လမျိ ဒှ်ဂွံယောင်ဩဝ် ကညကျိုင်ကောံဓရိအိုတ်ညိ ရသာ်ဂွံလေဝ် မြောက်တ်ဂလာန်လ္ဂိုန်ရ။

သ္ပပေါဲကောံဓရိပ္ဂိုင်သ္ပွံ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၃၅၇)ဂှ် ပ္တိုန်ထ္ဍးပရေင်ကလောန်ပ္ဂိုင်မွဲသ္ပွံ သောင်ကဍေးစရင် ဩန်လုပ်၊ တိတ်၊ အိုတ်တံဂှ်ကိ ကလောန်ဃေါကျောန်ဒ္ပ်ိုင်ဂှ် စိုပ်မံင်ဒှ်ဂွံလိ၊ ကလောန်သ္ပက်ဂွံကျောန်အာဂှ် ဗိုလ်ကျောန်မံင်၊ ဗိုလ်ဂွံကျောန်အာ၊ ကေတ်ကသပ်ညာဏ်၊ ကိုကသပ်ညာဏ်အိုတ်ညိ သာ်ဂွံဘိ [illegible] ပေါဲ ကောံဓရိဂှ်ရ၊ ဘိက္ခုသင်ဂမ္ၚိုင်တံဂှ်လေဝ် ဗိုလညာတ်ညးကိုညး ကိုတ်ကသပ်ညာဏ်ဂြုဂြုဂြိုဂြိုကိုရ။

ပ္ဍဲအရာမကိုကသပ်ညာဏ်သိုဖအိုတ်ဂှ် ဇော်ဂကောံပ္တိုန်လဝ်တင်စုတ်သမ္တီသိုဖအိုတ်တဲ့ ဒးအခိင်မ္ဂး သ္ပက်ခမံက်ရပ်ရ သာ်ဂွံဖျေဲသ္ဂုတ်သ္ပာတ်ရ၊ မ္ပောဝ်ညးမကိုကသပ်ဂလိုင်ဂှ် ကသပ်ညာဏ်ဗွဲတေင်မွဲမ္ပောပ်ပေါဲ ကောံဓရိဂှ်ရ၊ မူကသပ်ညာဏ်ရော? ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ ဂွံ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ်ချိုင် ၁၃၅၉-ဂှ် အာယုက်ပေင် ၂၅-သ္ပွံရ၊ ပေင် ၂၅-သ္ပွံမ္ဂး သ္ပက်ဂွံပသ္ကုင် "ရတုဩန်" ထေက်ရောင်သာ်ဂွံမ္ပောပ်ဂလာန်ရ၊ အတိုင်ဂလာန် မမ္ပောပ်ဂှ် မ္ဂောံဂကောံကိုဘိက္ခုသင်တိုန်စိုပ်ပေါဲကောံဓရိတံကိုဂှ် တုပ်စိုတ်တဲ့ဒုင်စရ။

သ္ကုင်ကောံဓရိဂကောံ "ရတုဩန်" မ္ဂး တေင်နူသ္ကုင်ကောံဓရိ ပကတိရောင်၊ သ္ပက်ဂွံဒှ်တေင်ဂှ် ဩန်ဖအုံလဝ်သ္ဂး ဍိုင်ကိုရောင် မုးနူဂှ် အမိကဒှ်ေအိုတ် ပရေင်ပရောအတ္တုပ္ပတိ ဂကောံဏံဂွံတ္ဂိုဒှ်ဂှ် ဒးခမံက်တဲ့၊ ကလောန်စပ်ကိုဂကောံဏံ ရန်တ္ပံလဝ်သ္ပအမိကကိုကလောန်စပ်ကိုဘာသာ၊ သာသနာ လိက်ပတ် ဆဒိုတ်ကျောန်ဂွံကျောန်မာန်ကျောန်တဲ့တံဂှ် ဓိပ်ဓိပ်ဍိပ်ပ်ပ် သ္ပက် ၂၅-သ္ပွံ သ္ပက်ဂွံပ္တိုန်ထ္ဍး ကိုကောန်ဂကူ ခ္ဍံခမိဂွံတိ၊ ဂွံညာတ်ဂှ် တ္ဂိုဗဒှ်လိက်အုပ် ဝင်စုတ်သမ္တီ သဘင်ဩန်ရတ် မွဲအုပ်မ္ဂးခိုဟ်ရ သာ်ဂွံဖျေဲသ္ဂုတ်သ္ပာတ်ပ္ဍဲ သ္ကုင်ကောံဓရိဂှ်တဲ့ မ္ဂးဒက်ပ္တိုန်ဂကောံကမ္မတိ ပ္တိတ်လိခ်ကုပ်တံဂှ်မဒှ်ရအ်။

ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ-အလုံဒေသရးမန်။

ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ–အလုံဒေသတွဲ့ရုံးမန်

နာယကဂမှိုင်

(၁) ကျာ်ဇှော်အစ္စာတ္ၚ ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသ ဘာကျာ် ချင်ကျာ်မြတ်။
(၂) ကျာ်ဇှော်အစ္စာတ္ၚ ဘဒ္ဒန္တပါရလကာ် ဘာဝါဍောတ်။
(၃) ကျာ်ဇှော်အစ္စာတ္ၚ ဘဒ္ဒန္တအာဒိစ္စ ဘာကျာ် ကွာန်ဆုက္ၚ။

ညးကမ္မောန်ဗဟိုရ် ကိုကသပ်လ္ပိုန်-ပိဇကု

(၁) ဘဒ္ဒန္တဝါယာမ ဘာသဒ္ဓမ္မဓဇ ကွာန်မုဟ်ဒ္ဂိ-ဍုံခိုင်။
(၂) ဘဒ္ဒန္တဂုဏ ဘာဆု ကွာန်သွှေဟ်ဗ္ဒဝ်။
(၃) ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ ဘာစောဝ်က ချင်ခြပ်ဗု။

ညးကမ္မောန်ဗဟိုရ်ဂမှိုင်

(၁) ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ	ဥက္ကဋ္ဌ	ဘာတိုက်	ကွာန်တုံကေ္ၚင်။
(၂) ဘဒ္ဒန္တပုဏ္ဏရမ္သိ	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	ဘာတြေံ	ကွာန်သွှေဟ်ချင်။
(၃) ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍက	ဟိတရေ	ဘာဇှော်	ကွာန်မဟော။
(၄) ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ	ဒု-ဟိတရေ	ဘာမယာန်	ကွာန်မယာန်။
(၅) ဘဒ္ဒန္တဂန္ဓမာလာ	ဒု-ဟိတရေ	ဘာတြေံ	ကွာန်ကျာ်ပရင်။
(၆) ဘဒ္ဒန္တပုဏ္ဏ	ဘဏ္ဍာဂါရိက	ဘာကွင်ထဝ်	ချင်မတ်မလိုဲ။
(၇) ဘဒ္ဒန္တသီလာစာရ	ဒု-ဘဏ္ဍာဂါရိက	ဘာဗဂေါပရိယတ္တိ	ချင်မတ်မလိုဲ။
(၈) ဘဒ္ဒန္တခန္တီကဉ္စန	စုတ်စရင်	ဘာဗဂေါပလိုဝ်သ္ဍုဝ်	ချင်မတ်မလိုဲ။
(၉) ဘဒ္ဒန္တသြဘာသ	စုဟ်စရင်	ဘာဗဂေါ-လ္ဂူဒ်	ချင်မတ်မလိုဲ။

ကောန်ဂကော်ဗဟိုရ်ဂမ္ဂိုင်

(၁) ဘဒ္ဒန္တဝဏ္ဏဒီပ ဘာသိ ၍ ချင်ရေဝ်။
(၂) ဘဒ္ဒန္တသီရိ ဘာဂွံင်ဇ္ဍော် ကွာန်ကွိက်ဝါန်။
(၃) ဘဒ္ဒန္တတေဇ ဘာခါတဝ်မိ ကွာန်ဖအံက်။
(၄) ဘဒ္ဒန္တကေလာသ ဘာဇ္ဍော် ကွာန်ကအ်ဗိန်။
(၅) ဘဒ္ဒန္တပုဏ္ဏ ဘာယေန်သ္ဍာင်မန် ချင်မတ်မလိ။
(၆) ဘဒ္ဒန္တနာဂဝံသ ရာမညဘာမန် ချင်ဘာအင်။

ဂအုပ်ဍာန= ဘာကျာ်၊ ချင်ကျာ်မြပ်။

စရင်လိခ်အုပ် ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ တက်ပ္တိတ်တုဲဂမ္ဂိုင်

၁။ ပြကိုပ်အကံက်ယမိက်။
၂။ ပြကိုပ်အကံက်ပဍာန်။
၃။ ပြကိုပ်အကံက်မာတိကာကော်ခါတုကထာ။ (လ္ပုပ်ထပ်တက်ပ္ဍဲသေန်ကပေါဝ် အလန်ဒုတိယ)
၄။ ပြကိုပ်တြဲ အဘိဓါန် }
၅။ ပြကိုပ်တြဲ အလင်္ကာ } ပိအုပ်တက် ပ္ဍဲမွဲသ္ဇုံခဝ်။
၆။ ပြကိုပ်တြဲ ဆန် }
၇။ ပြကိုပ်တြဲ ဝိနယ် (ဒွေမာတိကာ)
၈။ ပြကိုပ်တြဲ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊
၉။ ပြကိုပ်တြဲ သဒ္ဒါဇ္ဍော်ပထမအုပ်၊
၁၀။ ပြကိုပ်တြဲ သဒ္ဒါဇ္ဍော်ဒုတိယအုပ်၊ (လ္ပုပ်ထပ်တက် ပ္ဍဲသေန်ကပေါဝ် အလန်ဒုတိယ)
၁၁။ ပြကိုပ် သုတ္တာခိပ္ပါယ (သုတ်စဥ်)
၁၂။ လိခ်မန်ကော်ကဗျလင်္ကာ တန်မူလ (သ္ပိင်)
၁၃။ လိခ်မန်ကော်ကဗျလင်္ကာ တန်ဍောတ် (သ္ပိင်)
၁၄။ လိခ်မန်ကော်ကဗျလင်္ကာ တန်ဒေါဝ် (သ္ပိင်)
၁၅။ လိခ်မန်ကော်ကဗျလင်္ကာ တန်ဇ္ဍော် (သ္ပိင်)

(ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယဂွံ ပ္ဍဲပိုင်-၂၅သ္ဇုံ၊ တက်တြးပ္တိတ်လိခ်အုပ် ပြကိုပ်မဒ်ဂုဏ် ပ္ဍဲသာသနာ လိုပ် ၁၅-အုပ်တုဲ၊ သ္ဂောင်သ္ဂာန်လိခ် "ရာမညနိကာယ ပရိယတ္တိ"လေဝ် နူဂကောံ ရာမညဓမ္မာစရိယ, ဂွံကေတ်တာလျိုင်တုဲ၊ ကော္ဍာန်ဗဒ်ကျုင်ပေင် ၁၅-သ္ဇုံကိုရအ်။)

လိက်ဒ္ုင်အစီရေင် ကမ္မတီကြောန်ဗဒ်
လိက်ဝင်စ္ဍတ်သမ္တီသဘင်ဩန်ရတ်
ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ

ဒုင်အစီရေင်ဏာ ဗွဲမရှ်ေသေ့ရဂ် ဗွဲမသ္ပအဲပရဲ-ရကျာ်

ပွ်ုသ္ဂံ ၁၃၅၉-သ္ဂံဂွံ ဒ်သ္ဂံဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ ပေင်၂၅-သ္ဂံရ၊ ဟိုတ်ဒ်သာ်ဂှ်ရ သ္ပက်ဂွံတက်ပ္တိတ် လိက်မဂ္ဂဓြေန် စပ်ကိုဝင်ဂကော်၊ ဝင်ဂကူ၊ ဘာသာ၊ သာသနာ ပရိယတ္တိမန် လိက်ပတ်မန်ဂမှိုင် ညိဂးတဲ့ ပွ်ုသဘင်ကော်ဓရိ ပ္ဍိုင်သ္ဂံ၁၃၅၈- သ္ဂံ ဂိတုဏ္ဍိုန်အိုတ် ဍာန-ချင်ကျာ်မြပ်ဘာကျာ်ဂှ် နူကိုဂကော်ဗဟိုရ် မဟာနာယက ရာမညဓမ္မာစရိယ တံညးဂမှိုင် ကိုလစ်တာလျိုင်ကညး ထပ်ဇကု (အတိုင်မဓမံက်ထ္ဓးလိက်မွဲဒ္ဂိ) ဂှ်ရ ဗွဲကြိသ္ပက်ဂွံဓမံက်ုပ်ရ ကမ္မောန်မာန် ဗိုင်တဲ ဏ္ဍိတ်ဂ္လောတ်ညိဂးတဲ့ ထပ်ဂလိုင်ပ္တိုန်လစ်ညးလုပ်ဂကော် နာဲခ္တီ၊ နာဲကုသလတံညးဓါဇကုပ္ဂန်ရ။

ဂကော်ဂွံပွ်ုသက္ကရာဇ်၁၃၅၉-သ္ဂံ ဂိတုမြေက္ကသိ ၁၄-စွေက်၊ သ္ပ ပွ်ု ဂဇအ်ကော်ဓရိအလန် ကွာအိုတ်ပွ်ု ဘာဗဂေါတိုက်ပရိယတ္တိမန် ချင်မတ်မလိ-ဗဲ့ ချပ်ဂ္ဂန်ဖန်ဖက် ကိစ္စစပ်ကိုသ္ပက်ဂွံကြောန်ဗဒ် လိက်အုပ်ဂှ်ရ ဗွဲကိုပ်ကွာ ချူဇန်တက်တြးပ္တိတ် လိက်လလောင်တြး သ္ပက်ဂွံအာတ်ပ္ဍိုင်တမ်လိက် ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ်တဲ့ ချိဓရောင်ကျုင်ဟွံပိုတ်သ္ကုတ်ရ။

ဇိန်ဂှ်ကိုလေဝ် စိုက်စိုပ် ၁၃၅၉-သ္ဂံ ဂိတုဒ္ဂိုန် ၃-မံက် ပ္ဍိုင်တြိဂိတုပြင်ပြင် ဇိန်ရဒုင်တ္ဂုင် စ္ဍီမင်ကျုင်တမ်လိက်ဂမှိုင်ကိုလေဝ် တမ်လိက်ဂမှိုင်တံဂှ် ဗွဲအသဝ်ဂုဏ်(အဆံင်)ကို ဗွဲလ္ပိဟ်ဒ္ဂေကို ဟွံချိက်ပေင်ကျုင်ကိုပ္ဍိက်စိုတ်ကမ္မတီ-တံရ။

ဇိန်ရဒ်သာ်ဂှ်ကိုလေဝ် သ္ပအဓိက စုတ်ဗပေင်ဏာဓြဟာတ် နကိုလိက်ပရေင်ဇမှိင် စပ်ကိုဝင်ဗုဒ္ဓသာသနာ ဝင်ပရေင်ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာဂကူမန်ကျာ်ဇ္ဍော်အ္ဍာဘဒန္တပုပ္ဖရမ္မထေရ် နှေဟ်ချင်-ဘာတြေံမချူဇန်ဂှ်တဲ့ မ္ဂးကတိုဗဒ်ဏာလိက်အုပ်ဂွံရ၊ တမ်လိက်လ္ဂိုဂမှိုင် ဇိန်ရချိက်ပေင်ရ် ဒ်ဂုဏ်ဖိုလ် ဗွဲမလောန်ကိုလေဝ် သ္ပဟိုတ်နူဟိုတ်တှ်ပဟ်တှ်ပဟ် မ္ဂးဖဲါပလှ်ပ္တိတ်ဏာဓော်ဂှ်လေဝ် ကြိုဟ်စိုတ် သ္ဂးအခေါင်ညိ။

တဲ့ပ္ဂန် ဝါတ်ဂါတ်ဆတမ်လိက်သ္ဂးပောင်ဟွံသေင်ဏီ၊ ပရေပရာဝင် စပ်ကိုဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ မပ္တံဗိုရပ် တင်စ္ဍတ် တင်ဏာ် လိက်တ္ဂးတှ်ပဟ်တှ်ပဟ်သာ်တံဂှ်ကိုလေဝ် ဂြိုက်ဂွာဲဟွံချိက်ပေင်တဲ့ သ္ပက်လိက်အုပ်ဏံဂှ် ဒ်ကျုင်တင်ဝါတ်ဂါတ် ခက်ခဲ့မွဲသာ်ပ္ဂန်ရ။

အိုတ်ကြောတ် ကမ္မတီကြောန်ဗဒ်လိက်အုပ်တံညးဂမှိုင် ဟွံဖ္ဂိုန်ကေဲ့ဓရ်လ္ဂိ ချိဓရောင် ကော်ဓရိ ချပ်ဂ္ဂန်ဂြိုင်ဂြိုင်ကိုဝါတဲ့ လိက်အုပ်ဂွံ အတိုင်ညးမဗှ်တံ ဂွံဗှ်ဂွံဆိ စိုက်ခိုဟ်အိုတ်လေဝ်ဟွံသေင် ပရေံအိုတ်လေဝ် ဟွံဒ်ကွင်ဂှ်ပောင် ဗွဲလ္ဂောင်ဆစိုတ်ဓမ္မတာ ကတိုဒ်မံက်ဂတဝ်ကျုင်ရ။

ယွံညးမဗှ်လိက်တံညးဂမှိုင်အ်-

၁ ဟိုတ်ဒ္ဂါနူဟိုတ်တှ်ပဟ်တှ်ပဟ်သာ် အတိုင်မရိဟ်ရေင်ဗ္တိုန်ထ္ဓးကျုင်လစ်တဲ့ကျုင်ဂမှိုင်ပောင် ယဝ်ရဆိုညာတ်ဒှ်သ်ဒဏ်ဟွံချိက်ပေင် ဟွံကိတ်ညီကိုပ္ဍိက်ဆန္ဒ ညးဗှ်လိက်တံ ပွ်ုလိက်အုပ်ဏံနွံမ္ဂး ကြိုဟ်ကေတ်စိုတ်လ္တူတင်ဝါတ်ဂါတ်ပို ဒ္ဂိက်တံတဲ့ ဩဝ်ကိုဂွံသ္ဂးအခေါင် အောင်ဒုင်လ္တူပို ဒ္ဂိက်တံမာန်အိုတ် ညိအ် သာ်ဂွံမိက်ဂွံ အာတ်ဒုင်ဏာဂုဏ်ဗွဲမေတ္တာရ။

ဍ္ဂျုပုဂိုလ် ဆာန်ကိုန်ဗုဒ္ဓဘာသာ, သာသနာ, ပညာကောန်ဂကူတဲ့ မချူဇန်ကိုလဝ်အရီဗင်တမ် လိက်ကိုလဝ်ကသပ်ဂွန် ဂိုက်ဂွဲကိုတင်စွတ်ဝင်ဂကောံ မပ္တ ဗီရပ်ချီခရာင်ဂကောံတံညးဂမ္ဂိုင်ဂှ်ကို ဍ္ဂျုညး မကောတ်တာလျိုင် ဒုင်သ္ဂိုင် သွက်ဂွံတက်ကောန်ပျူတာ (ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လထေရ်, တ္ဂုဏ်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တခန္တီ ဘာသုခကာရီ တိုက်ပရိယတ္တိမန် ချင်ဗဂေါ)တံဂှ်ကို ဂကောံသင်မန် ချင်လ္ဂုင် (လင်္ဂါအာဇာနယ်) တံဂှ်ကို ဍ္ဂျုတ္ဂုစက်ကောန်ပျူတာ တ္ဂုစက်ပ္ဂိုဗိုလိက် တ္ဂုပညာအ္ဂာကသ် မချူပျးခမံက်ကိုရပ်ရံဂမ္ဂိုင်ဂှ်ကို ဍ္ဂျုညးမကိုလဝ် အရီအဗင်တ္ဂုဟ်တ္ဂုဟ်သာ် သိုဖအိုတ်သိုဖအိုတ်တံညးဂမ္ဂိုင်ဂှ် နူကိုဂကောံကမ္မတီ ကျာန်ဗဒ္ဒလိက်အုပ် "လိက်ဝင်စွတ်သမ္တီ သဘင်ဍြိန်ရတ်ဂကောံရာမညမ္ဂောစရိယ" ပိုဒိုက်တံဏံ သွစွတ်သမ္တီပင်ဂုဏ်ဗွဲမလောန်ရောင် သာ်ဂွံဂရင်ပ္ဂိုဖျိုန်ထွးဏာဗွဲမရ္ဂေသ်ေရံ ဗွဲမသုအဲပရဲရအ် ......။

ဂကောံကမ္မတီ မခ္ဍဗဒ္ဒ ကွပ်လိက်ဝင်စွတ်သမ္တီ
သဘင်ရတုဍြိန်ရတ် ဂကောံရာမညမ္ဂောစရိယ (၁၃၅၉)သ္ဂာံ

(၁) မဟာနာယက။ ။ ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ ဘာတြေ၊ ကွာန်နေဟ်ချင် ဗ္ဂိုင်ချင်ကျာ်မြဟ်။

(၂) ဥက္ကဋ္ဌ ။ ။ ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တသီလာစာရ ဘာဗဂေါပရိယတ္တိမန်၊ ချင်မတ်မလိ။

(၃) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ။ ။ ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လ ဘာပရိယတ္တိမန် သုခကာရီ၊ ချင်ဗဂေါ။

(၄) ဟိတရေ ။ ။ ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တစန္ဒောဘာသ ဘာကျာ်၊ ချင်ပံင်။

(၅) ဒု-ဟိတရေ ။ ။ ကျာ်ဇ္ဍော်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တပါလရာမည ဘာပရိယတ္တိဝေဒီ၊ ချင်မဟ်မလိ။

သမာဇိက (ကောန်ဂကောံ)ဂမ္ဂိုင်။

(၆) တ္ဂုဏ်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တဝိသာရဒ၊ ဘာမဟာဝိဟာရ ပရိယတ္တိ၊ ကအ်ဗိန်။

(၇) တ္ဂုဏ်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တကေသရ၊ ဘာဗိုလိ၊ ချင်လ္ဂုင်။

(၈) တ္ဂုဏ်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တကုသလ၊ ဘာဒေါဝ်၊ ကွာန်တံင်ပါရင်။

(၉) တ္ဂုဏ်အဂ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တခန္တီသာရ၊ ဘာတိုက်ပရိယတ္တိမန် သုခကာရီ၊ ချင်ဗဂေါ။

ဂကောံကမ္မတီ မခ္ဍဗဒ္ဒကွပ်လိက်ဝင် စွတ်သမ္တီ
သဘင်ရတုဍြိန် ဂကောံရာမညမ္ဂောစရိယ
(၁၃၅၉) သ္ဂာံ။

သဘင်ရတုဍြိန်ရတ်

ထေရုပ္ပတ္တိ ဥက္ကဋ္ဌ
ဂကော်ဓမ္မာစရိယ အလုံတွဲ့ရုံး ချင်မန်
ကျော်ဇော်အ္ဘာ ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

မဟိမု	= ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ
အာယုက်	= ၇၉-သွာံ
သိက္ခာ	= ၅၉-ဝ်
ဘာ	= ဘာတိုက်လိုက် ပရိယတ္တိမန်
ချင်, ကွာန်	= ကွာန်တုံကျောင်၊ ပွိုင်ချင်ရေဝ်
ရုံး, ခန်လွာ	= ခန်လွာချင်မန်။

ဓာတိချင်ကွာန် အဲဠာန်တိုပ်သုက်

ကျာ်ဇှော်အွှာဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓဝံ၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် ၁၂၈၀-သ္နာံ၊ ဂိတု ဒုတိယဒဂိုန် (၄)ဇွစက်၊ တဲ့ဗုဒ္ဓဝါဂ် သွးပဋိသန္ဓိ ပွဲကွာန်တုံကျောင် ပွိုင်ချင်ရေဝ် မဒ်ကောန် ခဲ့ရတ် ဒါယကာဘာ ,နာဲထောန်အေ+ဒါယကာဇျဥ် မိငိုယ်ဖြေန်တံရ။

ပွမပြာပ်လုပ်သာသနာ သွထဲပိုသာမဏီ

ကျာ်ဇှော်အွှာဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓဝံ၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် ၁၂၉၇-သ္နာံဂ် ဒုင်ဂိုင်ကေတ်အာဲကှာဲသာသနာ ပဇ္ဇယာ နဂ္ဂဟ နုက်မိမဝါတဲ့၊ ကျာ်ဇှော်အွှာတ္ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတိ နှံပိုဥ် ဘာတိုက်လိက် ပရိယတ္တိမန်၊ ကွာန်တုံကျောင် သွအွှာဥပ္ပဇ္ဈာယ်တဲ့ပောင် အာစိုပ် ဒဒ်သာမဏီမပြဲ ပွဲဘာတိုက်လိက်မန်၊ ကွာန်တုံကျောင် ပွိုင်ချင်ရေဝ်ရ။

ပွမပြာပ်လုပ် သာသနာ သွခမိပယျင်

ကျာ်ဇှော်အွှာဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓဝံ၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် ၁၃၀၁-သ္နာံဂ် ဒုင်ဂိုင်ကေတ်အာဲကှာဲသာသနာ ပဇ္ဇယာ နဂ္ဂဟ နုက်မိမဝါတဲ့၊ ကျာ်ဇှော်အွှာတ္ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ နှံပိုဥ်ဘာဇှော် ကွာန်တာံင်ပရင် သွအွှာဥပ္ပဇ္ဈာယ်တဲ့ပောင် အာစိုပ်ဒဒ်ခမိပယျင်မပြဲ ပွဲခဏ္ဍသိ ကွာန်တာံင်ပရင် ပွိုင်ချင်ရေဝ်ရ။

ဘာတိုက်လိက်, ကောင်ဗက်လိက်ဗွဟ် ကော့အွှာလိက်ဂမှိုင်

ကျာ်ဇှော်အွှာဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓဝံ၊ ပွဲဇရေင်ကျာ်ဇှော် အွှာတ္ ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတိ (အွှာတ္ ဂကော့ဂိုဏ် တာံင်ပရင်)၊ ဘဒ္ဒန္တကေသရိန္ဒ (အွှာလိက်ဘာပရိ ယတ္တိမန် မူလ ကွာန်ကာံနာတ်)၊ ဘဒ္ဒန္တဂုဏဝံသ (ပိဋကတ္တယပါရဂူ) ဘာကျာ်-ချပ်ပ်င်၊ ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒ (အနေင်)၊ ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒ (ကာံလှာ)၊ ဘဒ္ဒန္တကေတုမတိ (ဘာခရိုက်သာံ-ချင်ရေဝ်)၊ ဘဒ္ဒန္တကလျာဏ (ဘာခဍး-ချင်ပံင်)၊ နှံပိုဥ်ဘာသိုင် (ချင်မတ်မလို)၊ နှံပိုဥ်ဘာဗိုလ် (ချင်မတ်မလို) ဂမှိုင်တာံဂ် ကောင်ဗက်လဝ် လိက်ဗွဟ်ဂမှိုင်ရ။

ပြကိုဟ် ချူနံ့ဗဒ်လဝ်ဂမှိုင်

၁။ ပြကိုဟ်တြာဲဝိနယ်ဍောတ် ပန်စံင်၊
၂။ ပြကိုဟ်နယ်သိုမှာ် ဒိဋ္ဌအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်၊
၃။ ပြကိုဟ်ဗုဒ္ဓနယူပဒေသ၊

.. ..ပြကိုဟ် ပိဂမှိုင်ဝံ ချူတက်တြး ပတိတ် လဝ်တဲ့ရ။

တင်စ္ဂတ် * ချူလဝ်လိက်တမ်တဲ့ ဟွံဝံတက်တြး ပတိတ်ဏီတာံဂ်လေဝ် နှံတာဗွဲမဂှိုင်ဂှင်ရ။

ပွမယိုက်ဍေင်သဇိုင်ဝန် ဒတဲ့ဖိ ဘာသာဂမှိုင်

၁။ သည္ဍပ္ပံနုသက္ကရာဇ်ချင် ၁၃၀၄- သ္နာံ စုံကိုစိုပ် ၁၃၅၅- သ္နာံ လုက်(၅၁)သ္နာံ ဖျုံဒ္ဒံင်လိက် ပရိယတ္တိမန် ပွဲဘာတိုက်လိက်ပရိယတ္တိမန် ကွာန်တုံကျောင်၊ ပွိုင်ချင်ရေဝ်ကို။
၂။ ယိုက်ဍေင် ရေင်တျုင်ကေတ်သဇိုင်ဝန် ဥက္ကဋ္ဌ ဂကော့ရာမညမ္မာစရိယ အလုံတ္ဂိုရးချင်မန်ဘဲ့ တက်တြးပွံ့တ်ပိဋကတ်ပိ နက်ုဘာသာမန် ကော့ ကျောန်ဗဒ် ဍွင်ဍွာန်သွဟ်လိက် ရာမညနိကာယ ပရိယတ္တိကို။
၃။ ပွမဍ္ဂ တ်ဒြဟတ် သွလ္ပိပရာ ညံင်ဝံကလိဝံဋ္ဌာန သွဟ်လိက် အလိုအသိ ပွဲချင်ရေဝ်တဲ့၊ စုံကိုလှုဟ်ဏီ ယိုက်ဍေင်ရေင်တျုင် ကေတ်သဇိုင်ဝန် သွဍ္ဂိုပ်ဍ္ဂမံင် ရိုဟ်ဟ်သ္နာံကို။
၄။ ပွဲဂကော့ဂိုဏ်တာံင်ပရင် ပွိုင်ချင်ရေဝ်ကို၊ ပွဲကျာ် ကေလာသ ကွာန်လ္ပိုင် ပွိုင်ချင်ရေဝ်ကို ယိုက်ဍေင် ကေတ်တာလျိုင် နဒဒ် ဟိတရေ ညးမရေင်တျုင် ဖို သ္နာံ ဗွဲမလ်လကာဖါကို။

သဘာင်ရတုဩန်ရတ်

၅။ ပွဲဘာတိုက်လိုက်ပရိယတ္တိမန်၊ ကွာန်တုံကျောင်ဂို လုက်မွဲဝ့် ပိဂိတု ဇွာပ်ပ် တုံသီ ထွးဒ့်င်ဝိပဿနာ ကုပူဂိုယောဂီ မဇွော်ပွပ် ဝိပဿနာဂမှိုင်ကို။
၆။ ပွဲဂကော၀်ဂိုဏ်တင်ပရင်ဂို သွတံ နူသက္ကရာဇ်ချင် ၁၃၁၂-သွာံတဲ့ စိုက်ကိုလွှုပ်ဏ် သမိတ်ပတိုန်လဝ် နဒဒ့်ဝိနယ်မိုရ် ပွဲဂကော၀်ဂိုဏ်ကို။
၇။ ပွဲခန်လွှာ်ချင်မန် ဂေတ်ဂဇွင်ဒေသစရိတ်တဲ့၊ ညံင်ချင်ကွာန် ဝ့်ရာင်ဆာဲ ဟိုတွံဒ့်င်ဓရ်ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ ကုပရိသာတ်ဂမှိုင်ကို။
၈။ ပွဲသွှင်ကော၀်ဓရိသင်ချင်သွဝ်စိ (မဇော်ဘိ) ဂို ကောတ်တာလျိုင်နဒဒ့်ညးစွးသင်ပွိုင်ချင်ရေဝ်ကို။
၉။ ပွဲမပတိတ်ဒြဟတ် သွလွိပရာ သိုင်ခွံလွိမာန်သာ သနာ မထေက်တန်ကို ငှုပ် (၁၃)ကိုင်ဋ ပွဲအရာံ ဘာတိုက်လိုက်ပရိယတ္တိမန် ကွာန်တုံကျောင်ကို။

ပွမယိုက်ဒိုက်ထံက်ပင်သင်ရိုပ်ကောင်ကာကွာန်ဂမှိုင်

၁။ ပွမတိတ်ဒြဟတ် သွလွိပရာ ဆဝ်ဗှုပ် ညံင်ဂွံသိုင် ခွံဘာတန်မူလ ပွဲကွာန်တုံကျောင်ကို။
၂။ ပွမတိတ်ဒြဟတ် သွလွိပရာ ဆဝ်ဗှုပ် ကျောန်ဂွံင် ဇွော်မွဲ ပွဲအကြာကွာန်လှိုင် ကော့ံကွာန်တုံကျောင်ကို။
၃။ ပွမတိတ်ဒြဟတ် သွလွိပရာ ဆဝ်ဗှုပ် ကျောန်ခွံ ကွာဍုာ်ဇွော်မွဲ ရန်တုံကိုကောန်ကွာန် တုံကျောင် ဂွံသုင်ဟုမ် ရပ်စပ်ဖဲလဲကို။
၄။ ပွဲအရာ မသိုင်ခွံ ဒဒန်ဇွော် ကွာန်တုံကျောင်ဂို ယိုက်ဍေင်ရေင်တျုင်ကောတ် နဒဒ့် ဥက္ကဋ္ဌကမ္မတိ သိုင်ခွံ ဒဒန်ကို။
၅။ ပွမတိတ်ဒြဟတ် သွပလွိပရာ ဆဝ်ဗှုပ် ကျောန် ဗဒ့် "ဖလာတ်ပွေဝ်ညးချင်ကွာန်" ပွဲကွာန်တုံ ကျောင်ကို။

—

ဘာ ယောသွဒတ် ကော့ံကောင်ကာ ရေင်တျုင်ဂမှိုင်

ပွဲဘာတိုက်လိုက် ပရိယတ္တိမန် ကွာန်တုံကျောင်ဂို ကျာ်ဇွော်အွာတု ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတိ မဒ့်နွံပိုဝ် ဘာတိုက် လိုက်ပရိယတ္တိမန် ကွာန်တုံကျောင် စုတိစ်အာသွဝ်တဲ့၊ ပွဲကာလလွှုပ် ကျာ်ဇွော်အာစာ ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓဝံ ကလိဂွံအာယုက် (၇၉)သွာံ၊ ကလိဂွံသိက္ခာ (၅၉)ဝ့် အာစိုပ်ဒဒ့်နွံပိုဝ်ဂွံဘာတဲ့၊ ဆက်ယိုက်ဍေင် ရေင်တျုင်ဒ့်င် ပရေင်ကမှောန် ဂန္ထာဓုရ၊ ဝိပဿနာဓုရ ဓါပြကာ တဲ့ပောင် သွဒတ်ဒ့်င် ပွဲဘာတိုက်လိုက်ပရိယတ္တိမန် ကွာန်တုံကျောင် ပွိုင်ချင်ရေဝ် ခန်လွှာချင်မန်ရ။

ဇြပ်သွှင်ဓရ်မန်၊ တာန်(၁၅) ကိုင်ဋ၊ ချင်လ္ဂုင်

ပွဲသိုင်ဇြပ်သွှင်ဓရ်မန် ဟာန်(၁၅)ကိုင်ဋ ချင်လ္ဂုင်ဂို ဒ့်ဩဝါဒစရိယတဲ့၊ ပွဲကမ္မတီထိင်ဒက်မင်မွဲ ဇြပ်သွှင်ဓရ်မန်ဂို ပွဲဩဝါဒစရိယဂမှိုင် မဒ့်ဥက္ကဋ္ဌရ။

ကလိဂွံဒုင်ဒါန် တဆိပ်ကြာ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ရသာ်ဂွံကုအွာလိက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ ကျာ်ဇွော်အွာတု တုံကနေင်ဝွံ၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ချင် ၁၃၅၅ (၁၉၉၄)သွာံ အလ်အသီ ကွိန်ချင်ဗှာ ဂကော၀် ပွန်ဒက် ဓိုပ်ညိုပ် ညိင်ဝတ်ဂို အပ်ပြာပ်ဗဂိန်ကိုဒါန်တဆိပ်ကြာ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရအ်။

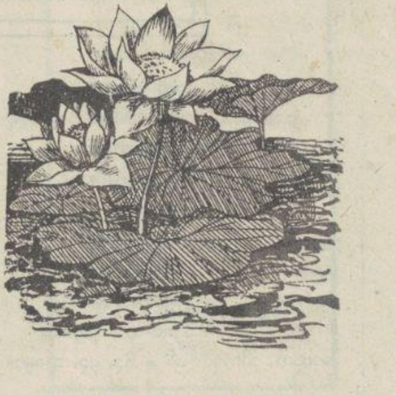

ထေရုပ္ပတ္တိ ဗွဲခမ္ဘောန်
ဘဒန္တပညာဒီပ ကွာန်ကအ်ဗိန်မဟာဝိဟာရ
ကောံင်ဒ်ကၠုင် မူလဟိတရေ
ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ

ယၟု	= ဘဒန္တ ပညာဒီပ
ကွာန်, ဘာ	= ကအ်ဗိန်ဘာဇြော်
ယၟုမိ, မ	= နာဲဖျိုတ်, မိပျုက်။
ကောဓာ	= ၁၂၈၀-သ္နာံ သ္ပးဂွံဂဝ်။
အာယုက်, သိက္ခာ, ဂိုဏ်	= ၆၃, ၄၃, သုဓမ္မာ။

အာစိုပ်ဒှ် ထပိုယ်, ပယျုင်

ဘဒန္တပညာဒီပဂွံ ကိုဂွံအာယုက် (၁၄) သ္နာံတဲ မိမဓါပအပ်ကုအ္စာ ဘဒန္တသီလထေရ် ဘာကအ်ချင်တဲ သ္ပကေုာံထပိုယ်သာမဏေရ၊ ကြနူဂှ် ကတ်လုတ်ကေတ် ကွတ်ပညာဇရေင်အ္စာတဲ ၁၃၀၉-သ္နာံ ကျာ်ဇြော် အ္စာတ္ဂ ဘဒန္တဝါရလင်္ကာရထေရ် ဓယျုးမုး သ္ပအ္စာဥပ္ပဇ္ဈာယ်တဲ အာစိုပ်ဒှ်ပယျုင် မတ္ပင်သာသနာ ပုဲခဏ္ဍသိမ် ကွာန် ကအ်ဗိန် ဘာဇြော်ရ။

ပွမကာတ်လှတ်ပရိယတ်

နိသဲကောတ်နယ်ကယ် အ္ဇာသီလထေရ် ကံချိုင် ဘဒ္ဒန္တဝိမလ ကွာန်ကအ်ဇိန်ဘာဇ္ဇော်, ဘဒ္ဒန္တသြဘာသ ဘာဇ္ဇော်မုဟ်နာင်, ဘဒ္ဒန္တကုသလ ဘာပလိုတ်ဂြိပ်ကြုက်, ဘဒ္ဒန္တဂုဏဝံသထေရ် ဘာကျာ်ဇ္ဇော်ချင်ပံင်, ဘဒ္ဒန္တဝါယမ ထေရ် ခလံက်ခပြု, အ္ဇာဖျေံလိဉ်ဒယ်ချင်လ္ဂုင်, ချင် အင်ဝတံရ၊ ပဋ္ဋံနူ ၁၃၁၀- သ္ဒာံဂှ် အံင်ဇ္ဇုးကောတ် တန်ဍောတ်, ဒေါဝ်, ဇ္ဇော်အလိုသီတဲ့ ၁၃၁၆-သ္ဒာံဂှ် ဝွံအင်ဇ္ဇုးကောတ်တဆိပ် သာသနဓဇ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယ နူအလိုသီပွန်ရ။

ရေင်တျုင်သ္ဂိုင်ဝန်သာသနာ

ဘဒ္ဒန္တပညာဒီပဝ္ဂံ ပဋ္ဋံ နူ ၁၃၁၈-သ္ဒာံ စတမ် ဖျေံလိဉ် ပွဲကွာန်ကအ်ဇိန်ဘာမဟာဝိရတဲ့ ၁၃၃၂-သ္ဒာံ ဒ်ုဗဓာနမဟာနာယက ပွဲဘာမဟာဝိဟာရကံဇိန်ဂှ်ရ၊ ၁၃၂၈- သ္ဒာံ ကော်ခရီသင်ပံင်ကော် စွးသင်တံ ပွဲအလို သီကံင်စီပွန်ဂတးတဲ့ ၁၃၃၅-သ္ဒာံဂှ် ဒ်ုဟိတခရ သံဃ သမဂ္ဂီကို သိုဟိတခရ ဂကော်ရာမညအလုံဒေသမန်ရ၊ ၁၃၄၂- သ္ဒာံ ကော်ခရီသင်ပံင်ကော် သွက်သာသနာ ဍ္ဍးဇုး, တန်ကြန်, ဗျာပ်တြး ပွဲအလိုသီသဝ်ယှော်ဝ် လေတ်ရ၊ အပွဲပေါ်ခရီသင်တံဂှ် ရဲစ်ကေတ်နဒဒ် သံဃာသမုတိကို သီက်သ္ဂိုင်ဝန် ဗဟိုရ်သံဃနာယက ကှိန်ချင်မန်, ဗွာရောင်။

ပွမချူခွံလိဉ်ပြကိုဟ်

လိဉ်ဗွဟ်မန်တို့ ပ, ဒု, တ ပြကိုဟ်အဘိဓမ္မတ္ထ သရူပသိင်္ဂီ, မဟာဝိဟာရကမ္မဝါစာ, ထွးဂွံင်တရ် နိဗ္ဗာန်, လျးပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်, နယ်ယမိက်, နယ်ပဋ္ဌာန်, နယ်မာတိကာဓာတုကထာ, ကွဲဘာသာမန်ကို သိုက်ို ပြကိုဟ်ဂကော်ရာမညတံ မတက်တြးကိုရ။

လျူင်ဖြင်ဘ္ဂိုက်ဇန်ဂမ္ဂိုင်

ခန္တိ, မေတ္တာ သိုဓါ ယဝ်နှံ ပွဲဘုံမှိုဟ်ပိုဲ ဇိုဟ်သိုသ်ဒွံင်ဟာတဲ့ရ။

အာစိုဝ်အာယုသခ်ါရဖွိုတ်

၁၃၅၂- သ္ဒာံ ဇိန်ကောန်ဂကူမန်, သင်မန်တံ ဒ်ုသကအ်ဗ္ဗကိုလေဝ် ဟိုတ်နူယဲဝေဒနာပွိုတဲ့ အာယုဂ် အိုတ် အာယုသခ်ါရဖွိုတ်အာ ညံင်ရသွိုင်ဂိတုတဲ့ မဖွိုတ်အာကိုရ။

> **"သာသနာ ပိတန်"**
>
> * သာသနာကျာ်တြဲ၊
> ညံင်ဂိတုတဲ့၊
> ဟွံဟောဲကိုတွးအာ၊
> ပိုဲ သာဝက၊
> ကတ်လှတ်ရ၊
> ပရိယတ် သာသနာ၊
> လှတ်လဝ်ပရိယတ်၊
> သွက်ပဋိပတ်၊
> ပြာကတ်ဒွေတ်အာ၊
> ဟိုတ်ဒွေတ်ပဋိပတ်၊
> နိဗ္ဗာန်အမတ်၊
> ဖွဲစ္စတ်ဝွံလောဲသွာ။
>
> ဍ္ဍေင်ဋ္ဌာန် (နာင်ပြိုင်)
> ခေတ္တ - ဓင်ကံက်။

ထေရုပ္ပတ္တိပွဲခမ္ဍောန်
ဘဒ္ဒန္တက္ကန္ဒကထေရ်
(ဟိတရေ–ဂကောံရာမညမမ္မာစရိယအလုံဒေသရးမန်)

ကျာ်ဍေံအ္ဍာဘဒ္ဒန္တက္ကန္ဒကဂှ် ဓာတိကွာန်မဟော (မုဟ်ဟော)ပွိုင်ချင်ဓါသွာင် တ္ဂုရးချင်မန်ရ။ ဒ္ဂမှ်ဟ်ပ္ဍဲ သက္ကရာဇ် ၁၂၉၄ သ္နာံ၊ ဂိတုပ်(၃)မံက်၊ တ္ၚဲအဒိုတ်ရ။ ယ္ဂုဍောတ်တ် မာံအံင်တိင် မဒ္ဂရ။ ယ္ဂုမိမဓါတုန်နာဲကျေ၊ မိစောဗ့ ဒ္ဂညးကွာန်မဟောဖအိုတ်ရ။ ပ္ဍဲကာလင်္ဂအာယုက် ၁၂ သ္နာံဒ္ဂထပိုက္ကန္ဒကရ။ ဂွံထပိုဓါဝ်တ္ၚဲတိတ်ကတ်ဍောန် လိက်ပရိယတ္တိ ပ္ဍဲကွာန်မုဟ်ဒှ်၊ ဘာကၠုပ္ဍဟ် (မုဟ်ချင်)၊ ကွာန်တာံင်ပိုအ် ဌာန်တ္ၚဟ်ရ။ အံင်တန်ဍောတ်အလုံအသီ နူဘဝထပိုရ။ ဒ္ဂခမီပ္ဍဲ ၁၃၁၃ သ္နာံ၊ မာ်စံၜောက် ပ္ဍဲကွာန်နာင်ပြိုင်ရ။

ဒ္ဂခမီတ္ၚဲ ဆက်ကတ်လိက်၊ ပ္ဍဲအပ္ဍဲပွိုင်(၄)သ္နာံ ဆက်အံင်တန်ဒေါဝ်၊ တန်ဍေံအလုံအသီရ။ သ္ဂတမ်နူ ၁၃၂၀ သ္နာံ၊ တိုန်ချင်လ္ၚုင်၊ ကတ်လိက်ပ္ဍဲဘာကၠာဆီ၊ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ၁၃၂၁ သ္နာံကို္ဂွံတဆိပ်ကြာ“သာသနာဓဇ မမ္မာစရိယ ”ရ ။ သ္ဂတမ်နူသက္ကရာဇ် ၁၃၂၂ သ္နာံ ဗက်လိက်ပ္ဍဲချင်မာန္တလေဝ် ဇရေင်အ္ဍာဒယ်တ်မပတာံကို ဦးကြယ်၊ အ္ဍာတ္ၚဥက္ကသ ဗ္ဒတ်ပိသ္နာံရ။

ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ၁၃၂၆ သ္နာံ ဖျေလိက်ပ္ဍဲကၠောင်ထဝ် (မတ်မလိ) ဗ္ဒတ်မွဲသ္နာံ၊ ကြနူဂှ် ဖျေလိက်ပ္ဍဲဘာကျာ်၊ ကွာန်နာင်ပြိုင်ဗ္ဒတ်ဗ္ဍာံသ္နာံရ။ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ၁၃၃၅ သ္နာံ၊ နွံပတိုန်ဘာတိုက်လိက်မန် ပ္ဍဲချင်သဓိုက်ပ်ကၠာမွဲတ္ၚဲအုပ်ဓုပ် ဗ္ဒတ် ၁၂ သ္နာံ၊ စိုပ်သက္ကရာဇ် ၁၃၄၇ သ္နာံမှ အ္ဍာတ္ၚဂကောံဂိဏ်ဂမ္ၚိုင် ကလေင်ကော်တ္ၚဲ ထ္ၜုတ်ပတိုန်နွံပိုန်အုပ်ဓုပ် ဘာတိုက် ကွာန်မဟောစိုက်လ္ၚုဟ်ရ။

ကျာ်ဍေံအ္ဍာဂှ် ယိုက်ဍေင်တာလျိုင်ဆဋ္ဌသံဂီတိဘာဏက၊ ဝိနယ်ဓိုရ်၊ သ္ၚိုင်ဝန်သင်ဗဟိုရ်ပ္ဍဲဂကောံသင် အလုံအသီတာံ မထ္ၜုတ်စွံပတန်လဝ်ရ။ ပ္ဍဲဂကောံရာမညမမ္မာစရိယဂှ် ယိုက်ဍေင်ဗွဲဒဒ္ဂ ဟိတရေ = ညးရေင် တ္ၚုင်ဗ္ဂိ(ဝါ)သ္ကိုပ်ကာအပ္ဍဲဗ္ဒတ် ၇ သ္နာံပြင်ကျုင်ရ။

ညဝ်ါဒကျာ်ဍေံအ္ဍာဘဒ္ဒန္တက္ကန္ဒကထေရ်တုန်– “ သ္ဂက်ဂကူဘာသာ သာသနာ တာလျိုင်ဇကုယိုက်ဍေင် မာန်ကျုင်စိုပ်ဇကုမ္ၚး လ္ဂဂရိုက်ကၟိုပ်၊ သ္ဂးယိုက်ဍေင် ဒိုက်က်ပေင်ပေင်။ ညးဟွံယိုက်ဍေင်အဲဟွံယိုက်ဍေင်တးပ်၊ ထောံအလုံသ္ဂိညးဖအိုတ်မ္ၚး ဂကူဘာသာ သာသနာပိုဲ ပသာ်သ္ဂောံဍေံမောဝ်မာန်ညိဏီရော ” မဒ္ဂရ။

ထေရုပ္ပတ္တိ ဇွဲခမ္မောန်
ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ ဒု-ဟိတရေ၊
ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ

၁။ ယွူ = ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ
၂။ ဘာ = မယာန်
၃။ အာယုက်, သိက္ခာ, ဂိုဏ် = ၅၉၊ ၃၉၊ သုဓမ္မာ။
၄။ ကောဇာ = ၁၂၉၉- သ္ဍာံ။
၅။ ဇာတိ = ကအ်ကလတ်၊ ပ္ဍိုင်ချိုင်ကျာ်မြဟ်။
၆။ ယွူမိ, မ = နာ်ကျဝ်ယေန်, မိဍဲ့ုပါန်။
၇။ သ္ဍာံဒ္ဒိသာမဏဳ = ၁၃၁၃ - သ္ဍာံ၊ သ္ပသာမဏဳပ္ဍန် ဇရေင်တမ်ဗိုင် အ္စာ ဘဒ္ဒန္တ ပညာရမ္ဘ၊ ကွာန်မယာန်- ဘာ မယာန်ရ။
၈။ သ္ဍာံဒ္ဒိခမိ = မိမဝါ သ္ပဒါယဲကာ ပစ္စယာ နဂ္ဂဟာတဲ၊ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၁၉- သ္ဍာံ၊ ဖဝ်ရဂိုန် (၁၃) စေွက် သ္ပကေုံခမိဇရေင် တမ်ဗိုင်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တကေတုသာရ၊ ပွဲခဏ္ဍာသိမ် ဘာကၠုအ် ပ္ဍဟ် ချိုင်မုဟ်ချိုင်ရ။
၉။ ဠာနကတ် = နိဿဲကေတ်ပညာ ဇရေင်အ္စာ ဘဒ္ဒန္တ ကေတုသာရ , ဘဒ္ဒန္တ ပညာဝံသ, ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ၊ ပွဲတိုက်လိမ်မန်မြဟ်၊ဘာ ကၠုအ်ပ္ဍဟ်-ချိုင်မုဟ်ချိုင်ရ။
၁၀။ အသဝ်ဂုဏ်ပညာ =မူလဓမ္မာစရိယ။
၁၁။ ရေင်တ္ၚုင်သ္ဂိုင်ဝန် =သြဝါဒစရိယ ကျာ်နိဗ္ဗာန် သ္ဂိုက်ဇိနသုခ သ္ၚုင်ဗ္ဒတ် (၃၅၀)ဟတ်ဝင်စိင်သြဝါဒ စရိယ ကျာ်တုံဍောတ်- ချိုင်မုဟ်ချိုင်။သြဝါဒစရိယ ကျာ်တုံဇ္ဍော်ကေုာံကျာ်ဇြာ ကွာန်ကွာဝက်။ ဒု-ဟိတ ရေ ဂကော်ရာမည ဓမ္မာ စရိယ် အလုံဒေသရးမန်။ ဟိတရေ ကျာ်ဒေါဝ်သာ သနာ ၂၅၀၀ မတ်မလိ။ သြဝါဒါစရိယ ဓမ္မဒူတ ချိုင်လ္ကုင်။ သြဝါဒစရိယ ဖြပ်မန် ချိုင်လ္ကုင်။သြဝါဒ စရိယ ဖြပ်မန် (ဇ္ဒေါ)။ ဥတ္တမ္ဘ သံဃနာယက ဂကော် သမဂ္ဂသာသနေ ရတာ. မုဟ်ချိုင်ဘာကၠုအ် ပ္ဍဟ်။ ယိုက်ဍေင်သ္ဂိုင်ဝန် ဥတ္တမ္ဘ သံဃနာယက ပ္ဍိုင်ချိုင်မုဟ်ချိုင် စုံအလန် စတုတ္ထ ဓမ္မကထိက မန်, ဗမာ ဓါဘာသာ။
၁၂။ပြကိုဟ်မချူန်ဂမ္ဂိုင် = နကိုဘာသာမန် ကော် ကေုာံအ္စာ သ္ပပတ်မန်တံတဲ၊ အကံက်ယမိက်, ပဠာန်, မာတိကာ ဓာတုကထာ, နိဿ ယဆန်, အလင်္ကာ, သဒ္ဒါ ပ - ဒု, သင်္ဂဟ, အဘိဓာန်, ဝိနယ်, အဓိ ပ္ပါယ် သုတ်စဍ်(ဇ္ဍန်သုတ်) တံဂှ် ချူန်တ်ရ။
၁၃။လ္ပျုင်ဖြုင်သ္ဂိုက်ဇန် = ဂမ္ဂိုင် မူရ်ပြုဿနာမွဲပွံဟိ ညံင်ဂွံ ဇ္ဍော်တိုတိုန်ဂှ် လ္ပသ္ပည၊ စိုတ်ခိုဟ်ပြမွဲဂှ် ဒးစွံပထမရ။

ထေရပ္ပတ္တိဇ္ဇဲခမ္ဍောန်
ဘဒ္ဒန္တ သုဝဏ္ဏ (သိင်ထောန်)
(ညးမဎ္ဍဲ ဒတုဲဖိုလ် လ္ဒူဂကောံရာမညမ္ဂာစရိယ)

ဘဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏဝ္ပ (သိင်ထောန်)ဝ္ပ မဒ္ဂကောန် နဲဖိုဝ်မိုင်, မိကောန်တောန် ဒ္ဂကောန်မရနက်ကိုပိ ဇာတိကွာန်ကအ်ပ္ဍုဟ် ပ္ဂိုင်ချင်ကျာ်မြဟ် ဒ္ဂမှိဟ်ပ္ဍဲ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၀-သ္နာံ ဂိတုပုဟ် ၁၅-မံက် တဲသိုက်ရ။ ဘဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏဝ္ပ ဝ္ပအာယုက် (၁၄)သ္နာံတဲ သ္ပထပိုယ် ပ္ဍဲကွာန်ကအ်ဒုန်ဘာတိုရ၊ အာယုက်စိုပ်တဲ သ္ပပယျင် မထ္ဂင်သာသနာ ပ္ဍဲသိမ်တ္ဂအရှ်န် ကွာန်လမိုင် ဇရေင်အ္ဂာ ဥပ္ပဇ္ဇာယ် ဘဒ္ဒန္တလောကသိရိ ကွာန်တုံကျောင်ဘာတိုရ။

နိဿယ်အ္ဂာဂမ္ဂိုင်

နဲဘဝထပိုယ် ကတ်လုတ်ပရိယတ် နူဇရေင်တမ်ဇိုင်အ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ, ဘဒ္ဒန္တပညာဒီပ, ဘဒ္ဒန္တကောလာသ, ဘဒ္ဒန္တဝိသာရဒတံ ပ္ဍဲကွာန်ကအ်ဗိန် ဘာမဟာဝိဟာရတဲ အာစိုပ်ဒ္ဂဘာဝပယျင်ပ္ဂန် ဇရေင် တမ်ဇိုင်အ္ဂာ ဘဒ္ဒန္တသိလာစာရ (ဘာဇ္ဍေါပရိယတ္တိ မတ်မလိ) ဘဒ္ဒန္တနန္ဒာဘာသ (ဘာပြာသာဒ်-လ္ဂုင်) ပ္ဍဲကွာန်လမိုင်ဘာရှင်ဒါန် ပ္ဂိုင်ချ ရာင်။

ဂေတ်လန်ဂ္ဂးတိ

ဘဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏဝ္ပ ကတ်လုတ်ဘာသန္တရ ဇရေင် အ္ဂာပါလရာမည (မ္ဂာစရိယ-ဒီပလဝ်မာ, အယ်လ်ဘီ) ဘာဓတ်ပံင်ကောံ-လ္ဂုင် လ္ဂုဟ်ပရိယတ္တိဝေဒီမတ်မလိတဲ ဂေတ်လန်ဂ္ဂးတိ ချင်မဎ္ဍံကိုသေံ, လံ, မလေယှာ, သေန်ကပဝ်, ကဝ်ရိယျာ, ဂျပါန်, အမေရိကာန်, အေင်ဂလာန် ဌာန်တ္ဂဟ်ဟ်ရ။

ဒ္ဂဲဖိုလ်လ္ဒူဂကောံရာမညမ္ဂာစရိယ

ဘဒ္ဒန္တသုဝဏ္ဏဝ္ပ သ္ပက်ဂကောံ ဘာသာ, သာသနာ, ဂကူ ရန်တုံတ်တ် သ္ဂးကိုဒါန် တက်တြဲသ္ဒါ ဇ္ဍော် (ဒုတိယအုပ်) အကံက်မာတိကာဓတုကထာ လိုလိုအုပ် နက်ိစက္ကုဂတာပ်ခေတ် ပ္ဍဲချင်သေင်ကပေါဝ် တော်ရ၊ ဍ္ဍာင်နူဂ်ပ္ဂန် ပ္ဍန်အာသာသနာ ဌာန်မိမကို သိုက်ဌာန်ဒ္ဂန်အ္ဂာကိုရ ဆဂ်ပဂ္ဂံသေင် ဒါန်တောင် သ္ပက် ဍ္ဍင်ညြန်ရတ် ဂကောံရာမညလေဝ် ပ္ဍဲအာပ္ဂန်ဏောဝ်ဂ် ဝ္ပတိကေတ်ရ။

သဘာင်ရတုညြန်ရတ်

ထေရပွ္တ္ဂိ ဘဒန္တဒသြဘာသ

ဗွဲခမ္မောန်

ယှူ = ဘဒန္တသြဘာသ။

အာယုက်, ဝ္ပ် = ၃၃ - ၁၃။

ယှူမိ, မ = နာဲသာန်ဇု, မိကာပ်။

ဇာတိ = ကွာန်ကြေဝ်ဏာ။

ဘဒန္တသြဘာသဝ္ပံ ပွ်သက္ကရာဇ် ၁၃၃၄- သ္နာံ သ္ပကွးဘာမန် ဇရေင်တမ်ဗိုင်အ္ဒာ ဘဒန္တခေမိက၊ ဘဒန္တ ဥတ္တရထေရ် ကွာန်ကြေဝ်ဏာ ဘာဇ္ဍော်ဗ္ဒတ်ပိသ္နာံတဲ ပွ်သက္ကရာဇ် ၁၃၃၇- သ္နာံ သ္ပထပိုယ်ပွ်ဇရေင်အ္ဒာ သီရိဓမ္မ ဘာဓမ္မသာသနာ ဂိကွာန်ကွာဝက်ရးဗြာ ဗ္ဒတ်ဓါဝ်ရ။

ဘဒန္တညြဘာသဝ္ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၃၉- သ္နာံ ကတ်လုတ်ပညာ နိသၙဲဇရေင်အ္စာ နန္ဒိယထေရ်, ပညာဒီပထေရ်, ကောလာသထေရ်, ဝိသာရဒထေရ်, တေဇနိယ ခထေရ် ကွာန်ကအ်ဖိန် ဘာမဟာဝိဟာရတဲ့ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၄၂-သ္နာံ အံင်ဖ္ငးကေတ်တန်ဍောတ် နူသ္တင်ညြန်ရတ် ကွာန်ကအ်ဖိန် ဘာမဟာဝိဟာရရောင်၊ ဟိုတ်နူဝ္ဂံ အံင်ကေတ်လိခ်ဂှ် မိပ်မြဟ်တ်တဲ့ အာလ္ဍောတ်ကျာ် ချင်လ္ကျင်ဖွဲမပြဟ်ရ။

သွတ်အမိဠာန် ပွဲကျာ်လ္ကျင်

၁။ ကိုဝ္ဂံကျိုဟ်ခ္ဍင် ပညာလောကီ, လောကုတ္တိုရ် မာန်ညိ။
၂။ ကိုဝ္ဂံ ပ္တန်အာ သာသနာမာန်ညိ။
၃။ ကိုဝ္ဂံလ္ဂိပရာ မိမဓါမာန်ညိ ..ရ်သာ်ဝ္ဂံသွတ်အမိဠာန် တဲ့ ဍ္ဍကေ္လာင်စ်ဠာန်မိမဇကုရ။

ပွဲကိုသက္ကရာဇ် ၁၃၄၂-သ္နာံဂှ်ပ္ငန် အတိုင် အမိဠာန်မသွလဝ်ဂှ် ဍ္ဍအာပ္တန်သာသနာ ချင်မန် ဒွါရဝတီ နံ့ကျာ်ညြီပ္ငန် ဍေ္ကတ်တ်နယ်ကယ်အ္စာတမ္ငာ စတ်ရှးဗ္ငးလမျိုု လုပ်ဒ္ကိုန်စသတ်ဆုတဲ့ ပ္တန်မံင်သာသနာ မပ္တံ သိုင်ခ္နံဘုတ်, ဘာ, ပလေဝ်ဂ္ငံင်ဍာန် ဂ္ငိုင်ကိုဒ္နဲါရ။

သ္ဒာင်နူချင်သေံ (ဝါ) ချင်မန်ဒွါရဝတီပ္ငန် ပွဲချင်မန်ဗ္ငာပို ပပ္တံ နူသက္ကရာဇ် ၁၃၅၂ - သ္နံ စို ၁၃၅၈- သ္နာံ ပ္တိုင်တြဲသ္နာံအဆက် သွကျုင်ကုသိုလ် မပ္တံ သွဒါယကာ ထပိုယ်, ပယျင်, သိုင်ခ္နံဘုတ်, ဘာ, ပလေဝ်ခြပ်သာလာ, ကိုဒါန်ကျာ်ပဋိမာ ဒက်အာစေတီ ဂှ်လေဝ် အတိုင်ကောန်ဂကူမန်, သင်မန်, အ္စာတ္ငမန်တံ မတီရ၊ ဗ္ငာပ်ပ်မသွကုသိုလ် ကဝါကျာ်, ကဝါထပိုယ် ပယျင်မ္ဂး နကိုအခိုက်က္ဍာ သ္ဂိင်မန်တမ္ငာကဝါအာတဲ့ ကိုတ်ဒါန်သင်တံ ဗ္ဒတ် (၁၀၈) ဇကုလ္ဂိုန်ကာလရ။

ဂုဏ်ဖိုလ်လ္ဒုံ ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယ

ဘဒန္တညြဘာသဝ္ ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၅၇- သ္နာံ ဍ္ဍနိမန်ကျာ်ပဋိမာရုပ်ဟရိတ် ပန်ဇကုတဲ့ ကိုဒါန် စရိုဟ်ဍာ် ဘာကျာ်ဂန္ဓကုဋီကို သိုကိုကျာ်ပဋိမာရုပ် တံဂှ်ရ၊ ပ္ဍောဝ်ကိုသ္တင်ကိုဒါန်မဟာ မဖ္သိုတ်တ်ဝတ္ထုဒါန် ဗ္ဒတ် (၃၀၀) ကိုင်ဂှ် ကျာ်ပဋိမာရုပ်ဟရိတ်မွဲဇကု သ္ဂုင်ဗ္ဒတ် (၆) ဟတ်ဂှ် သ္ဂးကိုဒါန် ကုဂကော်ရာမည ဓမ္မာစရိယကိုရ၊ သ္ဒာင်နူဂှ်ပ္ငန် စိုပ်အခိင်သွဟ်လိခ်ဂကော် ရာမညမ္ဂး သ္ဂးကိုဒါန် မပ္တံ ကိုစှဘောဇိန်နာနာသာ် ကိုရောင်၊ အနာဂတ်ဂတတော်ပ္ငန်လေဝ် သွက်ကောန် ဂကူမန်, သွက်ဂကော်မန်, သွက်တ္ဂိုရးရာမညတံ ပ္တန်စေတနာတဲ့ ဆက်ပ္တဲ့အာဒါန်မဏီဂှ် ဝ္ဂံတီကေတ်ရ။

လိက်ဝင်စုတ်သမ္တီသဘင်

သွက်ရတုညြန်ဂကော်ရာမညဓမ္မာစရိယဝ္ဂ

နူဂကော်ရာမညသံဃာနဂ္ဂဟ

(ချင်မတ်မလိ)လေဝ်

ထံက်ပင်ကိုဒါန်ညြန်(၄၀၀၀ိ/-)ဒကေဝ်ကို

မဒ္ဂရ။

တင်ဂုန်ဖွဲမလောန်ရ

(ဂကော်ရာမည အလုံဒေသရးမန်)

ဗိုရပ်-ဘဒန္တသီရိတေဇ (ကွိက်ဝါန်ဘာဂွံင်ဖွော်
(ဂကော်ဗဟိုရ် ရာမညဓမ္မာစရိယ)

ဗိုရပ်-ဘဒန္တပုဏ္ဏ (ဘာကွ္ဂင်ထဝ်-မတ်မလို)
(ဘဏ္ဍာဂါရိက ရာမညဓမ္မာစရိယ)

ဗိုရပ်-ဘဒန္တတေဇ (ဖအံက်-ဘာခါတဝ်မို)
(ဂကော်ဗဟိုရ် ရာမညဓမ္မာစရိယ)

ဗိုရပ်ဘဒန္တကေလာသ (ကံဗိန်ဘာဖွော်)
(ဂကော်ဗဟိုရ်-ရာမညဓမ္မာစရိယ)

ဗိုရပ်-ဘဒန္တသီလာစာရ (ဘာဇ္ဇေါ်ပရိယတ္တိ-မတ်မံလို)
(ဒု-ဘဏ္ဍာဂါရိက ရာမညဓမ္မာစရိယ)

အစိဖန် ပ္တိ ုန့်စရဲ တင်ဂုန်ကုဖော်ဂကော်
သံဃသမဂ္ဂီ တိုက်သာသနာ-၂၅၀၀

ကိုဂွံဆက်တင်ဂုန်ညိပ္ဂန်ကျာ် ရန်တဲ့ဂကော်ဏံနူမူလတော် ဆစိုတ်တက်တြေးလိခ်ပြကိုဟ်တံဂှ်ရ ရန်တ္ဂအ်လဝ် ဖ္ဍဲကြို်ဂွံနူဂကော်နဖော်နွံပိုန် အလုံဒေသမန်ဂမ္ဒိုင်သိုက်ကောန်နဲကောန်ထ္ဍို ကတ်ဗ္တောန်ဒ္ဂံင်ပရိယတ် ပိဋကတ်ဘာသာမန်ဂမ္ဒိုင် အာတ်တိုန်ကျုင်သွက်ဂွံသွက် သ္ဍင်ပေါဲသ္ဇာန်လိခ်ပ္ဂန်တဲ့ နူကိုဂကော်ရာမညမဵု စရိယဂွံ အာဂတပ္ဂတြဲထ္တုတ်ဗ္ဒဟ်ကို သ္ဍင်ပေါဲသ္ဇာန်လိခ်မွဲကဏ္ဍပ္ဂန် လ္ဂုဟ်သ္ဍင်သ္ဇာန်လိခ်ဂှ် ဒ္ဂိအာဗ္ဂတ်(၁၅)သ္ဂံတဲ့ရ၊ သ္ဍင်သ္ဇာန်လိခ်ဂှ် "မူလ၊ ခုဒ္ဒက၊ မဇ္ဈိမ၊ မဟာဓမ္မာစရိယ" မသုန်တန်ပိုင်ခြာလဝ်တဲ့ လ္ဂိုန်ရိုဟ်သ္ဂံဗ္ဒဟ်ဒ္ဂံင်တဲ့ ဇ္ဂိုဟ်ကောန်သွဟ်လိခ်ဂမ္ဒိုင် စ်ကိုဒ္ဓါကံ၊ ဒ္ဓိတ်ကံအာစိုပ်သွဟ်ဒ္ဂံင်ရ၊ ကာလဗ္ဒဟ်ပေါဲသ္ဍင်သ္ဇာန်လိခ်ဂွံလေဝ် သွက်ပိဏ္ဍပါတ်ကို သွက်ဂွံက်လာပ်ပုဇကုညးမအံင်ဖ္ဍးအာတံဂှ်ကို အရိုဗင်ထံက်ပင် နူဂကော်သင် ဂကော်ဒါယကာ အလုံဒေသရးမန် အတိုင်ပိုဒိုက်ဂရင်ပ္တိ လဝ်နူတံတော်ဂှ်ရကျာ်။

ဖ္ဍဲတေင်သွက်ဒးတင်ဂုန်ပ္ဂန်ဂှ် ဒ္ဂဲဌာန်ဒ္ဓ န်သွမ်သ္ဍင်သ္ဇာန်လိခ်ဂှ် ပ္ဍဲအရာံတိုက်သာသနာ၂၅၀၀ ဗိုအတိုင်တ္ဂိုန်ဂမ္ဒိုင်မတီဒ္ဂံင်ဂှ်ရကျာ် ဒ္ဂဲဌာန်ဒ္ဓ န်ဂှ်-ဂကော်ဖော် "သံဃသမဂ္ဂီ"ဂးယ္ဂု နူကိုသက္ကရာဇ်ချင်(၁၃၁၈)ဂှ် ရန်တ္ဂအ်ကိုသာသနာကျာ်ပေင်(၂၅၀၀)သ္ဂံဂှ်တဲ့ ဘိက္ခုသင်မန် အလုံဒေသရးမန်ဂမ္ဒိုင် ညးတံထ္တုတ်ပ္တန်လဝ် ဂွံဓါတ်စေတီ၊ ဘာ၊ ခြပ်သ္ဍင်ခရ်၊ သိနဒ္ဒိစ္ဂတ်သမ္တိသာသနာကျာ် ပေင်(၂၅၀၀)တဲ့ ထ္တုတ်ပ္တ န်လဝ်ဌာန်ဒ္ဓ န်ဂှ်ရ ပို ဒိုက်တံ-နူဂကော်ရာမညမဵုစရိယဂွံ တ္ဂဟ်နဂွံသွဌာနသွဟ်လိခ်ဂှ် အာတ်အခေါင်ဂရင်ပ္တိပ္ဍဲဂကော်သံဃသ မဂ္ဂီဂှ်ရ၊ ဂကော်ညးတံလေဝ် သွက်ပရိယတ်သာသနာ ရန်တ္ဂအ်မ္ဂံ့ဒိုဂးတဲ့ ကိုအခေါင်လောဲလောဲသွာသွာရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ-ဂကော်ဂွံကလိဂွံဌာန်ဒတန်သွဟ်လိခ်ဂှ် စိုတ်သ္ဂေံဓိုဟ်အာတဲ့ ကုဂကော်"သံဃသမဂ္ဂီ"ဂှ်လေဝ် ဂုဏ်ဥပကာရဇ္ဍော်လောန် ပ္ဍဲဂကော် ပိုဂွံပ္တိ ုန့်ဏာစရဲတဲ့ ပိုဒိုက်နဒ္ဒိစ္ဂးဂကော် ဂုန်ဂကော်သံဃသမဂ္ဂီဂှ် ယ်လဝ်လ္ဍုကြ္ဂိုပ်တဲ့ တင်ဏာဂုဏ်ဖ္ဍဲမရော်သေ့်ရ်ဂ်ရကျာ်။

အစိဖန်ပ္တိ ုန့်စရဲတင်ဂုန် ကုကျာ်အ္စာတ္ဂကျာ်မြဟ်
ကော်ဒါယကာဂမ္ဒိုင်

ဖ္ဍဲတေင်သွက်ဂွံပ္တိ ုန့်စရဲ တင်ဂုန်ကိုဂွံဆက်ဂရင်ပ္တိ ညိပ္ဂန်ကျာ် ဂကော် ပိုဂွံမွဲသ္ဂံမွဲဝါ ဒးကော်ဓရိုရောင် ထံက်ကိုသာဓကေ "သုခါသံဃသဿသမဂ္ဂီ" ဂှ်တဲ့ ပရောင်ကလောန်ကျောန်တဲ့ ယောကျောန်၊ သွက်ဂွံကျောန်တံဂှ် သွက်ဂွံ ပ္တိ ုန့်ထ္စးကို ဖော်ဂကော်သင် အလုံဒေသရးမန် လျိုင်သ္ဓိုင်ဝန်မ္ဂံ့ဒ္ဂံင်တဲ့ ဒးကော်ဓရိုရောင် အခါဒး ကော်ဓရိဂှ်လေဝ် ဆအယာံမာတ်မျော်ဂကော်က္ဂးက္ဂးလေဝ် ဟ္ဂံဒ္ဒိသမဂ္ဂကမ္ဂတဲ့ ဖော်ဂကော်သင် အလုံဒေသရးမန်လေဝ် ဒးကော်ဓရိုကိုမှ ဒ္ဂိသ္ဍံဓဝ်ရောင်ချပ်ဂွံသာ်ဂှ်တဲ့ သွက်ဂွံကလိဂွံထာန်သ္ဇာဲသ္ဇာဲလးလးဂှ် ဒ္ဂိဝါတ်ဂါတ်ပ္ဂန်ရ ကလိဂွံဌာန်ပ္ဂန်ရ သွက်ပိဏ္ဍပါတ်ဂှ် ဒ္ဂိဝါတ်ဂါတ်မွဲသာ်ပ္ဂန်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ-နူမစန်ဒက်ဂကော်တဲ့ ဗ္ဂတ်ဓါသ္ဂံဂှ် ပ္ဍဲဌာန်ဆဒ္ဒိကိုဒ္ဒိဆစိုတ်ဂွံကော်ဓရိုကို မ္ဒးပ္တုကြ္ဂံကိစ္စ ကလောန်ရ၊ ဖ္ဍဲကြိုဂွံ-နူသက္ကရာဇ်(၁၃၃၈)ဂှ်သွတံတဲ့ ကော်ဓရိဒ္ဂံင် ပ္ဍဲဘာကျာ်မြဟ်ဂွံ ဗ္ဂတ်(၂၃)သ္ဂံရ၊ ဗိုဂွံကော်ဓရိဒ္ဂံင်လ္ဂိုန်ရိုဟ်သ္ဂံ ပ္ဍဲဘာကျာ်ချင်ကျာ်မြဟ်ဂွံဂှ် ဂရင်ပ္တိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာမဟာတေရ် မကလိဂွံတဆိပ် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပရူဒ္ဒိမိက်ဂွံသွကော်ဓရိဗ္ဂိုင်သ္ဂံဂှ်ရ ကာလဂှ်-ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂ သ္ဂေံမိင်ကေတ်ပရူဒ္ဒိဂှ် မိပ်ခြိပ်အိုဟ်တ္ဂိုဟ်တ်မလောန် "ဖ္ဍဲအတိုင်ဂကော်မ္ဂံ့ပိုက်ဂှ် ယာဝဇီဝ-ဒ္ဂဲဌာန်တ္ဂဟ်သ္ဍာင်လ္ဂဂွဲရ၊ ဒ္ဂဲဌာနဂွံဟောင် စ်အိုတ်လမျိုက်လဝ်အခေါင်မွဲဝါဓဝ်ဟောင်" ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂပ္ဂန်လေဝ် ရန်တ္ဂအ်ကိုဒေသနာမ္ဂံမသ္ဂးလဝ် "သမဏာ

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံတိဋ္ဌတု

သာသနာ-၂၅၄၁၊ ကောဇာ-၁၃၅၉၊ ခရေတ်-၁၉၉၇

ဂိတုဒ္တိုန်(၃)စှေ်က်၊ တ္ၚဲစန်။

ဂလာန်ပ္တိုန်စရဲအသဝ်ဂၞဴ ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယ ပေၚ် ၂၅-သ္နာံ

သ္ဒင်ရတုဒြန်ရတ်

(ပ္တိုန်စရဲတၚ်ဂုန် ကုကျာ်ဇၞော်အ္စာ သီဒါယကာ ဒှ်ဲဒ္ဒာန်ဃောအခါကာလ မချူကေဝ်ချဲပြကိုဟ်)

ပွဲတ္ၚဲဏံ ပိုဒ္ဒိက်တံ သွသ္ဒင်ကောံရေဲဂကောံ ရာမညဓမ္မာစရိယ သ္ဒင်ရတုဒြန်ရတ်ပေၚ်၂၅-သ္နာံရကျာ် ပွဲပ္ဍိုင်၂၅-သ္နာံဏံ အဝိုင်ရန်တ္ၚအ်ဂကောံ တ္ၚဟ်နဂွံဇၞော်မောဝ် ဂကူ၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာဂွံတန်ကြန် ဗိုန်ဗတ်ဗြဲဝ်ဗြော်ညိဂးတဲ့ စပ်ကိုပရိယတ်သာသနာရောင်ဒ်အဓိက၊ ညာတ်ကေတ်လ္ဇုင်ထေရာ နုထေရတ္တမှာတမှာတော် ဗီညးတံပ္တ န်ဗဗိုန်သာသနာ သွအဓိကကိုပရိယတ်တဲ့ ပ္တိုန်ကျာ်သံဂါယနတန်ကိုတန်ဂှ် တန်ဗိုန်ခိုင်ကျိုက်သ္ဒဲလးရောင်ချပ်ဂွံသာ်ဂှ်တဲ့ အာတ်အခေါၚ်ပွဲကျာ်ဇၞော်အ္စာတ္ၚ မဟာထေရ်အဲာယုဝုမိ၊ သီလဝုမိဓမ္မိင်အာယုက်ဝသ်တံဂှ် ဒုင်ကေတ်အသံဩဝါဒတဲ့ အ္စာလိခ်အ္စာသ္ပတ်ဖျေ ပ္တိုန်ဒုင်သ္ပတ်ဂမ္ဘိုင် တြေံကို၊ တိုကို ဆဝိုတ်ဂွံဆက်တာံတဲစိုပ်ဂှ် ဘိက်နိမန်သ္ပဟ်ပ္တောံနင်သိုဖအိုတ်တဲ့ အာတ်ပ္ဍိုက်ဆန္ဒပွဲအ္စာ သ္ပတ်တာံဂှ်တဲ့ အဝိုင်ဂှပ်ဆန္ဒအ္စာသ္ပတ်တာံဂှ် ရဲန်စန်ဒက်လဝ်ဂကောံဇော်မွဲ "ရာမညဓမ္မစရိယ" ခတ်လဝ်ယျု ဂကောံဂှ်ရ ဒှ်ဲဒ္ဒာန်စန်ဒက်ဂကောံဂှ် "ဘာပရိယတ္တိဗဂေါသ္ပဝ်" အရာမ်ကုန်သိမ် ချင်မတ်မလိ ပွဲကိုသက္ကရာဇ် ချင်(၁၃၃၄)သ္နာံ ဂိတု ပထမဒ္ဂိုန် ၁၄, ၁၅မံက်ဂှ်စတမ် သ္ဒှ်စန်ဒက်လဝ်ဇော်ဂကောံဂွံရ။

စန်ဒက်လဝ်ဇော်ဂကောံဂွံတဲ့ ကိုပ်ကာအိုတ်သ္ပကာဂွံချူခတဲကေဝ်ကာဲပြကိုဟ်တာံဂှ် ရဲန်ဒှ်ဲဒ္ဒာန်ဒ္ဒ န်ဘာ ၁။ ဘာကျာ်ချင်ကျာ်မြပ်ဟ်၊ ၂။ ဘာကွ်င်ထဝ်ချင်မတ်မလိ၊ ၃။ ဘာဒ္ဂိုပ်ချင် ချင်ဗြပ်ဗု၊ ၄။ ပုဘာတြေံ ကျာ်ဇၞော်အ္စာပန်ဘာဂွံ ကေတ်တာလျိုင်သ္ပက်အ္စာသ္ပတ် ဗှတ်၂၀-ဓကုကို၊ ၃၀-ဓကုကို သ္ပက်ပိဋကပါတ်ပိုန်ဂယး၊ ပိုန်တင်ဲ သဝ်တဲ့ဍာ်ယာမဍိုက်က်ပေင်င်တဲ့ ဒုင်သ္ဒိုင်လုက်ဒ်ုထပ်တဲ့ကိုဒါန်အိုတ်ရ ဟိုတ်ဂှ်ရ-ကုကျာ်ဇၞော်အ္စာ ဒါယကာဘာတာံဂှ်ဂုန်ဥပကာရကိုလဝ်အထံက်အပင်ရီဗင်ဇၞော်လောန် ပွဲဇော်ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယဂွံတဲ့ နူဒှ်ဲဏံအဲဒိုက်နဒဒ်စွးဂကောံ ပ္တိုန်ဏာစရဲတဲ့ တၚ်ဂုန်ဗွဲမလောန်ရကျာ်။

အစီဇန်ပ္တိုန်စရဲ ကုကျာ်ဇၞော်အ္စာနွံပိုန်

အလုံဒေသရးမန်ဂမ္ဘိုင်

သ္ဒာင်နူဂှ်ပ္ဍန်-အ္စာလိခ်အ္စာသ္ပတ်ဂမ္ဘိုင် ချူကေဝ်ဆာဲခ္ဍလဝ်ပြကိုဟ်တာံဂှ်တဲဒ်တဲ့ ပြကိုဟ်ထေက်ကိုသ္ဒးစွံဂတ သ္ဒးတက်တြးကိုပ်ကာဂှ် ဂကောံရဲန်တဲ့ တ္ၚဟ်နဂွံတက်ပ္တိတ်လိခ်အုပ်ဂှ် အစိုင်အခါဂှ်ပ္ဍန်ဒြန်ဖျုံလေဝ်ဟွံတဲ့ တ္တိုဒ်ဝါတ်ဂါတ်ဗွဲမလေါန်ရ၊ ကာလဂှ်ဗီလိုဂွံသ္ပရောဂးတဲ့ ချပ်စွန်ကောံရင်သ္ပံ ဆဝိုတ်တာံင်တဲကော္ဍအ်စိုပ်ဂှ် ကော်ဘိက်နိမန်ဂကောံရာမညဘိက္ခု ကျာ်ဇၞော်အ္စာနွံပိုန်ဘာမန် အလုံဒေသရးမန်ဂမ္ဘိုင်တဲ့ ပရူဒဒ်အလုံအိုတ် သိုဂှ် ဟိုသ်ထ္ပးသောင်ကလးကိုညးတံ ဒဒ်ဝါတ်ဂါတ်ဒြန်ဖျုံဂှ် အာတ်ရီဗင်ပွဲညးတံရ၊ ညးတံလေဝ်ဒ်ကောန်ကျာ် သာကျဝင် တီပရေင်သ္ဒိုင်သာသနာ ဂကောံဂွံကော္ဍန်ဒုင် ပရေင်ဒတဲ့မြမောဝ်အတ္တဟွံသောင် သောင်ကူးပွဲစိုတ်ညးတံတဲ့ ဒြန်ဖျုံဆမထေက်ကြိုက်ဂှ် ဓုတ်တာံဂြုဂြုဂြိုဂြိုအိုတ်ရ၊ ကာလဂှ်မှ-ဂွံရပ်စပ်ပွဲကလောန် ဂွံဒ်ကလောန်တက်လိခ်ဂှ်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ-ကုတ္ၚဲပိုန်ကျာ်ဇၞော်အ္စာနွံပိုန် အလုံဒေသရးမန်ဂမ္ဘိုင် ပွဲဂကောံဂွံဇၞော်ကို ဥပကာရဂွံကိုဒုင်ရီဗင်, ထံက်ပင်လဝ် ကာလမလောန်ကျာ်တဲ့တော်ကို လ္ပူဟ်ကို၊ ဂတာံဂွံလေဝ်ကိုဒုင်ဏီဂှ်၊ နဒဒ်စွးဂကောံ နူဒှ်ဲဏံ ပိုဒ္ဒိက် တံတၚ်ဏာဂုန်ဗွဲမရှ်ေသ္ဒ်ရာဂ်ရကျာ်။

နဍဒသဿန် " မွဲသ္ၚာံမွဲဝါ အဲဒိုက်ဂွံဗ္ဒောဝ်ဘိက္ခုဗိုဗိုဏံဂှ် တ္ၚိုဒ္ဒိပိတိမ္ဂိုသောမ္ဂုဟ်ဗ္ဂဲမလောန်ရ၊ ပွဲပရေင်ကိစ္စယိုက် ဍေင်သ္ဂိုင်သာသနာဂှ် ဂွံင်လွ်သ္ဂုဟ်ရထမာန် နဒဒ္ဂပစ္စယန္ဂဂ္ဂဟ ဒါနပါရမီကုသိုလ် ကိုဂွံပ္တိတ်ဒြဟတ်ညိ ရှ်သ်ဂွံကိုဒှ်ဥဲဩဝ်ါဒမြော်ဂလာန်လ္ဂိုန်ရ။

ဆဂ်ုဟွံသေင်တှေင်န္ဂဗွာန်ဒှ်ဂှ် ကုဘိက္ခုသင် အလုံဒေသရးမန် ဗ္ဂတ်(၃၀၀)ဇကုပြင်ပြင် လ္ဂိုန်ဂိုဟ်သ္ဂာံဂှ် သေ္ဂာံဒုင်သ္ဂိုင်ဗ္ဂတ်(၂၃)သ္ဂာံဂှ် ဒါယကာကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂ အိုတ်သီကိုကောန်ချင်ကျာ်မြဟ်မ္ဂဲ ဇ္ဍော်, ဍောတ်ဟွံသေ် ပ္တဲ့ကိုဝေယျာဝစ္စ ရိုင်င်သ္ဂိုသ္ဂိုညီညီသာသာ နက်ိုစေတနာမပြဲ ကိုရှိဗင်ထံက်ပင်တရိပ်ကိုဒါန် ဗ္ဂအာဟာရဘော ဗိုန်နာနာသာ်တံဂှ်လေဝ် ဇ္ဍော်ကိုဂုန်ဥပကာလ္ဂျုဘိက္ခုသင်ကောံခရီတံရ၊ တ္ဂဲဏံဂွံအခေါင်ဂွံအခိင်တ္ဂဲ နဒဒ္ဂမ္ဂးဂကောံ ဗယာပ်မေတ္တာပ္တိ ုန်ဏာအသဝ်စရဲတ္ဂဲ တင်ဏာဂုန်ရ၊ လွ်သိုင်တ္ဂအဗိုချင်ကျာ်မြဟ်ပ္ဂန် ကြိဗိုအန္ဂဘ်ကျာ်ဇ္ဍော် တ္ဂတ္ဂဲ ကာလဘိက္ခုသင်ဟ္ဂကျုင် ကောံခရီကလေင်စ်ဂှ် နက်ိုကာဍောတ်ကာဇ္ဍော်ပလံင်ဗ္ဂိုပ်ကို္ဂာန်ဒ္ဂင်ဂှ်လေဝ် ဂုန်ဇ္ဍော်ပွဲဂကောံတ္ဂဲ နက်ိုမေတ္တာလျုင်ပ္တိ ုန်စရဲ တင်ဂုန်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ-ကုကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ"အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ " ဂှ် န္ဂကိုဂကောံဂွံ သ္ဂလဝ်တဝ်စရ်ဂ္ဂိုင် တိုင်တ္ဂဲပ္တ ထဝ်ပ္တ န်လဝ် နဒဒ္ဂ "ယာဝဇိဝအဓိကပဓာနမဟာနာယက " ပွဲဂကောံဂွံရ၊ ပွဲကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂဂှ် လ္ဂျုဂကောံဂွံ ဂုန်အန္ဂ္တ ပ္တန်ဍုဟ်ဟွံမာန် သ္ဂက်ဂွံဆာပ်ဂုန်ကုကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂဂှ် ဂြပ်ဗ္ဂတ်ဂလိုင်လ္ဂိဆာပ်ဂုန်ကိုလေဝ် ပြေပြင် ထေက်တန်ဟွံမာန်တ္ဂဲ ပိုဒိုက်တံနက်ိုဂကောံဂွံ ဗိုပို ဒိုက်တံစန်ဒက်လဝ်ရင်တ္ဂုင်လဝ်ကလောန် စပ်ကို်ပရေင် ဂက္က၊ဘာသာ၊ သာသနာဗုဒ္ဓ· ဗိုလ္ဂုဟ်ဂွံ ညံင်ဂွံတန်ကြန်ပြေဝ်ပြေဝ်ဇ္ဍော်မောဝ်တ်တက်တိုန်အာ ပို ဒိုက်တံသ္ဂးရော်ဂုန်အ္စာတ္ဂရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ-စပ်ကို်ပရေင်ဂုန်ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ဂဂှ် ယဝ်ရတ္ဍော်ရိုဟ်ရေင်ဗ္ဂဲတှေင်ဂုန်ဂှ် အိုတ်ဟွံမာန်တ္ဂဲ၊ ဆဗ္ဂဲခမ္ဍောန်ဂွံယ်ုလဝ်တှေင်စရဲ ဂုန်အ္စာတ္ဂပွဲကိုပ်တ္ဂဲ ဗ္ဂဲမရ္ဂေသ်ရ်ဂ် ကလအ်ပူဇဝ်တင်ဂုန်ရကျာ်။

အစီဇန် ပ္တိ ုန်အသဝ်စရဲ တင်ဂုန်ဗ်ဗ္ဂုဟ်
ကုမဟာထေရ်စုတိစ်သ္ဂဝ်ဂမ္ဂိုင်

ဂတဂွံ-သ္ဂက်ဂွံရော်ဂုန်ပ္တိ ုန်ဏာစရဲ ကိုဂွံဆက်သ္ဂးညိပ္ဂန်တ္ဂဲ အုပ်ကေဲ္ဂနိဂိုရကျာ် တ္ဂဟ်သာင်ဟွံသေင်ရ၊ ဂကောံ ပဲ ဲ ဒိုက်တံစန်ဒက်လဝ်လ္ဂုဟ်ဂွံဂှ် ကျုင်စိုပ်ပေင်(၂၅)သ္ဂာံရ၊ ပွဲပိုင်(၂၅)သ္ဂာံဏံ ဂကောံဘိက္ခုသင်န္ဂပိုန်အလုံဒေသရးမန် ကိုမံင်အထံက်အပင်ရှိဗင် ကာယ၊ စိတ္တ၊ ညာဏသိဒြပ်တံဂှ် လ္ဂိုပြဟ်လလဲ့စုတိစ်အာသ္ဂဝ်လေဝ်ဗ္ဂဲမဂ္ဂိုင်ရ၊ ဗ္ဂဲတှေင်ခမိဘိက္ခုသင်ပွဲမ္ဍောအ်ဇော် ဗောအခါယိုက်ဍေင်ဒ္ဂင် ပရေင်ကလောန်ဂကောံ စပ်ကို်ဗုဒ္ဓသာသနာဂှ် တ္ဂိပိုန်မဟာထေရ်ပန်ဇကု ၁။ ဒုဥက္ကဋ္ဌဘဒ္ဒန္တတိက္ခ ဘာခမ္ဍာ န္ဂဂ္ဂဟ-ချင်ပံင်၊ ၂။ မူလပဓာနအဓိကဟိတစရေ ဘဒ္ဒန္တပညာဒိပ ကံဗိန်ဘာဇ္ဍော်၊ ၃။ လုပ်ဇော်ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ ဘာသ္ဂိုပ်ချင်၊ ၄။ လုပ်ဇော်ဘဒ္ဒန္တဥတ္တမော ဘာဗဂေါလ္ဂျု ချင်မတ်မလိ မှာံထေရ်မ္ဍောအ်ဇော်ပန်ဇကုဂွံကို ဂကောံဘိက္ခုသင်န္ဂပိုန် အလုံဒေသရးမန် ဆမကာလိလောန်စ်သ္ဂဝ်တံဂှ်ကို ရန်ကိုဒေသနာမ္ဂး "အဒ္ဓုဝံ မေ ဇိဝိတံ၊ ဓုဝံ မေ မရဏံ " မေ၊ ဒက်တက်ိုအဲ ဇိဝိတံ-ပ္ဂမဂျိုင်တ်လမျိ၊ အဒ္ဓုဝံ-ဟွံဗိုန်ဂိုကေဲ္ဂရောင်သ္ဂံ၊ မေ-ဒက်တက်ိုအဲ၊ မရဏံ-ပ္ဂမ္ဂးချိုတ်၊ ဓုဝံ-ဗိုန်စ္ဂတ်ဇကန်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ-ပွဲတ္ဂဲဏံ သ္ဂသ္ဂင်ရတုဩန်ရတ် ပေင်(၂၅)သ္ဂာံဂွံ သ္ဂက်တ္ဂိပိုန်အစုတိကလိလောန်စ်အာ ဘဝပလိုက်တံတော်ဂှ် တ္ဂိုဒ္ဒဟ်ခမ္ဂသံဝေဂညာဏ်တ္ဂဲ ပ္ဂိုဒိုက်တံနဒဒ္ဂမ္ဂးဂကောံ ပ္တိ ုန်ပြင်ဏာအသဝ်စရဲဂုန်တ္ဂဲ တင်ပြင်ဏာဂုန်ဗ္ဂဲမရ္ဂေသ်ရ်ဂ်ရကျာ်။

ပ္ဍိုန်စရဲကညးမွံဂုဏ်ဆာဲ
လ္ဒူဂကော်ရာမညခမ္မာစရိယ၊ အလုံဒေသရးမန်

ကျာ်ဒ္ဂေါ်အ္စာတ္ၚ, ကျာ်ဒ္ဂေါ်အ္စာနွံပိုန်, သင်အ္စာလိက်တ္ၚပညာ တမ္ၚာတော်ကို-သိုက် ဒါယကာဥပဋ္ဌမ္ဘက တမ္ၚာတော်ကို-ကျာ်ဒ္ဂေါ်အ္စာတ္ၚ, ကျာ်ဒ္ဂေါ်အ္စာနွံပိုန်, သင်အ္စာလိက်တ္ၚပညာလ္ၚုဟ်ကို သိုက်ဒါယကာဥပဋ္ဌမ္ဘက လ္ၚုဟ်ကိုဂှ် ရန်တ္ၚံကိုသ္ဂက်ဂကူ, ဘာသာ, သာသနာ, သ္ၚောံဒ္ဂေါ်မောဝ်တတက်တဲ စန်ဒက်တ်ဂကော်မန် မဟိမု "ရာမညခမ္မာစရိယ, ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ, ရာမညသံဃသမဂ္ဂီ" ဗွဲမညီသာအိုတ်ရ၊ ဂကော်တံဂှ်-တက်ကြေးပိၚ္ၚကတ်ပိ ဗွဲဘာသာမန်, ကျောန်ပ္ဍန်သ္ၚောင်သ္ၚာန်သ္ဂဟ်လိက် ဗှ်ပ်ပ်သ္ၚာံပယျုံဟွံကိုသ္ၚုတ်ခြာအိုတ်ကို ဒါယကာဥပဋ္ဌမ္ဘကတံပ္ဍန်လေဝ် ပ္ဍန်သဒ္ဓါစေတနာ သိုင်ခ္ဍံဘုတ်ဘာသာလာ သ္ဂက်ကောန်သင်အာဇာနယ် သာသနာတံ သ္ၚောံယိုက်ဍေင်မင်မွဲအာသာသနာ ဗွဲတသိုဝ်စိုတ်အိုတ်ကို သ္ၚောင်နူဂှ်ပ္ဍန် ဆန်စန်ဝေယျာဝစ္စကသိုလ် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟမပ္တံ ကိုကွာင်စ္ၚအာဟာရဘောဇိုန်တ္ၚဟ်ဟ်သာ်အိုတ်ကိုရ၊ သင်ကောံဒါယကာဓါတ္ၚ အကြာတင် ဝါတ်ဂါတ်နာနာသာ် သဒ္ဓါပါကြုတ်ကြုင် လ္ဒူဂကူ, ဘာသာ, သာသနာတဲ ပ္ဍဲဍာ်ဒတဲဖိုလ်တံဂှ်အိုတ်ရ၊ ဟိုတ်နူကဵုခဝ်ရိယခိုင် စွံစိုတ်တိုင်ခိလ္ဒူခရ်ညီသာတဲ ပ္ဍဲကြုင်တာလျိုင်မပြြံတံဂှ်ရ နူကိုဂကော်ရာမည ခမ္မာစရိယ ပိုဏံ တင်ရန်ဗွဲမလောန်တဲ မ္ၚးပ္ဍိုန်ဏါစရဲပ္ဍဲသ္ၚောင်ညြန်ရတ်ဏံရ။

(နိဂုံ)

ပ္ဍဲ သ္ၚောင် ရတ္ၚ ညြန် ရတ် တဲ ဏံ ကတ္ၚ ပိုန် ဘိက္ခုသင် အလုံ ဒေသရးမန် မဏ္ဍကြုင် စိုပ် ပ္ဍဲသ္ၚောင်ဏံသ္ဂက်ဂွံဒုင်ကြဲအဲသွး ကိုဒ္ၚဲဒုင်ဝေင်ဒုင်တ္ၚုင် ဗိုန်ပရာပ်ပိဏ္ဍပါတ် ဝေယျာဝစ္စအလုံအိုတ်သိုက် ဝတ် ပိ ဒိုက်တံသ္ဂက်ဒးပ္ဍဲလျိုင်မ္ၚံတ်ရ ပ္ဍဲဝတ်ဝေယျာဝစ္စအိုတ်သိုက် ပ္ဍဲဒ္ၚဲလ္ၚုံယောင်ယာ, မာရာယုတ်ဒေက်အာတန်ဒ် ဍိုင်ကိုအောန်မ္ၚုံတ်ကိုရောင် ဒုဟ်ယောင်ယာ, မာရာယုတ်ဒေက်အာတံဂှ် တ္ၚိပိုန်သင်ဂမ္ၚိုင်စွံစေတနာ ခ္ၚံမေတ္တာ လ္ဒူဒါယကာ ပ္ဍဲဝေယျာဝစ္စခမိသင် ပ္ဍဲဝေယျာဝစ္စတဲ ဆမအောင်ဒုင်မာန်ဂှ် အောင်ဒုင်ညိကျာ် ပိုဒိုက်တံနဒဒ် ဇ္ၚးဂကော် အာတ်ဒုဟ်ဝန်စဝ်ဇအ်သဝ် အောပ်မာဒုင်ဏာဂုန် ဗွဲမရှ်သ္ၚောဲရဂ်တဲ အုပ်ကေ္ၚံနိဂီရကျာ်။

ကာယသုခ, စိတ္တသုခ-ဇုဝ်ပောတ္ၚ
ဂလာန်ဒုင်ဂုဏ်

ကမ္ၚတိက္ၚပ်လိက်ဝင်စ္ၚတ်သမ္ဘိ သဘင်ညြန်ရတ် ဂကော်ရာမညခမ္မာစရိယဂွံ
သ္ဂက်သ္ၚောံပ္ဍိုန်စရဲကိုပူဂိုလ်မွံ ဂုဏ်မဒ္ဂေါ်, မယိုက်ဍေင်တဲ၊ ယောမယိုက်ဍေင်ဒုင်
တာလျိုင်ဂမ္ၚိုင်ဂှ် စွံလဝ်မွဲကဏ္ဍာရ၊ ကဏ္ဍာဂွံသ္ဂက်သောတုဇန်ဂမ္ၚိုင်သ္ၚောံတိ ယမံက်
ထ္ၚးကိုမပ္တံ ထေရပတ္တိအ္စာထေရဂမ္ၚိုင် မွဲဟာန်ကော်ဂုဏ်ညးတံ မပ္ဍဲလဝ်လ္ဒူဂကော်,
ညြဝါဒညးတံစတ်ကိုဂွံမာန်ရ။ ဟိုတ်နူဝါတ်ဂါတ်တ္ၚဟ်ဟ်သာ်နွံတဲ ထေရပ္ပတ္တိအ္စာလ္ၚို
တံဂှ်၊ ကိုဂွံဟွံမာန်ဏီတဲ ပ္ဍဲက္ၚပ်လိက်ဂွံ စုတ်ဟွံမာန်ဏီဂှ်
သ္ၚးအခေါင်အိုတ်ညိ၊ ရသာ်ဂွံအာတ်ဒုင်ဂုဏ်ရအ်၊
ပ္ဍဲက္ၚပ်လိက်ဆက်တက်ကြကြတံဂှ် စုတ်ကိုပ္ဍန်ရောင်။

ကမ္ၚတိက္ၚပ်လိက်ဝင်စ္ၚတ်သမ္ဘိ
သဘင်ညြန်ရတ်
ဂကော်ရာမညခမ္မာစရိယ
အလုံဒေသရးမန်။

သာသနာစိုပ်ချင်မန် အလန်ပထမ

သက္ကရာဇ် ၁၀၃ သွာံ၊ ဗုဒ္ဓဂေါတမပိုယ်က္ကာ်ဒ္ဒိ ကျာ်ကလိဂွံဂြင်တီကောတ် ပညာသဗ္ဗညုတညာဏ်တဲ့ ပွဲကိုပေင် ၄၉ တဲ့ဂ်ု ညးဗိုက်ခေါကောက်ဒေ တဖုဿကို ဘလ္လိက(ဝါ)တပူတာဗဝ်ဂႏယူ ကောန်ညးရေးချင်လှူင် (ရးဥက္ကလာပလေဝ်ဂႏ) မဒ်ဂကူမန် အာသွဗိုက် ပွဲရး မဇ္ဈိမဒေသ(လှူဟ်ကော်ခ်စရးအိန္ဒိယ)

ဃောအခါဂ်ု တိုမ္မံကုပိုန်ကျာ်တြဲ ပွန္နဒ္ဓိင်ပွဲသှုင် တုံဗပိုန် မရနက်ကိုထပ်သတ္တာဟာရ။ ဒေဝတ်မကောင်ဒ္ဒ်ု လဝ် ကလောမသဂ်ု ပညင်ထွးတဲ့၊ ညးခေါကောက်ဒေဂ်ု သေ္ကာံဗ္ဂိန်ကိုဒါန် ကွာင်မြီနာချု(ကုကျာ်ဂမျိုင်ရ၊ ညးခေါဂ်ု သေ္ကာံဒ္ဂိုန်ဒ္ဂေတ်ကောတ် ဒွေဝါစိက " ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာ မိ၊ ဓမ္မံသရဏံဂစ္ဆာမိ " ပွဲဇရေင်ကျာ်တဲ့ တိုမ္မံကုပိုန် ကျာ်တြဲ ဗှူင်ကိုခါတ်သော်ဒ္ဓာံတ္ဂျင်ရ။

ညးခေါကောက်ဒေဂ်ု သေ္ကာံဒုင်ကောတ်ခါတ် သော်ဂ်ုတဲ့ ကူဖျုနင်ကိုန်ချင်ဇကု ရးဥက္ကလာပ ချင်အသိ တဍ္ဍနတဲ့ ပတံနူတဲ့ကျာ်တ္ဂိုဒ္ဒိ ပွဲသွာံဂ်ု ဂိတုခ္ဍဲသိ(၅)ဆွေက် သေ္ကာံစိုပ်ကျူင် ဒေသဇကု၊ ရးဥက္ကလာပ ချင်အသိတဍ္ဍ နရ။ တဲ့ဂ်ု သာသနာကျာ် စိုပ်ချင်မန် သ္ဒးပတိုန်တင် စွတ်ရ။

ပတံနူ တဲ့ညးခေါကောက်ဒေ ကောတ်ပူဇနင် ခါတ်သော်ဂမျိုင်ဒ္ဓာံတ္ဂျင် စိုပ်ကျူင်ဂ်ု သာသနာကျာ်စိုပ် ချင်မန်ကိုပ်က္ဍာအိုတ် ဒႏစွတ်ကောတ်ရ။ (တင်စွတ်) အိုတ်အလုံမွဲဂွးတိဏံ ဂွံခါတ်ကိုပ်က္ဍာအိုတ်သေ္ကာံဒ္ဒ်ုဗုဒ္ဓ ဘာသာနကိုဒွေဝါစိကကိုပ်က္ဍာအိုတ် ကောန်ဂကူမန် ပေါင်ဒႏစွတ်ကောတ်ရ။ ကျာ်တ္ဂိုဒ္ဒိပွဲရးမဇ္ဈိမဒေသဂ်ု ဒ္ဒ်ုကေ္ဂဝ်ရ။ ဆဂႏကောန်ဂကူရးမဇ္ဈိမဒေသ ဂွံခါတ်ကို၊ ဒ္ဒ်ုဗုဒ္ဓဘာသာကို၊ က္ဍာနူညးဗိုက်ကောက်ဒေခါဏံ ပွဲဂ လာန်ပြကိုဟ်က္ဍပ်ဗှ်ကောင်ဆိုကေ္ဂဝ်ရ။

သွက်ဂွံပတန်ခါတ်ဂ်ု ပွဲဇရေင်ပါင်တြင်ချင် အသိတဍ္ဍနဂ်ု ဒက်ပတန်စေတီတဲ့ ခါတ်သော်ဒ္ဓာံတ္ဂျင်ဂ်ု ဌာပနာလဝ် ပွဲစေတီဂ်ုရ။ စေတီဂ် လှူဟ်ကော်ခ်စ စေတီကျာ်လှူင် တန်ဒ္ဓိင်ပွဲကိုုပ်ဒိုသိင်ဃုတ္တရဂ်ုရ။

(တင်စွတ်) ယှူချင်ဂ် ပွဲအဋ္ဌကထာဟိုလဝ် ဗှ်တုပ် သွုဟ်၊ ပွဲပွံက်အဋ္ဌကထာ ဇကအဂိုတ္တို ဇတဂ္ဂဝဂ်ဂ် " ချင်အသိတဍ္ဍန " သ္ဂးလဝ်ရ။

ပွဲအဋ္ဌကထာထေရာအပ်ါဒါန်ဂ်ု ချင်ပေါက္ခရ ဝတီ သ္ဂးလဝ်ရ။

ပွဲပါဠိဝိနယ်မဟာဝါဂ် "တဖုဿဘလ္လိကာဒွေ ဝါဏိဇ္ဇာဥက္ကလာတံပဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပ္ပန္နာဟောန္တိ" မကျူင်ရ။

ပွဲလိက်တုံသိကလျာဏီ ချင်ဗဂေါ(၃၂)ဂ် "တိဂုမ္ဘနာဂရ" မ္ဂးရ။ တ္ဂွံအတိုင်ပတိုန်ထွးလဝ် ဗွဲသ္ဂု ဂ်ုခိုင်ကိုအထံက်သာခကပြကိုဟ်က္ဍပ်ဝင်တံဂ်ု သာသနာ စိုပ်ချင်မန်၊ ဘာသာမန် သ္ဒးဖျုံသ္ဂုတ်သ္ဂာတ်ရ။ ဆဂႏ ဂ်ုဆဗိုတ်စိုပ်ကို သ္ဒးဖျုံစိုတ်ရ။ သာသနာဗှ်တန်ဗှ်ဗိုန် ဏီ။ မူဟိုတ်ရော ခမိသာမဏီကို၊ ပရိယတ္တိကို ဗှ်ဏံ တဲ့သာသနာဗှ်တန်ဏီ သ္ဒးဖျုံစိုတ်ရ။ တ္ဂိုဂွံ သာသနာ မန်စိုပ်အလန်ပထမ မ္ဂးရ။

သာသနာစိုပ်ချင်မန် အလန်ဒုတိယ

တိုမ္မံကုပိုန်ကျာ်တြဲ အာစိုပ်ဒဒ္ဒ်ုကျာ်တဲ့ အခါ ကာလပေင်ဒ္ဓာံဝ်ဂ်ု မှာထေရ်ဂဝံပတိ နိမန်ဂရင့်ဗ္ဂိတဲ့၊ ဇကုကျာ်ဂမျိုင် မွဲဟာန်ကော်ခမိဗွက်တုအရှ်ုန်ဂမှိုင် ဂဍေင်ကျူင်စိုပ်ချင်သုဓမ္မပုရ(သထုံ)ရ။ အခါဂ်ု သှိုင်ချင် သခိုသီဟာရာဇာ ဂႏယှူပကာင်ရင်ချင်သွဗခါန်ကိုမှာထေရ် ဂဝံပတိတဲ့၊ ကျာ်တြဲတွံဖှူင်ကိုရှ်ုအမြိုတ်ခဝ် သှိုင်ဇှော်

မွဲပွာန်ကောံကောန်ချိုင်ကောန်ကွာန်ဂမ္ၠိုင် ဂွံသုင်ရှ်ခဝ် ပတန်လဝ် ပွဲသီ၅ သရဏာပိတဲ့ သွက်ဂွံသွပပူဇဵု မါတ် သေၚ်ဂမ္ၠိုင်ဒ္ဂာတ္ၚုင်ကိုလဝ်ရ။ ဗွဲကြဵု ကလိလောန်အာ (၃၇)သ္ၚံ ကာလကျာ်တြဲသွပရိနိဗ္ဗာန်ဂှ် နကိုအမိင္ဍာန် ကျာ် ဃောမစံင်ဥတုဇ ဇကုကျာ်ဂှ် မှာထေရ်ဂဝံပတိ နကိုဏုတ္ၚိဇကု ပတိတ်ကေတ်ခါတ်ငှေက်(၃၃)တ္ၚုင်ပ္ဍဲ တဲ ပလံင်ဗစိုပ်ကို ကုသၞိင်သီဟရာဇာ ချိုင်သုခမ္မပုရ (ချိုင်သဓီ)ပ္ဍဲရ။ ခါတ်ငှေက်(၃၃)တ္ၚုင်ဂှ် သၞိင်သီဟရာ ဇာဒက်ပတန်စေတီ(၃၃)ဇကု ပွဲတ္ၚုရးကိုန်ချိုင်ဇကုတဲ့ ဌာပနာလဝ်ပွဲစေတီတံဂှ်ရ။

ရှာ်ဂွံ-အခါကာလတ္ၚိမှုကုပိုန်ကျာ်တြဲ ကလိ ဂွံဒ္ဂာ်ဝ်ဂှ် မှာထေရ်ဂဝံပတိ နိမန်ကွာနင်ကျာ်ရာမညရင္ဍ ချိုင်သုခမ္မပူရ(သဓီ)ဂှ်သေ္ၚာံပတန်လဝ် သာသနာချိုင်မန် မရနူကိုကိုဒုတိယမွဲဝါပ္ဍဲရ။ ဂလာန်ဂွံ ပွဲပြကိုဟ်သာသ နာလကာ်ရ၊ ဝံသဒီပနီ၊ သာသဝံသပဒီပိကာ၊ မွဲ့ကို ရာဇဝင်မန်, ဗှာ, လိက်တုံ၊ လိခ်မှာထေရ်ဂဝံပတိမှု ပြာကတ်တုပ်တဗိုဟောင်ရ။ သာသနာအလန်ဏံပ္ဍဲ လေဝ် ဟွံတန်ဟွံဗိုန်ခိုင်ကေ္ဂကေ္ဂဏီ၊ မူဟိုတ်ရော ဟိုတ် နူရှိုဟ်ကွက်သာသနာ မတွဵုဂးပရိယတ္တိဟွံဏီရ။

(တင်စွတ်) ဂလာန်ဗကန်

မူဟိုတ်ကျာ်တြဲဂွံကွာကၠုင် ချိုင်သုခမ္မပုရ(သဓီ)ဂှ်ရော။ ကာလမှာထေရ်ဂဝံပတိ ဟံင်ပြာ်မိညး နူဘဝ အတိက်မှုဒ္ဂိုင်ပွဲချိုင်သုခမ္မပုရ(သဓီ)ဂှ် မှာထေရ်ပြာပ်အာ ဇရေင်သၞိင်ရ။ သၞိင်ဇှော်သီဟရာဇာဂှ် သ္ၚာန်မှာထေရ် ပွဲလိုက်ဂွံ တ္ၚိပိုန်ဂှ် ဇှော်ပြုံအိုတ်ဟာ၊ မုးနူတ္ၚိပိုန်ဂှ် ခမိမှုဏီဟာ၊ သ္ဂာဂွံသၞိင်ဇှော်သ္ၚာန်ရ။ သၞိင်ဇှော် အခါ လ္ၚုဟ်ဂွံ ပွဲဂုးတိလောကလိုက်ဂွံ ကျာ်တြဲအတုလဒုင်ယျု ဗုဒ္ဓဂေါတမကွာ်ဒှ်ဒ္ဂိုင်တဲ့ရ။ ပြနူဗုဒ္ဓဂေါတမဂှ် ပွဲလိုက်ပိ ဇော်မွဲဘုံဂွံ ယြိပူဂိုလ်မွဲဟွံရ။ အဲခမိဂှ် မဒှ်ကောန်ကွး ကျာ်ဂှ်ရ။ ကျာ်ဂှ်ဒှ်အ္ဂာအဲခမိရ၊ ရှာ်ဂွံ မှာထေရ်ညှ်ကိုတဲ့ ကာလဂှ် သၞိင်ဇှော်ဂရင်ပတိမှာထေရ်ရ။

ယွံခမိ ... ကွာနိမန်နင်ကျာ်ပွဲချိုင်ပိုယ်ဒိုက်တံညိ ကျာ်၊ သ္ဂာဂွံသၞိင်ဇှော်ဂရင်ပတိမှာထေရ်တဲ့ မှာထေရ်နိ မန်ကွာနင်ကျာ်ရ။

<u>သာသနာစိုပ်ချိုင်မန် မရနူကိုကိုပိဝါ</u>

တ္ၚိမှုကုပိုန်ကျာ်တြဲ သွပရိနိဗ္ဗာန်တဲ့ ကလိ လောန်အာ အခါသက္ကရာဇ်သာသနာ(၂၃၅)ဝါကွဲပိဍ သုန်သ္ၚံတဲ့ဂှ် သွဗခါန်ကိုသၞိင်သီရိမမ္မသောက တုညး ချိုင်ပါဠိလိပုတ်၊ ကာလဂှ် ခမိတုအရှ်ဂမ္ၠိုင် သွအမိ ပတိကိုမဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်တဲ့ ပတိုန်တတိ ယသံဂါယနရ။ အခါကာလပတိုန်သံဂါယနတဲ့ဂှ်ဗွဲကြဵု သွက်ဂွံပတန်သာသနာ ပွဲဌာန်ပစ္စန္တရး ပွဲမဇ္ဈိမဒေသ ရှုစ်ပတိတ်ထာန်ရး ဒေသဒ္ဂိတ်ထာန်ရ။ မှောဝ်ကိုထာန် ဒေသရးဒ္ဂိတ်ထာန်ဂှ် (ထာန်ရးဒ္ဂိတ်ထာန်ဂှ် ဟွံချူဗွဲ တြးရ) ချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံ၊ အခါလ္ၚုဟ်ကော်ခ်စချိုင်သဓီ လေဝ်ပါမွဲဌာန်ကိုရ။ သွက်ဂွံကၠုင်ချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံ(ချိုင်သ ဓီ)ဂှ် မှာထေရ်သွက္ဍိုပ်သ္ကိုပ် မတွံဂးသောဏထေရ်၊ ဥတ္တရထေရ် မွဲပွာန်ကောံအနုရုဒ္ဓထေရ်၊ တိဿဂုတ္တ ထေရ်၊ သောဏောယျထေရ်၊ မှာထေရ်မသုန်ဇကု ပွဲကို သက္ကရာဇ်သာသနာ (၂၃၅) သ္ၚံဂှ် ကွာကၠုင်စိုပ်ရး ချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံ(သဓီ)ရ။

ဂလာန်ဗကန်

မှာထေရ်တုအရှ်ဂမ္ၠိုင် ကာလပတိုန်တတိယ သံဂါယနတဲ့ဂှ် မူဟိုတ်ဂွံရှုပါကေ္ဂထာန်မဇ္ဈိမဒေသတဲ့ ဂွံရှုစ်ထာန်ပစ္စန္တရးဂှ်ရော၊ ရးမဇ္ဈိမဒေသဂှ် ဗိုန်ဒှ်ဒတန် မူလသာသနာကိုလေဝ် ပွဲမသက်ဂတာပ်လံဏံ သာသ နာလဟုတ်သုန်ကြဲရောင်။ အာယုက်သာသနာပွဲရးမဇ္ဈိ မဒေသဂွံ ဟွံဂိုင်လံကေ္ဂကေ္ဂရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပွဲပစ္စန္တရးတံ တော်ပိုယ်သွးအာပတန်လဝ် မဗီဇသာသနာရောင်။ပွဲပစ္စန္တ ရးတံတော်အာယုက်သာသနာ စိုကိုမဂိုင်သေ္ၚာဲတန်ကြန် အာမာန်ရောင်။ မှာထေရ်ဂမ္ၠိုင်ညာတ်ကေတ်နကိုအနာ ဂတံသညာဏ်တဲ့ ရှုစ်ထာန်ပစ္စန္တရးရောင်။

သာသနာကျာ်မွးဂှ် ညံင်ဂဇံပဝ်ဍောဲ

အခါကာလဂှ် ပွဲရးသုဝဏ္ဏဘုံ(ချိုင်သဓီ))ပတံ နူတ္ၚိမှုကိုပိုန်ကျာ်တြဲမှုဂှ် သာသနာစိုပ်ဂှ်ကို၊ ဗွဲကြဵုကာလ ပပရိနိဗ္ဗာန်တဲ့ မှာထေရ်ဂဝံပတိ ကေတ်နင်ခါတ်ငှေက် သေ္ၚာံပတန်လဝ်စေတီတံဂှ်ကို၊ သာသနာအဆက် ခါဂှ်

ညင်ကိုမိက်ဝွံကေုံဗ္ဒနှဲ့ဒ္ဒင်ဟာ၊ ကာလခမိတ္ဍအရှ်နသော ဇာထေရ်ဥတ္တရထေရ်တံမကျာင်စိုပ်ဂှ် ကောန်ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ(ရးသမိ)ဂမ္ဍိုင် ဟွံတီဒဒ္ဒှ်ခမိအိုတ်ရ။

ပသာ်သ္ဒေက်ာ်တီရော- ဃောကာလမုထေရ်တံ မကျာင်စိုပ်ဂှ် သ္ဒိုင်သိရိမာ္သောကာ ပကောင်ရင်ဒ္ဒင်ချင်ရ။ ကောန်ငှ်သ္ဒးပဋိသန္ဓပွဲဝင်နန်ဂှ် ရိုဟ်ရိုဟ်သ္ဒးပဋိသန္ဓိ ဒးဒုင်ဗ္ဒက်ိုကလောဲဍာ် မတိုန်ကျာင်နူမာ္သိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ် ရအခါကာလခမိထေရ်တံ ကျာင်စိုပ်ဂှ် ဒဒ္ဒှ်ခမိသင်ရောင် ဟွံတိမွဲတဲ သ္ဒေဟ်ထေင်ဂးဇော်ကလောဲဍာ်ရောင်ဂးတဲ တံင်ရပ်ကေတ်လ္ဒဟ်နာနာသာ် သိုက်လေံက္ဒဟ်တံဂှ်တဲ မင်ဒုင်တစ်စ္ဒေဟ်မံင်ရ။ ကာလဂှ် ခမိထေရ်ဂမ္ဍိုင် “ပိုဂှ်ဇော်ကလောဲဍာ်ဟွံသေင်၊ ခမိကောန်ကျာ်ရောင်” ဂးတဲ၊ တွံက်ိုခရ်ုဗြဟ္မဏလသုတ် ပတန်လပ်ပွဲသိလ သရဏဂုန်သတ္တံသ္ဒေက်ာ်ဗ္ဒးက္ဒးတိတ် လ္ဒိုဒ္ဒှ်သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ တ္ဒအရှ်တြဲဥက်ပြင်၊ ဒါယ ကာတြံုဂမ္ဍိုင်ပိလှိမသုန်က္ဒံပြင် သ္ဒခမိအိုတ်ရ။ ဒါယ ကာဇ္ဍုဥ်ဂမ္ဍိုင်လေပ် လှိမသုန်က္ဒံပြင်ဂှ် သ္ဒခမိဗြဲအိုတ်ရ၊ သာ်ဝွံဟိုလပ်ပွဲဝင်မန်ဇ္ဍာအိုတ်ရ။

(ခမိဗြဲဂှ် - ဃောသာသနာဖ္ဒော်မောဝ် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ(သမိ)ဂှ်မွံတ်ဒ္ဒင်ဏီ ပြာကတ်ဒ္ဒင်ဟိုလပ်ပွဲဝင်ရ။ ဗွဲကြံဝွံ သာသနာစိုပ်အာချင်ဗကာဂှ် ခမိဗြဲမွံမံင်ဏီကို၊ ဝင်ဟိုလပ်ဟွံ၊ သာသနာခမိဗြဲဂှ် အိုတ်အာပွဲချင်သမိုဝွံရ။ သ္ဒးစုတ်ကေတ်ရောင်)

ပတံနူအခိင်ကာလဂှ်တဲ ပွဲရးရာမညချင်မန် သ္ဒခမိတြဲ ခမိဗြဲဗွဲမဂ္ဍိုင် ဟွံတိလ္ဒိုဟ်သချာ်ရ၊ သာသနာကျာ်လေပ် ပွဲရးချင်မန် တန်ကြန်ဗိုန်ဗတ်ချိုတ်ချိုတ် ဗ္ဒိုတ်ဗ္ဒိုတ် ပိုဒးစုတ်ကေတ်ရ။ မူဟိုတ်ရော-နူက်ိုခမိထေရ်တ္ဒအရှ်ဂမ္ဍိုင်မကျာင်စိုပ်ဂှ် ပရိယတ္တိသာသနာလေပ်ခမိထေရ်တံဂှ် ပကောင်ပကတ်ဖျေံပတိုန်ကိုကောန်က္ဒးတံဂှ်တဲ ဖြေပ်ဖြော်ပြးဆတဲဖ္ဒော်မောဝ်တိုန်အာရ။ ပရိယတ္တိသာသနာဇုဲဗိုဗိုန်ဗတ်တဲ ပဋိပတ္တိသာသနာကို၊ ပဋိဝေဓသာသနာကို ဒိုက်ပေင်ကျာင်သိုဖအိုတ်ရ။

တင်စုတ်ဂလာန်ဗကန်

အလန်ပထမ သာသနာစိုပ်ချင်မန် ကာလညးဗွိုက်တပူတဗဝ်ကောက်ဒေံ မက္ဍနင်ဓါတ်သော်ဒ္ဒာ်တ္ဒုင်ဂှ်ကို၊ ကာလကျာ်တြဲကလိဝွံဒ္ဒာ်ဂှ် မှာထေရ်ဂဝံပတိ က္ဍန် မန်နင်ကျာ် ချင်သုဝဏ္ဏဘုံ(သမိ)ဂှ်ကို ဗွဲကြံကာလကျာ်တြဲသ္ဒပရိနိဗ္ဗာန်တဲ မှာထေရ်ဂဝံပတိဗ္ဒှ် က္ဍကေတ်နင်ဓါတ်ငှေက် (၃၃)တ္ဒုင်ဂှ်ကို၊ သာသနာချင်မန် ဆစိုတ်စိုပ်ကို သ္ဒးဟိုစရ။ ဟွံတန်ကြန်ဗိုန်ခိုင်က္ဒင်ဏီ သ္ဒးစုတ်သမ္တိရ။ ခိုင်က်ိုဂလာန်သာ်လ္ဒိုသ္ဒးရော။

“ ပတိဋ္ဌိတံ နုခေါဘန္တေ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေသာသနန္တိ
 ပတိဋ္ဌိတံ မဟာရာဇသာသနံ မူလာနိ ပနဿတာဝ
ဩတရန္တိ ”

ဘန္တေ၊ ယွံတ္ဍိုဗိုန်။ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ၊ ပွဲတကံသိင်ဃိုဲ။ သာသနံ၊ ငိသာသနာကျာ်။ ပတိဋ္ဌိတံနုခေါ၊ တန်ရဟာ။ ဣတိ၊ ရဝွံ။ ပုစ္ဆိ၊ ဗိုန်သ္ဒာန်ရ။ မဟာရာဇ၊ ယွံသ္ဒိုင်ဖ္ဒော်။ သာသနံ၊ ငိသာသနာကျာ်။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ တန်ကေွံရ။ ပန၊ ဗိုန်တန်ကိုလေပ်။ အဿ-သာသနဿ၊ ဒဒက်တက်ိုသာသနာဂှ်။ နဩတရန္တိ၊ ပွံဟွံစေံဏီ။ ရဝွံသ္ဒးရ။ (ဂလာန်ဝွံကျာင်နူအဋ္ဌကထာပါရာဇိကဏ်ပွံက်ဗဟိုရနိဒါန်)

အတိုင်ဂလာန်ဗွဲလ္ဒိုဂှ် ဃောအခါကာလ မဟိန္ဒထေရ် က္ဍအာခ္ဒံပတန်သာသနာ တကံသိင်ဃိုဂှ် သ္ဒိုင်ဒေဝါနံပိယတိဿ သ္ဒာန်မှာထေရ်တဲ သာ်ဝွံမှာထေရ်သ္ဒိုက်ိုရ။ “ ယွံတ္ဍိုဗိုန် အခါကာလလ္ဒိုဲ ရိုဟ်က္ဒက် သာသနာစေ့တဲ သာသနာကျာ်တန်ဗိုန်ဗတ် သ္ဒေက်ာ်ဂး ရောကျာ် ” သာ်ဝွံသ္ဒိုင်ဖ္ဒော်ဂရင်ပတိရ။

“ ယွံမရာဇ်သ္ဒိုင်ဖ္ဒော် ယြဲအခါကာလမွဲ မိမဒ္ဒှ်ကောန်ညးတကံသိင်ဃိုတဲ ကောန်ဇာတ်လေပ်ဏ္ဍိုဒ္ဒှ် သ္ဒးပဋိသန္ဓိ ပွဲတကံသိင်ဃိုဝွံ သ္ဒခမိပွဲတကံသိင်ဃိုဝွံ ကတ်လ္ဒတ်ပရိယတ်ဝိနယ်တဲ ကြက်ပတိုန်ဖျေံအာရ။ ကာလဂှ် သာသနာတ္ဍိုမွံကုဗိုန်ကျာ်တြဲ ဗိုန်ဗတ်တန်ကြန်ဗွဲမ္ဒးရးရ။ ရိုဟ်က္ဒက်လေပ်စေ့ရ၊ သာ်ဝွံသမ္တိ ” မှာထေရ်သ္ဒးရ။

သဘင်ရတ္ဍဩန်ရတ်

ထံက်ကိုဂလာန်အ္စာအဋ္ဌကထာသာ်ဂွံတဲ သာသနာကျာ်ကျုင်စိုပ်ဍုင်မန်ရာမညအလန်ပထမ၊ ဒုတိယ တံၚ် ဒ္ဂိသာသနာဟွံတန်ဗိုန်ခိုင်ဏီသ္ဂောံတီကေတ်မာန် ရ။ ဗွဲကြံင် ပွဲအလန်တတိယသောဏထေရ်ဥတ္တရထေရ် တံမကျုင်ပတန်သာသနာဂှ် ကောန်ရးသုဝဏ္ဏဘုံ(သဓိ) သွခမိသာမဏီ(ခမိတြဲုဖြံ)ဂမ္ဂိုင်မှာထေရ်ပတန်သာသ နာတံၚ် ပကောင်ပကတ်ကိုပရိယတ်တဲ မှာထေရ်တံၚ် သွပရိနိဗ္ဗာန် ပွဲရးထာန်ဂှ် ဒှ်မှာထေရ်တံၚ် သွပရိနိဗ္ဗာန် သွလဝ်စွတ်သမ္တိ ပွဲဍုင်ဇီကလေင်မွဲ့တာ်ဒိုလ္ဂုဟ်ဏီ။ဓါတ် တ္ၚအရှ်တံၚ်လေဝ် မွံဖ္ဍုင်ပွဲဍုင်သဓိ ဒိ်ကိုလ္ဂုဟ်ဏီ။ ကွးသိဿာန်သိဿာ ထေရ်တံၚ် အဆက်ဆက်စေန် ဆက်ကျုင်တဲ ပရိယတ်သာသနာကျာ်လေဝ် တန်ကြန် ဗိုန်ခိုင်အာ ပွဲရးရာမညဒိုကိုလ္ဂုဟ်ဏီ သ္ဒးဟိုစွတ်ကေတ် ရ။

တောၚ်ဗိုသ္ဒးထေင်တော်ဂွံ

ကာလမှာထေရ်တံ ကျုင်ပ္တန်သာသနာဍုင်သု ဝဏ္ဏဘုံ(သဓိ)ဂှ် တ္ၚဟ်နသာသနာ ဂွံစေန်ဆက်အာ အဓါန်ဂိုင်သ္ဂောဲဂှ် သ္ဒးပကတ်ကိုကောန်ကွးတံ ပရိယတ် ရောင်။ ပရိယတ်ပ္ဍန်လေဝ် ယောခေတ်ဂှ် ပတိုန်လဝ် သ္ဂရိုတ်ဟွဲဏီ၊ ကိုဝါစုဂ္ဂတ(ပတိုန်ပါင်စိုတ်)ဟောင်သ္ဒး ပကတ်ကို ကောန်ကွးရ။ ထံက်သာဓကောသာ်လိုတဲ၊ သ္ဂောံတော် ကေတ်ရော၊ ပွဲတကံသိင်ဃိ ကိုပ်ကွာနူဟွံဂွံ ပတိုန်စတုတ္ထသံဂါယနဏီဂှ် ခမိတကံသိင်ဃိဂမ္ဂိုင် နကိုဝါစုဂ္ဂတဟောင် ပကတ်လ္ၚတ်ဒ္ဂုင်ပရိယတ်သာသနာ ရ။ ပွဲတကံသိင်ဃိဂှ် လုက်ပ္ဂိုင်စှ်ဓါသ္ဂာံ ဖြကျာဟွံဂုတဲ ကပ် ကျောဝ်ကပ်ပှာန်ဒမ္ဂုတ္တိုဒ္ဂိမံင် ခမိတံလ္ဂို ကျောံအာ တကံဇမ္ဗူဒိပ် ခမိလ္ဂိုဟွံကျောံ ခမိဟွံကျောံဇမ္ဗူဒိပ်ဂှ်ဒ္ဂုင် ကေတ်ပွဲတကံဇကုတဲ ပွဲအကြာဘဲကပ်ကျောဝ်ပှာန်ဒမ္ဂှ် ပ္တိတ်လ္ဂီပရာကို ပရိယတ်ဖေက်ကျဲဗ္ဒန်အာ၊ ပတိတ် ရမျာင်တဲ သ္ဂှ်ဖျဲဟွံမာန်ရ။ ချပ်ကေတ်ပွဲစိုတ်တဲ သ္ဂှ်ဖျဲ တံရ၊ ညးမွဲကိုညးမွဲ ဒ္ဂဲသ္ဂေဟ်ပှာဂှ် ကသေဲပွဲတံကွ္ဍောဝ် တဲဟိုကလး ထွးညးသ္ဂံရ။ နနဲသာ်ဂွံ စိုကိုပ္ဂိုင်စှ်ဓါသ္ဂာံ သ္ဒးဒုင်တဲ ဗွဲကြံင် ဘဲကပ်ကျောဝ်ကပ်ပှာန်ဒမ္ဂှ် ယောဲ ဖြဟ်လလံအာတဲ ခမိကျောံအာတကံဇမ္ဗူဒိပ်တံၚ် ကလေင်စံကျုင် စိုပ်တကံသိင်ဃိ၊ ကာလဂှ် ခမိတံၚ်

ကောံညးသ္ဂံဒါန်ရံင်ပိဋကတ် ပရိယတ်အိုတ်သိုၚ် ဗ္ဂတ် အက္ခရမွဲမကိ ဟွံယောင်ယာမှာရာ တုပ်တာ်အိုတ်ရ။

ကာလဂှ် ခမိဂမ္ဂိုင်ချပ်ကျောံရင်သ္ဂံ ဗွဲကြံသတ္တံ သတိ, ပညာအောန်ကျုင်မ္ဂး ပရိယတ်သာသနာဂွံ ပတိုန်ဝါစုဂ္ဂတဟွံသ္ဂဟ်ရထရ။ အယောလ္ဂုဟ်ဂွံ ပရိ ယတ်သာသနာဂွံ ဂွံပတိုန်လဝ်သ္ဂရိုတ်မ္ဂး ခိုဟ်ရောင်။ ဂွံကသပ်သာ်ဂွံ ခမိသိုတကံမွဲ ထေက်ကိုကောံဓရိုဂ္ဂ် ပကောံသ္ဂဟ်တဲ ရုဲစ္ဂံခမိမသ္ဂဟ်ရထကိုပရိယတ်ဂှ် ဗ္ဂတ် (၅၀၀)ဇကုတဲ ပွဲသက္ကရာဇ်သာသနာ (၄၅၀)ပန်ကွ မသုန်ဇော်ဂှ် ပတိုန်စတုတ္ထသံဂါယန ပရိယတ်ပိဋကတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာသိုဖအိုတ်ဂှ် ကော်ပတိုန်လဝ် ပွဲဂူးသ္ဂ ရိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ လိက်ပတ်စပ်ကိုပရိယတ်သာသနာဂှ် ခေတ်စတုတ္ထသံဂါယနတဲဒ္ဂှ်ရောင်မှ သ္ဂောံသ္ဂရိုတ်ရောင် ပိုတော်ကေတ်ဂွံရ။

ဗိုသာသနာကျာ်တန်ဒ္ဂုင်ပွဲရးရာမည

ပတံနူသက္ကရာဇ်သာသနာ (၂၃၅)သ္ဂာံ ပတိုန် တတိယသံဂါယနတဲဂှ် ခမိထေရ်တ္ၚအရှ်(၅)ဇကု မွဲ ကိုသောဏထေရ် ဥတ္တရထေရ်တံၚ်တဲ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိ ပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓသာသနာကျာ် တန်ကြန်ဗိုန်ဗတ်ဇ္ဂော် မောဝ်ဂိုလဟိုဒ္ဂုင် ပွဲရးရာမညပိဋ္ဌာန်ဂှ် အတိုင်ဗိုဝင်မန် ဝင်ဇှာ၊ လိက်တွံတိုင်မဟိုသ္ဂးလဝ်ဂှ် သွအထံက်သာဓက တဲပြာကတ်ဒ္ဂုင်ရ။ ဆဂးဂှ် နူအခိင်လို ပါဠိပိဋကာ၊ အဋ္ဌကထာ ချိက်ချိက်ပေင်ပေင် စိုပ်ဍုင်မန်ဂှ် ပိဇ္ဂာန် ထွးကိုညိ။

မှာထေရ်ဗုဒ္ဓဃောသာ၊
ချူကွာဲခ္ဂံပြကိုဟ်

ပရောဒ္ဂိမှာထေရ်ဗုဒ္ဓဃောသာ ချူကွာဲခ္ဂံပြ ကိုဟ်ဂှ် ဆက်စပ်ဒ္ဂုင်ကိုသာသနာဝင်ဍုင်မန်တဲ ချူက လးကိုညိ။ မှာထေရ်ဗုဒ္ဓဃောသာဂှ် ကောန်ညးဇမ္ဗူဒိပ် မဂဓရး ဍုင်ရာဇာဂြိုဟ် ဇာတိကွာန်ယောသဂါမ် ပလိုတ်ဖြဇောဓိ။ သာ်ဂွံအ္စာဝင်လ္ဂိုတံ ပတိုန်လဝ်တင် စွတ်ရ။ ပွဲပြကိုဟ် "ဝံသဒီပနီ "၊ ပြကိုဟ်ဝင်သာ သနာဘာသာမန်တံၚ် ကောန်ညးရးဍုင်သဓိ သာ်ဂွံသုး လဝ်ရ။ ပွဲကိုသက္ကရာဇ်သာသနာ (၉၀၀)ဒ္ဂိတ်ကွပေင်ဂှ် တ္ၚညးဍုင်သဓိဘုမ္ဂိရာဇာ ဒုင်ယှုဆက်ကွာဲစိင်တ္ဂာင်

ကသ္ဂိုင်တကဵုသိင်ယှ်တှ် မာ်ထ္ၜးရဴဇုဒ္ဓဃောသာဂှ် ကျာ် အာတကဵုသိင်ယှ် ပွဲကိုသက္ကရာဇ်သာသနာ (၉၂၇)ဒ္စိတ် ကၠုံဓဝ်ဇၞော်ထပ်ဂှ် ပဒတ်ဗ္စတ်ပိသ္ဂံတှ် ကျာ်ကၠာ်ပိင္ဂကတ် ပိတှ် ကောဝ်ဖျုနင်တကဵုဇမ္ဗူဒိပ် ချိင်သမိုရ။ ပွဲသက္က ရာဇ်(၉၃၀)ဂှ်သ္ဒးစိုပ်ကျုင်ရ။ သာ်ဂွံဝင်တံဂှ် သ္ဂးလဝ် ရ။ (ပါဠိပိင္ဂကတ်ပိ သိုအဋ္ဌကထာဂှ် နူမုလတော်ံ နကို ပါဠိမဂဓဘာသာသိုဖအိုတ်ရ။ ဇွဳကြိုဂွံ ခမိတကဵုသိင်ယှ် ဂမ္ဂိုင်ကၠာ်ဇ္ဂးကၠုံ ဇွဳဘာသာသိင်ယှ်ပါဠိပိင္ဂကတ်ပိ သို အဋ္ဌကထာရ။ ဃောအခါဂှ် ပါဠိပိင္ဂကတ် သိုအဋ္ဌ ကထာ ဒ္ဂုံင်ဘာသာသိင်ယှ် သိုဖအိုတ်ရောင်)

ဗ္ပိုဒးချပ်တော်ဆကောတ်

အ္ဂာဝင်တံဂှ် ဗိုလ်ပှိုပှိ၊ ဗိုလ်ချူချူရ။ ဗ္ပိုဒး ချပ်တော်ဆကောတ်ဂှ် ပြကိုပ်မာ်ထ္ၜးရဴဇုဒ္ဓဃောသာ ချူကျေ်ကၠာ်လဝ်ဂှ် စိုပ်ကျုင်ချိင်သမိုရးရာမညဂှ် စ္ဂတ်ဒုံ ဒုံရ။ ပသာ်သ္ဒးတီရော ထံက်ကိုသက်သီသာကေ မ္ဂးပွဲသက္ကရာဇ်သာသနာ (၁၆၀၁) လိုကြိကၠုံမွဲ၊ ကောဇ (၄၁၉)ပန်ကၠုံစုဒ္စိတ်ဂှ် သ္ဂိုင်ချိင်ဗကာ်အဏာဝ်ရထာဇ်ုံ ဗတိုက်ချိင်သမိ ရပ်ဂွံသ္ဂိုင်ချိင်သမိ မနုဟာရာဇ၊ ခမိ အရိ(၁၀၀၀)မွဲလို သိုကိုပိင္ဂကတ်ပိ(၃၀)ပိဇ္ဂာ်စုံ၊ ပ္ဍိုက် ဗပေင်စုတ်ပွဲလ္တူစးစိင် သ္ဂိုင်မနုဟာဝ်(၃၀)ဖ္ဍိုက်တှ်ကောတ် ဖျုဇ္ဂိုပ်ချိင်ဗကာ်ရ။ (လဟိုလိက်တှ်) ရသာ်ဂွံ အတိုင်လ ဟိုဝင်ပတိုန်လဝ်တင်စုတ်သမ္တိဂှ် ပရိသာတ်ဗှ်လိက်ဂမ္ဂိုင် တံတော်ဆကောတ်ဂွံရ။

သာသနာကျာ်မ္ဂးဂှ်

သာသနာကျာ်မ္ဂးဂှ် " ရာဇာပဓါန် " ရှ်င် ကောတ်ဂလာန်သာ်ဂွံတှ် အ္ဂာအဋ္ဌကထာဋီကာတံ ဖွံလဝ် ဥပ္ပမာ ညံင်ရဂစဲပဝ်ဇ္ဂဲကို၊ လဆောဝ်သ္ဂိုင် လဆောဝ် သဝ် သာသနာကျာ်လေဝ် ဗိုဥပ္ပမာဂှ်ကို။ လဆောဝ် ဇ္ဂော်မောဝ်ရာင်ဆတ်ဂိုလဟ်ို လဆောဝ်ဖ္ဍိုက်တှ်လဟုတ် ဂြုဂြေဟ် ရသာ်ဂွံ သ္ဒးဆိုကောတ်ရ။ ရးမဖ္ဍိုမဒေသ ဒ္ဂဲထာန်ကျာ်ဂ္ဂိုဒ္ဂ ဒတန်မူလဇုဒ္ဓသာသနာရ။ အခါ လ္ဂုဟ်ဗိုလ်လဟုတ်သုန်ကြဝ်အာရော သ္ဒးဆိုကောတ်ရ။

ပရိယတ္တိရးမန်

ပရိယတ္တိရးရာမညဂှ် ပတံနူသောဏထ္ၜး ဥတ္တရထ္ၜးရဴတံ မဏ္ဍကျုင်စိုပ် ချိင်သုဝဏ္ဏဘုံသမိုဂှ် ပရိယတ္တိစိုပ်ကို ဒးစုတ်ကောတ်ရ။ ကွးမာ်ထ္ၜးရဴတံဂှ် ဂ္ဂိုဒ္ဂခမိသာမဏိ နကိုပရိယတ်ဝိနယ်ဖအိုတ်ရ။ ဇွဳကြိ ဂွံစေန်ဆက်ကျုင် စိုပ်ဒ္ဂိသာသနာ(၉၃၀)တော် မာ်ထ္ၜးရဴ ဇုဒ္ဓဃောသာ ချူကျေ်ကၠာ်နင်ပိင္ဂကတ်ပိ ပိုသ္ဂးထံက်စုတ် ကောတ်ရ။ နူဂှ်ပ္ဂန် စေန်ဆက်ကျုင် စိုပ်ဒ္ဂိကိုအ္ဂာတ္ဂ သီလဗုဒ္ဓိရ။ အ္ဂာတ္ဂသီလဗုဒ္ဓိဂှ် ဒ္ဂအ္ဂာမာ်ထ္ၜးရဴအရဟံရ။ မာ်ထ္ၜးရဴအရဟံဂှ် ပြာဏဒဿီလေဝ် ဂွံယ္ဂုကို၊ အ္ဂာဝင် တံချူထ္ဂးလဝ် သိုဓါသာ်ရ။ မာ်ထ္ၜးရဴဂှ် ကလိဂွံလောကီ အဘိညာဏ်၊ နူဂယးပြုဟ် ကလာင်အာဇုဒ္ဓဂယာကွဟ် ကွဟ်ပွဲတှ်ဖြဗောဓိဂှ်တှ် ဇ္ဂုပိဏ္ဍပါတ်ပွဲချိင်သမိပ္ဂန်၊ သာ်ဂွံဝင်မန်, ဗ္ဂာသ္ဂးလဝ်၊ ကာလမာ်ထ္ၜးရဴအရဟံအာ ပ္ဂန်သာသနာချိင်ဗကာ်ဂှ် သာသနာကျာ်စိုပ်အာ(၁၆၀၁) လိုကြိကၠုံမွဲရ။ ပရိယတ္တိသာသနာဇ္ဂော်မောဝ်ဂိုလဟ်ိုဒ္ဂုံင် ဗ္စတ်သ္ဂံလလအ်လ်ုရော ပရိသာတ်ဗှ်လိက်ဇာ် သံက်ဗ္ဂာ ကောတ်ဂွံရ။

ဂကော်ဂိုဏ်(၆)ဂိုဏ်ဒ္ဂအာ

ပတံနူသောဏထ္ၜးရဴ ဥတ္တရထ္ၜးရဴတံ မကျုင် စိုပ်ဂှ် စိုကိုစိုပ်လက်ထက်သ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ ချိင်ဗဂေါဂှ် ဂကော်ဂိုဏ်ပြးဆတ်တိတ်အာ ဒ္ဂအာ(၆)ဂိုဏ်ရ။ ဂိုဏ်ခမိ တံဂှ်လေဝ် မ္ဂုကိုပရိယတ်ဝိနယ်ဖအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ-

၁၊ ဂိုဏ်အဆက်တ္ၜာဝ်သောဏထ္ၜးရဴဥတ္တရထ္ၜးရဴ၊
၂၊ ဂိုဏ်မဒ္ဂအဆက်တ္ၜာဝ်သီဝလိထ္ၜးရဴ၊
၃၊ ဂိုဏ်မဒ္ဂအဆက်တ္ၜာဝ်တာမလိန္ဒထ္ၜးရဴ၊
၄၊ ဂိုဏ်မဒ္ဂအဆက်တ္ၜာဝ်အာနန္ဒာထ္ၜးရဴ၊
၅၊ ဂိုဏ်မဒ္ဂအဆက်တ္ၜာဝ် "ကျာ်" (ဂိုဏ်ကျာ်)မ္ဂးရ။
၆၊ ဂိုဏ်မဒ္ဂအဆက်တ္ၜာဝ် မဟာနာဂထ္ၜးရဴ၊

ရသာ်ဂွံ ဂိုဏ်ပြးတိတ်အာဒ္ဂအာ(၆)ဂိုဏ်ရ။ တင်စုတ်ဂွံ ကျုင်ပွဲလိက်တှ်သီကလျာဏီ၊ (၁၂)။

ကာလစိုပ်လက်ထက်သ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ ပိုင်ပြီချိင် ဗဂေါ ဇ္ဂော်မောဝ်သာသနာဂှ် ဂိုဏ်ပြးဇးဟွံရ။ ကလေင် သ္ဂုဟ်ပကောံသို(၆)ဂိုဏ်ဂှ် ကလေင်ဗှ်ခမိတှ်ပွဲသီကလျာ ဏီသိုဖအိုတ်တှ် ဒ္ဂအာတ္ၜာဝ်ဒတောဝ်အဆက် မဟာ

ဝိဟာရသီ တကာံသိင်ယှ်အိုသဳတဲ ဆက်ကၠုင်ဒ္ဂိုတ္ၚ် လ္ပူဟ်ရ။

ပြကိုဟ်စဝ်ကိုပိဋကတ်တ္ၚိဒ္ဂိ

ပ္ဍဲရးရာမည

၁၊ လက်ထက်တ္ၚဲညးစိင်ဗ္ဂောင် ဒုင်ယှုဗညာနဲ ပတာန်ချင်မှတ္တမဂှ် " သီရိရတနပုရ " ဂးယှု ချင်၊ မိတ္ၚဲညးဗညာဥူဂှ် " သီရိသုဘဒ္ဒါဒေဝီ " ဂးယှု၊ သိုင်နှ်ဘာဇ္ဍော်မွဲ မေခေါ်ရထေရဂးယှု ပဒတ်ပွဲဘာဂှ် ချူနှ်ပြကိုဟ်မွဲ " လောကဒီပက " ဂးယှုပြကိုဟ်မွဲ။

၂၊ လက်ထက်တ္ၚဲညးစိင်ဗ္ဂောင် ချင်ဟံသာဝတဳ၊ မှာထေရ်မွဲ "အာနန္ဒာ" ဂးယှု မဒှ်ပ္ဍဲက်အဘိဓမ္မာဋီကာရ။

၃၊ ဓမ္မဗုဒ္ဓထေရဂးယှု ပဒတ်ပွဲချင်ဟံသာဝတဳ ချူနှ်ပြကိုဟ်မွဲ " ကဝိသာရ " ဂးယှုပြကိုဟ် ဒှ်ဋီကာဆန်ရ။

၄၊ ပွဲကိုသက္ကရာဇ်သာသနာ (၂၀၉၄) ဓါလိုဒ္ဂိတ်ဇော်ပန်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် (၉၁၂)ဂှ် လက်ထက်တ္ၚဲညးစိင်ဗ္ဂောင် ဟံသာဝတဳတိုန်နန်ချင်ဟံသာဝတဳ မှာထေရ်မွဲဇကုပဒတ်ပွဲချင်ဟံသာဝတဳ " သဒ္ဓမ္မလင်္ကာရ " ဂးယှု ချူနှ်ပြကိုဟ်မွဲ " ပဋ္ဌာနသာရဒီပနီ " ဂးယှုပြကိုဟ်ရ။

၅၊ ဂှကျာ် " သီဝလိဒေဝီ " ဂးယှု မဒှ်ကောန်ဝုတ်တ္ၚဲညးစိင်ဗ္ဂောင် ပတာန်ချင်ဟံသာဝတဳဂှ် အ္စာဂှကျာ် သီဝလိဒေဝီဂှ် "တိပိဋကဓရ်ထေရ်" ဂးယှု ချူနှ်ပြကိုဟ်မွဲ " ဋီကာအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ " " ပြကိုဟ်အဖေဂ္ဂုသာရဒီပနီ " ဂးယှု။

ဗွဲကြိုဝ်လေဝ် လက်ထက်ခုကရာဇ်ချင်ဟံသာဝတဳကြိကြိတံဂှ်ပှ်နှ် မွဲပ်ကိုကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာကွာန်အဇ္ဍောအ်တံဂှ် ချူနှ်လဝ်ပြကိုဟ်ဗွဲဝေါဟာမန်ဇာတ်စှ်၊ ဇာတ်မသုန်ကံမသုန်ဇော်တံဂှ်ကို၊ လိခ်လ္ဒေါတ်ဩဝါဒနာနာသာ်ဗွဲကဗျလင်္ကာတံဂှ်ကို ချူနှ်ဗဒှ်လဝ်ပြကိုဟ်ဗွဲမဂွိုင်ရ။ တ္ၚဲဂှ် လ္ဒေါင်ပရိယတ္တိသာသနာချင်မန်ရးရာမညဂှ် ဗိုအ္စာတ္ၚဲမဟာထေရ်ဂကူမန်ဂမ္ဘိုင် ဇ္ဍော်မောဝ်ဗဂိုလဟ်ကုံင်ဂကူ, ဘာသာ, သာသနာဂှ်၊ ဆဂွံပတိုန်ထ္ၜးကိုဆဗွဲသာမညကၠုန်ကၠုန်တဲ သရုပ်ကေုာံနိဂိုမွဲကၠောရ။

ပရောစပ်ကိုလိခ်ပတ်ချူပတိုန်သ္ဂုရိုတ်

ဝင်ချူကေုာ်ပတိုန်သ္ဂုရိုတ်ဂှ် ပတမ်နူသက္ကရာဇ်သာသနာကျာ်(၄၅၀)ပတိုန်စတုတ္ထသံဂါယာနပိဋကတ်ပိပ္ဍဲတကာံသိင်ယှ်ဂှ် ပိုသ္ဂးထံက်ကေတ်ရ။ ဣာနူဂှ် ခမိကောန်ကျာ်တံဂှ် နက်ိုဝါစုဂ္ဂတ ပတိုန်လဝ်ပါင်စိုတ်တဲညးတံပတာန်ကၠုင်သာသနာရောင်။ ပွမပတိုန်လဝ်သ္ဂုရိုတ်တာဟွံဇၞော်သ္ဂောံတီကေတ်ရ။ (လိခ်ပတ်စပ်ကိုပရိယတ်ပိဋကတ်မမိက်သ္ဂးရ) နူအခိင်ပတိုန်သ္ဂုရိုတ်တဲဂှ် စတံနူတကာံသိင်ယှ်တဲ ပြဆဲအာစိုပ်ရး မဇ္ဈိမဒေသဍာန်ဒေသတံဂှ်တံဂှ် ဒးစွတ်ကေတ်ရ။

အခိင်လိုစိုပ်ချင်မန်ရော

ဂကူမန်တံလေဝ် စတမ်နူချူအက္ခရ်ပတိုန်သ္ဂုရိုတ်တာဂှ် နူအခိင်ကာလလိုရောယဝ်သ္ဂာန်မ္ဂး နူအခိင်မှာထေရ်ဗုဒ္ဓဃောသာကေတ်ဇၞော်နင်ပိဋကတ်ပိ နူတကာံသိင်ယှ် ဗွိုပ်ချင်သဓိုသက္ကရာဇ်သာသနာ(၉၃၀)တော်သ္ဂးမာန်ရောင်၊ နူအခိင်အခါတော် စပတိုန်ကၠုင်လိခ်ပတ်မန်ပွဲသ္ဂုရိုတ်တာတဲ ဗွဲကြိလိခ်ပတ်ချူကေုာ်ပတိုန်လဝ်သ္ဂုရိုတ်တာတံဂှ် ဒ္ဂိကိုလ္ပူဟ်မွံတာန်ဒ္ဂိုင်ဏီ ထ္ၜးဟွံမာန်ရ။ နူအခိင်ကာလသာသနာ(၉၃၀)တော်ဂှ် ညံင်လ္ပူဟ်ဂွံ ပတိုန်ဗိုစက်စက္ကူလေဝ်ဟွံဏီတဲ ဂကူမန်တံဂှ် ချူကေုာ်ဆဲနင်ပတိုန်လဝ်ပွဲသ္ဂုရိုတ်တာ ပွဲဂှ်ဥးတုံတံဂှ်ရ။ ပုတ်ဂှတ်လဝ်ပွဲတုံတံဂှ် လိခ်ပတ်မန်တံ စိုကိုလ္ပူဟ်ဏီ သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။ လိက်တုံတံဂှ် ပွဲချင်သေံချူဒ္ဂှ ပွဲကျာ်ပရပ္ဍထုံကို၊ ပွဲချင်မန်ဂွံ ပွဲကျာ်စေတီချင်သဓိ ကျာ်ကေလာသချင်ဇိကလေင် ချင်ကျာ်မြပ်ဟ် ပွဲဘုတ်ဇ္ဍော် ပွဲစေတီကျာ်လ္ဂုင် ပွဲသီကလျာဏီ ချင်ဗဂေါမ္ပံတာဗွဲမဂွိုင်သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။ ပွဲရးဗ္ဂာချင်ဗကာံလေဝ် မှ်ဒ္ဂိင်ဗွဲမဂွိုင် လိက်တုံသီကလျာဏီ ချင်ဗဂေါဂှ် ပတိုန်လဝ်သ္ဂုရိုတ်တံဂှ် ဒ္ဂိကိုလ္ပူဟ်မွံတာဏီ(သ္ဂုပတ်ဝင်သီ)ဂးယှု၊ လိက်တုံပရောသီကလျာဏီဂှ် ပွဲသက္ကရာဇ်ကောဇာ(၈၃၈)ဂှ် သ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ ပုတ်ပတိုန်လိက်တုံရောင်။ ဗွဲဝေါဟာပါဠိ, ဝေါဟာမန်ဓါသာ်မွံတာရ။

လိက်ပတ်မန်ဂှ်ဆက်ကျုင်

ဗွဲစတ်လိက်ပတ်မန် ပတိုန်ကျုင်သ္ဂောရီုတ်တာဂှ် ယဝ်ရစှတ်ဂှ်ာဲပ္ဍန်မ္ဂး စန္ဒခေတ်သမိုတဲ ဒ္ဂိစိုပ်ခေတ်မုတ္တမ သ္ဂိုင်ဝါရီရောဝ် သွးထံက်ရ။ လိက်ပတ်ပိုသ္ဂောံလ္ပုဟ်ဂှ် ဗွဲမဂ္ဂိုင် ဆက်ကျုင်နူလက်ထက်သ္ဂိုင်ဝါရီရောဝ် ချူကေဲ ပတိုန်လဝ်သ္ဂောရီုတ်တာ သွးတော်ဆကေတ်ရ။ နူကော ဓာသက္ကရာဇ် (၁၀၀၀-၁၂၀၀)ပြင်ဂှ် လိက်ပတ်ဂမ္ဂိုင် ပ္ဍိုဗိုစက်စက္စူပှ်ဲဏီတဲ လိက်ပတ်တံဂှ် မွဲအဆက်ကိုမွဲ အဆက် ချူကေဲချာ်ကလောအ်ကျုင် နကိုသ္ဂောရီုတ်တာ ဆက်ကျုင်ဒ္ဂိကိုလ္ပုဟ်သ္ဂောံဆိုကေတ်မာန်ရ။ ဥပမာ- ချူကေဲချာ်ကလောအ်တဲ ကေတ်ဖျူဏာထာန်ဒ္ဂိုင်ဇကု ဂိုင်ဒေပ်လဝ်အိုတ်ရ။ ပိုလေဝ်(ညးချူလိက်)ကျာ်ဇ္ဍော်အ္ဍာ ပိုမူလလိက်ပတ်ညး ဒးစိုတ်နွံပ္ဍိက်တောင်တ္ပဟ်တံရ်ကို ဂှ်ာဲနင်တဲ ပိုသ္ဂးကေဲဆာဲဇ္ဍော်ပ္ဍဲသ္ဂောရီုတ်တဲ ဂိုင်ဒေပ်လဝ် ပ္ဍဲဘာသ္ဂက်ကောန်ကွးဘာထပိုနာ်တံဂှ်ဗှ်ရ။ (လက်ထက် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္ဍာထဝ်ပ္ဍင် ဖျေံလိက်ဂှ် ကွးညးညံင်ကျာ်ဇ္ဍော် သီလဝန္တ(မာံရွေင်ုိ)တံဂှ် သွးရပ်မံင်သ္ဂောရီုတ်ညိညိဏီ။ ခေတ်ရပ်သ္ဂောရီုတ်ဂှ် စိုပ်အာဒ္ဂိကံနာတ်ညိဏီ ကောင်မိင်လဝ်ရ။)

လိက်ပတ်ဟံဂှ် စပ်ကိုပိဋကတ်လောကုတ္တ် မ္ဂပ္ဍံကိုသုတ်ဇာတ်နိပါတ်တံဂှ်ကို ဗွဲတောင်သ္ဂေံဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ(ဂှ်ာဲလဝ်ဗွဲဘာသာမန်ကွးကွး) သအာင်နူဂှ် မပတံကိုပေတဝတ္တုမိလိန္ဒပဉာတံဂှ် နူတံဒ္ဂိကျောတ်ကေဲ ပတိုန်လဝ်သ္ဂောရီုတ် မ္ဂုဒ္ဂိုင်ဒ္ဂိလ္ပုဟ်ဏီ လ္ပာ်လောကီပ္ဍန် မပတံကိုကိုန်ခန်၊ ဂြန်ဂဥူ၊ ဂါထာ၊ မန်ယန်၊ ဗေဒင် နာနာသာ်သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။ မ္ဂးနူဂှ်ပ္ဍန် မူလလိက်မန်တံ ဂှ်လေဝ် မ္ဂုဒ္ဂိုင်ပ္ဍဲဂှ်ကွးရီုတ်ဂှ်ုင်ဂှ်င်တ ဗွဲမလောန်ရ။ ပဟိုတ်နူလေင်အာနူနာ်ဇကရာဇ် ပိုင်ပြဳကိုန်ချင်တဲ ချင် ကွာန်လိုလာ်ပြးဆာဲလာ်လေင်ကေဲဗ္ဍန်အာ စိုကိုပတန် ဍုဟ်ဟွံမာန်လိက်ပတ်လ္ပိလ္ပိတံဂှ် ဆအယာံမာတ်ယ္ဂု ပောင် ကောင်မိင် ဂှ်ာဲဟွံဂွံလေဝ်နွံရ။

ဗွဲကြဂွံ ဟိုတ်နူဘဲကပ်ပ္ဍာန်ဇ္ဍော်တဲ ဂကူမန်တံ လ္ပိလ္ပိတံဂှ် ဒြေပ်ဒလုပ်အာချင်သေံချူဒြာတံဂှ်လိက်ပတ် လ္ပိလ္ပိဆစိုတ်သ္ဂဟ်ရထမာန်၊ ဂိတ်ဂစာံန်ယိုက်ဏာတံဂှ် လေဝ်နွံရ။ မူဟိုတ်ရောသ္ဂောံတီရော - ပ္ဍဲသက္ကရာဇ်အင်္ဂလိက်(၁၉၁၀)ဂှ် နူအဆက်ဂကူမန် ဒြေပ်ဒစိုပ်အာချင် သေံချူဒြာတံဂှ် လိက်ပတ်ညးတံ ကေတ်ဂိုင်ဏာနူချင် မန်တံဂှ် နဒဒ္ဂိလိက်အုပ် ညးတံပ္ဍိုဗိုပတိုန်စက်တက် တြးပတိတ် သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။ မ္ဂးနူကေတ်ဏာထောံ ချင်သေံတံဂှ် သေ့ဇးပြးဆာဲဒ္ဂိုင် ပ္ဍဲဒေသချင်မန်ဂွံလေဝ် ပ္ဍဲထာန်ဒေသတံဂှ်တံဂှ်လေဝ် မ္ဂုတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဏီ သ္ဂောံဆို ကေတ်ရ။ လိက်ပတ်လ္ပိလ္ပိတံဂှ် စုတ်လဝ်ပ္ဍဲကလာဆု တဲတိုန်ပ္ဍုက်လဝ်လ္ဂူဒ္ဂိတ္ပံ ပ္ဍဲထိုတံဂှ်လေဝ်နွံရ။ (ပိုဂွံ ညာတ်နကိုမတ်)

ညာတ်လိက်ပတ်ပြ တီပရဲဂကူ

ကွာဟွံဒ္ဂိပ္ဍာန်ဂှ်းတိ အလန်ဒုတိယဏီဂှ် သ္ဂိုင် အင်္ဂလိက် တ္ဂအဝ်တံဂှ်ပတိတ်လဝ်ဒြဟတ်သ္ဂဟ်ပကောံ လဝ်မူလလိက်မန် ပ္ဍဲတိုက်ဗှ်လိက်(ဘားနာတ်)ချင်လ္ဂုင် သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။ လိက်ပတ်တံဂှ် နူဘာလကျာ် နူသို ဆစိုတ်ဂွံမာန် ဒ္ဂဲဒုင်ဒါန်ဂှ်ဒုင်ဒါန် ဒ္ဂဲရာန်ဂှ်ရာန် ဒ္ဂဲလ္ပိ ညးကိုဒါန်လေဝ်နွံ ဗွဲမဂ္ဂိုင်သ္ဂောံမိင်ကေတ်ဂှ် နူရးဖါသိ ဇရာဝတီပ္ဍဲကွာန် ဘာလကျာ်တံဂှ် ပ္ဍဲရးဗဂေါပ္ဍဲကွာန်၊ ပ္ဍဲဘာလကျာ်တံဂှ်ကို၊ မ္ဂးနူဂှ် ရးသမိ၊ မတ်မလိ၊ တကံခ္ဂိုင်၊ ချင်ရေဝ်ညးတံဂိုင်ဒေပ်လဝ်ဗွဲမ္ဂးရးရ။ ဆဂး ညးတံလေဝ် မ္ဂိဟ်ဗှ်ကွဟ်ဟွဲ လ္ပိလေဝ်ဗှ်ကွဟ်ဟွံဒး ဟွံလေပ်တဲညးတံ ကိုဒါန်ကုတိုက်ဗှ်လိက်(ဘားနာတ်) အိုတ်သ္ဂောံမိင်ကေတ်ရ။

လိက်ပတ်တံဂှ် တ္ဂပညာဂမ္ဂိုင် ဝါသနာမ္ဂုကို လိက်ပတ်တံဂှ် ညးတံအာလ္ပတ်ရံင်တဲ သ္ဂောံဆိုကေတ် လိက်ပတ်တံဂှ် သ္ဂက်ကောန်ဂကူမ္ဂုကိုဍုဟ်စိုကိုပတန် ဍုဟ်ဟွံမာန် ကဆံင်သ္ဂုင်တံဗွဲမလောန် သ္ဂောံဆိုညာတ် ကေတ်ရ။ လိက်ပတ်စပ်ကိုပိဋကတ်ကို၊ မ္ဂးနူဂှ် စပ်ကို ပရေင်လောကီ မ္ဂပ္ဍံကိုရာဇာဝင်၊ ဗေဒင်၊ ကိုန်ခန်၊ ဝတ္ထု၊ ပုံ၊ အာဂိ၊ ဓမ္မသာတ်နာနာသာ် သ္ဂောံဆိုကေတ် တဲကွာတေံမွဲအခိင် ဂကူပိုမန်တံ စပ်ကိုပရေင်ချူဆန် လိက်ပတ်ပကတ်ဗ္ဂောန်တံဂှ် ကဆံင်ဟွံသဝ်ကေဲ တော် ကေတ်ဂွံရ။ (တောင်ဂလာန်ဗကန်၊ လိက်ပတ်မန်ဂှ် ညံင် " ဓမ္မသာတ်သ္ဂိုင်ဝါရီရောဝ် " ဂှ်ကွာဲလဝ်ဘာသာ

ဗ္ဂာ၊ ဘာသာအင်္ဂလိက်တံဂှ် သ္ဂောံဆုဲကေတ်ရ)

လ္ပတ်ရံင်လိက်ပတ်တံဂှ်တဲ ဗိုလ်သ္ဂောံဆုဲကေတ်ရော၊ မွးနူပါဠိတဲ ပန်သာ် ပန်ဂကူသ္ဂောံဆုဲကေတ်ရ။ မ္ပောဝ်ပန်သာ်တံဂှ် ၁ - " တြဲ " အရထ,အဓိပ္ပါယ်ပါဠိ၊ ၂ - " သ္ဂေံ " အရေဝ်ဂလာန်ပဠေးဖွဲခမ္ဘောန်၊ ၃ -"သ္ဒပတ် " အရေဝ်ဂလာန်ပဠေးချူဂြိုဟ်တြးလဝ်၊ ၄ -" လိက် " ဖွဲဝေါဟာကဗျုလက်ာ ပန်သာ်ပန်ဂကူ ဂွံသ္ဂောံကေတ်ရ။ လိက်ပတ်တံဂှ် ယဝ်စပ်ကိုပ်ဋ္ဌကတ် မွးပါဠိဝိနယ်မသုန်သိုတြဲ သ္ဂောံဆုဲကေတ်ဂွိုင်ရ။ ဖွဲမကောင်မိင် ပိုကောန်မန်တံ မံင်ဘာဂွံမံင်ဘာလကျာ် နူဂှ် ဒ္ဂိသာမဏီ ဒ္ဂိအာခမီတဲ သ္ဂိုင်လိက်ဘာလ္ဂေင်မွးကတ် ဗ္တောန်ဂှ် အိုတ်ဇ္ဍာပ်ပ်ဘာ တုပ်သ္ဒဟ်ဒ္ပင်သ္ဂိဖအိုတ် သ္ဂောံဆုဲကေတ်ရ။ လ္ဂေင်ခန်ဗ္တောန်ဂှ် ဘာလကျာ်တံဂှ်(ခတ်ဇ္ဍော်သ္ဒပတ်ပရိုတ်)ကတ်တဲ သ္ဂက်ဂွံတိုင်ဝတ်လ္ပောဝ်ကျာ် ဂါထာပါဠိတံဂှ်တံဂှ် ညိညသ္ဂိုင်သာကတ်တဲ လိက်လ္ဂေင်သုတ္တာဓိပ္ပါယ (သုတ်စန်)၊ သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂဟာ၊ ဆက်ကတ်အာတဲ ပြာပ်အာပဒတ်ပ္ဍဲဘာဒ္ဒာဲတိုက်ဖျေ ပတိုန်လိက်ပတ်ဇ္ဍော်, ဍောတ်တံဂှ် ဖွဲကိုပ်က္ဍာသ္ဒးကတ် ဗ္တောန်ဝိနယ်ကိုပ်က္ဍာအိုတ်ရ။

ဗိုစေန်ဆက်က္ဍုင်

လိက်ပတ်မန်တြေံတံဂှ် စွတ်ဖ္ဍိုဟ်လ္ပတ်ရံင်ချိုတ်တ်ပ္ဍိုတ်တ်မွး ဖွဲမဂွိုင် မူဂှ်သ္ဂောံညာတ်ရော၊ သုတ်ဇာတ်နိပါတ် ချူလဝ်ဖွဲသ္ဂေံဝေါဟာမန်ကွးကွး နူကိုသုတ်ဇာတ်နိပါတ်လ္ပိုတံဂှ် ကံက်နက်ရှ်စ်ကေတ်တဲ ချူဆန်လဝ်ဖွဲကဗျုလက်ာလေဝ်နွံ မွးနူဂှ် ပုံအာဂိုဆက်လဝ်တင်နင် ညံင်လ္ဂေင်သုတ်ဇာတ်တဲ ချူဆန်လဝ်လေဝ်ဖွဲမဂွိုင်သ္ဂောံဆုဲကေတ်ရ။ ဖွဲတော့ညံင်ကိုသုတ်ဇာတ်က္ဍုင်နူပါဠိဇင်မ္ပာဲ ပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတံဂှ် ကံက်နက်နင်တဲ ချူဆန်လဝ် နဂလာန်မန်ကို၊ ဖွဲကဗျုလက်ာကိုသ္ဂောံညာတ်ကေတ်ရ။ သအာင်နူဂှ်ပွန် ရာဇာဝင်ကို၊ ဝင်္ခါတ်ကျာ်ချင်မန်ကံဂှ်ကို၊ ဩဝါဒဒ္ဂောံဗ္တောန်လ္ဂေတ်နာနာသာ် ချူဆန်လဝ်ဖွဲကဗျုလက်ာကို၊ ဖွဲဒွက် "ဝ" ဂိုန်တံဂှ်ကို သ္ဂောံဆုဲကေတ်ဖွဲမဂွိုင်ရ။ လိက်ပတ်တံဂှ် ခါစွတ်ရံင်ပွန်တဲ သဏ္ဌရာဇ် ဂိတုတဲ နူအခိင်အခါလ် ညးတံချူခ္ဍံလဝ် ပြကိုပ်ဟ်တံဂှ် ယ္ဂုယ္ဂာအ္စာချူလိက်တံဂှ် သ္ဂောံဆုဲကေတ်အောန်ကွေံကွေံရောင်။

အခိင်လ္ဂိ ဂွံစွတ်ကေတ်ရော

လိက်ပတ်မန်တံဂှ် လ္ပတ်ရံင်ကေတ်ဖွဲခေတ်မွးနူခေတ်သဒိ မုတ္တမက်ုခေတ်ဗဂေါဟံသာဝတီ အကြာဏံသ္ဒးစွတ်ကေတ်ရ။ မူဟိုတ်ရော လိက်ပတ်တံဂှ် စပ်မံင်ကိုဂလာန် ပိဋ္ဋကတ်တဲ ဗုဒ္ဓသာသနာထေရဝါဒ ဇ္ဍော်မောဝ်ဒ္ပင် ပ္ဍဲချင်မန်တဲဒ္ပင်ရ ဖျေံစိုတ်မာန်ရ။ ယေန်သ္ဒာင်ဗုဒ္ဓဘာသာလေဝ် စိန်ဝုန်ဒ္ပင်ဖွဲဂကူမန်တဲဒ္ပင်ရ ပိုဒးစွတ်ကေတ်။ ဆက်ကိုညိပွန်- လိက်ပတ်မန်တံဂှ် ဟိုတ်ဂွံစေန်ဆက်က္ဍုင် ဟဂွံကွေံဗဒန်အာ ဒ္ဂိကိုလ္ဂုဟ်ဏိင်ဂှ် ဟိုတ်တ္ပဟ်သအာင်ဟွံသေင်၊ ဘာခမီမန် လကျာ်မန်တံဂှ်ဖေက်လိက်ပတ်ဂကူဇကု ဖေက်ကွေံဗ္ဒန်အာတဲ ဆဒ္ဂိကိုဒ္ဂိဆလေပ်ကိုလေပ် ပြကိုပ်ဟ်ပရိယတ်ပိဋ္ဋကတ်ကဆံင်သ္ဒုင်င်တံဂှ် ဓိုန်ဟွံလေပ်ပြာကတ်ကိုလေဝ် ဆဓိုတ်ဂွံဒ္ဂိသ္ဂိုင် လိက်ခန်ဗ္တောန်သ္ဂိုင်လ္ဂေင်ဘာ ဂတိုဇ္ဍော်မူတြေံမပတံကိုသ္ဒပတ်ပရိုတ် လိက်လောကသိဒ္ဓိ လိက်မဒ္ဂိဗခါန် ကိစ္စဒကာချင်ကွာန်တံဂှ် ပကောင်ပကတ်ကိုကောန်ငှ်ာ ကောန်ကွး ကောန်ကွာန် ဒကာတံဂှ်တဲ ဆက်ဒုင်ဇ္ဍောံနင် မွဲခေတ်ကိုမွဲခေတ်တဲ စေန်ဆက်က္ဍုင်ဒ္ဂိလ္ဂုဟ်ဂွံရောင်။

ဗဟုသုတခေတ်တြေံ)

နူခေတ်မန်တြေံတော် ခမီဓမ္မကထိကဂမ္ဂုင်ပ္ဍဲအရာမတွံမဝ်ကိုဒကာတံဂှ် ရဝ်သ္ဒပတ်တဲ တွံမဝ်ရောင်။ မဝ်တံဂှ် မ္ပွံကိုဇာတ်စ္ဂတံဂှ်ကို၊ မွးနူဂှ် နူသုတ်ဇာတ်(၅၅၀)တံတော် ကံက်နက်နင်တဲ စီဇန်လဝ်တံဂှ် သအာင်နူဂှ်ပရေင်ဖို အာနိသံသဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ ဘာဝနာကထာတံဂှ် ချူကော်လဝ် ပ္ဍဲသ္ဒရိုတ်တဲ တိုန်ဗ္ဂတ္ဂံပ္ဂိုင်ပ္ဍဲလ္ဂုပ္ပင် ဖွဲတော့ဇာတ်ဝေသန္တဝ်ဂှ်အ္စာတံစီဇန်လဝ် လိုဂါထာ/ဂး၊ ဖွဲပါဠိကွးကွး နွံမွဲဝက် သ္ဒေဟ်တံဂှ် ဖွဲဘာသာမန်ကွးကွး "ဒသဝ်၊ ဒါနခန်၊ ဟိမဝန် မ္ပွံသာ်ဂွံ ခန်ဝက် ညးကိုညး မွဲဝက်မွး ဓမ္မကထိကမွဲဇကု မွဲဝက်မွဲဖ္ဂံဗ္ဂိုင်ပ္ဍဲလ္ဂုပ္ပင်တဲ သ္ဂတ်ပေါသာဘင်မဝ်လ္ဂိ ဂါထာအိုတ်ရ။

(ခဝ်ပိုပ္ဍင်၊ ခဝ်ဓါပ္ဍင်တံဂှ်လေဝ်နွံ)

ဗ္ဒိုင်ဂွံ လ္ပှေင်ပဝေဏီမန် နူတြေံတော် ပရေင် ယေန်သ္ၚောင်တွံဝေ် ဟီုတွံပၞိုဟွံခေတ်အခါမွဲ ရပ်သ္ပပတ်တဲ့ တွံခဝ်၊ ဗွဲကြိုင်ဂွံ အ္စာခမ္ဘကထိက တံဂှ်ပကတ်ပတိုန်လဝ်ပါင်စိုတ်တဲ့ စိုဗ္ဂန်လဝ် ပ္ဍိုက်တာပတ်တဲ့ ပ္ဍုံရပ်သ္ပပတ်ရ။ ဟီုတဲ့အာ ဗတံပၞိုကွးကွးရ။ ခေတ်လ္ပာဟ်ဂှ် ဗှိမဂွံဆို ဒှ်င်လ္ပာဟ်ဂွံရ။ ဗ္ဒိုင်ဂွံ သွက်ဂွံဒှ်ဗဟုသုတတဲ့ ဗ္ဂောန်ထ္ၜးကိုဗ္ဂတ်ညိညရ။

ဗှိဂှ်လဟိုတဲ့၊ ဗှိလ္ပာအာ

လိက်ပတ်ယေန်သ္ၚောင် ရာင်ဆတဲဂှ်လဟိုကျာင် နူအခိင်လုိသ္ပောံထံက်ကေတ်ရော ပ္ဍံနူသာသနာစိုပ်ချိုင် မန်ဂှ် ထံက်ကေတ်ရ။ သာသနာစိုပ်ချိုင်မန်ဂှ် နူတမ်တော် အခိင်လိုဂှ် ပိုဗ္ဂောန်ထ္ၜးလဝ် သိုအထံက်သာကေဒိုက်က် ပေင်င်တဲ့ရ။ ပွဲအလန်သောဏထေရ်ကျောံဥတ္တရထေရ် ကျာင်ပတန်သာသနာ ချိုင်သမိုကိုမာထေရ်ဗုဒ္ဓယောသာ ကွဲဇွောံနင်ပိဋကတ် ဗ္ဂိုပ်ချိုင်သမိုဂှ် ယေန်သ္ၚောင်ဂကူကိ ယေန်သ္ၚောင်သာသနာကို ဂှ်လဟိုရာင်ဆတဲစိုပ်လအိတ် တဲ့စိုက်ိုစိုပ်ခေတ်ဗဂေါဟံသာဝတီ သုန်ကြုံ တ္ၚောဝ်ဒ တောဝ်ဇုကရာတ်မန်သုန်အာဂှ် ပိုသွးတော့်ကေတ်ရ။

ပသာ်သ္ပောံတီရော၊ ပွဲနိုဂှ်လိက်လောကသိဒ္ဓိ ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာကွာန်အဇ္ဍောအ် မချူလဝ်ဂှ်ပြာကွတ်တ်ရ။ ချိုင်ပါကျာ်လို၊ ချိုင်ဒှ်ပ္ဍာန် ကွာန်ဒှ်ဒမ္ၚ ဂြိပ်ဒ်ပြးဆတဲ ထော်ကွာန်ထော်ထာန် လ္ၚိဂြိပ်ဒ်အာဒှ်ကိုချိုင်သေံချူချာ တော်ဏီ၊ ဇကုကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာအဇ္ဍောအ်ဂှ်လေဝ် အတိုင် လိက်နိဂှ်လောကသိဒ္ဓိ ညးချူစိုပ်အာဒှ်ဖါဗြဏီသွးလဝ်၊ ကာလကလေင်စ်စိုပ်ရးဗဂေါ ကွာန်အဇ္ဍောအ်ဂှ် လိက် ပတ်သွက်ဂွံပကတ်ဗ္ဂောန်ကိုကောန်ကွး လိက်ပတ်ဟွံမွဲ သာ်ဂွံ ပွဲလိက်ညးဒ္ဂးလဝ်၊ ထံက်ကိုပရောတံဂှ်တဲ့ ဟိုတ်နူချိုင်ကွာန်လိုလာ်ဂှ် လိက်ပတ်လေဝ်ကျေံလေင် သုန်ကြုံမာန်ကို သွးတော့်ကေတ်ရ။ ဍာံမံင် - ထံက် ကောတ်လ္ပှေင်အတိုင်မဇ္ဍောန်ထ္ၜးလဝ်ဗွဲလ္ပာတံဂှ်တဲ့ လိက် ပတ်ပန်ဟဂွံကျေံဗ္ဂန်အာဂှ် ဂုန်ခမိမန်တံ မပတိတ်ဒှ်င် ဒြဟတ်ဂှ်သ္ပောံဆိုညာတ်ကေတ်ရ။ ဆဂးဂှ် လိက်ပတ် ကံတ်ဗ္ဂောန်ဒှ်င်ဂှ် ဟဂွံကျေံဗ္ဂန်အာဂှ်ဒှ်ကျေံရ၊ လိက်ပတ်

စပ်ကိုပရိယတ် လ္ပာ်ကတ်ဗ္ဂောန်ပါဍိုအဋ္ဌကထာ ပိဋ္ စကတ်ဂှ် စ္ဂိရံင်အာအဆက်ဟွံဆိုတဲ့ အဆက်မိက်ဂွံပိုတ် အာညိ ပိုမွးတော့်ဆကေတ်။

ဗှိလိုသွးတော်ဆကေတ်ရော

နူအခိင်ချိုင်လိုလာ်တဲ့ ဒှ်ကိုသက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၂၀၀) လိုဓါကုံပြင်ဂှ် ဗွဲပ္ဍိပ္ဍုသက္ကရာဇ်ချိုင် (၁၂၀၀)ပြင်ဂှ် လ္ပာ် တော်၊ အ္စာတ္ၚသ္ပပတ် ပကောင်ပကတ်ပတိုန်ဖျေံကျာင် လိက်ပတ်ပြာကတ်ကျာင်တဲ့ အဆက်ကွးအ္စာသ္ပပတ်တံ ဂှ်ဆက်ကျာင်စိုက်ိုစိုပ်သက္ကရာဇ်(၁၂၀၀)ပြင်ဂှ် ဟွံကောင် ဆိုဝင် တင်စွတ်မွဲလေ်၊ တဲ့ပ္ဍန် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတ္ၚ မကာလိ လောန်အာ အာယုဂ်ကုံပြင်ပြင်တံဂှ်လေဝ် ကောင်ဟိ လဝ်လမိင်ဗဟုသုတ ဟွံကောင်မိင်မွဲလေ်မဒှ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ လ္ပှေင်ပဝေဏီ ကတ်ဗ္ဂောန်ပရိယတ်ပိဋကတ်ဂှ် အဆက် မိက်ဂွံသ္ပုတ်အာညိ ပိုသွးတော့်ကေတ်မာန်ရ။ ဗှိမဂွံမိင်ဂှ် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာသ္ပပတ် လေပ်ပရိယတ် ပိဋကတ်တံဂှ် လ္ၚိဂြိပ်ဒ်လုပ်အာချိုင်သေံချူချာအိုတ် သာ်ဂွံလေဝ်သ္ပောံ မိင်အိုတ်ရ။ သေ့ဇးဒှ်င်ပွဲချိုင်မန်ဏံဗ္ဂတ်ညိညတံဂှ်လေဝ် ရံင်ကိုကာလဒေသတဲ့ အိုတ်အာအခိင် ပွဲကလောန် ဂြိပ်ဒ်ဂှ်ဟာ သာ်ဂွံလေဝ်သွးတော့်ကေတ်ကို။

ဗှိဏံလေဝ်ဒှ်မာန်ကို

ပွဲချိုင်သေံချူချာတော်ဂှ် နူတဲ့မူလတော် ဂကူမန် မွံဒှ်င်တဲ့မံင်ရရောင်၊ နူကွာမန်ချိုင်ဏံ ဟွံစိုပ်ဏီဂှ် မွံ ဒှ်င်တဲ့ရ။ ဂကူမန်တံဂှ် ထေရဝါဒသာသနာ ယေန်သ္ၚောင် အဆက်သုဝဏ္ဏဘုံသမိုမွံဒှ်င်တဲ့ရ။ ပရိယတ်သာသနာ လေဝ်မွံဒှ်င်တဲ့ရ။ ယေန်သ္ၚောင်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ သေံချူချာဂှ် ဆက်နူဂကူမန်ရောင် သာ်ဂွံအ္စာဝင်တံ ပတိုန်လဝ်တင်စွတ်ရ။ ထေရဝါဒသာသနာချိုင်မန်ကို ထေရဝါဒသာသနာ ချိုင်သေံချူချာဗှိဆက်စပ်ဒှ်င်လ္ပာဟ် ဂွံလေဝ်ဒှ်မာန်မံင် သာ်ဂွံလေဝ်ပိုသွးတော့်ကေတ်ဂွံကို၊ ဗှိသာ်လိုသ္ပောံတီကေတ်ရော၊ နူကိုသက္ကရာဇ်ချိုင် (၁၂၀၀)ပြင်လ္ပာ်လ္ပုတော်ဂှ် အဆက်ပရိယတ်သာသနာ မန်မိက်ဂွံလဟုတ်အာ၊ (ပိုတ်သ္ပုတ်အိုတ်သအးအာဟိ သာ်ဂှ်ဟွံသေင်) ဂွဲအဆက်ဟွံဆို၊ နူသက္ကရာဇ်ချိုင် (၁၂၀၀)ပြင်ကျာင်လ္ပာ်ဏံ စိုက်ိုစိုပ်သက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၂၁၄)

ပှဲအကြာဏံ ပရိယက်သာသနာမန်တ္တိဒ်ကှ်ုင်ရ။ ဗွဲကိုပ်ကှာတ္တိဒ်ကှာအိုတ်ဂှ် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင် သေ္ဂာံတီကေတ်ရ။ ဟိုတ်နူဂှ်ာအဆက်(၁၂၀၀)ပြင်လွှ်ဇတံဟွံဂွံတဲ့ ပွို အခိင်သက္ကရာဇ် အတိုင်မဇှောန်ထ္ဂးလဝ်ဗွဲလ္ဂျု်ဂှ် ပိုသ္ဒး ပတိုန်တင်စှ်တ်ရ။

အှ္ဂာတှ်ုပ္ဂှ်ာပ်လမျိုပရိယတ်
ကိုပ်ကှာဂှ်

ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာဖှ်ုလိက် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဂှ် ခမိဂကူမန် တိတ်ကှ်ုင်နူချုင်သေံဒျုဒျာတဲ့ ကှ်ုင်ဖှ်ုလိက် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဂှ်ရ။ ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာဂှ် ဂကူသေံဟွံသေင်ဒ်ဂကူမန်ဇေတ်ဇေတ်ရ။ ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာဂှ် ဒ်အဆက်ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာတှ် ချုင်မန်ဂြိပ်ဒ် လုပ်အာချုင်သေံဒျုဒျာတေံ သက်ဂွံလေဝ်သ္ဂး်ရ။ ဒုံမံင် ခမိလကျှ်မန် ဇယာအခိင်တေံဂြိပ်ဒ်လုပ်အာ ချုင်သေံဒျုဒျာဗွဲမဂှ်ုင် ဗွဲကြိဂွံခမိမန်နူချုင်သေံတေံတိတ်ကှ်ုင် ဂဇံဘာသွဒ္ဂိုင်နွံပိုန်ပှဲရးမန်ဂွံ လေဝ်မှ်ုတ်ဗွဲမဂှ်ုင်ရ။ ခမိကောန်မန် ချုင်သေံတံဂှ် ပိုယ်သေ္ဂာံဆိုဒ္ဂိုင်ဗ္ဂတ်ဓါ, ပိဇကုဏီ၊ လ္ဂုပ်ခမိကောန်မန် ချုင်သေံပှဲရးမန်ဂွံ ဟဲ့ကှ်ုးကှ်ုးရ။ ဗိဒ်ဂှ် ခမိကောန်ချုင်မန်ရောင် လုပ်နွံဒ္ဂိုင် ဖ္ဂှ်ာမောဝ်ဒ္ဂိုင် ပှဲချုင်သေံတေံ ညံင်ရကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာတှ်ုဝင်ကတံဂှ် ဗွဲမဂှ်ုင်ရောင်။

အဆက်ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာထဝ်ပှ်ုင်

ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာထဝ်ပှ်ုင် ကောန်မန်ချုင်သေံ ဇယာအခါကာလ ညးဖှ်ုပတိုန်ပရိယတ် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဂှ် ခမိကောန်ရးချုင်မန် ကှ်ုင်ကတ်ဗ္ဂှ်ာန်တ်ပရိယတ်ဗွဲမဂှ်ုင်ကောန်က္ဂး ပြာကတ်တိတ်အာလေဝ် ဗွဲမဂှ်ုင်ရ။ အဆက်က္ဂးကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာတှ်ုထဝ်ပှ်ုင် ပြာကတ်တိတ်အာ ညံင်ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာသီလဝန္တ(မံာရှေင်ုဂ်) (ညးမကာလိဂွံတဆိပ်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာသဃ်ပိုင်၊ ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာပညာဓမ္မ(ကျှ်ဖ္ဂှ်ာမိုရ်) သအာင်နူကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာတံဂှ် လေဝ်ဗွဲမဂှ်ုင်ရ။ ဇယာအခါကာလဂှ် လွှ်ရးဂှ်ုးသ္ဂဝ်ရာမညဒေသဂှ် သ္ဂိုင်အင်္ဂလိက်တံပိုင်ပြီလဝ်၊ လွှ်ရးဗှ်ာလ္ဂျုမာန်တဇှေဝ်, အဝ်တေံဂှ် ဇကရာဇ်ဗှ်ာမှ်ုတ်ဏီ၊ ပှဲသက္ကရာဇ်ချုင်(၁၂၁၄)ဂှ် သ္ဂိုင်အင်္ဂလိက်တံ သ္ဂိုတ်ပတန်ကိုဂကောံဂိုဏ်မန် " ရာမညနိကာယ " ကိုပ်ကှာအိုတ် အလန်ပထမရ။ ပှဲဂကောံဂိုဏ် " ရာမညနိကာယ " ဂွံကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာတှ် က္ဂာန်သံကျှ်ာ ပွ်ုင်ချုင်ဓါသှ္ဂာင်ဇ.. ခ္ဂိုင် နဒဒ်ဂညုပ်ဂိုဏ်သင်ဂမှ်ုင် ရှ်ုစ်သ္ဂိုတ်ပတိုန်တဲ့ ဂညုပ်ဂိုဏ်ဒုတိယဂှ် ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာသဃ်ပိုင် မဒ်ရ။

အဆက်တိုက်ပရိယတ္တိက္ဂာန်ကံနှ်ာတ်

ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာ က္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဂှ် ဖှ်ုပတိုန်ဒ္ဂိုင် ပရိယတ် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဂှ် စနူသက္ကရာဇ်ချုင်အခိင်လို၊ ဒေါအ်ထေံဂှ် အခိင်လိုဂှ်ဟွံကောင်ဆိုတင်စှ်တ် ဟွံကောင်မိင်မွဲလေ့် မချိင်ဆကေတ်ရ။ ရှ်ုင်ကိုသ္ဂိုင်အင်္ဂလိက်တံ သ္ဂိုတ်ပတိုန်ကိုဂိုဏ်ရာမညနိကာယ ပှဲသက္ကရာဇ်ချုင်(၁၂၁၄)ဂှ်တဲ့ ပွိုဗှ်ုင်ဗှ်ာဲဂအာဲသ္ဂာံ သက္ကရာဇ်ဂှ်တန်ဒ်မာန်ရ။ ဟွံသေင်သက်ဂှ် စနူသက္ကရာဇ်ချုင်(၁၂၂၀)လွှ်လ္ဂျု သ္ဒးချိင်ဆထေင်ကေတ်ရ။ မူပသေ္ဂာံတီရောပှဲသက္ကရာဇ်ချုင်(၁၂၄၀)ဂှ် ဒကာကျှ်သေဋ္ဌိဖ္ဂှ်ာ နှ်ာဲအံက် က္ဂာန်ကံနှ်ာတ် နိမန်ဖှ်ုနင်ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာ ပညာရမ္မ(ကျှ်ဖ္ဂှ်ာမိုရ်)နူချုင်မာန်တဇှေဝ် အဝ်တေံကှ်ုင်ဖှ်ုလိက်ပှဲ က္ဂာန်ကံနှ်ာတ်ဂှ်ရ။ ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာဂှ် ကောန်မန်ကံနှ်ာတ် ဇေတ်ဇေတ်ရ။ အဆက်တှ္ဂာဝ်ဒတောဝ် သေဋ္ဌိကံနှ်ာတ်တံဂှ်ရ။ (နူအခိင်လိုတိတ်အာနူက္ဂာန်တဲ့ ဗိုလ်သေ္ဂာံစိုပ်အာမာန်တဇှေဝ်အဝ်ဂှ် ဟွံချုဗွဲတြးရ) ကာလဂှ်ကျှ်ဖ္ဂှ်ာအှ္ဂာသီလဝန္တ(မံာရှေင်ုဂ်)ဂှ် ကတ်ဒ္ဂိုင်လိက် ပှဲက္ဂာန်ထဝ်ပှ်ုင်ဏီ သိုကျှ်ဖ္ဂှ်ာသီလဝန္တဂှ် သိုသင်ကတ်လိက်ဂမှ်ုင် သေဋ္ဌိကံနှ်ာတ်တံ နိမန်ဏာကံနှ်ာတ် သိုဖအိုတ်သေ္ဂာံဆိုကေတ်တင်စှ်တ်သမ္တိရ။ ပရိယတ်ဘာသာမန် သေ္ဂာံဆက်ကှ်ုင်ဒ်ကိုလ္ဂုပ်ဂှ် ယဝ်ရဂှ်ုက်ဂှ်ာဲတမ် တွံမူလမ္ဂး စနူထဝ်ပှ်ုင်၊ နူဂှ်စိုပ်ကံနှ်ာတ် သ္ဒးပတမ်ရ။ နူကံနှ်ာတ်ဂှ်ပှ်ုန် ပြးဆာဲတိတ်အာ ဒေသထာန်က္ဂာန်မန်တံမွံ့ ဘာမန်မွံ့၊ က္ဂာန်မန်လ္ဂိ ဘာလ္ဂိတံဂှ် က္ဍိုဂြာင်၊ က္ဍိုသင်လောန်၊ က္ဍိုကဍတ်၊ တကံခ္ဂိုင်၊ ရးမုဟ်ချုင်၊ ရးချုင်ရေဝ်၊ ရးချုင်ပံင်၊ ရးသမိုတံဂှ် ပြးဆာဲတိတ်အာ ဗိုဂွံဆိုဒ္ဂိုင်လ္ဂုပ်ဂွံရ။ ဏိုဂွံလှ်ေင်ပရိယတ်ဘာသာမန် ဗိုလ္ဂုအာ၊ ဗိုဆက်ဂှ်ဟာဟိုကှ်ုင် စိုစှ်တ်ဗျှ်တ်ဖှ်ုပ်ဂှ်ုဲတဲ့ ပိုသေ္ဂာံဆိုကေတ်ဂှ် ပတိုန်ထ္ဂးကိုဗွဲသာမညတဲ့၊ ပရောစပ်ကိုဂိုဏ်ရာမညနိကာယဂှ် ဆက်ထ္ဂးကိုညိပှ်ုန်-

ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ- ဒု၊ တ

ပရောစပ်ကိုဝ်ဂိုဏ် ရာမညနိကာယ ခမိမန်ဂှ် နူသက္ကရာဇ်ချိုင် (၁၂၁၄)ဂှ်အလန်ပထမ၊ စွတ်လဝ်ကွာတဲ့၊ နူဂှ်ပွန် ပွဲသက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၂၈၂)ဂှ် ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ-ဒုတိယသန္နိပါတ ကော်ခရိုမ္ဂဝါပ္ဍန်၊ ဟိုတ်က္တိုဒှ် ဂွံကော်ခရိုဂှ် ဆာအခါဂှ် သ္ပိုင်အင်္ဂလိက်တံ ပိုင်ပြိုကော့ အလုံရးချိုင်ဗမာအိုတ်ရ။ လ္ပာ်ရးလ္တူမာန်တမ္ဍေဝ်တံတော်ဂှ်ဂကော်ဘိက္ခုသင်ဂမ္ၚိုင် သ္ပိုတ်ပတိုန်က္ဍိုပ်သ္တိုပ်သ္ပိုင်သင် " သံဃရာဇာ " မွဲဇကုရ။ အာဏာခမ္မစက် လ္ပာ်သာသနာကိုဗျာပ်တြးအာ ရးသ္ပဝ်လ္တူအိုသို လလောင်တြးတ်အိုတ်ရ။ ကာလဂှ် ဘိက္ခုသင်လ္ပာ်ရးသ္ပဝ်ဂွံ တ္ၚိ ရးလ္ၚိုလ္ၚိုတံဂှ် ဟွံကြိုက်စိုတ်တဲ့ ဆောဝ်ဒဝ်တာဒနာအိုတ်ရ။ ဗွဲတေၚ်ဂကော်ဘိက္ခုသင် ဂကော်မန်ဂမ္ၚိုင်ပဒတ်ဒ္ဂိုင်ပွဲရးဗဂေါ၊ လ္ဂုင်၊ သမိ၊ မတ်မလို၊ ရေဝ်၊ ဘိက်၊ ဓဝါက္ဍိုပ်သ္တိုပ်ဂိုဏ်အ္စာတ္ၚအိုတ်သို သ္ပကော်ခရိုပွဲဘာကအေါရုံစ်ပတိုန်ဂဥုပ်ဂိုဏ်တဲ့ ထပ်ဒက်ပတန်ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ အလန်ဒုတိယမွဲဝါပ္ဍန်တဲ့ ဆောဝ်ဒဝ်တာဒနာဏာ အာဏာခမ္မစက် " သံဃရာဇာ " ရးလ္တူတော်တဲ့ နဒဒ်ဂကော် " ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ " ဒုင်ယူတဲ့တန်တ်ဒ္ဂိုင်အိုတ်ရ။ ပွဲသဘင်ကော်ခရိုဂှ် ခါန်ပတိုန်လဝ်ဂဥုပ်ဂိုဏ် ကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာတ္ၚ ၅ ဇကုမ္ဂွံကို ကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာတ္ၚထဝ်ပ္ၚင်၊ အ္စာတ္ၚကံနာတ်၊ အ္စာတ္ၚသဃ် ပိုင်တံဂှ်ရ။

မွဲဝါပ္ဍန် " ဂိုဏ်ရာမညနိကာယတတိယသန္နိပါတ " ဂှ်၊ ပွဲသက္ကရာဇ်(၁၃၀၈)ပ္ဍာန်ဂူးတိ အလန်ဒုတိယ ဓိုဟ်လလံအာတဲ့ဂှ် ပွဲဂိတုပုဟ်(၅)မံက်ဂှ် သ္ပပေါဲကော်ခရို ပွဲက္ဍာန်ပုဘာပလိုက် ဗ္ဂတ်လ္ပိုဟ်သင်မန်(၃၀၀) ဇကုပြင် တိုန်စိုပ်တဲ့ သ္ဂောံဒက်ပတန်လဝ် ရာမညနိကာယမွဲဝါပ္ဍန်ရ။ ပွဲပေါဲကော်ခရိုဂှ် ရုံစ်ပတိုန် နဒဒ်သဘာပတိ ကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာတ္ၚဝါဂ္ဂင်၊ ဇ္ၚော်အသေအဟာန် ကော်ခရိုဂှ် ကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာကောသရ ဘာဝေဠုဝန် က္ဍာန်ဖအံက်၊သဘင်ကော်ခရိုဂွံ အလန်တတိယ မရနက်ကိုပိဝါမဒ်ရ။ နူသက္ကရာဇ် (၁၂၈၂)တော်ရုံစ်ပတိုန်လဝ် ကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာတ္ၚတံဂှ်လေဝ် ကလိလောန်အာအိုတ်တဲ့ လ္ပုဟ်ပွဲသက္ကရာဇ်ချိုင်(၁၃၀၈)ဂွံ မ္ဂးရုံပတိုန်တ္ၚိမဒ်ရ။

ပွဲသဘင်ကော်ခရိုဂှ် အတိုင်ပ္ဂိုက်ဆန္ဒသင်ဃာပ်စိုတ်ကိုကျာ်ဇ္ၚော်အ္စာတ္ၚပုဘာပလိုက် နဒဒ်ရာမညနိကာယဂဥုပ်ဂိုဏ်ရုံစ်ထ္ဍုတ်ပတိုန်ရ။ ဟိုတမရဂှ်ကျာ်ဇ္ၚော်ကောသရ က္ဍာန်ဖအံက်ဘာဝေဠုဝန်ဂှ် သင်တံတုပ်စိုတ်တဲ့ရုံစ်ပတိုန်ရ။ သအာင်နူဂှ်ပွန် အ္စာတ္ၚအထံက်ဂိုဏ်တံဂှ် ဇ္ဂာပ်ဇ္ဂာပ်ရး ဒေသညးကိုညး ထ္ဍုတ်ပတိုန်လဝ်တဲ့ "ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ " သ္ပာ်ဂွံ ပတိုန်လဝ်တင်စွတ်သမ္တီရ။

ဂလာန်နိဂုံ

အတိုင်ပိုဇ္ၚာန်ထ္ဍးလဝ်ဗွဲသ္ပဝ်တော် ဗွဲလ္ၚေင်သာသနာကျာ် စိုပ်ချိုင်မန်ကို၊ လ္ၚေင်ပရိယတ်ပိဋကတ်စိုပ်ချိုင်မန်ကို၊ နူချိုင်မန်ဂွံ ဗွဲကြိစိုပ်အာရးချိုင်ဗ္ဂာဗကာံတံတော်ကို၊ အထံက်သာကောဝင်ဂမ္ၚိုင်မဇ္ၚာန်ထ္ဍးလဝ်ဂှ် သ္ဂောံတိကေတ်တဲ့၊ စွတ်ကော့မွဲလ္ပော်ပ္ဍန် အခါကာလစိုပ်ချိုင်မန် အလန်ပထမလ္ဂုင်ဥက္ကလာဂှ်ကို၊ အလန်ဒုတိယစိုပ်ချိုင်သမိပထမ, ဒုတိယဂှ်ကို ခမိသာမဏိဟွံက္တိုဒှ်ဏီဝင်ဟိုလဝ်လေဝ်ဟွံရ။ ခမိသာမဏိက္တိုဒှ်ဒ္ဂိုင် မ္ဂံဒ္ဂိုင်ကိုရောင် ဝင်ဟိုလဝ်ဟွံကောင်ဆ်ုညာတ်ဝင်မွဲလ္ပော်ရ။ မူဟိုတ်ရော - ဟိုတ်နူပရိယတ်သာသနာဟွံဏီ သ္ပာ်ဂွံ သ္ဂောံတိကေတ်မာန်ရ။

ပရိယတ်သာသနာဂှ် နူအခိင်လ္ပ် စိုပ်ချိုင်မန်ရော။ အတိုင်မဇ္ၚာန်ထ္ဍးလဝ်ဗွဲသ္ပဝ်တော် ဆာအခါကာလပတိုန်တတိယသံဂါယနတဲ့ ရုံစ်လဝ်သ္ပက်ဂွံပတန်သာသနာဒေသပစ္စန္တရးဒ္ဒိတ်ထာန် ချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံ သမိုဂွံလေဝ် ပါမွဲဌာနကို၊ ကာလဂှ် ပရိယတ်သာသနာစိုပ်ချိုင်သမိုရ။ ပတံနူအခိင်ကာလဂှ်တဲ့ ရိုဟ်က္ဍက်သာသနာကျာ်ဏာန် ဗိုန်ခိုင်က္ဍိုက်ချိုတ်တ်ပ္ဍိုတ်တ်ရ။ နူအခိင်ကာလဂှ်တဲ့ စ်ကိုမှာထေရ်ဗုဒ္ဓဃောသာ ကွဲဇ္ၚောံနင်ပိဋကတ်တဲ့ ကောတ်ဖျဇ္ၚောံနင်ချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံသမိုဂွံ ပရိယတ်သာသနာပိဋကတ်အိုတ်သို ပါဋိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာဒ္ဂိက်ပေင်အာ ပွဲချိုင်သုဝဏ္ဏဘုံသမိုဂွံရ။ နူချိုင်မန်ဂွံဗွဲကြိပြးဆာဲကော့အ်စိုပ်အာ ချိုင်ဗကာံရးဗ္ဂာလ္တူတော်မွဲဝါပ္ဍန်တဲ့ ဒ်ကိုလ္ပုဟ်ဂုလဟ်ရာင်ဆာဲတ်ရ။

ဟာသုတ တင်စွတ်(တွေင်ပွဲချင်မန်)
ပွဲရးချင်မန်ဝွံ ပတံနူကွာသာသသနာစိုပ်ကိုဲ၊ ဟွံ
တန်ဗိုန်ဏီဂှ်ကိုဲ၊ သာသနာစိုပ်တန်ဗိုန်တဲ့ကိုဲ၊
နူအဆက်မဟာယာန ညံင်ရ်ရးချင်ဗကာံတော်
"အရည်ကြီ"ဂှ်ကော်ဏဳ ပွဲရးချင်မန်ဝွံ ခေတ်
လိုက်ရုင်ရုင် ဝဇ်ဟိုလဝ်ဟွဲ၊ ဟွံကောင်ဆိုမွဲလ္ဒော
ရ။ဆဂး ခမိလ္ဂိုဂဦု ခမိထပက်အဂ္ဂယ၊ ခမိ
ပတိတ်ဒြဟတ်လွှာ်ဒ်ုဝိဇ္ဇာမိုရ်၊ ခမိဝေင်အင်
မန်ယန်။

ပွဲရးရာမညချင်မန်လွှာ်သ္ဒဝ်ဝွံ စပ်ကိုပရိယတ်
သာသနာ ဘာသာမန်ဂှ် ပတံနူခေတ်သုဝဏ္ဏဘုံသမိတဲ
စိုပ်မုတ္တမ စိုပ်ခေတ်ဗဂေါဟံသာဝတီ၊ ပ္ဍာဝ်ပိုခေတ်
ဝွံခေတ်သုဝဏ္ဏဘုံသမိဂှ် မှာထေရ်တ္ဂပညာ ခွံလဝ်ပြ
ကိုဟ်၊ ဟွံကောင်ဆိုဝင်ရ။ ခေတ်မုတ္တမကိုဗဂေါဟံသာ
ဝတီဂှ် မှာထေရ်တ္ဂပညာတံ ချူခွံလဝ်ပြကိုဟ် စပ်ကို
ပရိယတ် ဘာသာပါဠိကို ဘာသာမန်ကို သ္ဒေက်ဆို
ကောတ်ပွဲဝင်ရ။ ပြကိုဟ်တံဂှ် လိုမ္ဂံတ်ဒ်ုလ္ဂုဟ်ဏီရ။
ဗွဲကြဝွံ ချင်မန်ဂကူမန်ဂမ္ဂိုင်ပရေင်အကုသိုလ်ကံကိုဒဒိုန်
တဲ့ဏွိုဒ်ုဖ္ဂာန်ဖ္ဒော် ချင်ပါကျာ်လို တော့ာဝ်ဒတောဝ်လေဝ်
သ္ကုတ်၊ ထော်ကွာန်ထော်ထာန်ဂြိပ်ဒ်ပြးဆဲအိုတ်
ကောန်ခမိသာမဏီ ဂကူမန်တံဂှ်လေဝ် ဟိုတ်နူဘဲဖ္ဂာန်
ဂှ်ပတိတ်ဒြဟတ်လွှာ်ပရိယတ်ဟွံမာန်တဲ့ ပရိယတ်သာ
သနာမိက်ဝွံလ္ဂုသဲအာ ပိုသွးတော့ာ်ကောတ်ရ။

ဆဂးဂှ် - အခါဒးဂြိပ်ဒ်ဖ္ဂာန်ဂှ် သိုကွာန်သိုဒ
ကာ၊သိုခမိသာမဏီ၊ သိုကျာ်ဖ္ဒော်နွံပိုန် ဂြိပ်ဒ်အာစိုပ်
ဌာန်တံဂှ်တံဂှ်ဖ္ဂးဘဲရ ဂးတဲ့ပတန်ကွာန်ပတန်ဘာ ဖ္ဂန်
ကျာ်တန်တမံင်အာထာန်ဂှ် ဟွံကလေင်ထာန်တွံမူလရ။
ဗွဲတွေင်သွက်ဝွံသမ္တိဖ္ဂန်ဂှ် ဂကူကောန်မန်မွး ထာန်လိုဟ်
စိုပ်ဝ် ထာန်လိုမံင်မံင်၊ အလုံဂကူမွဲအိုသို ဒ်ုဒ္ဒုင်တော့ာဝ်
ဒတောဝ် ထေရဗုဒ္ဓယောသာတဲ့ ကောန်ငှ်တြဲ အခိင်
အဝယ်စိုပ် ဒးပအပ်ဘာ ပသာမဏီဝွံ ဒးပသာမဏီ၊
ဒးပခမိ ဒးကတ်ဗ္တောန်လိက်ပတ်ဘာသာဇကု၊ ထ္ဂဝွံ
တော့ာင်ဝိသေသ ပွဲဂကူမန်ဂှ် နူတွံမူလတော် ဒွေတ်ဆက်
ကျုင်တဲ့ ဒ်ုကိုလ္ဂုဟ်ဏီ လ္ဂေင်ပဝေဏီဂှ် မွံဒ္ဒုင်ဟွံဝွံလို
ဏီ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ လိက်ပတ်ကိုဘာသာရ်ေဆ့်ဟာဝွံလိုလါ
ပိုတ်သ္ကုတ်အာ ဆက်ကျုင်ဒ်ုကိုလ္ဂုဟ်ဝွံရ။

ပရိယတ်ဗိုလ္ဂုအာ

လွှာ်ပရိယတ်ပိဋကတ်ဂှ် ဗိုလ်ုဝွံလ္ဂုအာရော၊
ယဝ်ရဂ္ဂိုက်ဂွဲမွး ယောကာလနူကွာဖ္ဂာန်ဖ္ဒော်ဟွံဒ်ုဏီ
ဇိုဟ်ညိဟ်ဒ္ဒုင်တော်ဂှ် ဇ္ဈာပ်ချင်ဇ္ဈာပ်ကွာန် ဇ္ဈာပ်ဘိက္ခု
သင်ဟံဂှ်လေဝ် တော့ာ်ကိုခေတ်လ္ဂုဟ်ဝွံမွး စီကွးသ္ဂဟ်
ရထဒ္ဒုင် ပွဲပရိယတ်ဖအိုတ်ဟွံသေင်၊ ဗွဲမအောန်ဟောင်
မွံတန်ဒ်ုမာန်ရ။ သာ်ဝွံပိုမွးချပ်တော့ာ်ကောတ်ဝွံကိုဲ၊ ခမိ
ဘိက္ခုသင် စီကွးသ္ဂဟ်ရထ ပွဲပရိယတ်ဂှ်လေဝ် ဗွဲပက္က
တိအောန်ဒ္ဒုင်တဲ့ ပွဲဘဲကပ်ဖ္ဂာန်ဖ္ဒော်ဝွံ ဒ်ုကိုချင်ကိုလိုလါ
အာကွာန်ဖ္ဒော်ကွာန်ဒ္ဂောတ်ဂှ်လွဟိုရ။ ကောန်ဂကူဂမ္ဂိုင်
ဟွဲကိုဒုဟ်ဂှ် ညံင်ဝွံဖ္ဂးလမျိုထော်ကွာန် ထော်ထာန်
ထော်ဘာ ထော်ကွာ လသာထော်ပိုန်ဟာန်ဒြပ်ရတ်
ယသသပတ်တဲ့ လလိုဟ်ဂြိပ်ဒ် ညံင်ရ်ဂလာန် " မံင်ဂှ်
ချိုတ်ဒ်ဂှ်အိုတ် " ညးသ္ဂးလဝ်၊ အိုတ်မွးဂှ် လမျိုမွံဒ္ဒုင်
ဏီမွး မွဲတဲ့ဂွဲဝွံဖ္ဂန်၊ လမျိုမွးဂှ် ဆာန်အိုတ် သ္ကိုဟ်အိုတ်
ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ လွှာ်ပရိယတ်ဂှ် ကလေင်ရုင်ဟွံသ္ဂဟ်ရထ
ရ။ မွဲသာ်ဖ္ဂန် ယောမဂြိပ်ဒ်ဒ္ဒုင်ဂှ်လေဝ် ခမိဘိက္ခုသင်
ဇကုဒုဗ္ဗလတ္ဂပညာသ္ဂဟ်ရထ ပွဲပရိယတ်တံဂှ် လိုပြဟ်
လလုဲအာလေဝ် သွးနွံကိုရောင်။ ဘဲဒဒိုန်ကပ်ဖ္ဂာန်မွးဂှ်
ဗွတ်မွဲသ္ဂံခဝ် တဲ့ဒ်ုဇိုဟ်ညိဟ်အာ မွဲဒမြပ်ခဝ်ဟွံသေင်
စ်သ္ဂံဟာ၊ ဓါဇော်သ္ဂံဟာ၊ ပိဇော်သ္ဂံဟာ၊ ပိုင်ခြာဟွံ
မာန်၊ ယောမစိုစ္စတ်ဒ္ဒုင် ဇိုဟ်ဏွိဂှ် လိုကလိလောန်စ်
အာလေဝ် နွံမာန်ကိုတန်ဒ်ုရ။ ဆမွးဂြိပ်ပါဒ်ဒ္ဒုင်ဂှ်ဟောင်
အိုတ်အာအခိင်တဲ့ လွှာ်လ္ဂုတ်ပရိယတ်ဂှ် ချပ်ဟွံဂတာပ်
ရ။ခမိဘိက္ခုသင်သ္ဂဟ်ရထ ပွဲပရိယတ် လိုဂြိပ်ဒ် ကွက်
လောန်အာစိုပ်ဒ်ုချင်သေံဒျုဒျာလေဝ်နွံ၊ ခမိတံဂှ် ကလိ
ဝွံထာန်ဒတန်သပ္ပါယတဲ့ သွက်ဝွံကလေင်ထာန်ဒတန်
ဓြေဲဂှ် ဟွံဂံင်ချပ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပရိယတ်လွှာ်ဘာသာ
မန်ဝွံလ္ဂုအာ၊ ပိုဂ္ဂိုက်ဂွဲဟိုတ်တဲ့ သ္ဒေက်ဆိုကောတ်ဗိုသာ်
ဏံမာန်ရ။

ကျာ်ဖ္ဒော်အ္ဇာကွာန်အဇ္ဇောအ်

အတိုင်ပိုမဇ္ဇောန်ထ္ဇး ပါပရအ်လဝ် ဗိုလ္ဂေင်
ပရိယတ်လ္ဂုသုန်ကြံအာဂှ် အ္ဇာတ္ဂ တ္ဂပညာသ္ဂဟ်ရထ

ပ္ဍဲပရိယတ်ဂှ် ဗွဲပက္ကတိအိုတ်သအးအာဟာ ဟွံသေင် သ္ဂောဝ် အောန်အာဟာ သ္ဂောဝ်ပိုသ္ဒးပါပါပ္ဍန်ရ။ ဗီုလိုပ်ပါဗှ်ရော၊ ယောပေါကပ်ပ္ဍာန်ဖ္အော်ဂှ် ပူဂိုတ္ဂပညာတံလ္ဂိုင် ဂြိပ်ဒ်ကေဝ်ဟွံကလေင်ချင်ကွာန် ထာန်ဗြေံတံဂှ် မွံမ္ဂး၊ ပူဂိုတ္ဂပညာလ္ဂိုင် ထေက်ကုသ္ဒးပါဒ်ဂှ်ပါဒ်ဒ္ဂေင်တဲ ဗွဲကြိ ကလေင်စံစိုပ် ထာန်ဒ္ဂေင်ဇကုဗြေံလေဝ် သ္ဒးန္ဂကီရောင်။ ပသာ်သ္ဂောံတီရော၊ ကျာ်ဖ္အော်အ္ဓာ ကွာန်အစ္ဇာအ်ဂှ် အတိုင်နိဂိုမ်လိက်လောကသိဒ္ဓိ ညးသ္ဂးလဝ် ဟိုတ်ဘဲ ကပ်ပ္ဍာန် ညးတံဒးဂြိပ်ဒ်ပါဒ် ဗ္ဂတ်ဓါပိထာန်တဲဗွဲကြိ ကလေင်စံစိုပ် ကွာန်အစ္ဇာအ် သ္ဂက်ဂွံပကတ်ဗ္တောန် ကိုကောန်ကွး လိက်ပတ်ဟွံတဲ ဒဒ်မ္ဂးချူဒ္ဂံပြကိုဟ် လောကသိဒ္ဓိဂှ် သ္ဂောံဆိုကေတ်ရ။

ကျာ်ဖ္အော်အ္ဓာကွာန်အစ္ဇာအ်ဂွံ စီကၟးဆိုက်ဗ္ဂက် ပ္ဍဲလောကီလောကုတ္တရသိုဓါလ္ဂော်ရောင်။ လိခ်ညးချူ လဝ် တံဂှ် လ္ဂော်ပရိယတ်ပိဋကတ်တံဂှ်လေဝ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်သ္ဂောံ ဆိုရ။ လ္ဂော်လောကီတံဂှ်လေဝ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်သ္ဂောံဆိုရ။ ဟိုတ် ညးဂွံပြာကတ်ဂှ် လိခ်ညးချူတံဂှ် " တိလ္ကကွံဝိဟာရ ဘောဂါဟံ " င်အဲမွံပိုန်ဘာအစ္ဇာအ်ဂှ် သာ်ဂွံဗွဲမဂ္ဂိုင် သ္ဂောံဆိုရ။ ယောအခိင်အခါတော် အ္ဓာတ္ဂပညာစီကၟး ပ္ဍဲပရိယတ် လောကီလောကုတ္တရ ညံင်ကျာ်ဖ္အော်အ္ဓာကွာန် အစ္ဇာအ်ဂွံ ဆဗ္ဂတ်မွဲဇကုဓဝ်ပောင် စွတ်ဟွံဂွံ၊ အ္ဓာတ္ဂ တ္ဂဟ်သအာင်လေဝ် သ္ဒးန္ဂကီရောင် သာ်ဂွံပိုမ္ဂးတော် ကေတ်ဂွံကီ။ မူဟိုတ်ရော - လိက်ပတ်ဘာသာမန် ဗြေံဗြဟ်တံဂှ် ချူဒ္ဂံပြကိုဟ် မွံဒမံင်ပ္ဍဲသ္ဂရိုတ်တံဂှ် မွံတ်ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဏီ။ လိက်ပတ်တံဂှ် ဆကျာ်ဖ္အော်အ္ဓာ ကွာန် အစ္ဇာအ်မွဲဇကုဓဝ် ချူလဝ်ဟွံသေင်၊ ကျာ်ဖ္အော်အ္ဓာ တ္ဂပညာတ္ဂဟ်သအာင်လေဝ် သ္ဒးဒ်ကီရောင်။ ကျာ်ဖ္အော် အ္ဓာတံဂှ် ချူဒ္ဂံလဝ်ပြကိုဟ်တံဂှ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂှ်ယ္ဂုယ္ဂာဟွံတဲ ဟွံပြာကတ် သာ်ဂွံပိုသ္ဒးတော်ချပ်ကေတ်ဂွံကီရောင်။ ဆဂွံလ္ဂေင်ဗုဒ္ဓသာသနာကီ၊ ပရိယတ်ပိဋကတ်ကီ၊ လိခ် ပတ်ကီ၊ ပ္ဍဲရးရာမညဂွံ ဗီုတ္ကံဒ်ကျာင် ဗီုလ္ဂုသုန်ကြံအာ ဗီုဂိုလဟ်ကျာင်တံဂှ် ဗွဲသာမည ပိုပါပါဇ္ဂောန်ထ္ဂးကုတဲ ဂတာဂွံပရောဇပ်ကိုဂိုဏ်ရာမညနိကာယဂှ် လေဝ်ပါပါ ကိုညိပ္ဍန်။

ဂိုဏ်ရာမညနိကာယဆက်နူလ္ဂံ

ဂိုဏ်ရာမညနိကာယမ္ဂးဂှ် ဗွဲတ္ဂေင်ဆက်တိက် ဗ္ဂျာင်နူမဟာဝိဟာရဝါသီ တကံသိင်ဃ်၊ လက်ထက် သ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ ပိုင်ပြီရးရာမည ချင်ဗဂေါ် သအးဓုးသာ သနာ ပ္ဍန်သီကလျာဏီ အဆက်မဟာဝိဟာရဂှ် ဒ်တံ တ္ဂံမူလရ ပိုပါပါဂွံ၊ မူဟိုတ်ရော ခမိတံ ဆမွံပ္ဍဲရးရာ မညဂှ် ဒးကလေင်ဗ္ဂကေဝ်ပျင်တ္ဂိ ပ္ဍဲသီကလျာဏီ ချင် ဗဂေါဂှ်ဖအိုတ်ရ။ ကာလဂှ် ခမိသင်ဂမ္ဂိုင်တံဂှ် ဆမွံရာ မညတံဂှ် ဂိုဏ်တော်ဂိုဏ်ဏံဟွံရ။ နူကၠာသ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ ဟွံဂွံသအးဓုးသာသနာဏီဂှ် ဂိုဏ်ပါဒ္ဂေင်ဗြံဂိုဏ် သ္ဂောံ ဆိုကေတ်ပ္ဍဲဝင်ရ။ ဂိုဏ်တံဂှ်လေဝ် သ္ဂိုင်ပလိုကေဝ်သ္ဂိဖ အိုတ်တဲ " မဟာဝိဟာရဝါသီကလျာဏီနိကာယ " ဂးယ္ဂုစ္ဂံလဝ်မွဲဂိုဏ်ဓဝ်ပောင်ရ။ ယောကာလဂှ် ဒ်ဒ္ဂေင်ပ္ဍဲ ရးရာမည ခုကရာဇ်မန်လေဝ်မွံဒ္ဂေင်ဗွဲမဂ္ဂိုင် ခမိဂကူမန်ဂှ် ဂ္ဂိုင်ထေင်ကေတ်ဂွံကီ၊ ခမိဂကူတ္ဂဟ်သအာင်ကိုလေဝ် ဗွဲမအောန်သ္ဒးန္ဂကီ သာ်ဂွံပိုသ္ဒးပါပါကီရောင်။ ဆဂး မံင်မွဲဂ္ဂး မွဲရးတဲ ရုံမုက်မတ်ဟွံဂွံ။

ယောကာလဂှ်ပ္ဍန် ရးဗမာလ္ဂုတော်လေဝ် သာ သနာဂိုလဟ်ဒ္ဂေင်တဲရ။ ကာလသ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ သအးဓုး သာသနာဂှ် ရးဗ္ဂာလ္ဂုတော်ဟွံပါ၊ ဆဂးဂှ် ပ္ဂေါဝ်ကုရး မန်ဗ္ဂာဓါဒေသဏံဂှ် ခမိကိုခရ်ကို ကျောအ်ကၠုအာကျာင် ဒ္ဂေင်တ္ဂန်တ္ဂေဝ်ဒ္ဂေင်သ္ဂောံဆိုမံင်ပ္ဍဲဝင်ကီရောင်။ ဗွဲကြိဂွံ ဂကူ မန်တံ ပရေင်ကံဒြုန်လျဟောံဟဲပ္ဂိုတ်အိုတ်သအးအာတဲ ရးသ္ဂဝ်ရးလ္ဂု ဒ်အာမွဲဂ္ဂးမွဲရးဓဝ်ရ။ ခမိသင်တံလေဝ် အာကျာင်မွဲစ္ဂံ၊ စသုင်မွဲစ္ဂံ၊ ပတဲကံဍောတ်ကံဖ္အော်မွဲစ္ဂံ၊ အယံင်အလာခမိလေဝ်တုပ်၊ ကတ်ဗ္တောန်ပညာမွဲစ္ဂံ၊ (ပဝေဏီဂွံ ဆက်ကျာင် နူသမိုချင်ဗကာံတော်သ္ဂောံဆို ကေတ်ဝင်ရ) န္ဂရ်ထုဲတ္ဂန်အာ ခမိရးသ္ဂဝ်လ္ဂု ရုံစုံဟွံဂွံရ။

ဗီုမဂွံဒ်အာပ္ဍန်ဂှ် ပ္ဍဲရးလ္ဂုတော် ခမိတံမွဲဂကော် ကိုမွဲဂကော် ဂ္ဂုံဒ်ဂဗုတ်ပရေင်ဝိနယ်မွဲသာ် သ္ဂုတ်သ္ဂာတ် ဂဗုတ်ဂှ် သ္ဂာံဗွဲမလအ်ဟွံပိုတ်သ္ဂုတ် ကလိလောန်လအ် အာခုကရာတ်ဓါ, ပိအဆက် ဗွဲကြိဂွံဂဗုတ်ဂှ်တဲဒ်အာ ကာလသ္ဂုတ်သ္ဂာတ်ဂဗုတ်ဂှ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်သ္ဒးကောံဓရိပ္ဍဲဖြပ် သဘင်ဓဝ်တဲ ရန်တ္ဂံကိုမ္ဂးကောံဓရိဒ္ဂေင် ပ္ဍဲဖြပ်သဘင်ဓဝ် လ္ဂိုန်ဂှ်ရ " ဂိုဏ်သုဓမ္မာ " သာ်ဂွံယ္ဂုဂှ် ပြာကတ်ဗိုန်အာ

ပ္ဍဲပါင်သံသသာံခမိတံဂမ္ဂိုင်ရ။ ပ္ဍံနူကာလဂှ်တဲ ခမိသင် ရးသ္ဂဝ်ဂွံလေဝ် ဒးဒုင်လဝ်ဘဲပ္ဍာန်ဇ္ဍော် ဃောဒ္ဂိုန်မံင်ဗြ ဟတ်သ္ဂာံလေဝ်လအ်လဖဲ္ဍမလောန်တဲ ဒဒှ်ပိုအဆက် " မဟာဝိဟာရဝါသီကလျာဏီနိကာယ " ရောင်သ္ဂံ ဟွံဂွံသတိရ။ ဝိတ်အာဒဒှ်မူလ အဆက်ဇာတိဂိုဏ်ဇကု ဂှ်တဲ " ဂိုဏ်သုဓမ္မာ " သာ်ဂွံတီဒ္ဂုင်ဟိုဒ္ဂုင်အိုတ်ရ။

ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ

ရသာ်ဂွံ နဒဒှ် " ဂိုဏ်သုဓမ္မာ " ။ မွဲနဲပ္ဍန် " ဂိုဏ်ဇ္ဍော် " တန်တံဒ္ဂုင်တဲ ပ္ဍဲကိုသက္ကရာဇ်ချုင် (၁၂၁၄)လ္ၚဳဓါကွံစှ်ပန်ဂှ် သ္ဂိုင်အင်္ဂလိက်တံ သ္ဂိုတ်ပ္ဍန် ထ္ဍုတ်ကိ " ဂိုဏ်ရာမညနိကာယ " အလန်ပထမ သေ္ဂာံဆိုကေတ် တင်စ္ဍတ်သမ္ဘိရ။ ဇ္ဍဲကြဂွံ ပ္ဍဲသက္ကရာဇ် ချုင်(၁၂၈၂)ဂှ်မွဲဝါပ္ဍန်၊ အလန်ဂွံထံက်ကိုအလန်သက္က ရာဇ်ချုင်(၁၂၁၄)ဂှ်မ္ဂး အလန်ဒုတိယ သ္ဂးစ္ဍတ်ကေတ်ရ။ အလန်တတိယမွဲဝါပ္ဍန် ပ္ဍဲသက္ကရာဇ်ချုင် (၁၃၀၈)လ္ၚဳ ပိကွံဒ္ဂာံ ပ္ဍာန်ဥးတိဒုတိယတဲ ဂွံမွဲသ္ဂာံသေ္ဂာံစန်ဒက်မွဲ ဝါပ္ဍန်၊ ဗ္ဂတ်ပိဝါ ပိအလန်တိတ်ဒှ်အာရ။ ဗိုညးတံစန် ဒက်ဂှ် ဆအယာံမာတ်ဂွံစန်ဒက်လဝ်ကိ သ္ဂးပါပါရ။ မူဟိုတ်ရော– သေ္ဂာဝ်ဥပဒေသစိပ္ဍောန် ဗွဲမညီသ္ဂဟ်ကိ ဝိနယ် စပ်ကိုပရေင်ရာမညနိကာယဂိုဏ်ဇကုဒးကောတ် စသ္ဂဗက်ဒ္ဂေတ်လ္ဂေတ် ဒ္ဂေံဗ္ဂောန် ဩဝါဒသေ္ဂာဝ်ဥပဒေ သစိပ္ဍောန်တံဂှ် သ္ဂးန္ဂဲထေက်ရောင်။ ပရေင်သေ္ဂာဝ် စပ်ကိုဂိုဏ်တံဂှ်လေဝ်ဟွံဟာ ဟွံကောင်ဆိုမွဲလေပ်ရ။ မူးနူ ဂှ်သ္ဂိုတ်ပတိုန်ခါန်က္ဍက်လဝ်ကျိုပ်ဆ္ကိုပ်ဂိုဏ်ကိ၊ ဟိတဓရ ကိ၊ အထံက်ဂိုဏ်တံဂှ်ကိ မွဲသ္ဂာံမွဲဝါ ဟွံသေင်သာ်ဂှ် ဓါသ္ဂာံ၊ ပိသ္ဂာံ၊ ပန်သ္ဂာံ၊ မသုန်သ္ဂာံမွဲဝါ သ္ဂးကောံဓရိ မွဲဝါထေက်ရောင်။ ကာလဂှ် ဒ္ဂဲလိုဟ်ယုတ်ဒေက်အာရော သေ္ဂာံထပ်ဗ္ဂး သ္ဂးပတိုန်လိက်အစိရေင် ပ္ဍဲမ္ဂောအ်ဗောအ် ဂကောံဂိုဏ်ရောင် လ္ဂေင်အစိရေင်သာ်ဂွံလေဝ်ဟွဲတဲ ဆယာံမာတ် ဂွံစန်ဒက်လဝ်ဂကောံဂိုဏ်ဓဝ်ပေါင်မွဲုတဲ လအ်ညိဝိုတ်ဝဲအာ ဟွံဇ္ဍော်မောဝ် ဟွံပြာကာတ်ဆအယာံ မာတ်ယ္ဂုကိ သ္ဂး၇ာဲဝင်တဲ သ္ဂးဟိုထ္ဍးအိုတ်ရ။

ကာလလ္ဂိုင်ဂှုဟ်ကျုင်ရော

ပရောစပ်ကိုဂိုဏ်ဂှ် ကိုဂွံဟိုအာညိပ္ဍန်။ ပ္ဍဲသက္က ရာဇ်ချုင်(၁၃၄၂)လ္ၚဳပိကွံပန်စော်ဓါဂှ် သ္ဂိုင်တ္ဂအဝ်ဗော် ကိုန်ချုင်ဗ္ဂာ သ္ဂကာမကာထတဲ တ္ဂဟ်နသအးဇ္ဂး ပတန် ကြန်ပြေဝ်ပြော်သာသနာ အာတ်ဩဝါဒ ဒ္ဂေံဗ္ဂောန် ဒုင်အသံပ္ဍဲဂျုပ်ကျိုပ်ဆ္ကိုပ်ဘိက္ခုသင် ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်ဒေသ ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်ဂိုဏ်တံဂှ်တံဂှ် ကံက်လ္ဂိုဟ်ဂိုဏ် ဆမွံဒ္ဂုင်ပ္ဍဲရး ချုင်ဗ္ဂာမွဲအိုသီ ဂွံလ္ဂိုဟ်ဂိုဏ်(၉)ဒ္ဂိတ်ဂိုဏ်ရ။

(သေ္ဂာဝ်ဥပဒေသ စေဝ်ပ္ဍောန်ဗိုစန်ဒက်လဝ် ဂကောံဂိုဏ်ဘိက္ခုသင်တံဂှ် ဟွံချူဇ္ဍဲတြးရ။) ပ္ဍောဝ်ကိ ဂိုဏ်(၉)ဒ္ဂိတ်ဂှ် ဂိုဏ်ရာမညနိကာယဟွံပါလုပ်။ဂိုဏ်(၈) ဂိုဏ်ပါနူဂိုဏ်သုဓမ္မာမွဲတဲ နူကံက်စရင်ဂိုဏ်တော်ဂှ် ယ္ဂု ဂိုဏ်ကိ၊ လ္ဂိုဟ်ဘိက္ခုသင်ကိ ဗွဲတ္ဂဟ်ခြာပါပါဒ္ဂုင်ရ။ ဂိုဏ်ရာမညနိကာယဂှ် ကာလဃောကံက်စရင်ဂှ် ဗွဲမဂ္ဂိုင် ပါလုပ်ဒ္ဂုင် ပ္ဍဲဂိုဏ်သုဓမ္မာတဲ ကာလဂှ်မ္ဂ ချပ်တိုန်ပြဟ် ပြဟ်ပြေဟ်ပြေဟ် ဂရက်ဂရက်ဂဗက်ဂဗက် ဂ္ဂိုဇာန် ဂ္ဂဲကံက်စရင်ဘာ၊ ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်က္ဂာန်ထာန်ဒေသတံဂှ် လ္ဂိုဟ်ဘာသင် ဆစိုတ်ဂွံမာန်ဂှ် သ္ဂဟ်ပကောံသိုက်ဝင် တင်စ္ဍတ်အထံက်သာမကာ ဂိုဏ်ရာမညနိကာယဂ္ဂိုဒှ် ကျုင်ဒ္ဂိက်ဒ္ဂိက်ပေင်ပေင် ပတိုန်ထ္ဍးကိုဝန်ဇ္ဍော် လ္ဂာ်သာ သနာရ။ ဆဂးဂှ် ပတိုန်ထ္ဍး ဆစိုတ်ဂွံပတိုန်ထ္ဍးရ၊ ဟွံဒှ်ကလောန်တဲ ဒှ်အာအဟောသိကံရ။ ဗ္ဂိုဂွံစပ်ကိ ပရောဂိုဏ်ရာမညနိကာယ ဆဂွံသမ္ဘိလဝ်ကၠာရ။

ဗွဲအတိုင်ပိုမဇ္ဍောန်ထ္ဍးလဝ် ပရောဒဒှ်သာသနာ ပရိယတ်ပိဋကတ် စိုပ်ဒ္ဂုင်မန်တံဂှ်ကိ၊ ပရောလိက်ပတ် မန်၊ ပရိယတ်ဂိုလဟိုကျုင်ကိ၊ လ္ဂုသ္ဂဟ်အာကိ၊ ဗွဲ ကြိကလေင်ဂိုလဟိုကျုင်တံဂှ် ပတိုန်ထ္ဍးကိ သိုက်အ ထံက်သာမကာဒ္ဂိက်က်ပေင်ပေင်ရ။ ဗိုပိုမဇ္ဍောန်ထ္ဍးလဝ်ဂှ် ဗွဲအစော် အတ္တနောမတိ ကေ္ဂံကေ္ဂံဟွဲ။ ဒ္ဂဲလ္ဂိုလ္ဂိုတံဂှ် ကောတ်အထံက်သာမကာဟွံဂွံတဲ မ္ဂးချိုင်ဆတော်ကောတ် တံဂှ်လေဝ်န္ဂဲကိ၊ ဓိန်ချိုင်ဆကောတ်လေဝ် ထံက်ကိုသာမ ကတဲ ချိုင်ဆတော်ကောတ်လဝ်ရောင်။ ယုတ္တိန္ဂဲ၊ ဟွဲ ပရိသာတ် ဗှ်လိက်တံပါပါမာန်ရ။ မူဂှ် မိက်ဂွံအာတ် ဏာဆန္ဒ ပ္ဍဲပရိသာတ်ဗှ်လိက်တံရော၊ ပရောဒဒှ်အလုံ အိုတ်သိုဂွံ တင်လ္ဂိုဟွံသ္ဂး ပါပါအိုတ်ညိ။ အထံက်

သာကေဖိုန်ခိုင်နူဏံ ယုတ္တ်ခိုင်ကျိုက်နူဏံယဝ်ဂွံမွး လိက်မူပိုပတိုန်ထွးလဝ်ဏံ နုက်ပါကေုံမာန်မံင်၊ နုက်ပါ ကေုံညိလေဝ် သွဏာဆန္ဓရ။ တင်လေဝ် တင်ဂုန်ဗွဲမ လောန်ရ။ ဆဂဵုဂှ် လိက်မူပိုပတိုန်ထွးလဝ် အလုံအိုတ် သိုင်ဂှ် ပရိသာတ်မ္ဂလိက်တံ, သွက်ဂွံတီလဝ်ဗွဲသာမညက္ဍန် ကွန်ရောင်။ ယဝ်ချူဗွဲတြးမွး ဒ္ဂအာလိက်အုပ် ဇ္ဍော်ဇ္ဍော် ရောင်။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဗ္ဒတ်ဂွံကိုဂွံအုပ်ကေုံနိဂိုညိ။

ရာမညဘိက္ခု(မ္ဂောစရိယ)

လိခ်မန်မူလ ကခနမူ

* လိခ်မန်လိခ်မန် ဂိုတ်ဗ္ဗောန်ညိရ ကခနမူ၊
ညးအဲလ္ပရူ နမူကခ မူလတံလိက်၊
ညံင်ဂွံတ်တက် ဆက်လုတ်အာကေွံ ဂွံဗုဒ်နူဒိခ်၊
အ္ခိုင်ဇူအ္ခိုင်တိက် လိခ်မန် ပို ဂှ် သိုဗ္ဂသိုချူ။

* ယွံလေဝ်မန်တံ တုံညးတုံအဲ ရိုဟ်တဲချပ်ဗ္တာ၊
လိခ်မန်ပို ကွာ စကာအိုတ်ညိ ယွံမိမတံ၊
ချူကိုဗ္ဂကို အိုသိုညးအဲ ညးမွဲလ္ပယှအ်၊
စိုတ်လ္ပသာသွံ တဲဏံပို လုတ် ဖျောတ်သ္ဂချာ်အာ။

* ကွိန်တမှာ အစာအဇ္ဍော် ကုတ်ထောံလျှော်တဲ၊
ကျာ်ဇ္ဍော်ဂှ်ပြ ဘဲသ္ဂသတြု ဇကုဟွံဂိုဟ်၊
ကိုညးဟွံမာန် ဆာန်မံင်လိခ်ပတ် စိုတ်ထတ်ကြံင်မ္ဂိုဟ်၊
ဗျူမတ်ဓါဗိုဟ် ဂိုဟ်လိခ်မန်သွံ ကုတ်ထောံလျှော်တဲ။

* နမူကခ မူလလိခ်မန် ဂိုတ်ဗ္ဗောန်ဖေက်ကွက်၊
ညံင်ဂွံတ်တက် ရိုဟ်ကွက်ကိုခိုင် တုံဗ္ဂိုင်ဂွံစိုဟ်၊
ခ္ဍိသင်ခရ် ယဝ်ဒ္ဂမွဲမ္ဂောန် လိခ်မန် ပို ခိုဟ်၊
လိခ် ပို စိုဟ်ဩိုဟ် ခိုဟ်အ္ဍလုံဂူ လ္ပရူဖေက်ကွက်။

မိထဝ်ကြီ(ကွာန်တံင်ပါရင်)
ပွိုင်ချင်ရေဝ်။

လ္ပီအာလိက်ပတ်အိုတ်စိုအ်

* ညီညိကောန်မန်တအ်
တှ်အ်တှ်အ်ချင်ရးကွာန်၊
ဍာန် ဍာန်ဒ္ဂါမန်နွံ၊
လုံလုံဂကူမွဲ။

ပွဲပွဲကိုလိက်ပတ်၊
ကတ်ကတ်ဗ္ဗောန်ညိသာ၊
ကွာကွာ ဟွံကေုံဗ္ဒန်၊
ဖန်ဖန်ဖက်ဂွံရ။

ပပမင်ဗိုမံင်၊
ညံင်ညံင်ဂကူပျူ၊
ကူကူစွံသတိ၊
ဝိတိဍာ်နန်ထဝ်။

ပဝ်ပဝ်ကေုံအိုတ်ကွက်၊
ဆက်ဆက်သိုအာဲတှ်ာ၊
ဂွါဂွါဟွံဆိုအိုတ်၊
ဟိုတ်ဟိုတ်နူလိက်ပတ်။

ကတ်ကတ်ဟွံမွဲစိ၊
ညိညိကေုံအာတွ်၊
ကိုကိုသောင်စိုတ်တဲ၊
ဟိ ပဲ ကလောမန်

ဗန်ဗန်ကအ်တံင်တဲ၊
မွဲမွဲဂါပယှအ်၊
လအ်လအ်ဂွံလေပ်ဇီ၊
လ္ပီလ္ပီအာအိုတ်စိုအ်။

မိသိုက်ဩန်(ကွာန်ဝါဍောတ်-အရာပ်-၁)

ဒွက်ဖှ်နလကာ်

အကြိုပရောဝင် သာသနာစိုပ်ချင်မန် ကော်ဝင်ဂကောံရာမညဓမ္မာစရိယတ္ဂိုၚ်

ဂုဏ်ကျာ်ဓဝ်သင် အဲဒိုက်ပင်ယိ၊ လ္ပဟ်တဲစ်သ္ပဟ်ညံင်ပ္ဍာင်ဂို လ္တူကေ္ဇင်မှ်ုယ်လဝ်တဲကွာ သ္ပဝန္တနာလ္ပောဝ်ကွာရအ်။

နူတံ့ဒဒ်တဝ်ပထမ ကျာ်တြဲပိုရောနာဲသာလောက သက္ကရာဇ်တံ့ကံ့ပိုဂ်ရ၊ တ္ဂိုၚ်ကျာ်မွဲပွဲမဗ္ဗိမ ပန်စော်ဒ္ဂိတ် ပြိတဲဂ်ပေင်ရ၊ ကောဒေံဓါပ္ဍန်ကောန်ရာမည၊ အာသ္ပဗ္ဂိုက်ပ္ဂိုက်ဝါဏိဇ္ဇ သ္ပဝ်တံ့ဗပိုန်တိပိုန်ဒ္ဇံင်ရ၊ ဝွံကိုဒါန်ပြ ကွာင်စဲဟာရ၊ ဒ္ဂိုန်ကေတ်လေဝ်ဒ္ဒေဝါစိက၊ ကာလဂ်ပြကျာ်တြဲဂေါတမ ဗ္ဒုင်ကိုရအ္ဌကေသာ ဗုဒ္ဓကေသာဍး‌ဓါဝွံနင် ထ္ဍုတ်ပ္တ နလဝ်ဒ္ဂိုထဝ်ဂုမ္ဍင် ဝွံဒ်ဒကါသာသနာလုပ်ဝင် ပထမဟောင်လုပ်ဝင်သာသနာ။

နူဂ်တဲပ္ဍန်တန်အာဂတ ဗုဒ္ဓနာဲသာခါဒ္ဂံဝသ်ပ္ဍ ဂဝံပတိလေဝ်ထေရ်သာဝက နိမန်နင်ပ္ဍုင်ချင်သဓိမူလ ဓကုဗုဒ္ဓဍ္ဍကျုင်ဟောင်ရ၊ သ္ဂိုင်သိကောန်ချင်ကော်ကျုင်ပေင်ပ္ဍ ရသိတံကိုသိုပြဘာတ်ရ၊ ဖျုင်ကိုရ်ဓဝ် တမ္ဍဝ်လုံလောက ဗုဒ္ဓသာကျခါကာလဂ် ဓါတုကေသာကိုဏာဂ္ဂိုင်သ္ပဟ် ရသိတံဂ်ဝွံပြဟ်စ်အာ လ္ပဟ်တုန်ဂ် ဒ်ဒုတိယာ သာသနာကိုပ်စိုပ်ရာမညာ သမ္တိလဝ်ကွာပမှာညိတဲ။

ကြဝွံမွဲတဲကျာ်တြဲသာသနာ သ္ပံပိဓော်ထပ်ခါဂ်လောန်အာ ဗုဒ္ဓနာဲသာခါစ်နိဗ္ဗာန်၊ ဂဝံပ္တိ အိုထေရ်ဓ္ဇော်ဒြဟာန်၊ ဓါတ်ငေက်ဗုဒ္ဓနကိုကုဒ္ဓိဗျာန် ထေရ်ပ္တိ တ်ကေတ်ပြိပွဲဗုဒ္ဓညာဏ် ကျုင်ဗိုန်ကိုသ္ဂိုင်ကုသ္ဂိုင်သဂီပ္ဍာန် ဝါဝွံမွဲဟာန်သင္ဂာန်မည တတိယအလန်စိုပ်ကျုင်ပ္ဍန်ရ၊ ပ, ဒ, တကိုသိုပိဝါပ္ဍ သိုပိဝါပြဲပွဲရာမည စိုပ်ဆစိုပ်ရဟွံတန်ဆဏီ။

ဝါဝွံတုန်ကွာသာသနာဗုဒ္ဓ ဓါကွံဂးတုန်ပိကုသုန်လောန်ရ၊ တတိယဆံင်သံဂါယန ပါဠိလိပုတ် ချင်ခုတ်နာမ ပ္တ နသာသနာသ္ပဟ် ဒ္ဂိတ်ထာန်ဟောင်ဗွဲတေင်ရဲစ် သဓိလေဝ်မွဲပွဲဒ္ဂိတ်ဂ် သောဏုတ္တရထေရ်တု ကြိဇ် ဒးလျိုင်ပ္ဍန်သင္ဂာန်မန်ဂ်၊အလန်ဝွံသ္ပဟ်ဒ်စတုတ္ထ၊ သာသနာကိုပ်စိုပ်ရာမည ဖျေံဗဗိုန်လဝ်ရိဟ်ဓဝ်ဗုဒ္ဓ ပရိယတ်ကိုသိုကွးဘိက္ခုတန် ဂ္ဂုဗိုန်စွတ်ဟွံမှတ်စ်ပ္ဍ ပ္ဍတ်ကိုမွဲတဲဝိနယ်ပိဋက ကောန်ကွးခမိသာမဏီတံရ၊ ဓြေဝ်ဓြော်ဆက်ကျုင်ပေင်ချင်မည ပိဋကတ်ပိကိုသိုဓါခုရ စေန်ဆက်တ်လေဝ်ဂိုလဟိုလောန်ပ္ဍ နူဂ်ဆက်ပ္ဍန် လောန်အာဂတ ဒ္ဂိတ်ကံ့ပြိပွဲပိဓော်ရ ဗုဒ္ဓသာသနာခါစိုပ်ဂ်ရ ဗုဒ္ဓဃောသာမှာထေရ်မည ကွောအ်အာတ္ကံအ်ို သိင်ဃိပုရ ပါဠိတုန်ကိုသိုကိုအဋ္ဌ၊ ကော်ကွာဲမွဲတဲဗွဲမာဂဓ၊ ကေတ်ဍွောအ်နင်ဇရေင်ရးမည၊ နူဂ်တုန်အိုဒိုလ္ပဟ်ရ၊ လဆောဝ်ရာင်ဆာဲလဆောဝ်သ္ပာဲသ္ပ၊ ဓမ္မတာလိုက်အခိုက်လောက၊ ရးမန်ပိကွာသာနာဗုဒ္ဓ ဟိုတ်တံ့ဒဒ်ဟိုတွံတဲရ၊ သမ္တိလဝ်ရ- ပဝိုတ်ညိတဲ။

လ္ပဟ်ဝွံပ္ဍန်မွဲတန်ဟိုအာ ပွဲရးမည‌ဒေသပိကွာ သာသနာပ္ဍန်တန်ဗျုန်သေင်ဟာ ဟွံပ္ဍန်ဂတးဍ္ဍးငုးမိစ္ဆာ ကျာ်ဍာံဓဝ်ဍာံသင်ဍာံသမ္ဘာ ရော်သော်တ်ဟောင်ပရေင်ကောန်မညာ ပရိယတ်ကိုသိုပဋိကတ်ကွာ ပ္တေင်ပ္တတ်ကျုင် ဒ္ဂေတ်ကျုင်သေင်ဟာ ဟွံဝွံလ္ပုအာသာသနာဗုဒ္ဓါ ခမိရာမညတုဓဝ်သဒ္ဓါ စန်ဒက်လဝ်ဇော်ကောက်ဂးသမဂ္ဂါ ဂကောံရာမညနိကာယကွာ ဝွံစန်ဒက်ပ္ဍုင်လောန်ကျုင်တဲကွာ လ္ပဟ်ဝွံပ္ဍန်ဝွံစန်ဒက်ရ သက္ကရာဇ်တံ့လိုပိကံ့ပ္ဍန် ပိဓော်ပန်ပြပရဲဒ်အာ ဘိက္ခုမညကော်ရမွဲသာ ချပ်ဂ္ဍန်ဟောင်ပရေင်သာသနာ လိခ်ပတ်မပြိပွဲပရိယတ္တာ သွက်ဝွံလုပ်ပေါါပွဲဝိသဇ္ဇနာ၊ ပထမပျာန်ဟောင်ပရေင်ရာဇာ၊ သွက်ဝွံသ္ပဟ်အာဘာသာမန်ဂ် ဘာသာလိုဂ် ဟွံဒ်လိခ်မန် ဗွဲကိုပ်ကွာဟောင်ပိုဒးပြေင်ဇန်၊ ဒက်လဝ်ဂကောံမွဲပွဲဂ်စီဇန်၊ ဂကောံဂ်ပ္ဍန်ဂးရာမည ဓမ္မာစရိယ နာမခုတ်ပ္ဍ အခိင်ကာလသာမယစိုပ်ဂ် လိုပိကံ့တုန်မသုန်စော်ဒ္ဂိဒ်၊ ပေင်ဓါကုသုန်သ္ပံပယာံခါဂ် ရတု ဩန် ဟောင်ပရေင်လိုက်သ္ပဟ် တဲဝွံဂ်ဒ်ဍ္ဍင်ဂ်ကွာ ကော်ကျုင်တဲဟောင်ပိုဝေင်ဝိဟာ သေ္ကာံဆိုညာတ်ရသဟ သံဃာ မိပ်ဗြိပ်လောန်တဲပွဲကိုစိတ္တာ၊ ပို ဝွံကွောန်လဝ်ပရေင်ဓဝ်သာသနာ ကိုသာဓုကာညီညီသာညိရအ်။

ဂိုဏ်ထေရဝါဒ မဟာယာနဝါဒ

(ထေရဝါဒ ကော့ မဟာယာနဝါဒ)

ထေရဝါဒမွးဂှ်

ကောန်ချင်အရင်ဂမ္ဂိုင် မွပ္ပံကိုမန် ဗှာ သေံ ကရေင်အိုတ်သိ (သအောင်နူဂကူခလာ)တံဂှ် ပိုဒ်တှောဝ် ဒတောဝ်ဂကူထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ဒုင်ယှုတဲ့ ဒုံင်တ် အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဝေါဟာရဝါဒမွးဂှ် ဗျာပ်ဒုံင်စိန်ဝုန် ဒုံင် ပွဲကတောဝ်ဂကူမန်ဗှာ ဘာသာတံဂှ်တံဂှ်အိုတ်ရ။ ဆဂးဂှ် “ ထေရဝါဒမွးဂှ် မူဂှ်ရော၊ မူဟိုတ်ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ သွတောင်တဲ့ ဂွံကော်ခ်စဂှ်ရော ” သာ်ဂွံ ယဝ်ပ္ပိုတ်ပုစ္ဆာတဲ့သ္ဂာန်မွး ညးမဟိုသ်ကိုချိုတ်တ်ပ္ဂိုတ်တ် ဒှိုက်က်ပေင်င်မာန်ဂှ် အောန်တ်ဗွဲမလောန် သွးထေင် ကေတ်မာန်ရ။

ညးလ္ဂိုတံဂှ် “ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာမွးဂှ် ချင် မန်ဗှာ၊ သိရိလင်္ကာ၊ သေံ၊ ဒျုဒျာ၊ ကမ္ဘောဒီယျာ၊ လဲ-ချင်တံဂွံ ဒ်ုကရေက်လ္ဂဴသ္ဂုင်ကျာ်တဲ့ ရှ်ေသ္ဂ်ေဗုဒ္ဓဘာ သာကရေက်သ္ဂုင်ကျာမွးရ။ လ္ဂဴကရေက်သ္ဂဝ်ကျာ မွပ္ပံကိုကြက်၊ ဂျပါန်၊ နိပဝ်၊ တိဗောတ်၊ ကိုဝ်ရိယျာ၊ ဗီယနာမ်၊ သ္ဂူတာန်၊ ရုယှာ-တံရှ်ေသ္ဂ်ေတံဂှ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရေက်သ္ဂဝ်ကျာသာ်ဂွံ ကော်ခ်စရ ” ဗိုဒုံင်ဂူးပထဝီဂှ် ပါ်ခြာတဲ့ ကိုယှုအိုတ်ရ။

လ္ဂိုတံဂှ် “ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂှ် ဟိနယာန ဗုဒ္ဓဘာသာဟိုဂးဒုံင်ရ။ ဗုဒ္ဓဘာသာမွးဂှ် ဒ်ုဓါသာ်။ လှေင် ဂွံင်ဒ္ဂေတ်လှေတ်ဇှော်သ္ဂဲ ပြဲသ္ဂုင်ဂွံအမိပ္ပါယ်သာ်ဂှ်တံဂှ် မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာဂှ်မွဲ၊ လှေင်ဂွံင်လှေင်ယုတ် သဝ် ဒှ်ိန်လျုဂွံအမိပ္ပါယ်သာ်ဂှ်တံဂှ် ဟိနယာနဗုဒ္ဓဘာသာဂှ်မွဲ ဒ်ုဓါသာ်ရ။ ဗုဒ္ဓဘာသာချင်မန်၊ ဗှာ၊ မွပ္ပံကိုသိရိလင်္ကာ တံဂွံဂှ် ဟိနယာနဗုဒ္ဓဘာသာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ရသာ်ဂွံလေဝ် ဟိုဂးဒုံင်အိုတ်ရ။

ပွဲအရာမဟိုကိုသ္ဂဟ်သာ်ဂွံဂှ် ဟိုတ်ဂွံဒုင်တဲ မာန်ဟွဲ။ ဂလာန်သ္ဂဟ်ဟွဲကိုအမိပ္ပါယ်မွးရ၊ ဂလာန်ပ္ဂိုပ္ဂိုက်ဗှေက်ဖျဝ်မိက်ဂွံသွးရ။

ယြဲညးမွဲဘာသာလိုဒ်ုဒ်ု ဘာသာလိုရှ်ေသ္ဂ်ေ ရှ်ေသ္ဂ်ေ ဘာသာဇကုရှ်ေသ္ဂ်ေဂှ် ကျွတ်ဝါဒဇကုဏ္ဍပဟ် ဇှ်ေစိုတ်သ္ဂုင်သ္ဂိုက်ဂှ် မူဟိုတ်ယှုသာ်ဏံဗိုဏံဂွံစုတ်သမ္ဗီ ဂှ်ကိ သ္ဂဲအမိပ္ပါယ်ကျွတ်ဝါဒဂှ် ကြက်ရှ်ရသကျွတ်ဝါဒ ဂှ်ညိညမြိင်သာပယျာဲလောဲကျွတ်ဝါဒဂှ် သွးတိလဝ်ညိ ညထေက်ကိုရောင်။ ဟွံသေင်သာ်ဂှ် ပွဲအရာမွပ္ပိုတ်ဒြ ဟာတ်ကိုကလောန်စပ်ကိုကျွတ်ဝါဒဇကု ဇှ်ေစိုတ်သ္ဂုင် သ္ဂိုက်ဂှ် လှေင်ဂွံင်ဒ္ဂေတ်လှေတ်ဗိုလဟိုကျွတ်ဝါဒဇကု ဇှ်ေစိုတ်ဂှ် (လဟိုကိုလှေင်ဂွံင်ဒ္ဂေတ်လှေတ်ကမှောန်) ညီသာသ္ဂဟ်တးမှ်ု၊ ဟွဲ၊ ဗိုလိုဂွံချိင်ဆကေတ်ရော? ဗိုလိုဂွံဓတ်က္ဂာတ်ရော။

ညးမဒုင်ယှု လုပ်ဇော်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ တံဂှ်လေဝ် ကလောန်စပ်ကိုဘာသာတံဂှ် ညီသာသ္ဂဟ် တးဒုံင်ကိုထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဟာ? ဟွံသေင်သာ်ဂှ် ဇှ်ေစးဂွံင်ဗှေတ်ဒုံင်ဟာ? ရသာ်ဂွံ သ္ဂက်ဂွံချိင်ဆွ္ဂိုန်သ္ဂ ဒကေဝ်တဲ့ အမိပ္ပါယ်ဝိသေသထေရဝါဒဂှ်ကိ ကြက်ရှ် ရသထေရဝါဒဂှ်ကိ ဆဗွဲခမှောန်ဇှောန်ထ္ဂးကိုရ။

ပွဲအရာမဟိုဒုံင်ထေရဝါဒဂှ် ဂလာန်ပါဠိမွး “ထေရ” ဂှ် “ ထေရ်၊ မှာထေရ် ” ရသာ်ဂွံ အရေဝ် မန်ဟိုမံင်။ ကိုဒုံင်အရထအိုတ်ရ။ ဗွဲမယုတ်ခမိကာလိဂွံ စ္ဂဝသ်တဲ့ဂှ် မမိက်သွးရ။ ထေရ်ဇှော်ဝသ်ဇှော်ယဝ်သွးမွး ခမိဘိက္ခုမ္ဂိုကိုဝသ်သိက္ခာဇှော်တံဂှ် မမိက်သွး။ “ဝါဒ” မွးဂှ် လှေင်ဂွံင်ဒ္ဂေက်ကျွတ်ဇကုဇှ်ေစိုတ်ဂှ်မွးရ။ ဟိုတ်ဂှ်မ ရ “ထေရဝါဒ” မွးဂှ် လှေင်ဂွံင် ကျွတ်၊ ဒ္ဂေတ်လှေတ် ဗိုဏ္ဍပဟ်ဇှ်ေစိုတ် ခမိဘိက္ခုသဝ်မ္ဂိုကိုဝသ်သိက္ခာဇှော် ဒှိုက် ပေင်တ်ကိုသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတံဂှ် ဂွံအမိပ္ပါယ်သာ် ဂွံလေဝ်ဟိုမာန်ရ။

သဘင်ရတုပြန်ရတ်

ဆဂးဂှ် ကဵုသ္ပဟ်ဆဓိုတ်ဏံခ၀်ဂှ် သ္ပဟ်ဂှ်ဟွံ ဒ္ဂိုက်ပေင်ဏီ၊ မူဟိုတ်လ္ပာင်ဂွံင်ကြောတ်ဍေံဟ်ခေါ်စိုတ် ခမိဘိက္ခုသင်မွံကဵုဝသ်သိက္ခာဖျေ်ဂွံသ္ဂးဂှ်ရော? လ္ပာင်ဂွံင်ကြောတ်ဍေံဟ်ခေါ်စိုတ် ခမိဘိက္ခုသင်ဝသ်သိက္ခာ ဟွံဖျေ်ကြိုင်ဏီတံဂှ်ရော? မွံဏီဟာ? ဟွံဟာ? ရသ်ဂွံသ္ပက်ဂွံထပ်သ္ဂာန်မွံတၟဏီ။ သ္ဂာန်ပုစ္ဆာဂွံ ဆက်စပ်ဒ္ပင် ကဵုဖျောဝ်ဝင်ဗုဒ္ဓသာသနာဗွဲခမ္လောန်တဲပတိုန်ထ္ဍး ဂွံသ္ပဟ် မွးသောင်ကၠးညိရောင်။

နူကိုပ်ကၠာ ကျာ်တြဲဟာဂွံသ္ပပရိနိဗ္ဗာန်ဏီဂှ် ပွဲခမိဘိက္ခုသင်လ္ဂိုတံဂှ် ညးရညးဟိ “ပွဲသ္ဂုဗုသအးဂှ် အိက်ကိုပြ်က်” ဂှ်ကိုး၊ တိုမွံကုပိုန်ကျာ်တြဲ ပညပ်လဝ်ဝိနယ် သိက္ခာပိုဒ်လ္ဂိုလ္ဂိုတံဂှ် ခမိလ္ဂိုမိက်ဓဝင်ပဲါပလိုကေဲမွံဒ္ပင်ကိုရောင်။ ဟွံဂံင်ဓေံစးကိုကျာ်တဲ မ္ဒးအောင်လဒမ်မံင်ရ။ ဝိနယ်သိက္ခာပိုဒ်ကျာ်မပညပ်လဝ်ဂှ် ဒ္ဂဲသိက္ခာပိုဒ်လ္ဂိုတောင်ဂြတ်လောန်အာဂးတဲ ဟွံဒးဂွပ်သ္ဂးတၟရ။ ချိန်ခဏာကျာ်တြဲသ္ပပရိနိဗ္ဗာန်ဗက် သေ္ဂံမိင်ကောတ်ဂှ်ဟောင်ဖော်ခမိအလဗ္ဗိတံဂှ် ကၠိုပ်ပ္လကၠုင်ရ။ “ ခမိဖျေ်ဂေါတမဂှ်ပွဲအရာအရာဇာပ်ဒ္ဂဲ ဖ္လောင်ဂြတ်လောန်အာ အခါလ္ဂုဟ်ပိုမိက်ဂွံပတဲဂှ်ပတဲမာန်အိုတ်ရ။ ဟွံမိက်ဂွံပွဲဂှ်လေဝ်ဒ္ပင်မာန်ရ”သာ်ဂွံ ချပ်ဂွန်တဲ ဟိုဂးတၟရင်သ္ဂံအိုတ်ရ။

ပရောဒ္ဒှ်ဂှ် ခမိထေရ်တ္ဂအရှန်ဂမ္ဂိုင်သ္ပဗခါန်ကဵု မှာထေရ်ကဿပသေ္ဂံမိင်ကောတ်တဲ သ္ပက်သာသနာအနာဂတ်ဂတက္ဂိုဒ္ဒိုခမ္ဂသံဝေဂဗွဲမလောန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရခမ္ဂဒေသနာကျာ်တြဲမတွံစွံပတန်လဝ်တံဂှ် နူကိုပ်ကၠာ ခမိအလဗ္ဗိဒ္ဂေတ်လိုဂမ္ဂိုင်ဟာဂွံပလေဝ်ပလိုဏီ အတိုင်မူလပက္ကတိတြေံ သ္ပက်ဂွံပတန်စွံလဝ်ဗွဲမဗိုန်ဗတ်မ္ဂးခိုဟ်ရ ရသ်ဂွံ ဗွဲမညီသာကိုပ္ဂိက်ညးဂမ္ဂိုင်ချပ်ဂွန်ကောံရင်သ္ဂံ စိုတ်တုပ်သ္ပဟ်ဒှ်မွဲကသပ်ဆန္ဒပတန် သ္ဂုတ်, ထပ်ဇန်, ပြေင်ဖျိုဖျေံကေဲဒ္ဂဲဗွဲမ္ဒးရးတဲ တ္ဂဟ်နဖျောတ်မွဲဂကောံ မွဲကရော်တုပ်သ္ပဟ် (တ္ဂဟ်နဂွံပတိုန်သင်္ဂါယန)သ္ဂုတ်သွာတ်ကေဲရ။

ပွဲကာလဂှ် သတ္တရာဇ်သာသနာ(၁)သ္ဂံ တိုမွံကုပိုန်ကျာ်တြဲသ္ပပရိနိဗ္ဗာန်တဲပွဲသ္ဂံဂှ် ခမိထေရ်ဖျေ်တ္ဂအရှန်ဂမ္ဂိုင်မွ္ဂံကဵုမှာထေရ်ကဿပ မှာထေရ်ဥပါလိ၊ မှာထေရ်အာနန် သ္ပအမိပတိကဵုမှာထေရ်ဖျေ်တံဂွံတဲ မှာထေရ်တ္ဂအရှန်(၅၀၀)ဒုင်ကောတ်အထံက်အပင်သ္ဂိုင် အဇာတသတ္တြုဂှ်တဲ ချုင်ရာဇာဂြိုဟ်ဂှ် ဂွံပတိုန်လဝ် ပထမသင်္ဂါယနရ။

ပွဲအရာမွ္ဂံန်သင်္ဂါယနဂွံ နူအပွဲဗပါဠိပါင်ခမ္ဂဒေသနာတိုမွံကုပိုန်ကျာ်တြဲမတွံလဝ် ဗွဲမဗဗွဲကဵုပူဂိုလ်ဂှ်သုတ္တန္တပိဋကတ်ကိုး၊ သ္ဂာဝ်ဥပဒေသဒ္ဂေတ်ဝတ်စပ်ကဵု ခမိသံဃိကတံဂှ် ဝိနယပိဋကတ်ကိုး၊ သဘာဝခဝ်ဗြိုင်ဗြိုဟ်ဓိပ်ဂိုပ်ဗြိုဟ်နက်ဂှ် အဘိဓမ္မပိဋကတ်ကိုး၊ ညံင်ဂွံဓေံသ္ဂာတ်စိရောင် ပြေင်ဖျိုး၊ ပိုင်ခြာ၊ ဖန်ဖက်၊ တပ်ဇန် ဖျေံကေဲဒ္ဂဲဝါဖအံကေဲပိဖအံတဲ သ္ဂုတ်ပ္ဂန်ကေဲဗွဲမ္ဒးရးရ။

မူတုပ်ပွာရော– ညံင်ရသ္ဂာဇ္ဇန်ပက်တပ်ဇန်ဓိင်ပက်ကိုး၊ ဖအံပက်ခမ္ဂဒေသနာဗုဒ္ဓကျာ်တြဲ မတွံလဝ် အိုသ္ဂိုဂှ် ခမိထေရ်ပတိုန်သင်္ဂါယနဂမ္ဂိုင် နဒ္ဒှ်ပိဋကတ်ပိ ညံင်ဂွံဓေံဗိုး၊ ဂွံဓေံလ္ပာင် လပ်ဇန်တပ်တင်ကေဲမဒ္ဒှ်ရ။

မှာထေရ်တ္ဂအရှန် ပတိုန်သင်္ဂါယနဂမ္ဂိုင်တံဂှ် နဒ္ဒှ်ဂကောံဘိက္ခုသင်(ဝါ) နအဓောံအါဏာစက်ဘိက္ခုသင်နူမူလတော် အတိုင်ဗုဒ္ဓကျာ်မတွံပညပ်လဝ်တဲတံဂှ် တ္ဂဟ်နထပ်ဗပေင်စုတ်တိုတံဂှ် ဟာဂွံသ္ပ၊ တ္ဂဟ်နနူက်ပါ၊ ပလိုပလေဝ်ကေဲလေဝ်ဟာဂွံသ္ပ၊ သ္ဂာဝ်ဥပဒေသခမ္ဂဒေသနာမတွံပညပ်လဝ် သိက္ခာပိုဒ်တံဂှ် တ္ဂဟ်နကောတ်စဒ္ဂေတ်သ္ပဗက်ဗွဲမရိုသေ်ရဂ စိုတ်တုပ်သ္ပဟ်ဒှ်မွဲဆန္ဒတဲ ဖျေံကေဲသ္ဂုတ်သွာတ်ရ။ ပွဲအရာခမိခမ္ဂဝါဒီဂမ္ဂိုင်မဖျေံကေဲသ္ဂုတ်သွာတ်သာ်ဂွံဂှ် ခမိအခမ္ဂဝါဒီဒ္ဂေတ်လိုဂမ္ဂိုင် ဓိုန်ဟွံကြိုက်စိုတ်ကိုလေဝ် ဒှ်ဒ္ပင်အခိင်ခမိခမ္ဂဝါဒီဂမ္ဂိုင် ဒြဟာတ်ခိုဟ်ဒ္ပင်တဲ ခမိအခမ္ဂဝါဒီဂမ္ဂိုင် ဟာဂွံဟိုပ္ဂန်ဂတး တဲမ္ဒးသိုတ်ဒ္ပင်ရ။

ဓိုန်ဂှ်လေဝ် ပွဲအခါကာလသတ္တရာဇ်သာသနာ အာစိုပ်(၁၀၀)သ္ဂံဂှ် ခမိအခမ္ဂဝါဒီဒ္ဂေတ်လိုဂမ္ဂိုင် ကၠိုပ်ပ္လ တိုန်ကၠုင်ပ္ဂန်ရ။ သ္ဂိုင်အခမ္ဂဝါဒီတံဂှ်လေဝ် ကဵုမံင်ဒြဟာတ် ကိုရောင်။ ဝိနယ်သိက္ခာပိုဒ်ဂမ္ဂိုင်တံဂှ်လေဝ် အတိုင်ပ္ဂိက် ဗိုညးတံဒးစိုတ်ဂှ်ပလေဝ်၊ ဗပေင်၊ ပလိုနူက်ပဲါသ္ပတ် အိုတ်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ မှာထေရ်တ္စအရှန်မမ္ဒဝါဒီဂမ္ဘိုင် သော့ဆုံသော့မိင်တဲ့ ကှုပ်သုံဒ္ဒိုင်ပှ်ဂွံရ။ ဗိုခမိအမ္ဒဝါဒီဂမ္ဘိုင် ဂိုင်ကောတ်ကွေတ်ဗှေတ်မှာရာတဲ့ ဟိုတွံဒ္ဒိုင်ဂှ် ခမိမမ္ဒဝါဒီဂမ္ဘိုင်ခမံက်တ္တိုထံက်ထွေး သောင်ကငူးကေ့ံတဲ့၊ အခမ္ဒဝါဒဗိုခမိဒမြိုဟ်ဂမ္ဘိုင်မဟိုတွံဒ္ဒိုင်ဂှ် ဂိုင်နုက်ပါစွးသအး ဇ္ဇုးကေ့ံတဲ့ မမ္ဒဒေသနာပုညပ်ဝိနယ်ကျာ်တွံလဝ်ဆုံဆုံ ဇေတ်ဇေတ်ဂှ် တ္ဒုဟ်နဂွံတန်ကြန်ပြေဝ်ဗြော်တန်တာ်ဗိုန် ခိုင်အာအခါန်မဂိုင်သော့ဲဂှ် မှာထေရ်တ္စအရှန်(၇၀၀)ဂမ္ဘိုင် သွဗခါန်ကိုမဟာယသထေရ် ပွဲကိုသင်္ဂါယနာဇ်သာသနာ ပေင်(၁၀၀)သ္စံဂှ် ပွဲချင်ဝေသာလီနကိုအထံက်အပင် သှိုင်ကာလာသောကဗ္ဗိုန်သင်္ဂါယန မရနုက်ကိုဒုတိယ အလန်မွဲဝါပ္ဒန်ရ။ မှာထေရ်ပတိုန်သင်္ဂါယနတံဂှ်လေဝ် အတိုင်ဗိုနယ်မူလမှာထေရ်တ္စအရှန်ဂမ္ဘိုင် ပတိုန်လဝ် ပထမသင်္ဂါယနတော်ကို၊ ဟာဂွံထပ်စုတ်၊ ဟာဂွံနုက်ပါ တုပ်သ္ဒုဟ်ဗိုမူလတြေံ ကောတ်သွဗက်တုပ်သ္ဒုဟ်ဒ္ဒုပ်ဆန္ဒမွဲတဲ့သ္ဂုတ်သ္ဂာတ်ပ္ဒန်ဗဗိုန်လဝ်ရ။

အတိုင်သ္ဂုတ်သ္ဂာတ်ဂှ် ခမိဒမြိုဟ်အမမ္ဒဝါဒီဂမ္ဘိုင်ပှ်ကောတ်စသွဗက်တဲ့ ကုခမိအမမ္ဒဝါဒီတံဂှ် နူကို ဗော်ဂကောံမူလသံဃိကဗုဒ္ဓဂှ် သွက်သင်ဥက္ခိတ်တဲ့ဗက် ပတိတ်ဝေင်ပါစွးကေ့ံရ။ ပွဲကာလဂှ် ခမိပါပအမမ္ဒဝါဒီ တံဂှ်လေဝ် ညးတံလေဝ်ညးထံက်ပင်ဒုင်တဲ့ဂိုင်ကျုင်ကို ရောင်။ ညးတံကောံမရှိအာစိုပ်ပွဲချင်ကောသမ္ဗိတဲ့ ဗုဒ္ဓဒေသနာတဝ်ကျာ်ဂှ် အတိုင်ပိုက်စိုတ်ညးတံနွံပိုက်ဂှ် ပလေဝ်ဗပေင်စုတ်၊ နုက်ပါ၊ ပလိုသွတဲ့ဗြိုင်ပတိုန်သင်္ဂါယနအိုတ်ရ။ “ ဗော်ဂကောံဘိက္ခုသင်ညးတံလေဝ်ဗော်ဂကောံသံဃိကဇ္ဇော်၊ သ္ဒုင်ပြ(ဝါ)ဂိုဏ်မဟာသံဃိက ” သာ်ဂွံကိုယ္ဂုအိုတ်ရ။

နူကာလဗ္ဗိုန်လဝ်ပထမသင်္ဂါယနတော် သွတမ်တဲ့မမ္ဒဒေသနာအတိုင်ကျာ်တွံလဝ်ပလေဝ်ကေ့ံကို၊ ထပ်ဗပေင်စုတ်ကို၊ ပလိုနုက်ပါကေ့ံကို၊ ဗှတ်ညိညဆဗှတ်ပိုဒ်ဖျဉ်အက္ခရမွဲမခဝ်ကိုဟာဂွံသွမွဲသာ်တဲ့ သွးကောတ်စသွဗက်ရောင် အတိုင်ဒ္ဒေတ်လ္ဒေတ်ကွေတ်မှာထေရ်တ္စအရှန်ဂမ္ဘိုင်တ္ဂုတ်ပတန်လ္ဒေင်မူလတြေံ အဆက်အဆောန်ဂှ် ဒ္ဒေတ်ဗက်ကျုင်တဲ့ ဒုင်လဝ်တဲဂှ်ရ ဂကောံဘိက္ခုသင်ဂှ် “ ဂိုဏ်ထေရဝါဒ ” ဂးယ္ဂုရ။

ဂိုဏ်သအာင်နူဂှ် ဗော်ဂကောံခမိအမမ္ဒဝါဒီဂမ္ဘိုင် အာဂတပ္ဒတြေံသွက္ခိုပ်ဂ္ဂိုပ်ဂှ် “ ဂိုဏ်မဟာသံဃိက ” ရသာ်ဂွံကောာ်ခ်စအိုတ်ရ။

နူခေတ်ဒုတိယသင်္ဂါယနတဲ့ ဗွဲကြံဂွံသင်္ဂါယနာဇ်သာသနာအာစိုပ်ပွဲအကြာ၂၃၅ သ္စံဂှ် နူဂကောံဂိုဏ်ထေရဝါဒခမိမိက်ဂွံဒစိုဒစးကို နူမူလဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာတံဂှ် ပါကရောက်တိတ်ဂိုဏ်မွဲ့ကိုဝဇ္ဇိပုတ္တက၊ မဟိံသာသက၊ သဗ္ဗတိဝါဒဂမ္ဘိုင်ဂိုဏ်ပါဒ္ဒိအာ (၁၁)ဂိုဏ်ပ္ဒန်ရ။ နူဂိုဏ်မဟာသံဃိကဂှ်လေဝ် တြေံဂိုဏ်ထပ်ပါတိတ်အာကို၊ မုးနူဂှ် တိမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမုးသာသနာတံဂှ်လေဝ် (ပွဲဗုဒ္ဓသာသနာကျာ်ဂှ်စလောဲသုင်လောဲဖဲဂးတဲ့) ကွတ်လုပ်ကျုင်ပွဲသာသနာကျာ်ဂှ် နဒဒ်ခမိဗှော်အာ်စတ္ဂုတ်ပ္ဒန်လဝ်ဂိုဏ်မွဲ့ကို အန္ဒကတံဂှ်လေဝ် ဒ္ဒိတ်ဂိုဏ်တ္တိဒ္ဒိမံက်ကျုင်ရ။ မုးနူဂိုဏ်ထေရဝါဒတဲ့ ဂိုဏ်တ္ဒုဟ်သအာင်ဂမ္ဘိုင် အတိုင်ပိုက်ညးတံစိုတ်ဒ္ဒိဂှ် သုတ္တန္တတို၊ ဝိနယ်တို၊ အဘိဓဝ်တို ချူနွံဗှုဟ်ဟိုတွံတာ်အိုတ်ရ။

မ္ဒောဝ်ကိုဂိုဏ်ဂမ္ဘိုင် လ္ဂိုလ္ဂိုကွေတ်ဝါဒဗုးဗြဟ္မဏ၊ဝါဒဂျိန၊ ကွေတ်ဝါဒမဒ္ဒိသာသနာတံဂှ် စံက်ဂးဝါဒ ကွေတ်ဂိုဏ်ညးတံဂှ် ဒ္ဒိကွေတ်ဝါဒဗုဒ္ဓဂေါတမရောင်ဂး တဲ့လလောင်တြေးဟိုပျးဒ္ဒိုင်ရ။ ဗိုညးမ္ဒှဟ်ဇေ့စိုတ်ဂှ် “ ဗုဒ္ဓဂေါတမဂှ်လွထေင်တ္ဒုဟ်ညိ၊ ပါတိတ်ကျုင်နူဇကုဗြဲမဟာအတ္တ တ္စညးနိမိတ်ဗှုဟ်ဂကူဗုးဗြဟ္မဏရှေ်သေ့ဒ္ဒိုင်၊ဒ္ဒိသွးဇကုဒေဝတာ်ဗိသနူရောင် “ သွးလေဝ်သွးတာ်ရ။ (ဂကူခလာဟိန္ဒူဗြဟ္မဏတံ ဒ္ဒိကိုလ္ဂုဟ်ဟိုဒ္ဒိုင်ဏိ ညးတံလေဝ်မ္ဒှဟ်ဒ္ဒိုင်ဗိုသာ်ဏံရ) ဗုဒ္ဓဂေါတမဂှ်ဒ္ဒိကျာ် နူကောန်မိသ်ဟွံသေင်၊ နူပက္ကတိတော်ဒ္ဒိဒ္ဒိုင်ကျာ်တဲ့ဒ္ဒိုင် ရရောင်၊ ဒ္ဒိဒ္ဒိုင်ကျာ်ထာဝရတဲ့ သွက်ဂွံဟံင်ပြာ်ဗလး သတ္တဲတဲ့ မဟာဗြိုဗလး ဖျေနင်စွးဇေ့ကျုင်ချင်မှိဟ်ဂွံ ရောင်၊ ရသာ်ဂွံလေဝ်ဟိုတွံဒ္ဒိုင်အိုတ်ရ။ ဗုဒ္ဓဂေါတမဂှ် သွက်ဒတဲ့ဖိုမြမောဝ်မှိသ်တံ ဗုဒ္ဓိအနုဘာ်ညတော်စုတ်လဝ် ပွဲဂါထာမန်ယန်တံဂှ်ရ။ ဂါထာမန်ယန်ညးဂှ် ယဝ်ဂွံ မ္ဒှောတ်သ္ဒိဖျာဲမ္ဂး ဗုးဘဲ၊ ပရေင်ပိုန်ဒြပ်တိုန်၊ စရဲက္ဂိုန် ဒတိုန် တိုန်ဆဂှ်ဟွံသေင်ဏိ ကြတ်စိုကိုမဂ်ဖိုန်ဗ္ဒာန် ဒးကာလိဂွံလောဲလောဲသွာသွာရောင် ရသာ်ဂွံလေဝ်သွးတာ်အိုတ်ရ။

ဗုဒ္ဓဝါဒမ္ဂးဂှ် နာမ်ဝါဒလေဝ်သ္ကးတ်ရ။ ရုပ်ဝါဒ လေဝ်သ္ကးတ်အိုတ်ရ။ ဗိုစိုတ်ညးထတ်ဗိုစိုတ်ညးနဲ ဗိုညး ထေင်ဂှ်တံင်ဂြိုနင်တဲ့ ပံက်တ်အမိပ္ဂါယ်အိုတ်ရ။ ရှ်ာဂွံ ယောင်ဝါဒကွင်ကျောဝ်တဲ့ တ္ဂန်တ်တဲ့ခမိဒမြိုဟ်အဓမ္မ ဝါဒီဂမ္ဒိုင် မွဲခေတ်ကိုမွဲခေတ်မွဲအခိင်မွဲဗို ယုတ်မာကို ခ္ဂက်ကျူင်ဍေတ်လိုကျူင်တဲ့ အပ္ဍဲသာသနာကျာ်ဂွံ သွက် သအးဒုးဂှ်အခိင်ဒးကောန်သအးဇငုးရ။

ဟိုတ်နဲသာ်ဂှ်ရ နာဲပိုယ်မဟာသာမိမောဂ္ဂလ ပုတ္တတိဿထေရ်ကော် သ္ဂိုင်အသောကတ္ဂညးချင်ပ်ါ တလိပုတ်ချပ်ဂှ်နညးသ္ကံ ရှုံစုံလပုံဂ္ဂဟ်ဝေင်ပ်ါစွးခမိဟ္ဂံချံ ခမိဓ္ဂဟ်စတံဂှ်တဲ့ မှာထေရ်တ္ဂအရှ်န်ထေရဝါဒီဗုတ်လို့ ဇကုရုံစုံကောတ်တဲ့ ပွဲကိုသဂ္ဂါယနာဇသာသနာ(၂၃၅)သ္နံဂှ် ပတိုန်တတိယသင်္ဂါယန မရနက်ကိုပိဝါရ။ နကိုအာ ဏာစက်သ္ဂိုင်ဇုကရာဇ် ခမိအလဇ္ဇီအဓမ္မဝါဒီမ္ဂးဒုင်ဝေင် ပ်ါဗက်စွးကော့တံဂှ်လေဝ် ဟ္ဂံဒုင်ပယျူဇ္ဂးတဲ့ ကော်ဓရိုအာ ပွဲချင်နာလဇ္ဇီအဓမ္မဝါဒီကေ္ဂတ်မှာရာဂိုဏ်ညးတံဂှ် ညံင်ဂွံ ညီသွဟ်လပုံဂ္ဂဟ်ရှုံစုံတပ်တင်တဲ့ ပြိုင်ပတိုန်ဒုတိယ သင်္ဂါယန မရနက်ကိုဓါဝါကိုရ။

ပွဲရးမဇ္ဈိမဒေသဂှ် မူလဗုဒ္ဓသာသနာချံချံ (ဇေတ်ဇတ်)တ္ဂဟ်နဂွံတန်ကြန်တ် လုက်ကာလအခါန် မဂိုင်သေ့ာဲဟ္ဂံလော်သ္ဂာရ။ မှာထေရ်ပတိုန်တတိယသင်္ဂါ ယနဂမ္ဒိုင် ညာတ်ကောတ်အနာဂတ်သညာဏ်သာ်ဂွံတဲ့ ကွာန်ပစ္စန္တရးဒ္ဓိတ်ဌာန မ္ဂံ့ကိုသုဝဏ္ဏဘုံ(သဓုံ)သိရိ လင်္ကာသိင်ဃ်ုတော် သွက်ဂွံဖျေပတန်လဝ်မဗီဇသာသနာ နိုဟ်တန်ကြန်ရောင်။ ဗိုန်ဗတ်အာလုက်အခါန်မဂိုင် သေ့ာဲရောင်ဂးတဲ့ ဗလးဏာမှာထေရ်ဂမ္ဒိုင် အာ္ဂပ္ဂန်လဝ် သာသနာရ။ ဟိုတ်နုဂှ်န်မှာထေရ် ပတန်သာသနာတံဂှ် ပွဲချင်မန်ဗ္ဂာဂွံ စတံနုသုဝဏ္ဏဘုံ(သဓုံ)တဲ့ ဒိကိုရးဗ္ဂာ အိုသိ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြးဆာဲအာတဲ့ ဂိုလဟို တ်ဒိုကိုလွူဟ်ရ။

ပွဲဒ္ဂာဲဂွံ ဖဖန်ဂွံသတိ ဆက်သ္ကးကိုညိရ။ ထေရ ဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂှ် ဟိနယာနဗုဒ္ဓဘာသာဟ္ဂံသေင်မမိုက် သ္ကးရ။ မဟာယာန (မဟာ = ဇ္ဂော်သ္ဂဲ၊ ပြဲသ္ဂူင်၊ ယာန=ယာဥ်ဝဝ်) ဟိနယာန(ဟိန=ယုတ်သဝ်၊ ယာန= ယာဥ်-ဝဝ်)ရှ်ာဂွံ ပါပါလဝ်ကေ္ဂတ်ဝါဒဂိုဏ်တဲ့ ကော် ခ်စအိုတ်ရ။ နုတံမြော်တံမူလထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာဂှ် ဂိုဏ်မ္ဂးဒုင်ပါဝေင်ပ်ါဗက်ပတိတ်ထော်ဂိုဏ်မ္ဂံ့ကို မဟာ သံ့ဃိက၊ အန္ဓက၊ ဝဇ္ဇီပုတ္တက၊ မဟိံသာသက၊ သဗ္ဗတ္ထိ ဝါဒတံဂှ် ပွဲအကြာမွဲဂိုဏ်ကိုမွဲဂိုဏ်စပ်ကိုကေ္ဂတ်ဝါဒဂိုဏ် တဲ့ကယျာန်မဝါတ်သေက်ဇိုဂ္ဂိုဏ်ပတိုန်ဖျေညးသ္ကံတဲ့ ယ္ဂူမ္ဂးဟိနယာန ဂွံနအဇော်ပ္ဍိုပ္ဍိုက်ပျုတ်ဇ္ဂေက်တဲ့ ဂ္ဂိုဒ် ကျူင်ရ။

ခမိဂိုဏ်မဟာယာနတံဂှ် ဇကုညးတံပလိုဟ် ကျာ်ဗောဓိသတ္တရောင် ညးတံသ္ဂလဝ် ဇကုညးတံရ။ အလုံမွဲတြံသံသာရနက်ဗပေင်ပါရမီတဲ့ နဒဒ်ကျာ်ဟံင် ပြာ်ပတိတ်ဗလး ဝေနေယျသတ္တံတဲ့ဒ်မှ ညးတံလုပ် နိဗ္ဗာန်ရောင် သာ်ဂွံသ္ကးရ။ ဂိုဏ်လှိုမ္ဂံ့ကိုသဗ္ဗတ္ထိဝါဒကို၊ ဂိုဏ်သုတ္တန္တိကို၊ ဂိုဏ်ဝိညာဏတံဂှ်ကို ဟဂွံဍေတ်ဗက် လှေင်ဂှ်င်ဗောဓိသတ္တပလိုဟ်ကျာ် မဇ္ဂော်သ္ဂူင်ပြဲဗိုညးတံ တဲ့ဍေတ်ဗက်ဒ္ဂံင်လှေင်ဂှ်င်သာဝကယုတ်သဝ်တံဂှ် ဂိုဏ် ဟိနယာနဖအိုတ်ပညပ်စတဲ့ ကော်ခ်စအိုတ်ရ။ ပရော ဒဒ်ဗိုပတိုန်ထ္ဂးလဝ် အတိုင်မသ္ကးကျူင်တဲ့ဂှ် ပတမ်ဟိုတ် တံ့တဲ့ " မဟာယာန၊ ဟိနယာန " ယ္ဂူဂှ်ဂ္ဂိုဒ်ကျူင်ရ။

ဂလာန်ဗကန်တော့င်

ဃောအခိင်အခါကာလဂိုဏ်ဂမ္ဒိုင် မ္ဂံ့ကိုမဟာ ယာန၊ ဟိနယာနပါဒကားပွဲရးမဇ္ဈိမအိန္ဒိယဂှ် ထေရဝါ ဒဗုဒ္ဓဘာသာကော့ဗွန်အာဟ္ဂဲတဲ့ရ။ မဟာယာန၊ ဟိန ယာနသိုဓါဂိုဏ်ဂွံ ဗိုလဟိုလ္ကးစသုင်အာကျူင်တျူင်လ အာဍေတ်လှေတ်အယောင်အလာ ဝိနယ်သိက္ခာပိုတ် အိုသိုဟ္ဂံဆက်စပ်ကိုထေရဝါဒကျးကျးရ။ တော့င်ခြာဒ္ဂံင် ညိညကို ဟ္ဂံညောန်ကြပ်သက်သက်ရောင်။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂှ် ပွဲရးအိန္ဒိယ ဗိုန်ရကော့ ဗွန်အာကိုလေဝ် ပွဲရးမ္ဂံ့ကိုချင်မန်၊ ဗ္ဂာ၊ သီရိလင်္ကာ သိင်ဃ်ု၊ ချင်သေံဒျူဒြာ၊ ချင်ကမ္ဗောဒီယာ၊ ချင်လ်တံ တော်ဗျာပ်တြးအာတဲ့ တန်ကြန်ဇ္ဂော်မောဝ်ဒ္ဂံင်အိုတ်ရ။ သဂ္ဂါရာဇ်သာသနာအခါကျူင်စိုပ် (၄၅၀)ဂှ်ပွဲတကံသိင် ဃ်ုသီရိလင်္ကာဂှ် ဂွံပတိုန်စတုတ္ထသင်္ဂါယနမွဲဝါပ္ဍန်ရ။ ပိဋကတ်ပိ အလုံအိုတ်သိုဂှ် ကော်ပတိုန်လဝ်သ္ဂရိုတ်တာ ရ။ဇွဲကြပ္ဍဲကိုသဂ္ဂါရာဇ်သာသနာကျူင်စိုပ်(၂၄၀၀)ဂှ် ရးဗ္ဂာ

ပွဲချူင်မာန်တင္ဍေဝ် ဝွံပတိုန်ပဥ္စမသင်္ဂါယနမွဲဝါပ္ဍန်ရ။ ဝွံပုတ်ပတိုန်လဝ်ပွဲဝွႆးတွံ၊ ဗိဋကတ်ဗိအိုတ်သိုတဲ့ ပွဲသက္ကရာဇ်သာသနာ(၂၅၀၀)သွာံဂှ်၊ ပွဲချူင်လ္တူင်သေ္တာံပတ္ဍိန် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယန ဗိဋကတ်ဗိအိုတ်သိုပတိုန်လဝ် ပွဲလိန် အုပ်စက္ခူတာက်တြဲးပတိတ်ဏာမွဲဝါပ္ဍန်ရ။

ဂိုဏ်နာနာသာ်မါဒကး တိတ်အာနူဂိုဏ်ထေရဝါဒတံဂှ် ညးတံကော်သ္ဍဟ်တဲ့ ဝွံအထံက်အပင်ကိုသ္ဍိုင် ကနိသျ အခါကာလသက္ကရာဇ်သာသနာကျူင်စိုဝ် (၆၀၀)သွာံဂှ် ပွဲရးကသ္မီရးဒေသ ဝွံပတိုန်လဝ်တတိယသင်္ဂါနယ မရနူက်ကိုပိဝါအလန်လက်ကာ်ဒြိုတ်မဒ္ဍ်ရ။ (ပွဲအလန်ဝွံ လေဝ် စပ်ကိုပလေဝ်၊ ထပ်စုတ်၊ နက်ပါ ဗိဋကတ်ဂှ် ဝါဒဟွံတုပ်ခေ်စးရင်သ္တံ ခမိဂိုဏ်လ္ဂိ ဗကပ် ဗဓေဗင်တဲ့ တိတ်အာနူသဘာင်ပတိုန်သင်္ဂါယနလေဝ်နှံ့ သေ္တာံဆိုကေတ်ဝင်တင်စွတ်ရ။) နူဂှ်တဲ့ ဗွဲကြဲဝွံ ဂိုဏ်မ္ဂွံ မဟာယာန၊ ဟိနယာန၊ ဂိုဏ်နာနာသာ်တံဂှ်သုတ္တန္တကို၊ အဘိမရ်ကို၊ တ္ဍဟ်တ္ဍဟ်သာ်ဗိုစိုတ်ညးဒ္ဍ်ညးချူ၊ ဗိုစိုတ်ညးဒ္ဍ်ညးဒ္ဍေတ်ပါဒကး ပြးဆတဲအာတဲ့ နကိုနဲ့ဗိုသာ်လိုကိုလေဝ် သ္ဍဟ်ပကော်စန်ဒက်ဟွံဝွံရ။ ဗိုန်ဂှ်လေဝ် ဗိုဒ္ဍေတ်လ္ဍေတ်ကွေတ်ဝါဒညးတံဂှ် စုံကိုခေတ်လ္ဂူဟ်ဏီ ခေတ်အဆက်ဆက်ဍောဝ်ဓိလုပ်ကျူင် ပွဲထေရဝါဒဝွံ တဲ့ပလိုပလာ်ဒ္ဍင်မ္ဂံုတ်ဏီရောင်။

(ဗိုဒ္ဍ်ဂှ်)

ဗိုရုပ်အ္ဍာဂိုဏ်၊ ရုပ်ပလိုဟ်ကျာ်ဗောဓိသတ္တံ၊ ဘဝလောကိတိဿရ၊ အဝလောကိတိဿရ၊ ဂွတ်ဂွတ်ပုတ်ဗ္ဍဟ်လဝ်ဗိုနာနာသာ်၊ မုဒြာ(ဗိုစွံတဲ)နာနာသာ်၊ ကိုလဝ်ယူ္ဍနာနာသာ်တဲ့သွက်ဒတဲ့မြမောဝ်လောကီ ပတိုန်လဝ်သိဒ္ဓိအံင်မိ နကိုအစီရင်နာနာသာ်ကျောန်လဝ်ကို၊ ဂါထာ မန်ယန်ချူဍွံဗ္ဍဟ်တဲ့ သွက်ဒတဲ့မြမောဝ်လောကီ ဂးတဲ့ဖ္ဍောတ်သ္ဍ်ရှာဲ ဍိုဟ်မန်(ဉ်ုသွး) တကို၊ ဗေဒင်၊ ယာတြာ၊ တက်ခါတ်တံဂှ်လေဝ် ကျောန်ဒ္ဍင်တံဂှ်ကို၊ ပွမဗ္ဍကြိုဟ်နက်သတ်၊ သွပ္ဍ ဓကြိုဟ်နက်သတ်တံဂှ်ကို၊ မ္ဂွံကိုင်ဇ္ဍာမိုန်၊ ဒေဝတ်အိန်ဗြို၊ မ္ဂွံကိုဒေဝီ၊ ဒေဝ၊ သရဿဝတီ၊ လက္ခမီတံဂှ်လေဝ် ဗလိဂပ်ခေ်သေ္ဍဒ္ဍင် တံဂှ်ကို၊ ပရေင်ကလောန်မ္ဂွံသာ်ဝွံဂှ်၊ ကွေတ်ဝါဒထေရဝါဒဟွံသေင်၊ နူကွေတ်ဒ္ဍေတ်ဝါဒ် မဟာယာန၊ မန္တရ၊ တန္တရဂိုဏ်တံတော်လုပ်ကျူင်ဗြောပ်မလိုလဝ်ရောင်၊ ကိုဝွံတီကေတ်ညိ။

ကောန်ဂကူထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂမ္ဍိုင် အတိုင်ကျာ်တွံလဝ် " ဇကုဇကုဂှ် ဇကုပောင်ဒ္ဍ်စွဲဍွော်ဇကု၊ (အတ္တနောဟိအတ္တနောနာထော)ရသာ်ဂွံ ကျာ်တြဲတွံလဝ်ဟွံသေင်ဟာ " အလုံသဘာဓရ်အိုသိုတံဂှ် စာ်စွး အာနူကြက်တဲ့၊ ဝါ-ဟွံမွဲကိုကြက်တဲ့ ဟွံဝွံအလိုအသီရ။ (သဗ္ဗေမ္ဗာအနတ္တာ)ရသာ်ဂွံ နကိုဒေသနာဓါသာ်ဝွံ ယဝ်ရက္ဍိုက်ခ္ဍင်တီလဝ်ကၠးကၠးမ္ဂး ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်ကိစ္စအရာစပ်ကို ပရေင်ဘာသာဇကုရင်တ္ဍုင် ပတဲ့ကျောန်ဒ္ဍင်တံဂှ် နူကို ကွေတ်ဝါဒဘာသာတ္ဍဟ်သအာင်ဓလိုပ္ဍိုက်လဝ်တံဂှ် သေ္တာံတိတ်ဗ္ဍးမာန်ရောင်။

သတ္တံအလုံအိုတ်သို ၁၊ကလောန် "ကံ" ဇကုကောင်ပကဲ့လဝ်နူအတိက်၊ ၂၊ ကသပ် "ညာဏ်"အလိုလိုဇကုပိုင်ခြာစင်ခြင်ဗ္ဍာရဏာ၊ ၃၊ ပွမသွလ္ဍိပရာ "ဝီရိယ"ဇကုမပတိတ်ဒြပ္ဍဟတ်တ္ဂဂ်ဂစာန်လဝ်(ဝါ) "ကံ၊ ညာဏ်၊ ဝီရိယ " ပိသာ်(သတ္တံအလုံအိုသိုဂှ် တန်ဒ္ဍင် ပွဲသ္မိုင်ကံ၊ ညာဏ်၊ ဝီရိယ" ပိသာ်တဲ့)ပွဲဘဝပစ္စုပ္ပန်ဝွံ ဒတဲ့ဖ္ဍိုနိုဟ်, ပရေအ်(ယုတ်၊ ပြ)သွးဒုင်မ္ဂိုန်ဒ္ဍင်အိုတ်ရ။ ယြင်ကျာ်ထာဝရ ညးနိမိတ်ဗ္ဍဟ်၊ ဟ္ဍာန္ဒိ၊ ဗယိမရာန်၊ ဒေဝတ်အိန်ဗြို၊ ဝိဇ္ဍာမိုရ်၊ ရုပ်ပုတ်ဂွတ်၊ အင်ယန်၊ မန်ဂါထာ၊ ဖွံကယောဝ်၊ ပသဲဗဒါ၊ သာင်ခါတ်၊ ဂြိုဟ်၊ နက်သတ်တံဂှ်တံဂှ် နိမိတ်ဗ္ဍဟ်ကိုဟွံမာန်၊ ဖန်ဖက်ပတဲ့ကိုဟွံမာန်၊ ပရေင်ကံကလောန်တံဝွံဂှ် ကျာ်တြဲသ္ဍိုင်ခဝ် ဂြင်တီကို္ဍဟ်ခ္ဍင်ကေတ် သောင်သောင်ကၠးကၠးတဲ့ဂှ်ရ " ဇကုဇကုဂှ်သအာင်နူဇကုတဲ့ သွက်ဂွံသွစွဲဍွော်သ္ဍဟ်သင်ဟ္ဍဲ " သာ်ဝွံပညုင်ထဇးလဝ်ဂှ်ဂွံတြဲကမြလဝ်ဒေသနာပိုတ်တ်သ္ကုတ်သ္ကုတ်ရ။

ပွဲလိုက်ဝွံ " ကြက်တမြင်၊ သာင်ခါတ် " အလိုလိုဓေ်ဗိုန်နိုင်ဒ္ဍင်ဝွံအလိုအသီတဲ့ ပလိုပလာ်ဟွံဝွံ၊ ဟွံမာန်မ္ဂးဂှ် ဟွဲပောင်ရ။ ပရေင်ဝွံဒ္ဍ်ဟွံမဲဂှ်လေဝ်ခေတ်လ္ဂူဟ်တ္ဍပညာသိပ္ပံတံလေဝ် ဒုင်တဲ့ဍ္ဍုဟ်ဒ္ဍင်တဲ့ ဒုင်ဝန်အိုတ်ရ။

သဘာင်ရတ့ညြန်ရတ်

ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးတၟဍုၚ်ဒ္ဒိမလေပ်နိမိတ်ဗ္ဒဟ်မတံၚ်ဂၞး ကျာ်ထာဝရ၊ မဟာပြဟ္မ၊ အဗ္ဗာမာန်၊ ဝိဇ္ဇာမိုန်ရ်ဟွံချိုတ် ဟွံဂျိုင်ဟွံပ္ဍန်ဂတးတန်ဗိုန်ဒ္ဒုင်ထာဝရမ္ဂး ဂှ်ဟွဲ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ လိုက်လောကဂှ် ဟွံတန်ကြန်ဟွံဗိုန် နိုင်(အနိစ္စ)ဒဒိုခ်(ဒုက္ခ)ဟွံကိုကြက်တဲ့ ဟွံဂှ်အလိုအသီ (အနတ္တ)ရဲသ်ဂှ် အတိုင်ပရေင်ဗုဒ္ဓဒေသနာဂှ် ဗ္ဒဟ် ကောတ်ဒုင်ကောတ်တဲတဲ့ နူလောကလိုက်ဂှ် ယဝ်မိက်ဂှ် တိတ်ဗ္ဂးအာမ္ဂး ဇကုဇကုဂှ်သအာင်နူဇကုတဲ့ ညးပတိတ် ပြာ်ဗလး ညးမကိုရိုဗင်တ္ၟဟ်သအာင်မမိက်ကိုမွဲမွဲတံဂှ် စ္ဒီမင်ဟွံဂှ်၊ ဟွဲဟောင်၊ လ္ပပတော်ညိ။

ပွဲလောကဂှ် ဗိုန်ဇကုကိုလေပ် ဇကုဟွံဂှ်အလိုအသီဂှ် ဂှ်အလိုအသီစ္ဒိန်ပြမာန်ကောတ်ညးတ္ၟဟ်သအာင် မမိက်ကိုမွဲမွဲတဲ့ ကိုရိုဗင်ပတိတ်ဗလးကိုမ္ဂးဂှ် (မူယိုတ် ရော? ပွဲလိုက်လောကဂှ် ပူဂိုလ်ဂှ်အလိုအသီ လိုဟွံ ဓလေပ်ဟွဲ) ဟိုတ်ဂှ်ရ ယဝ်မိက်ဂှ်တိတ်ဗ္ဂးက္ဂးတိတ်အာနူ လောကဂှ်မ္ဂး ဒးကလိဂှ်လောကုတ္တ္ဂိုညာဏ်မတံၚ်ဂၞးမဂ် ညာဏ်ဖိုညာဏ်ရောင် နကိုဓဝ်သတိဟာဂှ်ပိုတ်သ္ကုတ်

တ္ၟဟ်နစ္ဒတ်သမ္ဂိသံင်ဝိပဿနာညာဏ် ဂှ်ပြာကတ်ဒး ဇ္ဍော်ပ္ဒဝ်ပ္ဒိုဟ်ဒြဟတ်ရောင်။

ယဝ်ရမိက်ဂှ်ဂဍောင်ဓေတ်ဓေင်ဒ္ဒုင် ပွဲသံသာဂှ်ဏီ မ္ဂးသ္ဂက်ဒးဟိုပွဲတေင်ဟွဲရ။ ပရေင်ကံဇကုဂှ် ဇကုဟောင် သ္ဂးဖန်ဖက်နိမိတ်ဗ္ဒဟ်ကောတ်ဟောင်ရ။ သအာင်ဓေင်အာ နူကံ၊ ညဏ်၊ ဝီရိယဇကုတဲ့ ပယောဂမ္ဂးတ္ၟဟ်သအာင် မမိက်ကိုမွဲမွဲသ္ဂက်ဂှ်ဗ္ဒဟ်ကောတ် ဂှ်သ္ဂစ္ဒုဇ္ဍော်ဟွဲက္ဂးက္ဂး ရမ္ဂးတံလ္ပပတော်ညိ။

ရဲသ်ဂှ် အတိုင်ပိုယ်မဇ္ဍောန်ထ္ဂးသ္ဂးလဝ်တဲ့ဂှ် အမိပ္ဒါယ်ဝိသေသဓါဟာရထေရဝါဒတံဂှ်ကို၊ ဝင်ထေ ရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဗွဲဓဇ္ဍောန် ဗိုမံက်တ္ဂိုဒ္ဒိကျုင်တံဂှ်ကို၊ ဇ္ဒာပ်ဇ္ဒာပ်ကောန်ဂကူထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဂမ္ဒိုင် ဆဗွဲ ဓဇ္ဍောန်သ္ဂံတီကောတ်ထောက်ရ။ ကောန်ဂကူတံသ္ဂံ တီကောတ်တဲ့ဂှ်၊ ဇကုဇကုဂှ်(ဝါ)မ္ဂးဂှ်ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာ သာဓေတ်ဓေတ်၊ ဒုံစ္ဒတ်ရပာမ္ဂးဂှ် ဇ္ဒာပ်ပ်အရာစ္ဒီစ္ဒတ် ဍိုက်ဍွဲစံဇတ်ရံင်ထောက်ရ။

ပရေင်ကလောန်အိုတ်သိ ဆက်စင်ကိုဘာသာ ဍကုရေဲသ္ဂံဂှ်စ္ဒီစ္ဒတ်ရံင်မ္ဂး ယဝ်ရဓေဲစးဒုင်ကိုထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဂှ်မ္ဂး တ္ၟဟ်နဂှ်ပလေဝ်ပလေတ်ဂှ် အခိင်မွဲ တဏီ၊ ဂတာပ်မံင်အခိင်ဏီ၊ ဟွံလဓုဏီ၊ ဗွဲပ္ဍိုဇကုတံ ဂှ်လေဝ်ယေက်ကိုသ္ဂးပလေဝ်ပလေတ်တံဂှ် ယဝ်ဆို ညာတ်မ္ဂးဆဓိုတ်သ္ဂဟ်အဓော်မာန်(ဝါ)ဆဓိုတ်ဒြပတ်မွဲ ဗိုင်ကိုနို ၚ်တဲ့ မိက်ဂှ်ကိုပလေဝ်ပလေတ်ကိုရ။ ကာလဂှ် ဇကုလေဝ်ဖိုဂဏ်မွဲ၊ သ္ဂက်သာသနာကျာ်လေဝ်ဒ္ဒိဂှ်ယိုက် ဍေင်ဗ္ဒိုလဟိုရောင်။ ကုတ္ဂိမွဲကုပိုန်ကျာ်တြဲမွဲကိုဂုန်အနန္တ လေဝ်ဆဓိုတ်သ္ဂဟ်ရထမာန် ဒ္ဒိဂှ်ဆာပ်ဂုန်ရောင်။

ဆဂှ်ရ ...။

ရာမညဘိက္ခု

ဂှ်င်ဍာန်ညီသ္ဂဟ်ကို ရာမညနိကာယ

* ဆီအာဓာနဲ   ဓဲတ္ၟပညာ၊
ပတန်ဏာဗီဇ   မသာသ္ဂာမန်၊
ဖန်ကျောန်တတ်ထပါ   နကဝါမေဗ္ဗာ၊
ကောမ်လ္ဒိပရာဆာဲ   ဂှ်ဲဒြပတ်ဓဝ်ညီ၊
ဗ္ဒိ ပ္ဒပ်သင်မန်   ဒက် ပ္ဒန်အာဲပြ။

တင်ဝါတ်ဂါတ်ဆို   ဟွံဗိုကျောဝ်ရံင်၊
ညာတ်မွဲင်တိုင်ပ်   တ်တက်ဂှ်ဆို၊
လဟိုဂ္ဂါန်လ္ဒိ   ညီသ္ဂဟ်ဇ္ဒာပ်တန်၊
ရန်တုံပံင်ကောံ   ဂကောံနာနာ။

ခိုက်က္ၟာပြဲဍာံ   နူပျာံဂိုဏ်မန်၊
နန်ဓမ္မစေတီ   အရီမန်ပြာကတ်၊
ဍတ်ပါက္ၟာင်ဗ္ဒိုင်   လ္ဒုဟ်ကျိုင်ပြးဆာဲ၊
ဒ္ဒဲလိုဟွံဆို   ညးလ္ဒိုသိင်သာ၊
တြုံင်အာစိုတ်ဓာတ်   နလညာတ်ဥာဏ်။

ဂှ်င်ဍာန်ဓေတ်တို   မည်နိကာယ၊
ပ္ဒတြဲညီသာ   ကောင်ကာခိုဟ်ဆာဲ၊
ဇရာဲ ရာမည   ညံင်ပ္ဒယာင်မောဝ်၊
သိုကျောဝ်ဂှ်င်ဗို   ဗဂိုစေတ္ၟာ၊
ဂှ်ညိုဟ်မေဗ္ဗာ   ရာမညနိကာယ်။

ဗညာကံင်ထဝ်
ဓေဗ္ဗ - ဘာသာသနာပါလ
ဥတ္တရာသ္ဂုင်ကျာ ဍုင်လ္ဒုင်။

မိစ်ဗု

ချ။
ကောဆာန်မန်

ချင်မိတ်ိမ ချင်ဇွော်ဟံသာဝတီတုန် ဂွံစိုဲညာတ် အာတ္ဍုရှုဂတာမတ်ရ။ ချင်မိတ်ိမသ္ဒးစၟာ်ဖ္စးအာဇ္မတ်စုံသ္ပံ ညောန်၊ ဌာန်ဓာတိမသ္ဒးထောံကေဝ် ညးမသ္ဂိုက်ဆာန်၊ တိဂွံကြက်သ္ဂောံလိုန်ဖျေံဖိုင်မွဲလေပ်ပ္ဍန်ရ။ ဂလိုင်လိုဲလဟိုင် တ်ပ္ဍဲစိုတ်ဟွံတီ၊ ဂ္ဂာန်နူချပ်အာချပ်က္ဍုင် စိုတ်ချိုဂတဝ်ဒ္ဂုင် တှ်ေတိက်လေဝ်ဟွံလိုင်။

ကောန်ဍောတ်... ကာလမသၠဲခြာဂွံအာယုက် ပိသ္ပံပြင် မ္ဂှမတ်တောပ်ပ်ကိုလေဝ်ဗှ်သ္ဂာပ္ဍဲစိုတ်ဗွဲမလောန်။ ညာတ်မိအံက်တံလ္ပုဟ်မ္ကး ကောန်သမ္တိဒးညိဏီဟာ။ ဩ...ဘဝအဲသ္ဒးဂါကွာ်တတ်သရုင်က္ဍုင်ဗွံ မ္ပံကိုခလံက် လ္ပက်, လှ္ဇာင်လှ္ဇတ်, လုဲပြင်ထုဲထံင်ဂိုင်ဂွင်ကေဝ်ရောင် သ္ပံ။ ကလေင်ရံင်ဘဝဇကုသ္ပင် ညိုဟ်ဂြက်ယိုဝါတ် သ္ပင်ဒိုက်သိုက်, ပြးကောံ ဂယောံမြဟ်မ္ကးဂှ် သဘ်လော ကဓရ်ရောင်သ္ပံ ... သ်ဂွဗ္ဗာရဏာမှ လှ္ဇာင်စိုတ်ဂွံသာ သ္ဂာတ်အာညိည်ရ။

ဂှ်ကျာ်သုဒ္ဓမာယာ ဒဒက်တ်သ္ဂိုင်ဇွော်ရာဇာမိ ရာဇ်မပိုင်ပြိုချင်ဟံသာဝတီဂှ် ကို္ဂွံကောန်ဓါ၊ ကောန် တြုံဗညာရာန်ကိုကောန်ဗြ အဲမိစ်ဗု ဏံရ။ မအံက်တုန် သာန်တ်အဲဗွဲမလောန်။ ဇ္ဍာပ်ပ်ဒ္ဂဲပ္ဍဲကိုနန်ထဝ် အဲမုခ်မတ် ဇွော်ကေဝ်ကေဝ်၊ ဇ္ဍာပ်ပ်ဒ္ဂဲ ဂွံဒှ်ကိုပ်ညှိုပ်၊ မုခ်မတ်ဒှ်ညံင် ပက်ရာင် ညံင်ပ္ဂာင်မယးရ။

ပ္ဍဲကာလအဲဂွံအာယုက် ၁၉ သ္ပံ၊ မအံက်ပြေင် စသ္ဂိုဌာန်ကိုကိုန်ညးကောန်သ္ဂိုင်စိုသ္ပ အလိုဇကုညးရ။ ကေုာံတ္ဍသ္ဂိုဗြဟာန်ဂွံမံင်တ်မွဲစွံဂှ် ပ္ဍဲဘဝအဲတုပ်ညံင်ဂွံတိုန် ချင်သ္ပဝ် ဒှ်တသိုက်ကေဝ်၊ နှ်ပိုလေဝ် ညိုက်ဆာန်အဲ မလောန်၊ ဗက်အလိုက်သ္ပက်ဟိုဟွံမွဲ၊ ဘဝအိန်ထံင်မ္ကးဂှ် တြုံတီစိုတ်ဗြ၊ ဗြတီစိုတ်တြုံ၊ ဟွံညာတ်ဒုဟ်ညးကာအ် သ္ဒးအခေါင်ညးကာအ်မာန်မ္ဂး ပြေပြင်ဖအိုတ်ရ။ ဗိုကိုကို္ဂွံ ကောန်ပိမိပ်ဗြိပ်ရာင်ဆဲတ်ဗွဲမလောန်ရ။

ယောကမ်ကုသိုလ်ကိုဗှ် အကုသိုလ်တံဂှ် ယာ ကျိုပ်ဟွံမာန်၊ ဗိုန်ဂှ်သ္ပက်သ္ဂောံကိုအခေါင် ဍေ်ဂညော် မင်ဒ္ဂုင်ရ။ အယောဂ္ဍုင်ဂြိပ်ခိုဟ် ညံင်ရကသုကဝ်အာကို၊ ဘဝအိန်ထံင်ယောမိပ်မြဟ်ရာင်ဆဲ ပံင်ဖက်ညးကာအ် ဇ္မတ်တြုံသ္ပံ နှဲပိုသ္ဂိုင်စိုသ္ပထောံလသာလဝ်အဲဒေံဗြတှ် စအာဘဝပလိုက် သိုဟွံဂွံစိုဲညာတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဒေံဗြ ဏံပွတ်သောက, ပရိဒေဝတ္ဍလေင် ပ္ဍဲဂှ်ညိုဟ်ဇွော်ကို ဗြဟာတ်၊ ပဍိုတ်လေဝ်ဟွံလောဲသ္ဂာ။

မာန်ဂှ် သ္ဂောံမြဟ်စိုတ်မွဲလေပ်ပ္ဍန် ဗြိုင်သနှ်။ ပုဂိုလ်ဇကု မနိသဲ, မသွသင္ဂဲတံဂှ်မွဲတှ်မွဲ ဆေါအာအိုတ်ရသ္ပံ၊ ဘဝအဲ ဒိုက်ဗြဏံ ပဓရ်ကေဝ်ရသ္ပံ၊ မုကမ်အကုသိုမွဲကောင်ပ္ဍဲလဝ် ပ္ဍဲဘဝအတိက်တောံန္ဂံရော။ သ္ဂိုင်မအံက်လေဝ်ကေဝ်ဇ္ဍန်အာ သ္ဂိုင်တှ်လေဝ်ပို့တ်၊ သ္ဂိုင်ဂိတုလေဝ်ပို့တ် တုပ်ညံင်စိုပ် ဒ္ဂုင်ပ္ဍဲလဒေါဝ်ကြိုပ်ဒမ္ဂု၊ အာက္ဍုင်ဟွံဒးရ။ မုခ်ဍောတ်မတ် သဝ်ဗိုလိုဆက်လေဝ်အာ ဘဝဇကုဏံဟွံတီ။

မအံက်ဇွော်စအာသ္ပဝ်တှ် နန်ဏင်ဟံသာဝတီ ဂှ်ကောန်ဇွော်ဗညာဓမ္မရာဇာတိုန်နန်ရ။ တှ်ဟိုန်နန်ဂှ် အသေအဟာန်အလုံချင်ဟံသာဝတီမွဲ ဗြုတမ္ဂဝ်တ်ဗွဲ မလောန်ရ။ ကောအဲဒိုက်ဗြ ဗညာရာန်မဇချင်လဂုင် မဒှ်သ္ပဝ်တဲဟံသာဝတီကိုလေဝ် က္ဍုင်စိုပ်ပေါါသဘင်တိုန် နန်ရ။ ကောအဲဒိုက်ဗြ လွှ်ညးကလေင်စဲချင်လဂုင် ကော်ဖျဏာ အဲကိုကောန်အဲပိရ။ ပ္ဍဲကောအဲကောန် ညိုဟ်မွဲမှ ဟွံမံက်ဂတဝ်ဏီဂှ်ယောင် သ္ပက်အဲကိုကောန် အဲတံဒှ်ကုသိုလ်ခိုဟ်ရ။

တှ်သ္ဂောံမံင်ပ္ဍဲချင်လဂုင်တံဂှ် ဒှ်တှ်မသိုက်လိုင် ဖအိုတ်ရ။ ဒးဗိုလောန်ဇ္မတ် ဓေ်ဇသ္ဂာတ်ကေဝ်ရ။ သိုနန်ပ ကောဗညာရာန်ကိုကျာ်လ္ဍုင် မ္ဂံလ္ဍုင်ဒှ်တိဂုမ္ဂှ်ဂှ် ဟွံသ္ဂောံ ဟွံညောန်၊ အဲသ္ဂောံအာတိုလောဝ်ကျာ်လ္ဍုင်ဇ္ဍာပ်ပ်တှ်တဲ မိပ်တ်စိုတ်ဗွဲမလောန်ရ။ ဂွံဒ္ဂင်အခေါင်သဝ်ဏံ သ္ပက်အဲပ ရကုသိုလ်တိတ်ဒ္ဂုင်ရှိုဟ်ဒဒှ်တှ်။

သဘင်ရတုညြန်ဂုတ်

နအ်ပိုဒ်ဏံဟွံမွဲကိုလေဝ် နအ်ပိုယ်ကိုလဝ်အာ်ကွာ် ကောန်ပိန္ဓဏီသ္ဂံ သာ်ဂွံအယောလဟိင်ဒ္ဂုင်ယောင်၊ တုပ်ညံင်တုံသိန္နရာတ်ပိုတ်အာနူတမ်ကို မအံက်သ္ဂိုင်ဇ္ဍော်ရာ ဇာမိရာစ်လေဝ် စ်သ္ဂဝ်ပ္ဍန်ရ။ အဲဒိုက်ဗြဏံဂှ် တုပ်ညံင် တာကွောတ်ပိုတ် စဝ်ကိုကုဲလိုလက်စေပ် ဂျိုင်တ်ဟွံ

ကျာ်လ္ကုင်မသ္ဂိုင်လဝ်ဓါတ်သော်ဂွံ ဒ်စရင်မရ် ကသိုလ်အပါဇ္ဍော်သ္ဂိုင်ဗညာဥုရ။ အပါဇ္ဍော်စိုပ်ချင်လ္ကုင် တုံသအးဖ္ဍးရာပ်ဗြဲ့တုံ စေတီဗြောဲလိုလာ်ဒ္ဂုင်ဗွဲမလံဂှ် သ္ဂက်ဇန်တံသေ္ကာံရှေ်သေ္ဂရ်ရဂ်၊ သေ္ကာံဒ်ကသိုလ်ညိဂးတုံ ကဍေင်ဒက်ခ္ဂံပတိုန်တုံရ။ ကလေင်လဟီုပတိုန်စေတီ ဗြောဲတုံ စေတီဂှ်ဒ်စရဲကျာ်ဍိချင်လ္ကုင်ရ။ စိုပ်လက် ထက်သ္ဂိုင်ဇ္ဍော်ရာဇာမိရာစ်တုန် စပ်ကိုကျာ်စေတီလ္ကုင် ကသိုလ်တွေင်မမိက်ကိုမွဲမွဲဟွံဂွံပတုံဏာရ။ မအံက်ဇ္ဍော် တုန်သွးဂစာန်ပတိတ်ဒြဟတ် ညံင်ကိုန်ချင်ဟံသာဝတီ ဂွံဗိုန်ခိုင်ကျိုက် ဒြဟတ်သေ္ကာံဇ္ဍော်ကော်အမာတ်ဒ်ဗညာ

တံနကိုဒြဟတ်ကာယ, ဒြဟတ်ရိုတ်လေဝ် အခိင်အိုတ် အာလွှ်ပရေင်ချင်ကွာန်ရ။

ကောဇ္ဍော်ဗညာရာန် ဇိုန်ကိုအဲဒိုက်ဗြဲတဆိပ် ကြာမတွံဂး " သိရိတြိဘဝနာဒိတျာပဝရ " နကိုယှု မ္ဂး " အတုလအဂ္ဂဓမ္မရာဇမဟာဒေဝီ " ကိုလေဝ်ကို ဒုင်ဘိသိက် ကိုအဆံင်အလံင်ဂွကျာ်ဇ္ဍော်၊ ဇိုန်ကိုသ္ဂတ်ဗြဲ ဝိဇ္ဍော်မဒ်ကောန်ဝုတ်အမာတ်ဂမ္ဂိုင် ဗွဲဒဒ်ကမ္ဍောန်မောင် မရ။ သ္ဂိုင်ချင်အင်ဝ မဒုင်ကေတ်သ္ဂတ်ဗြဲကညာတုန် မင်ဒ္ဂုင် ပွဲလ္ဂုဖ်ဗင်မှ် နူချင်လ္ဂိုင်၊ မင်ဒုင်ဒ္ဂုင်အဲဒိုက်ဗြဲ နကိုပေါ် သဘင်ဇ္ဍော်ကိုဒြဟတ်ရ။ ကောဇ္ဍော်ဂှ် နကို မုခ်မတ်ချန်ဒြဂြယောံယောင် ပဍုင်အဲဒိုက်ဗြဲကိုစိုပ်လ္ဂုဝ်ဝ သရေင်ရ။ ကမ္ဍောန်မောင်မ အမာတ်ဒ်ဗညာမန်ဇ္ဂာတံ ကြာပ်တုံ ဗတ်ပလံင်အိုတ်ရ။

ညးလိုမွဲမှ အဲဒိုက်ဗြဲဟွံသိုရံင်၊ ယဝ်သိုရံင်မ္ဂး ဒ္ဂာ်ရမတ်အဲဒိုက်ဗြဲသွးဒတုမ်ရောင်။ ဖျေလဝ်မုက္ခဝါတုံ ဂဓံစင်ရံင်ဒ္ဂုင် ပ္ဍန်သ္ဂိုဝုန်ဏင်ယောင်ရ။ မိုဟ်ဒြဟတ်သ္ဂက် သေ္ကာံဗိုတ်သော်ကော်ကောန်ဂွံညိဟ်ပိဇကု၊ ဂစာန်သ္ဂင် ဂွံစိုတ်ကောန်တုံဂိသ္ကေဝ်သ္ဂင် သာ်ဂွံဂွံဒုင်စသ္ဂိုင်ဓေဒနာ မွဲသာ်ရ။ သ္ဂိုန်လဝ်ကလိုက်ကမ် ဍာ်ဒ္ဂုင်ရ။

အယောဂှ် ဝဝ်သရေင်မှ်အဲဒိုက်ဗြဲချိုက်ဒ္ဂုင်ဂှ် ဒေါ်အာမွဲချိုန်ခဏခဝ်ရ။ ကာလဂှ်မှ ဂွံတိကေတ်ဒဝ် သွးဓော်နူဝဝ်သရေင်တုံ ယာပတိုန်ဇိုင်ပုင်တုံ ဖျေပွဲတံ၊ အယောဂှ် လုဝ်ဂှးတံဓါဒက်တ်သ္ဂိုင်ချင်အင်ဝကျုင်ဂလို ဖ္ဍိုက်ဖျေလ္ဂုစးတံအဲရ။

သိုဟွံစိုညာတ်ယောင် ဒ်မွဲလစုတ်ခဝ်တုံ အဲသိုရံင် သိုသမ္ဂက်သမှာတ်စိုတ်ရ။ ကာလဂှ်မှ ဂွံညာတ်ကေတ် မုခ်မတ်သ္ဂိုင်ချင်အင်ဝ သိုမှ်ဒ္ဂုင်အဲဒိုက်ဗြဲစင်စင် သိုမအိ ဂိုလပးဒ္ဂုင်ရ။

ဒုင်ကေတ်ဂယံက်ညးတုံ အဲဂံါကွာန်တိုန်လ္ဂု ဖံင်မှ်။ ကာလဂှ် ဂွံဆိင်ဆကေတ် အဝယ်အာယုက်သ္ဂိုင် ချင်အင်ဝ၊ ဍောတ်သ္ဂတ်ဒ္ဂုင်ဏီ၊လောန်အိုတ်မှအာယုက် စိုတ်ပိဇ္ဍော်ဒ်ကိုရ။ ဆဂး...ကိုအဲဒိုက်ဗြဲဏံမ္ဂး ညးဇ္ဍော် စစိုတ်မသုန်သ္ဂာံ သာ်ဂွံချပ်တပွဲစိုတ်။

" ကောန်သ္ဂိုင်ဗြဲမန်ဂှ် ဟွံတုပ်ကိုသ္ဂတ်ဗြဲညး ချင်အင်ဝ၊ ရုပ်သာ်ဒ္ဓင်ဗ္ဗင်ဗုသအးကော့်ရောင်သ္ဂံ " တိုန် စိုပ်လ္ဂုဖံင်မှ် အပွဲဓဒမ်တုံ သ္ဂိုင်ဇ္ဂာဍောန်ကြပ်ကိုမုခ်အဲ သာ်ဂွံဟိုဇရေင်တမ်ကတောဝ်အဲဒိုက်ဗြဲရ။ အဲဒိုက်ဗြဲ လေဝ်သိုမဂစိုင်လပ်မုက္ခဝါယောင် ခစဒ္ဂုင်ပွဲဇရေင်ရ။ ဗကု ဝုတ်ဟွံသေင်တုံ ဂွဒ္ဂုင်ညိညး ဂွံသ္ဂုဇကုညးတုံ စိုတ်ချိ ဂတဝ်တ်ရ။ ဂွဒ္ဂုင်ဟာ? ဖေက်ဒ္ဂုင်ဟာ? ပါပါဟွံဒးရး။

သ္ဂိုင်အင်ဝဂှ် ဖွံလဝ်အဲဒိုက်ဗြဲ ပွဲနန်ထဝ်သိုမ သ္ဂိုက်ဆာန်သ္ဂဂရုဗွဲမလောန်၊ ဖွံလဝ်အဆံင်ဂွကျာ်ဇ္ဍော် မွဲ၊ ဇိုန်ဂှ်ဍာန်ဇကုဟွံသေင်တုံ ပွဲအရာအိုသိ သွးမံင်ကို ဓရ်သတိရ။ ဗွဲတွေင် သွးဖွံသတိကိုဂွကျာ်ဇ္ဍော်စ်မှော်ံ မေဝ်မသ္ဂဒတ် ပွဲသိုနန်အဆံင်ပိုတ် မဂွံအလိုအာသိလ္ဂု ဂွကျာ်သ္ဂတ်၊ ကမ္ဍောန်မောင်မ, သ္ဂံသ္ဂိုင်ဂမ္ဂိုင်ရ။ ဂွကျာ် စ်မှော်ံမေဝ်ဂှ် တုပ်ညံင်ဂွံအလိုအာသိသိုလ္ဂုသ္ဂိုင်ရ။ ပွဲသ္ဂိုင် အင်ဝဂွံ ဂွကျာ်ဇ္ဂာန္ဓဓါ၊ စ်မေန်လုမွဲ၊ ကွာတော်ဒ်ဂွကျာ် မေန်ယေျဝ်ကျဝ်သ္ဂာ မဒ်ကောဇကုမစ်အာသ္ဂဝ်ဂှ်ရ။ ဂွကျာ်ဒုတိယဂှ် ဒ်စ်မှော်ံမေဝ် မဒ်ဂွကျာ်မအံက်ဇကု မစ်အာသ္ဂဝ်ရောင်။

ဥကျာ်စံမေန်လှုဂှ် ဝ္ဂကောန်မွဲ၊ ကောန်ဂှ်ကော်ခ်စမေန်လှုဍောတ်ရ။ ဓိန်ကောန်နွံပြာကဠ်တဲကိုလေဝ်သ္ုင်ဖြိုင်သ္ကော်ကျော်အာဝေင် ခဒမ်ဥကျာ်စံမေန်လှုရ။ သွဒတ်ဒ္ုင်ပွဲခဒမ်ဥကျာ်စံမျော်မေဝ်ပောင်ဂ္ဂိုင်ရ။ ပှိုတ်ဂှ် ရဥကျာ်စံမေန်လှု ဂ္ဂံစိုတ်ပှ်ွမိပ်၊ တံင်ဂွ်တဲကောန်မွံအာယုက်မသုန်သ္ဘဂှ်တဲ့ ဓော်အာနူနန်၊ အာသွဒတ်ပွဲတာန်ဆံင်ကျာ်ဇ္ဍော်စေတီထဝ် ဓရေင်ဍုင်အင်ဝရ။

ကာလအဲဒိုက်ဖြစိုပ်နန်အင်ဝဂှ် ဥကျာ်စံမေန်လှုပှ်ွမွဲရ။ ပရိုင်ပှ်ွထေက်ကိုမြပ်စိုတ်ယောင် ဂ္ဂံမိင်ကေတ်ရ။သွဏာသွနင်စိုပ်ကျုင်ဂိတုဘုတ်ရ။ ဖြလေဝ်ပှ်ွအိုတ်ကၞင်၊ ကညင်လေဝ်ပှ်ွစိုပ်၊ အမဲအကားလေဝ်ပှ်ွတုးကော့ကော့၊ ဓှာပ်ပ်မဗိုတ်အာမတ် ဥုနီဒ္ုင်ဓှာပ်ပီဒိုပ်ရ။

ပွဲနန်ဍုင်အင်ဝသ္ုင်ပှ်ွမွဲ၊ သ္ုင်ဂှ်အာဝေင်ဂြိုပ်လ္ပာ်အံင်ပေန်လေဝ်ဂးတဲ့ ကော်ဏာကမှောန်မောင်မ၊ အမာတ်ဒ်ဗညာဂမ္ုင် ဒ္ဗုတ်ပိတဲ့ရ။ ပွဲဥတုရာသီအာကျုင်စပှ်ွဒးရးဗိုဏီ ပသာ်ဂ္ဂံအာဝေင်ဂြိုပ်ညိရော အဲဒိုက်ဖြကူချပ်ဒ္ုင်ရ။ အရာဇကုပှ်ွသေင်၊ ဇကုပှိုပှ်ွပိုင်တဲ့သ္ဘးဂပှိဒ္ုင်သ္ုတ်တ်ရ။ အာဂ္ဂံပိတဲ့တဲ့ရ၊ မူပှိုတ်ဂ္ဂံမိပ်ဒ္ုင်အကြာဖြရော... အယောမချပ်ဒ္ုင် ပရိုင်ပရော်ဇ္ဍော်မွဲစိုပ်ကျုင်ကတောဝ်ရ။

အိုင်ပေန်လေဝ်စဝ်မွဲဂှ် ဓက်ကျုင်နကိုဒြပှာတ်မဂ္ဂိုင်ပှာန်ယောဝိုတ်သတိ လုပ်ဗတိုက်သ္ုင်အင်ဝ–ရ။ သ္ုင်ချိုက်စိင် ရေဝ်ခေတ်စာန်လှုဒုင်တ်ရ။ ဓိန်ဂှ်ကြိစိင်ကိုမ္ပိုက်ကိုအရှိအဗင်ပှ်ွကျုင်တဲ့ ဒးလဲပိလစုတ်ပွဲလ္ဘုစးစိင်တဲ့သ္ဘးစံသွဝ်ရ။

“ ဩ...... ကျာ်ဓရ်သင် ”

အဲဒိုက်ဖြကျာတ်ကော့ကတောဝ်ဓါလ္ပာ်ရ။ စပှ်ွဒးမွဲလမံက် အာပှ်ွဒးမွဲလဂံါ အတိုင်လပှိုသာ်ဂွ်၊ သ္ုင်အင်ဝသ္ဘးကျကမ်ဖြိုဂတိ – သ္ဘးတို့ချာ်ချာချာရောင် ... ဍာငှုပ်အဲဒိုက်ဖြဏံ စိုတ်ပှ်ွမိပ်မြပှ်ရ။

ကမ်အဲဒိုက်ဖြဏံ ဒတုမ်ဒ္ုင်ကမ်ဖြကျာဲပှာ? အမာတ်ဒ်ဗညာဂမ္ုင် ချပ်ရင်သ္ဘံတဲ့ (န်)ကောန်သ္ုင်သ္ုတ်မေန်လှုဇ္ဍေဝ်ဂှ် ပတိုန်နန်အင်ပရ။ ကာလဂှ် မေန်လှုဇ္ဍေဝ်ဂ္ဂံအာယုက်ဒ္ဗိတ်သ္ဘာ၊ ဥကျာ်ဓါဂှ်အဲဒိုက်ဖြဂှ် စံမျော်မေဝ်။

ပရေင်ဒဒ္ဟ် အပြင်အလှာဲဖွဲမဂ္ဂိုင်တံဂှ် ဆဲပြင်ဒ္ုင်ဖွဲမပြပှ်ပြေပှ်ရ။ ဂတနူဏံ မူဒ္ဟ်ဏီရော– စိုတ်ဒ္ဟ်ဒ္ုင်ပောလပောလံရ။ မွဲတဲ့မှ စိုတ်ဂ္ဂံဓိုပ်လလံဂှ်ပှ်ွမွဲ၊ ရုပ်အဲဂှ် နွံဒ္ုင်ပွဲနန်ဍုင်အင်ဝ၊ စိုတ်ဂှ်စိုပ်ဒ္ုင်သ္ုန်နန်ဍုင်လ္ဂုင်ရ။ ဘဝဏံ...ကလေင်စိုပ်ဍုင်လ္ဂုင်ညိဏီပှာ? ဂ္ဂံဆို ဒဗကိုကောန်ဖျုန်ဂြိုပ်တံဏီပှာ? သ္ဘးဒ္ဟ်ဒ္ုင်လ္ဍောင်လ္ဍေတ်စိုတ်ရ။

ရသာ်ဂ္ဂံပောင် စိုပ်ကျုင်ဂိတုမြာက္ကသိုရ။ကောန်သ္ုင်မေန်လှုဇ္ဍေဝ်ဂှ် ဂ္ဂံဂ္ဂံနန်ပေင်ဓါဂိတုကိတ်တ်ရ။ တိက်လိုင်ဓော်အာနူအခိင်လိုပှ်ွတီ၊ ကာလငှုပ်ဂှ် တဲ့တုးခ္ုင်ရ။မိမိန်မိဖဲသေတ် မဒ္ဟ်ညးဍုင်လ္ဂုင်ပြာပ်ဍောန်ကျုင်တဲ့ကျုင်ကသေဲပွဲကတောဝ်ရ။

“ နူဂယးပြပှ်စာင်ဂြ လ္ဘဍုင်ကလေဝ်ကျေဝ်တံင်ညဝ်ဂှ် ကေပ်အရှိအဗင်စံမျော်မေဝ်တဲ့ သီထော်နန်အင်ဝရ။ သ္ုင်ဍောတ်မေန်လှုဇ္ဍေဝ်လေဝ် ဒးဂိုတဲ့စံအာသွဝ်ရ။

မူသ္ကော်သွရောပှ်ွတီ၊ အဲလုင်ဝိုတ်အာမွဲချိန်ခဏာ။ ကလောန်ဂစိုတ်ဂယိုင်ဂွ် ကျုင်ဗဗတ်အဲဏီပှာ? ဗွဲကြိမူဒ္ဟ်ဏီရော? သာ်ဂွ်ဗပောင်စိုတ်က္ကိဒ္ဟ်ရ။

ခြာပှ်ွလအ် – လ္ဘဍုင်ကလေဝ်ကျေဝ်တံင်ညဝ်ဂှ်တံင်တဲစံမျော်မေဝ်တဲ့ သွသဘင်တိုန်နန်ဍုင်အင်ဝရ။

ပခါန်ဂှ် သွက်အဲဒိုက်ဖြ ဒ္ဂါလိုမှ ပှ်ွဒးဗိုရ။ ကျိုင်ဗ္ဗာင်လေဝ်ပှ်ွသေင်၊ နန်ထဝ်လေဝ်ပှ်ွသေင်၊ မံင်စဝါတ်ဂါတ်ကော့၊ သွက်အဲဒိုက်ဖြဒ္ဟ်ဒ္ုင်ဒဒိုက်စိုတ် ရှိပှ်ဒဒ္ဟ်တဲ့ရ။

မံင်ပွဲပခါန် ကျာပှ်ွဓော်ဗိုပြင်ဏီ ပရိုင်သ္ုင်မဝ်ဍုန်ကေတ်အရှိအဗင် အိုင်ပေန်လေဝ်စဝ်မွဲတဲ့ သီကေတ်ဍုင်အင်ဝ–စိုပ်ကျုင်ကတောဝ်ရ။

လ္ဘဍုင်ကလေဝ်ကျေဝ်တံင်ညဝ်ကို စံမျော်မေဝ်လေဝ်ဖေက်တဲ့ဂြိပ်အာ လ္ပာ်ဍုင်ရခေင်ရ။ လ္ဘဍုင်ပခါန်လေဝ်ဖေက်ဂ္ဂံက်တဲ့ ပနိုင်လဝ်ဍုင်ဇကုရ။ စိင်ခိုပ်ခ္ဍေခိုပ်တံဂှ် ပှောပ်လဝ်အပွဲဍုင်တဲ့ ပကော်ပကောဝ်ဒ္ုင်မ္ပိုက်ရ။ကာလသ္ုင်မဝ်ဍုန်ဓက်ကျုင်ပှာန်နေဝ် ကောန်ဍုင်ပခါန်တံကို၊ အဲဒိုက်ဖြကိုလ္ဘဍုင်ပခါန်တံကို သ္ဘးဗက်အာဍုင်အင်ဝရ။

ကလေင်စိုပ်ချင်အင်စမ္ဂဝါပ္ဍန်ရ။ သ္ၚိမ်မဝ်ညေန် ဂှ်ရိုဟ်ပ္ဍိုထောံနန်ဇြေဲချင်အင်ဝဖအိုတ်တဲ သ္ၚိမ်နွံနန်တ္ၚဲ၊ သ္ပက်အဲဒိုက်ပြ စိုန်သ္ၚိဒှ်ကိုသ္ၚိနန်တ္ၚဲမ္ဂကိုလေဝ် ဟွံဂွံ ကရောံလ္စချင်ပဓါန်၊ လ္စချင်ပဓါန်ဂှ် ဂွံမုးချင်ရ။ ခြာဟွံလအ် ရပ်ဂွံနင်စမ္ဗောံမေဝ် နူလွာ်စက်တဝ်တဲ ညံင်အဲဒိုက်ပြကိုသ္ၚိ နွံကိုသ္ၚိတ္ၚဲမ္ဂရ။ လ္စချင်ကလေဝ် ကျေဝ်တံင်ညဝ်တုန် ပွဲဘာ်ဂွံင်ဇြဲမပြာပ်အာချင်ရခေင် တ္ကိုဒှ်ယဲတဲစအာသ္ပဝ်ရ။

နန်တ္ၚဲချင်အင်ဝတဲအာတဲ သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်တိုန် နန်ရ။ အဲဒိုက်ပြကိုစမ္ဗောံမေဝ်တံဂှ် ဒှ်ဂွကျာ်ဇ္ဍော်အိုတ်ရ။ သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်ဂှ် ဒိုက်ပေင်တက်ကိုဂွံစိုတ်မဆဲတဲ ဒှ်ညးမ ဇ္ဍော်ကိုဓဲဝီရိယရ။ စိုန်ကိုဂွံအာယုက် မသုန်စော်ကိုလေဝ် ညံင်ရဖှဲသ္ပတ်မ္ဂကို ပြဟ်ပြေဟ်သာက္ဍာတ်ရ။

သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်သ္ပအခေါင်တဲ ပွဲသ္ၚိနန်အဲဒိုက်ပြ နိမန်ဖျုခမီဓါဇကုတဲ ဂွံကျောန်ဇိုတ်ကိုဒါန်ပိဏ္ဍပါတ် ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်တဲရ။ ကုသိုလ်အဲဒိုက်ပြခိုဟ်ရောင် ဏ္ဍဂှုဟ် ဂွံဟိုမာန်ဟာဟွံတီ၊ ခမီဓါဇကုဂွံဒှ်ခမီမန်နူချင်ဟံသာဝ တီ၊ အလ်ုဇကုအဲဒိုက်ပြဒုင်ကိုဒကာပယျင်၊ ယှုညးတံဂှ် နာဲမဗ္ဂခရက်ိနာဲမဗ္ဂညာဏရ။ အဲဒိုက်ပြဂလိုင်လ္ပ် ဂွံမိပ် ပြဟ်အိုဟ်တ္ၚိုဟ်စိုတ်ရောဟွံတီ။

ခမီသ္ၚိဓါဇကုဂွံ ကျုင်ဗက်ဒှ်င်လိက်ဗွဟ်ပွဲချင် အင်ဂဝံပန်သ္ပာံရ။ ဌာန်ဒတန်ပ္ဍိပ္ဍုချင်အင်ဝအိုသ္ၚိတီဒှ်င် တဲကာသပ်အဲဒိုက်ပြကြက်အံင်ဖ္ဍးရောင် ဂွံတ္ၚိန်ဒြဟာတ် ရ။ စိုတ်အဲဒိုက်ပြ ခါတ်ရံင်အကာဲအရာ သ္ၚိဓါဇကုမ္ဂံ ကိုစိုတ်ဓါတ်ဂွံမ္ပွံစ၊ မ္ဂံကိုဥပမိရုပ်ထေက်ကိုလျုင်သ္ဍုင် သ္ဍိုက်ကေွံရ။

ဗ္တံဂှ် ဟိုတ်နူမိပ်တစိုတ်ဗ္ဂဲမလောန်တဲ ဆစိုတ်ဗ ဓက်မတ်ယောင် မ္ဂဲပြဟ်မှ တိက်ဟွံလ္ပိင်၊ ဂွံကလေင်စိုပ် ချင်မိတိမ၊ ဂွံဆ္ပိညာတ်ကောန်ညြိဟ်တံရောင် အာရှ် သာ်ဂွံ ဗျာပ်ဒှ်င်အလုံဇကုမ္ဂဲတဲ ပြဟ်တစိုတ်ကေွံရ။

ခြာဟွံလအ် သ္ၚိဓါဇကု ဏ္ဍကျုင်ကိုပိုန်ပွဲသ္ၚိနန် အဲဒိုက်ပြတဲ ဖျုင်တဲဍာ်ဇြေက်ကိုအဲဒိုက်ပြရ။ ဇြေက် ဂှ်အာလွာ်ဂှ်ဒှ်သာ်ဗကောတ် သာ်ဍာ်မိတ်၊ ဒှ်တဲဟလိန် ဟလိန်သ္ၚိဂှ်ကိတ်တ်ရ။ ဂှ်အာဂွံဓါဝါတဲ အဲဒိုက်ပြသ္ဂး ဂဟီတိက်လ္ဍုဇံင်ခါတ်ရ။ ကအ်လေဝ်လိုအာ ဟွံမိက် စ္ဂရ။

သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်လေဝ် ဏ္ဍကျုင်ဇရေင်အဲဒိုက်ပြတဲ တ္ကိုဒှ်ဒဝိင်၊ ဂွံကျေင်ဂွံဇကုဟွံဖျေ်စိုတ်တဲ ကိုနိမန်နင် အ္ဍာသဝ်ပွဲနန်ဗ္ဂဲမပြဟ်ပြေဟ်ရ။ စိုန်ဂှ် ဝေဒနာအဲဒိုက်ပြ မဖှဲလုင်ဒှ်င်ဍာ်ဇြေက်ဇ္ဍာပ်ပ်တဲဂှ် တောင်တ္ၚိန်, သက်သာ အာဟွံမ္ဂဲ။ ဇ္ဍာပ်ပ်ဂှ်အာ ဟလိန်ဟလိန်သာ်ဗကောတ်သာ် ဍာ်မိတ်တံဂှ် ဓေ်ဒှ်င်ဟွံသ္ဍုတ်ရ။ ကာလမိမိန်အဲဒိုက်ပြ သ္ဂာန်တ်အဲဒိုက်ပြသာသာ ဂတာမုခ်သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်ရ။

“ ရှေ်သေ့်ရဂ်လိုဒှ်င်တဲ ဇုဇဗလတံရပ်စဟာ၊ ဂညဲလေဝ်ဟွံဗက်တဲ ထေက်ကိုသ္ဍေဟ်ပ္ဍာကေွံရ။ ဂညဲ လေဝ်ဓောန်ကေွံကေွံ၊ သ္ဂးပူဇထောံကလော်မ္ဂး ခိုဟ်ဟာ ရောတီ။

အဲဒိုက်ပြအာတ်အခေါင်သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်တဲ ကိုဂွံ အခေါင်လောဲလောဲသ္ဂာသ္ဂာရ။ သ္ပက်သေ္ဂံဂွံဂှ်ုကိုကိစ္စပူဇ ဇုဇဗလကိုအာနိမန်နာဲဓါဇကု ဗလးဏာမိမိန်မ္ဂဲမပြဟ် ပြေဟ်ရ။ သ္ၚိဓါဇကုစိုပ်ကျုင်တဲ သ္ပက်သေ္ဂာံရှေ်သေ့်ပူဇ ဇုဇဗလအာတ်အခေါင်သ္ၚိတဲ ဇ္ဍးတိတ်အာနူနန်ရ။

စိုပ်ပုံက်ကြုင်ဗက် ဂွံဆ္ပိဂှုင် မပ္ဍုက်လဝ်ကောံ ညးဒုင်ဂှုင်ဓါသ္ၚိကသုမင်ဒှ်င်ဟာတဲရ။ မိပ်ပြဟ်အိုဟ် တ္ၚိုဟ်စိုတ်သ္ဂက်ဟိုဟွံမ္ဂဲ၊ ဂွံတိတ်ဗ္ဂးနူဒဒိုက်ဗ္ဂဲစွတ်ရောင် ဓ္ဍုံကေတ်ရ။

ဂှုင်ဂှ် တာန်လဝ်နက်ိဒုန်ချာ၊ ရပ်လဝ်သာန်၊ ဗာန်လဝ်ဗစိုတ်ချိုတ်ချိုတ်ပ္ဍိုတ်ပ္ဍိုတ် ညံင်ဍာ်ဟွံလုပ်၊ သာလေဝ်သာက္ဍာတ်ဗ္ဂဲမလောန်၊ ဖျေဍာ်တဲဒုန်မ္ဂးဂြိပ်ညံင် ရံဟာရိပ်ချေံရ။ လွာ်ကြပ္ဍန် အဲဒိုက်ပြဟွံကလေင်စိုပ် လောဲလောဲတဲ သ္ၚိမ်မဝ်ညေန်ဟွံဖျေံစိုတ်၊ ဗလးဏာ မာတ်ကောံဒြဟာတ်ဂှုင်မသုန်ကိုအာဗက်ရံင်ရ။

စိုန်ဂှ် အဲဒိုက်ပြဂွံမိင်ကောတ်ညးဒုန်ဂှုင်ဓါ ဂရင် ပတိဒှ်င်ကိုနာဲဓါဇကုရ။ “ ညးတံဇိုလ်မှ ဗက်အဲဒိုက်တံ ဟွံမာန်၊ ပိုယ်ဒိုက်တံကျုင်နက်ိဂွံင်ကရတ်၊ ဂွံင်သ္ဂာင် ကြုင်မျေတ်သာကိုလုင်တဝ်ပံက်၊ ညးတံဂှုင်ဇ္ဍော်ဇ္ဍော် သ္ဂးကျုင်အတိုင်လ္ၚေင်ကြုင်ဇရာဝတီ၊ တ္ၚိုန်တံလွပ်ဂွင်ညိ၊ ညးတံဗက်ပိုယ်ဒိုက်တံဟွံစိုပ်ရ။

ရသာ်ဝွံဟောင် အဲဒိုက်ဖြစိုပ်တြကြေွကွေ့ရ။ ဗွို့ဟောင်ဒုန်ဂှုင်တဲ့ လွှာ်တငဲ့အောပ်ဗွဲ့ဒ်ုင်ရ။ ခမိဓါဓကုကို လေဝ်ဖန်အလန်ညးကအ်တဲ့၊ မင်ကာင်လွှူတွှဲ့ဆုမသူင်ရ။ဂုဏ်ညးတံဖျော်ကြေွ့ရ။ စိုပ်အခိင်ကာလဗွ်ုမှ နက့်လျးဂီတု, လျးသူန်သွံ့င်သွးဆက်ဝွံင်တြဲရ။

လွှုဟာ်ဂွ် ဝွံညာတ်ကောတ်ချင်ဟံသာဝတီကွးကွးဖွုးဖွုးရ။ သွက်အဲဒိုက်ဖြဂွ် ဒ္ဓအခိင်ညာတ်သှိုင်တဲ့ သှိုင်ဂီတုရ။

* * * * * *

ပွဲချင်ဟံသာဝတီဖွုန်လေဝ် သှိုင်ဗညာဓမ္မရာဇာအာသွဝ်တဲ့ရ။ ကောအဲဗညာရာန်မစချင်လဂုင် ဂွ်ဒ္ဓင်နန်ဟံသာဝတီပန်သွာ့ပြင်အာရောင် ဝွံတီကောတ်ရ။ ကောန်ဖြဖျော်နာဲဒကာခရ်ကိုလေဝ် မွှဒ္ဓင်ကုဲအိန်ထံင်၊ သိုတြဲုတွသို့ သိုကောန်ဓာတ်ရ။ ကောန်ဖြဍောတ်နာဲဒကာသင်ကိုလေဝ် ဒ္ဓဒ္ဓင်ဝုတ်ဖျော်-ရုပ်ကောန်ဂုဲကြေွ့အာတဲ့ကျေဝ်ဂေါဝ်တဲဗွဲမလောန်။ ကောန်သူတ်သှိုင်ဗရှုတုန်တုပိကိုမအံက်ဍေ့ သှိုင်စီသူကြေွ့ကြေွ့ရ။ သဋျင်ဟာတ်ရုပ်သာ်ကိုမအံက်မွဲဗိုခဝ်ရ။ ဓတ်ဝွံညာတ်အရာအိုသိုဒထက်ကိုလျူင်စိုတ်ကြေွ့ရ။

နာဲဓါဓကုမွဲတဲ့ဣူကျူင်သှိုအဲဒိုက်ဖြဲရ။ မိက်ဝွံရဲတိတ်ဒဒ္ဓခရ်ညီဂးတဲ့ အဲဒိုက်ဖြသွးကုဲဏာအခေါင်ရ။ ဂုဏ်ညးတံနွံဒ္ဓင်လွှူအဲဒိုက်ဖြရောင်ပွဲသေင်ဟာ? ညးတံဟဒိုက်ဗပေင်ကိုဗိုက်အဲဒိုက်ဖြဲတဲ့ ကြက်သွးဆာပ်ဂုဏ်ပွုန်ရ။

အဲဒိုက်ဖြကလေင်စိုပ်ချင်ဟံသာဝတီတဲ့ လအ်ဒ္ဓာံသွှာံမွး၊ ကောသှိုင်ဗညာရာန်စသွဝ်တဲ့ ကောန်ဗွဲသှိုင်ဗရှုတိုန်နန်ရ။ ကောန်သူတ်ဝွံကုသိုလ်အောန်ကြေွ့ရ။ ဂဓဝွံနန် ပိသွာံဟောင်သွးစသွပ်ပွုန်ရ။ အမာတ်ဒ်ဗညာဂမှိုင်ချုပ်ဝှုန်ရင်သွဲ့တဲ့ ရှိစ်ဗညာကျာန်မဒ္ဓကောန်သှိုင်ဗညာဓမ္မရာဇာဂ့်တဲ့ ပတိုန်နန်ရ။ ဗညာကျာန်လေဝ်အာယုက်နန်ဟွံဂိုင်ကြေွ့၊ ဝွံပကာင်ရင်နန်ဗွတ်ပိသွာံတဲ့အာယုက်အိုတ်ပွုန်ရ။

* * * * * *

အဲဒိုက်ဖြကိုဝွံအာယုက် မသုန်ဖျော်ဒိုတ်သွှာံ၊ ဒ္ဓအခိင်သွးလဟိင်ပွဲသမိုင်ကျာ်ခရ်သင်ရ။ ပွဲဘဝဓကုဖိုတ်နူကောင်ဆိုကောင်ညာတ် သဘ်လောကခရ်တွှဟ်ဟ်သာ်တဲ့ ကိုဝွံခမ္မသံဝေဂ၊ စိုတ်မမိက်ဒုင်စသိုင်အာရှိကာမဂုဏ်တံဂ့် ဟွံဖျော်ကြေွ့ကြေွ့ရ။

ဓိန်ဂ့် ကိုန်ချင်ဟံသာဝတီ မိန်မအံက်ဖျော်ရာဇာဓိရာဇ် ခွံပတန်လဝ်ဂ့် သွက်သော့ံတန်တ်အာဗွဲမလံကာဖါဂ့် ဒ္ဓတာလျှိုင်အဲဒိုက်ဖြဲရ။ သအောင်နူအဲဒိုက်ဖြဲတဲ့ညးသော့ံကောတ်တာလျှိုင်မာန်ဂ့် ဟွံမွဲရ။ "သွက်သော့ံမင်မွဲအာကောန်ချင်ကောန်ကွာန် မွဲဟာန်ကော့သာသနာဂ့် နာဲပိုယ်ဖြဒုင်တဲနန်ထဝ်ညီ" သာ်ဝွံအမာတ်ဒ်ဗညာတံ ဂရင်ပတိအာတ်ပါန်အခေါင်ဂှိုင်င်ကိုဝါတဲ့ အဲဒိုက်ဖြသွးဒုင်တဲရ။

နက်ိုယှုမွး " ဗညာကောန်ဒ် " ပွဲသက္ကရာဇ် ၈၁၄ သွှာံ၊ အဲဒိုက်ဖြသွးဆက်ကောတ်တာလျှိုင် မအံက်ဖျော်သှိုင်ရာဇာဓိရာဇ်ရ။ ပွဲလက်ထက်အဲဒိုက်ဖြ ဖွာန်ဟွံတီသက်သက်ရ။ ကော့ံကိုန်ချင်ဓရေင်တံကိုလေင်ညီသာသူဟာ်န်ဒ္ဓင်ဖအိုတ်ရ။

ဓိုတ်သမ္တိဒး ကာလအဲဒိုက်ဖြ ဂဓနန်ထပ်သွှာံသှိုင်ချင်တင်အူဓေယျသကြာံန် အာတ်အရိုအဗင်မှာန်တဲ့အတိုင်ဝတ်ကိုန်ချင်သိုရေင်ကျေန်ဆက် သွးရိုဗင်ဆဗွတ်မွဲဝါဏံခဝ်ရ။

ဓိန်ဂ့် ပိုန်ဟာန်သှိုင်ဂ့် အဲဒိုက်ဖြကျုဟ်မေ့ညုံင်ရ်အသုဘရ။ ပါဟွံဗုးတဲ့ ဓိန်သွးကောတ်ဒ္ဓင်တာလျှိုင်အုပ်ဓုပ်ကိုန်ချင်ကိုလေဝ် စိုတ်ဂ့်လျောဝ်ဒ္ဓင်သွက်သော့ံဗိုလျောဝ်ကျာ်လျူင်ဟောင်ရ။ ညံင်ဆန္ဒဏံ သော့ံဒိုက်ဖေင်ပသာ်သော့ံသွရောဟွံတီ။

ကုသိုလ်ထံက်ပင်သင်ရိုဟ်ဓကုနွံတဲ့၊ ပရောဏံချုပ်ကိုဂမာန်ဓကု နာဲခမ္မစေတီရ၊ ခမ္မစေတီမွးဂ့် ညးတွှဟ်ဟွံသေင်။ နာဲခမ္မခရ မဒ္ဓညးတုဂုဏ်အဲဒိုက်ဖြဟောင်ရ။ ရဲတိတ်တဲ့ လုပ်တိတ်ဒ္ဓင်အပွဲနန်၊ မေတ္တာနွံဒ္ဓင်ကိုကောန်နာဲဒကာသင်တဲ့ အလ်ဓကုအဲဒိုက်ဖြဟောင်ပြင်စက်သိုဋာန်ရ။

ဂမာန်ဂွံ ဒှ်ခမဳရာ်တိတ်တဲ သိုပရေင်လောက ဝတ်၊ ဓမ္မဝတ်ဓါပြကာကၠုဟ်ခ္ဍင်ရ။ ဒိုက်ပေင်ကိုဲဂွံစိုတ် မဆာဲအဲဒိုက်ဗြဒုင်တဲမာန်တဲ ချပ်စကိုအမာတ်ဒဗညာတံ တဲကိုအခေါင်မင်နန်ချင်ဟံသာဝတဳရ။ တဲဗက်အဲဒိုက် ဗြဗတးကၠုပ်လွဟ်ချင်လ္ကုင်ရ။ အဲဒိုက်ဗုဒ္ဓိသ္ဂဝ်သမှိင်ကျာ် ဇ္ကုင်ရောင် သာ်ဂွံသ္ကုတ်သ္ဂာတ်လဝ်စိုတ်ရ။

ပွဲလွဟ်ဒိုဟ်နေရတိကျာ်လ္ကုင် အဲဒိုက်ဗြသိုင်ခ္ဂံ သိုန္နန်မွဲတဲ သ္ဂဒတ်ဒ္ဂံင်ဒ္ဂာဲဏံဗိုန်ဗိုန်ရ။ ထဝ်လျိုင်ဇကု တက်ထဓါတ်ထဝ်ဂတော်တဲ ညံင်သ္ကာံပေင်စေတဳလ္ကုင် ကိုဒါန်သ္ဂာထဝ်ရ။ ကျာ်လ္ကုင်ဂှ် စိုဒ္ဂာထောံကၠာင်ထပ် ထပ်ရ။ သောန်ခ္ဂံခ္ဂိင်မွဲမ္ဂံုလျိုင်(၁၇၀၀)ပသာတဲ ကိုဒါန် ကိုကျာ်လ္ကုင်ရ။

“ ဟိုတ်နူကုသိုလ်ဂွံ သိုမသ္ဂအာရိုကိုကျာ်လ္ကုင် ယောင်လမျိုကိုဂွံအိုတ်ညိ။ ဟိုတ်နူကြဳဇကုသိုလ်ဂွံပတဲ လဝ်သိုဖအိုတ်ဂွံ ရာဒနာမိက်အဲ ညဝ်ကိုဂွံဒိုက်ပေင်ညိ ”

ဇ္ဂာပ်သ္ဂအာရိုကိုကျာ် လေှာဝ်ကျာ်တဲ သာ်ဂွံအဲ ဒိုက်ဗြရာဒ္ဂာမိက်လ္ဒိုန်။ အတိုင်အဲဒိုက်ဗြရာဒ္ဂာမိက်ဏံ ဇသဝ်ဒိုက်ပေင်မ္ဂး၊ ညဲ…မူစိခိုဟ်သန်ရောဟွံတဳ။

* * * * * *

တင်စ္ဂတ်။ ။ ခုကရာဇ်ဗြ မိစ်ဗုဂ် ပွဲအာ ယု◌်(၇၈)သ္ဂာံစ်သ္ဂဝ်ရ။ ကၠာဟွံစ်သ္ဂဝ်ကၡင် ဓံင်ခါတ်ပွဲ သိုန္နန်မသ္ဂဒတ်ဂှ် သ္ဂက်သေ္ကာံသ္ဂအာရိုကိုကျာ်ပဆဲကိုလွဟ် ကျာ်ညိ-သာ်ဂွံဖအောဝ်စကာတဲ အဃောံမပင်တဲလေှာဝ် ကျာ်သိုလျုင်ဗြုင်သ္ဂိုက်စိုတ်ယောင် သွးစ်သ္ဂဝ်ရောင်။ ဌာန်သိုန္နန်တုန်-ပွဲကာလလ္ဂုဟ်ဒ္ဂဒ္ဂာဲ “ ပြည်ထောင်စု ရိပ်သာ ” ရောင်။ ဌာန်သုသာန်တုန် - ဒ္ဂဒ္ဂာဲဘာလကျာ် အကြာဗဒိုပ်ဂါတ်တြေံ၊ အကြာ “ စမ်းချောင်း ” ကို “ မြေနီကုန်း ” ရောင်။

ကောဆာန်မန်

ဂလာန်ဗ္ဂန်သ္ဂက်မန်

* ယွံကောန်မန်တံ ပသာသ္ဂံညိ၊
ရန်တုံတိုင်က် ဂွံစိုပ်တရ်မာန်၊
ဂိုတ်ဂစာန်လ္ဂိ ညိညိသာညိ။

ယိုက်ဇ္ဂေင်သာသနာ ဘာသာကျာ်တြဲ
စိုတ်ကိုပြဲသ္ဂုင် သဒ္ဓါလျုင်အး၊
ဒါန် ပိ ဒးလ္ဂိ မင်မွဲသိလ၊
ဓရ်ဘာဝနာ ဇ္ဂော်ပ္ဂဝ်အာညိ။

ဂကူဘာသာ သာသနာပိ၊
ပြာထာဇ္ဂော်မောဝ် ဂွံကျောဝ်ဂေါဝ်မာန်၊
ဒးဂစာန်လ္ဂိ ဒးညိရောင်ဂး၊
ဂွံပြးကၠုကိတ် မိတ်ပြးဒးဂိ။

အရေဝ်မိ-မန် ကောင်ဟိုဗ္ဂန်လဝ်၊
ကောန်မန်သိုဖ္ဂုတ် ယှော်ပ်လဝ်စိုတ်တဲ၊
ဒ္ဂိဇိဝိပ္ဂိုတ် ပဝိုတ်ညိအဲ။

ကောန်စိုပ်ဟံသာ(ချင်ပံင်-ဘာကျာ်)

သာသနာဟွံထောံ

* စေတိစေတိ ကျာ်ညိချင်ကွာန်၊
သိုဌာန်ရတ်ပိ စိုတ်ကၠုဂှ်ပါ၊
ရာင်ဆာဲပွဲလိုက် အခိုက်ကၠာဂျ၊
ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြဲ၊
ရိဟ်တဲထံက်ပင် စိုပ်ညင်နိဗ္ဗာန်။

တသိုက်စိုတ်ကို အိုတ်သိကာယ၊
ကာလတန်တ် ဗျုထ်ဍောတ်သ္ဂတ်၊
ဂိုတ်ကတ်ပညာ ဘာသာမင်မွဲ။

နာမခုတ်ယ္ဂု ဟွံဗြဲဗတ်မန်၊
လုလန်ဒိုဟ်ဒး ဟိုဂးရောမိင်၊
ဝိုတ်တိုင်ဟွံဇူ ဂကူဒးလေင်။

ကြှာဟ်ပိ ဇ္ဂက်ညိ ပ္ဂိတ်လ္ဂိချုမ်င်၊
ဟွံတံင်အခိင် လဟိင်လိက်ပတ်၊
ပြာကတ်ရ်သေ် ချုကော်လ္ဂိုန်ယောင်၊
ပရေင်ဘာသာ သာသ္ဂာဟွံထောံ။

မာံအံက်ဆာန်(တာ်င်ပရင်)

အစေၢ်ညါဏ်သိုင်ခမ္ဘစေတီ

လဇုပိုက်(ဖ္ဍေါ)

ပွဲပစ္စက္ခဂတာမတ်လ္ဒုဟ်ဝွံ ခမီသင်ရာမညတံ ခြာဟွံလအ်ခြာဟွံလအ် အာကတ်ကွတ်ဗ္တောန်ပညာစိုပ် အာချင်သိင်ဃို(သီရိလကာ်) ဓာံမွဲမွဲဇကု၊ မွဲမွဲဇကုပြီ ပြီဟိုမ္ဂး လ္ဒုဟ်စိုပ်အာဗွဲမဂ္ဂိုင်ဂ္ဂင်ရ။

ညံင်ရ်လ္ဒုဟ် ခမီသင်ရာမညကောန်မန်တံ ကျော်ဍမံင်ကိုချင်သိင်ဃိုဂှ်၊ လောန်ကျုင်တဲဓာ်လေဝ် လက်ထက်သိုင်ခမ္ဘစေတီ ချင်မန်ဟံသာဝတီကိုချင်သီရိ လကာ်လ္ဒုဟ်(သိင်ဃို)ဂှ်ကျော်ဍကျုင်မံင်ရ။ ဗွဲစ္ဒတ်သွ္ကာံ ဆိုညာတ်ကောတ် ပွဲဝင်မွံကိုယုတ္တိသာဓကေရ။

ခမီသင် ရးရာမညချင်မန်ဟံသာဝတီတံသွ ဟိုတ်ကိုပရေင်ဘာသာ သာသနာတဲ၊ နူချင်မန်ဟံသာ ဝတီကျော်အာစိုပ် ဗ္တောန်ကတ်ကွတ်ပညာချင်သိင်ဃိုနွံ တဲဒးကာလမွဲတဲ ပရူပရာအစေၢ်ညါဏ်ပညာသိုင်ခမ္ဘ စေတီခမီမန်ဂမ္ဂိုင် ဟိုထိုင်သးညးမွဲကျောံညးမွဲတဲဒးမွဲ တဲစိုပ်အာကတောဝ်သိုင်ချင်သိင်ဃိုရ။

ကာလဂှ် ပွဲဂွံစိုတ်သိုင်ချင်သိင်ဃို ဆန္ဒပိုက်မိက် ဝွံသ္ဒာန်ဂလာန်ပုစ္ဆာ (၁၆)တင်မတ္တိုဒ်ကျုင်ရ။

သိုင်ချင်သိင်ဃိုဂှ် ကော်ကောတ်ကလုတ်ဒယ် ဓါမွံယ္ဒုအမတစိတ္တကုလကိုစိတ္တရာဇာကုလ ညးဓါတ္ဂ ရ။ကိုချူပုစ္ဆာ(၁၆)တင်တဲ ကျောံသ္ဒာဗ္ဂိုက် ၅၀ တ္ဂကို ပြဟ်ကျုင်ချင်ဟံသာဝတီ ကျာ်ညီချင်ပိုယ်ရ။ ကာလဂှ် သိုင်ခမ္ဘစေတီ သွ္ကာံမိင်ကောတ်ကလုတ်ဒယ်ဓါ စိုပ်ကျုင် ချင်မန်တဲ ဗလးမ္ဂိဟ်တဲကိုအာဒုင်တ္ဂုင်ဒုင်ဇရေင်ဝင်နန် ချင်ဟံသာဝတီရ။ ကလုတ်ဓါအမတစိတ္တကုလ၊ စိတ္တ ရာဇာကုလညးဓါ အတိုင်မကိုဂွံနင်လိန်ရာဇာသာန် နူသိုင်ချင်သိင်ဃိုဂှ် လိန်သာမညဟွံသေင်၊ ဗွဲတော့င်လိန် သ္ဒာန်ပုစ္ဆာ သွက်သာသနာ သွက်ဘဝသံသာသွ္ကာံဆို ညာတ်ဗဟ်ကောတ် အတိုင်သ္ဒဝ်ဏံတဲ မိပ်တစိုတ်ဗွဲ မလောန်ရ။

ယွံ… သဟာဲသိုင်မန်ကျာ်ညီခမ္ဘစေတီမပြ…… ဂလာန်အဲသ္ဒာန်ကိုပ်ကျာအိုတ်ဂှ်–

(၁) ဂစေံမွဲဂှ် ဇုတ်ဍေဲဟောင်ဒှ်သ္ဒေင်ဒှ်ချုတ်ရ၊

(၂) ဂစေံမွဲဂှ် ဖျုန်ဟောင်ဒှ်ချုတ်ဒှ်သ္ဒေင်ဍေဲရ၊

(၃) ဂစေံမွဲဂှ် သော်ဟောင်ဒှ်ချုတ်ဒှ်သ္ဒေင်ဍေဲရ၊

(၄) ဂစေံမွဲဂှ် စပွဲပးဒ္ဂက်ခြိုင်တဲ၊ ချိုတ်ပွဲပးဒ္ဂက်ခြိုင်ရ၊

(၅) ဂစေံမွဲဂှ် စမုးပးဒ္ဂက်ခြိုင်တဲချိုတ်မုးပးဒ္ဂက်ခြိုင်ရ၊

(၆) ဂစေံမွဲဂှ် စပွဲပးဒ္ဂက်တဲ ချိုတ်မုးပးရ၊ မုးခြိုင်ရ၊

(၇) ဂစေံမွဲဂှ် စမုးပးဒ္ဂက်တဲ ချိုတ်မုးပးရ၊ မုးခြိုင်ရ၊

(၈) ဂစေံကိုပ်ဍေဲဗ္ဂော်ဂှ် မုဂစေံရော?

(၉) ပူဂိုလ်မွဲဂှ် ကျုင်တ္ဂးတ္ဂးတဲ စံဍုဍုရ၊

(၁၀)ပူဂိုလ်မွဲဂှ် ကျုင်ဍုဍုတဲ စံတ္ဂးတ္ဂးရ၊

(၁၁)ပူဂိုလ်မွဲဂှ် ကျုင်ဍုဍု စံဍုဍုရ၊

(၁၂)ပူဂိုလ်မွဲဂှ် ကျုင်တ္ဂးတ္ဂး စံတ္ဂးတ္ဂးရ၊

(၁၃)တ္ဂီမွံကုပိုင်ကျာ်တြဲ ဗိုလ်မိန်မအ်အုပ်ခုပ်လဝ် ခမီတ္ဂ အရှန်တံဂှ်ရော၊

(၁၄)မူရ်ညးလို်မွဲဟွံဒးပတဲ ကသိုလ်ဂှ်ရော၊

(၁၅)မူရ်အရာလို်မွဲ မဖြိုင်လောန်ဂှ်ရော၊

(၁၆)မူရ်အရာလို်မွဲ မသာလောန်ဂှ်ရော၊

ပုဏ္ဏာ (၁၆)တင်ဝွံ သဟာဲကျာ်ဩီမမှ္စေတိ ဍံမေတ္တာတဲ့ ဩဝ်သွဟ်ကိုညီအ် သာ်ဝွံသ္ဂိုင်ချင်သိင်ယှ် ဂရေင်ပတိနင်ရ။ ပွဲအခါင် ကာလမိင်ဒးပုဏ္ဏာသ္ဂာန်၁၆ တင်ဝွံ ဟွံဝွံဟာလုက်ဍံလဝ်မွဲသာ်၊ ကော်သ္ဂာကျှေဟ်အ္စာ ချူဇကန်မုံယှ္ “ သီလဝ ” ဇွဲမပြက်ဇက်ပြပ်ပြေပ် လောန် ကလေင်ချူဟာဝ်ါဂှ် မွဲဒမြိပ်ရ။

…ယွံသဟာဲ သ္ဂိုင်ချင်သိင်ယှ်မဆဲ…

(၁) သ္ဂာန်ကိုပ်ကှာအိုတ်ဟိုဂှ် ဂစေံဇုတ်ပေါင်ဒှ်သ္ဂေင် ဇုတ်ပေါင်ဒှ်ချုတ်ဂှ် ဟိုင် မဒှ်ရ။

(၂) သ္ဂာန်ဓါဂှ် ဖျုန်ပေါင်ဒှ်သ္ဂေင်ဖျုန်ပေါင်ဒှ်ချုတ်ဂှ် ဂစေံကၠုဇ၀်သ္ဂုသ္ဂေင် မဒှ်ရ။

(၃) သ္ဂာန်ပိဂှ် ဂကူဂစေံမြာ်မဒှ်ရ။

(၄) သ္ဂာန်ပန်ဂှ် ပွဲကာမဘုံဇောဲလာံထ္ဍေန်ဥက်နက်မံင် ပွဲဗြိုကာမဂုဏ်တဲ့ ပတ်အိန်ထံင်မံင်သမ္မာကိုတ္ဂသို ပွဲဃရဝါသတဲ့ ချိုတ်ပွဲသို ပွဲဃရဝါသသမ္မောဓ ပ္ဂန်မဒှ်ရ။

(၅) သ္ဂာန်မသုန်ဂှ် ယြိင်ညးမွဲ နူဆောတ်တ်သွတ် မံင်ပွဲ ဘာကှာဗြာနူဃရာဝါသတဲ့ သွထပိုယ်သာမဏီခမိ ရသိမပြိုပြိုသအးဇုးလဝ်ဇကုဇကုတဲ့၊ ဇ္ဍော်မောဝ် ဂေါဝ်ဆာဲတဲ့၊ ကိုလောန်စ်အာသွဝ်ဘာဝခမိရသိမပြို ပြိုမဒှ်ရ။

(၆) သ္ဂာန်တြိဂှ် ပွဲလိုက်လောကဏံ နူအယောဆောတ်မွဲ အခိင်ပတ်အိန်ထံင် မံင်ပွဲသိုသမ္မာကိုတ္ဂသိုဃရာ ဝါသနူဆောတ်ဆောတ်ရ။ ကာလဇ္ဍော်တိုန်တဲ့၊ ကို ဝွံသတိ သံဝေဂညာဏ်မပြိုပြို သွးထော်ဘဝခရ် နဒှ်ဘဝခမိ ရသိမပြို သ္ဂုင်ဒုင်ဂိုင်ကောတ်တဲ့ နကို ဘဝခမိရသိမပြိုသ္ဂုင်ဂှ်ပေါင် မစုတိစ်အာသွဝ် မဒှ်ရ။

၇) သ္ဂာန်ပုဏ္ဏာထပ်တံဂှ် ပွဲလိုက်လောကဏံ နူအယော ဆောတ်တ်သဓ္ဓါကျုတ်ပါ ညာတ်ဟိုတ်ဖိုတဲ့ကတ်
၆ လှုတ်ပညာ သွသာမဏီခမိရသိ မပြိုပြိုရ၊

ကာလမဇ္ဍော်တိုန်တဲ့ ဓးလှာဲကဲ့ကယျိုင်ထော် ကဲ့သပိုင်သ္ဂာပြိုင်လှာဲအာ ဘဝခရ်ဒှ်မံင်ပွဲဃရာဝါ သသမ္မောဓဂ့်တဲ့ ချိုတ်အာနကိုဘဝခရ်ဂှ် “ စမုး ဗြိုင်စမုးပးဒုက်တဲ့ ချိုတ်ပွဲပးဒုက်ချိုတ်ပွဲဗြိုင် မဒှ်ရ။

(၈) သ္ဂာန်ပုဏ္ဏာဒ္ဂံဂှ် ယွံသဟာဲ ဂစေံကိုပ်ဇ္ဍော်ဟိုမူး နွံတ်ဗွဲမဥ္ဂိင်ရ။ ဓိုန်ဒှ်သာ်ဂှ်ကိုလေဝ် ကိုပ်ဍဲထဓ
၈ ဏာနင် မာန်ဖအိုတ်ရ။

ဂစေံကာဝကိုပ်ဇ္ဍော်နွံမွဲဂကူဂှ် ကိုပ်ဍဲဇ္ဍော်ဗြိုင် ဍဲထဓဏာနင်ဟွံမာန်ရ။

(၉) သ္ဂာန်ပုဏ္ဏာဒ္ဂိတ်ဂှ် ပုဂိုလ်မွဲစုတိစုတ်ကျုင်နူချင်သွဝ်ချင် ဗြိုတော်တဲ့ စိုပ်ကျုင်ချင်မိုဟ် ကလိဝွံဘဝမိုဟ်မပြိုပြို ရ။စိုပ်ကျုင်ဘဝမိုဟ်တဲ့ ပတဲအကုသိုလ်ဒုစရိုတ်စိုတ် ပါပဖအိုတ်ကဲ့အခိင်တဲ့ ချိုတ်အာရ။ ချိုတ်အာတဲ့ စိုပ်အပါဒ္ဂာဲဒဒိုက်သက်ကဂှ် ဒှ်ကျုင်တုးစ်ဥုမဒှ်ရ။

(၁၀)ပုဏ္ဏာသ္ဂာန်ဥန်စိုဂှ် ယြိင်ပုဂိုလ်မွဲ ကျုင်နူဘဝပြိုတ်န ရက်တိရစ္ဆာန်တဲ့ ကိုဝွံဘဝမိုဟ်မပြိုပြိုရ။ ကိုဝွံဘဝ မိုဟ်မပြိုပြိုတဲ့ ကောန်ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ကမ္မောန်သုစရိုတ်မပြိုပြိုကောန် တဲ့စုတိစ်အာသွဝ်ဗြိုတော်ဂှ် ဒှ်ကျုင်ဥုကဲ့ မဒးစ် အာတုးတုးရောင်။

(၁၁)ပုဏ္ဏာသ္ဂာန်ဂလာန်နှ်မွဲဂှ် ယြိင်ပုဂိုလ်မွဲ စုတိစုတ်ကျုင် နူချင်သွဝ်ချင်ဗြိုတော်တဲ့ ကျုင်ဍုံဒှ်မိုဟ်မပြိုပြိုရ။ ကာလဂှ်ကောန်ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝ နာကုသိုလ်တဲ့ မွဲလေ့ပ္ဂန်ကလေင်စ်အာသိုဇကု ဇြောဲချင်သွဝ်ချင်ဗြိုတော်ပ္ဂန်ဂှ် ပုဂိုလ်ဂှ်ဒှ်ကျုင်တုး စ်တုးမဒှ်ရသဟာဲမပြို။

(၁၂)သ္ဂာန်ဂလာန်စှ်ဓါဂှ် ယြိင်ပုဂိုလ်မွဲစုတိကျုင်နူဘဝ ပြိုတ်နရက်တိရစ္ဆာန်တဲ့၊ စိုပ်ကျုင်ဘဝမိုဟ်မပြိုပြိုရ။ ဓိုန်ကိုဝွံဘဝမိုဟ်မပြိုပြိုကိုလေဝ် ကမ္မောန်ကုသိုလ် ဒတဲ့ဖို့မပြိုဂှ်ဟွံကောန် ဟွံဒ္ဂေတ်၊ ကွေတ်ဒုစရိုတ် ပေါင်ဖအိုတ်ကဲ့အခိင်တဲ့ ပုဂိုလ်ဂှ် ချိုတ်အာရ၊ မွဲလေ့ပ္ဂန် ကလေင်စိုပ်ဒ္ဂာဲသိုဇကုဇြောဲဘဝပြိုတ် နရက်တိရစ္ဆာန်ပ္ဂန်ဂှ် ဒှ်ကျုင်ဥုဥု စ်ဥုဥုမဒှ်ရ။

(၁၃)သ္ဂာန်ဂလာန်စှ်ပိဂှ် တိုမှုကုပိုဉ်ကျာ်တြဲ အာစိုပ်ဒှ် ကျာ်အတုလ ကိုဝွံသဗ္ဗညုတညာဏ်တဲ့ ဇွဲကြ ကောန်ကွးသာဝကမ္ဗုံခမိတ္ဂအရှ်တံ ဍံဒှ်ကျုင်ရ၊ ညံင်ရမိမဒှ်ကှာတဲ့ ကောန်မဍ္ဍုဒှ်ကြဲတဲ့ မိန်မအ် မင်မွဲအုပ်ဓုပ်ယိုက်လဝ်ကောန်ဇကုကို၊ တိုမှုကုပိုဉ် ကျာ်တြဲလေဝ် မိန်မအ်မင်မွဲအုပ်ဓုပ်လဝ်ခမိတ္ဂအရှ်

သဲဂံဂံ ကျာ်တြဲအုပ်ခုပ်မိန်မအ်တ္ဍအရှ်န်မဒ်ှရောင်။
(၁၄)ဂလာန်သ္ဒာန်စုံပန်ဂှ် ခမီတ္ဍအရှ်န်၊ ဇုကရာဇ်၊ ပြမ့်ု
ကိုအိန်ထံင်တ္ဍသို ညးပိတ္ဍဝွံဟွံဒးကျောန်ကုသိုလ်ရ။
ခမိတ္ဍအရှ်န်မပြုပြုတံဂှ် အတိုင်ခရ်တ္ဍိမ္ပံကုပိုဥ်ကျာ်
တြဲတွံလဝ်ဒ္ဂေတ်ဗက် မင်မွဲခရ်သီလမပြုပြုဗိုန်ဗိုန်
ဗတ်ဗတ်ခိုင်ကျိုက်မံင်ရ။ သွက်ခမိတ္ဍအရှ်န်အာစိုပ်
ဒတဲ့ရ ဟွံဒးကျောန်ကုသိုလ်ရ။

သ္ဂိုင်ဇုကရာဇ်လေဝ် ညံင်ရ်ဗောခိသတ်ကိုပ်ကျာ
ကိုပ်ကျာမမင်တ်ခရ်စှ်ပြကာဂ် မမင်မွဲရောင်တ္ဍုင်အာ
မ္ဂးအာစိုပ်ဒတဲ့ရ၊ ပြမ့်ုတ်ကိုအိန်ထံင်တ္ဍသို တ္ဍသို
ဇကုညံင်ရ်ဒေဝတ်ကိ ရှ်ေသ့်ရဂ်စွံပတန်ဒးရးတဲ့
မ္ဂံကိုဒ္ဂေတ်တပ်တးဒ္ဂေတ်အာမ္ဂး အာစိုပ်ဒတဲ့မပြုရ။
(၁၅)ဂလာန်သ္ဒာန်စုံသုန်ဂှ် အရာမဖြိုင်ဟိုမ္ဂးဂှ် သွက်ပိုယ်
မ္ဂိဟ်ဟိုမ္ဂးဂှ် ဒိုတုံသိန္တရာဇ်ဂှ်ဖြိုင်အိုတ်ရ။ ဆဂး...
သွက်ညးမ္ဂံကိုတ္တနိ္ဒကြိဗ္ဂတံဂှ် ဟွံဖြိုင် သာတ်ရ။
စိုတ်ပူဂိုလ်ဗာလမဒိုဟ်မိုဟောင် ဒဒ်ှမဖြိုင်တ်ရ။
(၁၆)ဂလာန်သ္ဒာန်စုံတြဲဂှ် ယွံသဟာဲမပြု အရာမသာဟို
မ္ဂးဂှ် “ တောဝ်ချိုလေဝ်ဟွံသာတ်ရ၊ စိုတ်ပိုယ်မ္ဂိဟ်
ဟောင်သာတ်ရ။ ဂလာန်သ္ဒာန်(၁၆)တင်တံဂှ်တံဂှ်
မွဲဒမြိပ်ပြဟ်ဟ်ပြေဟ်ဟ် နကိုဇကုဇဝနညာဏ်
တန်ဏုပ္ပတ္တိညာဏ် မသကေက်သကာသွဟ်ဂှ်ကို
“သီလဝ” ချူဂတမတ် ကလုတ်အမာတ်ဓါမ္ဂံယူ
အမတစိတ္တကုလ၊ စိတ္တရာဇကုလရ။ သ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီ
ကိုဖ္ဂောတ်ဗ္ဂထ္ဂးဂတမတ်တဲ့ အပ်ကိုဏာအမာတ်
ကလုတ်ဓါဂှ်ရ။

ညးဓါစိုပ်ချင်သိင်ယှ်တဲ့ ပရောပရာတမ်ကျောတ်
ဟွံဆောတ်ယောင်ယာ လ်ထ္ဂးပျးကိုသ္ဂိုင်ချင်သိင်ယှ်ဂှ်ရ။
“ အ်... ပုဏ္ဏာစပ်ကိုရတ်ပိပြကာတံဝွံ၊ သ္ဂိုင်ချင်
ဟံသာဝတီမ္ဂံယူသ္ဂိုင်ဓမ္မစေတီမပြုဝွံ၊ မွဲဂဇအ်ခဝ်မွဲဒမြိပ်
ဟဝ်ါဂှ်ပလိဗဇးကော့သံသယအဲမာန် ညာဏ်ဖ္ဂော်ကွေံ
ဂွေံရောင်သွံ၊ ဟိုထိုင်သးဟွံဟွံမာန်ဂွေံရောင်သွံ ”

ရသ်ဂွံ သ္ဂိုင်ချင်သိင်ယှ်ကော်ကလုတ်အမာတ်
မဂွံဂဗဆိုညာတ်ကေတ်ဂတမတ်တံဂှ် ဟိုထိုင်သး
တိတ်ကျုင်နူဒွါပါင် ရမျာင်ဒုင်သာမုအိုတ်ရဟွံသေင်
ဟာ ...။

(လိခ်ပရေင်ဝွံ ဒုင်တ္ဍုင်ဏာသဟာခရ် သင်ရာမည
မကာတ်ဗ္ဂောန်ပညာ စိုပ်မံင်ချင်သိင်ယှ် (သီရိလက်)
တော်ရ။) လဇုပိုက်(ဗ္ဂေါ)

ပြဟ်ပြဟ် ဒးကျောန်

* ကျာပြဟွံဂု   ချပ်ကုတိုန်ဟောင်၊
ပရောင်ဂကု   ကျောန်တ်အိုတ်စိအ်၊
မံင်လအ်ဝိုတ်ဝုံ   လဓုတော့်အိုဟ်၊
ဝိုဟ်လောန်ဒိုဟ်မိ   ပယိုညးတ္ဍဟ်။

ကျာတဲ့ဟွံကာတ်   လညာတ်ကိုတုပ်၊
လုပ်ဒိုစိုပ်တ္ဍုင်   ကျုင်ဒိုစိုပ်ဒွါ၊
ပိုဲ ညိသောင်င်   ဖန်အမေါင်နွံ၊
ကော်မွဲကလေဝ်   ပဏော်ညးသ္ဂအ်။

ကျာဟွံဝိုဟ်ဂံက်   ခံက်တဲဗိုန်န်၊
လိုန်တိခိုင်င်   တိုင်ဏစိုတ်ခါတ်၊
ကိုညာတ်ပြုပြု   ညးအဲဂါရ၊
အသိင်ပကိုအောန်   ကောန်ရာမ...

ကျာဂိတုဟွံမံက်   ကော်ကသောအ်ရ၊
ပချပ်မံင်ဂိုင်   မိင်ဗက်ဒးကျောန်၊
အောန်ညံင်ဂွံဂိုင်   ဖြိုင်ညံင်ဂွံသာ၊
ပကာပြဟ်ဟ်   ဒိုမိဌာန် ပို ။

ကျာဂိတုဟွံဇွက်   ဇက်ဂွေါညိညိ၊
ဒိတော်လိက်ပတ်   ပ်က်မတ်ဂကု
ပဇုဂိုဘ်ချပ်   ထပ်တုပ်သ္ဒဟ်မ္ဂး
ငှဟ်မးမန်ဂှ်   ပြဟ်ဖ္ဂော်မောဝ်ဒှ်

နဲကမ်သိုက်(ကျာန်ယိုက်

သဘင်ရတုသြန်ရတ်

ပဇ္ဇေကဗုဒ်

ကောထဝ်သောန်

ကဝ် (ကပ္ပ)ဂှ်ဇွဲသာမည ယဝ်ပါထောံမ္ဂး (၁)သုညကဝ်-ကဝ်ကျာ်တြဲတ္တုဲဒှ်၊ (၂)အသုညကဝ်-ကဝ်လ္ပုကဝ်ကျာ်တြဲဟွံတ္တုဲဒှ်- သာ်ဝွံတဝ်ဒှ်ဓါသာ်ရ။ ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဂှ် သိုပ်ကဝ်ဓါပြကာတ္တုဲဒှ်မာန်ရ။ ယဝ်ဒှ်ပွဲ အသုညကဝ်မ္ဂး ဒှ်ပွဲမှုသာသနာကျာ်တြဲရ။ ပွဲကဝ်တံဂှ် ပွန်ကာလသတ္တံအာယုက်လဟုတ်ဇေုကာလဇုတ်ဇုတ် အာယုက်သတ် ဒှ်နူမွဲကိုဋ်သွာံလဟုတ်ဇေု စိုက်ကုဲသွာံ ပွဲအကြာဏံပေ်ာင ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဒှ်မာန်ရ။

ပဇ္ဇေကဗုတ်ဂှ် ဟွံဒးကောတ်အ္စာ၊ ဗီကျာ်တြဲသဗ္ဗညုကို ပါရမီချိက်ပေင်မ္ဂး အလိုလိုဇကုဒှ်မာန်တုဲညးကော်ခ္ဍ " ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓ = ကျာ်ဒှ်ကောတ်အလိုလိုဇကု၊ ကျာ်သ္ဂတ် "ရ။ ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဂှ် ညံင်ရကျာ်တြဲ ဗိုန်ဟွံကိုဝ်အသာဓာရဏဉာဏ်တြဲပြကာကီလေဝ်၊ ချိက်ပေင်ကိုပဋိသမ္ဘိဒါ ၄ ပြကာ၊ အဘိဉာဏ် ၆ ပြကာတဲ့ဗ္ဂိုပ်တိကလာင်အကားမာန်ရ။

မိက်ဝွံဒှ်ပဇ္ဇေကဗုဒ်မ္ဂး ပ္ဍောဝ်ကျာ်တြဲ၊ ပဇ္ဇေကဗုဒ်၊သာဝကကျာ်တံ၊ပွဲဇရေင်ညးမမိက်ကိုမွဲမွဲ ရာဒှာမိက်ရ။ပ္ဍောဝ်ဂှ် ကျာ်တြဲကိုပဇ္ဇေကဗုဒ်တံပေ်ာင ကိုန်ိယတပျုးဒိုဟ်မာန်ရ။ သာဝကမမိက်ကိုမွဲမွဲ ကိုန်ိယတပျုးဒိုဟ်ဟွံမာန်ရ။ လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် မထောက်ကိုကိုဝ်ွံနိယတပျုးဒိုဟ်ဂှ် သွးချိက်ပေင်ကိုဟိုတ်မသုန်သာ်ရ။ (၁)ပွမဒှ်မိုဟ်စုတ်၊ (၂)ပွမဒှ်တြုံစုတ်၊ (၃)ပွမဝွံဗိုလ္ပောဝ်ကျာ်တြဲ၊ ပဇ္ဇေကဗုဒ်၊ ကွးသာဝကကျာ်မမိက်ကိုမွဲမွဲ၊ (၄)ပွမသွးသွးလမျိုမာန်၊ (၅) ပွမမိက်ဒှ်ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဇ္ဍော်ကိုဇြဟတ်ရ။

လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် မကိုဝွံနိယတပျုးဒိုဟ်တဲ့ဂှ် နကဲ စိုတ်မမိက်စိုပ်နိဗ္ဗာန်သက်က်ပေ်ာင ဇုတ်ဓါအသင်ယဲကိုမွဲကိုဋ်ကဝ် သွးဟချိက်ဗပေင်ပါရမီစှ်သာ်၊ ဥပပါရမီစှ်သာ်၊ ပရမတ္ထပါရမီစှ်သာ် ဗွဲမဗဗွဲရ။ ပါရမီသာမညဂှ်သွးဒြပ်, သွးကောန်သမ္ဘာတဲ့ သွးဗပေင်ရ။ ဥပပါရမီဂှ်သွးအဝဲကာယမ္ဂဝ်ဗ္ဒိုင်တဲ, မတ်တဲ့ သွးဗပေင်ရ။ ပရမတ္ထပါရမီဂှ် သွးလမျိုတဲ့ သွးဗပေင်ရ။ ပါရမီကြဲင်ချဟ်ချိက်ပေင်မ္ဂး ဒှ်ပဇ္ဇေကဗုဒ်မာန်ရ။

လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် အဃောမဗပေင်ဒုံင်ပါရမီဂှ် ဘဝမ္ဒိုဟ်ဗြလေဝ် ပွဲဘဝလ္ဂုံဒှ်မာန်ဏီရ။ (ရုဲင်-သုတ္တနိပါတ်၊ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်ညိ) ထံက်ရုဲင်ကိုအဇာတသတြုကိုဒေဝတဒတ် ကြက်ဒှ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် ပွဲအနာဂတ်ဂတတဲ့ လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဂှ် ပဉ္စာနန္တရိယကမ မသုန်ပြကာမ္ဂပ်ဂစိုတ်မိ၊ ဂစိုတ်မ၊ မ္ဒိုဟ်ဆီဗချုဗိုင်ကျာ်ကိုလေဝ်ကိုလောန်မာန်ဏီရ။

ဒ္ဂေတ်ဝက်လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် သွးရနုက်ဗပေင်ဂှ် ဗွဲအဇော်(၁)ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ = ဒ္ဂေတ်ဝတ်မဂပ်ဝ်ရနုက်ဗပေင်ပွဲဘဝကွာကွာဂမ္ဒိုင်၊ (၂)နိဗ္ဗာနဂါမိနီပဋိပဒါ= ဒ္ဂေတ်ဂက်မဂပ်ဝ်ရနုက်ဗပေင်ပွဲဘဝကြဲအိုတ် နွံဓါသာ်ရ။ လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ်ဂှ် (၁)သာမညဘာဝနာ မ္ဂပ်ကိုဒါန, သီလကို၊ (၂) ဝိသေသဘာဝနာ မတ္ထဂဟးသမထဝိပဿနာကို သွးရနုက်ဗပေင်ရ။

ဒ္ဂေတ်ဝတ်လ္ပဝ်ပဇ္ဇေကဗုဒ် သွးရနုက်ဗပေင်ဗွဲစုတ်သိုဟွံရနုက်ဗပေင်မံင်ဟွံဝွံမွဲသာ်ကုန် " ဂတပစ္စာဂတဝတ် " ရောင်။ ခမီမအဲပရဲကိုဘာဝနာတံဂှ် ပွဲကာလစ်ဒုင်ပိဏ္ဍပါတ်ကိုလေဝ် ညံင်ဟွံဝွံတိတ်ဗှးအာနူမရ်သွးပ္တိတ်ဒြဟတ်ရ။ အဃောဒုင်ပိဏ္ဍပါတ် သိုဟွံပ္ဍောပ်ဝွံစိုတ်ကိုမရ် ယဝ်ဂါကွာ်ဒးမွဲလဂါမ္ဂး ကလေင်ဆုတ်မွဲလဂါတဲ့ သွးပ္ဍောပ်ဝွံစိုက်ကိုမရ်ကမ္မဋ္ဌာန် မဗှးအာမရ်သတိဂှ်ရ ရံသာ်ဝွံ အဃောစ်ဒုင်ပိဏ္ဍပါတ်၊ အဃောကဲ့ဝိုန်၊ ပွဲကာလကလေင်စနူဒုင်ပိဏ္ဍပါတ် ဟွံကိုသဠုးတဲ့ပွမဇ္ဍော်ပ္ဂဝ်ဒုင်မရ်ကမ္မဋ္ဌာန်လ္ဂိုန်ဂှ် " ဂတပစ္စာဂတ " ဝတ်မ္ဂးယှုရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ "သ္ဒီဟွံကောင်ရနုက်ဗပေင် ဂတပစ္စာဂတဝတ်မဆေင် ပုဂ္ဂိုလ်ဒှ်အာပစ္စေကဗုဒ်ဟွံမွဲ " ထ္ကုဟ် ပ္ဍဲအပဒါန်အဋ္ဌကထာ သ္ကုးလဝ်ရ။ ဟိုတ်နူဒ္ဂေတ်ဂတပစ္စာဂတသာ်ဂှ် ကိုဝ်ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သွုးဟွံသေင်၊ သာဝကဗောဓိဉာဏ်ကိုလေဝ် ကိုဝ်မာန်ရ။ အတိုင်မသ္ကုး ကျုင်တဲ့ ပုဂိုလ်မရနုက်ဗပေင်ပါရမီဂမှိုင်တဲ့ မဗ္ဂိတ်ဒြ ဟတ်ကိုဂတပစ္စာဂတဝတ်ဂှ် ပ္ဍဲကာလစိုပ်ဘဝဂမြင် ဉာဏ်မကြိင်ချပ် ညာတ်အာရီမမိက်ကိုမွဲမွဲတဲ့ သံဝေဂဉာဏ်တ္ကိုဒ်ရ။ ပ္ဍဲအရာသံဝေဂဉာဏ်တ္ကိုဒ်ကိုလေဝ် မွဲကိုမွဲ ဟွံတုပ်ညးကအ်၊ လ္ပိုဂှ်အလ်လုံဗွဲမလောဲသ္ဂာတ္ကိုဒ်တဲ့ လ္ပိုဂှ်ညးမွဲသအာင်ဟိုတ်ဒ္ဒေဲဗ္တောန်မှ သံဝေဂဉာဏ်တ္ကိုဒ် ရ။ပသာ်လ္ပိုဒ်ဒှ်၊ သံဝေဉာဏ်တ္ကိုဒ်တဲ့ သ္ဂသ္ဂိုင်ကိုဉာဏ်ဂှ် တဲ့ဖ္ဍော်ပှ်ဝိပဿနာမွး ကိုဝ်ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ရ။ ပ္ဍဲ အရာပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်တုန် ညးမွဲကိုညးမွဲတွေင်ဟွံမွဲ၊ တုပ်ရင်သ္ကုံရ။

လ္ပဝ်ပစ္စေကဗုဒ်တာံဂှ် ဗွဲမဗဗွဲကိုပါရမီဇကု ညး မအာစိုပ် ဒဒှ်ပစ္စေကဗုဒ်နကယျိုင်ခရ်ကို၊ ညးမအာစိုပ် ဒဒှ်ပစ္စေကဗုဒ် နကယျိုင်ခမီကို နွံတေင်ဓါပြကာရ။ ပုဂိုလ်မအာစိုပ် ဒဒှ်ပစ္စေကဗုဒ်တဲ့တာံဂှ် ဗွဲမဂ္ဂိုင်ဗ္ဒးခ္ဂါတိတ် နူချင်မှ်ဟ်တဲ့ ပြာပ်အာဂြိုပ်ယောမဝန်ဒိုဂန္ဓမာဒနအိုတ်ရ။ ပစ္စေကဗုဒ်လ္ပိုတာံဂှ် ပ္ဍဲတုံဒိုထ္ကုသိဂိလ် မပုဗိုင်လဝ်ချင်ရာ ဇာဂြိုဟ်ကို၊ ပ္ဍဲချင်ကွာန်ဌာန်မွဲသအာင်တ္ဂုဟ်တ္ဂုဟ်ကို၊ ဗွဲမဗဗွဲကိုဟိုတ်သ္ဂဒတ်မာန်အိုတ်ဏီရ။ ဗိုန်ဂှ် တုံဒိုဂန္ဓ မာဒန၊ ဂိုဟ်နန္ဒမူတုန် ပြာကင်္ဂတ်ဗွဲဒဒှ် ဌာန်ပစ္စေကဗုဒ် တာံသ္ဂဒတ်ရ။

ပစ္စေကဗုဒ်ဂှ် ပ္ဍဲဂကူသ္ဂိုင်၊ ဂကူဗမွး၊ ဂကူ သမ္မုဟ်-မမိက်ကိုမွဲမွဲယောင် ဂိုင်ကောတ်ပ္ဍိုသန္ဒိမာန်ရ။ ပစ္စေကဗုဒ်တာံဂှ် မွဲဒမြိပ်ခဝ်မွဲဇကုကိုဒှ်၊ ကုံဇကုကိုဒှ်၊ လ္ပိဇကုကိုဒှ် မွဲပွံသာ်ဝွံ တ္ကိုဒ်မာန်အိုတ်ရ။

ပစ္စေကဗုဒ်ဂှ် ဇိန်ကိုတသိုက်မှ်ဟ်၊ တသိုက်သ္ဂဝ် ကုသတ်တာံမာန်ရ။ ဇိန်ကိုတသိုက်နိဗ္ဗာန်ဟွံမာန်၊ ကုဇန် ဂမှိုင်ဟာံင်ပြာ်မှ်ဟ်နူဒဒိုက်ဝင်္ဂသံသာဟွံမာန်၊ အလ်ဇကု ယောင်ကျောံအာနိဗ္ဗာန်မာန်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ်ဂှ် " တရိတ ပုဂိုလ် " ထ္ကုဟ်ကော်ခ်စရ။

လ္ပဝ်ကျာ်သဗ္ဗညုတုန် ပ္ဍဲကာလရနုက်ဗပေင် ပါရမီ " အဲဂြိင်တီခရ်မွး၊ ကုညးသအာင်ကိုလေဝ် ဒ္ဂဲသ္ဂညံင်ဂွံဂြိင်တီရ " သာ်ဂွံရာဒ္ဂာမိက်နွံတ်ရ။ ပစ္စေက ဗုဒ်ဂှ် " အဲမွဲခဝ်ဂွံတီခရ်သစ္စပန်မွး တဲ့ရ " သာ်ဂွံ တရိပ်ကိုစိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကျာ်သဗ္ဗညုဂှ် အလ်ဇကု လေဝ်ဂြိင်တီခရ်သစ္စပန်၊ ကုညးမွဲသအာင်ကိုလေဝ် ညံင် သ္ကေံတီ တွံထ္ဂးစီဖျုးကိုမာန်ရ။ ပစ္စေကဗုဒ်တုန် အလ် ဇကုယောင် ဂြိင်တီခရ်သစ္စပန်တဲ့ ညံင်ညးတ္ဂုဟ်သအာင် သ္ကေံတီ တွံထ္ဂးကိုဟွံမာန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဟာံင်ပြာ်ဏာ သတ်တာံ ညံင်သ္ကေံစိုပ်နိဗ္ဗာန်ဟွံမာန်ရ။ ပစ္စေကဗုဒ် ဂှ်တီအဝ္ဂုရသတဲ့ ဟွံတီမမွဲရသမိက်သ္ကုး။

ဗိုပစ္စေကဗုဒ် ဂြိင်တီခရ်သစ္စပန်ဂှ် တုပ်ကိုညး ကမ္ဘာညာတ်သ္ဂပ်လွံရ။ ညးကမ္ဘာဂှ် ညာတ်သ္ဂပ်လွံတဲ့ အလ်ဇကုတီရ။ ညံင်ညးသအာင်သ္ကေံတီ လဴဗ္ဂဟွံမာန်၊ မွဲနယ်တုန်-တုပ်တ်ကောန်ဂြိုပ် မအာစိုပ်ချင်ဇ္ဍော်ရ။ ပ္ဍဲချင်ဇ္ဍော် ဇိုန်ဂွံဆိုညာတ်တေင်တ္ဂုဟ်ဟ်သာ်၊ ဂွံစဗ္ဂတေင် တ္ဂုဟ်ဟ်သာ်ကိုလေဝ် ပ္ဍဲကာလကလေင်စိုပ်ဂြိုပ် လဴဗ္ဂ ကိုညးသအာင်ဟွံမာန်ရ ရ်သာ်ဂွံ အ္ဂာအဋ္ဌကထာတာံ ထ္ဂးလဝ်ဥပမာရ။

ပစ္စေကဗုဒ်ဂှ် ကုညးမမိက်သ္ဂခမီတာံ သ္ဂကိုခမီ တဲ့နကိုအကာဲအရော မစိုဟ်လလံ သာ်လ္ပိုဂွံကွာ်၊ သာ်လ္ပို ဂွံစ၊ သာ်လ္ပိုဂွံမံင် နမွှ်ပွံသာ်ဂွံကိုတ်ဒ္ဒေဲဗ္တောန်မာန်ရ။ ကုညးမဒိုက်ဆေန်ကာဲကွာဲတာံ ညံင်သ္ကေံသိုက်အာထံက် ပင်သင်ရိုဟ်မာန် ရ်သာ်ဂွံ အတ္တဟိတ-ဒတဲ့ဖ္ဂိုမြမောဝ် ဇကုသ္ဂုးဟွံသေင်၊ ပရဟိတ-ဒတဲ့ဖ္ဂိုမြမောဝ်ညးသအာင် ဂမှိုင် ပတဲ့ကိုမာန်ရ။ ကုဒေဝတာမာရ်ကိုလေဝ် တဝ် ဇ္ဍေဟ်ကျေံမာန်ဏီရ။

ပ္ဍဲကာလကျာ်တြဲဟွံတ္ကိုဒ်ဏီ အလုံတကာအ်ဇမ္ဗူ ဒိပ်ဒှ်ဒုံင်ဘဲတှောဝ်ကျောဝ်ဗျိုရ။ အယောဂှ် သ္ဂဟိုတ်ကို သေဋ္ဌီညးချင်ဗာရာဏသီဂှ် ဟာံင်ပြာ်ကိုသတ်တာံနကဝ် တှောဝ်ကျောဝ်ဗျိုရ။ ညံင်ရ်ပင်ပဟိုဟ်ကိုဗောဓိသတ် ညံင်သ္ကေံဒှ်သ္ဂိုင်ကို၊ သ္ဂဟိုတ်ကိုဂွကျာ်သ္ဂိုင်ဗြဟ္မဒတ္တလှ လောန်ဒုံင်ကိုဝိဇ္ဇာဓိုရ် မကောတ်လဝ်အယောင်အလာခမီ၊ သ္ဂိုင်ကျုဟ်မဲ့ခမီဂမှိုင်တဲ့ ဗက်ဖ္ဍပတိတ်နူချင်ရ။

တ္ၚဟ်နပ္ၚေင်ကေ္ၚဝှ်ဟိုတ်ဂှ် သ္ၚိုင်အိန်ပြာပ်အာ လိုၚ်ဂိုဟ်နန္ၜမူတဲ့ အာတ်အရီအဗင်ပဆွေကဗုဒ်မွဲဇကု၊ ဝွံမ္ဂးသ္ၚိုင်အိန်ဂိုင်ကောတ် ဗပေင်သ္ၚာပဆွေကဗုဒ် အာဒတ် ပွဲဇရောင်ပါင်တြင်နန်၊ ပဆွေကဗုဒ်တွံကိုန်ဓရ် ပွဲဂွးအာကာ သည်င်ပြဒ္ဓညာသေ္ကာံလလံဟဲအာရ။

ပဆွေကဗုဒ်ဂှ် ဒ္ဂေတ်ညံင်ရ်ညိတ်ရ။ တိရစ္ဆာန် ညိတ်မ္ဂးဂှ် ဂြင်မွဲတ္ၚုင်ယောင် မှ္ဂတ်ပွဲလ္ဂုချူရ။ ပဆွေကဗုဒ် ဂှ်မွဲဇကုမဝ်အာက္ဍုင်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် သ္ၚဒတ်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် ညိက်သ္ၚင်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် ဒုင်ပိဏ္ဍာ ပါတ်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် ကလောင်စိန္ၜဒုင်ပိဏ္ဍာပါတ်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် ကွာ်စင်ကြမ်ရ။ မွဲဇကုမဝ်ယောင် သ္ၚ ဒတ်ပွဲဌာန်လ္ၚုရ။

ပွဲအရာမသ္ၚဒတ်အာက္ဍုင်မွဲဇကုမဝ် သ္ၚာ်ဝွံကို လေဝ် ကုသတ်မမိက်ကိုမွဲမွဲမ္ဂံ ဂမိတ်ရဲပှာ စ္ၚအပြန် ခ္ဂတ်လိုမ်ုလေဝ် ဝွံပြိုက်ဂစိုတ်ဒးဟွံမွဲ၊ ပ္ၚမစမြဗဟောက် ပ္ၚိုမ္ဂိက်ညးမွဲသအာင်လေဝ်ဟွံမွဲ၊ ပ္ၚမကေ္ၚလက်ညးမွဲ သအာင်လေဝ်ဟွံမွဲ၊ ပ္ၚမတက်ဇုင်ညးမွဲသအာင်လေဝ်ဟွံ မွဲ၊ပ္ၚမပကိုဝ္ဂိုကုညးမွဲသအာင်လေဝ်ဟွံမွဲ ရ်သ္ၚာ်ဝွံစ်ဍုး အာန္ၜကိုစိုတ်မရာန်ည္ၚိုတ်သအ်ုသအာ်တဲ့ ချိက်ပေင်ကိုန် မေတ္တာစိုတ်ရ။ ဆဂး-ညံင်ကျာ်တြဲသဗ္ဗညု ဓိုန်ပါကေ္ၚ ကိလေသအလုံအိုသိုမာန်ကိုလေဝ် ပါကေ္ၚဝါသနာမပါ က္ဍုင်န္ၜဘာဝတြေံဓတြဲတော်ဟွံမာန်ရ။

သ္ၚာ်လိုန်ဒ္ဂိ အသဝ်ဂုဏ်ပဆွေကဗုဒ်ဂှ် ထမ်က် ထ္ၜးဟိုတွံအိုတ်အာဟွံမာန်။ ထေက်ကိုသ္ၚးသ္ၚအမ်သဝ် န္ၜတ်ဍိုင်ဂွင်ရ။ ပဆွေကဗုဒ်ဂှ် န္ၜသံသဂ္ဂ (ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ်) မသုန်ပြကာကိုလေဝ် စ်ဍုးအာရ။ သံသဂ္ဂမသုန်ပြကာ မ္ဂးတုန်-

(၁) ဒဿနသံသဂ္ဂ = ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ် ဗွဲအဓော် မညာတ်ရုပ်သ္ၚာ်၊

(၂) သဝနသံသဂ္ဂ = ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ် ဗွဲအဓော် မမိင်ရမျာင်၊

(၃) ကာယသံသဂ္ဂ = ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ် ဗွဲအဓော် မထ္ၚတ်ဒ္ဂံအဝဲကာယ၊

(၄) သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂ = ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ် ဗွဲအဓော် မကောင်ကိုန်, ကောတ်၊

(၅) သမုလ္လပနသံသဂ္ဂ = ပ္ၚမထ္ၚေန်စဝ် ဗွဲအဓော် မကောင်ဟိုဂလာန်မဒ် ရ။

ထ္ၚေန်စဝ်သ္ၚာ်ဝွံ န္ၜတ်မ္ဂး ဗ္ၜတ်မတွံဂးတဏှာ တ္ၚိုဒ်ရ။ သ္ၚကိုသမုဒယမ္ဂး ဒတန်တဏှာတဲ့ ဂကော် ဒုက္ခမ္ၚံဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ ပ္ၚမဝ္ဂိုင်စံင်တ္ၜ၊ ပ္ၚမနရိုအ်ယာံတံ ဗွဲလ္ၚေင်တ္ၚိုဒ်အိုတ်ရ။ ညာတ်တ်ဒုဟ် သာဂ်ုတဲ့ ပဆွေကဗုဒ်တံဂှ် ဟွံဂွဲသိုရဲ၊ ဟွံမွဲကိုပွံင်သဟာဲ၊ သ္ၚက်ဂွဲသိုတသိုက်သန္တိသုခမွဲယောင်တဲ့ ဒ္ဂေတ်လ္ၚုတ်ဓရ် လ္ၚောင်တ်မွဲဇကုမဝ် ညံင်ရ်ဂြင်ညိတ်အိုတ်ရ။ မ္ဂံရသ္ၚာ် ဝွံဂုဏ်ပဆွေကဗုဒ်တံဂှ် သ္ၚက်သေ္ကာံလျုင်ဖြင်သ္ၚိုက်န္ၜတ် ဗွဲမဍိုင်ရ။

ပဆွေကဗုဒ် မဂျိုင်တ်လမျိုဂှ် လ္ၚဟိုဏီရ။ဓါတ် မသ္ၚေဟ်ဒဒက်တ် ပဆွေကဗုဒ်မသ္ၚပရိနိဗ္ဗာန်တဲ့တံဂှ် ဒက်ပတန်ဇတိတဲ့ ယဝ်လ္ၚောဝ်ရှ်သေ့ရ်ဂ ပူဇာအဲပရဲမ္ဂး ဓိန်ကိုတသိုက်မ္ဂိဟ်, တသိုက်ဒေဝတ်မာန်ရောင် သ္ၚးချူ ပ္ၚုဟ်ဇ္ၚောန်ထ္ၜး စီပုးဏာရအ်။

ကောထဝ်သောန်

မွးဗုဒ္ဓဘာသာဇေတ်ရပှာ?

* သာသနာကျာ် လိုလာ်ဟွံဒ်၊
ပြဟ်ဂ္ၚာန်လ္ၚိမ်င် ညံင်ဝွံဇ္ၚော်မောဝ်။
မွးဇတနာပွဲဂေါဝ်ဏီ။

သာသနာဇေက်ဟုတ် ဗုတ်ဂ္ၚာန်ရိဟ်တဲ့
ပွဲစိုတ်အဲခိုဟ် မွးဟွံအိုဟ်တ္ၚိုဟ်
ဍုသာမင်ဖိုဟ်ဏီ။

ဓိန်အဲဂိုတ်ဂ္ၚာန် ဆာန်သာသနာ၊
မေတ္တာဟွံဆိုဲ ကုာတ်လဒ်တ္ၚို၊
ဟွံကိုအခေါင်မ္ဂး ဗွးဗုဒ္ဓဘာသာဇေတ်ရပှာ?

အ္ၚာကေ္ၚဟ်
ကောတ်တိုင်ပ္ၚ(ကအ်လ္ၚုတ်)
ခေတ္တ-ဘာက္ၚပ္ၚဟ်၊ ချင်မုဟ်ချင်။

ရှိဟ်က္ၚက်သာသနာ

ပရိယတ္တိမ္ဂးဂှ် ဒ္ဂရှိဟ်က္ၚက် သာသနာ-ရ။

"သာသနာဋ္ဌိတိ ယာပန ပရိယတ္တိမေဝ ပမာဏံ" ဟိုတ် သာသနာ ဝွံတန်တ်မာန် ဒ္ဂပခါန် ဗ္ဒတ်ဗ္ဒတ်ပရိယတ္တိ ပောင်ရောင်။

"ပဋိပတ္တိကောပိ ပရိယတ္တိမေဝ ပမာဏံ" ဟိုတ် ပဋိပတ္တိသာသနာ (ဝွံဒ္ဂေတ်ဒး)ဂှ် ဒ္ဂဗ္ဒတ်ဗ္ဒတ်ဒ္ဂေ ပရိယတ္တိပောင်ပ္ဍန်ရောင်။

ရသ်ဝွံ အာစာအဋ္ဌကထာဂမ္ဂိုင် ဟိုတွံလဝ်အိုတ်ရ၊ မ္ဂဲနယ်ပ္ဍန်ဟိုမ္ဂး ပရိယတ္တိဂှ် ဒ္ဂဟိုတ်ပဋိပတ္တိရောင်၊ က္ဍိုဟ်ခ္ၚင်စီက္ဍုးပရိယတ်တဲမ္ဂ ဟိုတ်မဝွံဒ္ဂေတ်တ ပဋိပတ် ဍာ်ပြမာန်ဂှ်ရ ပရိယတ္တိဂှ် ပြ္ၚပဋိပတ္တိရောင် ရသ်ဝွံ တုးပြာကဋ္ဍဒ္ဂံင်ရ။

ဥပမာ- ဇ္ၚကၠာအင်လ္ပာ ခိုင်က္ဍိုက်ဒ္ဂံင်မ္ဂး ပ္ဍဲကၠာအင်လ္ပာဂှ် ဍာ်တန်မာန်ရောင်၊ ဍာ်ဒ္ဂံဒ္ဂံင်မ္ဂး မပ္ဍံပ္ဍံဒက်သ္ၚာလစံင် ညံင်ရမပ္ဍးထောင် ရာင်ကမာန်ကို ပရိယတ္တိ မတုပ်တညံင်ဇိုကၠာ မတွံဂး ပိဋ္ဌကတ်ပိ ပါဠိပါင်ကျာ်တြဲ ဒ္ဂံတန်တ်ဒ္ဂံင်မ္ဂး ပဋိပတ္တိ မတုပ်တ ညံင်ရဍာ်ကၠာ မတွံဂး ရဲမဒ္ဂေတ်လ္ပတ်ပတိတ်ခြဟတ်ကို ပဋိပတ္တိဂမ္ဂိုင်ဂှ် ဝွံဒ္ဂေတ်တ ဒ္ဂေတ်ဍာ်ပြမာန်ရောင်၊ ပ္ဍမဏီတ်ခြဟတ် ဒ္ဂေတ်လ္ပတ်တကွေတ်မဍာ်ပြတ် ညံင်ဗိုသ်ဂှ် ဒ္ဂံမ္ဂး ညံင်ရပ္ဍံဒက်သ္ၚာဂမ္ဂိုင် မရာင်တပ္ဍဲကၠာအင်လ္ပာဂှ်မာန်ကို ပူဂိုလ်အရီဂမ္ဂိုင် မပ္ဍံကို သောတာပန်လေဝ် ဒ္ဂံတ်ဗွဲစုတ်မုချ ဒ္ဂံမာန်ရောင်။

ဝွံကတ်ုဗဒ္ဂ ဂုဏ်ဖိုလ်ဗိုဏံမာန်ဂှ် ဒ္ဂံဟိုတ် အစော်သတ္တိပောင်ရောင်၊ ဟိုတ်နူဟိုတ်မဖ်သ်ဝွံဂမ္ဂိုင် တဲပရိယတ္တိဂှ် ဒ္ဂံဟိုတ်အဓိကဗ္ဒော်အိုတ်ရောင် မ္ဂးသ္ဂးရ။

"နဝစန္ဒောဝိယ ပရိယတ္တိယာဒိတု ဝဍ္ဎမာနာသု မယံ သာသနံ ဝဍ္ဎတီယေဝ-" သ်ဝွံ ကျာ်တြဲတွံလဝ် ပ္ဍဲသံယုတ်ရောင်၊ (အဓိပ္ပါယ်တုန်-ပ္ဍဲမပ္ဍံ ပရိယတ္တိ မတုပ်တညံင်ရ လျုးသ္ဂိုင် ဂိတုမံက်တိုန်တ္ဂိုဂှ် ဗ္ဒော်မောဝ်မ္ဂး သာသနာကျာ်ပိုလေဝ် ဗ္ဒော်မောဝ် တ်တက် တိုန်ကိုရောင် မမိက်သ္ဂးရ။)

ပ္ဍဲအဂ္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာပ္ဍန်လေဝ် "ဂွံက္ၚက်ကွံဇိုန်ရ ဒ္ဂံတ်ကိုလေဝ် ဂွံမ္ဂော် သ္ၚက်ဂွံဆက်ကိုမတ္ဂိုဂှ် ယဝ်ရဟွံမွဲတ်မ္ဂး ညံင်ရတ္ဂောဝ်ဒတောဝ်မဇဂက္ဍုဂမ္ဂိုင် မ္ဂက္ၚက်အာတမ် မာန်ဒ္ဂံင်ကိုခမိ (ပူဂိုလ်) မပိတ်ခြဟတ်ကို ဝိပဿနာ (ပဋိပတ္တိ) ဂမ္ဂိုင် ဇိုန်ရဒ္ဂံတ်ဒ္ဂံင်ကိုကွံ၊ လ္ဂိကိုလေဝ်ပ္ဍမကောတ်ဗ္ဒာန် ပရိယတ္တိမွဲဟွံမွဲတ်မ္ဂး ဟိုတ်သ္ၚက်ဂွံတီညာတ်ကောတ် အရိယမဂ်မာန်ဂှ် ဟွံမွဲရောင်" ရသ်ဝွံ တွံလဝ်ရ။

ပ္ဍဲသံယုတ်အဋ္ဌကထာပ္ဍန်တုန်လေဝ် "ဒ္ဂါလ္ၚိနုင်ထဝ် မ္ဂံရော? သ္ၚက်ဂွံတီကောတ် ဗွဲမလောဲသ္ၚာမာန် ယဝ်ရချူစုတ် စ္ၚပ္ဍန်လိခ် ပ္ဍဲတွံဂတော်မ္ဂး-လုက်လအ်လ လိက်တွံဂှ် ဒ္ဂံဒ္ဂံင်ဏီဟိုမ္ဂး ဒ္ဂါနုင်ထဝ်မ္ဂံဂှ် တီကောတ်ဗွဲ မလောဲသ္ၚာမာန်တဲ ညံင်ရမကေဝ်ဗ္ဒန်အာဟွံမာန်ကို ပ္ဍမပ္ဍိုန်ဖျေကတ်ဗ္ဒာန် ပရိယတ္တိ ဒ္ဂံဒ္ဂံင်ရောင်ဟိုမ္ဂး သာသနာကျာ်ကေဝ်ဗ္ဒန်အာဟွံမာန်ရောင် သ်ဝွံ တွံစ္ၚပ္ဍန်လဝ်ရ။

ဟွံမွဲကို ပ္ဍမကတ်ဗ္ဒာန်ပရိယတ္တိမ္ဂး က္လိဝွံမဂ်ဖိုလ် ဟွံမာန် ခရ်အာသဝဂမ္ဂိုင်၊ အိုတ်အာဟွံမာန်ဟိုတ်ဒ္ဂံ သ်ဂှ်ရ(ပ္ဍဲပြကိုဟ်မိလိန္ဒပဉှာနိပ္ဍဥပဉှာ)ဂှ် မှာထေရ်နာဂသိုန် ထ္ဂးဟိုတ်ဖိုလ် ဒ္ဂိုင်ကိုသ်တဲ ဟိုသ်ထ္ဂးကုသ္ဂိုင်မိလိန္ဒ-ရ။

ဗိုလ် မဟိုသ် တွံထ္ဂးလဝ်ရော? ဟိုမ္ဂး-

"ယွံသ္ဂိုင်မပြဲ မှာထေရ်သာရိပိုတ် ပ္ဍံက္ဍုင်ပါရမိ ဗ္ဂော်ဓတ်ဟွံမာန် ဒ္ဂိုင်ကိုအသင်္ချေ ရ၊ အာစိုပ်ကေ္ၚာတ်အထောင်ဋ ပညာပါရမီရ၊ ဇိုန်ဂှ်ကိုလေဝ် မှာထေရ်သာရိပိုတ်ဂှ် ဟွံစဴဍုးနူပ္ဍမကတ်ဗ္ဒာန် ပရိယတ္တိတဲတ္ဂဟ်နခရ်အာသဝဂမ္ဂိုင် ဝွံအိုတ်အး အာမာန်ဂှ်လေဝ် ဟွံသ္ဂဟ်အစော်ရ၊ ယွံသ္ဂိုင်မပြဲ ဟိုတ်ဒ္ဂါဒ္ဂံသ်ဂှ်ရ ပ္ဍမဝွံက္လင်ပင်မိုင် (ကတ်ဗ္ဒာန်) ဂှ် ဒ္ဂိုင်တကိုဂုဏ်ဖိုလ်ရ။

ယွံသ္ဂိုင်မပြဲ တုပ်တညံင်ရသ်ဂှ်ရ ပရိယတ္တိ မတွံဂး ပ္ဍမကတ်ဗ္ဒာန်ကို ပ္ဍမသ္ဂာန်သ္ဂက် ကိုဂှ် ဒ္ဂိုင်တကိုဂုဏ်ဖိုလ်ရ။"

ရသ်ဝွံ ဟိုသ် သောင်ထ္ဂးလဝ် ဒ္ဂံရ။

ပွဲ မဟာဝေဒလ္လသုတ်ပွန်လေဝ် မာထေရ်သာရိပိုတ်ဂှ် ဓိန်ရဏ္ဍံကျုင်ပါရမီ မွဲအသဵုသဲက်ုပရဲမွဲကိုဋ်ကဝ်ကိုလေဝ် နက်ုသဘ်ဓမ္မတာ (အလ်ုလ်ု) ဇကုဂ် တ္ၚဟ်နသွက်ဇ္ ပ်ါကေ္ၚ ကိလေသ ဆအယာံမာတ် အနူလက်ကျိုက် (ညိည)ပေင်ကိုလေ်ဝ် ဟွံသ္ၚဟ်အစောံရ၊ ဂွံမိင်ကေတ် ဂါထာ မ္ၚုံတမ်ဍေ္ၚ "ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ" နူဇရေင် မာထေရ် အဿဇိဟ်ုပေင် ဂ္လိဂွံမဂ်ဖိုလ်မာန်ရောင်-"

ရသဵုဂွံ အာစာအဍ္ဍကထာဂမ္ၚိုင် ဟိုတ်ွံလဝ် အိုတ်ရ။

ထံက်ရုင်ကို အတိုင်မသ္ကုးကျုင်လဝ် ဂမ္ၚိုင်ဂွံ တုဲမ္ဂး သွက်သာသနာကျာ် ဂွံဇ္ၚော်မောဝ်ရာင်ဆဂဲ တန်တ်အာလုက်ကာလဗွဲမလအ်လမာန်ဂှ်ဟိုမ္ဂး အခန် ကဏ္ဍ ပွမကာတ်ဇ္ဍောန် ပရိယတ္တိ ပိဋကတ်ပိဏာံ ဓိတ်လ်ုဒ္ဒဟိုတ်ကိစ္စဇ္ၚော်ဒ္ၚုင်ရောဟိုဂှ် မံက်ဂတဝ်ပြာကဋ် ဒ္ၚုင်ရ၊ သွက်ပရိယတ် လိက်ပတ်ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာကျာ် ဂွံဇ္ၚော်မာန်ဂှ် ညံင်မဒှ်ကိစ္စဇ္ၚော်တ်ကို သွက်လိက်ပတ်ဘာသာမန် ပိုမရပ်စပ်ချူဇန်ဟိ ဂးဒ္ၚုင် အရိုဟ်ဒဒှ်တုဲဂွံ ဂွံဇ္ၚော်မောဝ်တ်တက်မာန်ဂှ် ကိုလေဝ် ဒ္ကိစ္စဇ္ၚော်မွဲကိုရောင်၊ ဟွံလေပ်လိက်ပတ်မ္ဂး "က-တ္ၚာန၊ ဝ-တ္ၚာဗိုင်" လေဝ်ဟွံတိတုဲ အောန်တ် က်ုဗဟုသုတပညာမ္ဂး လောကီလောကုတ္တ်ုသိ ါပြကာ ဇ္ၚော်မောဂ်တ်တက်ဟွံမာန်ရ။

ဟိုတ်ဒ္ၚါဒ္ဒသဵုဂှ်ရ၊ ညံင်ရသာသနာ တ္ၚိမ္ၚုံကို ပိုန်ကျာ်တြဲ ဂွံဇ္ၚော်မောဝ်ဂ်ုလဟ်ုမာန်ကို ဂွံတန်တ် အာလုက်ကာလအခါန်မဂွိင်သ္ၚာဲမာန်ကို ရန်တုံဗွံဓိတ် ပြိပြိတုဲ အတိုင်ညးမဟိုစ အရေဝ်မန်တမ္ၚာ "သွခမိ မိက်ဂွံသိုန် ဓိက်လဝ်ပိဋကတ် (ပရိယတ်) သွခရ် မိက်ဂွံသိုန် ဓိက်လဝ်ဒြပ်ရတ်" ဂှ်ကို မ္ၚိုန်ဖျေံကတ် ဇ္ဍောန်ပ္ၚေန်ပ္ၚဟ် သ်ုဗျာယ် ညံင်ဂွံစိကူးယးတုးကျိုဟ်ခ္ၚင် ပွဲပရိယတ်တုဲ နက်ုဒ္ဒေတ်ပဋိပတ် ဒးရးတပ်တး အးငုးတ်ဂှ်ပေင် ဩဝ်ကိုဂွံယိုက်ဍေင် ရေင်တ္ၚုင်အာ ပရေင်ဂုဏ်ဖိုလ် ဂကူ ဘာသာသာသနာမာန် သိုက်ို ညးဖအိုတ်ညိဟိုဂှ် မ္ဂးသွဏာံဆန္ဒပရဲရအ်။

နာ်စဍ္ဍောဘာသ (ဘာကျာ်-ချင်ပံင်။)

သာသနာကေ္ၚခ္ၚင် ဇ်သုန်တင်

၁။ ပွခမိ, သာမဏီတံ ဟွံတုအ်ဂ္လေင်ခရ်။
၂။ ပွဟွံဂိုင်ကတ်ကေတ် ပရိယတ်ဗွဲမရေ်သ္ၚဲရဂ်။
၃။ ပွဟွံပ္ကင်ရင်ပ္ကိုန်ပါင်ဓိုတ်။
၄။ ပွဟွံဗ္ဗါရဏါ မပ္ကင်ရင်လဝ်တုဲ။
၅။ ပွဟွံဒ္ဒေတ်လုတ်အတိုင်မတိ။

မွဲနယ်ပွန်

၁။ ပွဟွံဇ္ဍောန်ဖျေံ ပိဋကတ်ပိပါဠိအဍ္ဍကထာ၊
၂။ ပွဟွံတွံတြး ကုကောန်ကွးသာဝကဂမ္ၚိုင်၊
၃။ ပွဟွံဖျေံဇ္ဍောန် ဗွဲတြးကုကောန်ကွးဂမ္ၚိုင်၊
၄။ ပွဟွံဖ္ၚာတ်ဗွဲတြး ပိဋကတ်ပိမဇ္ဍောန်လဝ်တုဲ၊
၅။ ပွဟွံဗ္ဗါရဏာ အရထအဓိပ္ပါယ် မဖျေံဇ္ဍောန်လဝ်

မွဲနယ်ပွန်

၁။ ပွမဂိုင်ကေတ်အက္ခရ်, ပိုဒ်မဇ္ဍတ်မာရာ၊
၂။ ပွမဒ္ၚေံဇ္ဍောန် ကုခမိ, သာမဏီ, ဒါယကာတံ ဝါတ်ဂါတ်။
၃။ ပွမဝါတ်ဂါတ်ညးမဇ္ဍောန်ဖျေံ။
၄။ ပွမန္တံပိုက်ဂှာဲသ္ၚဝ် ပစ္စယ်လာဘ်လာဘ။
၅။ ပွမပါဠ္ကးတိတ်အာ သင်ကောံသင်, ဂိုဏ် ကောံဂိုဏ် (ဝါ) ပွသင်, ဂိုဏ်တံမပါဠ္ကးအာ။

ဟိုတ်ဇ်သုန်တင်ဝေင် ဂ္လေင်ကေတ်လွါဓမ္မပေင်မ္ဂး ကေ္ၚဒှ်ဟိုတ်သာသနာ ဇ္ၚော်မောဝ်တန် နွံပွန်ဇ်သုန်ရ။

ချူ = ကော်ဆာန် (ဍာန်ဟံသာ)

သာသနာကျာ်တြဲ သိုင်အိန်မင်မွဲ
(ဘဒ္ဒန္တခန္တီသာရ-ချင်ဟံသာဝတီ)

တို့ပိုန်ကျာ်တြဲ သွက်သာသနာသေ့ဂ္ဂာံတန်တ်ဂိုင်သေ့ာ်, သွက်သတ္တံသေ့ဂ္ဂာံတိတ်ဖုးအာနူဝဲခွံင်သံသာညိလဝ်ရိတ်တဲ့၊ သာသနာတို့ပိုန်ကျာ်တြဲမပြိဂ်ဖ္တောဝ်ကိုသိုင်အိန်မင်မွဲအာရောင်။ (ဝိ- ၁- ၅- ၅၃)

သိုင်အိန်ပွန်တုန်လေဝ် သွက်သာသနာသေ့ဂ္ဂာံဂိုမြဟ်, သွက်သာသနာ သေ့ဂ္ဂာံတန်တ်အာဖွဲမလအ်လကာဖါ, သွက်ဂွံဒ်သိုင်သတ္တံသေ့ဂ္ဂာံတိတ်ဖုးနူ ဇှူဝင့်သံသာဂ်သိုစိုတ်မမိပ်မြဟ် မင်မွဲအာရောင် ရသာ်ဂွံဒုင်ဝန်တ်ရ။ (သီလက္ခန္ဓပါဠိ- ၈၉- ၅- ၂၃၆)

ပွဲကာလယောသာသနာကျာ်တြဲကဿပမလဟုတ်ယုတ်ဒှ်ုင်တော်ဂ် သိုင်ဥသိနက ပိုင်ပြီလဝ်ချင်ဗာရဏာသီရ၊ အပွဲအခိင်ဂ် ခမီ, သာမဏီတံကို သိုက်သိုင်ညးချင်ကွာန်တံ ဟွံမင်မွဲတ်ခရ်သီလ, ဟွံဒ္ဂေတ်တ်ခရ်မပြိတံအိုတ်တဲ့ မွံကိုဒ္ဂေက်မလိုလာ်တ်အိုတ်ရ။

* ခမီ, သာမဏီတံပွန် ပွဟွံကိတ်ညီ, ပွဟွံဂပ်ဝ်ကိုခမီ, သာမဏီတံဂ် တုအ်သွလ္ဂိပရာတဲ့ဂယိုင်အာလမျိုအိုတ်ရ။
* ခမီဗြ, သာမဏီဗြ, သိက္ခာမာန်တံပွန် ပွဟွံကိတ်ညီ ပွဟွံဂပ်ဝ်ကိုခမီဗြ, သာမဏီဗြ, သိက္ခာမာန်တံဂ် တုအ်သွလ္ဂိပရာတဲ့ ဂယိုင်အာလမျိုအိုတ်ရ။
* ဒါယကာဘာတံပွန် ပွဟွံကိတ်ညီ ပွဟွံဂပ်ဝ်ကိုဒါယကာဘာ တံဂ် တုအ်သွလ္ဂိပရာတဲ့ဂယိုင်အာလမျိုအိုတ်ရ။
* ဒါယိကာဇျဉ်တံပွန် ပွဟွံကိတ်ညီ ပွဟွံဂပ်ဝ်ကိုဒါယိကာဇျဉ် တံဂ် တုအ်သွလ္ဂိပရာတဲ့.ဂယိုင်အာလမျိုအိုတ်ရ။
* ခမီတြံု, ခမီဗြ, သာမဏီတြံု, သာမဏီဗြ, သိက္ခာမာန်တံကိုသိုက်ဒါယကာ, ဒါယိကာတံခရ်မပြိဟွံမွဲ သေ့ာ်နူသီလ ဒ္ဂေတ်ဟွံကိတ်ညီကိုဝိနယ်တံဂ် ဟိုတ်နူသွလ္ဂိပရာတ်ဂှ်ရ စုတ်ချိုတ်နူဘဝတံဂ်တဲ့ မွးအာဂ္ဂိုဒြ်ဒှ်ုင် ပွဲဒုဂ္ဂတိဘုံအပါယ် မပေင်ကျိုဟ်တ်အိုတ်တဲ့ အာဂ္ဂိုဒြ်ပွဲသုဂတိဘုံမဆာဲ မတွံဂး ဘုံမွိဟ်, သွဝ်, ဗြို, နိဗ္ဗာန်တံ အာန်လောန်အာရ၊ အပွဲဘုံမဆာဲတံပွန် သွဝ် တြဲဘုံလေဝ်လှုသုန်ကြံတ် နကိုဒေဝတ်တြံု, ဒေဝတ်ဗြတံအိုတ်ကိုရ။
* ဟိုတ်တံဂ် သိုင်အိန်ညာတ်ကောက် ဒှ်ဟိုတ်သာသနာလဟုတ်ယုတ်, ဒှ်ဟိုတဲသတ္တ ဒုဒ်ခ်လောန်ရ၊ တှုဟ်နသာသနာသေ့ဂ္ဂာံတန် တ်အာလုက်လိုသ္ဂာံမာန် နကိုဂမြင်ဥာဏ်ချပ်ရ၊ သိုင်အိန်ဂ် နိမိတ်ဗဒ်ရုပ်လှု ကောန်ဒေဝတ်မာတလိဂ်နိမိတ်ဗဒ်ရုပ်ကျိုလမ္ဂက်ဖ္ဂော် မဒက်ဂြေန်လဝ်နကိုဇုက်ဒ္ဂက်မသုန်ဒ္ဂက်တဲ့ ပြာပ်ခေ်ကျူင်ချင်မွိဟ်ပိုဏံရ၊ ကျိုလမ္ဂက်ဖ္ဂော်ပွန်လေဝ်နကိုရမျာင်မဖေက်လကိုတ် ကီတိုန်စိုကိုဗြုတမ္ဂဝ်အာ လွဲာ်လွှူစိုဘဝဂ် လွဲာ်သှူဝ်စိုနရက်အဝိက်မိင်မာန်ရ။
* ပွဲကာလဂ် သိုင်ကိုသိုက်ကောန်ချင်ဗာရဏာသီတံဖအိုတ်ဂ် ဖေက်လကိုတ်တဲ့ ကှာတ်ပါင်တြင်သိုတဲ့ အောပ်မာဒှ်ုင်အိုတ်ရ၊ သိုင်ဥသိနက

ပ္ဍန်လေဝ် ဟိုတ်နူဖေက်လကိုတ်လောန်တဲ့ ကော်တၭကမ္မောန်မောင်မဂမ္ဒိုင်တဲ့ တိုန်အောပ် ဒွံင်လ္တူပြာသာဒ်သ္ဒုင်အိုတ်ဂှ်ရ၊ ကွိုလမ္မံက်ဖ္ဒော် ဂှ်ပ္ဍန်လေဝ် တဲဓါပ္တိုန်လ္တူဇ္တင်ကျာပြသာဒ် သိုင်ဂှ်တဲ့ သ္ဒတ်အကၢဲအရာ ညံင်ရ်မကီတ်တ် ကိုရ၊ သိုင်ဥသိနကဖေက်တၭကွိုဂှ်တဲ့ ကော် တ်လ္ဒတဲ့ ကိုခေက်ဏာကွိုဂှ်ရ။

သိုင်သ္ဒာန် = ယွံလေဝ်လ္ဒ---မူရ်ဟိုတ်နူဟိုဇ်လိုမ္ဒဲမ္ဒံ တဲ့ ကွိုလမ္မံက်ဖ္ဒော်ဏံ ကီတ်နကိုရမျာင် မဖေက်လကိုတ်ဂှ်ရော? တဲ့ပ္ဍန်လ္ဒလေဝ် မူရ် ဟိုတ်နူဟိုတ်လိုမ္ဒဲမ္ဒံတဲ့ မဂွံကျုင် ဒွဲါဂွံဂှ်ရော?

လ္ဒသွဟ် = ယွံလေဝ်သိုင်မပြ---ကွိုအဲဂှ် မ္ဒံပိုက် မိက်ဂွံစဖျူန်မ္ဒိဟ်တဲ့ မ္ဒးကီတ်ရ။

သိုင်သ္ဒာန် = ယွံလေဝ်လ္ဒ---မူရ်မ္ဒိဟ်ဂကူလိုမှ မစတ် ဂှ်ရော?

လ္ဒသွဟ် = ၁ိုင်အိန်မနိမိတ်ဗဒ်လဝ်လ္ဒဂှ် ရ်သာ်ဂွံ ၁ွဟ်တၭကိုရ--- ယွံလေဝ်သိုင်---

(၁) ခမိဒုသီလ လ္တက်ကျေဟ်လဝ်သုာ, တၢ၁တ်လဝ် ကွိုပ်, ပွဲပ္ဒးရပ်ထဲတဲ့ မဇိက်တၭဗုဂှ်ကို။

(၂) ခမိဒုသီလလ္တက်ကျေဟ်လဝ်သုာ, တ[illegible]လဝ် ကွိုပ်, ဒုင်စုသိုင်ရ် ကာမဂုဏ်မသုန်ပြ[illegible] မသ္ဒတ္တ် ဒွံင်ဂှ်ကို။

(၃) ရသိမ္ဒံကိုသော်မဂွိုင် မကွိုခ္ဒက်တၭနကိုတွိက်တိ, သော်ခိုပ်လေဝ်ကွို, အိက်ငေက်လေဝ်ပေင်ခြိပ် ဂေတ်လန်ဖျေအိက်ဩန်တဲ့ မဗက်ဒွံင်ခတ်ဂှ်ကို။

(၄) ဗဗ္ဒးကတ်လုတ် လဝ်ကွတ် ဗေဒင်ဟောရာ, သၢဝတ္တိဆန်, ပြကိုဟ်စီရေင်ပ္ဍန်စံင်ယဇ်တဲ့ ကိုပူဇတ် နဒဒ်စံင်ယဇ်အိုတ်ဂှ်ကို။

(၅) ကောန်ဇာတ်တံပ္ဍန် သိုက်မြိမြန်လ္ဒိပရာ မိမဗျူ ဓါမာန်ဒွံင်ဂှ် ဟွံမြိမြန်လ္ဒိပရာမိမဓါဂှ်ကို။

(၆) ကောန်ဇာတ်မပွံင်အဲကွာဲ မိမဗျူဓါဂှ်ကို။

(၇) သမ္မာအ္ဒာကိုဒ်, သမ္မာမိသဟဲကိုဒ်, သမ္မာကော, အမူ, အနၢဲတံကိုဒ် မ္ဒိဟ်တံပွမကွိုလောန် ဒဟ် ကာမဂုဏ်တံဂှ်ကို။

(၈) ဗဗ္ဒးတံရပ်သ္ဒာ်, မြတဲ့ ပွမပွံင်စးဒ္ဒိက်တံဂှ်ကို။

(၉) ဗြကွာဲမ္ဒံကိုရပ်သာ်ဂေါဝ်ဆၢဲ ဟွံမ္ဒဲကိုပိုန်ဒြပ်အဲ ကွာဲတံဂှ် ပံင်ဖက်ကိုမ္ဒိဟ်တြဲုတံတဲ့ ပွမဒုင်စသိုင် တသိုခ်ကာမဂုဏ်တံဂှ်ကို။

(၁၀) မ္ဒိဟ်တံမ္ဒံတၭကိုကသပ်မယုတ်မာတဲ့ ပွမလိမ်စ္ဒာဲတ် ပွဲဂတမတ်တံဂှ်ကို ကွိုလမ္မံက်ဖ္ဒော်ရန်ဗွးတဲ့ ဂိတ်စတ်အိုတ်ရ။

* ယွံလေဝ်သိုင်မပြ အတိုင်မဇ္ဒာန်ထ္ဒးပ္ဒုင် လ္တူတော်ဂှ် ယြိပူဂိုလ်မ္ဒဲ ယဝ်ဟွံဒ္ဒေတ်တၭမ္ဒး ကွိုလမ္မံက်ဖ္ဒော် ရန်ဗွးတဲ့ ကြက်စတ်အိုတ်ရ၊ လ္ဒဟ်အဲလ္ဒဏံ ညံင်ဟွံဂွံဗွး မ္ဒးဒက်ဂြေန်လဝ် နကိုဇုက်ဒ္ဒက်မသုန်ဒ္ဒက်ဗွဲမဗိုန်ခွံရ။ ကောန် ဒေ၁တၭမာတလိ မနိမိတ်မဒ်လဝ်ကွိုလမ္မံက်ဂှ် ၁ွတ်အကၢဲအရာ ဗိုရန်ဂစာန်ဒွံင်ဇုက်ဗိုမိက် ဂွံစတ် ညးမပ္တဲပ္ဒသရာ်ပါပ်တံဂှ်အိုတ်ရ။

* သိုင်အိန်မနိမိက်ဗဒ်လဝ် အယောင်အလာလ္ဒ ဂှ်ကို ကောန်ဒေဝတၭမနိမိတ်ဗဒ်လဝ် အယောင် အလာကွိုလမ္မံက်ဖ္ဒော်ဂှ်ကို ပလိုကျေ်နိမိတ် ဗဒ်တံဂှ်တဲ့ သ္ဒတ္တ် ဒွံင်ဗွဲကယျိုင်ပကတိ သိုင် အိန်, ကောန်ဒေဝတၭဂှ်ပ္ဍန်ရ။

* အဲဂှ်သိုင်ရောင်လ္ဒဟွံသေင်ရ, အဲဂှ်ကောန် ဒေဝတၭမာတလိရောင် ကွိုလမ္မံက်ဟွံသေင်ရ၊ ရ်သာ်ဂွံဒုင်ဝန်စဝ် ကသိုင်ကိုသိုက်ညးချင် ကွာန်တံတဲ့ တွံတၭကိုခရ် ဂါထာမ္ဒံငှ်ဟ်မး ကွံကသာပ်ဇီပန်ဂါထာ နကိုဂါထာမ္ဒံယ္ဒ “သတာရပာ”ရ။ သိုင်ကျော်ညးချင်ကွာန်တံ ဂွံမိင်ကောတ်ခရ် နူဇရေင်သိုင်အိန်ဂှ်တဲ့ မင်မ္ဒဲ တၭခရ်သီလကျော်သရဏာဂုဏ်အိုတ်ရ၊ ပွဲ္တုတ် ဒါန, သီလ, ဘာဝနာတံအိုတ်ရ။

* ဟိုတ်နူမ္ဒိဟ်တံ တၢအ်လ္ဒါကသိုလ်မတွံဂး ဒါန, သီလ, ဘာဝနာဂှ်ရ ကွိုဂွံသုဂတိဆၢဲဟွံသ္ဒး အပါယ်အိုတ်ရ၊ ပွဲကိုချင်သ္ဒဝ်တော်ပ္ဍန်လေဝ် ကောန်ဒေဝတၭတြဲု ကောန်ဒေဝတၭဗြတံ ပေင်ကွိုဟ်ဒွံင်ပွဲကွာအ် ဥဒျာန်ဒေဝတၭဏံ အိုတ်ရ။

ဏ္ဍဝ္ဂံဒ္ဓ်ခေတ်သာသနာ ကျာ်တြဲကသပ လဟုတ်ယုတ်ဒ္ဂိုင်ဂှ် ဗိုသ္ဂိုင်အိန်တံ ဟံင်ပြာ်မင်မွဲက္ဍုင်မဒ္ဓ်ရ။

ထံက်ရံင်ကို်သာခကေတံဂှ်တဲ့ ပိုဲညးလောကတံ ဟီုစဒ္ဂိုင်"သာ့သနာအိန်" အိုတ်ရ ဗွဲစွတ်တုန် သာသနာတံဂှ် ဒ္ဓ်သာသနာအိန်ဟွံသေင်ရ ဒ္ဓ် သာသနာကျာ်ပေင်ရ ဗိုန်ဂှ်---ဟိုတ်နူဒ္ဓ် ခေတ်သာသနာလဟုတ်ယုတ်တဲ့ သ္ဂိုင်အိန်တံ မင်မွဲက္ဍုင်ကိုဂှ်ရ ပိုဲညးလောကတံ ကော်ခ်စ သာသနာအိန်ရ၊ သာသနာအိန်တံဟွံမွဲ သာသနာကျာ်ပေင်မွံ့တ်ရ။

ပွဲကာလလ္ပုဟ်ဝွံ ဒ္ဓ်ခေတ်သာသနာ ကျာ်တြဲ ဂေါတတမပိုရ တ္ဍိပိုန်ကျာ်တြဲ ပိုဲ ဂွိင်ဖေက် ပိုဲသတ္တံ ဒးဂေတ်ဝင္ဒသံသာဏံတဲ့ စွံ ပ္တန်လဝ် သာသနာ စှ်းကျာ်တြဲနဲသာမသုန်လိုသ္ဂာံ နဂ်ိုမမ္ဒဒေသနာ ဒ္ဂါလက်ကိုပန်လို (ဝါ) ပိဋကတ်ပိမတ္ဂံဂး သုတ်, ဝိနယ်, အဘိဓရ်ရ (ဝါ) ပရိယတ်, ပဋိပတ်, ပဋိဝေဓသာသနာရ၊ လ္ပုဟ်သာသနာကျာ်တြဲ မသုန်လိုသ္ဂာံဂှ် ကို လောန်အာ ဓါလိုမသုန်ကွံပန်စော်မွဲ(၂၅၄၁) သ္ဂာံရ ဗိုန်ဂှ် သာသနာကျည်တြဲ ပိုဲ ဂိုလဟိုဒ္ဂိုင်ညံင်ရသ္ဂိုင်တဲ့, သ္ဂိုင်ဂိတုဏီရ စိုပ်ခေတ် ကာလသာသနာ ကျာ်တြဲပို ဂိုလဟိုဒ္ဂိုင်ညံင် ရသ္ဂိုင်တဲ့, သ္ဂိုင်ဂိတုဏီရ စိုပ်ခေတ်ကာလ သာသနာ ကျာ်တြဲ ပိုလဟုတ်ယုတ်တော်မွဴး ကော့သ္ဂိုင်အိန်တံ ကြက်မင်မွဲထွ္ဍင်လပိုပ္ဂန်ရောင်၊ ဟိုတ်ဒ္ဓ်သာ်ဂှ်ရ "ခေတ်သာသနာကျာ်အိုတ်မွဴး စိုပ်ခေတ်သာသနာအိန်ရ" ဂလာန်တံဂှ် ဒ္ဓ်ဟွံဒုာ်စွတ်ရ၊ သာသနာအိန်ဟွံသေင် သာသနာကျာ်ပေင်ရ။

ဘဒန္တခန္တီသာရ
ဘာတိုက်ပရိယတ္တိမန် သုခကာရီ
ချင်ဟံသာဝတီ။

"ညာတ်သ္ဂိုင်ဗက် လ္ပဃရက်ဍူ"

ကြာဂမ္ဘတဲ့ သ္ဂာဘဲယဝ်အး၊
ဗိုန်ပရာန်ကာတ် စိုတ်မာတ်ဟွံစှ်း၊
သ္ဂိုင်တွံဆုဍြ ယဝ်ဘဲပေင်ပြး၊
ဗိုဟ်ဩိုဟ်ကို လ္ပဟိုကြိုထိုင်သး။

သ္ဂိုင်မွဲ့ဍူဂှ် ယဝ်ဒ္ဓ်သ္ဂိုင်ဆာဲ၊
သ္ဂက်ခန္ဓမွဲး ဗ္ဂးအန္တရာဲ၊
ယဝ်သ္ဂိုင်ဟွံဒုာ် ပယာံမွဲးဗ္ဂာဲ၊
လမျိုအိုတ် သ္ဂဟိုတ်ဘဲအန္တရာယ်။

ညာတ်အာသ္ဂိုင်ဗက် လ္ပဃရက်ဍူ၊
သ္ဂိုင်ဆာဲဟွံဆာဲ ပါပါချပ်ကူ၊
သ္ဂိုရံင်ကိုအး က္ဍးတဲ့လုပ်ဍူ၊
တီဟိုတ်ဖို ထေက်ကိုဒးသ္ဂဍူ။

မာံပူဇ(ဒ္ဓ်ထောင်)
ခေတ္တ-ဘာခရိုက်သာံ၊ ချင်ရေဝ်။

ကြက်ဂကူရ ဂကော်ရာမည

ယွံ ကောန်ဂကူပိုယ်မန်တံညးဂမ္ဂိုင်အဇ လ္ပါဟ်ဂကော်ရာမညနိကာယ အလုံဒေသရးမန်ပိုယ် ဟိုတ်နူကိုညးမအာဂတ ပ္ဍတရ်တံ ညီသာသ္ပဟ်နန် ဒ္ဂမ္ဂဲကသပ်မ္ဂဲဂ္ၚန်တဲ ညံင်ရ်ဂကူဇကုဟွံဂွံတ္ၚဇိုက်အာ အကြာဂကူညးသ္ဂာင်ကိုဲ၊ အရေဝ်ဇကု, လိက်ပတ်ဇကု, ယေန်သ္ဂာင်ဇကု, သာသနာပိုယ်မန် ဟွံဂွံဇိုပ်တ္ၚအာ အကြာဂကူညးသ္ဂာင်ကိုတဲ၊ ညးတံဟွံရန်တ္ၚကို လ္ပောင်လ္ပေတ် ဍောင်စိုတ်ကာယတဲ ညံင်ရ်ဂကော်ဏံ ဂွံဇ္ၚော်မောဝ်တ်တက်တိုန်အာ ညံင်ရ်ဂကော်ဇကု ဟွံဂွံလို လဟ်အာ ရန်တ္ၚသ်ဏံတဲ ညးတံပ္ဍိုတ်ကျုင်မံင်ခြပ်ဟာတ် ထပါကျုင်မံင် အကြာတင်ဝါတ်တံတဲ၊ လ္ပါဟ်ပေင်အာ ပ္ဍိုင်ဓါက္ကသုန်သ္ပာံတဲ ညးတံကျောန်တ်သဘင်တ္ၚင်မ္ဂဲ ကော်ဂးသဘင်သြန်ရတ်ရ။

ယွံဂကူပိုယ်မန်တံညးဂမ္ဂိုင် မ္ဂိဟ်ဇ္ၚော်ဇ္ၚော် ညးမအာဂတ ပ္ဍတရ်တံ ရန်တ္ၚလဝ် ညံင်ရ်ဂကော်မ္ဂဲမ္ဂဲ ဂွံကတိုဒ္ဂ က္တိုဒ္ဂတဲ ညံင်ရ်ဂွံမိုန်ဗတ်အာ အဓာန်ဂတဗ္ဂဲ မလံလကာဖါမာန်ဂှ် စိုတ်လို်ညးတံပ္ဍိုတ်ကျုင်မံင်ခြပ်ဟာတ် စိုက်လို်ညးတံဒ္ဂကျုင်မံင်ဒဒိုက်နာနာသာ်နာနာပက္ကရ ဂှ်လေဝ် ညးလ္ၚိုလ္ၚိုတံဂှ်တီကေတ်ဟွံမာန်သက်သက်တဲ သိုက်ုဟွံဂွံပါပဲါမ္ဂဲသာ် ဂုဏ်ညးမအာဂတပ္ဍတရ်တံဂှ် ဟွံဂွံညာတ်ကေတ်တဲ ဂကော်ရာမညဂွံ ဂကော်ဇ္ၚော် မောဝ်ဂကူဟွံသေင် ဂကော်ဗက်သြန်သက်က်ဏောင် ရ်သာ်ဂွံ ညးမဟိုစသာ်ဏံဂှ်လေဝ်နွံမံင်ကိုရ၊ ဆဂး ညးမဟိုတ်ဂလာန်သာ်ဏံဂှ် မ္ဂိဟ်တ္ၚပညာဟွံသေင် မ္ဂိဟ်အပြော်၊ မ္ဂိဟ်ညံင်ဆ္ဍ္ဂတ်၊ မ္ဂိဟ်ယုတ်လ္တူဂကူ၊ မ္ဂိဟ်ဂကူကက္ဂ၊ ကာလသတ်ပ္ဍဲလ္တူဒ္ဂ ဗက်သြန် ဂကော်တော် အဲသတ်လ္တူဒ္ဂဟွံသေင်ပုဟ် အဲသတ်ပ္ဍဲ ဍာ်ဏောင်ကာလသတ်ပ္ဍဲဍာ်ဗက်သြန်ဂကော်တော် အဲသတ်လ္တူဒ္ဂဏောင် ရ်သာ်ဂွံညံင်ရ်မဟာလောတ်တ်ကို၊ မ္ဂိဟ်ဂကူကက္ဂတံဂှ်ရဲကျဂြိပ်ဒ်မာန်ဗက်စဏောင်ဂှ် ပိုယ်မိက်ဂွံသ္ဂး စသာ်ဏံရ။ မူဟိုတ်ရောဟိုတော် အယောစရိုဟ်ဍာ်ခြပ်သ္ဂင်ခရ်မန် ပ္ဍဲကိုဍုင်လ္ဂုင်တော်ဂှ် ကျာ်ဇ္ၚော်အ္ဓာဥက္ကဋ္ဌ ဂကော်ရာမညနိကာယ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတာဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ၊ ကိုလဝ် သြဝါဒကိုပိုယ်ကောန် ဂကူမန်တံညးဂမ္ဂိုင်နွံမံင် ဗိုလ်ရောဟိုတော် "ကြက်မ္ဂိဟ်ဂှ်ပုင်၊ ကြက်ဍုင်ဂှ်မ္ဂာန်၊ ကြက်ဂကူဂှ် လိက်ပတ်၊ ကြက်ဂကော်ဂှ်သြန်" ညးဟိုတ္ၚန်လဝ်ဂလာန်ကို ပိုယ်ကောန်မန်တံသာ်ဏံရ၊ ရန်တ္ၚကိုဂလာန် ကျာ်ဇ္ၚော်အ္ဓာဥက္ကဋ္ဌ ဂကော်ရာမညနိကာယဂှ်တဲ ဂကော်မ္ဂဲမ္ဂဲဂွံကတိုဒ္ဂဟိုဂှ် သြန်ပေင်ဒးအာဂတပ္ဍတရ် ဏောင်ဂှ် ပြာကတ်မံင်ရ၊ မုရ်ဂကော်လို်မ္ဂဲဟွံဟို ယဝ်ခါရ သြန်ဂကော်ဟွံမ္ဂဲမ္ဂးတော် ဂကော်ဂှ်ဂွံတန်တ်အာ ဗ္ဂဲမလံကာ ဖါမာန်ဂှ် ဒ္ဂဟွံမာန်ပုဟ်ဂှ် ကိုဂွံကျုးမံင်ပ္ဍဲမတ်ကောန် ဂကူပိုယ်အိုတ်ညိ ညးလ္ၚိုလ္ၚိုပ္ဍန်ဂှ် ဟိုတ်နူနွံ ကိုညာဏ် ပညာခရ်ဗ္ဂာရဏာ ပါပဲါခရ်ဍာံ ခရ်ဗ္ဂတ်ဒးတံဂှ် ညးတံတီကေတ် ဒဒ္ဂရကြက်ဂကော် ဂှ်သြန်တဲ ရိုဟ်ဒဒ္ဂသ္ပာံ စိုပ်ပယျာံအခိင်ကော်ခရိုဂှ် ဇိုန်ရညး တံတိုန်ဟွံစိုပ်ကိုလေဝ် သ္ဂက်ဂကော်ဏံ ဂွံဇ္ၚော် မောဝ်တ်တက်အာ အကြာဂကူညးတ္ၚဟ်သ္ဂာင်မာန်ဂှ် နကိုစိုတ်ဓာတ်ဆာန်ဂကူဆာန်ဂကော်ဍိုက်က်ပေင်ဝ် ညးတံထံက်ပင်ရိုဗင်မံင်ဂကော်ဏံဂှ်လေဝ်နွံတ်ကိုရ၊ ညးလ္ၚိုလ္ၚိုပ္ဍန်ဂှ် ဖေက်ဒးစုတ်သြန်တဲ ဂကော်ဏံဂှ် မုရောဟွံဆေင်စပ်ကိုအဲပုဟ် ရ်ဂွံပါဲဟလောတ်မံင်ဂှ် လေဝ်နွံတ်ကိုရ၊ ဂကော်ဏံဂှ်၊ အလုံကောန်ဂကူ ပိုယ်မန်ဖ္ဍိုတ်ဂှ် ဆေင်စပ်မံင်သိုဖ္ဍိုတ်ဏောင်ဂှ် စ္ပတ်သမ္ဘိ လဝ်အလုံကောန်ဂကူပိုယ်မန်တံအိုတ်ညိ၊ မ္ဂိဟ်လ္ၚိုလ္ၚို ပ္ဍန်ဂှ် ဟိုတ်နူထေင်သောဲကိုဂကူ, ထေင်သောဲကို လိက်ပတ်, ထေင်သောဲဂကော်ဇကုတဲ ဖံက်ပ္ဍန် သစ္စလ္တူဂကူလ္တူဂကော်တံဂှ်လေဝ် နွံတ်ဗ္ဂဲမဂ္ဂိုင်ရ၊ မ္ဂိဟ်တံဂှ် မူဟိုတ်ဂွံဖံက်ပ္ဍန်သစ္စ လ္တူဂကော်ဂှ်ရောဟိုတော် ဟိုတ်နူကို ထေင်ဇ္ၚော်ကိုဂကူညးတ္ၚဟ်လိက်ပတ် ညးတ္ၚဟ်တဲ ဖံက်ပ္ဍန်သစ္စလ္တူဂကူလ္တူဂကော်ဏောင်ဂှ် ဟွံလ်လေဝ် ပြာကတ်မံင်ဟာတဲရ၊ မ္ဂိဟ်တံဂှ် မုဥပမာတုပ်ရောဟိုတော် "ညံင်ရ်ခဲါဒ္ဂတ် ပစပရေံကိုခဲါဒ္ဂတ်" ကိုရ၊ မူဟိုတ်ရောဟိုတော်မန်ဟိုဂှ်ပါ အာသိုကောန်မန်ဖ္ဍိုတ်ရဟွံသေင်ဟာ၊ မန်ပရေံမန် ယုတ်ဟိုတော် ဇ္ဂာပ်ပိုယ် ကောန်မန်ဖ္ဍိုဏ် ပရေံယုတ်အာ

သိုဖ္ဖိုတ်ရသေင်ဟာ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရမန်ကိုမန်လွထေင်သောဲ ညးသ္ကုံညိ၊ ခိုပ်လေဝ်မန် ပရေဲလေဝ်မန်ရတော် ကိုဂွံဒ်မွဲကသပ်မွဲဂှ် ဇ္ဍပ်ပ်ပိုယ်ကောန်မန် သိုညးဖိုတ်ညိ၊ ညးလ္ပိုပွန်ဂှ် ဓိုတ်လိုထေင်သောဲကို ဂကော်ဏံ ဓိုတ်လိုရောဟိုတော် အံင်ဖှးအာနူကိုဂကော် ရာမညဏံ တန်ဇ္ဍော် တန်ဓမ္မစာရိယဂှ် ဓိုတ်တန် သ္ဍိုင်မူလအလိုသိတံဟွံဒ်ပုဟ် ရ်သာ်ဂွံ မ္ဒိုဟ်ဂံင်သ္ဂးဂှ် လေဝ်နွံတ်ရ၊ မ္ဒိုဟ်သ္ဂးတ်သာ်ဏံဂှ် တုပ်တ ညံင်ရ် "က္ဍိုကီဂိတု" ကိုရ၊ က္ဍိုကီဂိတုဟိုဂှ်ပါင်သွက်စ ဟွံမွဲသွက်သ္ဂာဲဟွံမွဲတုဲ ဟိုတ်နူကိုပါင်သ္ဂး လောန်အာတုဲ ကီဝေင်ဂိတုရ၊ မ္ဒိုဟ်တံဂှ်လေဝ် ဟိုတ်နူကိုဂိဟွံလေပ် ခရ်ဗ္ဗာရဏာဟွံမွဲတုဲ သ္ဂးတ်အိုတ်ရ၊ မူဟိုတရောဟိုတော် ဒဒ်ရဇကုဟိုဏာအရောဝ်ဏံဂှ် ပါမံင်သိုဇကုဏောင်ဂှ် ဟိုတ်နူတိကေတ်ဟွံမာန်တုဲ ပါင်သ္ဂးလောန်တုဲ ဟိုတ်ဂလာန်သာ်ဂှ်ဏောင်ဂှ် ပိုယ်မိက်ဂွံဟိုစသာ်ဏံရ၊ တုဲပွန်လိက်သွဟ်လဝ်ပွဲအလိုသိမု ဒ်လိက်ကျာ်၊ လိက်သွဟ်လဝ်ပွဲဂကော်ရာမညဂှ်ဟွံဒ်လိက်ကျာ်ပုဟ်ဂှ် ညးလိုသ္ဂုတ်သ္ဂာတ်လဝ်ကိုရော? လိက်ကျာ်ခရ်ကျာ် တုပ်ပ်ရတော် မူဟိုဟ်ဂွံပါပါထော်ဂှ်ရော လွပါပါ အိုတ်ညိမန်၊ အမိကခ္ဍေဂှ်က္ဍိုဟ်ရဟွံသေင်ဟာ၊ က္ဍိုဟ်လိက်တုဲမူရ်လိက်မွဲဖျေဲဖျေဲ ဖျေဲမာန်ဖ္ဖိုတ်ရ ဟွံသေင်ဟာ၊ ယဝ်ခါရဟွံက္ဍိုဟ်လဝ်မ္ဂး နူကိုဂကော် အလိုသိတော် အံင်လဝ်ကဆံင်လိုလေဝ်ကိုဒ် ဒ်ဂွံဖျေဲလိက်ဇပ်ဍပ်ဂွံနွံကိုရ်ကွေဲကွေဲဂှ် ဒ်ဟွံမာန်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရတော် ယွံဂကူပိုယ်တံညးဂမ္ဍိုင် သ္တုဂကူ သ္တုဂကော်ဇကုဂှ် လွထေင်သောဲ လွပါပါလွသာဲခြာ ထော်ညိ၊ ဂကူမန်တုပ်ပ်ရတော် မုသွက်ဂွံဒးပါပါနွံဂှ်ရော လောဲလေဝ်ဂကူမန် ဝါတ်လေဝ်ဂကူမန် ခိုပ်လေဝ် ဂကူမန် ပရေဲလေဝ်ဂကူမန်ရတော် သွက်ဂွံပါပါညးသ္ကုံ ဂှ်ဟွံမွဲရ၊ ပိုယ်ဂကူမန်ဂှ် ဟိုတ်နူတိတ်ဗှးနူဘဝခ္ဍိက် ဟွံမာန်ဏီတုဲ ညးမွဲကော်ညးမွဲ ညံင်ရ်ကောန်မွဲမိ ညံင်ဂွံဒ်မွဲဂွန်တုဲ သွက်ဂကူ သွက်လိက်ပတ် သွက်ယေန် သ္ဂာင် သွက်သာသနာပိုယ်မန်တံ ဂွံဇ္ဍော်မောဝ်တ်တက် အာမာန်ဂှ် ညးမွဲကော်ညးမွဲ ကသေံကွဝ်တုဲ တိုင်ပ္ဍုရန် တုံလဝ်တံဂှ် ပ္ဍဝ်ဏာက္ဍိုပ်အိုတ်ညိမန်၊ ဇကုဓိန်ရအာဂတ ပ္ဍတရ်က္ဍိုက်က္ဍိုပ်ဟွံမာန်ကိုလေဝ် တောဲဗက်လက်ကရ် ညးမအာဂတပ္ဍတရ်တံဂှ်တုဲ ဓိုတ်သ္ဂုဟ်အဓောံကိုခြဟာတ် ဇကုဂှ်သွက်ဂကူလိက်ပတ်ယေန်သ္ဂာင်သာသနာ ဂွံဇ္ဍော် မောဝ်ဂှ် ပ္ဍိတ်ခြဟာတ်အိုတ်ညိမန်၊ ညံင်ရ်မ္ဒိုဟ်လိုမွဲမွဲရ်ဂှ် ဇကုဂွံအာဂတလေဝ်အာဟွံဂွံ ဇကုဒးအာလက်ကြိဂှ်လေဝ် ဥဟ်ဓိုင်မ္ဒိုဟ်အာဂတ၊ အေမ္ဒိုဟ်ဂကူဏံဂှ် မူရ်ကမ္ဍောန် မွဲကျောန်န် သွက်ဂွံဇ္ဍော်မောဝ်မာန်ဂှ်ဟွံမွဲသက်ကရ်ရ၊ ယဝ်ရစွံလဝ်ပွဲဂကော်လေဝ် အယာံမာတ်ဟာချိန်ဝေင်ခြ ဟာတ်ဂကော်ကိုရ၊ မူဥပမာတုပ်ရောဟိုတော် "ညံင်ရ်ပိုယ် ဆာန်ချူလဝ်ခြုဓာတ်မွဲတ္ဍင်တုဲ လ္ပိုပရာလဝ်ပွဲသိုရ" ခြုဓာတ်ဂှ်ဟိုတ်နူဒ်မံင်သတ်ဂှ်တုဲ ဓိန်ရစွံလဝ်ပွဲသိုဂှ်လေဝ် ဖေက်ခ္ဍေံစံက်ဒးဇကု ဂွံထခ္ဍေင်ပ္ဍိတ်ဏာမုးသိုဂှ်လေဝ် ဖေက်ညးတ္ဂဟ်တက်ဂစိုတ်ကွေဲခ္ဍေ မ္ဒိုဟ်ဂကူဏံဂှ် တုပ်တညံင်ရ်ခြုဓာတ်ဏံကိုရ၊ နွံဂှ်လေဝ်ကျာတ် ဟွံမွဲဂှ်လေဝ်ဝါတ် ဂွံပါထော်နူဂကော်ဂှ်လေဝ် ဟိုတ်နူ ဒ်မံင်ကောန်မန်ဇကုတုဲ ဂွံပါထော်သက်ကရ်ဂှ်လေဝ်ပါ ဟွံဂွံရ၊ ဇ္ဍပ်ပိုယ်မန်ဖ္ဖိုတ်ညံင်ရ်ဟွံဂွံဒ်မ္ဒိုဟ်ဂကူ ခြုဓာတ်ဏံဂှ် ညးညးအဲအဲဝေင်ပါမင်မွဲလဝ်ဇကုဇကု အိုတ်ညိဂှ် ပိုယ်မိက်ဂွံကိုဏာခရ်သတိရ၊ ကောန်မန်ကို ကောန်မန် ညးမွဲကော်ညးမွဲ လွချိုက်ညးသ္ကုံတုဲ လွထေင် သောဲညးသ္ကုံအိုတ်ညိ၊ ညးမွဲကော်ညးမွဲ ကိုဂွံကော်ဓရိုဒ်င် ညံင်ရ်အော်မွဲစန်အိုတ်ညိ၊ ကော်ဓရိုတုဲ ညံင်ရ်ဂကူဇကု ဂွံဇ္ဍော်မောဝ် ညံင်ရ်အရေဝ်ဇကုဂွံပြာကတ်အာ အကြာ ဂကူညးသ္ဂာင်၊ ညံင်ရ်လိက်ပတ်ဇကုဂွံမံက်ဂတဝ် ပြာကတ် အလုံကောန်ဂကူမန်ဖ္ဖိုတ်၊ ညံင်ရ်ယေန်သ္ဂာင် သာသနာ ဂွံရာင်ဆဲာဂှ်လဟ်ပွဲလောကဏံ ဗွဲမလံ လကာဖါမာန်ဂှ် ညံင်ရ်သဲာ၊ ဂြန်ဒက်ပ္ဍန်သ္ဂိုဌာန် ဗိုခ္ဍေ ဂိုတ်ဂ္ဍာန်ဂှ် ပိုယ်ဂကူမန်ဂမ္ဍိုင်လေဝ် သွက်ဂကူဂွံတ် တက်တိုန်အာမာန်ဂှ် ညိညိသာသာ ပ္ဍိတ်ဏာလွိပရာ အိုတ်ညိ၊ တုဲပွန် ဂကော်ရာမညနိကာယ အလုံဒေသရး မန်ဂွံ ဒ်ဂကော်ကြက်ဂကူပိုယ်မန်ဏောင်ညံင်ရ်ဂကော်ညး တ္ဂဟ်သ္ဂာင်တံဂှ်ဟွံသေင်ရ၊ မူဟိုတ်ရောဟိုတော် ဂကော်ဏံဂှ် ဒ်ဂကော်ဆက်စပ်မံင်ကို အလုံကောန်ဂကူ

သဘင်ရတုသြန်ရတ်

ပိုယ်မန်တံသိုညးဖ္ဍိုတ်ဏောင်၊ယဝ်ခါရဂကော်ဏံဟွံမွဲမ္ဂး လွဲခမိသင်တံလေဝ်ကို သိုကိုလွှ်ခ၍ မွဲသ္ပာ်မွဲဝါ သ္ဂံဂွံဆိုညာတ်ကေတ် မုက္ခဝါကောန်ဂကူပိုယ်မန်တံ ဍိုင်င်ဂှ် ကာလလိုလေဝ်ဆိုကေတ်ဟွံမာန်သက်သက်ရ၊ ဟိုတ်နူဂွံဆိုကေတ်ညးသ္ကံဟွံမာန်တုဲ ညးမွဲကော်ညးမွဲ လေဝ်ဂွံကိုကာသပ်ညာဏ် ဂွံချပ်ဂှ်စညးသ္ကံလေဝ်ဒှ် ဟွံမာန် ဟိုတ်နူဟွံကလိဂွံကာသပ်ဂှ်ညးသ္ကံတုဲ သွက်ဂကူ၊ သွှ်က်လိက်ပတ်၊ သွက်ယေန်သ္မာင်၊ သွက်သာသနာ ဂွံဖျေ်မောဝ်တ်တက်အာ ဂွံရာင်ဆာဲအာပွဲလောကဏံ ပ္ဍန်ဂှ် ဒှ်ဟွံမာန်သက်က်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဂကော်ဏံဂှ် ဒှ်ဂကော်ကြက်ဂကူပိုယ်မန်ဏောင်၊ ဒှ်ဂကော်ရှိပ်ဟ် က္ဍက်ပိုယ်မန်ဏောင်၊ ဒှ်ဂကော်တိုင်ခိုပိုယ်မန်ဏောင် ဟိုဂှ် ဇ္ဍာပ်ကောန်ဂကူပိုယ်မန်ဖ္ဍိုတ် ကိုဂွံတူးမံင်ပွဲစိုတ် အိုတ်ညိ၊ ကြက်ဂကော်ဂှ်ဩန် ဇိုန်ရဟိုလဝ်သ်ဏံ ကိုလေဝ် အယာံမာတ်ကိုရှိဗင်ဩန်ဟောင်ကိုတုဲ ယဝ်ခါရမ္ဂိုဟ်ဟွံတ္ဂုကြောန်မ္ဂး အေ ..တ္ကဏံလေဝ်ဒှ် ဂကော်မန်ဟွံသေင်၊ ဟိုတ်ဂှ်ရတော် မ္ဂိုဟ်လေဝ်စိုတ်သ္ဂုဟ် အစော်ကိုဇကုဂှ် ဒးက္ဍုကြောန်ကိုဏောင်၊ ဂကော်ဏံဂှ် ဟိုတ်မဆက်စပ်မံင်ကို အလုံဂကူပိုယ်မန်ဖ္ဍိုတ်တုဲ အလုံကောန်ဂကူပိုယ်မန်ဂှ် တာလျိုင်နွံမံင်ပွဲဂကော်ဏံ သိုညးဖ္ဍိုတ်ရ၊ ညံင်ရ်ဂကော်ဏံဂွံဖျေ်မောဝ်အာ အနာဂတ်ဂတတော်မာန်ဂှ် ညးမွဲကော်ညးမွဲ လွံစောဲကို အတ္တ လွံရပ်လဝ်မရ်မာနလ္တူညးသ္ကံတုဲ ညးမွဲကော်ညးမွဲ ညံင်ရ်ကောန်မွဲမိ ကိုဂွံဆာန်တ်ညးသ္ကံတုဲ ညိုညိုသာသာ ကသေံက္ဍဝ်ညးသ္ကံတုဲ ညံင်ရ်ဂကော်ဏံဂွံဖျေ်မောဝ်ချိုပ် ၚ်အာမာန်ဂှ် ဇ္ဍာပ်ပိုယ်ကောန်မန်ဖ္ဍိုတ် ဩဝ်မင်မွဲရှိဗင်အာ ဂကော်ရာမညနိကာယ အလုံဒေသရးမန်ဏံ ညိုညိုသာသာအိုတ်စိုအ်ဂှ် ပိုယ်မိက်ဂွံကသေံက္ဍဝ်ဏာ အလုံကောန်ဂကူပိုယ်မန်တံ ဗွဲမဖြိုဟ်ဟ်နက်က်ရအ်။

ကောန်ကၠင်မန်(ကံဍောတ်)
ခေတ္တဘာဗ္ဗောပရိယတ္တိ၊ ချင်မတ်မလိ။

ဓါတ္တုသုန်ပေင်ရ ဂကော်ရာမည

* ဂကော်ရာမည ပေင်ရဓါတ္တုသုန်။
သ္ဂှင်ဩန်ရတ်ပ္ဍန် ညးပ္တန်ကြောန်ရ၊
အိုတ်ဂျမည လွပိုတ်မာဲပ္ဍ၊
စိုတ်သ္ဂုဟ်စော်ပ္ဍန် ထံက်ပ္တန်ညိမန်။

ဂကော်ဂွံပ္ဍ ဒှ်ရဂကော်မန်၊
ဇ္ဍာပ်ပိုယ်မန်ဖ္ဍိုတ် ညံင်စိုတ်ဒှ်မွဲ၊
ညးညးအဲက္ဍာ ဂွံညိုသာအာ၊
ဂၠေါဂွံသေင်ဟာ ဒှ်မူလအ္စာ။

ဂကော်ဂွံဂှ် ဒှ်ဂၠေါကြက်ဂကူ၊
ဂတဂွံတ်တက် ဂွံဒွေတ်ဗက်အာ၊
သွက်လိခ်ဘာသာ သာသ္နာပိုယ်မန်၊
ညံင်ဟွံလ္ဂုလ္ဂန် ဂၠေါပ္ဍန်ဒှ်အ္စာ။

ဂကော်ဂွံအ် ညံင်ဂွံတ်တက်၊
ဆက်ကောန်ဆက်စ. ယွံကြောမန်တံ၊
တုံညးတုံအဲ တံင်တဲရေင်သ္ကံ၊
မင်မွဲညိရ ဂၠေါရာမည။

ကောန်ကၠင်မန်(ကံဍောတ်)
ခေတ္တဘာဗ္ဗောပရိယတ္တိ၊ ချင်မတ်မလိ။

အာစာဟောင် ဒ်အဓိက။

ဗညာသာင်မန် (ကအ်ဗိန်)

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ နာဲစီပျး ကောန်ဂကူမန် ပိုဂှ် ကွာန်ဒေသမွဲကိုမွဲ ဟိုအရေဝ်တက်ကျာရမျာင် တေင် ဖေင်ဒှ်ရေင်သ္ကအ်ရ၊ အေ---ကိစ္စဏအ် ကောန်နာဲ နွံလညာတ်သာ်လိုရော သွက်ဂွံတီစိကုး သောင်ကလးကိုဟွံမာန်ဟာ။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ သောင်ဏအ်လေဝ်အမူ၊ သောင်တော်ကုးတွ်ုရဒ်။ ဆဂးကောန်မန် ပိုလို ကွေတ်ဗိုန်ကွေံကွေံဏောင်၊ ရမျာင်မိဇကုမှ ရမျာင်မိဇကု၊ ရမျာင်ဒေသဇကုမှ ရမျာင်ဒေသဇကု ထေုန်စပ်ဒှ်သာ်ဂှ်တဲ့ တြေံလိုဒးပလေဝ်၊ ဂွံကျောဝ် ရာင်ဆတဲ ညံင်ရဂလာန်ဂွံ ဟွံဒုင်တဲဂှ် ဝါတ်တမံင်။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ညးတအ် ဒုင်တဲမာန်ဟွံမာန်ဂှ် စွံလဝ်ကွာ နဲဗိုဂွံပလေဝ်ဂှ် ဆဓိုတ်ကောန်နာဲ ကှပောဝ်စိုပ် လ်ထွးကိုညိဟွံဂွံဟာ။

နာဲစီပျး။ .. .. ။ ဂွံ။ လ်ထွးကိုဂွံ၊ တီလပိုန်သင် မန်တအ် ကတ်လဝ်ပရိယတ္တိ အာစိုပ်ချင်ဇိ ဇိကျော်တအ်ဂှ် ခါရညးတအ် တွံကမြဲဓဝ်ဂှ် ညးဂွံ နူဒေသကွာန်လို ပါ်ပါဟွံဒး၊ မူဒ်သာ်လို အမူ တီဟာ။

မူတ်ဗိ။ .. .. ။ ဂုဏ်နူဟွံတီရသောင်ဟာ သ္ဘာန်တ် ကောန်နာဲ။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ ခမိသင်တအ်ဂှ် အမူ ..ရမျာင် ဒေသမိဇကုဂှ်ကှပ်ထော်တဲ့ ရမျာင်လိက်ဂှ်ညးတအ် စွံအဓိကတဲ့ ရပ်စပ်ဟိုတွဂှ်ရ၊ အရေဝ်မန်ညးတအ် ဟိုဂှ် ကောန်မန်ဂမှိုင် ဒေသဟွံရဲ ကှိုပ်မာန်တီမာန် ဒုင်တဲမာန်သိုဖအိုတ်ရ၊ စပ်ကိုကိစ္စဏအ်တဲ့ ကိုဂွံ သောင်ဏာ သာခကေညိရ၊ ရမျာင်လိက် ကာ၊ ခါ၊ စာ၊ သာ မပတံကိုဗျဉ်ပထမ ကော်အာသို့ပံင် လဝ်တအ်ဂှ် ဒေသလို့ နကိုရမျာင်မိ ကောဝ်၊ ခေဝ်၊ စေဝ်၊ သေဝ်၊ ဟိုတ်ဒှ်ဂှ် ဂွံမိင်ကေတ်ရ၊ ကွင်ကျာ အာဘာ်ဘာ်တာဂှ် = (ကွင်ကျောဝ်အေဝ်ဘာ်ဘာ် တောဝ်) ဂလာန်ဏအ် အမူကောင်မိင်လဝ်ကိုဏောင် အဲခယျ၊ ဣဏအ်ဂှ် မိက်ဂွံပစရ်တဲ့ ဟိုထွး ဟွံသေင်၊ မိက်ဂွံပလေဝ်တဲ့ ဟိုထွးဏာရ။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ဆက်ဟိုညိ ကောန်နာဲ။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ တဲ့ပွန် ဗျဉ်ဒုတိယကော်ဗျဉ် တတိယ မပတံကို ဂါ၊ ဃာ၊ ငာ၊ ညာ၊ ဒါ၊ နာ၊ ဘာတအ်ဂှ် နကိုရမျာင်ဒေသမိ ဂေ၊ ဃေ၊ ငေ၊ ညေ၊ ဒေ၊ နေ၊ ဘေ မ်ုဟိုဒှ်ဂှ်လေဝ် ကှာတ်လဝ်လတောဝ် ကှာကှက်ဟွံကှက်ဂှ်လေဝ် ဂွံမိင်ဒှ်ရ။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ကောန်နာဲ ရိဟ်ရေင်ဟိုဒှ် ဗျဉ်ပထမ၊ ဗျဉ်ဒုတိယ၊ ဗျဉ်တတိယဂး၊ ပွဲအခဝ်မန် ဗိဋကသုန်မဂှ် ဣလိုရော၊ အဲကောင်မိင်လဝ် ဗျဉ်ပထ မကို ဗျဉ်ဒုတိယဓါရဲဏအ်ရ၊ ကောန်နာဲသောင် ကလးကိုညိစမ်။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ ဝါတ်ကွေံရမူဏး။ ညံင်ပို ဒဂိုန်ကေတ်သိ မသုန်ကိုရ၊ သရပ်သိမသုန်ကို အဓိပ္ပါယ်ဒေံကို မ္ပိဟ်ဗျုဗျုလို့ ဟွံတီသောင်ကုး ပွဲစိုတ်ဏီ၊ အမူလေဗိုဂှ်ကိုရ၊ ဗျဉ်ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ ဟွံသောင်ပွဲစိုတ်သွံ။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ကောန်နာဲဗိုလေဝ် ဒးဒုင်ရ၊ ဒ္ဒါဏအ် ယဝ်ရဟွံသ္ဘာန်မူးတော် ဟွံတီစိကုးပွန်ရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ သောင်ထွးကိုညိစမ်။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ အဲသောင်ထွးဒှ်ဂှိုင်ကိုဒ္ဒါရ၊ ဆဂး ဃောအဲသောင်တော် အမူမိင်ကိုဟာ ဟွံမိင် ဟာဂှ် ကေတ်ဟွံဒး၊ လှုပ် အမူမိက်ဂွံကိုသောင် ပွန်မူး ကျာဂှိုင်လ္ပဟိုဏး။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ဟိဟ် .. သောင်ရကောန်နာဲ ကျာဂှိုင်လအ်, မူလေအ် ..အဲဟွံဂွါဟိုရ။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ ကာ၊ ခါ၊ စ၊ ဆ၊ ဋ၊ ဌ၊ ဍ၊ ဏာ၊ တ၊ ထ၊ ပ၊ ဖ၊ သ၊ ဟ၊ ဠ၊ ဓ-တအ်ဂှ် ညးပ္ညပ်လဝ် ဂကော်ဗျဉ်ပထမ၊ တဲ့ပွန်- ဂ၊ ဃ၊ ဇ၊ ဈ၊ ဎ၊ ဒ၊ ဓ၊ ဗ၊ ဘ၊ အေဗျဉ်တအ်ဏအ်ဂှ် ညးကော်စ ဂကော်ဗျဉ်ဒုတိယ။

မူတ်ဗိ ။ .. .. ။ ဟွံသောင်ပွဲစိုတ်တော် ဒးသ္ဘာန်

ရလေဏား၊ ဗျဉ်တအ်ဂှ် တွေင်သ်ာလ်ုရော။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ သွာန် ..သွာန် ကာလဂှ်တော် ဂွံသမ္တိဗိုန်အာသေင်ဟာ၊ ဂကောံဗျဉ်တတိယ(၈) မဂှ် ဒ္ဍဲတအ်ပိုင်လဝ်ဓါရမျာင်ရ၊ ရမျာင်သာ ရမျာင်ဗြိုင် ဓါရမျာင်ရ၊ ဗျဉ်ပထမ နွံဂတဒ္ဍဲမွး ဒးဗ္ဂဖျောတ်ပ္တိတ်ရမျာင်သာရ၊ ဥပမာ - စေတနာ၊ ပညာ၊ ပလိုက်၊ ပရိတ်၊ တဲပ္ဍန် ဗျဉ်ဒုတိယ နွံဂတဒ္ဍဲမွး အလိုက်ရမျာင်ဗျဉ်ဒုတိယ ရမျာင်ဗြိုင်ဂှ် ဒးဗ္ဂပတိတ်ရ၊ ဥပမာ- ဝေဒနာ၊ ဗညာ၊ ဗလိုက်၊ ဓရိတ် ဒ္ဂတမ် သမ္တိလဝ်ဏး အမူ။

မူတိဇ ။ .. .. ။ စေတနာ၊ ဝေဒနာ ..ပ္ဍဲဝေါဟာဓါဂွံ၊ အခဝ်နက္ဍာတဲဂှ် ရမျာင်ဟွံတုပ်ကေဝ်၊ ဍာံမံင် ..ပ္ဍဲဝေါဟာ ပညာ၊ ဗညာဂှ်ပ္ဍန် အခဝ်ညက္ဍာတဲ ဗ္ဂပတိတ်ရမျာင်ဟွံတုပ် ..ပညာဂှ်ရမျာင်သာ, ဗညာဂှ် ရမျာင်ဗြိုင် ဗိုဗိုဏအ် အဲမွဲလေ်ဟွံကေင်မိင်ရ၊ ကောန်နာဲသောင်ဏာ ဆအယာံမာတ်ဏအ် အဲက္ဍိုပ်အာရ၊ သေ်တဝေါဟာတ္ဍဟ်ဟ် ဗိုဏအ် ကိုသေင်ဟာ ကောန်နာဲ။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ ဗိုဗိုဂှ် ဖအိုတ်ရအမူ ..ပရက်။ ဗရက်၊ ပြဝ၊ ဘဝ၊ ကွက်၊ ဝ္ဂက်၊ ဒ္ဂတမ် သမ္တိကောတ်ညိဏး အမူ။

မူတိဇ ။ .. .. ။ ဒိုအ်က္ဍာဏီကောန်နာဲ .. နူက္ဍင်ဏအ် ကောန်နာဲဟိုံ အလုံဒေသမန်သိုဖအိုတ် ရမျာင်လိက်ကို ရမျာင်ဟိုအရေဝ်ကို ညံင်ဂွံဒ္ဂ မွဲရမျာင် မွဲပ္ဍာင်ခဝ်ဂှ် နဲလ်ုဖန်ရော။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ ကိစ္စဏအ် အာစာဟောင် ဒ္ဂအခိတရ၊ ပ္ဍဲကိုခေတ်လ္ဍုပ်ကောန်ကွးဘာမန်တအ် ကွာန်ဗှော်ဗှော်လ္ဂိုတအ်ဂှ် ဟိုတ်နူညးဗှော်ချင်ကွာန် တအ်ကို၊ ခမိသင်သ္ဂတ်တအ်ကို၊ ကမ္မတီလိက်ပတ် ယေန်သ္ဍာင်မန်တအ်ကို၊ ကွးဘာတက္ကသိုလ်ဂမ္ဍိုင်ကို ဗွဲမဗွဲကိုအခိုင် ညးတအ်အာဂတ ပ္ဍတရ်တဲ ဗ္တောန်ဒ္ဂံင်ကိုလိက်မန်သေင်ဟာ။

မူတိဇ ။ .. .. ။ ဍာံမံင် ..ဆဂးဂှ် ရမျာင်ဒေသ မိညးကိုညး ဗ္တောန်ဒ္ဂံင်မွး .. အာဒ္ဂံင်နဲတြေံဂှ်ရ၊ ကောန်မန်သ္ဂတ်တအ်ဂှ် အတိုင်ရမျာင်အာစာဒ္ဍဲ တအ်ကိုဗှ်ဟောင် ဒ္ဍဲတအ်မွးဗှ်ရ။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ အာစာဂှ် ကွေတ်ဗိုန်ဒ္ဂံင်လတူ ရမျာင်ဒေသမိဇကုမွး ဗိုမိက်ဂွံကိုဒ္ဂဂှ် ဒ္ဂက္ဍုင်ဟွံလောဲ သွာရ။

မူတိဇ ။ .. .. ။ရမျာင်လိက် ချိုက်ဂှ် ဗ္တောန် ..ဍက်၊ ရမျာင်ကိုင်ဒလောဝ်ဂှ် ဗ္တောန်တ-ဍင်၊ ရမျာင်လိက်ဍုင်ဂှ် ဗ္တောန်ဒ္ဂံင်ဍာတ်-မွး ညံင်ကောန်နာဲ ပတိုန်ထွးဂှ်ရ၊ ဂွံဒ္ဂမွဲရမျာင်မွဲပ္ဍာင် မွဲသ္ဍာတ်ခဝ်ဂှ် ဓါတ်တမံင်။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ပရေင်လိက်ပတ်ဏအ်ဂှ် စပ်ဆေင် ဒ္ဂ င်အလုံ ကောန်ဂကူမန်ဏောင်၊ အာစာဘာ ဗ္တောန်လိက်မန်တအ် ဂကောံသင်သ္ဂတ် ဗ္တောန်လိက်မန် အခိုင်ကညင်တအ် ဥပမာညံင်ဂှ် ဥသဘ ကွ်အာဂတကို နက်ုရမျာင်ဒေသမိဇကု ဗ္တောန်တ်မွး ကွးဘာတအ်ဂှ်လေဝ် ရမျာင်မိဂှ် ဒ္ဍဲတအ်ဗှ်အာ ဟိုဗက်အာရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးမပအာစာ ထွးလိက်မန်အလုံအိုသို ရမျာင် ဒေသမိ ရမျာင်လိက်ဓါပြကာဏအ်လုတ်ကေတ်တဲ ဗ္တောန်ဏာမွး ဂတန္ဍဏအ် အလုံဒေသမန် ဒးဒ္ဂမွဲ ရမျာင်ဖအိုတ်ရောင်။

မူတိဇ ။ .. .. ။ ညးလ္ဂို ကွေတ်ဗိုန်ဒ္ဂံင်ကိုရမျာင် ဒေသမိဂှ် အခဝ်ဍာ်ဂှ် ဒးကော်ဒးဗှ်ဒးဟိုံ ဍာ်ဏောင်၊ တိဒ္ဂံင်ဖိုပ် .. ကော်ဍာတ်ဂှ်ရ၊ ဍာ်-ဂှ် ကော်စဟွံ မိပ်ဟာ၊ ဖေက်ရဲဇကု ပစရ်ဟာ ကေတ်ဟွံဒးရ။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ ဆဂှ်ဟွံသေင်ဏီအမူ၊ "ချိုက်ပေင်" ဝေါဟာဏအ်ဂှ် လေဝ် "ချိုက်ပိုန်" ကော်စဟိုဂးဒ္ဂံင်တဲ ညးလ္ဂို ကာလချူလိက်ဂှ် ချိုက်ပိုန်-ချိုက်ပိုန် ချူတ်ဒ္ဂံင်ဂှ်ရောဝ် ဂွံဆိုကေတ်ရ။

မူတိဇ ။ .. .. ။ ပေင် ..မတွံဂး ရမျာင်ဏအ် မိညးတအ် ဟွံဗ္တောန်လဝ်တဲပိုန်-ရ ဟိုလေပ် ပေင်ဂှ်ကော်ဟွံကွး ချက်အာပါင်ရသေင်ဟာ။

နာဲစိပျး ။ .. .. ။ အမူ ပသတိစမ် .. ..ပို မန်

ညးမွဲကိုညးမွဲ ဗဒိက္ခုင်တက်ကျာမ္ဂး ဝေါဟာရ ကျုင်အရေဝ် မဒ္ဒရ၊ မဒ္ဒရ၊ မွဲလ္ပော်ဟွံကောင်မိင်၊ ကာလရပ်ကၠာ်(မိုက်)ဟွံအရေဝ်ဂှ် မဒ္ဒရ၊ မဒ္ဒရအ် ဟိုတ်ဒ္ဂှ်င်ဂှ် မူအဓိပ္ပါယ်ရောအမူ၊ မဒ္ဒရ၊ မဒ္ဒရအ်ဂှ် အရေဝ်မန်ဗေတ်တ်ရဟာ။

မူတိဇ် ။ .. .. ။ ကေတ်ဟွံဒးရကောန်နာဲ။ မဒ္ဒရ-မဒ္ဒရအ် ဟိုဂှ် အရေဝ်မန်ဟွံဗေတ် ကောန်နာဲ ဟိုဂှ် ညာတ်ကိုဟိုတ်လိုရော၊ အခဝ်"မ"ဂှ်လေဝ် လိက်မန်ရ"ဒ္ဒ"ဂှ်လေဝ် အရေဝ်မန်လိက်မန်ရ၊ အခဝ်"ရ"ဂှ်လေဝ် မအခဝ်မန်ရဟိုတော် ဟွံဒ္ဒအရေဝ်မန်ဗေတ်တ်ဟိုဂှ် မူပ ညးလ္ဂိ ချူဒ္ဂှ်င် ဟိုဒ္ဂှ်င်ရော။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ အဲသောင်ထ္ဂးကိုအမူညိရ၊ အမူဒုင်တဲမာန်တော် ဒုင်ကေတ်တဲ၊ အမူဒုင်တဲ ဟွံမာန်တော် လ္ပဒုင်တဲ၊ ဆဏာအ်ရ "သဒ္ဒရ" အရေဝ်ဝေါဟာဝွ် .. ကြက်ဒ္ဒရ .. တွံအဓိပ္ပါယ် အနာဂတ်။ "ဒ္ဒရ" ဝေါဟာဝွ် ဒ္ဒလ္ဂုဟ် ရပ်စပ် ပွဲကာလပစ္စုပ္ပန်။ "မဒ္ဒရ"ဏာအ်ဟိုဂှ် ပွဲဂှ် အခဝ် "မ"လုပ်ကျုင်မ္ဂး အဓိပ္ပါယ်ဗတ်မန် ဒစေင်ဗ္ဂင် အာဏောင်၊ ပသာ်ရော-ဟိုမ္ဂး အခဝ်"မ" ဏာအ်ဂှ် ဒ္ဒပိုဒ်ဝိသေသနဏောင်၊ ညံင်ကိုအရေဝ် သ္ဂကိုသ္ပဟ်ကိုရ ဇ္ဂတ်လအ်ဒ္ဒချာံအာရ၊ အခဝ် "သ္ဂ"ဂှ် ဒ္ဒပိုဒ်ကြိယာ၊ အခဝ်"သ္ပဟ်"ဏာအ်ဂှ် ဒ္ဒပိုဒ်ဝိသေသနဏောင်၊ သ္ဂလိက် ..လိက်သ္ပဟ် အရေဝ်ဝါဏာအ် ရံင်ကေတ်ရ။

မူတိဇ် ။ .. .. ။ ပိုဒ်သ္ဂလိက် ကော့ာလိက်သ္ပဟ် ဝါဏာအ် ကောန်နာဲသောင်ထ္ဂးကိုစမ်၊ အဲဒး ကာအ်မှုဒုင်တဲ ..ဟွံဒးကာအ်တော်ဒုင်တဲဟွံမာန်။

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ သ္ဂလိက်ဂှ် က္ဂဲဗတ်ဗ္ဂာ (စာဖြေ) လိက်သ္ပဟ်ဏာအ်ဂှ် (အဖြေလ္ဂာ)ဟိုဆ ဖိုတ်တော် ကျိုဟ်စိုတ်ရဒ္ဒ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ သ္ပဟ်မ္ဂးဂှ် ဒ္ဒပိုဒ်ဝိသေသနဏောင်၊ သ္ပဟ်လိက်ဟိုဂှ် အရေဝ် မန်ဗေတ်မံင်ဟာ။

မူတိဇ် ။ .. .. ။ ဆစိုတ်ကောန်နာဲ သောင်ထ္ဂးဂှ် နဒမံင်ကောန်နာဲ ဒးအငုပ်က္ဂာရ၊ ညးဂမ္ဂိုင် ဒုင်တဲမာန်ဟာ၊ ကိစ္စဏာအ်လေဝ် ဒးချပ်လဝ် ကိုဏောင် အရေဝ်မန်လိက်မန်ဂှ် အရေဝ်ကောန်နာဲ လိက်ကောန ဂဲမွဲတ္ဂပိုင်ဟွံသေင်ဂှ် ကိုကျိုဟ်မံင်။

နာဲစီပျး ။ .. .. .. ။ ညံင်ရ် "ယမဟာ်၊ ဝဒါမိတာ်၊ ဝဒေထ"ကိုမှ- ဒ္ဂယောင် သိုဖအိုတ်ရဟာ။

မူတိဇ် ။ .. .. ။ ဇိုအခိုက်ကောန်နာဲဖျေပိုဒ်ဂှ် ဟိုစမ်---ဟိုစံ

နာဲစီပျး ။ .. .. ။ "ယမဟာ်၊ ဝဒါမိ၊ ..တာ်ဝဒေထ" တ္ဂဏာအ်ဂှ် ဇိုအဲဖျေပိုဒ်ဟွံသေင်၊ အတိုင်အရေဝ် ပါဠိ ယမဟာ်ဝဒါမိ-ဂှ် မွဲပိုဒ်၊ တာ်ဝဒေထ-ဂှ် မွဲပိုဒ် ဒးဗ္ဂဏောင်၊ ယမဟာ်-ဝဒါမိတာ်-ဝဒေထ ဖျေပိုဒ်သာ်ဏာအ်ဂှ် အာဒ္ဒာဟောင် ဒ္ဒအဓိကရောင် ဟိုဂှ် ဂပ်ဝ်သမ္ဘိ။

မူတိဇ် ။ .. .. ။ ဓိုင်ညး၊ ညးဖျးရလေဝ်ကောန်နာဲ၊ အဲလေဝ် မူသ္ဂက်ပတိုန်အဈက်အမက်ဟွံမွဲရ၊ ဂကော် .. ..အဲကလေင်ဏောင်။

"ယဲကပ်"	မနုဃံင်သရာဲ (တာ်ပါရင်)
အတိုင်တွဟ်ကျာ်	ဂ္ဂိုင်သာ်ယဲဒ္ဂ၊
ဒ္ဂိုတ်စော်တြဲဗော်	တွော်အာပေင်စုံ၊
သဝ်ဇိဝိက	သလ္ဂိဂပ်ရုံ၊
ဟွံဒးဂွိင်	သိင်ပြဟ်ဒးဒတုံ။
ယဲပဋိက်ဒ္ဂော်	ယဲဗော်ဗရန်၊
ယဝ်လုပ်ချင်ကွာန်	ကော့ာ်ထ္ဂာန်ဗ္ဂာပ်ဓန်၊
ချင်ကွာန်ဂှ်ဒ္ဒ	ပြဟ်အိုတ်ကၠက်ဗ္ဂန်၊
ကွေ်ဆဂး	ဟွံဒးဂွိင်ဏိပ္ဂန်။
လ္ဂုဟ်ယဲကပ်ဒ္ဂော်	ကော်ဂးမံင်ဒ္ဂေတ်၊
ဂဍုလ္ဂိဟွဲ	ပွဲဂ္ဂးတိခေတ်၊
ပူဂိုလ်ဂှ်ဒ္ဒ	ပြဟ်ချိုတ်ဗြဲပေတ်၊
ဆဂးဂှ်	လ္ပဒ္ဒဓဝိင်ဗေတ်။
ဂေတ်ကော့ာ်ဒးဂွိင်	မိင်တဲဒးချပ်၊
ယဲဟွံလေပ်မန်	စပ္ဂန်ကျုင်ဒပ်၊
ဒ္ဒဟိုတ်ဆိဂ္ဂုဲ	ဂဍုလိုဇ္ဂပ်၊
ဂြဲသိုဂ္ဂု	စံင်တူဖေက်ယဲကပ်။

ဂ * ဂကူမန်ကျေဝ်---ယဝ်ပလေဝ်---ဖောအ်ဗြေဝ်တိုန်ဇုကန်
ကော် * ကော်ဓရီချပ် ပ္တိတ်ကသပ် ဒးကြပ်တိုင်ပိုရ်ုန်။
ရာ * ရာဇာဝင်ဂှ် ဂွါလုတ်ဗှ် တီပြပှ်ပရူမန်။
မ * မသမန်ဇိ ညံင်ဂွံညီ ဂိုတ်လ္ပိဒးဒက်စန်။
ည * ညကၠာတဲရ ဂစိုတ်ဏာ ယဝ်ရန္တဗ္ဇာပ်မန်။
ဓ * ဓရိတ်ကိုထဝ် ပါတီလဝ် နူသဝ်သ္ဒုင်တန်ကြန်
မွှာ * မာတွံဂိတု ပှ်ဒမှု ခိင်ဂှ်ုဒးတ္ဘးပ္ဒန်။
စ * စရိတ်ညးစှ်ာ ချပ်ဝေင်ပါ ဗှ်ာပ်ဒ္ဓါဗ္ဒးလီခန်။
ရိ * ရိညံင်ရိပ္ဒဟ် စိုတ်ဂှ်ကဵုဟ် ညီသ္ဒဟ်ရ်အဴာ်စန်။
ယ * ယထာဘူတာံင် ပ္ဒဲသ္ဇာဝ်ဂွံင် ဒးဂံင်ချိသ္ဒက်မန်။
အ * အခါဖျေံဗိ ချပ်ဓရိ ဒးဟိုရေဝ်ဗတ်မန်။
လုံ * လုံဂကူပြ် သိုညးအဲ မင်မွဲခိုက်ကၠာတန်။
တ္ၜိ * တ္ၜိရးမန်ဓေတ် ဂွံကျေဝ်ဓေတ် ပ္ဒဲခေတ်ပစ္စုပ္ပန်။
ရး * ရးချင်ပြာကတ် မန်ဂျိုင်ထတ် လိက်ပတ်ဗှ်ချူဇန်။
ချင် * ချင်မန်ဇ္ဍော်မောဝ် ညံင်ကျေဝ်ဂေါဝ် ဓိုတ်ပေဟ်ဝ်စိုပ်ဒးဖန်။
မန် * မန်ဓေတ်သ္ဒးတိတ် မိမင်ုတ် တီဒ္ဒိတ်မွဲရောစန်။
* * * ကၠိုဟ်တီသာ်ဂွံ ကေတ်စိုတ်ကၠု စိုပ်ဂှ်ုသ္ကာတဲ္ဒပ္ဒန်။

ဗညာသာင်မန် (ကအ်ဗိန်)

ကျောန်ညိ

စ္ဒးဒးဟိုဇ္ဍောန်
ယဝ်မှ္ဒးလုပ်ကျောန်
ဂကော်ကောန်ဂ္ကု၊
ဂွံဇ္ဍော်မောဝ်တ်

ကမ္ဍောန်လေဝ်ဟွံကျောန်
သိုဗိုဟိုဒေါန်
ကောန်ဂကူမွှ
ဟွံဇော်မောဝ်ကေ္ဒ

ဗြဟတ်ဟွံကို
ကော်တ္ၜိဟွံကၠုင်
ပ္တုင်ပစရ်
ကုသိုလ်စိုတ်ဟွဲ

ရာမညမာဥ်

ဂုံင်တရံချုံ-ကွာ်ဂံါညီသာ

* ယွံ့မန်တွော်ဝ်ဘဲ စရဲဘ္ဍသာ ပွံ့သာယာပျး၊
စိုတ်ဓါတ်လွပြး ဓဝ်ကူးပွန်အ် စွံတ်ပွဲဂွာန်၊
ပဲို ဂကူတအ် ထွတ်ဒှ်စိုတ်နဲ လ္ပသာဲထော်ဌာန်၊
ရပ်စိုတ်ဓါန်ဓါန် ဆာန်ညိအဲကွာဲ လွကွာဲညံင်တုး။

* လိခ်ပတ်ပိုမန် ဂိုင်တန်ဂွံဂေါဝ် ဇွော်မောဝ်ဂွံဆာဲ၊
လှိလုတ်သွ်ဖွာဲ သဟာဲမန်တအ် လွပ္ဒအ်ဝိုတ်မံင်၊
ယေန်သ္ဍာင်ပိုကို သိုအခိုက်ကွာ မင်အာလွယံင်၊
လညာတ်ကိုကြံင် လွပြံင်ဆိဇေတ် ဂိုင်ကေတ်ဆိဍုဲ။

* ဍုင်ဘဝအ် တန်တ်ဒေါဝ်စိ ဃောဒိဗက်ဏာ၊
သတိလွခြာ ဗက်အာသိုက်သိုက်ဂွံဗ္ဂိုက်ပွံလောဲ၊
တရံရန်တ္ဍအ် ယပ်တ္ဍအ်စိုပ်ပြဟ် တိက်ဂ္ဍလွစောဲ၊
ညြင်ဓိုန်ရသေ္ဍာဲ ဇက်ဍောဲလှိပွန် ဇုကန်စိုပ်ကွာ။

* ဥပမာလ္ဍု ဂကူမန်တအ် စိုတ်တ္ဍအ်ဒ္ဂေတ်အာ၊
ဘဝပိုကွာ တို်အာပွံမာန် ဒေါဝ်ဌာန်ဇန်ရ၊
ဘာသာဇကု ဂိတုဗိုပျး ဂွံတုးနိစ္စ၊
ပိုပွန်စိတ္တ ပ္ဍတရံချုံ ကွာ်ဂံါညီသာ။

ရာမည စိတ္တမန်(ကွာန်ဝင်ဒါ)
ခေတ္တ-ဘာခရိက်သာံ၊ ချင်ရေဝ်။

ဂှ်ေါတိုန်ကျောန်စိုအ်

ပပမံင်လအ် ပ ပယုအ်ဇဲ၊
တံင်တဲဗန်ကာအ် ရန်တ္ဍအ်သ္ဍုင်င်၊
ကျုင်အာမွဲဂုံင် ညံင်ကောန်မွဲစွံ၊
ပထော်မွဲမွဲ ဂှ်ေါတိုန်ကျောန်စိုအ်။

လျုးသာသ္ဍာမန် မြဟ်လောန်ဂိုမံင်၊
ညံင်ဂိတုတှ် ပွဲဒေါဝ်ချင်မန်၊
အိုတ်စောန်သပ္ဂါ ရာင်ဆာဲဂကူ၊
ဇ္ဍုရုးမန်ပြ ဂှ်ေါတိုန်ကျောန်စိုအ်။

လိက်ပတ်အေဲဇြ ဘဝမန်လေင်၊
အေင်လုံဂကူ စ်ဒုံဒိုက်ပွက်၊
ဆက်လေဝ်ကျေံခ္ဍင် ဒးကြင်ကြောဝ်သေ္ဍာဲ
ညးမွဲကိုမွဲ ဂှ်ေါတိုန်ကျောန်စိုအ်။

မိတ္ဍထဝ်(ကွာန်ဝါဍောတ်၊ အရာပ်-၅)

"မုဒ်ဒွံင်ရော"

မန်ပိုယ်တအ်လ္ဍို တိက်လ္ဂိုဟ္တင်ဗုင်၊
ဂ္ဍအ်ငှုင်ကၞပ်မံင် မုဂွံင်ချပ်ရော။

ဒ္ဂာနူမတ်ကၠက် ဂွံင်သ္ဂက်ဂကူ၊
ဓိုန်မိက်ဂွံကျောန် ကဟောန်မံင်စိုတ်ဟာ။

ဟွံသေင်သာ်ဂှ် ဟိုတ်ဒှ်တဲကဝ်၊
ပ္ဍဲကိုသ္ဂိုရှူ ချပ်ကူမံင်ဟာ။

ဒ္ဂာနူဓိုင်ပိုတ် ဟွံဂွံဂိုတ်လ္ဂိ၊
ဘမ္ဍောန်ဂကူ ဒးရှူမံင်ဟာ။

ဟိုတ်ကတောဝ်ချိုင် ရမျာင်ဟွံမိင်၊
တိက်လိုင်ပ္ဍဲသ္ဂိ သတိဟွံဂွံဟာ။

ဒ္ဂာနုစိုတ်ဓာတ် လညာတ်ဟွံချိက်ပေင်၊
သ္ဂက်ဂကူဂှ် ဟွံဒှ်ကျောန်ဟာ။

တဲဓိုင်မတ်ဓါ သောတာဟွံလိ၊
လမျိုစိုတ်ဓာတ် ပေင်က္ဍာတ်ကြိုဟ်မံင်၊
ဓိုန်အဝဲပေင် ဟွံရေင်တ္ၚုင်ကျောန်၊
ခန္ဓမူးဂှ် နဒှ်မံင်ရော။

မာံမညာ(ဒ္ဂိထောင်)

သ	- ပကူသိုလ်	လိုဂ္ဂန်တွဲ့အိုတ်ကွာ
ဘင်	- မံင်ပွန်မ္ဂး	ဒးဂေတ်သံသာ
ဩန်	- ဍက္ကံါနွံမှ	ဇ္ဍာပ်ပွကျောန်ဏာ
ရတ်	- ဂကူမန်	သွက်ပ္တန်သာသ္နာ
ဂ	- ကူမန်အ္ဂို	ဆိုက်ချာ်ကိုပ်ကွာ
ကောံ	- မံင်ဍုံမ္ဂး	ဒးဝိုဟ်သာယာ
ရာ	- ဒ္ဂါမံင်သ္ဂး	ဟွံဗ္ဂးဓးအာ
မ	- ဇကူသိုလ်	ဒးတိုလ္ဂိကွာ
ည	- က္ဍုင်ကောံပွန်	သ္ဒှင်ဩန်မဟာ
ခ	- မွခရ်ပြ	ညးအဲမင်အာ
မ္ဂာ	- စရိုတ်မွဲ	လိုဂ္ဂန်တဲ့လ္ပခြာ
စ	- တမ်သာသ္နာ	ခန်လ္ဂာမန်ကွာ
ရိ	- ကိလေသ	လ္ပက်ဂ္ဂိုင်အာ
ယ	- ထာဘူတံ	ဂွံင်ဍုံဂွာဲဏာ
အ	- ရိယပြ	စိုပ်တဲ့အခါ
လုံ	- ဒုက္ခမွဲ	ဗွဲပြဟ်သာဲခြာ
တွ်ု	- ဒးကျောန်ကိုဲ	ကုသိုလ်ကောင်ကာ
ရး	- ဒုဟ်မာန်မ္ဂး	ဒးဇ္ဍော်မောဝ်အာ
ချင်	- နိဗ္ဗာန်ပြ	ဂွံအာဗွဲသ္ဂာ
မန်	- ဂကူပြ	မင်မွဲအိုတ်ကွာ

မွန်ပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့

၂၅ နှစ်မြောက် ငွေရတုသဘင် အထိမ်းအမှတ်စာစောင်

သာသနာ ၂၅၁၆–၂၅၄၁ ခုနှစ် | ကောဇာ ၁၃၃၄–၁၃၅၉ ခုနှစ်

ရာမညပန်းတစ်ပွင့် လန်းတင့်၍လာပြီ

ဤ 'ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့' ဟူသောသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို အမျိုးဘာသာ သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မွန်သံဃာတော်များက ၁၃၃၄–ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၁၄/၁၅ရက်တွင် မော်လမြိုင်မြို့ သိမ်ကုန်းရပ် အောက်ပဲခူးမွန်ကျောင်းတိုက်၌ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ဤသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံရေးမဖက် သာသနာရေးသက်သက်သာဖြစ်သော်လည်း လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသည်မဟုတ်ပါ။ မွန်စာချဆရာတော် ထေရ်ရှင်မြတ်များက ကြီးမားသောဇွဲလုံ့လဥဿာဟဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်စည်းဝေးကာ တာဝန်ကိုယ်စီ အသီးသီးထမ်းဆောင်ကြ၍သာ ဤရာမညပန်းတစ်ပွင့်ဆန်းတင့်၍လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယခုကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၅၉–ခုနှစ်တွင် ဤအဖွဲ့ကြီးက အမျိုးဘာသာ သာသနာ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်မှာ ၂၅–နှစ်တိုင်တိုင်ပြည့်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ၂၅–နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် ငွေရတုသဘင် (Silver Anniversary) ဟုခေါ်ပါသည်။

ဤအဖွဲ့ကြီး အသက် ၅–နှစ်မြောက်တွင် သစ်သား(Wood)ရတုသဘင်၊ ၁၀–နှစ်မြောက်တွင် သံဖြူ(Tin) ရတုသဘင်၊ ၁၅–နှစ်မြောက်တွင် ဖလ်(Crystal) ရတုသဘင်၊ ၂၀–နှစ်မြောက်တွင် ကြွေထည် (Chinaware) ရတုသဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပပြီး အဖွဲ့၏မှတ်တိုင် တစ်ခုခုစိုက်ထူရန်ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း သက်တမ်းနုဆဲ မခိုင်မြဲသေးသောကြောင့်ရင်း၊ ရံပုံငွေဟူသော ဓနဥစ္စာ ဒါယကာအင်အား အထောက်အပံ့နည်းပါးသောကြောင့်ရင်း၊ စာသင်သံဃာတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် ကျမ်းဂန်များ စုပေါင်းရေးသားပြုစု–တည်းဖြတ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ ပရိယတ္တိစာမေးပွဲများ ကျင်းပပေးရခြင်း စသောကြီးလေးသော တာဝန်များကြောင့် တိုတိုသောရတုသဘင်များကို ဆင်ယင်ကျင်းပဘို့ရန် အချိန်မရလိုက် အာရုံမစိုက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ကြီး ၂၅–နှစ်မြောက်ပြည့်မြောက်လာသော ဤယခုအခါတွင်ကား– ဤအဖွဲ့ကြီးကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ထေရ် သံဃာတော် အရှင်မြတ်များမှာအသက်အရွယ်အိုမင်းကြီးရင့်လာ၍တကြောင်း၊ အဖွဲ့ကြီးတာဝန်ကို ဦးလည်မသုံထမ်းဆောင်ကြကုန်သော ထေရ်ရှင်အချို့တို့မှာလည်း မိမိတာဝန်ပြီးစီး၍ နေမင်းကြီးကွယ်ပျောက်သကဲ့သို့ ကွယ်ပျောက်ကုန်သောကြောင့် တကြောင်း၊ ယခုအချိန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ငါတို့သည် မော်ကွန်းမှတ်တိုင်ကြီးတစ်တိုင်ကို မစိုက်ထူနိုင်ပါလျှင် ကြိုးဖြင့်ကုံးသီ၍မထားသော ပန်းပွင့်များသည် လေဇော့ရမ်းလျှင် ပရမ်းပတာဖြစ်နိုင်မည်ကို ကြွင်းကျန်ကုန်သော ထေရ်ရှင်တို့သည်ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိ၍၊ ဤ 'ငွေရတုသဘင်' ဟူသော မော်ကွန်းမှတ်တိုင်ကြီးကို မဖြစ်ဖြစ်အောင် စိုက်ထူလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မွန်တို့မှာ မော်ကွန်းမှတ်တမ်း ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့စိုက်ထူခြင်းမရှိသောကြောင့် ယခုအခါ ယိုဒယားနိုင်ငံထဲတွင် အကျုံ့ဝင်နေသော ဒွါရဝတီနိုင်ငံတော်ကြီးကို အုပ်စိုးခဲ့သော မွန်မင်းဆက်များ၏ အမည်ကိုမသိဘဲ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ယိဗမင်းတစ်ပါးကိုသာသိရပါသည်။ သထုံပြည်ဟုခေါ်ဆိုသော သုဝဏ္ဏဘူမိကို အုပ်စိုးသော မွန်မင်းများ၏ အမည်ကိုသိပါ၏။ အုပ်စိုးသော သက္ကရာဇ် အပိုင်းအခြားများကို တပ်အပ်မသိပါချေ။ မွန်တို့မှာ ဒွါရဝတီနိုင်ငံ၌၎င်း၊ သုဝဏ္ဏဘူမိပြည်၌၎င်း၊ ကျောက်စာများစွာရေးထိုးခဲ့ပါ၏။ သို့သော် သက္ကရာဇ် မယ်မယ်ရရမရှိခဲ့။ ဤသို့ သက္ကရာဇ်နေ့ရက်မပါရှိသော ရာဇဝင်မှတ်တမ်းများမှာ ဆားမပါသော ဟင်းကဲ့သို့ တန်ဘိုးမရှိဖြစ်ရပါသည်။ အဖြစ်အပျက်နှင့်နေ့ရက်တိတိကျကျ ရေးထိုးထားသော ကလျာဏီကျောက်စာ၏ အရှင် မွန်ဓမ္မစေတီမင်းတရားကြီး၏ ကျေးဇူးကို ကျွန်ုပ်တို့သည် အမြတ်တနိုးအားထားလေးစား တန်ဘိုးထားရပါသည်။

ဤ ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ကြီးအား မော်ကွန်းမှတ်တိုင်တစ်တိုင် စိုက်ထူသည့်အနေဖြင့် ၂၅-ကြိမ်မြောက် ငွေရတုသဘင်တွင် အထိမ်းအမှတ်မှတ်တမ်းစာစောင်ထုတ်ဝေရန် အားပေးတိုက်တွန်းကြကုန်သော ထေရ်အရှင်များကိုလည်း များစွာကျေးဇူးတင်ရပါသည်။

ဤ ၂၅-နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် 'ငွေရတုသဘင် စာစောင်' ကို အခက်အခဲများစွာကြားမှ မျှော်လင့်တောင့်တကြကုန်သော လူ,ရှင်,ရဟန်းပရိသတ်များကိုဆက်သနိုင်တော့မည်- ဟူသောရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤအဖွဲ့ကြီးအနေဖြင့်များစွာ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။

အမျိုး ဘာသာ သာသနာကို စောင့်ရှောက်ရမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျရာတာဝန်ကို မညည်းမညူထမ်းဆောင်နေသော အဖွဲ့အစည်းကြီး အရှည်ခိုင်ခံ့တည်တံ့နိုင်ရေးအတွက်၊ ရဟန်းရှင်လူ အဆူဆူသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည် စိတ်ရောကိုယ်ပါအားပေးချီးမြှောက် အမြဲတမ်းထောက်ပံ့ နိုင်ပါစေကြောင်း- တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရပါသတည်း။

မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ကြီး၏
အကျိုးတော်ဆောင်ဆရာတော်များ

မဟာနာယကဆရာတော်ကြီးများ

(၁) ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသ ကျိုက်မရောဘုရားကျောင်း။
(၂) ဘဒ္ဒန္တဝါရလင်္ကာ ရွာလွတ်ကျောင်း-မော်လမြိုင်မြို့ ။
(၃) ဘဒ္ဒန္တအာဒိစ္စ ကျွန်းရွာဘုရားကျောင်း။

အကြံပေးဆရာတော်ကြီးများ

(၁) ဘဒ္ဒန္တဝါယမ တောင်စွန်းသဒ္ဓမ္မဇောကျောင်း(ဘီလူးကျွန်း)
(၂) ဘဒ္ဒန္တဂုဏ နိပဒေါ-သစ်ကျောင်း
(၃) ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ စုကကျောင်း-သံဖြူဇရပ်မြို့ ။

ဇဟိုအမှုဆောင်ဆရာတော်ကြီးများ

(၁) ဥက္ကဋ္ဌ ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ မော့ကနင်တိုက်ကျောင်း။
(၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ နှစ်တဲ့ကျောင်းဟောင်း။
(၃) ဟိတရေ ဘဒ္ဒန္တတ္တနုက ကညော့်ကျောင်းကြီး။
(၄) ဒု-ဟိတရေ ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ ဘဲရှမ်းကျောင်း။
(၅) ဒု-ဟိတရေ ဘဒ္ဒန္တဂန္ဓမာလာ ကျိုက်ပရိုင်ရွာ၊ ကျိုက်ပရိုင်ကျောင်း။
(၆) ဘဏ္ဍာဂါရိက ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖ သဘော်ာလဲကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ။
(၇) ဒု-ဘဏ္ဍာဂါရိက ဘဒ္ဒန္တသီလာစာရ ပဲခူးမွန်ပရိယတ္တိကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ။
(၈) စာရင်းစစ် ဘဒ္ဒန္တခန္တိကဥ္စန အောက်ပဲခူးကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ။
(၉) ဒု-စာရင်းစစ် ဘဒ္ဒန္တသြဘာသ အထက်ပဲခူးကျောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့ ။

ဇဟိုသမာဇိက(အဖွဲ့ဝင်)ဆရာတော်ကြီးများ

(၁) ဘဒ္ဒန္တဝဏ္ဏဒီပ ရေးမြို့ -သိမ်ကျောင်း။
(၂) ဘဒ္ဒန္တသီရိတေဇ ကွေ့ဝမ်-လမ္ဘတော်ကျောင်း။
(၃) ဘဒ္ဒန္တတေဇ ဖာအောက်-ခါတော်မှီကျောင်း။
(၄) ဘဒ္ဒန္တကေလာသ ကော့ဘိန်မဟာဝိဟာရကျောင်း။
(၅) ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖ မွန်ယဉ်ကျေးမှုကျောင်း-မော်လမြိုင်မြို့ ။
(၆) ဘဒ္ဒန္တနာဂဝံသ ရာမညမွန်ကျောင်း-ဖားအံမြို့ ။

တည်ရာဌာန
ကျိုက်မရော
ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်
ကျိုက်မရောမြို့ ။

၁၃၅၉-ခုနှစ် ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ကြီး၏
ငွေရတုစာစောင်ဖြစ်မြောက်ရေး
ကော်မီတီ ဆရာတော်များ

(၁) မဟာနာယက	ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ	နှစ်တုံကျောင်းဟောင်း	ကျိုက်မရောမြို့နယ်။
(၂) ဥက္ကဋ္ဌ	ဘဒ္ဒန္တသီလာစာရ	ပဲခူးမွန်ပရိယတ္တိကျောင်း	သိမ်ကုန်းရပ်-မော်လမြိုင်မြို့။
(၃) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လ	သုခကာရီမွန်ကျောင်း	ပဲခူးမြို့။
(၄) ဟိတစရ	ဘဒ္ဒန္တစန္ဒေါဘာသ	ဘုရားကြီးကျောင်း	ပေါင်မြို့။
(၅) ဒု-ဟိတစရ	ဘဒ္ဒန္တပါလရာမည	ပရိယတ္တိဝေဒီကျောင်း	မော်လမြိုင်မြို့။

သမာဇိက(အဖွဲ့ဝင်)ဆရာတော်များ

(၆) ဘဒ္ဒန္တဝိသာရဒ ကော့ဘိန်-မဟာဝိဟာရပရိယတ္တိကျောင်း။
(၇) ဘဒ္ဒန္တကေသရ ဗိုလ်တထောင်မွန်ကျောင်း -ရန်ကုန်မြို့။
(၈) ဘဒ္ဒန္တကုသလ သောင်ပြင်-အလယ်မွန်ကျောင်း။
(၉) ဘဒ္ဒန္တခန္တီသာရ သုခကာရီမွန်စာသင်တိုက်ကျောင်း၊ ပဲခူးမြို့။

၁၃၅၉-ခုနှစ်
ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ကြီး
ငွေရတုသဘင်စာစောင်ဖြစ်မြောက်ရေး
ကော်မီတီဆရာတော်များ။

ရာမညမဇ္ဈိမဇ္ဈာစရိယအသင်း မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ
နာယကဖြစ်တော်မူသော
နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသ မဟာထေရ် ၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

(သက်တော် ၈၈၊ သိက္ခာတော် ၆၆) .

(ဖွားမြင်တော်မူခြင်း)

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသည် မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်မရောမြို့ ရန်မျိုးအောင် ရပ်ကွက် ခမည်းတော် (ဦးဖန်း) မယ်တော် (ဒေါ်သဲဖြူ)တို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂ရ၁-ခုနှစ် ဝါဆိုလွှန် (၈)ရက် သောကြာနေ့ နံနက် ၆-နာရီတိတိအချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ မွေးချင်းလေးယောက်တို့တွင် အထွေးဆုံးသားရတနာဖြစ်ပါသည်။

ငယ်နာမည်ကို မိဘ ဘိုးဘွားတို့က(မောင်သော) ဟု ခေါ်တွင်စေခဲ့ပါသည်။

(ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိခြင်း)

ဆရာတော် လောင်းလျာသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၈၅-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လ (၁၄)နှစ်သားတွင် ကျိုက်မရောမြို့ ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးကေတုမာလာထံ၌ ခမည်းတော် မယ်တော် တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကိုခံယူကာ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်က ရှင်သီလ ဟု ဘွဲ့မည်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၂၃၉-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လွှန်း(၁၁)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ကျိုက်ရောမြို့ ရန်ကြီးအောင်ရပ် ရသေ့ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် ကလျာဏီသိမ်၌ ရသေ့ကျောင်းဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဒီပကို ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂကို ခံယူလျက် သာကီယဓာတ် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ရဟန်းဘွဲ့အမည်မှာ ဦးသီလဝံသ ဖြစ်ပါသည်။

စာပေပရိယတ္တိကိုသင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ကျောင်းသားဘဝ အရွယ်ရောက်သောအခါ ဘုရားကြီးကျောင်း ဆရာတော် ဦးကေတုမာလာထံ အပ်နှံကာ ကျောင်းသားဘဝတွင် လောကီပညာ စတုတ္ထထိ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ (ထိုစဉ်က ဘုရားကြီးကျောင်းတွင် အစိုးရအသိအမှတ်ပြု မူလတန်းကျောင်း ထားရှိ၍ ဆရာတော် ဦးကေတုမာလာသည် ကျောင်းအုပ်ဘုန်းတော်ကြီးဖြစ်ပါသည်)။

ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ဆရာတော် ဦးကေတုမာလာထံ၌ပင် ပိဋကတ်အခြေခံ ကစ္စည်းသဒ္ဒါ သင်္ဂြိုဟ်ဝိဘာဝနီမာတိကာ တို့ကို သင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ရဟန်းဘဝသို့ ရောက်သောအခါ ကျိုက်မရောမြို့ရသေ့ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဒီပထံ၌ လည်းကောင်း။

မော်လမြိုင်မြို့ ကျိုက်သုတ် ဘုရားကျောင်း ဆရာတော်ထံ၌ လည်းကောင်း၊ မော်လမြိုင်မြို့နယ် ကော့နပ်ကျေးရွာ မွန်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၏ ဦးစီးပဓာန နာယက သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယနှင့် သုဝဏ္ဏဘူမိ ပိဋကတ္တယ ပါရဂူ ဦးဣန္ဒတေဇနှင့် စာချ ဆရာများထံ၌ လည်းကောင်း၊ ပိဋကတ် သင်ရိုးပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာစသော ကျမ်းဂန်များကို သင်ကြားခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်သည် (စာမေးပွဲများကို မဖြေဆိုခဲ့ပါ) မိမိသင်ကြား ဆည်းပူးခဲ့သော စာပေကျမ်းဂန် ပညာရပ်များကို ပညာလိုလားကြသော သောတုဇနာ တပည့်သာဝက စာသင်သားများအား နေ့ဝါ ညဝါ စသည်ဖြင့် ပြန်လည် သင်ကြားပို့ချ ပေးခဲ့ပါသည်။

သာသနာရေးထမ်းဆောင်ချက်များ။

ဆရာတော်သည် ပထမအကြိမ်ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာအစည်းအဝေးနှင့် ဒုတိယအကြိမ် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကျိုက်မရောမြို့နယ် သံဃာနာယကဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော် သမုတိရ သံဃာ့ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် လည်းကောင်း။

တတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်သြဝါဒါစရိယ အဖြစ် လည်းကောင်း။ မွန်ပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ ရာမညဓမ္မာစရိယစာမေးပွဲကို နှစ်စဉ်ဦးစီး၍ ကျင်းပပေးခဲ့သောကြောင့် ရာမည ဓမ္မာစရိယ နာယကနှင့် သြဝါဒါ စရိယ အဖြစ်လည်းကောင်း။ အစိုးရ ပါဠိ ပထမပြန် စာမေးပွဲ၏ သြဝါဒါစရိယ အဖြစ် လည်းကောင်း။

ကျိုက်မရောမြို့ အဓိကာရ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားကြီး၏ ပဓါန နာယကနှင့် သြဝါဒါစရိယအဖြစ် လည်းကောင်း။ ကျိုက်မရောမြို့ ဘုရားနှစ်ဆူစေတီတော်၏ သြဝါဒါစရိယ အဖြစ်လည်းကောင်း။

ပဋိပတ္တိ သာသနာပြု လုပ်ငန်းအတွက် ကျိုက်မရောမြို့နယ် မိုးကုတ်ဝိပဿနာပြန့်ပွါးရေးအဖွဲ့၏ သြဝါဒါစရိယအဖြစ် လည်းကောင်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှု၏ သြဝါဒါစရိယအဖြစ် လည်းကောင်း။ သာသနာ့တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ထူးခြားသောဂုဏ်ရည်များ

ဆရာတော်သည် ကိုယ့်ထက်သိက္ခာ ဝါကြီးသူကို ဂါရဝတရားထား၍ ရိုသေမှု လေးစားမှု ကိုင်းရှိုင်းမှုရှိခြင်း၊ ငယ်ရွယ်သော တပည့်သားသာဝကများကိုလည်း ကရုဏာတရားသက်ဝင်၍ နေလေ့ရှိခြင်း၊ တန်းတူရွယ်တူ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း လေးစားမှုရှိခြင်း၊ ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားကြီးစေတီယင်္ဂဏ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ငန်း ကိစ္စအဝဝကိုလည်း (၄၆)နှစ်တိုင်တိုင် ယခုနှစ်အထိ ကိုယ်တိုင်ပြုပြင်စောင့်ရှောက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ဆရာတော်၏ သီလ-သမာဓိ-ပညာ-ဂုဏ် နာယကဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ရဟန်း, ရှင်, လူ အများပြည်သူတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှု ခံယူရရှိတော်မူသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မြတ်ကို အလှူခံရရှိတော်မူခြင်း

ဤသို့လျှင် အထက်ဖေါ်ပြပါ သာသနာတော်အကျိုး လောကအကျိုးကို သယ်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသော ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသီလဝံသ မဟာထေရ်သည် ၁၃၅၃-ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ အစိုးရက ဆက်ကပ် လှူဒါန်းအပ်သော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်မြတ်ကို အလှူခံရရှိတော် မူသည်။

ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်

အို---အသင်လူသား
ခန္ဓာနာမ်ရုပ်
အပုပ်ကောင်ပါ
သံသရာဝဋ်
လွတ်မြောက်ဘို့ရာ
ရတနာသုံးပါး
သာသနာဘောင်ဝယ်
ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်
မလွဲဧကန်
စံမြန်းနိဗ္ဗာန်

မင်းအောင်ဝဏ္ဏ
မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်

ရာမညမွှာစရိယအသင်း
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ
အကြံပေးဆရာတော်
နိုင်ငံတော်သံဃာ့မဟာနာယက အဖွဲ့ဝင်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဂုဏ၏
ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တရဏသည် မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်၊ ကော့ဒွတ်ကျေးရွာ ခမည်းတော် ဦးသိန်းမောင် မယ်တော်ဒေါ်ပျော့တို့မှ ၁၂၈၂-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်(၄)ရက် တနင်္လာနေ့တွင် မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်တော်မူသော သားရတနာ ဖြစ်ပါသည်။ မွေးချင်းညီအကိုမောင်နှမ(၄)ယောက်တို့တွင်ဒုတိယမြောက်ဖြစ်၍ ငယ်နာမည်မှာ(မာံခေန်) ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ၁၂၉၈-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း(၁၀)ရက်နေ့တွင် ရေးမြို့နယ် ကော့ဒွတ်ကျေးရွာ မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီး၏ ပဓာနနာယကဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ခမည်းတော်မယ်တော်နှစ်ပါးတို့၏ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူကာ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

၁၃၀၂-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော်(၄)ရက်နေ့ မွန်းလွဲ(၂)နာရီအချိန်တွင် ကော့ဒွတ်မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီးခဏ္ဍသိမ်၌ ၎င်းဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတကိုဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ကာရကသံဃာ(၂၅)ပါးတို့ဖြင့် မိဘနှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကိုခံယူကာ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

စာပေပရိယတ္တိသင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခြင်း

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ကော့ဒွတ်ကျေးရွာ မဟာဝိဟာရကျောင်း ကြီး၏ ပဓာနနာယက ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတထံ လောကသဒ္ဒိကျမ်း ပရိတ်ကြီး(၁၂)သုတ် သုတ်စဉ် သဒ္ဒါစသည်တို့ကိုသင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ခြင်း ရေးမြို့နယ် သောင်ပြင်ကျေးရွာ ကျောင်းကြီးပဓာနနာယက ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တပုပ္ဖရမ္မ စာချဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တကေသရ၊ ဘဒ္ဒန္တပါလိတမထေရ်များထံ၌ ဝိနည်း, သဒ္ဒါ, သင်္ဂဟ, ရူပသိဒ္ဓိ, ဋီကာကျော်ကင်္ခါ, ဆန်းအဘိဓာန်, အလင်္ကာစသောအခြေခံကျမ်းများကို(၆)နှစ်တိုင်တိုင် သင်ယူဆည်းပူးပြီး၍ မွန်ပြည်နယ် ရေးမြို့နယ်လုံးကျွတ် သောင်ပြင်ကျေးရွာ ကျောင်းကြီးပဝါရဏာအုပ်စု ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်နာယကဆရာတော်များကြီးမှူး၍ ကျင်းပသောပရိယတ္တိစာပြန်စာမေးပွဲတွင် အဆင့်မြင့်ဆုံး ပထမဆုကိုသင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့ခြင်း ၎င်းမြို့နယ်လမိုင်ကျေးရွာ အလယ်တန်းကျောင်း၌ (၁၅)နှစ်သားအရွယ်(သတ္တမ) တန်းကိုသင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့ခြင်း ပဲခူးမြို့ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း၌အင်္ဂလိပ်စာ ၁၀-တန်းစာမေးပွဲကို

ဝင်ရောက်သင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့ခြင်း ပါဠိပထမပြန်ငယ်, လတ်, ကြီးစာမေးပွဲများကို သင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့ခြင်း မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်ဘုရားကြီးတိုက်သာသနာ့ဇောတိကရုံအုတ်ကျောင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တနာရဒါဘိဝံသ၊ ဦးကြည်၊ ဘဒ္ဒန္တအရိယဝံသ၊ ဘဒ္ဒန္တဉက္ကံသာဘိဝံသ စသောဆရာတော်ကြီးများထံ ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, အနုမဓုယောဇနာ စသောကျမ်းစာများကို စာချပို့ချနည်းစနစ်စုံနှင့်တကွ နေ့ဝါညဝါမကျန်သုံးနှစ်သင်ကြားဆည်းပူးလေ့လာတော်မူခဲ့ခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

စာပေကျမ်းဂမ်းများပို့ချသင်ကြားတော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည်ရဟန်း(၄)ဝါအရတွင် ရေးမြို့နယ် သောင်ပြင်ကျေးရွာ မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီး၌ပရိယတ္တိစာပေများကို စာသင်သားများချီးမွမ်းအပ်သည့် စာချအဆင့်ပထမတန်း သုံးနှစ်တိုင်တိုင် သင်ကြားပို့ချခဲ့ခြင်း ယွှသီတင်းသုံးတော်မူရာ နီပဒေါကျေးရွာကျောင်းသစ်စာသင်တိုက်မှာလည်း

ကိုယ်တိုင်စာသင်တိုက်တည်ထောင်၍ ၁၃၁၅-ခုနှစ်မှစ၍ယနေ့တိုင်ပရိယတ္တိစာပေပို့ချလျက်ရှိခြင်း ၄င်းအသင်းပတိုက်မှ အစိုးရပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲအတန်းအသီးသီး၌အောင်မြင်ခဲ့သော စာသင်သားများစွာပေါ်ပေါက်စေခဲ့ခြင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရချီးမြှင့်သောမူလစာချအထောက်အပံ့ကိုလည်းခံယူတော်မူခဲ့ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာရေးအားပေးဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော်သည်မုဒုံမြို့နယ် ပထမပြန်စာဖြေဌာနစလျှင်စချင်း ပထမပြန်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း ၁၃၄၂-ခုနှစ် ပထမအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံအစည်းအဝေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးတွင် မုဒုံမြို့နယ်တွင်ဦးသျှောင်ဆရာတော်အဖြစ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ပထမပြန်နှင့်ဓမ္မာစရိယစာစစ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မော်ဘီအစည်းအဝေးပွဲကြီးမှာလည်းမော်လမြိုင်ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်း သာသနာတော်သန့်ရှင်းပြန့်ပွားရေးအချိန်တွင် ပထမ, ဒုတိယ, တတိယအကြိမ်သံဃသမ္မတိရသံဃာ့ကိုယ်စားလှယ် နိုင်ငံတော်သံဃာ့ဝန်ဆောင်၊ နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖြစ်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်း မုဒုံမြို့နယ် ဒိုးမားပဝါရဏာအုပ်စုဝိနည်းစာပြန်ပွဲကိုလည်း ၁၃၃၃-ခုနှစ်မှစ၍ သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာသံဃနာယက ဆရာတော်များကို စုစည်း၍ ယနေ့တိုင်ကျင်းပလျှက်ရှိနေပါသည်။

ရေးသားပြုစုခဲ့သောကျမ်းစာများ

မွန်လုံးဆိုင်ရာ ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဆောင်ရွက်နေစဉ် အဖွဲ့အလိုက်(၄-ပါး ၅-ပါးစုပေါင်းရေးသည့်

၁။ ပဋ္ဌာန်းအရကောက်ကို မွန်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း
၂။ ယမိုက်အရကောက်ကို မွန်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း
၃။ မာတိကာအရကောက်ကို မွန်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း
၄။ ဓာတုကထာအနက်ကို မွန်ဘာသာပြ်ဆိုခြင်း
၅။ ဆန် အဘိဓာန် အလင်္ကာကျမ်းများကို မွန်ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း စသောကျမ်းစာအုပ်များ ထုတ်ဝေဖြန့်ချီးလျှက်ရှိပါသည်။

ကြည်ညိုဖွယ်ရာထူးခြားသောဂုဏ်ရည်များ

ဆရာတော်သည် ရဟန်းရှင်လူများ၏ဖြစ်ပွားသောအဓိကဂုဏ်ဆင်မှုများကို ဓမ္မတရားလက်ကိုင်ထားလျှက် သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းသတ်မှတ်ချက်နှင့်အညီညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးခဲ့ခြင်း နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲနီပဒေါကျေးရွာလုံးကျွတ်ဘုရားပွဲတွင် ဦးစီးခေါင်းဆောင်၍ အသံမစဲပဋ္ဌာန်းရွတ်ပွဲကျင်းပပေးခြင်း အထူးသဖြင့်ဘုရားရဟန်းတို့စက်ဆုပ်ရွံရှာအပ်သည့် အတ္တုက္ကံသန ပရဝမ္ဘန အမှုများကို မပြုလုပ်မပြောဆိုမိအောင်နှုလုံးသွင်းလျှက်မိမိစိတ်ကိုတည်တံ့သန့်ရှင်းကြည်လင်မှုရှိအောင် အမြဲသတိဆောင်၍နေထိုင်တတ်သောအလေ့ရှိခြင်း နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်နွေကာလရောက်သောအခါ စာမတတ်ပပျောက်ရေးအတွက်၄င်း ခလေးလူငယ်များကိုစည်းရုံး၍အသုံးလုံးသင်တန်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းများကိုဦးဆောင်၍ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နေရပ်လိပ်စာကိုဖော်ပြခြင်း

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တဂုဏသည် သက်တော်(၇၇) သိက္ခာတော်(၅၇)ဝါရှိပြီး မွန်ပြည်နယ်၊ မုဒုံမြို့နယ် နီးပဒေါကျေးရွာကျောင်းသခ်မ်းစာသင်တိုက်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်လျှက်ရှိပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ

(ရာမညမွောစရိယအသင်း မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာဥက္ကဋ္ဌ)

၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

ဘွဲ့တော်	... ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓ
သက်တော်	... (၇၉)နှစ်
သိက္ခာတော်	... (၅၉)ဝါ
ကျောင်းတိုက်	... ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်
မြို့-ရွာ	... မော့ကနင်ရွာ၊ရေးမြို့နယ်။
တိုင်း-ပြည်နယ်	... မွန်ပြည်နယ်။

ဇာတိချက်ကြွေမွေးရပ်မြေ

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ရေးမြို့နယ်၊ မော့ကနင်ရွာ၊အဘဦးထွန်းအေး အမိဒေါ်ငွေဇင်တို့မှ ၁၂၈၀-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလွှတ်(၄)ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်သော ဒုတိယမြောက်သားရတနာ ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်သည့်နေ့ရက်

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် သက္ကရာဇ်(၁၂၉၇) ခုနှစ် ကျေးဇူးရှင် မော့ကနင်တိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာဇောတိ ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက်၊ မိဘနှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် သာမဏေအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်တော်မူသည်။

ရဟန်းဘောင်သို့တက်ရောက်သည့်နေ့ရက်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်။

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည်၊သက္ကရာဇ်(၁၃၀၁) ခုနှစ် ရေးမြို့နယ် သောင်ပြင်ရွာ၊ ခဏ္ဍာသိမ်တော်၌ သောင်ပြင်ကျောင်းကြီး ဆရာတော် ပုပ္ဖရမ္မကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက်၊ မိဘနှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကိုခံယူကာ၊ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

စာဝါလိုက်ခဲ့ဘူးသော ဆရာတော်များနှင့် ကျောင်းတိုက်များ။

ဦးပညာဇောတိ (သောပြင်ပဝါရဏာ အုပ်စုချုပ်)၊ ဦးကေသရအိန္ဒ(ကောနတ် မွန်ပရိယတ္တိ မူလပင်မကျောင်းတိုက်၊ ဦးဂုဏဝံသ(ပိဋကတ္တယပါရဂူ ဘုရားကျောင်း၊ပေါင်မြို့)၊ ဦးဣန္ဒ(တော်ကနာကျောင်း)၊ ဦးပါလိတ(သောင်ပြင်ကျောင်းကြီး)၊ ဦးဣန္ဒ(ကော့လှာကျောင်း)၊ ဦးကေတုမတိ(သီဟိုဠ်ပြန်၊ရေးမြို့ ရွာကလေးကျောင်း)၊ ဦးကလျာဏ(ကဒါကျောင်းတိုက်၊ ပေါင်မြို့)၊ မော်လမြိုင်-မင်းကျောင်းဆရာတော်၊ ဗိုလ်ကျောင်းဆရာတော်များထံ စာဝါလိုက်ခဲ့ဘူးပါသည်။

ပြုစုရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်များ။

(၁)ဝိနည်းငယ် လေးစောင် ပါဠ်နိဿယ၊
(၂) ဒိဋ္ဌအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုနည်းကျမ်း၊
(၃)ဗုဒ္ဓနယူပဒေသကျမ်း၊

ဤကျမ်းသုံးကျမ်းတို့ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။စာမူများ ရေးသားပြီး၍၊ ကျမ်းစာ မထုတ်ဝေနိုင်သည့် စာမူများလည်း မိမိလက်တွင် ကျန်ရှိနေသေးပါသည်။

သာသနာ့အကျိုး သည်ပိုးဆောင်ရွက်ချက်များ။

၁။ ရေးမြို့နယ်၊မော့ကနင်ပရိယတ္တိကျောင်းတိုက်တွင် သက္ကရာဇ်(၁၃၀၄)ခုနှစ်မှ(၁၃၅၅)ခုနှစ်အထိ(၅၁)နှစ်တိုင်တိုင် ပရိယတ္တိစာပေလုပ်ငန်းကို အမြဲမပြတ်သင်ကြားပို့ချဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း။
၂။ ရာမညတိုင်းလုံးဆိုင်ရာ၊ ရာမည ဓမ္မာစရိယ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ယူ၍ ပိဋကတ် စာပေကျမ်းဂန်များကို မွန်ဘာသာဖြင့် ကျမ်းဂန်ပြုစုထုတ်ဝေဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း။

ရေးမြို့၊ ပါဠိပထမပြန်စာဖြေဌာန ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ ယခု နှစ်တိုင် နှစ်စဉ် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲပေးရခြင်း။

ရေးမြို့နယ်၊ သောင်ပြင်ဂိုဏ်း ပဓါနနာယကအုပ်စု ၌၎င်း၊ လမိုင်း ကေလာသစေတီတော် ၌၎င်း၊ ဟိတရေ-အတွင်းရေးမှူး တာဝန်ကို နှစ်ပေါင်း များစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း။

မော့ကနင် ပရိယတ္တိကျောင်းတိုက်တွင် ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး သီတင်းနေထိုင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ဝိပဿနာတရား ဟောကြားပြသ အားထုတ်နည်း ညွှန်ပြပေးခြင်း။

သောင်ပြင်ဂိုဏ်း ပဓါနနာယကအုပ်စု၌ သက္ကရာဇ် (၁၃၁၂)ခုနှစ်မှစ၍၊ ယခုနှစ်တိုင်အောင် ဝိနည်းမိုရ် ဆရာတော်အဖြစ် ခန့်ထားခြင်းခံရသည်။

မွန်ပြည်နယ်အတွင်း ပရိယတ်-ပဋိပတ်နှင့် မြို့ရွာ ကောင်းစားရေး အတွက် နယ်လှည့် တရား ဟောခြင်း။

မော်ဘီ သံဃာ့အစည်းအဝေးတွင် ရေးမြို့နယ် သံဃာ့ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တာဝန်ယူ၍ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း။

မော့ကနင် ပရိယတ္တိကျောင်းတိုက်တွင် (၁၃) သိန်းတန် သာသနာ့ဗိမာန်တော်ကြီး ပြီးစီး အောင် ကြိုးစား၍ တည်ဆောက်ဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်း။

ရပ်ရွာအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ

မော့ကနင်ကျေးရွာ၌ (အ-မ-က) ဖြစ်မြောက် အောင် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တရားဟော ဆောင် ရွက်ခဲ့ခြင်း။

လမိုင်းကျေးရွာနှင့် မော့ကနင်ကျေးရွာအကြား လမ်းမကြီးတစ်ခုဖြစ်အောင် ကြိုးစားဆောင် ရွက်ခဲ့ခြင်း။

၃။ ရေးမြို့နယ်၊ မော့ကနင်ကျေးရွာတွင် ရေဖူလုံ ရေးအတွက် လူထုအင်အားဖြင့် ရေကန်ကြီး ဖြစ်မြောက်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း။

၄။ မော့ကနင်ရွာ တံတားကြီး တည်ဆောက်ရေး အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး ကော်မီတီဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း။

၅။ မော့ကနင်ကျေးရွာတွင် လုပ်သားရှေ့ဆောင် အားကစားကွင်းဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ခြင်း။

ယခု သီတင်းသုံးဆဲ ကျောင်းတိုက်နှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓသည်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ မော့ကနင် ကျေးရွာပရိယတ္တိစာသင်ကျောင်းတိုက်၏ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကြီး ဦးပညာဇောတိ ဘဝနတ် ထံ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက်၊ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် အဖြစ်ခံယူလျက်၊ သက်တော်(၇၉)နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၇၉)ဝါရရှိပြီး၊ ပရိယတ်လုပ်ငန်းနှင့် ပဋိပတ်လုပ်ငန်း တည်းဟူသော သာသနာ့လုပ်ငန်းနှစ်ပါးကို တာဝန် ယူထမ်းဆောင်လျက် သီတင်းသုံးတော်မူပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ (၁၅)သိန်းတန်မွန်ဓမ္မာရုံတည်ဆောက်ခြင်း

ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းရှိ (၁၅)သိန်း တန် မွန်ဓမ္မာရုံတည်ဆောက်ရေးကော်မတီ၏ ဩဝါဒါ စရိယအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ပြီး၊ မွန်ဓမ္မာရုံ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး ဩဝါဒါစရိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း။

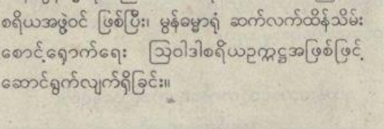

ရာမညမဇ္စျိမဒေသအသင်း
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ
တိတရေ (အကျိုးတော်ဆောင်)
နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာဝန်ဆောင်
ဘဒ္ဒန္တကုန္ဒက ၏
ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

မွေးရပ်ဒေသ	၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ကညော့်ရွာ။
မွေးသက္ကရာဇ်	၊ ၁၂၉၃-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း(၃)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့
ဖမည်းတော်အမည်	၊ ဦးကျေး ကညော့်ရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်
မယ်တော်အမည်	၊ ဒေါ်စောဗု ကညော့်ရွာ၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်

ဆရာတော်လောင်းလျာ မင်းအောင်သိန်းကို မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ် ကညော့်ရွာနေ ခမည်းတော် ဦးကျေး၊ မယ်တော် ဒေါ်စောဗု တို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၉၄ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၃)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ညဉ့်ဦးယံ (၈)နာရီ အချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျာ မင်းအောင်သိန်းတွင် မွေးချင်း (၈)ယောက်ရှိပြီး ယောကျာ်း(၄)ယောက် မိန်းကလေး (၄)ယောက်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်မှာ ဒုတိယမြောက်သားရတနာဖြစ်ပြီး တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဖွားသောကြောင့် မိဘများက မင်းအောင်သိန်း ဟု ဇာတာထွန်းအောင် ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ကြပါသည်။

ဦးကျေး ဒေါ်စောဗုတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်သူများပီပီ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်များကို သားကလေး မင်းအောင်သိန်းအား ကလေးဘဝကပင် ခွဲဝေပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာစိတ်ဓါတ်စွဲကပ်နေပြီ ဖြစ်သော မင်းအောင်သိန်းကို (၁၀) နှစ်သားအရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ ကောခွဲကျောင်း ဆရာတော် ဦးဥတ္တမထံ ကျောင်းသားအဖြစ် အပ်နှံ၍ အစိုးရမူလတန်းကျောင်း ပညာကို သင်ယူစေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် (၁၁)နှစ်သားအရွယ်တွင်လည်း တောင်စွန်းရွာကျောင်း ရသေ့ကျောင်းစာချ ဆရာတော် ဦးဝါရလက်ာ ထံတွင် အခြေခံကျောင်းသင်ပညာများကို ဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။ ထိုသို့ စာချဆရာတော်များထံ အခြေခံကျောင်းသင်ပညာများကို သင်ယူ နေသော မင်းအောင်သိန်း (၁၂)နှစ်သားအရွယ်သို့အရောက် ၁၃၀၆-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၈)ရက် သောကြာနေ့တွင် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူကာ မွန်ပြည်နယ် ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ ကညော့်ရွာ တိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ ထံ၌ ပဗ္ဗဇ္ဇအမွေရှင်သာမဏေဘောင်တွင် ရှင်ကုန္ဒက ဟု နာမတွင်ခေါ် ဘွဲ့တော်ပေးခဲ့ပါသည်။

ကိုရင်ရှင်ကုန္ဒက ၏ စာပေခရီး

ကိုရင်ရှင်ကုန္ဒကသည် ကျောင်းသားဘဝမှ လေ့လာသင်ယူခဲ့သည့် စာပေများကို အခြေပြု၍ သာမဏေဘဝတွင်လည်း မိမိ၏ပညာရေးအတွက် အချိန်ကို အနားမပေးဘဲ စာပေသင်ကြားရေးခရီး ဆက်ခဲ့ပါသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၀၈-၁၃၀၉ ခုနှစ်များတွင် မုဒွန်းကျေးရွာ ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း စာချဆရာတော်ဦးဥတ္တမ ထံ၌ သုတ်စဉ် သဒ္ဒါကြီး ဝိနည်း သင်္ဂြိုလ်စာဝါများနှင့် သက္ကရာဇ် ၁၃၁၀ ခုနှစ်တွင် မုဒုံမြို့နယ် နိုင်းပြိုင်ကျေးရွာ ဘုရားကျောင်းဆရာတော် ဦးဝါရလက်ာတို့ထံတွင် ပိဋကတ်အခြေ သုတ်စဉ် သဒ္ဒါကြီး ဝိနည်း သင်္ဂြိုလ်စာပေတို့ကို သင်ယူခဲ့ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ သာသနာတော် သုံးရပ်အခြေ ပိဋကတ်စာပေသင်ကြားခြင်း၌ မွေ့လျော်လျက်ရှိသော ကိုရင်ရှင်ကုန္ဒကသည် ၁၃၁၁-၁၂နှစ်

များတွင် မွန်ပြည်နယ်၊ မုဒုံမြို့ ပိန္နဲတိုက်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးကေတုသာရ ထံတွင် အငယ်တန်း အခြေခံ ကျမ်းစာများကို ဆက်လက်သင်ယူပြန်သည်။ စာပေအခြေခံကောင်းလှသော ကိုရင်ရှင်ဣန္ဒကသည် သက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ခုနှစ်တွင် မုဒုံမြို့နယ် တောင်ပ ကျေးရွာ ကျောင်းဟောင်း ဆရာတော် ဦးတိက္ခဝံသ တပည့်ခံလျက် နိုင်ငံတော် ပါဠိပညာရေး ဗဟိုအဖွဲ့မှ ကျင်းပသော ပထမငယ်တန်းစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် စာမေးပွဲဝင်ရောက် ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သော ကိုရင်ရှင်ဣန္ဒက ဝမ်းသာမဆုံး တပြုံးပြုံးခံစားနေရစဉ် သက္ကရာဇ် ၁၃၁၃ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့နှင့်တကွ မုဒုံမြို့နယ် နိုင်းပြိုင်ရွာ ဘုရားကျောင်း ဒါယကာ ဒါယိကာမများက ပစ္စယနုဂ္ဂဟ ထောက်ပံ့က မုဒုံမြို့နယ် ကွေ့ဝမ်းတိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုပြီး နိုင်းပြိုင်ရွာ ဘုရားကျောင်းခဏ္ဍသိမ်တွင် ဥပသမ္ပဒကံဆောင် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘောင်သို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ရဟန်းဘဝတွင်လည်း အရှင်ဣန္ဒက ဟုပင် ဘွဲ့မည်တွင်ခဲ့ပါသည်။

ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ဣန္ဒက ၏ ရဟန်းဘဝစာပေခရီး

ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ဣန္ဒကသည် မိမိမျှော်မှန်းထားသော စာပေခရီးပန်းတိုင်မရောက်သေးသဖြင့် ရဟန်းဘဝရောက်ချိန်တွင်လည်း စာပေခရီးပန်းတိုင်သို့ ဦးတည်၍ ဆက်လက်ချီတက်ခဲ့ပါသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၁၄-၁၅-၁၆ ခုနှစ်များတွင် မုဒုံမြို့၊ ပိန္နဲတိုက် ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးကေတုသာရထံတွင် ပထမလတ်တန်းကျမ်းစာများကို သင်ယူပြန်သည်။ ၁၃၁၇ ခုနှစ်တွင် မော်လမြိုင်မြို့နယ် ကော့လာရွာ တောရကျောင်းဆရာတော် ဦးဣန္ဒာစာရ၊ ဦးအရိယ တို့ထံ၌ သုံးလသာ ပညာဆည်းပူးခဲ့ပြီး ထိုနှစ်၌ပင် ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ တောင်စွန်းကျေးရွာ သဒ္ဓမ္မခေ ကျောင်း စာချဆရာတော် ဦးဝါယမ၊ ဦးဝဏ္ဏ၊ ဦးပုဗ္ဗရမ္မ တို့ထံတွင် ပထမကြီးတန်း ကျမ်းဂန်စာပေများကို လေ့လာဆည်းပူး အထူး သင်ယူခဲ့ပါသည်။ ထို ၁၃၁၇ ခုနှစ်၌ပင် ပထမကြီးတန်းစာမေးပွဲကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ပထမကြီးတန်း အောင်မြင်ပြီးသော ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ဣန္ဒကသည် အစိုးရ ဓမ္မာစရိယတန်း စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် မလျော့သောဇွဲဖြင့်အားခဲ၍ ဆက်လက်ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ၁၃၁၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်မြောင်း ရပ် မင်္ဂလာသုခကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော် ဦးရေဝတထံ၌လည်းကောင်း၊ ၁၃၂၀-၂၁ ခုနှစ်များတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်ကွက်၊ သွေးဆေးကန်တိုက်၊ ရာမညဝေပုလ္လ မွန်ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်း ကထိကစာချဆရာတော် ဦးပညာဝံသ၊ ဦးဝဏ္ဏ၊ ဦးပဒုမတို့ထံ၌လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်ကွက်၊ ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးဩဘာသ၊ အလယ်တောရကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးသုရိယတို့ထံ၌ လည်းကောင်း ဓမ္မာစရိယတန်း ကျမ်းစာများကို သင်ယူ ခဲ့ပါသည်။

သွေးဆေးကန်တိုက်၊ ရာမညဝေပုလ္လ မွန်ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်တွင် သီတင်းသုံးနေထိုင် နေစဉ် သက္ကရာဇ်-၁၃၂၂ခုနှစ်၌ ဓမ္မာစရိယတန်း စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ချီးမြှင့် ဆက်ကပ်သော သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကို လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ ဦးပဍ္ဍင်းဦးဣန္ဒကသည် သာသနာ့ဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သောလည်း မိမိ၏ စာပေခရီးအတွက် တင်းတိမ်ခြင်းမရှိသေးဘဲ ကျမ်းပြီး ပေါက်အောင် ဆက်လက်သင်ယူလိုပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၃၂၃-၂၃-၂၄ ခုနှစ်များတွင် နာမည်ကျော်ကြားသည့် စာချဆရာတော်များ စုဝေးတည်ရှိရာ မန္တလေးမြို့သို့ သွားရောက်၍ ဘုရားကြီးတိုက် ဦးကြယ်ကျောင်း စာချဆရာတော် ဦးဥတ္တမသထံ၌

လည်းကောင်း၊ တောင်ထီးလင်းတိုက် ညောင်ကံတိုက် ဆီးဘန်းနီတိုက် ရွှေရေးကျောင်းတိုက်တို့ရှိ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့်စာချ ဆရာတော်များထံတွင် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းစာမျိုးစုံတို့ကို သုံးနှစ်တိုင်တိုင် နှီးနှောသင်ယူခဲ့ပြန်သည်။' ဤသို့ဖြင့် ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ကုဏ္ဍကသည် ငတ်မိသဲတိုင် တက်နိုင်ဖျားရောက်ဆိုသော စကားအတိုင်း မိမိတို့မျှော်မှန်းထားသော စာပေခရီးပန်းတိုင် သို့ရောက်အောင် မဆုတ်မနစ် သောလုံ့လဖြင့်ဖြတ်သန်း ချီတက်လာခဲ့ရပါသည်။

ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ကုဏ္ဍက ပရိယတ္တိစာပေပို့ချခြင်း

ဦးပဍ္ဍင်းအရှင်ကုဏ္ဍကသည် သာမဏေဘဝ ရဟန်းဘဝတို့၌ စာပေဆည်းပူးသင်ယူမှု အခန်းကဏ္ဍသည် အတော်အတန်ပြည့်စုံခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်ကုဏ္ဍကသည် စာသင်သားဘဝကို တဖြစ်လဲ၍ စာချဆရာတော်အဖြစ်သို့ အခြေအနေအရ ကူပြောင်းလိုက်ရပါသည်။ စာချဆရာတော် အရှင်ကုဏ္ဍကသည် ၁၃၂၆ ခုနှစ် နယုန်လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှစ၍ မော်လမြိုင်မြို့ သဘော်လဲ ကျောင်းတိုက်၌ တနှစ်သာ စာချတာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ မွန်ပြည်နယ် မုဒုံမြို့နယ်နိုင်းပြိုင်ရွာ ဘုရားကျောင်း၌ ၁၃၂၇ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၃၄-ခုနှစ်အထိ (၈)နှစ်တိုင်တိုင် ပထမငယ် လတ် ကြီး စာချတန်း စာဝါများကိုလည်းကောင်း မနေမနား ကြိုးစား၍ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၁၃၃၅ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၃-ရက် သောကြာနေ့ ၁၉၇၄ခုနှစ် ဧပြီလ(၃)ရက်နေ့တွင် မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံမြို့နယ် နန်းခဲရပ်ကွက်၌ မွန်ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီးကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ တည်ထောင်ပြီး အခြေပြုမူလတန်းမှ အကြီးတန်းအထိ စာဝါများကို ၁၂-နှစ်တိုင်တိုင် ဆက်လက်ပို့ချပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ၁၃၄၇-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့ တနင်္လာနေ့ ၁၉၈၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၁၇)ရက်နေ့ မွန်းလွဲ(၁)နာရီ အချိန်တွင် အဘိဓဇရဋ္ဌဂုရုမှဒွန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ဂိုဏ်းဝင် ဆရာတော်များနှင့် အညော်ရွာတိုက်ကျောင်း ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒဥတ္တရမဟာထေရ်တို့က စာချုပ်စာတမ်းနှင့်တကွ ကျောင်းအပ်နှံပေးကြသဖြင့်၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ် ကညော်ရွာ ကျောင်းကြီးကျောင်း သို့ ကျောင်းတိုင်ဆရာတော် အဖြစ် ရွှေ့ပြောင်းသီတင်းသုံးခဲ့ပြီး ယနေ့တိုင်အောင် ကျမ်းဂန်စာပေများ သင်ကြားပို့ချပေးလျက် ရှိနေပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍက၏ သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍကသည် ငယ်ရွယ်စဉ် စာသင်သားဘဝကပင်လျှင် သာသနာရေးရာ ပေးအပ်လာသည့်တာဝန်များကို မညည်းမညူဘဲ ကြည်ဖြူစွာ လက်ခံဆောင်ရွက်တတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၃၁၈ ခုနှစ်၌ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ သမိုင်းဝင် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲ၌ ပါဝင်ရွတ်ဆိုကြရသော ရာမညမွန် သံဃာတော်များအဖွဲ့တွင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိဘာဏက သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်အာဂုံဆောင် သံဃာတော်တပါးအဖြစ် ရွေးချယ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ကျရောက်လာသည့် တာဝန်ကို မလွှဲရှောင်ဘဲ ထမ်းဆောင်ပေးခဲ့မှုကြောင့် သာသနာ သက္ကရာဇ် ၂၅၀၀-ပြည့်နှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်- ၁၃၁၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် သမ္မတဦးဘဦးက ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိကာရက ဂုဏ်ပြု လက်မှတ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် သထုံမြို့ နန်းခဲရပ်ကွက်၊ မွန်ပရိယတ္တိကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေစဉ် ရပ်ကွက်သံဃာနာယက အကျိုးတော်ဆောင်တာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းတွင် သင်တန်း

နည်းပြဆရာတာဝန်ကို လည်းကောင်း၊ ၁၃၄၂-ခုနှစ်မှ ၁၃၅၁-ခုနှစ်အထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် တတိယအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေး၌ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၏ သံဃာ့သမုတိရ သံဃာ့ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမည ဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ နှင့် ရာမညနိကာယ ပရိယတ္တိစာမေးပွဲ ကျင်းပရေးအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်တာဝန်၊ မွန်မဟာသံဃာ့သမဂ္ဂအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်တာဝန်တို့ကို (၁၃၅၁)ခုနှစ်မှစ၍ ယနေ့တိုင် တာဝန်ယူထမ်းဆောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုလက်ရှိတာဝန်များကိုအပြင် စတုတ္ထအကြိမ် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့ဝန်ဆောင် တာဝန်ကိုလည်း ထမ်းဆောင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒကသည် သက်တော်(၆၆)နှစ်၊ ဝါတော်(၄၆)ဝါ ရှိပြီဖြစ်သော်လည်း သာသနာရေးရာတာဝန်များကို ယခင် ငယ်စဉ်ကသကဲ့သို့ပင် မညည်းမညူ ကြည်ဖြူစွာ လက်ခံဆောင်ရွက် နေဆဲဖြစ်ပါသည်။

❋ ပုတီးအဘိဓမ္မာ

တလုံးပုတီး
စုစီးလက်မိ
ပီတိဖြာဝိုင်း
အတိုင်းမသိ
ပုတီးတကုံး
တကြိုးဆုတ်ကိုင်
ကြိုးကိုင်သီကုံး
ဆွဲကုံးလိုက်ကာ

ရှုမငြီးလည်း
ကြိုးနဲ့ညှိသော်
လိုရာနှိုင်းလျှင်
တန်ဘိုးရှိ၏
ဖြေစုပုံ၍
ကုန်ဆုံးနိုင်ဘူး
တလုံးလုံးကို
စုပြုံပါကြောင်း
ညီညာပေါင်းမှအောင်ပွဲရသည်။

နိုင်မြတ်နိုး(ကွေ့လှ)
မုဒုံမြို့၊ မွန်ပြည်နယ်။

ရာမညမဟာစရိယအဖွဲ့
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ
ဒု-ဟိတရေ အကျိုးတော်ဆောင်
ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ၏
ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

၁။ ဘွဲ့တော်	ဘဒ္ဒန္တခေမာဝန္တ
၂။ ကျောင်းတိုက်	ဘဲရမ်းကျောင်းတိုက်
၃။ အသက်, သိက္ခာ ဂိုဏ်း	၅၉-နှစ်၊ ၃၉-ဝါ၊ သုဓမ္မာဂိုဏ်း
၄။ မွေးသက္ကရာဇ်	၁၂၉၉-ခုနှစ်
၅။ ဇာတိရပ်ရွာနှင့် မယ်တော်၊ ခမည်း တော်တို့၏အမည်	ကော့ကလော့ကျေးရွာ၊ ကျိုက်မရောမြို့နယ် ဦးကျော်ရင်၊ ဒေါ်ငွေပန်း
၆။ ရှင်သာမဏေပြုခြင်း	၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ မုဒုံမြို့နယ် ဘဲရမ်းကျေးရွာ ၊ ဘဲရမ်းကျောင်းတိုက်၊ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပညာရမ္မထံ၌ သာမဏေပြုခြင်း။
၇။ ရဟန်းဖြစ် ရက်ချုပ် အပြည့်အစုံ	၁၃၁၉-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ်(၁၃)ရက်နေ့ ၊ မုဒုံမြို့၊ ပိန္နဲတိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကေတုသာရကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဒါယကာ မိဘနှစ်ပါးဖြစ်သည်။
၈။ စာပေသင်ယူခြင်း	မုဒုံမြို့ ၊ ပိန္နဲတိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကေတုသာရ၊ ဘဒ္ဒန္တပညာဝံသ၊ ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ တို့ထံတော်ပါး၌စာပေသင်ယူခြင်း
၉။ ပညာအရည်အချင်း	မူလဓမ္မာစရိယ
၁၀။ စာပေပို့ချခြင်း	ဘဲရမ်းကျောင်းတိုက်တွင် ရဟန်းရှင်များကို အခြေခံသင်ပုန်းကြီး, ပရိတ်ကြီး သဂြိုဟ်, သဒ္ဒါကျမ်းများကို ပို့ချပေးခြင်း။
၁၁။ သာသနာရေးတာဝန်ဆောင်ရွက်ချက်များ	မုဒုံမြို့ အတောင် (၃၅၀)ရှိ ဇိနသုခရန်အောင် ချမ်းသာ လျောင်းတော်မူကြီး ဩဝါဒစရိယ၊ မုဒုံမြို့ ကန်တော်ကြီး စေတီနှင့် ကျိုက်ကမော့ကလေးဘုရား ဩဝါဒစရိယ၊ မုဒုံမြို့နယ်ကမာဝက်ကျေးရွာဇရားဘုရားနှင့် ကျိုက်ကမော့ကြီး ဩဝါဒစရိယ၊ မော်လမြိုင်မြို့ သာသနာ ၂၅၀၀စေတီ၌ အကျိုးဆောင် ရာမညဓမ္မာစရိယ မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ အကျိုးဆောင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်း(၃)လမ်း ဓမ္မဒူတ ကမ္ဘာ့သာသနာပြုဓမ္မာရုံတွင် ဩဝါဒစရိယ၊ ရွှေတိဂုံ တောင်ဘက်မုခ် မွန်ဓမ္မာရုံ ဩဝါဒစရိယ၊ သာသနမဂ္ဂသာသနေရတာ စာမေးပွဲအမျိုးသားဆိုင်ရာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မွန်မြန်မာ (၂)ဘာသာဓမ္မကထိက၊ သံဃာ့ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ မြို့နယ်သံဃာ့နာယကအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ပထမအကြိမ်, ဒုတိယအကြိမ်, တတိယအကြိမ် (၃)ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လက်ရှိ စတုတ္ထအကြိမ် မုဒုံမြို့နယ် သံဃနာ

ယကအဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိသည်။

၁၂။ ရေးသားပြုစုသော ကျမ်းဂန်များ — ၁။ ယမိုက်အရကောက်၊ ၂။ ပဋ္ဌာန်းအရကောက်၊ ၃။ ဆန်းနိသျ၊ ၄။ အလင်္ကာနိသျ၊ ၅။ သဒ္ဒါကြီးနိသျပ, ဒ၊ ၆။ သင်္ဂဟနိသျ၊ ၇။ အဘိဓာန်နိသျ၊ ၈။ ဝိနည်းနိသျ၊ ၉။ မာတိကာဓာတုကထာအရကောက်၊ ၁၀။ သုတ်စဉ် မွန်ဘာသာဖြင့် စုပေါင်းပြုစုသည်။

၁၃။ ရဟန်းရှင်လူတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားမှု — မည်သည့် အကြောင်းကိစ္စ မဆိုကြီးကျယ်အောင် မပြုလုပ်ရ စိတ်ကောင်းရှိဖို့ ပထမစသည်ဖြင့် အမြဲဆိုဆုံးမလေ့ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒ အနတ္တ
လူမျိုး, ဘာသာ,
မြတ်သာသနာ
စောင့်ထိန်းဘို့ သာ
တို့တာဝန်ပါ

သာသနာဆိုတာ
အများအတွက်
နှစ်သက်မြတ်နိုး
ဆည်ကပ်ကိုးကွယ်
ဗုဒ္ဓဝါဒ အနတ္တပါ

စောင့်ထိန်းကာလ
အတ္တဖယ်ရှောင်
စုပေါင်းညီစွာ
ဆောင်ရွက်ကြပါ။

ကွန်တာလနိုင်
(မော်ရွှေမြိုင်)

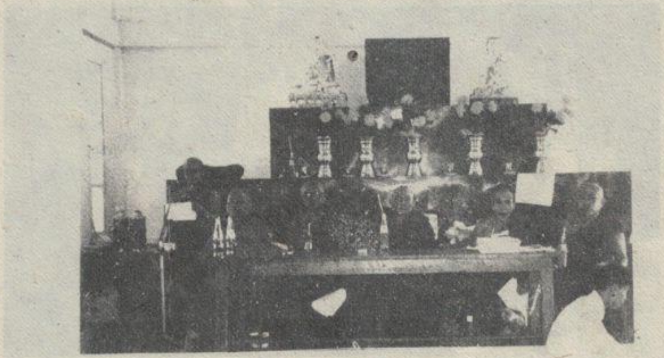

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ကြီးကြပ်ရေးမွန်စာချဆရာတော်များ၏
အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဝင်ရောက်ဖြေဆိုမည့် မွန်သံဃာတော်များ၏ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဆွမ်းအလှူရှင်ဒု-ဥက္ကဋ္ဌမင်းဝင်းထိန်နှင့် ဇနီးဒေါ်ကြင်စီဒွေးတို့က
သံဃာတော်များအား ဆက်ကပ်လှူဒါန်းနေစဉ်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဆွမ်းဘုဉ်းနေစဉ် မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးများ၏
မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဆွမ်းဘုဉ်းကြွချီနေစဉ် မွန်စာဖြေသံဃာတော်များ၏ဓာတ်ပုံ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဝင်ရောက်ဖြေဆိုမည့် မွန်ရှင်, ရဟန်းသံဃာများက
ဆွမ်းဘုဉ်းနေစဉ်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဆုနှင်းသဘင်အခမ်းအနား အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
စာအောင်မွန်သံဃာတော်များအား နိုင်ထွန်းအုံးနှင့် နိုင်ချစ်ငွေက
လှူဒါန်းဝတ္ထု ဆက်ကပ်နေစဉ်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲ
အခမ်းအနားတွင် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနိုင်သက်လွင်က ထာဝရ
ပဒေသာပင်လက်မှတ်ပေးအပ်နေစဉ်

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ရေစက်ချအခမ်းအနား မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲကြာရှည် တည်မြဲဘို့ ရန်
ဆွမ်းကွမ်းဝေယျာဝစ္စ ဥက္ကဋ္ဌ-နိုင်ထွန်းအုံးက
တိုက်တွန်းနှိုးဆော်နေစဉ်ဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
ဝင်ရောက်ကုသိုလ်ယူနေကြသော မွန်ကောလိပ်, စက်မှုသိပ္ပံ, တက္ကသိုလ်
ကျောင်းသား / ကျောင်းသူများ၏ အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
စာအောင်မွန်သံဃာတော်များအား နဝကမ္မ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းနေစဉ်
မွန်ဒါယကာ, ဒါယိကာများတို့၏ အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

(၁၅)ကြိမ်မြောက်
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ စာမေးပွဲတွင်
မွန်ကောလိပ်, စက်မှုသိပ္ပံ, တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား / ကျောင်းသူများ၏
အမှတ်တရဓာတ်ပုံများ

မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယ စာမေးပွဲအဖွဲ့ ၏

ဝေယျာဝစ္စ အလုပ်အမှုဆောင်လူကြီးများ

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ထွန်းအုံး (ရန်ကုန်)

၂။ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်သက်လွင် (ရန်ကုန်)

၃။ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ဝင်းထိုက် (မော်လမြိုင်)

၄။ အတွင်းရေးမှူး(၁) နိုင်ချစ်ငွေ (မော်လမြိုင်)

၅။ အတွင်းရေးမှူး(၂) နိုင်အောင်ခ (မော်လမြိုင်)

၆။ ဘဏ္ဍာရေးမှူး နိုင်ဖေတင် (ရန်ကုန်)

၇။ စာရင်းစစ် နိုင်ထွန်းအောင် (မော်လမြိုင်)

၈။ အဖွဲ့ဝင် နိုင်ရွှေအောင် (မော်လမြိုင်)

၉။ အဖွဲ့ဝင် နိုင်မောင်စော (မော်လမြိုင်)

ရာမညနိကာယပရိယတ္တိစာဖြေဌာန

အလှူရှင်များ

မွန်ဆရာတော် အဘိဓဇအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက, ဘဒ္ဒန္တဥတ္တမ-ထိုင်းနိုင်ငံဝင်ကမြို့ ကျပ်-၅၃သိန်းနှင့် မွန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကျပ်-၄၇သိန်းကျော်ဖြစ်ပါသည်။

* * *

တိပိဋကရေဘွဲ့ ထာဝရပဒေသာပင်

နိုင်ထွန်းအုံး+မိပန်းကြည် မိသားစု ကျပ်(၁၀၀၀၀၀) မတည်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

* * *

ရာမညနိကာယပရိယတ္တိ ထာဝရ

ဝေယျာဝစ္စပဒေသာပင်

နိုင်ဘသန်း(ဒေါ်လုံးခင်)မိသားစု ကျပ်(၁၀၀၀၀၃) လှူဒါန်းပါဝင်ကြပါသည်။

အထက်ပါအလှူရှင်များနှင့်မွန်ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့များတို့အား ဤရာမညဓမ္မာစရိယ အဖွဲ့မှ အထူးပဲကျေးဇူးတင်ပါသည်ဟုမှတ်တမ်းတင် အပ်ပါသည်။

* * *

[ကျေးဇူးတင်လွှာ]

ဤရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့အစည်းကြီး (၂၅)နှစ် ပြည့်မြောက်အောင် တာဝန်ထမ်းဆောင်အားပေးခဲ့ကြသော ပျံလွန်ခဲ့ပြီး, သက်တော်ထင်ရှားရှိဆဲ ဆရာတော် သံဃာတော် ထေရ်ရှင်များအားငှင်း၊ ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး, သက်ထင်ရှားရှိဆဲ လူပုဂ္ဂိုလ်များအားငှင်း၊ ဤသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကြီးကို ကြာရှည်တည်တံ့အောင် အားပေးထောက်ခံခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးတို့အားငှင်း၊ ဤအဖွဲ့ကြီးအနေဖြင့် အမှတ်ရ ကျေးဇူးတင် ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းတင်အပ် ပါကြောင်း ။

ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့
မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ၊ မွန်ပြည်နယ်။

●ရတုသဘင်ပွဲနှင့်မွေးနေ့ မင်္ဂလာပွဲများ●

(ရတုသဘင်ပွဲနှင့်မွန်မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု)

ကျွန်ုပ်တို့မွန်,မြန်မာနိုင်ငံ၌ မွန်မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနေဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိကြသော ရတုသဘင်ပွဲကား စာရေးသူတင်ပြနေကြ ဖြစ်သည့် ရှင်ပြုမင်္ဂလာပွဲ၊အိမ်တက်မင်္ဂလာပွဲ၊စတုဒိသာကျွေးပွဲနှင့်နိဗ္ဗာန်ဈေးအလှူပွဲများကဲ့သို့ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ဒေသနာတော်အရ ကျင်းပပြုလုပ်သော ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုပွဲမျိုးမဟုတ်၊ အနောက်ယဉ်ကျေးမှုမှ ဆက်နွယ်လာသည့် မွန်,မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုပွဲမျိုးသာဖြစ်ပါသည်။ မှန်ပါသည်၊ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးတိုင်းတွင် ကိုးကွယ်မှုဘာသာတရားမှ ယဉ်ကျေးမှုများဖြစ်ပွားလာသကဲ့သို့ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်မှုကို ခံရသော အခါ၌လည်းကောင်း၊ လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့် ကူးလူးဆက်ဆံမှုများသည့်အခါ၌လည်းကောင်း၊ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် အခြားလူမျိုး၏ယဉ်ကျေးမှုသို့ ကူးပြောင်းဆက်နွယ်လာလေ့ရှိသည်မှာ လောကသဘာဝပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် လူတစ်မျိုးနှင့် တမျိုးမှာ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဓလေ့ထုံးစံ၊ ဝတ်စားဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု စသည်တို့ ခြားနားမှုတို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုကူးပြောင်းရာတွင် တပုံစံတည်းဖြစ်မလာပဲ မိမိတို့ဓလေ့ထုံးစံအလိုက် ကူးပြောင်းလေ့ ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် မွန်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်စားနေသည့် ရတုသဘင်ပွဲများကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဂျူဗီလီ

ဤရတုသဘင်ပွဲဟူသော ဝေါဟာရသည် ဂျူဗီလီ *(Jubilee)*ဟူသော အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရကို ဘာသာပြန်ဆိုထားသော ဝေါဟာရဖြစ်သည်။ ဂျူဗီလီဆိုသည်မှာ-(၁)ရဟူတီခေါ် ဂျူးလူမျိုးတို့ အနှစ်ငါးဆယ်ပြည့်တိုင်း ကျွေးမြီတလင်းလှဲ၍ ငွေဝယ်ကျွန်များ လွှတ်ရသည့် ယုဘီလပွဲ၊ (၂)နှစ်ပေါင်းငါးဆယ် တပတ်လည်နှစ်၊ (၃)အထူးတလည်ဆင်နွှဲရသည့်

ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ၊ (၄)နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ် တပတ်လည်နှစ်၊ (၅)နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ် တပတ်လည်နှစ်ဖြစ်သည်ဟု အင်္ဂလိပ်မြန်မာ အဘိဓါန်ကျမ်းများ၌ ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ မှန်၏၊ ဤဂျူဗီလီ ဟူသော အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရသည် သိုးဦးချို(ခရာ)တို့ကို မှုတ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည့် *(Yobel)*ဟူသော ဟီဘရူးဝေါဟာရမှ ဆင်းသက် လာသော ဝေါဟာရ ဖြစ်သည်။ ရှေးအခါက ကြွယ်ဝချမ်းသာသော ဂျူးသဌေးကြီးများသည် မိမိတို့ စေခိုင်းထားသည့် ငွေဝယ်ကျွန်များကို ခရာမှုတ်၍ ကျွန်စာရင်းကြေညာသည့်နေမှ ၂၅-နှစ်မြောက် တစ်ကြိမ်၊ ၅၀-နှစ်မြောက် တစ်ကြိမ် ကျွန်စာရင်းက ပယ်ဖျက်ပြီး လွတ်လပ်ရေး ပေးလေ့ရှိကြ၏။ ကြွေးမြီများကို ဖျက်သိမ်းခြင်း၊အိုးအိမ်မြေယာစသည့် ပစ္စည်းများကို မူလပိုင်ရှင်ထံသို့ ပြန်ပေးခြင်း

များကိုလည်း ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဤသို့သော အချိန်မျိုး၌ လွတ်လပ်ရေးရသူကျွန်များနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ပေးသူ ကျွန်ပိုင်ရှင်ကြီးတို့ အထူးတလည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပျော်ရွှင်သည့် အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများကို ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ဤပွဲကို ဂျူးဘာသာအနေနှင့် ယုဘီလပွဲခေါ်သည်ဟု ဒေါက်တာဘဟန်၏ တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓါန်ကြီး၌ ဖေါ်ပြထားသည်။ ထိုဟီဘရူးဝေါဟာရမှတဆင့် ပြင်သစ်လို ဂျူဘီလမ်၊ အင်္ဂလိပ်လို ဂျူဗီလီ၊ မြန်မာလို ဂျူဗလီ ဟု အသီးသီး ဖြစ်လာသည်။ အမှန်စင်စစ် ဤဂျူဗလီပွဲသည် ပထမတွင် ဂျူးလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုပွဲ ဖြစ်သည်။ ထိုယဉ်ကျေးမှုပွဲသည် တစတစကမ္ဘာ့နိုင်ငံများသို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီး ကိုယ်လူမျိုး၊ကိုယ့်စရိုက်နှင့်အညီ ကိုယ်နည်း ကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်လာကြရာမှ ပြင်သစ် ယဉ်ကျေးမှု၊ အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာယဉ်ကျေးမှု ပွဲများ ဖြစ်လာကြသည်။

ဂျူဗီလီအမျိုးမျိုး

ဂျူဗလီပွဲများမှာ- (၁)ဆစ်လ်ဗားဂျူဗလီပွဲ၊ (၂)ဂိုးဒင်းဂျူဗလီပွဲ၊ (၃)ဒိုင်းမွန်ဂျူဗလီပွဲဟူ၍ သုံးမျိုးသုံးစား ရှိကြောင်း အင်္ဂလိပ်အဘိဓါန်စာအုပ်များ၌ ဖွင့်ဆို ထားသည်။ ထိုတွင်၂၅-နှစ်မြောက်(ဝါ)၂၅-နှစ်ပတ်လည် အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို ဆေးလ်ဗားဂျူဗလီ၊ အနှစ်၅၀- မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို ဂိုဒင်းဂျူဗလီ၊ အနှစ်၆၀- မြောက်ပွဲကို ဒိုင်းမွန်းဂျူဗလီဟု အသီးသီးခေါ်ဆိုထား ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘုရင်မင်းမြတ်နန်းတက် ၍ အနှစ်(၅၀)ပြည့်သည့်နှစ်၊ ရိမန်ကက်သလစ်ဘုန်းကြီး မြောက်၍ အနှစ်၅၀-ပြည့်သည့်နှစ်တို့၌ ဂိုးလ်ဒင်း ဂျူဗလီပွဲကိုကျင်းပ ပြုလုပ်ကြသည့်နည်းတူ အင်္ဂလန် ပြည့်ရှင်ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးနန်းသည့် နှစ်ပေါင်း၆၀- ပြည့်တွင် ဒိုင်းမွန်းဂျူဗလီပွဲကို ကျင်းပသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ကမ္ဘာ့အနောက်နိုင်ငံများ၌ ကျင်းပပြုလုပ် လေ့ရှိသည့် အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှု ဂျူဗလီပွဲများ ဖြစ်သည်။

ဂျူဗီလီပွဲမှရတုသဘင်သို့

စာရေးသူလက်လှမ်းမှီသလောက် သုတေသန ပြုကြည့်ရာ မွန်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည့်နောက်ပိုင်းမှသာ ဤဂျူဗလီပွဲကဲ့သို့သော ပွဲမျိုးကို ကျင်းပပြုလုပ်လာကြသည်ဟု သိရှိရပေသည် ဂျူဗလီဟူသော ဝေါဟာရကို ရတုသဘင်ဟု မွန်မြန်မာ အသွင်သို့ ပြောင်းလဲယူခြင်းမှာ အလွန်အံဝင်ခွင်ကျ ရှိလှပေသည်။ ပါဠိဝေါဟာရ မဟုတ်သောလည်း ပါဠိ ဝေါဟာရကဲ့သို့ ခန့်ငြားသည်၊ ကျစ်လစ် သိပ်သည်းသည်၊ သုတိသာယာရှိသည်။ ဤသို့ ဂျူဗလီဟူသော ဝေါဟာရနှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်၍ ပါဠိဝေါဟာရကဲ့သို့လေးနက် ခန့်ငြားသည့် မွန်မြန်မာ ဝေါဟာရစစ်စစ်ကို ရွေးချယ် ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သူ ပညာရှင်အား အထူးချီးကျူးထိုက်လှပေသည်။

ရှင်းပြဦးအံ့၊ ရတုဟူသောဝေါဟာရသည် မြန်မာဘာသာတွင် စကားဟောင်း (ပေါရာဏကထာ) တခုဖြစ်ကြောင်း မုံရွေးဆရာတော်၏ဂမ္ဘီရကထာကျမ်း တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုရတုဟူသော ပေါရဏကထာသည် (၁)ပွဲသဘင်၊ (၂)အခမ်းအနား၊ (၃)အခြေအနေ ဟုအဓိပ္ပါယ်သုံးမျိုးရသည်။ ထိုတွင် ပွဲသဘင်နှင့်ပတ်သက်၍ စမွေယျပျို့၌ "ရွှင်ပြုံးပျော်ပါး၊ နှါးတို့မှူး၊ရတုသဘင်၊ပဥ္စင်တူရိယာ" ဟုလည်းကောင်း၊ သခင်ကြီးချေင်းတွင် "သည်းကြားလွန်းကျင်၊ မိ ချစ်ရှင်ကား၊သဘင်ရတု၊မင်မှုပိုက်များ၊ကျူးလျှောက် သည်၊" ဟုလည်းကောင်း ဆီသည်ရွာစား ဦးအောင်ကြီး ၏ ၁၂-ရာသီဘွဲ့လူးတားတွင် "တော်သလင်းကား၊ မြစ်တွင်ရတု၊ပန်လှသဘင်၊သစ်ဆင်းယင်လျက်" ဟု လည်းကောင်း၊ရတုကို ပွဲသဘင်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်ဖွင့်ဆိုထား သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သက္ကတဘာသာ "ရိတု" မှ ဖြစ်လာသောရတုကား အခါရာသီ ဟုအဓိပ္ပါယ် ရ၍ ကဗျာလင်္ကာအရာ၌ အသုံးပြုသော "ရတု"နှင့်သာ သက်ဆိုင်၍ ဤနေရာ၌ မလိုအပ်ပါချေ။ ပွဲသဘင်နှင့် အခါရာသီအဓိပ္ပါယ်များ ရှိသည်။ရတု-ဟူသော

ဝေါဟာရကို ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာကျမ်းများနှင့် ပါဠိအဘိဓါန်ကျမ်းကြီးများ၌ မတွေ့ရှိရသဖြင့် ပါဠိဘာသာ၌ "ရတု"ဟူသောဝေါဟာရ မရှိဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ပါဠိသန်သည့်အချို့ပညာရှင်များကမူ သတ္တဝါတို့ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်ရာ ပျော်ပိုက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း (ရမန္တိ သတ္တာ ဧတ္ထ ဧတေ နာဘိဝါရတု) လူတို့ကို နှစ်သက်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း (ရတိဇာနေတီတိရတု) ရတုလင်္ကာခေါ်သည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားကြပေသေးသည်။ ဤဂျူဗလီကို ဘာသာပြန်ဆိုသောရတုသဘင်ကား "ရတုသဘင်၊ပဉ္စင်တူရိယာ"၌ ဖွဲ့ဆိုထားသော ရတုပုဒ်ကဲ့သို့ ပွဲသဘင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသော မွန်မြန်မာ့ စကားဟောင်း(ပေါရာဏကထာ)တပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မွန်မြန်မာတို့သည် ဂျူဗလီခေါ် ရတုသဘင်ပွဲများကို ကျင်းပပြုလုပ်ကြရာ၌ ဆစ်လ်ဗားဂျူဗလီကို ငွေရတုသဘင်၊ ဂိုးဒင်းဂျူဗလီကို ရွှေရတုသဘင်၊ ဒိုင်းမွန်းဂျူဗလီကို စိန်ရတုသဘင်ဟု အသီးသီးသတ်မှတ်ကျင်းပကြပါသည်။ ဤရတုသဘင်များနှင့် ပတ်သက်၍ နှစ်ကာလပိုင်းခြားပုံမှာ ငွေရတုသဘင်၊ရွှေရတုသဘင်၊တို့၌ အနောက်နိုင်ငံများနှင့် တူသော်ငြားလည်း စိန်ရတုသဘင်၌မူ ကွဲပြားခြားနားသည်။ အနောက်နိုင်ငံများ၌ ဒိုင်းမွန်းဂျူဗလီကို အနှစ်၆၀-ပြည့် ဟုသတ်မှတ်သော်လည်း မွန်မြန်မာတို့က ၇၅-နှစ် ပြည့်မှ စိန်ရတုသဘင်ဟု သတ်မှတ်သည်။ မွန်မြန်မာ တို့၏ ရတုသဘင်ပွဲ သတ်မှတ်ပုံမှာ ၂၅-နှစ်စီ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားသဖြင့် မှတ်သားရလွယ်ကူပေသည်။ ၇၅-နှစ်ပြည့်သည့်အခါ စိန်ရတုသဘင်ပွဲကို ကျင်းပပြီးနောက် ၂၅-နှစ်ကြာ၍ နှစ်၁၀၀-ပြည့်သည့်အခါ ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲ အဖြစ် ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိကြရာ ငွေရတုသဘင်မှ ရာပြည့်ပွဲအထိ ၂၅-နှစ်စီ သတ်မှတ်ကျင်းပသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ရတုသဘင်ပွဲများနှင့်အကျိုးအမြတ်

ဤသဘင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်လျှင် မြို့ကြီးများ လောကီအသင်းအဖွဲ့များစသည်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ကျင်းပသော ရတုသဘင်ပွဲများ၌ လူမှုရေးနယ်တွင် လောကအကျိုးများအနည်းနှင့်အများရရှိသကဲ့သို့ ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၊ စာသင်တိုက်ကြီးများ၊ပရိယတ္တိအသင်းများနှင့်ပရိယတ္တိစာမေးပွဲများကို အစွဲပြု၍ ကျင်းပကြသည့် ရတုသဘင်ပွဲများ၌လည်း လောကအကျိုး၊ တမလွန်အကျိုးများ၊ များစွာရရှိနိုင်ပေသည်။ ထိုကျောင်းတိုက်ကြီးများစသည်တို့ကို အစွဲပြု၍ ရတုသဘင်ပွဲများ ကျင်းပကြခြင်းသည်၊ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အားပေးရာ ရောက်သဖြင့် သာသနာတော် အတွက်လည်း ကျေးဇူးများသည်။ ဆရာတော်သံဃာတော်များအနေဖြင့်လည်း မိမိတို့ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အတိတ်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကိုပြန်လည်သုံးသပ်၍ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခြင်း၊ အနာဂတ်တွင်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ချမှတ်နိုင်ခြင်းစသော အကျိုးများ ကိုရရှိနိုင်ပါသည်။ ဒါယကာ ဒါယိကာမများမှာမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဆုံးမဩဝါဒကို နာယူ ရသဖြင့် ဓမ္မဿဝနကုသိုလ်လည်းဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းရခြင်း ဒါနကုသိုလ်၊ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ရခြင်း သီလကုသိုလ်၊ အမှုကြီးငယ်တို့ ရွက်ဆောင်ရခြင်းဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် စသောကုသိုလ်တရားများဖြစ်ပွါးကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သာသနာတော် အတွက်လည်း ကျေးဇူးများ၊ ဆရာတော်သံဃာတော်များအတွက်လည်းအကျိုးများ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမများအတွက်လည်း ကုသိုလ်များနိုင်လေသောကြောင့် ဤရတုသဘင်ပွဲများကိုဆင်ယင်ကျင်းပကြခြင်းသည် မွန်မြတ်သောလုပ်ရပ်တခု ဖြစ်ပေသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ဤပွဲများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်တို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ

ကုသိုလ်ပြုပွဲ တီထွင်ကာ ဆရာနှင့်ဒကာပေါင်းစပ်၍ ကောင်းမှုပြုကြသည့် ပွဲများပင်ဖြစ်ပါသည်။

မွေးနေ့ မင်္ဂလာပွဲ

ရတုသဘင်ပွဲများ အကြောင်း.ကို ဖေါ်ပြပြီးသည့်နောက် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ အကြောင်းကို ဆက်လက် တင်ပြပါမည်။ မွေးနေ့မင်္ဂလာသည် ရတုသဘင်ပွဲများကဲ့သို့ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုမှ ဆက်နွယ်လာသည့် ပွဲမဟုတ်၊ ဗြဟ္မဏဝါဒမှ ဆက်နွယ်လာသည့် ပွဲတပွဲဖြစ်ပါသည်။ ဗြဟ္မဏဝါဒ၌ ဇောတိသတ္တ၊ ရာဇမတ္တန်စသော ဝေဒ(ဗေဒင်) ကျမ်းများရှိပါသည်၊ ထိုကျမ်းများ၌ လောကီ မင်္ဂလာများကို ဖေါ်ပြထားသည်။ ရှေးခေတ် မွန်မြန်မာ ဘုရင်များထံပါး၌ ခစားလျက်ရှိကြသည့် ပုဏ္ဏား ပညာရှိကြီးများသည် ထိုဝေဒကျမ်းများမှ လောကီ မင်္ဂလာ ၁၂-ပါး ကိုဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးမွန်မြန်မာ ဘုရင်တို့သည် ထိုလောကီမင်္ဂလာ ၁၂-ပါးကို ထိုက်သလို ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထို မင်္ဂလာများမှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှ မီး ရှူးသန့်စင်မဖွားမြင်မီ အတွင်း ပဋိသန္ဓေသား၏ ကြီးပွားရာ ကြီးပွားကြောင်းကို ရည်ရွယ်၍ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ပြုလုပ်သော ဂဗ္ဘဝါသမင်္ဂလာ၊ မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်သည့်နေ့တွင် ပြုလုပ်သော ဝိဇာတမင်္ဂလာ၊ဖွားပြီး၍ နေ့ရက်မကြာမီအတွင်း တရော်ကင်းပွန်းတို့ဖြင့် ဦးခေါင်းဆေးလျော်၍ ကင်ပွန်းတပ်ခြင်း သိရောဒမင်္ဂလာ၊ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမင်္ဂလာပွဲများတွင် "ဝိဇာတမင်္ဂလာ" ဆိုသည် မှာ မွေးဖွားသည့်နေ့၌ ပြုလုပ်သောမင်္ဂလာပွဲ ဖြစ်၍ ယခုမွန်မြန်မာတို့ ပြုလုပ်ကျင်းပသည့် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲမှာလည်း ထိုမင်္ဂလာပွဲမှ စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးအခါက စတင်မွေးဖွားသည့်နေ့မှာ ဝိဇာတမင်္ဂလာပွဲကို တကြိမ်သာကျင်းပပြုလုပ်လေ့ ရှိကြပါသည်။

ယခုခေတ်၌မူ စတင်မွေးဖွားသည့်နေ့၌ မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်လေ့မရှိပဲ အသက်အရွယ် ကြီးပြင်းလာသည့်အခါမှသာ မိမိမွေးရက်ရောက်ချိန်တွင် ဝိဇာတမင်္ဂလာခေါ် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲကို ပြုလုပ်လေ့ ရှိကြပါသည်။

ရှင်သီဝလိ၏ မွေးနေ့ မင်္ဂလာ

စာရေးသူသည် ဘုရားရှင်လက်ထက်က မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်လေ့ရှိသလော၊ သာသနာတော်၌ မွေးနေ့ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစဉ်အလာရှိခဲ့သလော၊ မွေးနေ့မင်္ဂလာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ဘုရားရှင် ညွှန်ကြားခဲ့သလော စသည့် မေးခွန်းများ၏ အဖြေကို ကျမ်းဂန်များ၌ ရှာဖွေကြည့်ရာ မူလက မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်ရန် မရည်ရွယ်သော်လည်း တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင်မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ ပြုလုပ်ကျင်းပ ဖြစ်သွားသည့် အကြောင်းအရာတစ်ခုကိုမူ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ ပထမတွဲ ဧကဒဂ္ဂ၌တွေ့ရပါသည်။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ကောလိယမင်း၏ သမီး သုပ္ပဝါသာ သာကီဝင်မင်းသမီးသည် ခုနစ်နှစ်နှင့် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရ၍ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် ကိုယ်ဝန်ကြောင့်မိန်းမောတွေဝေခြင်း ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို အပြင်းအထန်ခံစားနေရသည်။ "မင်းသမီးလေးတော့ သေမှာပဲ"ဟုစိုးရိမ်ပူပန်နေကြသည်။ မျက်ရည်ဝိုင်းနေကြသောမျက်စိကိုယ်စီဖြင့် မင်းသမီးလေးကို ဝိုင်းကြည့် နေကြရသည်။ မင်းသမီးလေးကမူ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အောက်မေ့ ဆင်ခြင်ကာ ထိုပြင်းထန်လှသည့် ဆင်းရဲဝေဒနာကြီးကို မညည်းမညူ သည်းခံနေရရှာပေသည်။ ခုနစ်ရက်မြောက် နေ့မှာမူ"ငါမသေခင်အလှူပြုခဲ့မည်"ဟုအကြံဖြစ်လာပြီး မိမိ၏ခင်ပွန်းသည် ကောလိယမင်းသားကို အနီးသို့ ခေါ်ပြီး"ကျွန်မရဲ့ ဖြစ်ပုံအလုံးစုံကိုမြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပြီး မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းစားပင့် ခဲ့ပါ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ပြောကြားချက်များကိုလည်း ကျွန်မကို

ပြန်ပြောပါ"ဟုမှာကြားပြီး ဘုရားရှင်ထံစေလွှတ်လိုက်သည်။ ဘုရားရှင်ထံ ရောက်၍ ကောလိယမင်းသားကလျှောက်ထားသည့်အခါ မြတ်စွာဘုရားက "သုပ္ပဝါသာသည်ရောဂါမရှိ ပကတိကျန်းမာချမ်းသာပါစေ၊ရောဂါမရှိ ကျန်းမာချမ်းသာလျက် ရောဂါကင်းဝေးသောသားကို ဖွားမြင်ပါစေ"ဟုမေတ္တာပို့တော်မူသည်။ ထိုခဏ၌ပင် သပ္ပါသာမင်းသမီးလေးမှာရောဂါမရှိပကတိ ကျန်းမာချမ်းသာလျက် ရောဂါကင်းသောသားတော်ကလေးကိုဖွားမြင်သတဲ့၊ ထိုအခါ မင်းသမီးလေးအနီး၌ စိုးရိမ်တကြီးဖြင့် ဝိုင်းရံနေကြသည့် ဆွေတော်မျိုးတော်များမှာ စိုးရိမ်ပူပန်နေရာမှ တခဏခြင်းဝမ်းသာပျော်ရွှင်သွားကြ၏။ မျက်နှာများ ကြည်လင်လာပြီး မဲ့ရာမှပြုံးနိုင်လာကြတော့၏ ဤကဲ့သို့ ဆွေမျိုးအပေါင်းတို့ စိုးရိမ်ပူပန်မှု ဖြစ်နေကြခြင်းကို ပျောက်ကင်း ငြိမ်းအေးစေလျက် ဖွားမြင်လာသောကြောင့် ထိုမင်းသားငယ်ကို "သီဝလီ" ဟု နာမည်မှည့်ခေါ်ကြသည်။ သီဝလီဟူသော ပါဠိမှာ မြန်မာလို"အေးငြိမ်းစေတတ်သူ" ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ကောလိယမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရား၏စကားကို မှတ်သားပြီး မြတ်စွာဘုရားကိုပင့်ဖိတ်ခဲ့သည်။ မင်းချင်းယောကျ်ားတို့သည် ကောလိယမင်းသားကို အားရဝမ်းသာ ပြုး၍ဆီးကြိုကြသည်။ မင်းသားသည် မင်းချင်းယောကျ်ားတို့၏ အမူအရာကိုမြင်ရလျှင်ပင် ဘုရားရှင်၏မေတ္တာတော်အတိုင်း မင်းသမီးကလေး ကျန်းမာချမ်းသာသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ရိပ်စားမိလေသည်။အိမ်တော်သို့ရောက်လျှင် မင်းသမီးထံပါးသို့ သွား၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားချက်တို့ကိုပြောကြားသည်။မင်းသမီးလေးက "အရှင့်သားပင့်ဖိတ်ခဲ့တဲ့ အသက်ရှင် ဆွမ်းဟာ(အခုတော့သားကလေးရဲမွေးနေ့) မင်္ဂလာ ဆွမ်းဖြစ်မယ်၊တခါပြန်ပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် မြတ်စွာဘုရားကိုပင့်ပေးပါ " ဟု စေလွှတ်ပြန်၏။ ဤသို့ မင်းသားနှင့်မင်းသမီးလေး တို့သည် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား သီဝလိသတို့သားမွေးဖွားသည့်နေ့မှစပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အလှူဒါန ကျင်းပ ပြုလုပ်သည်။ ဤသည်မှာ မူလကမွေးနေ့မင်္ဂလာဆွမ်း ကျွေးရန် မရည်ရွယ်သော်လည်းတိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် ဖြစ်သွားခဲ့သည့် ရှင်သီဝလိ၏မွေးနေ့မင်္ဂလာဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သာသနိကကျမ်းဂန်များ၌ မွေးနေ့မင်္ဂလာ ပြုလုပ်ရန် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ညွှန်ကြားချက် တစ်စုံတစ်ရာကိုလည်း မတွေ့ရ။ သာသနာတော်၌ မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲကျင်းပပြုလုပ်သည့် အစဉ်အလာလည်းမရှိချေ။ သို့ရာတွင် ဗေဒပညာရှင်များက ဗေဒင်လာမေးသူအား ဝေဒခေါ်ဗေဒင်ကျမ်းများအရ "မွေးနေ့ မှာသံဃာတော်ငါးပါးကို ဆွမ်းပင့်ကပ်ပါ။ မွေးနေ့မှာ ဘုရားမှာ မွေးနံ့ယောင့်မှာ ဆီမီးသက်စေ့၊ရေသက်စေ့(မည်သည့်) ပန်းသက်စေ့လှူဒါန်းပါ" စသည်ဖြင့် မွေးနေ့မှာ ယတြာ အဖြစ်ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလုပ်ရန် ညွှန်ကြားလေ့ရှိသည်ကို ယခုတိုင် တွေ့မြင်နေရ လေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိဓာတမင်္ဂလာ ခေါ် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲသည် ဗြဟ္မဏဝါဒမှ ဆင်းသက်လာသည့် ပွဲဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီအချိန်ကပင် ရံဖန်ရံခါ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြပေသည်။

မွေးနေ့ မင်္ဂလာလား မွေးရက်မင်္ဂလာလား

မွန်မြန်မာစာပေ၌ နေ့နှင့်ရက်သည် တူသယောင်ရှိသော်လည်း သုံးရာ၌အနည်းငယ် ခြားနားပေသည်၊တနင်္ဂနွေနေ့၊တနင်္လာနေ့၊ဥပုသ်နေ့၊ လပြည့်နေ့၊လကွယ်နေ့ စသောအသုံးများ၌ တနင်္ဂနွေရက်၊ဥပုသ်ရက်၊လပြည့်ရက်၊လကွယ်ရက် စသည်ဖြင့် သုံးနှုန်းလေ့မရှိသကဲ့သို့ လဆန်း၁–ရက်၊ ၂–ရက်၊လဆုတ်၁–ရက်၊၂–ရက်၊လပြည့်ကျော် ၁–ရက်၊ ၂–ရက်တို့ကို လည်း လဆန်း ၁–နေ့၊၂–နေ့စသည်ဖြင့်သုံးနှုန်းရိုးမရှိပါချေ။ အမှန်စင်စစ် ဗေဒင်ကိန်းခန်းအရ မွေးနေ့ ဆိုသည်မှာ တနင်္ဂနွေနေ့၊ တနင်္လာနေ့စသောနေ့များ ဖြစ်သော်လည်း

ယခုမွန်မြန်မာလူမျိုးတို့ ကျင်းပ ပြုလုပ်နေကြသည့် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများမှာ မိမိတို့ မွေးဖွားခဲ့သည့် တနင်္ဂနွေစသော နေ့များနှင့်တိုက်ဆိုင် သည်ဖြစ်စေ၊ မတိုက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ မွေးဖွား ခဲ့သည့် ရက်များ၌ (နှစ်ပတ်လည်အဖြစ်) ကျင်းပ ပြုလုပ် ကြသည့်ပွဲများ ဖြစ်လေသည်။

ထို့ကြောင့် နေ့နှင့်ရက်သည် အဓိပ္ပါယ် တူညီစေကာမူ လောကအသုံးအနှုန်းအရ မွေးနေ့ မင်္ဂလာပွဲအစား၊ မွေးရက်မင်္ဂလာပွဲဟု သုံးနှုန်းသင့် ပေသည်။၊ ဤမွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲသည် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီခေတ်တွင် စတင် ပေါ်လာသည့်ပွဲဖြစ်၍ (Birthday)ဟူသောအင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရကို မှီ၍ "မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ" ဟုသုံးနှုန်း ခဲ့ကြသည် ဟု ယူဆရလေသည်။

မွေးနေ့ မင်္ဂလာပွဲကျင်းပပုံ

မွန်မြန်မာလူမျိုးတို့သည် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများ ကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီအချိန်ကပင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရှိရပေသည်။ သို့ရာတွင် မွေးနေ့မင်္ဂလာပြုလုပ်သူများမှာ အနည်းငယ်မျှသာရှိပြီး မျက်မှောက်ကာလလောက် မများလှသေးချေ။ ယခုခေတ် မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ ပြုလုပ်သူများ များပြား လာပြီး မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ များကိုလည်း မိမိတို့နှစ်သက် သလို ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ကြလေ့ ရှိလေသည်။ အများအားဖြင့် မိမိတို့ မွေးရပ်၌ ဆွမ်း၊ မုန့်ဟင်းခါး၊အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲ၊ စသည့်ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့တွင် တမျိုးမျိုးကို သံဃာတော်များအား ပင့်ကပ်ပြီး သံဃာတော်များထံတွင် သရဏဂုံ နှင့် ငါးပါးသီလ ခံယူ ဆောက်တည်၍ ပရိတ်တရားတော်များ နာယူ ကြသည်။ ကြွလာသည့် ပရိတ်သတ်တို့ကိုလည်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဧည့်ခံကျွေးမွေး ကြသည်။ မွေးနေ့ မင်္ဂလာပြုလုပ်ရာ၌ အိမ်တွင် ဆွမ်းမကပ်ပဲ ဘုန်းတော်ကြီးများကျောင်းသို့ သွားရောက်၍ ဆွမ်းစသောခဲဘောဇဉ်များကို လှူဒါန်းကြသူများ ရှိသကဲ့သို့၊ မွေးရက်တွင် ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို လှူဒါန်းခြင်းမပြုပဲ ငါးသက်စေ့လွှတ်ခြင်း၊ဂဏန်းကောင် များကိုလွှတ်ခြင်း၊ ဆေးပစ္စည်းများကို လှူခြင်း၊ ရေစစ် လှူခြင်းစသော ဓိဝိတဒါနတို့ကို ပြုလုပ်ကြသူများ လည်းရှိကြပေသည်။ လိုရင်းချုပ်၍တင်ပြရလျှင် မိမိတို့ အစစအရာရာ အဆင်ပြေသည့်အချိန်တွင် မိမိတို့၏ မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသကဲ့သို့ အဆင်မပြေသည့်အခါ၌မူ ကျဉ်းကျဉ်း ပြုလုပ်ရှိကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မွန်မြတ်သောအစဉ်အလာ

မွေးနေ့မွေးရက်များတွင် မိမိတို့တတ်စွမ်းသမျှ မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများပြုလုပ်ခြင်းသည် မွန်မြတ်သော အစဉ်အလာတခုဖြစ်ပါသည်။မွေးနေ့ မွေးရက် မွေးဖွား သက္ကရာဇ်များသည် ဗေဒင်ကိန်းခန်းအားဖြင့်လည်း အရေးကြီးသည်။ လူမှုရေးအရလည်း အရေးပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကမ္ဘာ့လူသားအားလုံးတို့သည်မိမိတို့၏ မွေးနေ့၊မွေးရက်နှင့် . မွေးဖွားသက္ကရာဇ်တို့ကို မမေ့အောင် မှတ်ထားကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူ့လောကသို့ ပထမ ဦးစွာရောက်ခဲ့သည် နေ့ရက်ဖြစ်၍ မိမိတို့ဖို့ ရက် မြတ်ရက်ထူးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုရက်ထူး ရက်မြတ်၌ ရဟန်းသံဃာတော် များအား ဆွမ်းဘောဇဉ်တို့ကို ဆက်ကပ်၍မွေးနေ့ အထိမ်းအမှတ် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်လည်းရသည် ဒါနမင်္ဂလာ၊ ပူဇာစပူဇာ နေယျာနမင်္ဂလာ၊ ဓမ္မအပွမာဒမင်္ဂလာ၊ ကာလေ နဓမ္မသာဝန မင်္ဂလာစသော မင်္ဂလာများလည်း ဖြစ် ပွားရသည်။ ကုသိုလ်ဆိုသည်မှာအပြစ်ကင်းစင်ခြင်း ကောင်းကျိုးတရားများကို ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊ သဘော လက္ခဏာ ရှိသည်။ မင်္ဂလာဆိုသည်မှာလည်း "မင်္ဂလန္တိ ဣဒ္ဓိကာရဏံ၊ ဝုဒ္ဓိကာရဏံ၊ သဗ္ဗ သမ္ပတ္တိကာရဏံ" ဟူသော အဋ္ဌကထာဖွင့်နှင့် အညီ အစစအရာရာ ပြည့်စုံကြောင်း၊ ကြီးပွားကြောင်း၊ ဘဝတမ္ပတ္တိ၊ ဘောစသမ္ပတ္တိစသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ တို့၏ အကြောင်းတရားများဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့်

မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲပြုလုပ်သူအား ကုသိုလ်လည်းရ မင်္ဂလာလည်းဖြစ်၍ အသက်ရှည်ခြင်း၊ အနာကင်းရှင်း ကျန်းမာခြင်း၊ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်း၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာတိုးပွားခြင်း၊ လူချစ်လူခင်ပေါခြင်း စသောအကျိုး တရားများ ဘဝမခြား ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ မှန်၏။ လောကတွင်လှူဒါန်းမှု၊ သီလဆောက်တည်မှု၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာစီးဖြန်းအားထုတ်မှုဟူသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ၌ပျော်မွေ့သူလူသူတော်ကောင်းများရှိသကဲ့သို့ အမြဲလို ခိုးဆိုးတိုက်ခိုက်လုယက် သတ်ဖြတ်စားသောက်နေသူ လူယုတ်မာများလည်းရှိကြ၏။ ထိုသူနှစ်မျိုးတို့သည် သာမာန် အကုသိုလ်ကံတစ်ခုကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပြုမိကြသည့်အခါ လူသူတော်ကောင်း၌အကုသိုလ်ကံမှာ အကျိုးပေး ခွင့်မရတတ်ပေ၊ များစွာသော ကောင်းမှုကံတို့က ထိုကံကို ဖုံးလွှမ်းလိုက်ကြ၏။ ယုတ်မာသူများ၌မူ ထိုအကုသိုလ်ကံကို ကာကွယ်ဖို့ရန် အားကိုးလောက်သည့် ကုသိုလ်ကံ မရှိရကား ထိုအနည်းငယ်သော အကုသိုလ်ကံသည်ပင်လွတ်လွတ် လပ်လပ် အကျိုးပေးနိုင်တော့၏။ ဥပမာအားဖြင့်- ဆားကိုရေထဲချသည်နှင့်တူ၏၊ ဆားတစ်ပိဿာကို ဧရာဝတီမြစ်ထဲ၌ချသော် ရေ၏အရသာမပျက်သကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကံများစွာရှိသူ၌ အကုသိုလ်အနည်းငယ်အတွက် မကောင်းကျိုးအရသာ မပေါ်လွင်ချေ၊ ထိုဆား တစ်ပိဿာကို ရေနည်းသည့် သောက်ရေအိုး တစ်လုံးထဲ၌ ထည့်လျှင် သောက်ရေများ အားလုံး ပျက်စီးသွားသကဲ့သို့ ကုသိုလ်ကံ အကာအကွယ်အနည်းငယ်မျှသာရှိသူ၌ အထိုက်အလျောက်အကုသိုလ် ဖြစ်လျှင်ပင် ထိုရှိရင်းစွဲ ကုသိုလ်လေးများပင်လျှင် အကျိုးပေးခွင့်မရ ဖြစ်သွားတတ်ပေသည်။ ဤသို့ ကာမာဝစရ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံ တို့သည် "ရေများရေနိုင်၊ မီးများမီးနိုင်" ဆိုသကဲ့သို့ များရာက နိုင်သောသဘောရှိရကား များစွာသောကုသိုလ်များကို အနည်းငယ်သောအကုသိုလ်က မနှောက်ယှက်နိုင် ပါသော်လည်း၊ အနည်းငယ်သောကုသိုလ်ကိုအနည်းငယ် သောအကုသိုလ်ကပင် အနှောက်အယှက်ပေးနိုင် သောကြောင့် လူတိုင်းလူတိုင်းကုသိုလ်ကံခံတပ်ကြီးများ ကို တည်ဆောက်ထားသင့် ကြပေသည်။

ဤမွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲ ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ တနည်း တလမ်းအားဖြင့် ကုသိုလ်ခံတပ်ကြီး တည်ဆောက် ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရန်နေ့ကို မွေးနေ့အဖြစ် အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာသတ်မှတ်ထားသဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ထိုနေ့ထိုရက်တွင် မလွဲမသွေ ပြုလုပ်ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်း မှု ပြုလုပ်ဖြစ်ကြရန် "မွေးနေ့ မင်္ဂလာပွဲကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ်မည်" ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ မိမိတို့၏ မွေးနေ့မင်္ဂလာပွဲများကို ပြုလုပ်သင့်ကြ ပေသည်။

မင်းကေ့ချမ်(ဟသ်ာမြေ)

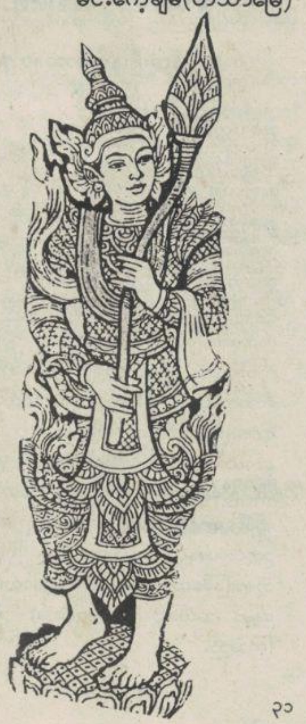

* မွန်လူမျိုးနှင့်သာသနာ *

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ ခုနှစ်သတ္တဟအလွန် ရှစ်သတ္တဟမြောက် လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ နေတော်မူသောအခါ ရာမညတိုင်းမှ ဥက္ကလာပဇနပုဒ်သား တဖုဿနှင့်ဘလ္လိက မွန်ကုန်သည် ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ (ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ) ဟူသော ဒွေဝါစိကသရဏဂုဏ် တည်ကြပြီးလျှင် ကိုးကွယ်ရာကို လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြရာ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်ယာလက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မူလတ်သော် ညိုသောရောင်ခြည်တော် တို့ဖြင့် တောက်ပလျက် ဆံတော်ရှစ်ဆူလက်တော်၌ ကပ်ငြိပါလာသဖြင့် ထိုဆံတော်ဓါတ်ရှစ်ဆူကို မွန်ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့အား ဓပးသနားတော် မူလိုက်သည်။ ထိုမွန်ညီနောင်နှစ်ယောက်တို့သည် ဆံတော်ဓါတ် ရှစ်ဆူကိုပင့်ဆောင်၍ မိမိတို့၏ မွေးဖွါးရာဇာတိဖြစ်သော ဥက္ကလာပဇနပုဒ် အသိအဥ္စနမြို့သို့ ပြန်လာခဲ့ကြရာ ဘုရားဖြစ်တော်မူသောနှစ် ဝါခေါင်လဆုတ်-၅ရက်နေ့မှာ အသိအဥ္စနမြို့(ယခုရန်ကုန်) သို့ရောက်လာကြသည်။

ထိုဆံတော်ဓါတ် ရှစ်ဆူကို သိင်္ဂုတ္တရကုန်းထက်မှာ စေတီတည်၍ ထိုစေတီ၌ ဌာပနာပြီးလျှင် အများပြည်သူနိဗ္ဗာန်ကိုရည်စူး၍ ကုသိုလ်လှူဒါန်ပြု၍စမြဲကိုးကွယ်ကြကုန်၏။ အထက်ဖေါ်ပြပါသောသမိုင်းအကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းကြည့်ပြီးလျှင် ဤကမ္ဘာမှာရှိလူမျိုးများထက် မွန်လူမျိုးတို့သည် ပထမဦးစွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ခဲ့ကြောင်းမှတ်ယူကောင်းပေသည်။

ရန်ကုန်အကြောင်းသိကောင်းစရာ

၁၇-ရာစုက ဒဂုံ(ဒဂုင်)လို့ မွန်လူမျိုးတို့ခေါ်ကြတယ်၊ဒဂုံ(ဒဂုင်)က(တိဂုမ္ဘ)ကနေဆင်းသက်လာသောဝေါဟာရဖြစ်သည်။ ထိုဒဂုံ(ဒဂုင်)ကပင်(လ္ဂုင်)လို့နောက်မွန်လူမျိုးတွေက ခေါ်ကြတယ်။ ကုန်းဘောင်ခေတ်အလောင်းမင်း တရားကြီးက မွန်မင်းကိုစစ်နိုင်ပြီးနောက် ရန်ကုန်လို့ပြောင်းခေါ်ကြတယ်။

ထေရဝါဒ အစသထုံက

* မွန်မြန်မာနိုင်ငံသို့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ ရောက်ရှိလာပုံကို စိတ်အားထက်သန်စွာလေ့လာကြည့်ရာ ဤသို့ တွေ့ရှိရသည်။

မွန်ရာဇဝင် မွန်ဘုရားသမိုင်းနှင့် သာသနာဝင်ကျမ်းများ အလိုအရ ဘုရားရှင်သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ဂ-ဝါအရကပင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဂပံပတိတို့ပါဝင်သောသ ာသနာပြုအဖွဲ့က သုဝဏ္ဏဘူမိ (ယခုမွန်ပြည်နယ်သထုံနယ် ကေလာသတောင်နယ်မြေတပိုက်) သို့ကြွ၍ သာသနာပြုခဲ့ကြောင်းသိရသည်။ မွန်မြန်မာရာဇဝင်များ၌မူ တတိယသင်္ဂါယနာနောက်ပိုင်းသထုံသို့ ထေရဝါဒရောက်သည်ဟု ဆိုရှိသည်၊ ထိုအဆိုသည် ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာနိဒါန်းတတိယသင်္ဂါယနာတင်ခန်းကိုအခြေပြု၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သည် တတိယသင်္ဂါယနာ သဘာပတိ ဖြစ်သော အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်သည် သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းကိုစွပြီးမြောက်သောအခါ "နောက်အခါတွင်

ပစ္စန္တရစ်(နယ်စွန်းနယ်ဖျား) အရပ်များ၌ သာသနာတော်ကောင်းစွာ တည်တံ့လိမ့်မည်"ဟု မြင်တော်မူသည်၊ ထိုကြောင့် ရဟန္တာမထေရ်မြတ်တို့ကို အသီးသီး တာဝန်ပေး၍ ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသို့သာသနာပြုရန်စေလွှတ်ကြသည်။

သုဝဏ္ဏဘူမိသာသနာပြုအဖွဲ့

တတိယသင်္ဂါယနာတင်၏ သဘာပတိ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ် စေလွှတ်သော ကိုးတိုင်းကိုးဌာနသာသနာပြုအဖွဲ့များတွင် အရှင်မဟိန္ဒဦးဆောင်သော သီဟိုဠ်သာသနာပြုအဖွဲ့သည် ထိုစဉ်က ရာနှုန်းပြည့်အောင်မြင်ခဲ့သည်၊ (အရှင်မဟိန္ဒသည် တတိယသင်္ဂါယနာ၏ ဒါယကာဖြစ်သူ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး၏ သားတော် ဖြစ်သည်) အရှင်သောဏနှင့် အရှင်ဥတ္တရတို့ဦးဆောင်သော သုဝဏ္ဏဘူမိသာသနာပြုအဖွဲ့သည်လည်း အလားတူအောင်မြင်ခဲ့သည်။

သုဝဏ္ဏဘူမိအားကယ်တင်ခြင်း

မထေရ်နှစ်ပါး သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ရောက်သောနေ့တွင် မင်းနန်းတော်၌ သူငယ်တစ်ဦးဖွားမြင်သည်။ သမုဒ္ဒရာတွင်နေသော ဘီလူးမတစ်ဦးသည် မင်းနန်းတော်၌ သားဖွားတိုင်း လာစားလေ့ရှိသည်၊လူများလည်း မထေရ်တို့အား ဘီလူးမ၏အပေါင်းအဖေါ်များဟု ထင်မှတ်ကာ လက်နက်ဆွဲကိုင်၍ တိုက်ခိုက်ရန် လာကြရာ မထေရ်တို့က ရှင်းပြမှ ဘီလူးမတို့နှင့် မဆိုင်ကြောင်း သိကြလေသည်။ ထိုအချိန်တွင်ပင် ဘီလူးမသည် အခြံအရံများစွာနှင့် သမုဒ္ဒရာမှ ထွက်လာကြသည်။

လူများသည် ဘီလူးမကို မြင်လျှင် "အရှင်ဘုရားတို့ ဘီလူးမလာနေပြီ" ဟု ကြောက်ရွံ့စွာ အော်ဟစ်ထွက်ပြေး သွားကြသည်၊ အရှင်သောဏသည် ဘီလူးမတို့ထက် နှစ်ဆကြီးသော မနုဿသီဟ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ဘီလူးမများကို အလယ်တွင်ထားကာနှစ်ဖက်ညှပ်ကာ ဝိုင်းထားလိုက်သည်။ ထိုအခါ ဘီလူးမတို့သည် ကြောက်ရွံ့ကာ တစ်ဟုန်ထိုး ထွက်ပြေးသွားကြတော့သည်။ မထေရ်လည်း ဘီလူးမတို့ကို နှင်ထုတ်ပြီးလျှင် ကျွန်ပတ်ဝန်းကျင်ကို အစောင့်အရှောက် အရံအတား ပြုလုပ်ပေးတော်မူ၏။ ထိုအချိန်တွင် - စုဝေးရောက်ရှိ လာကြသော မင်းပရိတ်သတ်အပေါင်းအား ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူကာ သရဏဂုံသီလတို့၌လည်း ဆောက်တည် ကျင့်သုံးစေရာ တရားပွဲအပြီးတွင် ပါရမီရှိသူ ၆-သောင်း သောတပန် စသည်ဖြစ်သွားကြသည်။အမျိုးသား (၃၅၀၀)ရဟန်းပြု၍ အမျိုးသမီး (၂၅၀၀) ဘိက္ခုနီမ(ရဟန်းမ) ပြုကြသည်ဟု အဆိုရှိသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ မင်းနန်းတော်၌ မွေးဖွားသော သူငယ်လေးများကို "သောဏုတ္တရ" (သောဏ+ဥတ္တရ) ဟုနာမည်မှည့်ကြတော့သည်။ဤသို့ဖြင့် အရှင်သောဏ ဦးဆောင်သော သုဝဏ္ဏဘူမိသာသနာပြုအဖွဲ့သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်စွာ အသက်ရှင်နေထိုင်ကြသော သုဝဏ္ဏဘူမိ နယ်သူနယ်သားတို့အားကယ်တင်ခဲ့သည် ဟုဆိုသော် ရပါသည်။ အထက်ဖေါ်ပြပါသော ထေရဝါဒသာသနာပြုအဖွဲ့ကို သုံးသပ်ပြီးလျှင် တို့မြန်မာနိုင်ငံတွင် "ထေရဝါဒအစ သထုံက"ဟု မှတ်ယူအပ်ပေသည်။

တင်ပြသူ
မင်းကလင်ဌာန်(နိုင်းပြိုင်)
ခေတ္တ-ဘန်ကောက်မြို့

မွန်သာသနာဝင်မှတ်တမ်း တေးထပ်များ

(၁) ပထမအကြိမ်မွန်ပြည်သို့ သာသနာတော်ရောက်ရှိလာခြင်း

မွန်တိုင်းပြည်ရပ်ဌာန၊ ရာမညခေါ်တွင်၊
တဖုဿ ဘလ္လိလျှင်၊ ညီနောင်ရှင်နှစ်ပါး၊
ကုန်ရောင်းဘို့ မဇ္ဈိခွင်၊ လှည်းကြောင်းယာဉ် ချီလို့ထွက်သွား၊
စောဗုဒ္ဓ စိန္တေရှင်၊ လင်းလွန်ပင်ကပ်ငြား။
ညီနောင်စုံ ပေးသနားပေါ့၊ ဆံတော်များရှစ်ဆူ။
မုန့်ကြွတ်ကျစ် မုန့်ဆုပ်များ၊ ဗုဒ္ဓအားကပ်လို့ပေးလှူ။
ညီနောင်နှစ်ပါး သဒ္ဓါဖြူ၊ ဆံရှစ်ဆူ မြတ်နိုးလို့။
များအကျိုးပင့်ဆောင်ပါ၊ မွန်တိုင်းဥက္ကလာ။
သာသနာ မြတ်ရေးဦးစွာ၊ ထည့်ဘို့ရာ ကြောင်းရင်းပလေး။

(၂) ရွှေတိဂုံစေတီတော်တည်ခြင်း

ညီနောင်စုံပင့်ဆောင်လတ်၊ ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူ။
မွန်ပြည်ရပ် ရောက်ခါမူ၊ များဗိုလ်လူအကျိုး။
ဥက္ကလာပ မင်မြတ်ကို၊ တည်စေလို စေတီမြတ်မျိုး။
များသတ္တ ဝေနေယျာ၊ ပူဇော်ကာရှစ်ခိုး။
ဇော်ကုသိုလ် ပွားတိုးဘို့၊ ဖန်ဆော်နှိုး စေတနာ။
များပြည်သူ လက်ချီမိုး၊ စဉ်မြတ်နိုး ထူးလှသဒ္ဓါ။
တည်ထားပေါ့ စေတီမှာ၊ မည်နာမ "တိဂုမ္ဘ" ရယ်လို့။
နောင်ခါကျ "ရွှေတိဂုံ"၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်မြုံ။
လှူနတ်များ ကုသိုလ်ထုံ၊ မြဲကြည်ယုံ ထိပ်မိုးလို့လေး။

(၃) ဒုတိယအကြိမ် မွန်ပြည်သို့ သာသနာတော်ရောက်ရှိလာခြင်း

ရှစ်ဝါကျော် ရှင်ဗုဒ္ဓ၊ ပွင့်ပြီးမှချိန်တွင်။
ဂဝမ္ပတိ ထေရ်အရှင်၊ ပင့်ခေါ်လျှင်ကြွအုံး။
မွန်မြို့ဦး သုဝဏ္ဏဘုံ၊ လူလုံးစုံ စုစုရုံးရုံး။
မင်းသီရိ-အာသောကာ၊ ပိတိဖြာ ပိတ်ဖုံး။
ဗုဒ္ဓကိုအရင်ဆုံးမို့၊ ကြွလာတုန်း ဖူးမျှော်။
တရားတော် ရက်သတ္တ၊ နာပြန်ရ မဝပါသော်။
ရှင်ရဟန်း ပြည်သူ့နော်၊ အနမော်သာဓုလို့။
မြတ်ကောင်းမှု ဒါသီဘာ၊ ပြုကြလွန်စွာ။
ကြိမ်ဒုတိယ သာသနာ၊ ရာမညာ ရောက်ကြောင်းပလေး။

မွန်သာသနာဝင် မှတ်တမ်းတေးထပ်များ

(၄) တတိယအကြိမ် မွန်ပြည်သို့ သာသနာတော်ရောက်ရှိလာခြင်း

ရေးမဟာ သက္ကရာဇ်၊ တစ်လေးရစ်ချိန်ခါ။
မြတ်ဘုရား ဘဂဝါ၊ ပြည်နိဗ္ဗာန် စံမြဲ။
ပြည့်ဆယ့်ငါး လကဆုန်၊ အင်္ဂါကြုံ ခြသေ့်နေ့ဘဲ။
ဆုတ်ဆယ့်နှစ် နေ့ဂဠုန်၊ တေဇောဟုန်လောင်ဆဲ။
ဓာတ်တော်ပုံ ဝေစုခွဲပါလို့၊ သွားတော်လဲရပါ။
ပြည်သုဝဏ္ဏ ဘူမိ၊ ထေရ်ဂဝံမ္ပတိ ပင့်၍ဆောင်လာ။
မွန်တိုင်ပြည် သာသနာ၊ ရောက်ပြန်တာ ကြိမ်တတိယပေမို့။
သက်ဝင်လှ များပြည်သူ၊ သဒ္ဒါကြည်ဖြူ။
ကုသိုလ်ရေးအလေးမူတယ်၊ တွေချင့်ယူ ပြုကြောင်းပလေး။

(၅) သီရိဓမ္မာသောကမင်း သာသနာပြုစေလွှတ်ခြင်း

အသောကာ ဓမ္မရာဇ်၊ ရောက်လာစစ် ချိန်ခါ။
နှစ်သုံးခြောက်သာသနာ၊ ကိုးဋ္ဌာန တိုင်ခြား။
ထေရ်ရှင်များ စေလွှတ်ကာ၊ သာသနာပြုနိုင်စေသား။
သောဏနဲ့ ဥတ္တရထေရ်၊ သထုံပြေရောက်ငြား။
ဗြဟ္မဇာလေ သုတ်များကိုတော့၊ ထေရ်နှစ်ပါးဟောလျှင်။
သမုဒ်ရေစောင့်ဘီလူး၊ ဝေးအထူး ပြေလို့သာပင်။
လူခြောက်သောင်းတရားမြင်၊ ချို့ရဟန်းခွင်ဝင်ရောက်လို့။
လွှန်ထွန်းတောက် သာသနာရှိန်၊ လင်းလို့ပြောင်ထိန်။
ထက်နတ်ရပ် တာဝတိံ၊ မဟာဂုဏ်သိရ်ထုံလွှမ်းလို့လေး။

(၆) ဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်

မွန်တိုင်းပြည် သထုံက၊ ဗုဒ္ဓဃောသထေရ်ရှင်။
ပရိယတ်နဲ့ ဗေဒင်၊ သုကျွမ်းကျင်တုကင်း။
ကိုးလေးသုံးသာသနာ၊ ညှိနှစ်ဖြာ ဝေးသို့ ခွာခြင်း။
သထုံမင်း ဓမ္မပါလာ၊ ဗုဒ္ဓဃောသ ထေရ်ရှင်။
သီဟိုဠ်ပြည် သူချဉ်းလို့၊ ခက်ပြည့်တင်း ဋ္ဌကထာ။
ကုရုန္ဒီ-အန္ဓက၊ သင်္ခေပ ပစ္စရိက်မဟာ။
ချုံးပြီးက မာဂဓာ၊ ဘာသာပြန် ရေးပြုလို့။
သူ့ကျေးဇူး လွှန်ကြီးဟူ၊ နေမင်းတစ်ဆူ။
သာသနာတွင်း ထွန်းလင်ပြုတယ်၊ ဝင်းဇမ္ဗူ ဟိတ်ကျူးလို့လေး။

(၉) ဆပ္ပဒ မထေရ်

ဖြို့ပုသိမ် ဇာတိမှ၊ ဆပ္ပဒ ဘုန်းရှင်။
ဥတ္တရာဇီဝ ဆရာတွင်၊ တပည့်တွင်ထံပါး။
ကျွန်းသီဟိုဠ် ကြွအတူ၊ ပြန်စာမူ နေရစ်ခဲ့ပြား။
ပိဋကတ် ကျွန်းလင်္ကာ၊ ဆယ်နှစ်တာ သင်ကြား။
ပုဂံပြေ ပြန်အသွား၊ ဖော်လေးပါး ခေါ်လာ။
တာမလိန် အာနန္ဒ၊ ရာဟုလ သီဝလိလဲ့ပါ။
ပြုကြပေါ့ သာသနာ၊ ပုဂံမှာ ပြောင်လင်းလို့။
ယှဉ်ဘက်ကင်း ဓမ္မရောင်၊ ဆပေါင်းရာထောင်။
ထက်မြတ်လှ ဂုဏ်ကိုဆောင်၊ လုပ်တိုင်းအောင် ဆောင်မြောက်ပေါ့လေး။

မွန်သာသနာဝင် မှတ်တမ်းတေးထပ်များ

(၁၀) ဓမ္မစေတီ မွန်မင်းတရားကြီး

ပိဋကတ်တော် တတ်ကျွမ်းလှ၊ မင်းဓမ္မစေတီ။
သာသနာရေး ကြိုးပမ်းပြီး၊ သူ့ကိုမှီသူမရှိ။
သန့်ရှင်းဘို့ သာသနာ၊ အားစိုက်ပါ ကိုယ်ဖိရင်ဖိ။
စေလွှတ်ပေါ့ ထေရ်သံဃာ၊ ကျွန်းလင်္ကာရောက်ဘိ။
ကမ္ဗဝါ ရှင်မုနိနဲ့၊ မဟာဝိဟာရ သံဃာ။
ပြည်ဟံသာ သူဆောင်ကျဉ်း၊ လွှန်သန့်ရှင်း ဥပသမ္ပဒါ။
သမုတ်ပေါ့ သိမ်မဟာ၊ သစ်သံဃာ ဖန်ဆင်းလို့။
ထိန်ပြောင်လင်း ဓမ္မရောင်၊ ပြည့်ကျက်သရေဆောင်။
တနိုင်းလွှတ် ဂုဏ်ရည်ပြောင်၊ ထိပ်မိုးခေါင်ရောက်လှမ်းလို့ လေး။

ရှေးမွန်သာသနာ့အာဇာနည်များကိုဦးညွှတ်လျှက်

မင်းချစ်သိန်း
(B.A - သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ မြန်မာနိုင်ငံ M.A - သိရိလင်္ကာ)

မွန်သာသနာဝင် မှတ်တမ်းတေးများ

(၇) ရှင်အရဟံ မထေရ်

ရှင်အရဟံ မထေရ်မြတ်၊ ပဋိပတ်ပါရဂူ။
ပရိယတ် နေတစ်ဆူ၊ တွင်းပြည်သူ ကျော်ကြား။
သထုံမှ ပုဂံပြေ၊ ဝေးရပ်မြေ မြန်းကြွလို့သွား။
　　နော်ရထားမင်း လက်ထက်ကြိမ်၊ လွန်မေးမိန် မြတ်တရား။
　　သူရောက်လာ ဟောကြားလို့၊ ရှင်လူများသိမြင်။
　　နော်ရထား မင်းစောလှ၊ ပိဋကာ ဟုတ်ပလိုချင်။
သထုံမှ ပင့်ဆောင်လျှင်၊ ပုဂံတွင် ထွန်းလင်းလို့။
အမှောင်ခွင်းလို့ အလင်းဆောင်၊ နေမင်းတစ်ထောင်။
ထိန်ဝင်းပေါ် သာသနာ့ရောင်၊ ထေရ်ဂုဏ်ပြောင် ဝင့်ကြွားလို့လေး။

(၈) ဥတ္တရာဇီဝ မထေရ်

ဥတ္တရာဇီဝ၊ ကြီးမြတ်လှ ထေရ်ပင်။
နရပတိစည်သူလျှင်၊ နန်းဦးတွင် ကိုးစား။
ဘုရားဖူး ကျွန်လင်္ကာ၊ ခေါက်တစ်ခါ မြန်းကြွလို့သွား။
　　ပုဂံပြည့် သာသနာ၊ ထွန်းလင်းလာစေသား။
　　ဤထေရ်ရှင်ကြိုးစားလို့၊ လူအများကြည်ညို။
　　ကျွန်းလင်္ကာ မြန်ပြည်စုံ၊ ဆက်ဆံမှု ရေးထက်ပိုမို။
ဗုဒ္ဓတရား လူထိုထို၊ သိမြင်လို တောင့်တလို့။
ထွန်းပြောင်လှ သာသနာ၊ ကြီးမားလှစွာ။
ပုဂံပြည့် ဤနေရာ၊ ဗဟိုချက်ချာ ကျလွန်းလှလေး။

ညီညွတ်ခြင်းသည်ချမ်းသာ၏

(ဘဒ္ဒန္တခန္တီသာရ)

မြို့တစ်မြို့၏ ရွာတစ်ရွာ ဒေသတစ်ခု၌ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်တစ်တိုက် ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရန်ဆိုသည်မှာ အလွန်ခက်ခဲလှပါသည်၊ တို့ထက်စာသင်တိုက်ကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရန်ကား ပိုမိုခက်ခဲလှပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ယူပြုစုပျိုးထောင်ပါမှခိုင်မြဲလာတတ်ပါသည်။ စာသင်တိုက်တစ်တိုက်ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် (၁)စာချဆရာတော် (၂) စာသင်သားနှင့် (၃) ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ၄ - ပါးဟန်ချက်ညီပါမှ တည်တံ့ခိုင်မြဲနိုင်ပါသည်။ ကျောင်းတိုက်၌ စာချဆရာတော်များ ရာနှင့်ချီပြီးရှိနေသော်ငြားစာသင်သားများမရှိပါက ရေခမ်းခြောက်နေသည့် အိုင်ကြီးနှင့်တူနေမည်သာဖြစ်ပါသည်။ စာသင်လိုသူများရှိပါသော်လည်း စာချဆရာတော်မရှိပါကကြက်ဆူတော ကြီးသဖွယ်အနှစ်ကင်းနေပါသည်။ စာချဆရာတော်များ၊စာသင်သားများနှင့်ကားပြည့်စုံပါ၏။ သို့ရာတွင် ပစ္စည်း ၄-ပါးမပြည့်စုံပါလျှင်လည်း ရေမလောင်းသော သစ်ပင်ကဲ့သို့ တစ်နေ့တစ်ခြား ညှိုးနွမ်းခြောက်သွေ့ ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူသိသော စာသင်တိုက်ကြီးတစ်တိုက်သည် အညာတောမြို့ကလေးတစ်မြို့၌အခြေကျရပ်တည်ပြီးသာသနာ့အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်များမွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ထိုကျောင်းကြီးကိုကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အုပ်ချုပ်တော်မူပြီးနာယကစာချဆရာတော်များဖြင့် အလွန်တိုးတက်၍နေ၏။ အဖက်ဖက်မှ ပြည့်စုံနေသဖြင့် အရှိန်အဟုန်အရှိန်အဝါလည်းကြီးမားပါသည်။ လောကသည် "အနိမ့်-အမြင့်၊ အတက်-အဆင်း" လောကဓံတို့ဖြင့် ရပ်တည်နေပါသည်။ ကျောင်းတိုက်ကို စီမံအုပ်ချုပ်တော်မူသည့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဝနတ်ထံပျံလွန်တော်မူသွားစဉ်က ကျောင်းတိုက်ကြီးအခြေယိုင်လုလုဖြစ်ခဲ့ရ၏။ သို့သော်ဆရာတော်ဘုရား၏တပည့်ကြီးတစ်ပါးက အချိန်မှီ ချုပ်နိုင်မှုကြောင့်အခြေအနေမှန်သို့ရောက်ခဲ့ရသည်။ ဤသို့ အရှိန်မပျက်ဆောင်ရွက်နေဆဲကာလ၌ပင်ဒုတိယဆရာတော်ကြီးပျံလွန်တော်မူပြန်ရာ လူငယ်များ စိတ်လျော့အားငယ်ဖြစ်ကြရတော့၏။ အချင်းချင်းလည်း သဘောထားကွဲပြားလာကြပါသည်။ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌(သမဂ္ဂနံ တပေါ သုခေါ) ဟူသောပါဠိတော်ရှိ၏။ ညီညွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကျင့်သည်ချမ်းသာပါသည်။ ညီညွတ်မှုမရှိပါက စိတ်ဓါတ်ပျက်ပြား၍ ချမ်းသာမှုကင်းတတ်ပါသည်။ ဤတွင် မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က မထေရ်သုံးပါးတို့ သွေးစည်းညီညွတ်စွာသီတင်းသုံး နေထိုင်ကြပုံကို တင်ပြလိုပါသည်။

« မထေရ်မြတ်သုံးပါး »

ကောသမ္ဗီပြည်ကြီးအတွင်း၌ ဗာလကလောဏကာ မည်သော ရွာတစ်ရွာရှိပါသည်။ ထိုရွာကို ဥပါလိသူကြွယ် စားရ၏။ အရှင်ဘဂုထေရ်သည်ယင်းရွာကို ဂေါစရဂါမ်ပြု၍ တောရကျောင်း၌သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၏။ ရွာ၏ အရှေ့ဝါးတောအရပ်၌ကား အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ထိမိလနှင့် အရှင်နန္ဒိယမထေရ်မြတ်သုံးပါးတို့ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူကြပါသည်။ဘုရားသခင်သည် ယခုလာမည့် ဒသမဝါအတွင်း ဗုဒ္ဓဝေနေယျမြတ်စွာဘုရား ချွေချွတ်ရမည့်သတ္တဝါမရှိပေ။ ထိုကြောင့် ကောသမ္ဗီပြည်မှအရပ်တစ်ပါးသို့ ကိုယ်တော်တစ်ပါးထဲ သွားတော်မူခြင်း

သည် ခိုက်ရန်ငြင်းခုန်မှုပြုကြသော ရဟန်းတို့အား ဆုံးမရန်အကြောင်း ဥပါယ်တမည်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကြောင့်ဘုရားသခင် ပါလိလေယျက တောအုပ်သို့ ရည်ညွှန်း၍ ကြွတော်မူ၏။ ဘုရားသခင်တစ်ပါးတည်း ဇာလကူလောဏာကရွာသို့ ကြွတော်မူလာသည်ကို အရှင်ဘဂုထေရ်သည် အဝေးမှမြင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် နေရာခင်းခြင်း၊ခြေဆေးရေ၊ခြေဆေးအင်ပျဉ်၊ခြေပွတ်အိုးခြမ်းတို့ကိုအနီး၌ထားပြီး သပိတ်သင်္ကန်းကိုလှမ်းယူ၍ သင့်တင့်သောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ဘုရားရှင်သည် အရှင်ဘဂုထေရ်ကို တရားစကားမြွက်ကြားတော်မူပြီး အရှေ့ဝါးတောသို့ ဆက်လက်ကြွတော်မူလေသည်။ ထိုအချိန်၌ အရှေ့ဝါးတောအရပ်နေ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည်အဝေးမှပင်မြင်တော်မူ၏။ ဘုရားရှင်သည်လည်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါကို မြင်သည်နှင့် တပြိုင်တည်းပင် ကိုယ်တော်ရောင်ကို လွှတ်တော်မူလိုက်၏။ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်တော်မူလှသော ဘုရားသခင်၏ကိုယ်တော်ရောင်သည် အလွန်တင့်တယ်တော်မူလှ၏။ ထို့နောက် အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်မြတ်သည် တစ်ဦးတည်းသွားရောက်ကာ မကြိုဆိုသေးဘဲ "ငါတို့သုံးဦးသည် ညီညွတ်စွာနေထိုင်ကြသည်၊ အကယ်၍ ငါတစ်ဦးတည်း ဘုရားသခင်ကို ကြိုဆိုချေသော် ညီညွတ်စွာနေထိုင်ကြသည်ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ငါ၏ ချစ်မိတ်ဆွေတို့ကိုခေါ်ဆောင်၍သာလျှင် ကြိုဆိုမည်၊ငါသည် ဘုရားသခင်ကိုချစ်ကြည်ညိုသကဲ့သို့ ငါ့သူငယ်ချင်းတို့သည်လည်း ဘုရားသခင်ကို ချစ်ကြည်ညိုကြလေသည်"ဟု ကြံစည်တော်မူပြီး ထိုသူငယ်ချင်း မထေရ်နှစ်ပါးတို့နှင့်အတူတကွ ခရီးဦးကြိုဆိုလိုသည်ဖြစ်၍ အရှင်နန္ဒိယ၊ အရှင်ထိမိလတို့ နေသန့်ရာအရပ်သို့ သွားရောက်ပြီး "အရှင်တို့ လာကြလော့၊ အရှင်တို့လာကြလော့၊ ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဆိုက်ရောက်တော်မူလာပြီ" ဟုခေါ်ငင်လေ၏။

ထိုနောက် မထေရ်သုံးပါး တို့သည် တညီတညွတ်တည်းဘုရားသခင်ကို ကြိုဆိုကြ၍ တစ်ပါးက ဘုရားသခင်၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို လှမ်းယူ၏။ တစ်ပါးက နေရာကိုခင်းပြီး တစ်ပါးက ခြေဆေးရေ၊ ခြေဆေးအင်ပျဉ်၊ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို အနီး၌ ချထားလေသည်။ ဘုရားသခင်သည် ခင်းအပ်သော နေရာ၌ နေထိုင်တော်မူပြီး ခြေဆေးတော်မူသည်၊ အရှင်မြတ်သုံးပါးသည် ဘုရားသခင်ကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးကြပြီး သင့်တင့်သောအရပ်၌ ထိုင်နေတော်မူကြသည်။

« မထေရ်သုံးပါးတို့အား တရားဟောတော်မူခြင်း »

ဘုရားရှင်က--- "ချစ်သားအနုရုဒ္ဓါတို့ ခံ့ကျန်းပါ၏လော ဣရိယာပုထ် မျှတပါ၏လော၊ ဆွမ်းပစ္စည်းမပင်ပန်းပဲ ရရှိကြပါ၏လော"ဟု မေးတော်မူ၏။ ထိုအခါ အနုရုဒ္ဓါသည် "မှန်လှပါ ကပည့်တော်တို့သည် ခံ့ကျန်းပါ၏၊ ဣရိယာပုထ် မျှတပါ၏၊ ဆွမ်းပစ္စည်းဖြင့်မပင်ပန်းဘဲ ရရှိကြပါ၏ ဘုရား" ဟု ပြန်လျှောက်လေသည်။ "ချစ်သား အနုရုဒ္ဓါတို့ အညီအညွတ်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငြင်းခုံခြင်း မရှိကြဘဲ နို့နှင့်ရေကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အချင်းချင်း ချစ်ကြည်သော မျက်စိတို့ဖြင့် ကောင်းစွာကြည့်ရှုပြီး နေကြပါ၏လော"၊ "ဘုန်းကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့သည် အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နို့နှင့်ရေစပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အချင်းချင်း ချစ်သောမျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာကြည့်ရှု၍ နေကြပါသည့်ဘုရား"၊ "ချစ်သား အနုရုဒ္ဓါတို့.. သင်တို့သည် ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငြင်းခုံမှုမရှိ၊ နို့နှင့်ရေကဲ့သို့ ဖြစ်ကြ၍ အချင်းချင်း ချစ်ကြည်သော မျက်စိဖြင့် ကောင်းစွာကြည့်ရှု၍ နေကြကုန်သနည်း"၊ "ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား- ဤတော၌နေသော တပည့်တော်တို့၏ သဗ္ဗြဟ္မစာရီ၌ ငါသည် အရတော်စွတကား၊ ကောင်းစွာရအပ်ပေစွတကား၊ ငါသည် ဤသို့ သဘောရှိသော သီတင်းသုံးတော်တို့နှင့် အတူတကွ နေရပေ၏ဟုအကြံဖြစ်မိပါသည်။ ဘုန်းကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား...တပည့်တော်သည် ဤအရှင်မြတ်(၂)ပါး တို့၏အပေါ်၌ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော ကာယကံ၊

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော ဝစီကံ၊မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော မနောကံကို မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်သွယ်၌ပင် ထားရှိဖြစ်ပွားစေအပ်ပါပြီ…ဘုန်းကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်၏ စိတ်၌ ငါသည်မိမိ၏ စိတ်အလိုကိုကြဉ်ဖယ်၍၊ ဤအရှင်မြတ်(၂)ပါးတို့၏ စိတ်အလိုသို့လိုက်ရပါမူ ကောင်းလေစွ‥ဟုအကြံ ဖြစ်ပြီးလျှင်– မိမိစိတ်အလိုကို ကြဉ်ဖယ်၍ အရှင်မြတ်(၂)ပါးတို့၏ စိတ်အလိုအတိုင်း ကျင့်သုံး နေထိုင် ပါ၏ ဘုရား"…။

ဘုန်းကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့ (၃)–ဦးမှာ ကိုယ်ခန္ဓာသည်သာ ကွဲပြား ကြသော်လည်း စိတ်သည်ကားတစ်ခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်ကြပါသည် ဘုရား" ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ အရှင်ထိမိလ နှင့် အရှင်နန္ဒိယမထေရ်မြတ် (၂)ပါးကလည်း ဤသို့ပင်လျှောက်ထားကြပါသည်။ဘုရားရှင်သည် မထေရ်မြတ် သုံးပါးတို့၏ သာမဂ္ဂီရသကို မေးမြန်းတော်မူပြီး အပ္ပမာဒလက္ခဏာကို မေးလိုက်တော်မူ၍ "အနုရုဒ္ဓါတို့ သင်တို့သည် မမေ့မလျော့ပဲ ပြင်းထန်သော လုံ့လဝီရိယဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိကြကုန်၏လော" ဟုမေးမြန်းတော်မူရာ အရှင်အနုရုဒ္ဓါက "ဘုန်းတော်ကြီးသောမူသော မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့သည် မမေ့မလျော့ဘဲ ပြင်းထန်သော လုံ့လဝီရိယရှိကြလျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ဖြင့်နေကြပါ၏ဘုရား" ဟု လျှောက်သည်။ "အနုရုဒ္ဓါတို့ သင်တို့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ဖြင့် နေထိုင်ကြကုန်သနည်း" "ဘုန်းကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤတော၌ နေထိုင်ကြသည့် တပည့်တော်တို့သုံးပါးအနက် ရှေးဦးစွာ ဆွမ်းခံပြန်လာသောရဟန်းသည် "နေရာကိုခင်းပါ၏၊ ခြေဆေးရေ၊ခြေဆေးအင်ပျဉ်၊ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကိုချထား နှင့်ပါသည်။ဆွမ်းဦးထည့်သောခွက်ကို ချထားနှင့်ပါသည် သောက်ရေသုံးဆောင်ရေကို တည်ထားနှင့်ပါသည်။ နောက်မှဆွမ်းခံပြီး ပြန်လာသော ရဟန်းသည် စားပြီးသောဆွမ်းကြွင်းရှိ၍ စားလိုပါလျှင်စားပါသည်။ မစားလိုလျှင် စိမ်းသောမြက်သစ်ပင် ပိုးမရှိသောရေရှိရာ အရပ်၌သော်လည်း သွန်ပြစ်ပါသည်။ထိုနောက် နေရာ ထိုင်ခင်းကို ခေါက်သိမ်းပါသည်။ခြေဆေးရေ၊ခြေဆေး အင်ပျဉ်၊ခြေပွတ်အိုးခြမ်းများကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းပါသည်။ ဆွမ်းဦးထည့်သောခွက်ကို ဆေးကြော၍ သိမ်းဆည်း ခဲ့ပါသည်။သောက်ရေသုံးဆောင်ရေကို သိုမှီးသိမ်းဆည်း ပါသည်။ ဆွမ်းစားဇရပ်ကို တံမြက်လှည်းပါသည်။ သောက်ရေအိုးကို ဖြစ်စေ၊သုံးဆောင်အိုးကို ဖြစ်စေ၊ ဝစ္စကုဋီ၌ရှိသော သန့်သက်ရေအိုးကို ဖြစ်စေ၊ ရေမရှိသည်ကိုမြင်လျှင် ထိုမြင်သောရဟန်းကပင် ရေများကိုထည့်ထားသွားပါသည်။အကယ်၍ ထိုရဟန်း မချီနိုင်သောဝန်ဖြစ်က လက်ယပ်ခေါ်သောအားဖြင့် လက်ခြင်းယှက်၍ ထိုရေအိုးကိုတည်ထားကုန်ပါ၏ ဘုရား"။ "ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့သည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင်းမျှ စကားမဆိုကြကုန်။ ၅–ရက်တစ်ကြိမ်တစ်ညညဲ့လုံးလုံး တရားစကားဖြင့် ကောင်းစွာနေထိုင်ကြပါကုန်၏။ တပည့်တော်များသည် ဤသို့လျှောက်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်းမမေ့မလျော့ဘဲ ပြင်းထန်သောဝီရိယရှိကြလျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သောစိတ်ဖြင့် နေကြပါကုန်၏ဘုရား" ဟုလျှောက်ထားလေသည်။ ဤသို့ ညီညီညွတ်ညွတ် နေထိုင်မှုကြောင့် ဘုရားသခင်က သာဓု ခေါ်တော် မူသည်။

« လူတိုင်းနှစ်သက်သည့် ညီညွတ်မှု »

ညီညွတ်မှုကိုလူတိုင်းနှစ်သက်ကြပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည် ယနေ့ထက်တိုင် မကွဲမပြားတည်တံ့ခိုင်မြဲနေမှုသည် ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒတော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံး နေထိုင်ကြသောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ယနေ့ကမ္ဘာမျက်မှောက်ကိုကြည့်ရှု သုံးသပ်ကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း သူတစ်လူ ငါတစ်မင်းဖြစ်နေကြ၏၊ တစ်ဦး၏စကားကို တစ်ဦးကမနာယူဘဲ သူအမှန်ငါအမှန် ဖြစ်ပေါ်နေမှု ကြောင့် စစ်တိုက်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လောက၌

"အတွင်းမီး၊အပြင်မီး"ဟူသောစကားရှိ၏ အပြင်မီးထက် အတွင်းမီးကို အထူးဂရုပြုသင့်ကြပါသည်။ကင်ဆာ၊ တီဘီ၊သွေးတိုးစသောရောဂါများသည် လူ၏ခန္ဓာကိုယ် အတွင်းမှဖြစ်ပေါ်လာကြသည့်ရောဂါများဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုရောဂါရသူသည် အသက်ကြာရှည်စွာရှင်နေနိုင်ခွင့် မရှိကြချေ။ စင်စစ်ဤရောဂါများသည် အတွင်းမီးများပင် မဟုတ်ပါလော။ အမှားအမှန် ဟူသည် ပုထုဇဉ် လူသားတိုင်း၌ ရှိကြစမြဲဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ကန်တော်မင်းကျောင်းဆရာတော်က "ပညာရှိကိုပေါင်း၊သမားကောင်းကိုဖက်၊သူပျက်ကိုခွါ၊ ဆရာကိုကပ်၊အရပ်ကိုမှူ၊လုံ့လအပင့်၊ဆင်ခြင်အမျက်၊" ဟူ၍လည်းကောင်း "သူမကောင်းကိုခွါ၊သူတော်ကောင်း ကိုရှာ၊ သူတော်ဆုံးမနာ" ဟူ၍လည်းကောင်း ဆုံးမတော်မူထားပါသည်။ နွားကွဲလျှင် ကျားဆွဲတတ် သည်မှာ လောကဓမ္မတာ ဖြစ်ပါသည်။

« ဒီဃာဝုမင်းသား »

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းတို့သည် ဘုရားရှင်ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည့်ဥပုသ်ပြုခြင်း၊ ပဝါရဏာ ပြုခြင်းများသည် စင်စစ် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို ရည်ရွယ်တော်မူ၏၊ မှန်ပါသည်။ ဘုရားရှင်သည် "ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့အတွက် ဥပုသ်ကံကို ပညပ်တော်မူသည်။ အတူနေသမျှ ရဟန်းတို့ကို ညီညွတ်ခြင်း(သာမဂ္ဂီ)ဟု ခွင့်ပြု၏။ရဟန္တာပင်ဖြစ်စေကာမူ ဥပုသ်ပြုရာသို့ သွားလော့၊သံဃာကံပြုရာသို့ သွားလော့၊မသွားဘဲ မနေနှင့်".. ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်။

ကောသလမင်းကြီးသည် အသတ်ခံရလုလု အချိန်၌သားတော် ဒီဃာဝုမင်းသားအား "ချစ်သား ဒီဃာဝု အရှည်ကို သာရှုလော့၊ 'အတိုကို မရှုနှင့်၊ ဤလူ့ဘောင်၌ ရန်ထောင်တတ်သူကို ရန်တုံ့မူသဖြင့် ငြိမ်းခြင်းသဘောမရှိချေ။ မေတ္တာဝေမှသာလျှင် ငြိမ်းအေးရာသော သဘောရှိ၏" ဟု ဆုံးမခဲ့ပါသည်။ ညီညွတ်မှု၊နားလည်ခွင့်လွှတ်တတ်မှု စိတ်ဝမ်း မကွဲပြားမှုသည် မိမိတို့၏ ရည်းမှန်းချက် တိုးတက် အောင်မြင်စေသောနည်း ဖြစ်၏။ သာသနာ့မျိုးချစ် ပုဂ္ဂိုလ် မွန်-ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်တို့သည် အရှင် အနုရုဒ္ဓါနှင့် အဖေါ်နှစ်ပါးတို့နေထိုင်ကျင့်သုံးပုံ နည်းယူကျင့်ကြ နေထိုင်ကြမည် ဆိုပါလျှင် မိမိတို့ ချစ်မြတ်နိုးကြသည့် မွန်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီးများနှင့် ရာမညလုံးဆိုင်ရာ ရာမညနိကာယ် စာမေးပွဲအသင်ကြီးတို့စည်ပင်လာမည် ဖြစ်သောကြောင့် သာသနာ့ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် အချင်းချင်း ချစ်ကြည် မြတ်နိုးစွာ နေထိုင်ကျင့်သုံးကြပါစို့ ဟူ၍…

ဘဒ္ဒန္တခန္တီသာရ(ပဲခူးမြို့)
သုခကာရီ မွန်စာသင်တိုက်ကျောင်း။

ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်ကြီးများ ချမှတ်ပေးတော်မူခဲ့သည့် ယင်းအယူဝါဒအတိုင်း
၃၆ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို အစဉ်အဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြရာ၌ သံဃာ့မထေရ်မြတ်ကြီးများသည် သင်္ဂါယနာအကြိမ်ကြိမ်တင်၍ လည်းကောင်း၊ သာသနာပြုမင်းကောင်းမင်းမြတ် များအား ဓမ္မစက်ကို အာဏာစက်ဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးစေ၍ လည်းကောင်း ဓမ္မနှင့် ပုဂ္ဂလ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးကို အလွန်မြင့်မြတ်သော တာဝန်တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ အစဉ်တစိုက် ကြောင့်ကြထား၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေး

ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုသည်မှာ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်ကြီးမှစ၍ မထေရ်အဆက်ဆက်တို့၏ အယူဝါဒအတိုင်း ကျင့်သုံးသော ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမသာသနာဟု ဆိုလိုသည်။ မထေရ်ကြီးများ၏ အယူဝါဒဆိုသည်မှာလည်း ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ၄၅ ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို ဖြည့်စွက်နုတ်ပယ်ခြင်းမပြုဘဲ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံး ပြီးပြည့်စုံသည့်အတိုင်း ကျင့်သုံးလိုက်နာသော အယူဝါဒဖြစ်သည်။

"သာသနာတော်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေး" ဟူသော စကားသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့်တွေးကြည့်လျှင် ထိုစကားစုကို နှုတ်မှ ပြောဆိုသုံးနှုန်းရန်ပင် မဝံ့ရဲစရာဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို မသန့်ရှင်းဟု ဆိုရန်မှာ ဘုရားရှင်သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကလည်း ဤအဆုံး

အမသာသနာတော်ဖြစ်၍ ထိုအဆုံးအမတော်များ အတိုင်း မထေရ်မြတ်ကြီးများ၏ အယူဝါဒနှင့်အညီ တစ်သဝေမတိမ်းလိုက်နာလျက် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသဖြင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ အဆုံးအမများ တွန်းလင်းစည်ပင်လျှက်ရှိရာ သာသနာတော်မြတ်ကြီးအနေနှင့် မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်စရာအကြောင်း မရှိပေ။

သာသနာတော်အတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ ဘုရားရှင်ပညတ်တော်မူအပ်သော ဝိနည်းသိက္ခာကို မလိုက်နာမှု၊ မထေရ်မြတ်ကြီးများ ချမှတ်ထားသည့် အယူဝါဒကို မလေးစားမှု၊ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ မဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည့် တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့ကို သင်အံမှုမပြုကြဘဲ ပေါ့လျော့စွာထားမှုတို့ကြောင့်သာ သာသနာတော် ထိခိုက်ညှိုးနွမ်းရပြီး မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သည့် အဓိပ္ပာယ်သို့ သက်ရောက် စေခဲ့သည်။

သန့်ရှင်းရေး၊ တည်တံ့ရေး၊ ပြန့်ပွားရေးဟူ၍ သာသနာ့တာဝန်အရေးသုံးပါးအနက် သာသနာ တော်သန့်ရှင်းရေးသည် ရှေးဦးစွာ အရေးကြီးသည် လည်း အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာသည် ဘုရားရှင်၏ ဒေသနာတော်များကို တစ်လုံးတစ်ပါဒမျှ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်းမျိုး မပြုကြပေရာ ဓမ္မသန့်ရှင်းမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်သန့်ရှင်းမှု အလွန်လိုအပ်သည်။ သန့်ရှင်းမှု မရှိပါက တည်တံ့ရေးကို လည်းကောင်း၊ ပြန့်ပွားရေး ကို လည်းကောင်း ယုံကြည်ချက်အပြည့် ဆောင်ရွက် နိုင်ကြမည် မဟုတ်ဘဲ ကိုကွယ်ဆည်းကပ်သူများအား သဒ္ဓါတရားနည်းပါးဖို့ အကြောင်းသာ ပိုမိုတိုးပွားမည် ဖြစ်သည်။

သာသနာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော် ဩဝါဒစရိယ ဘဒ္ဒန္တဉာဏိက ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျမ်းစာအုပ် အခန်း(၃)တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် သာသနာတော်၌ ပေါ်ပေါက် လာမည့် ဘေးရန် အကြောင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းရှင်လူတို့အနေနှင့် သိရှိထိုက်လှပါသဖြင့် ဆောင်းတင်ပြရခြင်းဖြစ်သည်။

သာသနာတော်၌ပေါ်ပေါက်လာမည့်ဘေးရန်များ

ပဥ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အနာဂတဘယာနိ ဧတရဟိ
အသမုပ္ပန္နာနိ အာယတိံ သမုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ။
(အံ ၂-၉၃)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဥ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ အနာဂတဘယာနိ၊ နောင်ပေါ်လာမည့် ဤဘေးရန် တို့သည်။ အသမုပ္ပန္နာနိ၊ မဖြစ်ပေါ်ကုန်သေး။ အာယ တိံ၊ နောင်အခါ၌။ သမုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်လတ္တံ့။

ဤပါဠိတော် ယောဓာဇီဝဝဂ်၊ နဝမသုတ် ဘာသာပြန်အကျဉ်း–

၁။ ကာယ၊ သီလ၊ စိတ္တ၊ ပညာတို့၌ ပွားများမှု ဘာဝနာကင်းမဲ့လျက် ဥပသမ္ပဒ ပြု၍ ပဥ္စင်းခံခြင်း။

၂။ အထက်ပါ တရားစု ကင်းမဲ့လျက် နိဿရည်း ပေးခြင်း။

၃။ အထက်ပါ တရားစု ကင်းမဲ့လျက် အဘိဓမ္မာ တရား၊ ဝေဒလ္လတရားတို့ကို မသိနားမလည် ခြင်း။

၄။ အထက်ပါ တရားစု ကင်းမဲ့လျက် နက်နဲသော သုတ္တန်၏ အနက်ကို ဟောသော်လည်း နားမ ထောင်၊ သုညတပဋိသံယုတ္တတရား တို့ကို သင်လိုခြင်း။

၅။ ရဟန်းတို့သည် လာဘ်များကုန်သည် ဖြစ်၍ အကျင့်သိက္ခာ၌ ဝီရိယမထုတ်ခြင်း။

ဤသည်ကား သာသနာ၏ ဘေးရန်တို့တည်း။

ငင်းပါဠိတော်ငင်းဝဂ်ဒသမသုတ်ဘာသာပြန်အကျဉ်း

၁ ။ သက်န်းကောင်းကိုလို၍ ပံသုကူရှတင်ကို စွန့်ခြင်း၊

၂ ။ ဆွမ်းကောင်းကိုလို၍ ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ကို စွန့်ခြင်း၊

၃ ။ ကျောင်းကောင်းကိုလို၍ ရုက္ခမူဓုတင်ကို စွန့်ခြင်း၊

၄ ။ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်တို့နှင့် ရောထွေးနေထိုင်သဖြင့် သာသနာတော်၌ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ အာပတ်သင့်ခြင်း၊ လူထွက်ခြင်း။

၅ ။ အရာမ်စောင့်၊ ရှင်ယောင်တို့နှင့် ရောထွေးနေထိုင်သဖြင့် ပစ္စည်းတို့ကိုသိုမှီးခြင်း၊ ရုန့်ရင်းသောနိမိတ်စကားတို့ကို ပြောဆိုသုံးစွဲခြင်း၊

ဤတရားတို့ကို ပယ်ရမည်ဟုဟောတော်မူသည်။

ဖုဿရဟန္တာမထေရ် မိန့်ကြားသော သာသနာတော်၏ အနာဂတ်ဘေးရန်များ

မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ် ဆဋ္ဌဘိညာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသော ဖုဿမည်သော ရဟန္တာသည် မဏ္ဍလိကမင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုလေသည်။ တစ်နေ့သ၌ ပဏ္ဍရဂေါတ္တမည်သော ရသေ့သည် ဖုဿမထေရ်၏ အထံသို့လာ၍ တရားနာသည်ရှိသော် ရဟန်းတော်၏ သိက္ခာ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ကြည်ညိုလှသဖြင့် ဤကဲ့သို့သော ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်သည် ဤလောကဓာတ် လူ့ရွာ၌ ကြာရှည်စွာ တည်ပါမူကား ကောင်းလေစွ ဟု အောက်မေ့၍ နောင်ကာလ၌ သာသနာတော်ဝယ် အဘယ်ကဲ့သို့သော ဖြစ်လာပါမည်နည်း။ ဤကျင့်ဝတ်မျိုးတည်ရှိပါဦးမည်လောဟု မေးလျှောက်ရာ ဖုဿမထေရ်က နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ပေါ်လာမည့် သာသနာတော်၏ ဘေးရန်စုကို မိန့်ကြားတော်မူသည်။

မိန့်ကြားတော်မူပုံ

သာသနာတော်နောက်ပိုင်းကျလျှင် ရဟန်းတို့သည်-

၁ ။ အမျက်ထွက်လေ့ရှိအံ့၊

၂ ။ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ့ရှိအံ့၊

၃ ။ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်အံ့၊

၄ ။ ခက်ထန်ကြမ်းကြုတ်အံ့၊

၅ ။ မကျင့်ပဲကျင့်ယောင်၊ မသိဘဲသိယောင်ပြုအံ့၊

၆ ။ သူတစ်ပါးကောင်းစွာကျင့်သည်ကို ငြူစူအံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊

၇ ။ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းဖြစ်အံ့၊

၈ ။ မသိဘဲသိယောင် ဟန်ဆောင်တတ်အံ့၊အသင်းအဖွဲ့များအံ့၊

၉ ။ မသူတော်တို့၏ တရားကို စူးစိုက်အံ့၊

၁၀ ။ ငါဂွမ်းကဲ့သို့ပေါ့ပျက်အံ့၊

၁၁ ။ သာသနာတော်ကို အရိုအသေကင်းကုန်အံ့၊

၁၂ ။ သံဃာအချင်းချင်း အရိုအသေကင်းအံ့၊

၁၃ ။ တရားတော်ကို ဖျက်စီးအံ့၊

၁၄ ။ တရားတဘောင်၌ အလဇ္ဇီဒုဿီလတို့ အသင်းအဖွဲ့များအံ့၊

၁၅ ။ ပရိယတ် ပဋိပတ်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားနည်းအံ့၊

၁၆ ။ ရဟန်းယုတ်တို့ ပစ္စည်းစု၍ ကျွဲနွားဆိတ်တို့မွေးမူအံ့၊

၁၇ ။ သူတစ်ပါးကို ချုပ်ချယ်၍လှည့်ပတ် သွားလာကုန်အံ့၊

၁၈ ။ မခိုင်မြဲသောစိတ်ရှိအံ့၊

၁၉ ။ မအပ်သောဆိုးရည်ဖြင့်ဆိုး၍ စိမ်းလဲ့သော သင်္ကန်းကိုဝတ်အံ့၊

၂၀ ။ လှည့်ပတ်မြှောက်ပင့်၍ အသက်မွေးအံ့၊

၂၁ ။ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်သောစိတ်ရှိအံ့၊

၂၂ ။ ကိလေသာ အမှုအရာထင်ရှားအံ့၊

၂၃ ။ ဝါကြွားပလွှား၍ သွားလာလှည့်ပတ်အံ့၊

၂၄ ။ ပစ္စည်းလေးပါး၌ ကက်မက်ခြင်းလွန်အံ့၊
၂၅ ။ သူငယ်တို့ကို ထိမ်းသိမ်းမွေးမြူအံ့၊
၂၆ ။ လာဘ်ပေါများအောင် အတုယူ၍ကျင့်အံ့၊
၂၇ ။ ရဟန်းကောင်းတို့ကို အရိုအသေအပူဇော်နည်းအံ့၊
၂၈ ။ သက်န်းကိုစွန့်၍ အဝတ်ကြူကို ဝတ်ကြကုန်အံ့၊
၂၉ ။ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်ဘဲပစ္စည်းလေးပါးကို မှီဝဲအံ့၊
၃၀ ။ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့စကားကို မနာယူအံ့၊
၃၁ ။ ရဟန်းကောင်းတို့မနေနိုင်အောင် နှိပ်စက်အံ့၊
၃၂ ။ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို နှုတ်လုံ့ထိုးအံ့၊

ဤတရားစုသည် သာသနာတော်နောက်ပိုင်း၌ ဖြစ်ပေါ်၍ သာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးမည့် ရန်သူဟူ၍ ရဟန္တာအရှင် ဖုဿထေရ် မိန့်ကြားတော်မူချက်တည်း။ (ထေရ- ၄၊ ၂။ ၃၅၈။)

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာအရှင်တို့ ဟောပြည့်မိန့်ကြား သင်္ဂြိုဟ်ပေးစကားတို့ကို သာသနာတော်၌ သက်ဝင်ယုံကြည်သူတိုင်းလေးစားသမှု အာရုံပြု၍ ပယ်လှန်စွန့်ခွာ သာသနာတော်၏ ထွန်းလင်းတောက်ပရန် ရည်သန်တောင့်တလျက် စင်ကြယ်အောင် ရှက်ဆောင်အားထုတ်ကြရာသ ည်၊

ဤသို့ ထေရဂါထာ ပါဠိတော်တိ သနိပါတ်လာ ဖုဿရဟန္တာ မိန့်မှာချက် ၃၂ ချက်တို့တွင် တဆယ့်လေးချက်မြောက် ဖြစ်သော တရားတဘောင်၌ အလဇ္ဇီဒုဿီလတို့၏ အပင်းအသင်း များအံ့ ဟူသော သာသနာတော်၏ ရန်သူသည် သာသနာကို ဖျက်ဆီးရာ၌ ထိရောက်စွာဖျက်ဆီးနိုင်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါဦးမည်။

ကဿပဘုရား၏ သာသနာတော်ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ပုံ
(ဝိနယဓရမထေရ်နှစ်ပါး အပေါင်းအသင်းမှား၍ အများပျက်ဆီးရခြင်း)

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ရဟန်းနှစ်ပါးသည် ပရိယတ်ကိုသင်ကြား၍ အထူးသဖြင့် ဝိနည်းပိဋကတ်ကို အထူးတတ်ကျွမ်းလေ့လာလေသည်။ တစ်ပါးလျှင် အခြံအရံ ငါးရာစီရှိကြလေသည်။ တစ်နေ့သ၌ ရွာနီးကျောင်းနေ အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတစ်ပါးသည် သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးကြောင်း ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းကသိရာ အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းထံသွား၍-

ဓမ္မဝါဒီ ။ ငါ့ရှင် သင်ပြုသောအမှုသည် သာသနာတော်နှင့် မလျော်လှ။ သင့်အပြစ်ကို သင်ဆေးကြောပါ။
အဓမ္မဝါဒီ ။ တပည့်တော်ဘာကို ကျူးလွန်ပါသလဲအရှင်၊ ဘာကိုမြင်သလဲ၊ ဘာကိုကြားသလဲ။
ဓမ္မဝါဒီ ။ သံဃာစည်းဝေးလျှင် ဝိနည်းဓိုရ်တို့ သိကြပါလိမ့်မည်။

ထိုအခါ အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းသည် မိမိအမှုအပြစ်ကို ဆင်ခြင်၍ သံဃာစည်းဝေးလျှင် သံဃာအလယ်၌ အမှန်ဆုံးဖြတ်လျှင် သာသနာတော်၌ နေနိုင်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်းကို သိမြင်သောကြောင့် ဆိုခဲ့သော ဝိနည်းဓိုရ်နှစ်ပါး အထံသို့ သွားကာ သပိတ် ပရိက္ခရာတို့ကို လာဘ်ပေး၍ အကျိုးအကြောင်းကို လျှောက်ထားသည်မှာ-

အဓမ္မဝါဒီ ။ တပည့်တော်မှာ အမှုတစ်ခုရှိပါသည် အရှင်တို့ထံသို့ ရောက်ပါလိမ့်မယ်၊ ရောက်လျှင်မှန်သည့်အတိုင်း မဆုံးဖြတ်ပါနှင့်။ တပည့်တော်ကို ကယ်မပါဘုရား။
ဝိနည်းဓိုရ် ။ အမှုပေါ်လျှင် ဝိနည်းနှင့်ညီစွာ ဆုံးဖြတ်ရလိမ့်မယ်၊ မဆုံးဖြတ်လျှင် ဘုရားမျက်နှာတော်ကို မထောက်ရာကျလိမ့်မယ်။
အဓမ္မဝါဒီ ။ မှန်သည့်အတိုင်းဆုံးဖြတ်လျှင် တပည့်တော် သာသနာ၌ မနေနိုင်

တော့ပါ။ တပည့်တော်ကို သနား သဖြင့်စောင်မတော်မူ စေလိုပါတယ် အပြစ်မှာ တပည့်တော်သာခံရဖို့ ရှိပါတယ်။

ဝိနည်းဓိုရ် ။ ကောင်းပြီ အေးအေးသာနေဟုဆို၍ သံဃာစည်းဝေး မဆုံးဖြတ်ဘဲနေလေ ၏။

အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကဲ့သို့ ဝိနည်းဓိုရ် ထံမှ ပဋိညာဉ်ကိုရလျှင် မိမိတို့ကျောင်းသို့ပြန်၍ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို ယခု ဝိနည်းဓိုရ်သိပြီ၊ ဘာအပြစ် ရှိသလဲ၊ သင်တတ်နိုင်သေးသလားဟု ပြောဆို ကြိမ်းမောင်းလေ၏။ ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိနည်းဓိုရ် ၏ တပည့်များထံသွား၍ အမှုကိုမထေရ်ကြီးအား လျှောက်ထားပါလျက် ဆုံးလည်းမဆုံးဖြတ်၊ ငါတို့ ကို ခစားလုပ်ကျွေးသူဟု ပုဂ္ဂိုလ်၏မျက်နှာကိုသာ ထောက်သည်။ ဘုရားရှေ့မျက်နှာတော်ကို မထောက်၊ ယနေ့ကစ၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် ကွယ် လွန်လေပြီဟု အော်ဟစ်ငိုကြွေး၍ ထွက်သွားလေ တော့သည်။

အလဇ္ဇီ၏ အသင်းဝင်မထေရ်ကြီးနှစ်ပါး ဘဝပြောင်းသွားပုံ

ဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီးတို့သည် ထိုအခါမှ စ၍ "ငါတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်မျက်နှာကိုလိုက်၍ သာသနာ ကို ရွံ့အိုင်၌ပစ်မိသည်"ဟု နလုံးမသာ ကုက္ကုစ္စဖြစ်၍ သေလွန်လျှင် ပထမ မထေရ်ကြီးသည် ဟိမဝန္တာ၌ ပေါမဝတ နတ်ဘီလူး၊ ဒုတိယ မထေရ်ကြီးသည် မဇ္ဈိမဒေသ သာတတောင်၌ သာတာဂိရိနတ်ဘီလူး၊ တပည့်အခြံအရံများသည် ဘီလူးအခြံအရံများ ဖြစ် ကြကုန်၏။

စဉ်းစားဝေဖန်ရန် နည်းဥပဒေ

ဤဝတ္ထု၌ အမှုကို ကျူးလွန်သောပုဂ္ဂိုလ်မှာ မည်မျှလောက် အပြစ်ထိုက်မည်ကို ဆင်ခြင်စဉ်းစား ၍ သိသာနိုင်သည်။ မိမိမလွန်ကျူးဘဲ လွန်ကျူးသူ ဘက်သို့ပါမိသော မထေရ်ကြီးနှစ်ပါးနှင့် တပည့် တစ်ထောင်တို့မှာ တစ်သက်လုံး ရဟန်းပြု၍ ဂန္ထဓုရ ကိုအားထုတ်သော ကုသိုလ်သည် နတ်ဘုံသို့ရောက် ရုံမျှ မပို့နိုင်တော့ပေ။ တစ်သက်လုံးကျင့်သော အာစိဏ္ဏကံကြီးကို မသူတော်၏ အပင်းအသင်လုပ် မိသော အကုသိုလ်က လွှမ်းမိုး၍ ဘီလူးဘဝရောက် အောင်ပို့ဆောင်နိုင်သည်။ တစ်ယောက်အတွက်အများ ပျက်စီးရသည်ကို ဆင်ခြင်၍ သံဝေဂရရန် ကောင်းလှ ပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တွင်သာမကဘဲ သာသနာကိုပါ ထိခိုက်သောကြောင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလေစွ။

ဤစုဒ္ဒသမဘေးရန်ကို ကာကွယ်ရန်

ဝိနည်းဓိုရ်အဖွဲ့များကို အနံ့အပြားဖွဲ့၍ အမှု ပေါ်လာလျှင် ဝိနည်းဓိုရ်ထံရောက်၍ အဆုံးအဖြတ် ခံအောင် အစိုးရကအာဏာနှင့်ကူညီသင့်ပေသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်လျှင် ဤကဲ့သို့ အဓိကရဏ်ဒသီလတို့ လွှမ်းမိုး ခြင်းမှ ကင်းစင်၍ သာသနာတော်မှာ ကွဲပြားခြင်း ပကတ္တအဖြစ်မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်နိုင်သည်။

သာသနာပျက်စီးကြောင်းတရားများ

၎င်းတို့မှာ–

(၁) တရားတော်ကို ရိုသေစွာမနာခြင်း၊

(၂) တရားတော်ကို ရိုသေစွာမသင်ခြင်း၊

(၃) တရားတော်ကို ရိုသေစွာမဆောင်ခြင်း၊

(၄) တရားတော်၏ အနက်ကို ရိုသေစွာမဆင် ခြင်း၊

(၅) အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိသော်လည်း တရား တော် အတိုင်းမကျင့်ခြင်း၊

(အင်္ဂုတ္တိုရ် ပဉ္စကနိပါတ်၊ သဒ္ဓမ္မဝဂ်၊ စတုတ္ထသုတ်။)

၎င်းဝဂ်၊ ပဉ္စမသုတ်

(၁) သုတ္တ–ဂေယျ–စသော အင်္ဂါတို့ကို မသင် ခြင်း၊

(၂) သင်ပြီးသော တရားတော်ကို သူတစ်ပါးတို့ အား ဝေဖန်၍ မဟောခြင်း၊

ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့.

(၃) သင်ပြီးသော တရားတို့ကို သူတစ်ပါးအား မပို့ချခြင်း၊

(၄) သင်ပြီးသောတရားတို့ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ် မပြုခြင်း၊

(၅) နာဖူးသင်ဖူးသော ,တရားတို့ကို စိတ်ဖြင့် မဆင်ခြင် မသုံးသပ်ခြင်း၊

ငါးဝဂ်၊ ဆဋ္ဌသုတ်

(၁) သုတ္တ–ဂေယျ–စသည်တို့ကို အက္ခရာ များယွင်းစွာ သင်ခြင်း၊

(၂) ရဟန်းတို့ ဆိုဆုံးမရန်ခက်ခြင်း၊

(၃) ကျမ်းဂန်တတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတစ်ပါး တို့အား မပို့ချခြင်း၊

(၄) ရဟန်းတို့လာဘ်များ၍ တရားထူးရခြင်း၌ အားမထုတ်ခြင်း၊

(၅) သံဃာကွဲပြားခြင်း

(အကျဉ်းဖော်ပြပါသည်။)

နှုတ်ရဆောင်ရန်

- ပရိယတ်သာသနာ၊ နှုတ်တော်လာကို၊ မနာ မသင်၊ နှုတ်တွင်မဆောင် သိအောင်မကြံ မကျွင့်ပြန်၊အမှန်သာသနာ ပျက်စီးကြောင်း။
- စာပေမသင်၊ သိလျှင်မဟော၊ သင်ပြောမပို့ ကင်းချို့ရွတ်အံ၊ ပြန်မဆင်ခြင်၊ ဤငါးအင်၊ အလျင်သာသနာ ပျက်စီးကြောင်း။
- အက္ခရာယွင်များ၊ သင်ကြားတတန်၊ မခံ ဆုံးမ၊ ပို့ချကင်းဝေး၊ ကျင့်ရေးကိုလွဲ၊ သံဃာ ကွဲ၊ အမြဲသာသနာ ပျက်စီးကြောင်း။

နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ကဿပသံယုတ်လာ သာသနာ - တည်မည့်ကာလ

တာဝ ကဿပ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ၊
ယာဝ န သဒ္ဓမ္မပဋိရူပကံ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
(သံ၊ ၁၊ ၄၂၂။)

မြန်မာဘာသာပြန်

ချစ်သား ကဿပ၊အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး သာသနာတု၊ တရားတု၊ ရဟန်းတု တို့ လောက၌ မပေါ်ပေါက်သေး။ ထိုမျှလောက် သောကာလပတ်လုံး သာသနာစစ်၊ တရားစစ်၊ ရဟန်းစစ် တို့သည် လောက၌ မကွယ်ပျောက်သေး။

ဤပါဠိတော်အရ အကြင်မြို့ရွာနိဂုံးဇနပုဒ် တို့၌ ပရိယတ် အတုအယောင်၊ ပဋိပတ် အတုအယောင်၊ ပဋိဝေဓအတုအယောင်၊ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင် သံဃာတု သံဃာယောင်တို့ မပေါ်ပေါက်ဘဲ စင်ကြယ်သော ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ၊ သိက္ခာကာမ ရဟန်းစစ်၊ ရဟန်းကောင်း၊ သံဃာစစ် သံဃာကောင်းတို့ တည်ရှိနေကုန်ငြားအံ့။ ထိုမြို့ရွာနိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌ သာသနာတော်မညစ်နွမ်း အောက်တန်းမကျဘဲ ထွန်းလင်းတောက်ပလိမ့်မည် ဟု ဟောတော်မူသည်။

ငါးသံယုတ်ပါဠိတော်လာ သာသနာကွယ်မည့် ကာလ

ယတော စ ခေါ ကဿပ
သဒ္ဓမ္မပဋိရူပကံလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
အထ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ။
(သံ၊ ၁။ ၄၂၃။)

မြန်မာဘာသာပြန်

ချစ်သား **ကဿပ**၊အကြင်အခါ– သာသနာ အတုအယောင်၊ တရားတု တရားယောင်၊ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့လောက၌ ပေါ်ပေါက်၍လာ၏။ ထိုအခါ သာသနာတော်အစစ်သည် ကွယ်ပျောက် လိမ့်မည်။

ဤပါဠိတော်အရ အကြင်မြို့ရွာ နိဂုံးဇနပုဒ် တို့၌ ပရိယတ်အတုအယောင်၊ ပဋိပတ်အတု အယောင်၊ ပဋိဝေဓအတုအယောင်၊ ရဟန်းတု၊ သံဃာတုတို့ အကြင်အခါ ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ ထိုအခါ မြို့ရွာနိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌ **အစစ်အမှန်ဖြစ်သော** ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ပဋိဝေဓ၊ သိက္ခာကာမ ရဟန်း

ကောင်း၊ သံဃာကောင်းတို့ မတည်တော့ဘဲ ရှောင်လွှဲကွေကွင်း၍ သာသနာတော် သိမ်ဖျင်းကွယ်ပျောက်ရတော့လေသည်ဟု ဟောတော်မူသည်။

အတုအယောင်ပေါ်လျှင် အစစ်အမှန် ပျောက်တတ်သည်

ဥပမာကား– လောက၌ ရွှေတု၊ရွှေယောင်၊ ငွေတုငွေယောင် မပေါ်ပေါက်သေးလျှင် ရွှေစစ်ရွှေကောင်း၊ ငွေစစ်ငွေကောင်းတို့ မကွယ်ပျောက်နိုင်သေး။ အကြင်အခါ– ရွှေတု၊ရွှေယောင်၊ငွေတုငွေယောင်တို့ပေါ်ပေါက်လာပါက ရွှေစစ်ရွှေကောင်းတို့ အသုံးနည်း၍ ကွယ်ပျောက်ရလေတော့သည်။ ရွှေစစ်ရွှေကောင်းတို့ကို မသုံးလိုတော့ဘဲ ရွှေတုရွှေယောင်တို့ကိုသာ အလွယ်တကူ သုံးစွဲတော့သကဲ့သို့ သာသနာတု၊ ရဟန်းတုတို့ကိုသာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း၍ လွယ်ကူသဖြင့် ကြည်ညိုကိုကွယ်လျှင် သာသနာစစ် ရဟန်းစစ်တို့ ကွယ်ပျောက်ရလေသည်။

အဘယ်ကြောင့် သာသနာစစ် ရဟန်းစစ်တို့ မကိုးကွယ်သနည်း။ သာသနာတု၊ ရဟန်တုတို့၏ အမူအကျင့်ကဲ့သို့ သာသနာစစ်၊ ရဟန်းစစ်တို့သည်လည်း ကျင့်ကြံလိမ့်မည်မထင်သောကြောင့် မကြည်ညို၊ မကိုးကွယ်တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော် အောက်တန်းကျ၍ ကွယ်ပရလေသည်။ ကွယ်ပဖူးသည်ကို ပြဦးအံ့။

ဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့် ဝိဇ္ဇာဓိုရ်

ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းအုပ်စိုးသောအခါ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်တစ်ယောက်သည် ညဉ့်အခါမန္တာန်ကိုရွတ်၍ မိဖုရားနှင့် ပျော်ပါးလေလျှင် မိဖုရားသည် မင်းကြီးအား ထိုအကြောင်းကို လျှောက်တင်လေသော် မင်းကြီးက ထိုသူကိုရှာဖွေရန် အမှတ်တစ်ခုပြုရမည်ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် မိဖုရားသည် ဟင်္သာပဒါးခွက်ကို သလွန်အနီး၌ထား၍ ညဉ့်အခါ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်လာ၍ ပျော်ပါးနေစဉ် မိဖုရားသည် လက်ကို ဟင်္သာပဒါးခွက်၌နှစ်၍ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်၏ကျောက်ကုန်းကို လက်ငါးချောင်းရာထင်အောင် ရိုက်နှိပ်၍ပေးလိုက်လေ၏။

နံနက်မိုးသောက်လျှင် ညဉ့်ကကျွန်မ၏ရန်သူကို ဟင်္သပဒါးလက်ငါးချောင်းရာထင်အောင် ရိုက်နှိပ်လိုက်ကြောင်း တင်လျှောက်သဖြင့် မင်းချင်းတို့အား မြို့တွင်းမြို့ပြင်တို့၌ လိုက်လံရှာဖွေစေရာ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်သည် နေ့အခါ သုသာန်စောင့်ရဟန်းယောင်ဆောင်၍ သုသာန်တွင်နေရာ မင်းချင်းတို့ သုသာန်စောင့်ရဟန်းကို စုံစမ်းကြည့်ရှုသဖြင့် ကျောက်ကုန်း၌ ဟင်္သပဒါးအမှတ်လက်ရာကိုမြင်၍ ဖမ်းမည်ဟုဝိုင်းကြသောအခါ မန္တန်ကိုရွတ်၍ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်သွားလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားလေသော် တိုင်းပြည်မှာရှိသော ရဟန်းအားလုံးကို ပြည်မှနှင်ထုတ်သဖြင့် ဗာရာဏသီမှာ သာသနာကွယ်ပရလေသည်။

သိကြားမင်းသာသနာပြုလာခြင်း

သိကြားမင်းသည် နတ်ပြည်အသစ်ဖြစ်သောနတ်တို့ကိုမမြင်၍ လူ့ပြည်ကိုကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ နန္ဒမူလိုဏ်မှ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတစ်ပါးကိုပင့်၍ ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းမြင်လောက်သောအရပ်မှ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကို ရှေ့မှကြွစေလျက် မိမိသည်နောက်မှ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ရှစ်ခိုး၍ကောင်းကင်မှ ကြွသွားသည်ကို ဗြဟ္မဒတ်မင်းမြင်သဖြင့် ပြတင်းမှရပ်လျက်–

မင်းကြီး ။ ။ သူငယ်သင်သည် လုပယဉ်ကျေး မင်းသွေးတမျှဟန်ကျသူဖြစ်ပါလျက်ခေါင်းတုံး ရပ်ကော အကျင့်လျှောသူကို ရှေ့ကထား၍ ရှစ်ခိုးဘိ၏၊ သင်နှင့်မည်သူက မြတ်ပါသလဲ၊ သင်နှင့်ရဟန်းနာမည်ကို ဘယ်သို့ခေါ်သလဲ။

သိကြားမင်း။ ။ အကျင့်မြတ်သော ရဟန်းတို့ အမည်ကို ကျွန်ုပ်တို့မဖော်လိုပါ၊ ကျွန်ုပ်၏အမည်ကို သိကြားမင်း ဟုခေါ်ကြပါတယ်။

မင်းကြီး ။ ။ သိကြားမင်း၊ အကျင့်မြတ်သော ရဟန်းကိုရှစ်ခိုးပါလျှင် ဘယ်လိုအကျိုးကိုရပါသလဲ

သိကြားမင်း။ ။ မင်းကြီး၊ အကျင့်မြတ်သော ရဟန်းကို ရှိခိုးပါက ယခုဘဝမှာလဲ သူတော်ကောင်းတို့က သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းကိုခံရတယ်၊ တမလွန်ဘဝမှာလဲ နတ်ပြည်သို့ရောက်ရတယ်။

ဤသို့ သိကြားမင်းကလည်း ဟောပြ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်ကလည်း သင့်နန်းတော်၌ မိဖုရားကိုဖျက်ဆီးသူသည် ရဟန်းမဟုတ်၊ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူလျှင် မှားကြောင်းဝန်ခံ၍ ရဟန်းတော်များကို ပြန်လည်ပင့်ဆောင်၍ သာသနာတော်ကို အသက်ထက်ဆုံး ကြည်ညိုစောင့်ရှောက်လေသတည်း။

စဉ်းစားဝေဖန်ရန် နည်းဥပဒေသ

ဤဝတ္ထု၌ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တစ်ယောက်ကြောင့် အပြစ်ကင်းသော ရဟန်းကောင်းတို့ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံရသည်။ ထိုတိုင်းပြည်မှာ သာသနာကွယ်ပ၍ သေတိုင်းသေတိုင်း ငရဲသို့ရောက်ရသည်မှာ ရဟန်းတုရဟန်းယောင် တစ်ယောက်ကြောင့် တစ်တိုင်းပြည်လုံးရှိ ရဟန်းစစ်တို့ ထွက်ပြေးကြရလေသည်။ သိကြားမင်းမလာလျှင် သာသနာပြန်၍ တည်တော့မည်မဟုတ်။

သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်ရမည့် တာဝန်သည် ရဟန်းတော်တို့ တာဝန်သာဖြစ်သလော။

အဖြေ ဝိသဇ္ဇနာကား-သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန်သည် ရဟန်းတော်တို့၏ တာဝန်သာမဟုတ်။ ရဟန်းနှင့် လူဒါယကာတို့ တွဲဖက်စောင့်ရှောက်ရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားရှိ၏။ ရဟန်းချည်းသက်သက်စောင့်ရှောက်၍ သာသနာမတည်နိုင်၊ မင်းစသော လူဒါယကာတို့ကို အမှီရမှ သာသနာတည်နိုင်သည်၊ လူဒါယကာချည်းသက်သက်လဲ မတည်နိုင်၊ ရဟန်းရောလူပါယှဉ်တွဲစောင့်ရှောက်မှ သာသနာတည်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် နိဒါနဝဂ္ဂ ကဿပ သံယုတ် ပါဠိတော်၌-

ဣဓ ကဿပ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော
ဥပါသိကာယော သတ္ထုရိ၊
အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊ ဓမ္မေ
အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊
သံဃေ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ။
သိက္ခာယ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ၊
သမာဓိသ္မိံ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာ။
ဣမေ ခေါကဿပ ပဉ္စ ဩက္ကမနိယာ
ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရ
ဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ။(သံ၊ ၁၊ ၄၇)

မြန်မာပြန်

ချစ်သား ကဿပ-ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်း ယောကျ်ား၊ ဘိက္ခုနီမ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည်ပို အကြင်အခါ၌ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ သိက္ခာသမာဓိတို့၌ ရိုသေပျပ်ဝပ်ခြင်းကင်း ကုန်လျက် နေကုန်ငြားအံ့၊ ထိုအခါ သာသနာတော် ခအောက်တန်းကျ၍ ကွယ်ပရလေ၏။

အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်

ဘုရားကိုမရိုသေခြင်း။ ။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် တစ်နေ့သုံးခါမဆည်းကပ်၊ မသွားရောက်ခြင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင် တော်မူသည်ရှိသော် ဖူးမျှော်ရှစ်ခိုးရန် မသွားလာခြင်း၊ စေတီရင်ပြင်ပေါ်မှာ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဖိနပ်စီးခြင်း၊ တစ်ပါးသော အရာများကို ကြည့်ရှုလျက် ချီးမွမ်းပြောဆို သွားလာခြင်းတို့တည်း။

တရားကိုမရိုသေခြင်း။ ။ တရားသဘင်၊ တရားပွဲများကို အာရုံမပြုဘဲ ဝိုင်းဖွဲ့၍နေခြင်း၊ နဝကမ္မအလုပ်တစ်ခုကို လုပ်ကိုင်နေခြင်း၊ အိပ်ငိုက်နေခြင်း၊ နှောင့်ယှက်သောစိတ်ဖြင့် တစ်ပါးသော စကားတို့ကို ပြောနေခြင်းတို့တည်း။

သံဃာကိုမရိုသေခြင်း။ ။ မထေရ်ကြီးများအား ဆည်းကပ်သောအခါ ရှိမခိုးဘဲနေခြင်း၊ လက်အာယောဂပတ်၊ ပုဆိုးအာယောဂပတ်ဖွဲ့နေခြင်း၊ လက်ခြေတို့ဖြင့် တစ်ပါးသောအရာတို့ကို ကိုင်တွယ်၍ ငြိမ်သက်စွာမနေခြင်း၊ မထေရ်ကြီးတို့က မတိုက်တွန်းဘဲ တရားစကားတို့ကို ဟောပြောခြင်းတို့တည်း။

သိက္ခာကိုမရိုသေခြင်း၊ ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါးတို့ကို မဖြည့်ကျင့်ခြင်းတည်း။

သမာဓိကိုမရိုသေခြင်း။ ။ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို မဖြစ်စေဘဲ သမထအလုပ်ကို အားမထုတ်ပဲနေခြင်းတည်း။

ဤသို့ပြဆိုခဲ့သော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ သိက္ခာ၊ သမာဓိတို့၌ လူရောရဟန်းပါမရိုသေလျှင် သာသနာတော်အောက်ကျနောက်ကျဖြစ်၍ ကွယ်ပရမည်မှာ အမှန်ဖြစ်လေသည်။ နောက်ဆုံးသာသနာကွယ်ပျောက်ရခြင်းသည်လည်း ရိုသေကိုင်းရှိုင်းကြသူနည်းပါး၊ လှူဒါန်းပူဇော်ကြသူမရှိ၊ စာပေသင်ကြားသူမရှိ၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသူမရှိ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရသူမရှိ၍ သာသနာကွယ်ရလေသည်။

လှူဒါန်းပူဇော်သော်လည်း ရဟန်းစစ် သံဃာစစ်တို့ကို မလှူဒါန်းဘဲ ကိင္ဂါဂီရိဇနပုဒ်သား ကဲ့သို့ ဒုဿီလပါပဘိက္ခု ရဟန်းတုတို့ကို လှူဒါန်းခြင်း၊ စာပေတို့ကို သင်ကြားသော်လည်း သာသနာတော်၏ ပြင်ပ၊ ဗာဟီရကကျမ်းစာတို့ကို သင်ကြားခြင်း၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း မဟုတ်သော အကျင့်တို့ကို ကျင့်ခြင်း၊ မဂ်ဖိုလ်မရဘဲလျက် ရသည်ဟု ယူဆပြောကြားခြင်း တို့သည်လည်း ပရိယတ်စစ်၊ ပဋိပတ်စစ်၊ ပဋိဝေဓစစ်တို့ ကွယ်ပျောက်အောင် ပြုလုပ်သည်ပင်မည်သောကြောင့် သာသနာကွယ်ပျောက်ကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

အတုအစစ်ခွဲပြခြင်း

ပရိယတ္တိအစစ်။ ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ၍ သင်္ဂါယနာသုံးတန်တင်သော သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသည်တည်း။

ပရိယတ္တိအတု။ ။ သင်္ဂါယနာသုံးတန်မတင်သော ဓာတုကထာ၊ အာရမ္မဏကထာ၊ အသုဘကထာ၊ ဉာဏဝတ္ထုကထာ၊ ဝိဇ္ဇာကရဏ္ဍက တို့မှ ပြင်ပဖြစ်သော ဂုဠ္ဟဝိနယ၊ ဂုဠ္ဟဝေဿန္တရာ၊ ဝဏ္ဏပိဋကာ၊ အင်္ဂုလိမာလပိဋကရဋ္ဌပါလဂဇ္ဇိတ၊ အာဠဝကဂဇ္ဇိတ၊ ဝေဒလ္လပိဋက စသော ဘုရားဟောမဟုတ်သော ကျမ်းစာတို့တည်း။

ပဋိပတ်အစစ်။ ။ ဒါန၊ သီလ၊ စသော ကမ္မဿကတသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမထ၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ် ဟူသော ဈာပန သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြင်းအရာမြင်သော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ပေတည်း။

ပဋိပတ်အတု။ ။ နိဗ္ဗာန် မဂ် ဖိုလ်ရကြောင်း မဟုတ်သော သာသနာတော်မှအပ ဗာဟိရက အကျင့်စုပေတည်း။

ပဋိဝေဓအစစ်၊ ။ မဂ်လေးပါးဟူသော မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဖိုလ်လေးပါးဟူသော ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ တို့ပေတည်း။

ပဋိဝေဓအတု။ ။ ဩဘာသပီတိ စသော ဝိပဿနာ၏ ဥပက္ကိလေသဆယ်ပါးတို့ပေတည်း။

ရဟန်းအစစ်။ ။ ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့်ရဟန်းခံ၍ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ရိုသေစွာ စောင့်ထိန်းသော ရဟန်းကောင်းတို့ပေတည်း။

ရဟန်းတု။ ။ ရဟန်းမခံဘဲ မိမိဘာသာ သင်္ကန်းဝတ်သူ၊ ရဟန်းခံသော်လည်း ပါရာဇိက သို့ရောက်လျက် လူမထွက်သော ရဟန်းယောင်တို့တည်း။

ယခုညွှန်ပြခဲ့သော အစစ်အတုနှစ်ပါးတို့တွင် အတုဖြစ်သောစာပေကို သင်ကြားခြင်း၊ အတုဖြစ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ အတုဖြစ်သော

သြဘာသ စသည်ကို မင်ဖိုလ်ထင်ခြင်း ရဟန်းတုကို ကိုးကွယ်လှူဒါန်းခြင်းတို့သည် သာသနာစစ်ကိုမြှုပ်နှံ ပစ်ပယ်မဖွယ်မရာ ပြုလုပ်သောကြောင့် သာသနာ တော်ကို ဖျက်စီးရာရောက်၍ ပျောက်ကွယ်သွားရလေ သည်ဟူ၍ နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ကဿပသံယုတ်၌ ဟောတော် မူသည်။ သတိကြီးစွာထားကြလေကုန်။

သာသနာငါးပါးကွယ်ပုံအစဉ်

ပဉ္စ အန္တရဓာနာနိ နာမ အဓိဂမ အန္တရဓာနံ၊ ပဋိပတ္တိ အန္တရဓာနံ၊ ပရိယတ္တိ အန္တရဓာနံ၊ လိင်္ဂ အန္တရဓာနံ၊ ဓာတုအန္တရဓာနန္တိ။(အံ-ဋ္ဌ-၁၊၆၇။)

မြန်မာပြန်။ သာသနာကွယ်ခြင်းငါးမျိုးသည်ကား-

(၁) အဓိဂမ သာသနာကွယ်ခြင်း၊

(၂) ပဋိပတ္တိ သာသနာကွယ်ခြင်း၊

(၃) ပရိယတ္တိ သာသနာကွယ်ခြင်း၊

(၄) လိင်္ဂ သာသနာကွယ်ခြင်း၊

(၅) ဓာတု သာသနာကွယ်ခြင်း ဟူ၍ ငါးမျိုးရှိသည်။

ကွယ်ပုံအကျယ်ဖော်ပြချက်

ဤသာသနာငါးမျိုးတို့သည် တစ်ပြိုင်တည်း တစ်နေ့တည်း ကွယ်သည်မဟုတ်၊ အဓိဂမကစ၍ နံပါတ်စဉ်အတိုင်း ကွယ်လေသည်။

အဓိဂမသာသနာကွယ်ပုံ။ ။ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ကစ၍ ပထမနှစ်တစ်ထောင်အတွင်း၌ ပဋိသမ္ဘိဒါကို ရစေနိုင်သည်။ တစ်ထောင်လွန်လျှင် ပဋိသမ္ဘိဒါ အဓိဂမကွယ်လေတော့သည်။ အနှစ် နှစ်ထောင် အတွင်း၌ ဆဠာဘိညာကို ရစေနိုင်သည်။ နှစ်ထောင်ကျော်လျှင် ဆဠာဘိညာအဓိကမ ကွယ်ပြန် သည်။ သုံးထောင်အတွင်း၌ တေဝိဇ္ဇကို ရစေနိုင်၏။ သုံးထောင်ကျော်လျှင် တေဝိဇ္ဇ ကွယ်ပြန်သည်။ လေးထောင်အတွင်း၌ သုက္ခဝိပဿက ဖြစ်နိုင်သည်။ လေးထောင်ကျော်လျှင် သုက္ခဝိပဿကအဓိကမ ကွယ်ပြန်သည်။ ငါးထောင်အတွင်း၌ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်တို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ ငါးထောင်လွန်လျှင် မင်ဖိုလ်အဓိဂမ အားလုံးကွယ်လေ တော့၏။ သောတာပန်တစ်ယောက်ရှိသေးလျှင် အဓိကမ သာသနာမကွယ်သေး၊ နောက်ဆုံး သောတာပန် စုတေသောအခါက စ၍ အဓိဂမ သာသနာကွယ်သည်။

ပဋိပတ္တိသာသနာကွယ်ပုံ။ ။ ပထမအနှစ် တစ်ထောင်လွန်လျှင် ပဋိသမ္ဘိဒါကို ရစေနိုင်သော အကျင့်ကွယ်သည်။ နှစ်ထောင်ကျော်လျှင် ဆဠာ ဘိညာအကျင့်ကွယ်ပြန်သည်။ သုံးထောင်ကျော်လျှင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးရစေသော အကျင့်ကွယ်သည်။ လေးထောင်ကျော်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက် ရစေသော အကျင့်ကွယ်သည်။ ငါးထောင်အတွင်း၌ အနာဂါမိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရစေသော အကျင့်တို့ တစ်စတစ်စကွယ်သည်။

နောက်ဆုံး ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကမှစ၍ ဒုက္ကဋ်၊ ပါစိတ်၊ သံဃာဒိသေသ်သို့ ရောက်အောင်ကွယ်သဖြင့် ပါရာဇိ ကအာပတ်ကို စောင့်ရှောက်သူ ရဟန်းတစ်ပါး ရှိသေး လျှင် အကျင့်သာသနာမကွယ်သေး၊ အကြင်အခါ ရဟန်းတစ်ပါးမျှ ပါရာဇိကအာပတ်ကို မစောင့်ရှောက်၊ ထိုအခါ ပဋိပတ်တ္တိသာသနာ ကွယ်ပြီဟု ဆိုရတော့ သည်။

ပရိယတ္တိသာသနာကွယ်ပုံ။ ။ မင်းနှင့် တကွ တိုင်းသားပြည်သူတို့ တရားစောင့်ကြသဖြင့် မိုးလေ ခေါင်းပါး၍ လှူဒါယကာ ဒါယိကာမများ စားဖို့ရန် မျှ မပြည့်စုံဘဲ ဆင်းရဲနွမ်းနယ်သဖြင့် ရဟန်းတော် များအား ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် မှုတအောင်မထောက်ပံ့ နိုင်လျှင် ရဟန်းတော်တို့မှာ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးတို့နှင့် မပြည့်စုံသောကြောင့် ဂန္ထဓုရ စာပေပို့ ချ သင်ကြားခြင်း ယုတ်လျော့ နည်းပါးရာမှစ၍ တစ်စတစ်စ ဆုတ်ယုတ်သည်။

ဆုတ်ယုတ်ပုံကား -

ပထမ၌ ပါဠိအနက်ဆောင်ရာမှ အနက်ကို မဆောင်ဘဲ ပါဠိသာဆောင်တော့သည်။ နောက် ပါဠိကိုပင် မဆောင်တော့ဘဲ သင်္ချိုင်းသာသင်တော့

သည်။ နောက်၌ အကုန်မသင်တော့ဘဲ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းကို ချန်ထား၍ သုတ်၊ ဝိနည်းကိုသာ သင်တော့သည်။ ထိုအခါ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ကွယ်လေသည်။

ထို့နောက် သုတ္တန်ပိဋကတ်တွင် အင်္ဂုတ္တိုရ် ၁၁ကျမ်းမှာ ပဋိလောမအားဖြင့် အဆုံးမစ၍ ကွယ်လေသည်။ ထို့နောက် သံယုတ်ငါးကျမ်း၊ ထိုနောက် ပဏ္ဏာသသုံးကျမ်း၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်ကွယ် လေသည်။ ထို့နောက် ခုဒ္ဒကနိကာယ်ကွယ်လေ သည်။ ဝိနည်း ပိဋကတ်မကွယ်သေးလျှင် ပရိယတ္တိ သာသနာ မကွယ်သေး၊ အကြင်အခါ၌ ဒွေမာတိကာ ခေါ်သော ပါတိမောက်ကို သင်ကြားပို့ချသူမရှိ၍ ပျောက်ကွယ်အံ့၊ ထိုအခါ ပရိယတ္တိသာသနာ ကွယ်သည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏီ အဋ္ဌကထာ တေရသမသုတ်အဖွင့်၌–

ယဒါ ပန ဒွေ ပါတိမောက္ခာ အန္တရဓာယိဿန္တိ၊ အထ သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဘဝိဿတိ။

(သံ–ဋ္ဌ–၂၊၁၈၇) ဟု ဖွင့်ပြသည်။

မြန်မာပြန်။ ။ အကြင်အခါ ဒွေမာတိကာ ကွယ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ ပရိယတ္တိသာသနာ ကွယ်လတ္တံ့။

ကေနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌မူကား လေးပါဒ ရှိသော ဂါထာတစ်ပုဒ်ကို ဆောင်သူရှိသေးလျှင် သာသနာ မကွယ်သေးဟုဆို၏။ ဆောင်သူရှိ သော်လည်း အာဠဝကဘီလူးကဲ့သို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမသိက သာသနာတည်နိုင်မည်မထင်။ ယခုအခါ ကျောက်ပေါ်၊ ပေပေါ်မှာ ပရိယတ်တွေတည်နေသော်လည်း သင်ကြားပို့ချ အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်သူမရှိကကွယ်ရမည် ပင်ဖြစ်တော့သည်။

လိင်္ဂသာသနာကွယ်ပုံ။ ။ လိင်္ဂသာသနာဆိုသည်ကား ရဟန်းတို့၏အမှုအရာ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ဆိုသည်။ ရဟန်းတို့သည် ကာလကြာလတ်သော် သင်္ကန်းတို့ကို ဘုရားဝတ်ပြုသောအခါ၊ တရားဟောသောအခါ၊ သံဃာ့ပွဲစသည်ဝင်သောအခါတို့၌သာ ဝတ်ရုံကုန်၍ တစ်ပါးသောအခါ၌ မဝတ်ရုံဘဲနေကြကုန်အံ့၊ ကာလကြာလတ်သော် အလျှင်း မဝတ်တော့ဘဲ လည်၌သော်လည်းကောင်း လက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရုံသာဆောင်လတ္တံ့၊ ဤသို့ သင်္ကန်းကိုမဝတ်ဘဲ ဆောင်ရုံသာဆောင်ရသော် ရဟန်းအား သံဃာကို ရည်မှတ်၍ လှူအပ်သော အလှူသည် အကျိုးများစွာရှိကြောင်းကို ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်၌–

ဘဝိဿန္တိ ခေါ ပနာနန္ဒ အနာဂတမဒ္ဓါနံ ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဌာ ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ၊ တေသု ဒုဿီလေသု သံဃံ ဥဒ္ဒိဿဒါနံဒဿန္တိ၊ တဒါပါဟံ အာနန္ဒ သံဃဂတံ ဒက္ခိဏံ အသင်္ချေယျံ အပ္ပမေယျံ ဝဒါမိ(မ ၃–၂၉၉။)

ဟုဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက် ရဟန်းတို့သည် သင်္ကန်းကိုဆောင်မထားတော့ဘဲ စွန့်ပယ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့၏အသွင်ဟု ဆိုအပ်သော လိင်္ဂသာသနာ ကွယ်လေတော့သတည်း။

ဓာတုသာသနာဖြစ်သောဓါတ်တော်များ

တေဇောဓာတ်လောင်၍ ကြွင်းကျန်သော အသမ္ဘိန္နဓာတ်တော်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ အသမ္ဘိန္နဓာတ်ခုနစ်ဆူတို့တွင်–

(၁) နဖူးသင်းကျစ်တော်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်း မင်္ဂလာစေတီတော်၌ ရှိသည်။

(၂) လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော်သည် ဇမ္ဗူဒွီပ၌ တည်တော်မူသည်။

(၃) လက်ယာညှပ်ရိုးတော်သည် တာဝတိံသာမှ သုမနသာမဏေ ဆောင်ယူ၍ ထူပါရုံ စေတီတော်၌ ဌာပနာသည်။

(၄) အထက်လက်ယာစွယ်တော်သည် တာဝတိံသာ စူဠာမဏိစေတီတော်၌ ရှိသည်။

(၅) အောက်လက်ယာစွယ်တော်သည် နဂါးပြည် ရတနာစေတီတော်၌ ရှိသည်။

(၆) အထက်လက်ဝဲစွယ်တော်သည် ဂန္ဓာရတိုင်းမှာရှိသည်။

ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့

(၇) အောက်လက်ဝဲစွယ်တော်သည် သုဘဒ္ဒရိတ ရဟန္တာတန်ခိုးဖြင့် ဆောင်ယူ၍ ကာလိင်္ဂမင်းအားပေးရာ ၎င်းမှတစ်ဆင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း ကန္ဒီမြို့၌ ယခုထက်တိုင်ဖူးတွေ့ရသော စွယ်တော်ပင်တည်း။

ပြိုကွဲသော သမ္ဘိန္နဓာတ်တော်၊ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်အလို တစ်ဆယ့်ခြောက်ဒေါန တစ်ဆယ့်ခြောက်ပြည်တစ်တင်း။ နဋ္ဌာဓာတုဝံသ ပါဠိတော်အလို ရှစ်ဒေါန– ရှစ်စိတ်၊ နှစ်တင်း။

အဆင်းအရွယ်သုံးမျိုးရှိသည်။ ဓာတ်တော်အကြီး ပဲနောက်စေ့ပမာဏရှိ၍ ရွှေအဆင်းရှိသည်။ ငါးကွမ်းစာမျှရှိ၏။ ဓာတ်တော်အလတ် ဆန်ကျိုးပမာဏရှိ၍ ပုလဲအဆင်းရှိသည်။ ငါးကွမ်းစာမျှရှိ၏။ ဓာတ်တော်အငယ် မုန်ညင်းစေ့ပမာဏရှိ၍ သင်းခွေပန်းငုံ တစ်နည်းခယားစေ့ပမာဏရှိသည်။ ခြောက်ကွမ်းစာမျှရှိ၏။ ၎င်းသမ္ဘိန္နဓာတ်တော်တို့သည် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်သို့ ပျံ့နှံ့၍ တည်တော်မူသည်။

ဓာတုသာသနာကွယ်ပုံ

သာသနာတော် နောက်ဆုံးကွယ်ပျောက်ရတော့မည့်အခါ အရပ်ရပ်၌ တည်ရှိသော ဓာတ်တော်တို့သည် ပူဇော်သက္ကာရကိုမရလျှင် ဘုရားရှင်၏ အဓိဋ္ဌာန်တော်အတိုင်း ရှေးဦးစွာ သီဟိုဠ်ကျွန်း မဟာစေတီတော်သို့ကြွရောက်စုဝေးတော်မူကြမည်။ ၎င်းနောက် မဟာစေတီတော်မှ နာဂဒီပကျွန်း ရာဇာယတန စေတီတော်သို့ ကြွရောက်စုဝေးတော်မူကြမည်။ ၎င်းရာဇာယနစေတီတော်မှ မဟာဗောဓိပလ္လင်သို့ ကြွရောက်စုဝေးတော်မူကြလိမ့်မည်။

နဂါးပြည်၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိရှိသမျှသော ဓာတ်တော်တို့ကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းမရှိ၊ အစုံအညီ ဗောဓိပလ္လင်သို့ ရောက်လျှင် စုပေါင်း၍ ဘုရားအသွင်တော်ကို ယူလျက် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူ၍ တေဇောဓာတ်လောင်ကျွမ်းကုန်လတ္တံ့။

တေဇောဓာတ်မီးလျှံသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်တက်လတ္တံ့။ ထိုအခါ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ နတ်ဗြဟ္မာမှ တစ်ပါးကြွင်းကျန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် စိုးရိမ်ပူဆွေးငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်အံ့။ ထိုသို့ တေဇောဓာတ်လောင်၍ ဓာတ်တော်မွေတော်တို့ အကြွင်းအကျန်မရှိ ပျောက်ကွယ်သည်ကို ဓာတုသာသနာကွယ်သည်ဟုဆိုသည်။ ထိုအခါမှစ၍ သာသနာ အပြီးသတ်ကွယ်လေတော့၏။

နိဂုံးလင်္ကာ

ဤသို့ ထိုထို၊ ပြဆိုခဲ့ပြီး၊ ဆံစုစည်းသို့၊ ကျမ်းပြီးတထုံး၊ နိဂုံးမှတ်၊ အဆုံးသတ်အံ့၊ သုံးရပ်သာသနာ၊ စင်ကြယ်ပါမူ၊ သက္ကဝါလူပေါင်း၊ မိုးရာကောင်း၍၊ ရန်ပေါင်းကင်းဝေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကို၊ မနေးမြန်စွာ၊ ရနိုင်ရာ၏၊ သာသနာဆုတ်ယုတ်၊ ဝါဒရှုပ်မူ၊ လောကုတ်မတည်၊ အပြည်ပြည်တို့ထောက်တည်မရ၊ ကြွမွပျက်ပြုန်း၊ ကမ္ဘာသုဉ်းအံ့၊ ဆုံးရှုံးစေခြင်း၊ အကြောင်းရင်းကား လွန်မင်းလောဘ၊ မိုက်ဒေါသနှင့်၊ မောဟအဝိဇ္ဇာ၊ ဤသုံးဖြာတည်း၊ ဘယာလွတ်ကြောင်း၊ တရားကောင်းမှာ၊ မဂ်ဖိုလ်သာဟု၊ နှလုံးပြု၍၊ သုံးလူ့သာသနာ၊ စည်ပင်သာအောင်၊ ကမ္ဘာအနှံ့၊ ပတ္တာဖြန့်လျက်၊ ညီညာဖြဖြ၊ သုတ်သင်ကြလျက်၊ ပါပါကင်းကွာ၊ အရိယာဖြင့်၊ တို့မြန်မာလုံး၊ အုပ်ကာဖုံးလိမ့်၊ ထွတ်ဆုံးမြတ်စွာ၊ သာသနာနေဝန်း၊ တောက်ထွန်းသည်ကို၊ ထိုထိုဝါဒ၊ ကိလိဋ္ဌမြူခိုး၊ ဝိုင်းအုံတိုးလည်း၊ တန်ခိုးပြင်းစွာ၊ အရိယာလေနတ်၊ ဆင်တိုက်ခတ်လိမ့်၊ ဘုန်းမြတ်မိန့်မှာ၊ သာသနာ၏၊ ဘယာကင်းဝေး၊ သန့်ရှင်းရေးဟု၊ အမည်ပေးသညာ၊ ဤကျမ်းစာကို၊ သေချာဖတ်ရှု၊ သတိပြုက၊ အတုအစစ်၊ သီးခြားဖြစ်လျက်၊ အစစ်ကိုခင်၊ အတုကြဉ်က၊ တိုင်းခွင်ရဋ္ဌာ၊ တို့ မြန်မာသည်၊ အရိယာမိုး-----ဖွေလိမ့်သောဝ်။

တင်ပြသူ–ဘဒ္ဒန္တကုမာရ (ဟံသာ)
သုခဂါရီမွန်စာသင်တိုက်၊
ပဲခူးမြို့။

အမျိုးဂုဏ်ရောင် ထွန်းပြောင်ပါစေ

- အိုဘယ့် ချစ်လွန်၊ သားလူမွန်ရဲ့ ။
- အလွန်ရှေးကျ ၊ မိဘဘိုးဘွား၊ အခေါင်ဖျားက၊ တို့များသာသနာ၊
  ထွန်းပြောင်လာခဲ့၊ ထေရ်အာဇာနည်၊ ဘွဲ့မည်တွင်ဘိ၊
  ဂဝမ္ပတိမှ၊ ဗုဒ္ဓဃောသာ၊ ဥတ္တရာဇီဝ၊ ဆပ္ပဒတို့၊
  ရာမညဂိုဏ်း၊ မွန်တိုင်းသာသနာ၊ ဂုဏ်ရောင်ဖြာခဲ့။
- ရာဇဝင်မည်ညိုး၊ မော်ကွန်းတိုးဘို့၊ မွန်မျိုးတို့မှာ၊
  ရာဇာဓိရာဇ် ထိပ်ခေါင်စစ်နှင့်၊ သတ္တိမမိုန် လဂွမ်းအိမ်နှင့်၊
  ရဲရင့်စွမ်းစွမ်း သမိန်ဗရမ်းနှင့်၊ ပညာပြောင်ထိန် အမတ်ဒိန်နှင့်၊
- တောက်ထိန်ပြောင်စွာ၊ သာသနာ၌၊ တဖုဿာ ဘလ္လိက၊
  ညီနောင်လှတို့၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်၊ ဖူးမျှော်ခဲ့ရ၊
  ပထမတည်၊ ဒွေသရဏဂုံ၊ ကိုယ်လုံခြုံခဲ့။
- တို့ဂုဏ်ရောင်ဖြာ၊ ပြည်မြန်မာ၌၊ တို့စာပထမ၊ မော်ကွန်းရရှင်၊
  ထိုမှ ဗမာ၊ တဖြာ ကရင်၊ ပအိုဝ့်လျှင်မူ၊ တို့စာယူ၍၊
  တဆူဆန်းသစ်၊ စာတွင်ရစ်ခဲ့။
- ရှင်ချစ်ပိဋကတ်၊ တို့လေးမြတ်ရ၊ ပထမတည့်၊
  ထိုမှတဖန်၊ အထက်ဆန်၍၊ ပုဂံသို့ရောက်၊
  မော်ကွန်းမြောက်၏ ။
- တထောက်ဆိုပြူ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွင်၊ ကမ္ဘာယှဉ်သော်၊
  တို့လျှင်ရှေ့က၊ နောက်မကျခဲ့။
- သားလှလူမွန်၊ သတိဉာဏ်ဖြင့်၊ တဖန်တွေးဆ၊
  မွန်ဖြစ်ရတာ၊ မရှက်ပါနှင့်၊ မြဲသာဂုဏ်ယူ၊
  တို့ရဲ့လူမျိုး၊ အသရေတိုးအောင်၊ အမြဲဆောင်ရွက်၊
  ကြိုးပမ်းချက်ဖြင့်၊ ဆက်လက်ဂုဏ်ရောင်၊ ထွန်းလင်းပြောင်အောင်
  သားမောင်မိဋ္ဌာန် အောင်စေသောဝ် ။

မင်းကံသာ

သာသနာရောင်
မွန်ဒေသမှာ
ဗုဒ္ဓသာသနာ
နေလပမာ
ရွှေဝါထွန်းလင်း
ဖြူစင်သဒ္ဒါ
ဒါနသီလ
ဘာဝနာပါ
အားထုတ်ရှင်မြူး
သူတော်စင်ပေါ်
သာသနာတော်မြတ်
မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့
ကြွမြန်းနေလို့

မင်းမင်းမွန်
မန်းတက္ကသိုလ်

ရာမညမြေ

ရာမညမြေ
မွန်တို့ ဌာနေ
သာသနာရေသောက်
ပေါ်ပေါက်သည့်မြေ
မွန်လူမျိုးတွေ
ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့
မမေ့လျော့ပဲ
အသက်နှင့်လဲ
သာသနာကယ်တင်
သမိုင်းဝင်ထင်ရှား။

ကင်းမွန်ချိုင်း
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
လှိုင်နယ်မြေ

ငွေရတု

မွန်တို့ ဌာနေရာမည
ပုသိမ်, မုတ္တမ, ဟံသာဝတီ
သာသနာရောင်ခြည်
ရွှေဝါထွန်းညီ
စစည်းပေါင်းကာ
သာသနာကိုပြု
ငွေရတုသဘင်
ဆင်ယင်ကျင်းပ
နိဗ္ဗာန်တောင့်တ
ပြုကြကုသိုလ်

ဘဒ္ဒန္တကေသရိန္ဒ
သာသနာ့တက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်

ကြေးမုံ

၁၃၃၈-ခု နယုန်လဆန်း ၄ ရက် တနင်္လာနေ့ 31-5-76 ၆၀၀၆

ယမိုက်အရ ကောက်ကျမ်းလှူ

ရန်ကုန် မေ ၃၀

ရာမ သုဝဏ္ဏာရိယ ဆရာတော်များနှင့်မွန်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၊ စုပေါင်း၊ ရိုက်နှိပ်သော ငွေ ချဉ် ငါးထောင်း ကုန်ကျသည့် မွန်ဘာသာ ယမိုက်အရ ကောက်ကျမ်းကို ရိုက်နှိပ်ပြီးစီး၍ ရေစက်ချ ပါန်းပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ပုဇွန်တောင် ရေကြည်ပြာသာဒ်မွန်ကျောင်း၌ ပြုလုပ်သည်။

ကျမ်း အောင်မြင်မှုအတွက် ရေစက်ချ အမျှပေးဝေပြီး နောက် သာသနာရေး ဝန်ကြီး ဌာန ဝန်ကြီး၊ ဦးကိုကို၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် ဦးသုန်းကြည်၊ ဦး ဇောင်တည်တို့ ပေးအပ်သော ကျမ်းစာအုပ်များကို ဦးတေဇဝန်သို့ လှူအပ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် မွန်လူကြီးများကိုယ်စား၊ ဦးချစ်သောင်း၊ နှင့်ဦးလှရွှေဝင်းတို့က အမှာစကား အနည်းငယ်စီပြောကြားသည်။

အောက်ပုံမှာ ယမိုက်အရကောက်ကျမ်းကို ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓက သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ဒု-ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတေဇဝန်လက် သို့ ပေးအပ်လှူပါန်းစဉ်။

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ

မွန်ဘာသာ ကောက်ကျမ်း သုံးလအတွင်း အပြီး ရိုက်နှိပ်

ရန်ကုန် ဇန်နဝါရီ ၁၆

ရာမည တိုင်း လုံးဆိုင် ရာမွန်အဖွဲ့ချုပ်က ကမကထပြု၍ မွန်ဘာသာပဋ္ဌာန်းအရ ကောက်ကျမ်းစာအုပ်ရိုက် နှိပ်ခြင်းဖွင့်ပွဲ (ပဋ္ဌာန်းအရ ကောက်ဖွင့်ပွဲ) ကိုယနေ့နံနက်က ပုဇွန်တောင် ရေကြည် ပြာသာဒ်ကျောင်းတွင်ပြုလုပ်ရာ ရာမညဓမ္မာစရိယအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓက အခမ်း အနား ကိုဖွင့်လှစ်ပေးလိုက်ပြီးနောက် အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး ဆရာတော် ဦးပညာ ဒီပက ပဋ္ဌာန်း အရ ကောက် ကျမ်း ကိစ္စကိုတင်ပြ၏။ အဆိုပါ မွန် ဘာသာ ပဋ္ဌာန်းအရကောက် ကျမ်းကို ယခုပထမဆုံး အကြိမ်ရိုက်နှိပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး သုံးလအတွင်း အပြီးရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေမည်ဟု သိရ၏။ (ကပ)

လုပ်သား

၁၃၃၉ ခု ပြာသိုလဆုတ် ၁၄ ရက်၊ ၁၉၇၈ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက် တနင်္လာနေ့ (အတွဲ ၁၅၊ အမှတ် ၁၂၄)

၆-၂-၇၈

မာတိကာ မာ တု က ထာ အရ ကောက်ကျမ်းကို မွန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုအပြီး စက်တင်ပုံနှိပ်ရန် ရာမညမွှာ စရိယအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ က ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးစဉ်။

(က-ပ)

★ အရကောက်ကျမ်းမှ

ပဋ္ဌာန်းအရကောက်ကျမ်း နှစ်ကျမ်းကို ဘာသာ ပြန်ဆို ပြီးသည့်ပြင် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ယခုတဖန် မာတိကာ မာတုကထာ အရ ကောက်ကျမ်းကိုမွန်ဘာသာသို့ အပြီး ပြန်ဆိုပြီးစီးသဖြင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ရန်အတွက် ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကို ယနေ့မွန်းတည့် ၁၂နာရီက ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းရှိ မွန်ဓမ္မာရုံတွင်ကျင်းပ၏။

အခမ်းအနားသို့ ရာမညတိုင်းလုံးဆိုင်ရာ မွန်အဖွဲ့ချုပ် နာယက ဦးလှဖေဝင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဦးချစ်သောင်းနှင့် အမှုဆောင်များ၊ ရန်ကုန်ရှိ မွန်သံဃာတော်များနှင့် မွန်အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ တက်ရောက်ကြ၏။ ရာမည မွှာစရိယ အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓက မွန်ဘာသာပြန်ကျမ်းကို မွန်ပြည်နယ်ရှိ ဟုန်းတော်ကြီးများနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမများ တို့ က စု ပေါင်း လှူဒါန်းသည့်ငွေများဖြင့် ရိုက်နှိပ်ရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ စု စု ပေါင်း ကုန်ကျမည့် ငွေမှာ စာအုပ်ရေ ၂၀၀၀ အတွက် ရှစ်သောင်းဟု ခန့်မှန်းကြောင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်ကို သုံးလနှင့် အပြီး ရိုက်နှိပ်ရန် မွန်စာချဆရာတော်များ ဖြစ်ကြသော ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ၊ ဦးတိက္ခ၊ ဦးပညာဒီပ နှင့် ဦးခေမာဝန္တတို့ဦးစီး၍ ဆရာတော် ၁၀ပါးတို့က တည်းဖြတ်ပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းမိန့်ကြားသွား၏။

(က-ပ)

အရကောက်ကျမ်း မွန်ဘာသာဖြင့်ပုံနှိပ်ရန် ဖွင့်ပွဲ ကျင်းပ

ရန်ကုန် ဖေဖော်ဝါရီ ၅

ပိဋကတ်သုံးပုံပါ အဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းကို မွန်သံဃာတော်များ မွန်ဘာသာဖြင့် လေ့လာ သင်ကြားနိုင်ရန် ရာမညမွှာစရိယ အဖွဲ့ဝင် သံဃာတော်များက စုပေါင်း ပြီး မွန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့ရာ ယနေ့အထိ ယမိုက်အရကောက်ကျမ်းနှင့်

စာမျက်နှာ ၇ ကော်လံ ၅★

၁၃၄၀ ခု ပြာသိုလဆုတ် ၃ ရက် တနင်္လာနေ့ 15-1-79

မွန်ပိဋကတ်သုံးပုံ ပုံနှိပ်မည်

ရန်ကုန် ဇန်နဝါရီ ၁၄

မွန်ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ရာမညမွှာစရိယ ဓာရ ဆရာတော်များ ဦးစီး၍ မွန်ပိဋကတ်သုံးပုံနှိပ်များကိုပေစာမူမှ ပုံနှိပ်ရန် ဖောင်ဖွင့်မင်္ဂလာအခမ်းအနားကို ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်း မွန်ပိဋကတ်တိုက်တွင် ယနေ့နံနက် ၉ နာရီကကျင်းပသည်။

ရွှေဦးစွာ မော့ကနင် တိုက်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓဟ အခမ်းအနားဖွင့်လှစ်ပေးပြီး ဩဝါဒစကားပြောကြားသည်။

ဆက်လက်၍ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်က သာသနာအဓွန့်ရှည်အောင် ဆရာတော်များက အမှူးပြုပြီး အကျိုးရှိရာရှိကြောင်း ဆောင်ရွက်သဖြင့် များစွာ ကျေးဇူးရှိကြောင်း လျှောက်ထားတင်ပြသည်။

ထိုအခမ်းအနား၌ပင် ဆောက်လုပ်ဆဲမွန်ဓမ္မာရုံကြီးအတွက် မုဒုံမြို့နယ် ဂိမ္ဘာ ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ဦးသီလဝန္တနှင့် ဂိုဏ်းဝင်ကျောင်းများက ကျပ်ငွေတသောင်းကို ပေးအပ်လှူဒါန်းသွားသည်။ (အပေါ်ပုံ) (ဓါတ်ကြီးမှ)

[illegible]

ရာမညစမ္မာရီယအဖွဲ့.

၁၃၃၇ ခု၊ နယုန်လဆန်း ၄ ရက်၊ တနင်္လာနေ့ (၃၁-၅-၇၆) (၂၂ / ၁၄၆)

ယမိုက် အရကောက်ကျမ်း မွန်ဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်ပြီး

ရေစက်ချ လှူဒါန်းပွဲ ကျင်းပ

ရန်ကုန် မေ ၃၀

ရာမညဝံမွှာစရိယ ဆရာတော်များနှင့် မွန်အမျိုးသားအမျိုးသမီးများ စုပေါင်းရိုက်နှိပ်သောမဋ္ဌကျပ်ငါးသောင်းကုန်ကျသည့် မွန်ဘာသာ ယမိုက် အရကောက်ကျမ်းကို ရိုက်နှိပ်ပြီးစီး၍ ရေစက် ချလှူဒါန်းပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ပုဇွန်တောင် ရေကြည် ပြသာဒ် မွန်ကျောင်း၌ ပြုလုပ်သည်။

တက်ရောက်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတေဇဝန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန အနုပညာဦးစီးဌာနဒုတိယ ညွှန်ကြား ရေးမှူး ဦးမောင်စိန်၊ သုတေသနမှူး ဦးနိုင်ပန်းလှ၊ ရာမညတိုင်း လုံး ဆိုင် ရာ မွန်အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးချစ်သောင်း၊ ဆရာကြီးဦးလှဖေဝင်း နှင့် မွန်လူကြီးများ၊ ရာမည ဓမ္မာစရိယ ဆရာတော်များအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဝိသုဒ္ဓနှင့် ဆရာတော်သံဃာတော်အပါး၄၀ နီးပါးတက်ရောက်သည်။

ရေစက်ချ

ကျမ်း အောင်မြင်မှု အတွက် ရေစက်ချအမျှပေးဝေ ပြီးနောက် သာ သ နာ ရေး ဝန် ကြီး ဌာန ဝန် ကြီး ဦး ကို ကို၊ ဒု တိ ယ ဝန်ကြီး များ ဖြစ် သည့် ဦး အုန်းကြည်၊ဦး ခင်မောင် တည်တို့ ပေးအပ်သော ကျမ်း စာအုပ် များ ကို ဦးတေဇဝန်သို့ လွှဲအပ်လိုက်သည်။ ထို့နောက်မွန်လူကြီးများကိုယ်စား ဦးချစ်သောင်းနှင့် ဦးလှဖေဝင်းတို့က အမှာ စကား အနည်း ငယ်စီ ပြောကြားသည်။

ရှောင်းချမည်

ယင်းယမိုက်အရကောက်ကျမ်းမှာ ပိဋကတ်သုံးပုံ အနက်မှ ဆင့်မမြောက် ကျမ်းဖြစ်၍ မွန်ဘာသာဖြင့်ပြန်ဆိုထားခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် ဓမ္မာစရိယ ဆရာ တော် ၂၄ပါး ပါဝင်သော ဝိသော ဓကစာတည်းအဖွဲ့မှ လပေါင်းများစွာ ပြင်ဆင် တည်း ဖြတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် ၇လကြာမှ နှိပ်ခဲ့သည့် ကျမ်းဖြစ်သည်။ ယင်းကျမ်းကို သ... ဖုံးဖြင့် တအုပ်လျှင် ၆၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကတ္တူ ဖုံးဖြင့် တအုပ်လျှင် ၄၀ နှုန်း ဖြင့် လည်းကောင်းရောင်းချ ဖြန့်ဖြူး... သည် ဖြစ်သည်။ (သတင်းစဉ်)

ဗိုလ်တထောင်

၁၃၄၀ ခု၊ ပြာသိုလဆုတ် ၃-ရက်၊ တနင်းလာနေ့ (၁၅-၁-၇၉) (၂၅/၁၄)

ဇန်နဝါရီ၁၆ရက်နံနက်ဂနာရီ
ာ ပုဇွန်တောင် ရေကြည်ပြာသာဒ်
ကျောင်းတွင်ကျင်းပသော မွန်ဘာ
သာ ပဋ္ဌာန်းအရကောက် ဖွင့်ပွဲ၌
ရေး မြို့နယ် မော့ က နင်း တိုက်
ကျောင်းကြီးဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓက
င့်လှစ်ပေးတော်မူစဉ်။

မြန်မာ့အလင်း

(17-1-77) ၁၃၃၈-ခု၊ ပြာသိုလဆုတ် ၁၄ ရက် တနင်းလာနေ့

၁၄-၁-၇၉ နေ့က ရွှေတိဂုံ ဘုရား
လမ်း မွန်ပိဋကတ်တိုက်တွင်ပြုလုပ်သော
အဘိဓာန်နိသျကို မွန်ဘာသာဖြင့် ရိုက်
နှိပ်ရန် စည်းဝေးပွဲ အခမ်း အနား တွင်
ဦးညွန့်က လျှောက်ထား တင်ပြနေစဉ်။
ကပ

ရာမညနိကာယ သံဃအဖွဲ့ချုပ်မှတ်တမ်း (၂)

မော်လမြိုင်မြို့

ပထမအကြိမ်ရာမညနိကာယ သံဃအစည်းအဝေးမှတ်တမ်း

၁၉၂၀-ခု၊ ဩဂုတ်လ(၂၂)ရက်နေ့၊ ၁၂၈၂-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း(၈)ရက်နေ့။

ကော့နပ်ရွာ၊ မဟာဝေယံဘုံကျော်တိုက်ကျောင်းကြီးတွင် ကျိုက်ခမီဒီစကြိုတ်၊ သထုံဒီစကြိုတ် အပါအဝင် အမြို့မြို့အရွာရွာမှ ကြွရောက်လာကြကုန်သော ရာမညဂိုဏ်းမွန်သံဃာတော် ဆရာကြီးတို့၏ မှတ်တမ်း။

၁။ ဤအစည်းအဝေးကြီးတွင် မွန်ရဟန်းတော်ပေါင်းသုံးရာကျော်နှင့် လူဒါယကာပရိတ်သတ်ပေါင်းများစွာ ကြွရောက်စည်းဝေးလာကြပါသည်။ ကြွရောက်တော်မူလာသော ဆရာတော်သံဃာတော်များ၏ ဘွဲ့အမည်၊နေရပ်များမှာ မှတ်ပုံတင်စာရင်းသွင်းမှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ သံဃာတော်အရောက် စုံညီစွာဖြင့် အညီအညွတ်တည်းစည်းဝေးသောအခါ မော်လမြိုင်မြို့၊ ဘုရားကြီးတိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးသီလဝံသမထေရ်က ယခု အစည်းအဝေးတွင် လဇ္ဇီပေလသလသိက္ခာကာမ မဟာထေရ်ဖြစ်တော်မူသော ကျိုက်ခမီမြို့နယ်၊ ပငရွာကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အစည်းအဝေး၏ ဥက္ကဋ္ဌသံဃထေရအဖြစ် တင်မြှောက်သင့်ကြောင်းအဆိုကိုတင်သွင်းရာ ကော့နပ်ရွာ၊ တိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာနှင့် ကော့နပ်ရွာ အောက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုဖ္ဖ မဟာထေရ်နှစ်ပါးက ထောက်ခံသဖြင့်အများသဘောတူ၊ ပငဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အစည်းအဝေး သံဃာတော်တို့၏ ဥက္ကဋ္ဌအကြီးအမှူးတင် မြှောက်ကြသည်။

၃။ ၎င်းနောက် ပငဆရာတော်ကြီးက အစည်းအဝေး ဖွင့်လှစ်၍ တရားဟောဆရာတော် ဦးမြို့က အစည်းအဝေးဖွင့်လှစ်ကြောင်း ကြော်ငြာရာ ကော့နပ်ရွာ၊ အောက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုဖ္ဖက အထက်မြန်မာပြည် သာသနာပိုင်ဆရာတော်၏ အာဏာကိုအောက်မြန်မာပြည်သို့ ဖြန့်ချဲရန် သဘောမတူသင့်ကြောင်း အဆိုကို တင်သွင်းလေသည်။ ထိုအဆိုသွင်ချက်ကို မော်လမြိုင်မြို့ ဘုရားကြီးကျောင်း ဆရာတော်ဦးသီလဝံသက အကြောင်းများစွာပြလျှက် ထောက်ခံသည်။ အများသံဃာတော်တို့ကလည်း အထက်မြန်မာပြည် သာသနာပိုင်၏ အာဏာကို အောက်မြန်မာပြည်သို့ ဖြန့်ချဲ့ရန် သဘောမတူနိုင်ကြောင်း အညီအညွတ် ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုလေသည်။

၄။ ထိုနောက် အစည်းအဝေးပါ သံဃာတော်ဆရာတော်တို့ သဘောတူချက်အရ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံမင်းထံသို့၎င်း၊ လွှတ်တော်တရားဝန်ကြီး ဦးခင်ထံသို့ ၎င်း၊ တနင်္သာရီတိုင်း ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးထံသို့၎င်း ဆက်သွင်းရန်ကန့်ကွက်လွှာ မေတ္တာစာကို တရားတော်ဟော ဆရာတော် ဦးမြို့ကဘတ်ပြ လျှောက်ထားရာ၊ ထို မေတ္တာစာ ပြင်ဆင်ဘွယ်မရှိဟု အတည်ပြု၍ အစည်းအဝေး ဥက္ကဋ္ဌ ပငကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးက စလျှက် သံဃာအများ ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

၅။ တရားဟော ဆရာတော် ဦးမြို့က ရာမညဂိုဏ်း ဆရာတော် သံဃာတော်ဘုရားများတို့၏ သံဃသန္နိပါတ ဖြစ်သော ဤအစည်းအဝေးသည် မဖြစ်စဘူး၊ မကြုံစဘူး အထူးဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဝမ်း

မြောက်ဘွယ်ကောင်းကြောင်း၊ မွန်လူမျိုးတို့သည်လည်း စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ဝါးအစည်းပြည်နေသကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲရှိနေရာမှ ယခု အခါ ရှေ့ဆောင် [illegible]ျ့သွားဖြစ်တော်မူသော ဆရာတော် သံဃာတော်များက စတည်၍ အညီအညွတ်စည်းဝေးတော်မူကြသည်ကို ထောက်ထားလိုက်လျှင် အောက်ကျ နောက်ကျ ဖြစ်သော မွန်လူမျိုးတို့၏ တန်ခိုးအရှိန်အဝါသည် ကာလရှည်ကြာစွာ၊ အနှစ်တရာမက နှစ်မြုပ်နေ၍ လုံးလုံးပျောက်ကွယ် တော့မတတ် ရှိနေရာ၊ ယခုအခါမှ ထွန်းပမည့်နေရောင်ပမာ ညီညာစည်းလုံးမိကြသည်ကို အောက်မြန်မာတဝှမ်းလုံးရှိ မွန်မျိုး၊ မွန်နွယ်၊ မွန်သွေးနှင့် စပ်သွယ်သော သူအပေါင်းတို့ပင် နှစ်ထောင်းအားရ ဝမ်းမြောက်ကြမည်ပေလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ မွန်လူမျိုးတို့ တိမ်မြုပ်ကွယ်ပျောက် မရှိစေရန်ငှင်း၊ မွန်ဘာသာ၊ စာပေ၊ ပိဋကတ် သာသနာသည် ရောင်ဝါထွန်းလင်းစေရန်ငှင်း၊ ရည်သန်၍ ယခုအစည်းအဝေးကြီးမျိုးကို ခြောက်လတစ်ကြိမ် နှစ်စဉ် ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပါမည့်အကြောင်း နှင့် အဆိုတင်သွင်းရာ အများသံဃာတော်တို့က ထိုအဆိုချက်ကို အတည်ပြုကြလေသည်။

၆။ ရှေးအခါကာလက အရှင်အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းများတို့သည် မွန်လူမျိုးကို အသိအမှတ်မပြုသကဲ့သို့ အရေးအတွက်မျှ မသွင်းရှိနေခဲ့ရာ ယခုဘုရင်ခံမင်း (ဆာရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေါက်) သခင်ကြီးလက်ထက်တော်တွင်မှ တိမ်မြုပ်ကွယ်ပ၍နေသော မွန်လူမျိုးများကို ထုတ်ဖော်ချီးမြှင့်သော အားဖြင့် အခြားအမျိုးသားနှင့် ရည်တူတမ်းမျှ ထားတော်မူ၍ မွန်လူမျိုး စစ်ဖြစ်သော ကတိုးရွာ ရော်ဘာခြံရှင် သူဌေးကြီး ဦးရွှေလေးကို ဥပဒေပြုမင်းတိုင်ပင်ခံ အမတ်ကြီးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်တော်မူလေသည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ယခု အစည်းအဝေးသို့ကြွရောက်တော်မူလာကြသော မွန်ဆရာတော်သံဃာတော်များနှင့်တကွ မွန်လူမျိုးအပေါင်းတို့က မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်အား ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြောင်းနှင့် တရားဟောဆရာကြီး ဦးမြို့က အဆိုတင်သွင်းလျှောက်ထားရာ အများသံဃာတော်၊ ဆရာတော်တို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဘောတူညီ အတည်ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

၇။ ယခု အစည်းအဝေးချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ရန်၊ မေတ္တာစာရေးသားဆက်သွင်းရန်၊ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းနှင့်တကွ ရာမညဂိုဏ်းသားသံဃာတော်တို့၏ စာရင်းကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် စသောကိစ္စရပ်များကို ဆောက်ရွက်ရန်အတွက် ကော့နပ်ရွာ၊ မြန်မာမီးသဘော်သူဌေးကြီး ဘုရားဒါယကာ ဦးထွန်းရင်၊ ကတိုးရွာ သစ်ခေါင်း ဦးမြလေး၊ ကတိုးရွာ တရားဟောဆရာကြီး ဦးမြို့တို့သုံးဦးကို အများသဘောတူလွှဲအပ်ခွင့် ပြုကြလေသည်။

ဆရာမြို့
အကျိုးဆောင် စက္ကတေရီ။

ဦးပညာ
ဥက္ကဋ္ဌမထေရ်ကြီး
ရာမညဂိုဏ်းသံဃအစည်းအဝေး။

ရာမညဂိုဏ်းသံဃာတော် ဆရာကြီးတို့၏ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းဆုံးဖြတ်ချက် နံပါတ်(၆)အရ သံဃာတော်များက မြန်မာပြည်ဘုရင်ခံမင်းမြတ်ကြီးထံသို့ပို့ဆက်သောမေတ္တာစာ။

၁၉၂၀–ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ(၂၂)ရက်နေ့၌ မော်လမြိုင်မြို့နယ်၊ ကော့နပ်ရွာ၊ မဟာဝေယံဘုံကျော်တိုက် ကျောင်းကြီးတွင်၊ ကျိုက္ခမီဒီစကြိုတ် အပါအဝင် ကျောင်းပေါင်း(၂၁၁)တို့မှ အညီအညွတ်ကြွရောက်လာကြကုန်သော ရာမညဂိုဏ်းသား သံဃာတော်ဆရာတော်ကြီးတို့၏ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက် နံပါတ်(၆)အရ မေတ္တာစာ ဆက်သွင်းပါသည်။ မြန်မာပြည်အားလုံးကို သိမ်းကြုံးအုပ်စိုးတော် မူပါသော ဘုရင်ခံမင်းမြတ်–

ရှေးလွန်ခဲ့သောကြောင်းကို အောက်မေ့လိုက်သည်ရှိသော် ဆရာတော်တို့၏ ဘိုး၊ ဘေး၊ မိဘ ဖြစ်ကြကုန်သော မွန်လူမျိုးတို့သည် အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းတို့နှင့် လက်ဦးပထမဆက်ဆံပေါင်းသင်းကြရသဖြင့် အရင်းစစ်သော အမြစ်မြေက ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်တို့ လူမျိုးထက်ရင်းသော၊ ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုးသည် မြန်မာပြည်တွင် မရှိဟုသိသာနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ နီးနီးရင်းရင်းဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းတို့၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို ကာလရှည်ကြာစွာ စောင့်ရှောက်လျှက်၊ အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းတို့ကိုသာ ငါတို့၏ အရှင်သခင်ဖြစ်သည်ဟု အတည်မှတ်သား ထားကြကုန်သော ကျေးတော်မျိုး၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ ဖြစ်သည့် လူမျိုးတစ်ဦးကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းတို့သည် ချီးမြှောက်မစခြင်း မပြုလစ်လျူဥပေက္ခာရှုခဲ့ကြသည်မှာ ဘုရင်ခံပေါင်းများစွာ လွန်ခဲ့လေပြီးဖြစ်သည်။

ယခု တကာတော့် ဘုရင်ခံမင်းမြတ်ကြီး၏ လက်ထက်တော်တွင်မှ နှစ်မြုပ်ကွယ်ပျောက်၍ နေသော ဆရာတော်တို့ မွန်လူမျိုးကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ကတိုးရွာနေ ရော်ဘာခြံရှင် ဦးရွှေလေးကို ဥပဒေပြုမင်းတိုင်ပင်အမတ်ကြီး အဖြစ် ရွေးကောက်ခန့်ထားပေသည်မှာ လွန်စွာထူးဆန်းသော အံ့သြဘွယ်ကြီးတခုဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ အံ့ဘွယ်ကောင်းသော တကာတော်ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီး၏ စီမံချက်ကြောင့် ဆရာတော်တို့ မွန်သံဃာတော်အပေါင်းနှင့် မွန်လူမျိုးအပေါင်းတို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြရုံသာမက၊ တကာတော်ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးအား ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြသည်မှာ အမျိုးအနွယ် နှင့်စပ်သဖြင့် အတုမရှိမြင့်မြတ်သော ကျေးဇူးတင်ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်းကို မေတ္တာစာ ဆက်သွင်းပါသည် တကာတော်ဘုရင်မင်းမြတ်။

၁၉၂၀–ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ(၃၀)ရက်နေ့၊

ကတိုး၊ ကော့နပ်
မော်လမြိုင်မြို့။

ဦးပညာ/
ရာမညဂိုဏ်း
သံဃာတော်အစည်းအဝေးကြီးဥက္ကဋ္ဌ။

ရာမညနိကာယသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်
ဒုတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးပွဲကြီးမှတ်တမ်း
၁၉၂၅-ခု၊ ဇန္နဝါရီလ(၁၁)ရက်။ ၁၂၈၆-ခု၊ ပြာသိုလဆုတ်(၃)ရက်။

မော်လမြိုင်မြို့၊ ကော့နပ်ရွာ၊ မဟာဝိဟာရဘုံကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် ကျိုက္ခမီဒိစကြိ်တ် အဝင်အပါ မြို့ရွာ အရပ်ရပ်မှ ကြွရောက်လာတော်မူကြကုန်သော အပါးသုံးရာကျော်မျှ လောက်သော ရာမညနိကာယ သံဃာ့အဖွဲ့မွန်သံဃာတော်၊ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဒုတိယအကြိမ်ဖြစ်သော အစည်းအဝေးကြီးကို ပြုလုပ်ရာ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ သစ္စာဝါဒီ သတင်းစာအယ်ဒီတာချုပ် ဦးမြို့က အကျိုးဆောင်စက္ကတေရီအဖြစ်နှင့် သံဃာတော်များ၏ ဝေယျာဝစ္စကိုဆောင်ရွက်သည်။

နိဒါန်း

၁။ ဤသံဃာ့တော်အစည်းဝေးကြီးကို ညီညာဖြဖြပြုလုပ်ကြခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမူလမှာ၊ အာဒိကလျာဏ စသော ကောင်းခြင်းသုံးဖြာနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသည့် မြတ်စွာဘုရား သခင်၏ ဩဝါဒဒေသနာ မဟာအမိန့်တော်ကြီးတွင်-

ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူအဘိဏှံ သန္နပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ၊
ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ။
ယာဝကီဝဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သန္နိပါတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ
သံဃကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ၊ နောပရိဟာနိ

- ဟူ၍ မိန့်မြွက်ကြားတော်မူအပ်သော အပရိဟာနိယဓမ္မ အမိန့်တော်မြတ်နှင့်အညီ၊ ဘုရားတပည့်သားတော်ဖြစ်ကြကုန်သော အရှင်သံဃာတော်တို့သည် စုပေါင်းစည်းဝေး၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ မကြာမကြာအခါများစွာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း၊ ညီညီညွတ်ညွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း၊ ညီညီညာညာကြွလုံလဝီရိယရှိခြင်း၊ ရဟန်းသံဃာတော်တို့နှင်သာဆိုင်သော ရဟန်းတော်တို့ပြုသင့်ပြုအပ်ပြုထိုက်သော ပြုဘွယ်ကိစ္စများကို အညီအညွတ်ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ခြင်းသည် အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၏ ကြီးပွားရာကြီးပွားကြောင်းကောင်းသောနည်းလမ်း အစစ်ဖြစ်ပါကြောင်း။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မွန်လူမျိုးများ ပျက်ပြားတိမ်းမြုပ်ရှိမည်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်ငှင်း၊ မွန်ဘာသာစကား၊ စာပေကျမ်းဂန်ရပ်များ မပျောက်မပျက်တည်ရှိစေရန်ငှင်း၊ ရာမညနိကာယဂိုဏ်းဖြစ်သော မွန်သံဃာတော်တို့သည် ရှေးအစဉ်အလာမပျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသခင်၏ သာသနာတော်ကြီးပွားထွန်းကားစည်ပင်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်ငှင်း၊ ရည်သန်ပြီးလျှင် ဤအစည်းအဝေးကို ပြုလုပ်ကြသည်ဖြစ်သတည်း။

၂။ ရှေး၊ လမိုင်း၊ သောင်ပြင်ကျောင်းဆရာတော်ဦးပုဏ္ဏ က ယ္ခုအစည်းအဝေးကြီးတွင် လဇ္ဇီပေသလ သိက္ခာကာမသီလဝန္တအစစ်ဖြစ်တော်မူသော ကျိုက္ခမီမြို့နယ်၊ ပငကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အစည်းအဝေး၏ ဉက္ကဋ္ဌသဘာပတိအဖြစ်တင်မြှောက်ရန်သင့်ကြောင်း အဆိုတင်သွင်းရာ ကောနပ်ကျောင်းဆရာတော်ဦးပညာထောက်ခံ၍ ကန့်ကွက်သူမရှိအများသဘောတူ၊ ပငကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အစည်းအဝေး သဘာပတိတင်မြှောက်ကြလေသည်။

၃။ ကတိုးရွာ၊ သုသသာန်ကျောင်းဆရာတော်ဦးနာဋ္ဌာဂီရိမထေရ်ကြီးက အဆိုဟင်သွင်းသည်မှာ– အကြီးအချုပ်အအုပ်အထိန်းမရှိသော ဂိုဏ်းသည် ဝါးအစီးပြည်သကဲ့သို့၊ ဖရိုဖရဲတကွဲတခြားစီဖြစ်၍ မည်သည့်သာသနာရေးကိစ္စ၊ အမျိုးဘာသာရေးကိစ္စကိုမျှ ပြီးမြောက်အောင်မြင်စွာရှိအောင် မရွက်ဆောင်နိုင်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့မွန်သံဃာတော်အပေါင်းမှာ ဦးခေါင်းအထွတ်နှင့်တူသော ဦးစီးနာယကသံဃာ့ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်တစ်ပါးကို အလွန်အလိုရှိအပ်သော အတိုင်းသိက္ခာသီလအာစရဂိုဏ်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ပင်ကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ရာမညနိကာယသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ဦးစီးနာယကဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်သင့်ကြောင်း၊

ထိုပြင်... ၁။ သထုံဒိစကြိုတ်ဖလပ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဒီပ။

၂။ ဘီလူးကျွန်း ကွမ်လှာကျောင်းဆရာတော် ဦးဝံသသိရိ။

၃။ ကျိုက်မရော ဘိန်ဖျောကျောင်းဆရာတော် ဦးကေတုမာလာ။

၄။ ဓာသပြင်ရွာ ကျောင်းကြီးဆရာတော် ဦးပုပ္ဖရမ္မ။

၅။ ဧယာနယ် ကညော်ကျောင်းဆရာတော် ဦးသီလတေဇ။

၆။ ကော့နပ်တိုက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာ။

၇။ ကရုပ္ပိကျောင်းဆရာတော် ဦးဥတ္တမရံသီ။

၈။ ကွမ်တာ၊ ရွာကျောင်းဆရာတော် ဦးမုဂ္ဂလိပုတ္တ။

၉။ ပိုင်ကမာရွာ အလယ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးဇောတိပါလ။

၁၀။ ဟံဂံကျောင်းဆရာတော် ဦးလာဘာသာရ။

၁၁။ ကမာမိုကျောင်းဆရာတော် ဦးဇောတိပါလ။

၁၂။ ရေး၊ လမိုင်း၊ သောင်ပြင်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုပ္ဖ။

ထိုမဟာထေရ်ကြီး(၁၂)ပါးကို ဆိုင်ရာဂိုဏ်းထောက် ဆရာတော်ကြီးများအဖြစ် တင်မြှောက်ရန် အဆိုတင်သွင်းလေသည်။

ထိုအဆိုကို ကော့နပ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာကထောက်ခံသည်။ ကန့်ကွက်သူမရှိတညီတညွတ်တည်း သာဓုသုံးကြိမ်ခေါ်၍ ကြေစည်ရိုက်တီးကောင်းချီးပေးလျက် အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၄။ ရေး၊ လမိုင်း၊ သောင်ပြင်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုပ္ဖ က အဆိုတင်သွင်းသည်မှာ မွန်လူမျိုးတို့သည် တနေ့တခြား ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြား နည်းပါးတိမ်မြုပ်လျက်ရှိကြောင်း– မွန်ဘာသာ၊ စကားနှင့်စာပေကျမ်းဂန်ရပ်များသည်လည်း တနေ့တခြားကွယ်ပဆုပ်ယုတ် ရှိကြောင်းကို အထူးဖော်ပြရန်မလို၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ကြသောအတိုင်းဖြစ်၍ ၊ ထိုအမျိုးသာသနာမကွယ်ပျောက်စေရန် အတွက် ဝတ္တရားရှိသည့်အတိုင်း၊ ဤသံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးက ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းနှင့် အဆိုကိုတင်သွင်းရာ၊ ထိုအဆိုကို သုသာန်ကျောင်းဆရာတော် ဦးနာဋ္ဌာဂီရိထေရ်က ထောက်ခံသည်။ ကန့်ကွက်သူမရှိ အများသဘောတူ သာဓုသုံးကြိမ်ခေါ်၍ ကြေးစည်ရိုက်တီး ကောင်းချီးပေးလျက် အတည်ပြုဆုံး ဖြတ်ကြလေသည်။

၅။ သထုံဒိစကြိုတ်၊ အပေါင်းမြို့နယ်၊ ဇင်းကျိုက်ရွာ၊ ခလောက်အင်းကျောင်းဆရာတော် ဦးဥတ္တမဒီပ အဆိုတင်သွင်းသည်မှာ– ယခုအခါ မွန်လူမျိုးရဟန်းသံဃာတော်တို့သည် ရှေးမူမပျက်ဘဲ ဘေးရန်အနှောက်အယှက်တစုံတရာမရှိ အေးချမ်းသာယာစွာ ဘာသာ၊ သာသနာတော်ကိုထမ်းရွက်၍ သီတင်းသုံးနေထိုင်နိုင်သောမှုကြကုန်သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်သော ဂါဗာနာ ဘုရင်ခံမင်းကြီးနှင့် တကွသော

မြန်မာပြည် အစိုးရအား ဤ ရာမညနိကာယသံဃာတော် အစည်းအဝေးကြီးက ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းဟူသော အဆိုကို တင်သွင်းသည်၊ ထိုအဆိုကို ရေး၊ လမိုင်း သောင်ပြင်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုပ္ဖက ထောက်ခံသည်။

ဘီလူးကျွန်း၊ ကွမ်လှာရွာဆရာတော်ကြီးက ကန့်ကွက်လိုသူရှိမရှိ မေးမြန်းရာ သဘောမတူ ကန့်ကွက်လိုသူမရှိသဖြင့် သံဃာ့တော်အားလုံး တညီတညွတ်တည်း သာဓုသုံးကြိမ် ခေါ်၍ ကြေစည်ဆော်တီး ကောင်းချီးပေးလျှက် အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၆။ ကတိုးရွာ သုသ်သာန်ကျောင်းဆရာတော် ဦးနာဋ္ဌာဂီရိမထေရ်ကြီးက ဤသံဃာတော်အစည်းအဝေးကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရပ်ရပ်ကို သတင်းစာတိုက်များသို့ပို့ရန် ကိစ္စ မွန်ဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာ ဆုံးဖြတ်ချက်အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် ကိစ္စ၊ ဆိုင်ရာအစိုးရများထံသို့ ပို့ရန်ကိစ္စများကို ကတိုးရွာတွင်ကြာရှည်လေးမြင့်စွာနေထိုင်ဘူး၍ ယခုအခါရန်ကုန်မြို့ သစ္စာဝါဒီသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်ဖြစ်သော ဆရာဦးမြို့အားလွှဲအပ်ရန် အဆိုတင်သွင်းရာ ရေး၊ လမိုင်း သောင်ပြင်ကျောင်းဆရာတော် ဦးပုပ္ဖက ထောက်ခံ၍ အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၇။ ထိုနောက် သံဃာတော်များက မွန်ဘာသာစကားဖြင့် ပြောဆိုဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်အရပ်ရပ်နှင့်တကွ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းနိဒါန်းကို သစ္စာဝါဒီသတင်းစာချုပ် ဦးမြို့က မြန်မာဘာသာဖြင့်ရှင်းလင်း သေချာစွာ ဖေါ်ပြပြောကြား၍ ယခု ရာမညနိကာယ သံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်ကြီး အစည်းအဝေးပွဲကြီးကို ထမြောက်အောင်မြင်စွာ ချမ်းချမ်းသာသာ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတရပ်မှာ အပါးသုံးရာကျော်မျှလောက်သော ရပ်ဝေးသံဃာတော်များနှင့်တကွ လေးထောင်ကျော်မျှလောက်သော လူဒါယကာတို့အား ဆွမ်းဘောဇဉ် အဟာရနှင့်တကွ ချိုချဉ်ခဲဖွယ်များကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း၊ အိမ်နေရာများကို သန့်ပြန့်ကောင်းမွန်စွာ ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း ပြုကြကုန်သော ကတိုးရွာ၊ ဥပဒေပြုမင်းတိုင်ပင်အမတ် သူဌေးကြီး ဦးရွှေလှေးနှင့် သူဌေးကတော် ဒေါ်ကျင်ဥ တို့အားငှင်း၊ ကတိုး ကော့နပ်ရွာ သူဌေးမင်း ဦးထွန်းရင်၊ ဦးမွန်၊ ဦးရွှေလိမ် အမှူးရှိသော ကော့နပ်ရွာသူရွာသား အားလုံးတို့အားငှင်း ဤသံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးက ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း အဆိုကို တင်သွင်းလျှောက်ထားရာ သဘာပတိဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှစ၍ သံဃာတော် အားလုံးတို့က သာဓုသုံးကြိမ်ခေါ်လျှက် ကြေစည်တီး ကောင်းချီးပေးကြလေသည်။

ထို့နောက် ဆရာဦးမြို့ကပင် ယခုအခါ မွန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အဖွဲ့တွင် ဒါယကာပေါ်ထွက်လာသည်မှာ ဥပဒေပြု မင်းတိုင်ပင်အမတ် သူဌေးကြီး ဦးရွှေလှေးက မွန်ရာဇဝင်ကို အစီအစဉ်ကောင်းမွန်စွာနှင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မွန်ဘာသာဖြင့် ရေးသားနိုင်သူအား ဆုငွေ-၅၀၀ ပေးရန်၊ မွန်လူမျိုးတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံအကျင့် စာရိတ္တအပြု အမူ၊ အနေအထိုင်၊ စိတ်နေသဘောထားများနှင့် တကွ ပဋိသန္ဓေတည်သည်မှစ၍ သေဆုံးဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုလ်ပြီးသည်တိုင်အောင်သော အကြောင်းအရာများကို မွန်ဘာသာအားဖြင့် အပြည့်အစုံ နေရာတကျ အကောင်းဆုံးရေးသားနိုင်သူအား ဆုငွေ-၅၀၀ ပေါင်းဆုငွေ ၁၀၀၀ကျပ်ကို အမျိုး၊ ဘာသာအတွက် ပေးကမ်းလှူဒါန်းပါလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်းများကို ပြောပြလေသည်။

ထို့နောက် သဘာပတိ ဆရာတော်ဘုရားကြီး က အစည်းအဝေးကြီး ပြီးစီးကြောင်း နိဂုံးစကားအနည်းငယ် ပြောကြား၍ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

ပုံ /

ဦးမြို့

ဝေယျာဝစ္စအကျိုးဆောင်စက္ကတောရီ။

ရာမညဂိုဏ်း သံဃာတော်ဆရာကြီးပေါင်း(၂၁၁)ပါး လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံမင်းထံသို့ ဆက်သွင်းသော မေတ္တာစာ။

အောက်၌ လက်မှတ်ထိုးကြကုန်သော ကျိုက္ခမီဒီစကြိတ်၊ သထုံဒီစကြိတ် အပါအဝင် မွန်လူမျိုးရဟန်းသံဃာတော်၊ ဆရာတော်တို့၏ မေတ္တာစာဆက်သွင်း ပါသည် တကာတော်ဘုရင်မင်းမြတ်။

အကြောင်းမှာ– မွန်၊ မြန်မာပြည်အစိုးရမင်းတို့သည် အထက်မြန်မာပြည် သာသနာပိုင်၏ အာဏာကို အောက်မွန်၊ မြန်မာပြည်တဝှမ်းလုံးရှိ ရဟန်းသံဃာတော်တို့၏ အပေါ်သို့ ပျံ့နှံ့စေရန် မင်းတိုင်ပင်အမတ်ကြီး ဦးညွန့်၏ လျှောက်တင်ချက်အရ၊ အစိုးရမင်းက အရေးယူ၍ စီမံကြောင်းကြားသိရပါသည်။

ဆရာတော်တို့သည် အထက်မြန်မာပြည်ရှိ မြန်မာရဟန်းတော်များနှင့် အယူဝါဒ တူညီကြသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း၊ လူမျိုးအားဖြင့်မတူ၊ ဘာသာစကားအားဖြင့်လည်း အလွန်ကွဲပြားကြပါသည်။

မွန်၊ မြန်မာ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ တောင်သူ လူမျိုးတို့မှ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသခင်၏ သာသနာတော်တွင်းသို့ သက်ဝင်ကျင့်သုံးကြကုန်သော အောက်မြန်မာပြည်ရှိ သံဃာတော်တို့သည် အင်္ဂလိပ်မင်းအုပ်စိုးသည်မှစ၍ မင်းအာဏာနှင့် ရောစပ်သော သံဃရာဇာခေါ် သာသနာပိုင်အာဏာကို မည်သည့်အခါမှ လိုက်နာကြသည်မဟုတ်၊ ကာလရှည်ကြာစွာလွတ်လွတ်ကင်းကင်းနေထိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။

အထက်မြန်မာပြည်ရှိ အာဏာပိုင်၏ အာဏာတန်ခိုးသည် အစိုးရမင်းတို့၏ အာဏာနှင့်ပေါင်းလျက် အကြောင်းမဲ့သက်သက် ချဲ့ထွင်လွှမ်းမိုးခဲ့သော်၊ ဆရာတော်တို့၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာခြင်းကို ထိခိုက်စေလိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်ဘွယ်ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အထက်မြန်မာပြည် သာသနာပိုင်၏ ဩဇာအာဏာကို အောက်မြန်မာပြည်သို့ ဖြန့်ချဲ့ရန် ဆရာတော်မွန်သံဃာတော်အပေါင်း ကောင်းမြတ်သည် ဟု မထင်မြင်နိုင်သဖြင့် သဘောမတူကန့်ကွက်ပါကြောင်း မေတ္တာစာဆက်သွင်းပါသည်။

သံဃာတော်များ၏ လက်မှတ်

၁။	ဦးပညာ	(ပငကျောင်းဆရာတော်)
၂။	ဦးဝံသသီရိ	(ဘီလူးကျွန်း ကွမ်လှာဆရာတော်)
၃။	ဦးအဂ္ဂဒီပ	(ဖလပ်ဆရာတော်)
၄။	ဦးသာရဝံသ	(ကညော့်ဆရာတော်)
၅။	ဦးဣန္ဒာသဘ	(မူရစ်ကြီးဆရာတော်)
၆။	ဦးပုပ္ဖပညာ	(ဖဲထော်ဆရာတော်)
၇။	ဦးဂုဏာလင်္ကာ	(ပိုင်ကမာဆရာတော်)
၈။	ဦးသီလတေဇ	(ဖါအောက်ကညော့်ကျောင်းဆရာတော်)
၉။	ဦးဓောတိပါလ	(ကတ္တန်ကညော့်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၀။	ဦးဝိရဝံသ	(ကတိုးရွာဟောင်းတိုက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၁။	ဦးစန္ဒိမာ	(မူရစ်ကျောင်းဟောင်းဆရာတော်)
၁၂။	ဦးဝါယာမ	(တောင်ဝိုင်းကြီးသိမ်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၃။	ဦးတေဇဝန္တ	(ကော့ဒုန်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၄။	ဦးပုပ္ဖရမ္မ	(ကြုံမနင်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၅။	ဦးဉာဏသာမိ	(ခရိုက်နှီဟုကျောင်းဆရာတော်)
၁၆။	ဦးစန္ဒသာရ	(အောင်ဗလကျောင်းဆရာတော်)
၁၇။	ဦးပညာဓမ္မ	(မူရစ်ကလေးတောင်ပေါ်ကျောင်း)
၁၈။	ဦးဇောတိပါလ	(တော်ကနံ့ာကျောင်းသစ်ဆရာတော်)
၁၃။	ဦးတေဇဝန္တ	(ကော့ဒုန်ကျောင်း)
၁၄။	ဦးပုပ္ဖရမ္မ	(ကြုံမနင်ကျောင်း)
၁၅။	ဦးဉာဏသာမိ	(ခရိုက်နှီဟုကျောင်း)
၁၆။	ဦးစန္ဒသာရ	(အောင်ဗလကျောင်း)
၁၇။	ဦးပညာဓမ္မ	(မူရစ်ကလေးတောင်ပေါ်ကျောင်း)
၁၈။	ဦးဇောတိပါလ	(တော်ကနာကျောင်းသစ်)
၁၉။	ဦးဝိသာရ	(ထောင်ကေးရွာဟောင်းပေါက်ကျောင်း)
၂၀။	ဦးဥတ္တမဒီပ	(ခလောက်အင်းကျောင်း)
၂၁။	ဦးသီလဝံသ	(မော်လမြိုင်မြို့)
၂၂။	ဦးပညာ	(ကော့နှပ်ကျောင်း)
၂၃။	ဦးပုပ္ဖ	(ကော့နှပ်ပိဋကတ်ကျောင်း)
၂၄။	ဦးဒုမ္မရတ္တ	(ဝဲကလောင်းကျောင်း)
၂၅။	ဦးသီလ	(မွန်ကျောင်း)
၂၆။	ဦးနန္ဒသာရ	(ကလော့သွတ်ကျောင်း)
၂၇။	ဦးဝါရလင်္ကာ	(ကလတို့ကျောင်း)
၂၈။	ဦးပညာ	(ကလတို့တောရကျောင်း)
၂၉။	ဦးတ္တန္ဒာစာရ	(ကလော့မုထောကျောင်း)
၃၀။	ဦးအာသဖ	(တော်ပွန်ကျောင်း)
၃၁။	ဦးနန္ဒိယ	(ကွဲခြိကျောင်း)
၃၂။	ဦးကေသရ	(တကူကနာကျောင်း)
၃၃။	ဦးစန္ဒိမာ	(ကတုံကစစ်ကျောင်း)
၃၄။	ဦးနန္ဒသာရ	(ဓမ္မသုခကျောင်း)
၃၅။	ဦးအဂ္ဂဒီပ	(ကျိုက်မရောအတွင်းကျောင်း)

၃၆။ ဦးဉာဏ (ကွမ်လှာမာရကန်ကျောင်း)
၃၇။ ဦးကုမာရ (မူးကွဲကျောင်းသစ်)
၃၈။ ဦးပဏ္ဍိတ (ရိုးဂိုးကျောင်း)
၃၉။ ဦးကုမာရ (ဇာသပြင်တိုက်ကျောင်း)
၄၀။ ဦးနာရဒ (ကညော်ကျောင်း)
၄၁။ ဦးနန္ဒသာမိ (သ ကွေ့ာကျောင်း)
၄၂။ ဦးကေတုမာလာ (ကျ ွက်မရေကျောင်း)
၄၃။ ဦးပညာသီလ (ကော့ဒွတ်ကျောင်း)
၄၄။ ဦးတ္တနန္ဒက (ရွာလွတ်ကျောင်း)
၄၅။ ဦးဝိနိဟ (ရွာသစ်သာယာကျောင်း)
၄၆။ ဦးဉာဏိသရ (ကော့ကဒိုက်ကျောင်း)
၄၇။ ဦးမဟိန္ဒ (ကော့ဒွတ်မင်္ဂလာဒိပ္ပကျောင်း)
၄၈။ ဦးဇောတ (ဝါခရုကျောင်းကြီး)
၄၉။ ဦးဝုနိသီလ (ကော့ကျိုက်ကျောင်း)
၅၀။ ဦးကေတုမာလာ (သင်ခပိုင်ကျောင်း)
၅၁။ ဦးအဂ္ဂသီရိ (ကော့ဝဲခရပ်ကျောင်း)
၅၂။ ဦးခမ္မိက (ကမာကေးတောရကျောင်း)
၅၃။ ဦးဉာဏသာရ (တကုကာကျောင်း)
၅၄။ ဦးပုပ္ဖရမ္မ (ကညော်ကျောင်း)
၅၅။ ဦးသီလဝံသ (ကလာသီကျောင်း)
၅၆။ ဦးဗန္ဒိယ (ကျုံပနော်ကျောင်း)
၅၇။ ဦးဉာဏိန္ဒ (ဦးလေးလုံးကျောင်း)
၅၈။ ဦးဇေမိက (ခတားအရှေကျောင်း)
၅၉။ ဦးဉာဏ (မူးဒူးကျောင်းသစ်)
၆၀။ ဦးကဿပ (ကျုံဖယ်ကျောင်း)
၆၁။ ဦးကောလိတ (ရွာလွတ်တောင်စွန်းကျောင်း)
၆၂။ ဦးသုဝဏ္ဏ (မူးရစ်ကလေးမင်းကျောင်း)
၆၃။ ဦးနန္ဒ (ညောင်တုန်းကျောင်)
၆၄။ ဦးဒေသ (ခရိုက်သစ်ဝန်ကျောင်း)
၆၅။ ဦးဂုဏာလင်္ကာ (မုဒုံသိမ်ကျောင်း)
၆၆။ ဦးအာဒိစ္စ (မုဒုံကျောင်းသစ်)
၆၇။ ဦးပရမ (မုဒုံကန်ကြီးနန္ဒဝံကျောင်း)
၆၈။ ဦးဝိရိယ (သကွေ့ာအရှေကျောင်း)
၆၉။ ဦးစန္ဒိမာ (ခရိုက်နွတ်ကျောင်း)

၇၀။	ဦးပုဏ္ဏရမ္မ	(ဇာသပြင်အနောက်ကျောင်း)
၇၁။	ဦးနန္ဒ	(တောင်ဝိုင်းကြီးအနောက်ကျောင်း)
၇၂။	ဦးဇေဝန	(ကုသိန္နာရုံကျောင်း)
၇၃။	ဦးပဏ္ဍိတ	(ထန်းပင်ချောင်ကျောင်း)
၇၄။	ဦးကုသလ	(ကတိုးမွန်ကျောင်း)
၇၅။	ဦးဂုဏ	(ကတိုကျောင်းကြီး)
၇၆။	ဦးလင်္ကာ	(ကတိုးပိဋကတ်တိုက်ကျောင်း)
၇၇။	ဦးဘောရယ	(ပိုင်ကမာကျောင်း)
၇၈။	ဦးဥတ္တမ	(နှိပဒေါ်တိုက်ကျောင်း)
၇၉။	ဦးအဂ္ဂဒီပ	(ထုန်မန်ကျောင်း)
၈၀။	ဦးကောသလ္လ	(မူဒွန်ကျောင်း)
၈၁။	ဦးနန္ဒသာရ	(ကမာဝက်ကျောင်း)
၈၂။	ဦးပညာဇောတ	(ကလော့သွတ်ကျောင်း)
၈၃။	ဦးဉာဏ	(ကော့ခမာကျောင်း)
၈၄။	ဦးဝီရ	(ဒရယ်ကျောင်းဟောင်း)
၈၅။	ဦးပုဏ္ဏရမ္မ	(ရိုးဂိုးကျောင်ဟောင်း)
၈၆။	ဦးပဏ္ဍိ	(ရိုးဂိုးတိုက်ကျောင်း)
၈၇။	ဦးပုဏ္ဏရမ္မ	(ဇာသပြင်ကျောင်းကြီး)
၈၈။	ဦးဣန္ဒိယ	(မုနိုင်ကျောင်းကြီး)
၈၉။	ဦးပညာဒီပ	(ကော့သင်ကျောင်း)
၉၀။	ဦးဥတ္တမ	(ကြာအင်းကျောင်းဟောင်း)
၉၁။	ဦးဝါရ	(ကော့လာမုကျောင်း)
၉၂။	ဦးသီလ	(တရနာကျောင်း)
၉၃။	ဦးဝါရမ္မ	(ကော့သတ်ကျောင်း)
၉၄။	ဦးဝံသတေဇ	(သန်ကလောင်းကျောင်း)
၉၅။	ဦးကေသရ	(လက်ပံအောင်ကျောင်း)
၉၆။	ဦးအဂ္ဂ	(လက်တက်တိုက်ကျောင်း)

၉၇။	ဦးသာဘိတ	(ကျုံဝမ်းကျောင်းဆရာတော်)
၉၈။	ဦးသီလတေဇ	(ပိန္နဲကုန်းကျောင်းဆရာတော်)
၉၉။	ဦးစန္ဒိမ္ပ	(ကော့ခမယ်တိုက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၀။	ဦးညာဏ	(ကော့ခလိန်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၁။	ဦးကေတု	(ဝက်တဲကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၂။	ဦးဥတ္တမ	(ရိုးဂိုးကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၃။	ဦးဇောတိပါလ	(ဖါးအောက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၄။	ဦးအာစာရ	(ကလော့သွတ်အနန်းကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၅။	ဦးပညာဒီပ	(တာပသွန်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၆။	ဦးသီလဝန္တ	(ကွိတ်ဝမ်းကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၇။	ဦးပုပ္ဖရာမ	(ထုံအိုင်ကတ်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၈။	ဦးတေဇ	(ထုံအိုင်တော်ရကျောင်းဆရာတော်)
၁၀၉။	ဦးညာဏ	(ကော့ခပုံကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၀။	ဦးဇောတိပါလ	(ပေါက်တက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၁။	ဦးဥတ္တမရံသီ	(အခွန်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၂။	ဦးဇောတိပါလ	(မိကရိုးကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၃။	ဦးကေတုမာလာ	(ဗိန်ဗျောကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၄။	ဦးဝိပုလ္လ	(နှစ်တုံကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၅။	ဦးဇောတ	(ကွမ်ငန်းကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၆။	ဦးညာဏ	(ကျိုက်ပရန်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၇။	ဦးဝါရလင်္ကာ	(ကျိုက်ကာကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၈။	ဦးသုဘ	(ဇော်ကဲကျောင်းဆရာတော်)
၁၁၉။	ဦးဥတ္တမ	(ခရိုက်သစ်အင်ပင်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၀။	ဦးနန္ဒမာလာ	(နိုင်လုံကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၁။	ဦးနာဂသေန	(ကွိက်ရက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၂။	ဦးပညာ	(အိန်ဒုကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၃။	ဦးမေဓာ	(ကတိုးရွာကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၄။	ဦးကေတု	(ဝါခရူရွာကိုးသိန်းကိုးသန်းကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၅။	ဦးရေဝတ	(ကျောက်တလုံးကျောင်းဆရာတော်)
၁၂၆။	ဦးကောဏ္ဍည	(မုနိုင်ရွာကျောင်းဆရာတော်)

၁၂၇။ ဦးဝါရ (လက်ပန်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၂၈။ ဦးသုမေဓာ (ကမာဝက်သိမ်တော်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၂၉။ ဦးပညာဒီပ (အံခဲကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၀။ ဦးဉာဏရံသီ (နိပဒေါကျောင်းသစ်ဆရာတော်)

၁၃၁။ ဦးတေဇ (တောင်ပေါက်ကြီးကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၂။ ဦးဉာ (ဖအုံ့ကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၃။ ဦးဥတ္တမရံသီ (ကရုပ္ပိကျောင်းကြီးဆရာတော်)

၁၃၄။ ဦးစန္ဒာဝါရ (ခလောက်ခနိုင်အောင်ဇလဆရာတော်)

၁၃၅။ ဦးနန္ဒသီရိ (ခလောက်ခနိုင်ကျောင်းဟောင်းဆရာတော်)

၁၃၆။ ဦးနန္ဒသာရ (သာယာကုန်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၇။ ဦးပညာရက္ခ (ကြီးတောတိုက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၈။ ဦးဝါရလင်္ကာ (တောင်ပကျောင်းဆရာတော်)

၁၃၉။ ဦးဉာဏရံသီ (ပိုင်ကမာကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၀။ ဦးဝါရဝံသ (ကွမ်းလှကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၁။ ဦးသောမ (ကွမ်းလှဘီလူးကျွန်းဆရာတော်)

၁၄၂။ ဦးဝါရရံသီ (ကွမ်းလှဘီလူးကျွန်းဆရာတော်)

၁၄၃။ ဦးသီလဝံသ (ထုံအိုင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၄။ ဦးအဂ္ဂသာမိ (ထန်ပင်ချောင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၅။ ဦးကေတု (အပေါင်မင်းလမ်းမကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၆။ ဦးခေမာဝါရ (နိုင်ပရိုင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၇။ ဦးဇောတိပါလ (ကတုံစီကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၈။ ဦးသုန္ဒရ (ကျွဲခြံကျောင်းဆရာတော်)

၁၄၉။ ဦးသီလ (မူရစ်ကလေးဘီလူးကျွန်းဆရာတော်)

၁၅၀။ ဦးကေတုမာလာ (ဘို့နက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၁။ ဦးပုပ္ဖ (ကမာကေးသိမ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၂။ ဦးသီလရံသီ (ကမာကေးသိမ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၃။ ဦးဝါရလင်္ကာ (ကမာကေးသိမ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၄။ ဦးနန္ဒလင်္ကာ (ကမာဝက်သိမ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၅။ ဦးဥတ္တမသာရ (ဝဲကလောင်းကွင်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၆။ ဦးဉာဏသီရိ (ဘုရားဖြူကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၇။ ဦးသီလဝံသ (မှုရစ်ကလေးမရမ်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၈။ ဦးဓမ္မဝံသ (ဒါပိန်ကျောင်းမော်လမြိုင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၅၉။ ဦးဝံသသာရ (လှူခဲကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၀။ ဦးဝါရဝံသ (ကွမ်ရိုက်ကျောင်းသစ်ဆရာတော်)

၁၆၁။ ဦးညာဏတေဇ (အလှပ်ရွာကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၂။ ဦးဝိမလာ (ပိတောက်ကုန်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၃။ ဦးဝါရဝံသိ (တောင်ပေါက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၄။ ဦးနန္ဒသီရိ (ကွမ်လှပ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၅။ ဦးကေသရ (ကမော့လဲကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၇။ ဦးဓမ္မပါလ (ဒေါင်းရပ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၈။ ဦးနန္ဒသာရ (ကွမ်ရိုက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၆၉။ ဦးဉာဏတေဇ (ပန်ဘဲတန်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၀။ ဦးဇောတိပါလ (ကမာမိုကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၁။ ဦးကောဏ္ဍည (နှီးမုတ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၂။ ဦးပညာတေဇ (ပေါင်မြို့တောကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၃။ ဦးကေသရ (မုနိုင်းကျောင်းဟောင်းဆရာတော်)

၁၇၄။ ဦးဝိါသဝ (ကွိတ်ဝမ်းတောင်ပေါ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၅။ ဦးပညာ (နတ်တောင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၆။ ဦးသုမန (မြွာရုံကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၇။ ဦးစန္ဒာသီရိ (ခလောက်ခနိုင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၈။ ဦးနန္ဒိယ (မြင့်မိုရ်တောင်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၇၉။ ဦးဝါယမ (ဝဲလမ်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၀။ ဦးပဏ္ဍိတ (ဇီးဖြူကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၁။ ဦးဥတ္တမ (ဘဲကုန်းကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၂။ ဦးကေတု (ဇင်းကျိုက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၃။ ဦးဉာဏတေဇ (ကော့လှာကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၄။ ဦးဥတ္တမ (ဝင်းကမော့ရိဘကကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၅။ ဦးဉာဏဇ (ကော့ဒုန်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၆။ ဦးသီလတေဇ (ဇာသပြင်စိန်ကလက်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၇။ ဦးဝံသဖဒိပ္ပ (ဖလပ်ကျောင်းဆရာတော်)

၁၈၈။	ဦးဥတ္တမ	(ဝင်းတကွတ်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၈၉။	ဦးနာဲဂေန်	(ဗျိုင်းဇူကျေ[illegible]င်းဆရာတော်)
၁၉၀။	ဦးအဂ္ဂဒီပ	(ကြာအင်းတိုက်ကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၁။	ဦးနန္ဒသာရ	(ကော့ဂိုးကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၂။	ဦးပညာဒီပ	(မူဒူးကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၃။	ဦးသီလဝန္တ	(မွန်ပြည်နယ်ဆရာတော်)
၁၉၄။	ဦးနန္ဒိယ	(ဆယ်ပလာကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၅။	ဦးဣန္ဒက	(ကမာကေးကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၆။	ဦးတိလောက	(ကမာကေမုဟွတ်ကကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၇။	ဦးကေတု	(အဘစ်ရွာကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၈။	ဦးနန္ဒရံသီ	(ရသေ့တောင်မကျောင်းဆရာတော်)
၁၉၉။	ဦးဝံသဒီပ	(ကော့ဝမ်းကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၀။	ဦးစန္ဒိမာ	(ခရိုက်သစ်ကျောင်းဟောင်းဆရာတော်)
၂၀၁။	ဦးကုသလ	(တရဲငူကျောင်းသစ်ဆရာတော်)
၂၀၂။	ဦးနန္ဒသာရ	(ပါဒိုက်ကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၃။	ဦးကေသရ	(တောင်ငူကျောင်းမော်လမြိုင်မြို့ ။)
၂၀၄။	ဦးအဂ္ဂဒီပ	(ကြာအင်းတိုက်ကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၅။	ဦးပညာ	(မှိန်ကနိန်းကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၆။	ဦးဉာဏသီရိ	(ကွမ်းတာကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၇။	ဦးဝါရ	(ကွမ်းတာကျောင်းသစ်ဆရာတော်)
၂၀၈။	ဦးသောမာလင်္ကာရ	(ဘင်လိုင်ကျောင်းဆရာတော်)
၂၀၉။	ဦးသီလတေဇ	(ဘဲ့ရမ်းကျောင်းဆရာတော်)
၂၁၀။	ဦးကေတုဝံသ	(ခလောက်ခရိုင်ကျောင်းဆရာတော်)
၂၁၁။	ဦးစလဗောဓိ	(မုဒုံကျောင်းဆရာတော်)
၂၁၂။	ဦးပညာဒီပ	(မုဒုံကျိုက်အရဲကျောင်းဆရာတော်)
၂၁၃။	ဦးဂုဏာလင်္ကာ	(ကမာဗာကျောင်း၊ကျိုက်ရွဲရွာ ။)
၂၁၄။	ဦးဉာဏသီရိ	(တောရကျောင်း၊ ကျိုက်ရွဲရွာ ။)
၂၁၅။	ဦးဣန္ဒာဝံသ	(ကျိုက္ကောကျောင်းသစ်ဆရာတော်)
၂၁၆။	ဦးကေသရ	(တံခွန်တိုင်ကျောင်းဆရာတော်)

ကိုယ်တိုင်ကြွမလာနိုင်သဖြင့် ဆန္ဒလက်မှတ်ပေးတော်မူကြသော သံဃာတော်များ

အမှတ်စဉ်	ဂိုဏ်းအမည်	ကျောင်းပေါင်း
၁။	ဖအောက်၊ကညော့်ဂိုဏ်း	၇
၂။	ပိုင်ကမာအလယ်ကျောင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၄
၃။	နီးပဒေါ်ကျောင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၂
၄။	ပင ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၅
၅။	ကရုပ္ပိဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၀
၆။	အနင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၅
၇။	နှစ်ကရင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၅
၈။	သောင်ပြင်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၅
၉။	ဟံဂံအလယ်ကျောင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၇
၁၀။	ဟံဂံသိမ်ကျောင်းဆရာတော်ဂိုဏ်း	၅
၁၁။	ကျိုက်မရောဗိန်ဈေးဆရာတော်ဂိုဏ်း	၂၆
၁၂။	တရနှာဆရာတော်ဂိုဏ်း	၈
၁၃။	ဇာသပြင်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၀
၁၄။	ဖဲထော်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၃
၁၅။	ဘီလူးကျွန်းကွမ်လှာဆရာတော်ဂိုဏ်း	၈
၁၆။	ကမာမိုဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၂
၁၇။	မဟာယင်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၄
၁၈။	ပေါင်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၂
၁၉။	သထုံစီရင်စုဖလပ်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၁၀
၂၀။	ကော့နှပ်ဆရာတော်ဂိုဏ်း	၉

မှတ်ချက် ။ ။ ဆန္ဒပေးသောကျောင်းနှင့် တကွ ကျောင်းပေါင်း(၂၁၉)ကျောင်းရှိသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ တည်ရာအစစ်

သပြေအင္ဂ မြရည်လူသား ဇမ္ဗူအောင်ချက်၊ ငါတို့ဘုံးကံလည်း၊
သူ့ထက်ရှေ့ဦး၊ ကိုယ်တိုင်ဖူးလည်း၊ ကြည်နူးသဒ္ဓါ၊ သရဏာဖြင့်၊
ဒွေဝါစိက၊ တဖုသနှင့်၊ ဘလ္လိကညီနောင်၊ နတ်နိုးဆော်လျက်၊
မြရောင်ရိပ်ကွန်း၊ လင်းလွန်းဌာန၊ သတ္တာဟက၊ ပထမဦးခေါင်၊
ဆုထူးအောင်၍၊ ပင့်ဆောင်ပူဇော်၊ ဆံတော်ရှစ်ချောင်း၊
ရောင်မောင်းမောင်းတို့၊ ကိန်အောင်းတည်ရာ၊
လက်မွန်စွာတည့်၊ ဥက္ကလာမြို့၊ သာမို့မို့နှင့်၊ အောင်မြို့တဂိုဏ်း၊
တံခွန်လှိုင်းသား၊ မွန်တိုင်းဌာန၊ ရာမညကို၊ ပထမအာဒိ၊
အုပ်စိုးဘိသား၊ သီရိမာသောက၊ မည်နာမဖြင့်၊ အဘိသံသေ၊
မိရေနတ်မျိုး၊ တန်ခိုးနေစက်၊ မင်းလက်ထက်ဝယ်၊ အဆက်မဝေး၊
ရှေးအတည်က၊ အနန္တ၊ ဘဝရှင်မှီ၊ နောင်ညီအထူး၊ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့်၊
ကျေးဇူးမြောက်များ၊ ခြောက်ပါးဘိညာ၊ ကြီးတေဇာနှင့်၊
ရဟန္တာရှင်ပြု၊ ဂဝမ္ပတိ၊ ထေရ်ဖုန်းရှိကြောင့်၊ မုနိသကျ၊ မြိန်းကြွ၍၊
ဒုတိယထပ်ခါ၊ သာသနာလျှင်၊ တည်လာတုံမြောက်၊ ထိုနောက်ဘဂဝန်၊
ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ လွန်စံခဲ့လျှင်း၊ မီးပုံတွင်းမှ၊ ဝင်းဝင်းထိန်လှဲ့၊
စိန်ထီးကဲ့သို့၊ သုံးဆယ့်သုံးချောင်း၊ အပေါင်းမွေတော်၊ သွားတော်ဓာတ်တို့ကို၊
ဣန္ဒိပါဒ်ရှင်၊ ထေရ်သခင်သည်၊ ကောင်းကင်ယံ၊ ဆောင်ခဲ့ပြန်၍၊
ဘုန်းလျှံကြီးဘိ၊ သီရိမာသောက၊ သီဟကုမာ၊ ထိုရာဇာအား၊ ကရုဏာရှေ့ထား၊
ပေးသောအားဖြင့်၊ ဘုရားမြတ်စွာ၊ သာသနာသည်၊ ရောင်ဝါထွန်းပ၊
တတိယချက်၊ ဆင်းသက်လာမှ၊ အထက်ခြားပိုင်း၊ ကိုးတိုင်းဌာန၊ ဝေပုံကျတွင်၊
တစ်ပါးဝင်၍၊ အသျှင်သောဏ၊ ဥတ္တရတို့၊ သုဝဏ္ဏဘုံ၊ သထုံမည်ညီး၊ မွန်ပြည်ကြီးလျှင်၊
နန်းထီးမယုတ်၊ တိုင်းသီးထုတ်၍၊ ပုရတ္ထမ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ တည်ရာအစစ်၊
အမှန်ဖြစ်သည်၊ တက်သက်နေမင်းသရေတည်း ...။

(ရာမညနိကာယသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်၏ မှတ်တမ်းနှင့် မဃဒေဝလင်္ကာမှ)

'ရှာဖွေတင်ပြသူ'
ဘဒ္ဒန္တကေသရ
ကျိုက်ဒေးအပ်မွန်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊
ဗိုလ်တထောင်၊ ရန်ကုန်။

ရာမညမွန်စရိယာအဖွဲ့.

ဟိုတ် သွက်ပွဲနှ်တသိုက်

• • • • •

သုခေါ ဗုဒ္ဓါန မုပ္ပါဒေါ၊ သုခါ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ။
သုခါ သံဃဿ သာမဂ္ဂီ၊ သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ။

[ဓမ္မပဒ-ဗုဒ္ဓဝဂ်]

ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဒဒက်တက်ကဵုကျာ်တြဲဂမ္ၚိုင်၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ ငပ္ၚမက္ဍိုန်၊ သုခေါ၊ ဗိုန်သိုက်ရ၊ ဝါ-ဗိုန်နှ် တသိုက်ရ၊ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ၊ ငပ္ၚမတ္ဂၠဲဓရ်သပ္ဂရိုဟ်၊ သုခါ၊ ဗိုန်နှ်တသိုက်ရ၊ သံဃဿ၊ ဒဒက်တက်ကဵုသင်၊ သာမဂ္ဂီ၊ ငပ္ၚမသ္ပဟ်သ္ပနဲညိသာ၊ သုခါ၊ ဗိုန်နှ်တသိုက်ရ၊ သမဂ္ဂါနံ၊ ဒဒက်တက်ကဵုသင် မသ္ပဟ်သ္ပနဲညိသာ ဂမ္ၚိုင်၊ တပေါ၊ ငဗ္ဂေတ်၊ သုခေါ၊ ဗိုန်နှ်တသိုက်ရ။